Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summa de casibus conscientiae

Astesanus <de Ast>

Venedig, 18.III.1478

Incipit liber .6. de sacramento ordinis

urn:nbn:de:bsz:31-310628

Visual Library

De dignitatib⁹ eccleſiaſticis ī cōi. 38.
De papatu. 39.
De legatis. 40.
De patriarchis. 41.
De archiepiſcopis. 42.
De epiſcopis. 43.
De dignitatibus pallij. 44.
De officio iudicis ordinarij. 45.
De vicarijs. 46.
De regularibus ſiue religioſis. 47.
De priuilegijs ꝛ conſeruatoribus priui-
legiorum. 48.
De interpretatione dubiorū. 49.
De clerici vel monachi nō immiſceant ſe ſe-
cularibus negocijs. 50.
De diſpenſatione. 51.
De obedientia que debet̄ platis. 52.
De cenſibus exactionibus ꝓcuratōibus
ꝛ viſitationibus. 53.
De exceſſibus prela. contra ſubditos et
econuerſo. 54.
De ſimonia. 55.

Incipit liber. 6. de ſacramento ordinis
Et p̄ de clericatu ꝛ tonſura ti. i°.

Expeditis p̄ dei gratiam his que ptinent ad ſacramentum penitentie ꝛ vnctionis extreme. Conſequenter conſiderā dum eſt de ſacro ordinis. Et primo de quibuſdaꝫ aūcedētibus ad ordinem. ſ. clericatu ꝛ tōſura. 2°. de ipo ordine. 3°. de conſequentibus ordinem. Circa p̄muꝫ primo queritur quō aliquis fit clericus. 2° quis pōt conferre clericatū. 3° quare tales noīantur clerici: ꝛ vtrum renuncient temporalibus bonis. 4°. vtꝝ epi teneantur clericis ꝓuidere. 5°. qui clerici tenentur tonſuram portare. 6° qui clerici tenent̄ officium dicere. Circa p̄m ſciendū ꝙ clericus fit hoc mō. ſ. ꝙ p̄miſſis qbuſdā orōnibus: ep̄us ipe facit ei tonſuram cum corona: ipo ep̄o eam incboante: ꝛ clerico poſtea compleri iubente. Dum aūt tōdet eum ep̄us dicit in pſona eius. dñs ps here di. m. ꝛ cali. m. tu es q reſti. heredi. m. mihi deinde dicit epiſcopus quaſdam oratiōes ꝛ benedictiones. hoc patet in ordinario. ꝛ di. 23. pſalmiſta.

Circa 2m ſciendūꝫ ꝙ conferre pōt clericatum ſiue pſalmiſtatum: que duo p eodem accipiunt̄. ep̄s vt dictum eſt ſupra illis qui ſunt de ſua dioceſi. Abbas etiā monachis ſuis ꝛ alijs pleno iur̄ ſibi ſubiectis ī monaſterio ſuo ꝯferre pōt clericatuꝫ: ꝛ etiam hoſtiariatū ꝛ lectoratum. 71. di. c. i. ꝛ. 2. Dicit tam̄ Innoc. ex̄ de ſup. ne. p̄. ſup p̄muꝫ. c. ꝙ abbas exorciſtatum ꝛ acolitatū conferre non pōt: niſi hēat ex p̄uilegio. hec Innoc.. Alijs auteꝫ in alio loco cōferre non debet. ar. 69. di. c. i. Si tamē conferat caracterē confert. Et h̄ eſt intelligendum de abbate qui eſt preſbr ꝛ cui epiſcopus impoſuit manuꝫ ſm̄ morē pꝛeficiendorum abbatū. vt dicitur ibideꝫ h̄ Hoſti. ꝛ Roꝺ. Hoc idem pōt electus in abbatem ſi ep̄s differat benedicere euꝫ. vt dicit Ber. ex̄ de eta. cū contingat. ar ex̄ de ſup. ne. p̄. ſtatuimus. Et confert abbas clericatum qn̄ facit tonſuram cū corona laycis conuerſis. ex̄ de eta. cuꝫ contigat. ī tex. ꝛ in glo.. Scd̄m glo. tam̄. 69. di. c. i. abbas inuitatus poteſt etiam alterius monaſterij monachos ordīare. 9. q. 2. lugdun̄. Sꝫ nūqd ꝯferre poteſt ipe pſbr. Rn̄deo Ray. ꝛ Hoſt. dixerunt ꝙ ſic. ſ. pſbyter q habet curam eccl'ie: non alius. maxime ſi ſit archipſbyter vel plebanus. ſic intelligūt illō 23. di. pſbyter. ꝛ. c pſalmiſta. vbi dicitur ꝙ pſalmiſta ſuſcipere pōt officium cantandi ſola iuſſiōe pſbri. vnde exponunt officiū idest officij ordinem. Huius etiam ſententie fuiſſe videntur Innoc. ꝛ Jo. dicentes ꝙ pſbyter ſimplex hunc ordinem conferre pt. ī die dñico: vel alio feſto. Et ꝙ ī campania pſbri ſimplices: ꝛ maxie archipreſbyteri conferunt ordinem. Alij dicunt ꝙ non. vnde intelligunt predictum. c. nō de ordis collatione: ſed de ordinis collati executōe vnde exponunt officium. i. officij executōnem. Horum ſententia ſm̄ Hoſti. approbatur ex ordie ſcripture libri pontificalis: in quo primo ponit̄ ordo ad clericū faciēdū poſtea ponitur dictuꝫ. c. pſalmiſta de verbo ad verbum quaſi dicat oſtendimus ſub q̄ forma tonſura detur ab epiſcopo. Et cūq̄ eſt ſic tonſuratus pſalmiſta. i. cantor poſtq̄s ab archidiacono fuerit iſtructus: pōt officium cantandi ſuſcipe ſine cōſcīa epiſcopi ſola iuſſione pſbri: pſbro dicente ſibi. vide vt qō ore cātas. corde credas: ꝛ qō corde credis operibus approbes. q. d. h̄ ſūt vba quibus dictis habet officij executionem.

Nam per hec verba nõ recipit ordinem:
quod tamen ſequeretur ſm Hoff. Itez di
citur extra de eta.cum cõtingat.ꝙ nõ licet
abbati etiam preſbytero huic ordinem cõ
ferre:niſi recepit ab epiſcopo manus impo
ſitionem.ergo nõ licet preſbytero ſimplici
Aliqui vero dicũt ꝙ ſupradicta capitula
loquuntur ſm cõſuetudinem aliquarum
eccleſiaruz in quibus vel de conſuetudine
quam papa ſcit ⁊ tolerat:vel ex delegatõe
pape ſimplices pſbri ɔferũt ordinẽ iſtum.

CIrca 3m ſciendũ ꝙ huiuſmodi per
ſone habentes tõſuram cũ corona
vocant clerici. quia vt dicit Iſi.
7o ethimo.c.iz. clericos hinc appellatos eẽ
credimus.q: mathias electus ẽ ſorte:quẽ
per apoſtolos legimus ordinatum. cleros
enim grece latine ſors vel hereditas dicit
Inde ergo dicti ſunt clerici.q: de ſorte ſunt
domini: vel quia domini partem habent.
¶ Sed nunquid in ſuſceptione corone re
nũciat quis temporalibus bonis. Rndeo
renunciare temporalibus bonis in eo qui
eccleſie deſeruit:ſiue in eo qui clericus fit ẽ
perfectionis nõ neceſſitatis. vnde ⁊ h̃ fuit
in eccleſia p̃mitiua ꝙ nihil aliquis ꝓpriuz
habebat: nec ſuuz eſſe dicebat. Et adhuc
hodie in perfectõne religionis per dei gra-
tiam inuenitur. Ad hoc tamen clericus
nec iure humano nec diuino compellitur.
de bono tamen ⁊ equo minus debent inſu
dare ſollicitudini temporalium clerici q̃z
layci. ratio eſt.tum q: pueros nõ expectãt
ſicut layci: tuz q: magis debent eẽ intenti
ſpũalibus:⁊ ſollicitudo tpalis ſpũalem ex
cludit. Et iõ doctores aliquando loquũt
quaſi clerici debeant omibus temporalib9
cedere:⁊ omia dimittere:ſed hoc nõ intel-
ligitur quo ad poſſeſſionem:ſz potius quo
ad affectiõem. Nec etiam inducit ſibi no-
uam obligatõem ſuper alios ex debito ſed
de bono ⁊ equo..Unde dicit conciliũ aga.
iz.q.i.epi de rebus ꝓprijs vl'acquiſitis qc
quid habent de ꝓprio ſuis heredibus ſi vo
luerint relinquãt. Ex quo patet ꝙ nõ tñ
illi clerici qui nõ habent niſi tonſuraz.ſed
etiã epiſcopi licite poſſunt ꝓprium habere
Aug9 vero ſentit ꝙ nullus clericus debet
habere ꝓprium.vt p3.50.di.de cõi vita cle
ricorum.⁊ habetur.iz.q.i.nolo.poſtea tñ
mutauit concilium.Unde dicit in quodaz
ſermone.⁊ habetur in dicta queſtõe.Ecce
ego ſum qui ſtatueram nullum ordinare
clericuz:niſi qui vellet mecum manere.vt
ſi vellet a ꝓpoſito recedẽ certe illi clericatũ
tollerem. Ecce in cõſpectu dei ⁊ noſtro ɔci
liuz muto:qui volunt habere ꝓpriũ:qbus
non ſufficit deus ⁊ eccleſia. maneant vbi
volunt:non illis aufero clericatum. ¶ Si
obijcitur illud Hiero.ad nepocianum qui
deum poſſidet.⁊ cum ꝓpheta dicit.dñs ps
heredi.m. nihil extra deum habere poteſt.
cum ergo quilibet clericus cum tõſuratur
hec dicat.g ⁊c. Dicenduz ꝙ hoc nõ dicit
quia ius dimittat: ſed quia ɔgruit ꝙ affe
ctum relinquat. vel põt dici ꝙ habere eẽ
dominũ dr:qñ poſſeſſio dño preponitur:ñ
qñ ſupponit. h̃ Hoſt.4o.di.z4.p.i.q.i.ar.
z.c.7.c.im.⁊ Pe.4o di.z4.q.i.ar.z.q.i.o.

CIrca 4m ſciendum ꝙ cleric9 aut ẽ
ꝓmotus ad ordines ſacros aut ñ
ſi ſic.aut habet aliunde vñ ſuffici
enter poſſit viuere ad neceſſitatem nature
⁊ dignitatem ſtatus vel perſone:⁊ ſic pre-
latus nõ tenetur ei prouidere.i.q.z.paſtor
eccleſie.⁊ extra de prebẽ.epus ſi.⁊.c.tuis.
Et licet nemo teneatur ſuis ſtipendijs mili
tare.quia tamen ipſe voluit ꝓmoueri rõe
ordinis:deſeruire tenetur eccleſie: nec tene
tur ſibi prelatus ꝓuidere:cum non poſſit
indigentiam allegare. Aut non habet:⁊
tunc tenetur ei ꝓuidere ordinator:vl'eius
ſucceſſor.extra de preben.cuz ſm aplm.⁊
c.epus.⁊.c.non liceat. Ratio eſt quia ẽ ob
ligatus eccleſie: nec ad actus ſeculi valet
redire.ſi autem non ſit ꝓmotus ad ſacros
Aut deſeruit eccleſie:nec habet vnde ſuſtẽ
tetur:⁊ tunc tenet ei quandiu deſeruit.aut
non deſeruit: ⁊ tunc nõ tenetur ei plus q̃
alteri paupi niſi ex honeſtate. Iura vero
que loquunt de hac materia predicto mõ
ſunt intelligẽda.hec Ric.4o.di.z4.q.i.ar.
z.c.im.⁊ Pe.4o.di.z4.q.i.ar.z.q.z.o.Se
cundũ autem Ber.extra de p̃bẽ.nõ liceat
Epus ita tenetur ꝓuidere conſtitutis i mi
noribus:ſicut conſtitutis in maioribus:ſi
non habent vnde viuere poſſint. cũ dicat
in dicto.c.indiſtincte.non faciat clericos.
ar.ex de fil.pſ by.appellatõne enĩ clericoꝝ
omẽs maiorum ⁊ minorum ordinum cõ
tinentur.ii.q.i.de perſona.Eccleſia tamen
romana non conſueuit cogere epiſcopos:
niſi ꝓ his qui ſunt in ſacris.ex de prebẽ.
cum ſm apoſtolum.hec Ber. Secundum
vero Hoſti.non tenet ꝓuidere ɔſtitutis in
minoribus.Et intelligit quod dicitur in.c.
non liceat. nõ faciat clericos de clericis in
ſacris.de hoc vide.ȷ.i.q. gd ſi prelatus ⁊c.

¶ Sed quare ſucceſſoꝛ tenet̃ ꝓuidere cū
ſucceſſoꝛ non conueniatur ex delicto defun
cti. C. ne ex delicto defuncti. l. vna. Vndeo
ne in oppꝛobꝛium cleri mendicare cogat̃.
extra de cleri. coniu. Jobes in fi. vel dicen
duꝫ ꝙ nō tam ſucceſſoꝛ q̄ꝫ eccleſia punit̃
que non reſtitit in tali ꝓmotione epo. epus
enīꝫ nō oꝛdinat ſine conſilio eccleſie. 24.
di. c. penulti. vnde punitur ſi ei delinquenti
non reſiſtat. 2. q. 7. quapꝛopter. Et hoc in
tellige ſi epus examinauit. ſi autē alij exa
minauerint ipſi tenebuntur. 54. di. ſi ſeru⁹.
ar. extra de pꝛeben. cum ſm apoſtolum ibi
nullo pꝛeſentante. h Ber. ibideꝫ. Dicunt
tamē quidam vt Innoc. ⁊ Hoſti. extra d
pꝛeben. cum ſm apoſtoluꝫ. ꝙ ſi epus q ex
aminauit per ſe anq̄ꝫ prouidiſſet deponet̃.
vel epatui reſignaret: ⁊ de ſuo patrimonio
haberet vnd ꝓuidere poſſet ipſemet nō ei⁹
ſucceſſoꝛ ꝓuidere ſibi deberet. ar. extra de
pꝛeben. de multa. §. ⁊ ſi vltra ſex menſes.
Si aūt examinauit p aliuꝫ dic vt. j. titulo
iꝫ. q. qd ſi archipꝛeſbꝛ.

Circa 5^m queruntur plura. ſ. vtrū
clerici nō beneficiati nec in ſacris
ꝯſtituti teneant̃ poꝛtare tonſuraꝫ
Vndeo clerici tales aut publice exercēt re
pugnantia habitui clericali: aut non. ſi ſic
licet talia exercendo peccent non poꝛtādo
tamen tonſuraꝫ non peccant. imo magis
eam poꝛtando peccarent. Et tales ſi admo
niti ab eo ad quem ſpectat emendare ſe cō
tempſerint: ꝑuilegij clericalis fiūt exoꝛtes
extra de ſen. ex. contingit. Si vero non ex
ercent talia peccant non faciendo ſibi ton
ſuraꝫ fieri: ⁊ ad eaꝫ poꝛtandam poſſunt ⁊
debent cogi. Et ſic debet intelligi illud diſ.
23. ⁊ extra de vi. ⁊ ho. cleri. ſi quis. h Ric.
4° di. 24. q. 2. arti. i. c. Secūdum aūt Ric.
ibidem. clericus habens ꝑmam tonſuraꝫ
non poteſt eam deferere ſine pctō moꝛtali. ſꝫ
hoc eſt verum ſm Xp. naſon. niſi cā rōna
bilis ad hoc moueat. vñ ſi ex ſola libidine
laycandi eam deſerat ſm eum moꝛtaliter
peccat. ¶ Utrum clerici vxoꝛati non tamē
bigami teneantur poꝛtare tonſuram. R°
clerici tales aut vtuntur ꝑuilegio clericali
aut non. ſi ſic. tenentur eam poꝛtare. extra
de vi. ⁊ ho. cle. clericus ſi tonſuram. Si nō
aut hoc eſt vt declinēt eccleſiaſticū iudiciū:
quod ꝓpter ſuum delictum timent credētes
facilius euadere a curia laycali. Aut hoc
eſt quia volunt ad actus laycales penitus
ſe trāſferre: ⁊ milites fieri: vel alia ſecularia
opari. pꝛimo modo cogi poſſūt ⁊ debēt vt
tonſuram ferant: ⁊ iudicium ecclie ſbeant
2^m. credo ꝙ cogi non debent. Et ſic itelligi
debet. extra de clericis cōiu. Jobes. ⁊. c. ex
pte. ⁊. c. vt cōſultationi. hec Ric. 4° di. 24.
q. 2. arti. 2. o. Secundū auteꝫ aliquos illō
c. clericis. vbi dicit̃ ꝙ clericus coniugat⁹
debet ferre tonſuraꝫ. Intelligitur ſi ꝑcipit
beneficium eccleſiaſticū: ⁊ habeat ſpem re
deundi ad eccleſiam: ⁊ ſi ſine ſcādalo vxo
ris ferre poteſt ipſaꝫ. extra de vi. ⁊ ho. cleri.
Jobes. Intelligendum inſup ꝙ nulli licet
conferre clericalem tonſuram coniugato:
niſi volenti religionem ingredi: vel ad ſa
cros oꝛdines ꝓmoueri. ſm ꝙ eſt in ſacris
canonibus diffinitum. Et qui contra hoc
facit eſt ſuſpenſus a collatione eiuſdeꝫ per
annuꝫ. li. 6. de tpe oꝛdinan. nullus. ¶ Utꝝ
bigami teneant̃ non poꝛtare tonſurā. R°
clerici bigami aut ſunt ſeculares: ⁊ ſic non
tenent̃ poꝛtare. qꝛ oī ꝑuilegio carent. diſ.
87. quiſqs. imo ꝓhibent̃ ſub anathemate
eaꝫ deferre. extra de bigamis in ꝯſti. gregꝫ.
10. c. altercatōis. ⁊ eſt comminatio: nō ſnia
vnde contrariuꝫ faciens nō eſt excōicat⁹
vt dicitur ibidem in glo. gar. Et itelligitur
illa decretalis de his q ſic in minoꝛibus oꝛ
dinibus contraxerunt. ſecus eſt ſi i ſacris
ex̃ de bigamis nuper. ⁊. c. ſi nobis. ſm Jo.
an. Aut religioſi ⁊ ſic credo ꝙ cuilibet lꝫ
eam deferre. ⁊ ꝓhibitio huius decretalis al
tercationis. referri debet ſolum ad illos bi
gamos de quibus imediate fit ibi mentio
ſ. eos qui adiecti ſunt cohibitioni ſeculari
foꝛi: quod ad bigamos religioſos pꝫ non
extendi. ¶ Utrū clericus excōicatus reci
piens tonſuram ab epiſcopo debeat iterū
tonſurari poſt abſolutioneꝫ ab excōicatōe
Reſpondet Henr. de gand. in q̄onibus d
quolibꝫ. ꝙ nō. qꝛ ꝑmaꝫ tonſurā facē aut
eſt oꝛdinis aut iuriſdictōnis. ſi ſit oꝛdinis
tūc ſicut epus ſciſmaticus ⁊ excōicatus ex
equi pōt ea que ſunt oꝛdinis. ita ꝙ habet
effectum illud qō facit. Ita ⁊ ſi quē excōi
catum tonſurat eſt tonſuratus. ⁊ ideo qñ
abſoluitur nō debet iteꝝ tonſurari. Si aūt
hoc ſit iuriſdictiōis adhuc illō quod facit
ē ratū. qꝛ ſup hoc nulla ꝓhibitio eſt facta.
ſ. ꝙ tonſurat⁹ excōicat⁹ nihil recipiat.

Sequit̃ videre de 6° ſ. de obligatiōe
clericoꝛum ad diuinum officium
Et circa hoc querunt̃ plura. ꝑmo
vtrum clerici teneant̃ dicere hoꝛas cano
nicas. R° ſm Bon. 4° diſ. 24. p. i. q. i. ar.

4.q.z.o.quidam obligant̄ eccleſie.q̄ꝛ etiā
eccleſia eis obligatur: vtpote qui beneficia
recipiunt eccleſie.in aliquibus aūt eſt ccō/
uerſo.q̄ꝛ eccleſia eis obligat̄. q̄ꝛ ipi primo
p ſacroꝝ ordinū ſuſceptōeȝ obligāt̄ ecclie
vn̄ apparet ſm̄ ius cōe ꝙ clerici in ſacris
ordinib⁹ ꝯſtituti tenēt̄ ad horas canōicaſ
ex officio. Infra vō ſacros ordīes tenent̄
bn̄ficiati ex bn̄ficio. In ſacris vēo ordib⁹
ꝯſtituti ⁊ ex h̄ beneficiati tenēt̄ ex vtroq̄ꝫ:
⁊ h̄ dicit ius canonicū ⁊ cōcordat ius di/
uinū.hec Boñ.ibidē. Et habent predicta
veritatē de pfecte adultis ſm̄ Roð. Con/
cordat etiam his Innocen.in glo.extra de
cele.miſ.volentes. vbi dicit ꝙ preſbr diaco
nus ſubdiaconus vel quicūq̄ꝫ beneficiat⁹
tenetur dicere horas canonicas.Et intelli
gitur bn̄ficiatus ſm̄ aliquos qn̄ cū effectu
pcipe pōt fructus ſuoꝝ beneficioꝝ i toto
vel in pte.Secunduȝ alios vero intelligit̄
qn̄ habet ius percipiendi.h̄ Innocē. Con
cordat ēt Henr.de ganð.d.in qōnibus ð
q̄libȝ. ꝙ tales tenentur dicere:qui peccant
mortaliter omittendo eas: niſi rōne infir/
mitatis vel alterius cāe legitime impedien
tis.vn̄ in.c.volētes dicit̄ diſtricte p̄cipim⁹
in virtute ſancte obediētie: vt diuinū officiū
nocturnū piter ⁊ diurnū:q̄tū eis donin⁹
dederit ſtudioſe,piter celebrent ⁊ deuote.p̄
ceptum aūt obligat ad mortale.g̃.rē. Pōt
etiā addi ſupradictis ꝙ clerici beneficiati
ſūt obligati ad dicendū horas canonicas
nō tm̄ ex ſtatuto eccleſie:ſꝫ etiā ex obligatō
ne iuſticie:vt volunt aliqui.q̄ꝛ layci ſecu/
lareſ dederūt eis reddit⁹:vt q̄ꝛ ipi īplicit
aſſidue negocijs ſecularibus non poterāt
intendē diuinis: ipi miniſtri eccleſie vices
coꝝ ſuppleant in canonicis horis. ¶ Utꝝ
clerici qui tenent̄ horas canonicas dicē
teneant̄ eas dicere deuote Rn̄deo deuotio
poteſt tripliciter intelligi. vno modo ſuaui
tas mētis eleuate in deum p cogitatōnem
⁊ feruentē dilectōȝ:⁊ hanc gn̄at charitas
vel donum ſapientie: ⁊ eſt rara: Alio mō
dicit̄ actualis relatio boni opis in deū: vt
cū quis faciens aliqð bonū conſiderat ꝙ
faciat illud ꝓpter deum.3ᵒ mō dicit̄ hitual̄
relatio in deū:vt cū quis nō cogitās de deo
facit aliquod bonuȝ:requiſitus tn̄ quare
h̄ facēt.dicēt ꝙ ꝓpter deuȝ p̄ma deuotio eſt
pfectionis.2ª ꝯgruitatis.3ª neceſſitatis.
vnde q tenent̄ ad horas canonicas:tenē
tur eas legere deuote loquendo de 3ª deuo
tione. vt intelligi poteſt illud.c. volentes.

ibi deuote. ¶ Utrum debeant dicere horas
attēte. Rn̄deo ꝙ ſic.quod vt meli⁹ poſſint
facere debēt eas dicendo ab omnibus alijs
vacare:niſi aliqua neceſſitas cogat. lȝ āt
dicens verba ſine attentiōe ex ſua deſidia
p negligentiam peccet: nō tam̄ peccat mor
taliter.quia iſte modus orandi eſt tm̄ ex
iure poſitiuo.ſ.eccleſie:qð n̄ obligat niſi ad
ea que ſub iudicio humano cadē poſſunt.
⁊ hec ſunt actus exteriores nō interiores.
Ad hec valent ſupradicta in.5.li.ti.de orō
ne.ar.4.q. vtrū de neceſſitate orōnis ſit ꝙ
ſit attenta. ¶ Utrum hore ſint dicēde ſin
gule ſingilatim ſingulis horis. Reſpondet
Henr. de ganð.vbi ſupra.ꝙ ſic niſi cauſa
rōnabilis ſubſit.vnde Inno.de occupat.
dicit ꝙ conſilium eſt ꝙ ſimul dicāt horas
omnes.Et hoc obſeruat papa ⁊ cardiales
q̄ꝛ dictis horis habent multa negocia ex/
pedire:⁊ melius eſt preuenire q̄ꝫ preueniri
Nec ſic intelligendum eſt illud ſimul. ita
ꝙ dicāt etiā completoriū i mane: ſꝫ horas
omnes vſq̄ꝫ ad veſpas. veſpas aūt ⁊ com
pletorium dicant ante cenam:ſi etiaȝ non
magna neceſſitas vrget dicendum ē ma/
tutinum ſegregatim de nocte:⁊ maxime in
hyeme:vel ſaltem in mane cum prima.
¶ Quid de infirmis.dicit Inno.c.volentes.
ꝙ infirmi excuſant̄ a dicendo:ſi pbabilit̄
videt̄ eis obeſſe:⁊ etiā ab audiēdo ſi nō
habent q dicant in coꝝ pñtia. ¶ Quid de
religioſis. Rn̄deo religioſus non tenetur
ad horas rōne qua religioſus. vt patet in
religioſis laycis:ſꝫ quia ordiatus ē i ſacris
vel etiā ex ſtatuto religionis:poſſunt om̄s
clerici obligari etiā non ordinati. ¶ Quid
de clerico ſeculari ſtudēte in theologia. Rᵒ
ſꝫ Henr.ð ganð.vbi.ſ̄.tenet̄ dicē horas
ſuas canonicas ſm̄ moduȝ cōſueti eccle
ſie:niſi aſſit cā legitima: ex qua q̄tum ad
modū abſoluit̄ rōne ſtudij in quo recom
penſat:nō abſoluit̄ aūt ſimpˡr a dicēdo.vn̄
Innocē vbi.ſ̄.dicit clerici cuiuſlibet ordis
⁊ prelati poſſunt ex cā ab officijs que i ec/
cleſia dicuntur abeſſe:⁊ debent q̄to meli⁹
poſſunt horas canonicas dicere:abſq̄ꝫ ſin
copa ⁊ defectu.qð ſi fiat ex craſſa ignorāª
eſt mortale. ¶ Nota tamen ſm̄ Roð.ti.de
apo.circa finem:ꝙ propter ſtudij occupa/
tionem vel viationem: non excuſat̄ quis
a dicēdis canonicis horis. Nec ſuper his
ꝓpt̄ talia diſpenſare pōt ep̄s vl̄ archiep̄us
cū clerico ſuo:nec abbas cū ſuo monacho
¶ Quid ſi is q tenet̄ officiū dicē p̄termittat

aliqd de officio. Rndet Hen̄r. de gād̄ q̄libʒ
ſuo ꝙ talis ſi in choro cantet cū alijs ⁊ le
gat: ⁊ totaliter nō dicit verſiculum vel ali
quod talium: credo ꝙ non tenet̄ repetere
ſm ꝙ dicit Innocen. ibidem. Similiter ſi
aliquis non ex malitia ⁊ cum legitima cā
non interſit fini horarum vel ꝑncipio non
oportet ſm Henr. de gand̄. vbi ſupra ꝙ a
capite incipiat: vel finem perficiat. Et hoc
ꝓpter vinculum charitatis reſpectu cuius
id quod ab alijs fit: qui ſunt vnum corpꝰ
cum eo ab eo reputatur factum: ſicut cum
vnus chorus dicit vnum verſum: ⁊ alius
alium reputat̄ quilibet totum dixiſſe. Se
cus autem eſt ſi chorus in ꝑncipio multū
ꝓceſſit: vel multum de fine reſtat. tunc eni
tenet̄ ſupplere vel incipere. h̄ Henr. vbi. ſ.
Similiter dici poteſt ꝙ ſi quis ī officiādo
in choro cuʒ alijs ex neceſſitate aliqua ali
quem pſalmū vel lectionem intermiſit: vel
aliud tale quod non poteſt omiſſuʒ ſupplē
niſi ſubtrahat auxilium choro in canēdo
melius eſt tantillum ptranſire q̄ꝫ officium
chori diminuere. qꝛ eccleſia non precepit
determinatum numerum taliū: ſed ē ꝯſue
tudo in his varia diverſoruʒ. Similiter ſi
ſi qs omittat aliquam horam ex īduſtria
ſine neceſſitate mortaliter peccat: ſecus ē ſi
ex oblivione. qū tamen illam negligentiaʒ
recolit. tenetur ſupplere illud vel qḋ omiſit
vel aliud equivalens: ſed primum credo
melius. Item quia non eſt aliquis modꝰ
ſpālis officij ad quem omnes teneantur.
Credūt aliqui ꝙ qui ex aliqua neceſſitate
horas ſm eccleſie ſue formam non diceret
equivalens tamen ꝑ pſalmos vel dn̄icam
orōnem recompenſaret: mortaliter nō pec
caret. Item in conſti. nico. ex̄. de cele. miſ.
dignum. habet̄ ꝙ clerici tam religioſi q̄ꝫ
alij cardinalium ep̄orūʒ commenſales do
meſtici poſſunt ſe in divinis officijs coapta
re. ¶ Utrum ſcholaris q tenet̄ horas ca
nonicas dicere dimittens eas dicere vna
die ꝓpter ſtudium ⁊ lectiones: ex ꝓpoſito ⁊
ſpe dicendi alio die peccat mortaliter. Rꝰ
ſm Henr. de gand̄. in q̄olibus de quolibʒ.
ſi dimittat hoc abſqꝫ legitimo impedimēto
eſt craſſa ignorantia ⁊ peccat mortaliter.
⁊ ideo queſtio querit vtrum ſtudiuʒ poſſit
eſſe ita legitimum impedimētum omittēdi
horas: ſicut eſt gravis infirmitas. Et ideo
eſt dicendum ꝙ ſi clericus habet talem ne
ceſſitatem ſtudij ꝙ dicendo horas iminēt
crimen ⁊ ſcandalum mortale: cui pōt oc-
currere ꝑ ſtudium dimittendo horas nec
illam neceſſitatem potuit previdere rōna-
bili cōiectura: nec per conſequēs ꝑvenire.
tunc non peccat omittendo horas. qꝛ licet
dimittere de ſe ſit peccatum: tamen ꝓpter
maius malum vitandum: amittit rōnem
peccati. plus eniʒ tenet̄ occurrere ſcādalo
ad quod tenetur ex divino ꝑcepto: q̄ꝫ dicē
horas ad quod tenet̄ ex conſuetudine vel
ex edicto eccleſie. vnde in hoc pōt eccl'ia
diſpenſare non in ꝑmo. imo peccaret dicē-
do horas: ⁊ non occurrendo illi ſcandalo
⁊ diſcrimini. Et hoc dicit cōcilium toletanū
⁊ habet̄ de conſe. diſ. 4. c. duo. ⁊ di. 13. duo
mala. Si autem non ſit talis neceſſitas: ſꝫ
pōt dimitti lectio aut ſtudium ſine tali diſ
crimine ⁊ ſcandalo mortali: aut potuit pre
videre rōnabili coniectura: quod venturū
erat: ⁊ ꝑvenit̄ dicēdo horas tūc omittēdo
dicere peccat mortaliter. ſi tm̄ edictū eccl'ie
obligat ad mortale de dicendis horis. qꝛ
ſemꝑ eſt craſſa ⁊ negligēs ignorantia ī di
mittendo ea: ad q̄ tenet̄ qs ſub pena mor-
talis pc̄ti. ¶ Cuius eccl'ie officiū dicet pre
bendatus in duabus eccleſijs. Rꝰ cū erit
p̄ns ī aliqua illaꝝ dicit officiū eiuſdem. cū
vero erit abſens ab vtraqꝫ: videt̄ ꝯveniēs
ꝙ dicat officiuʒ illiꝰ in q̄ obtinet maiorem
dignitatē. Si vō ſit ſimplex canonicꝰ ī vtrā
qꝫ: dicat officiū eccl'ie dignioris. ſi vō ſint
eq̄lis dignitatis: cuiꝰ officiū dicē vult pōt
h̄ Tho. ī quolibʒ. ¶ Utrꝝ cleric̄ bn̄ficiatꝰ
exn̄s in ſcholis teneat̄ dicē officiū defun-
ctoꝝ. Rꝰ cleric̄ bn̄ficiatꝰ eo ip̄o ꝙ eſt bn̄-
ficiatus tenet̄ dicē horas canonicas: ſed
īq̄ꝫtuʒ bn̄ficiatus eſt in hac eccl'ia: tenet̄
dicē ſm modū illius eccleſie. Sciēdū autē
ꝙ officiū mortuoꝝ qn̄qꝫ dr̄ in eccleſia ſic
ꝑcipit ordinarius ptinēs ad officiū eccl'ie:
ſicut in die aīaꝝ: ⁊ in q̄libet eccleſia ē con-
ſuetudo ſpālis ſup h̄: puta ī aliq̄ ꝙ ī q̄libʒ
ebdomada dicat̄ ſemel officiū mortuorū:
vel aliter ſm certū tp̄s: ⁊ ad h̄ tenet̄ q̄libʒ
bn̄ficiatus ī aliq̄ eccleſia ēt ī ſcholis exn̄s.
⁊ ꝑ h̄ ſatiſfacit mortuis: quoꝝ recipit bn̄-
ficia. Aliqn̄ vō dr̄ officiū mortuoꝝ in ali
qua eccl'ia extraordinarie ꝓpter aliquā cām
emergentē: vt ꝓpter ꝑces alicuiꝰ ꝑſone vel
hꝰ. Et ad h̄ nō tenet̄ clericus exn̄s ī ſchol'
h̄ Tho. in quolʒ. ¶ Quid de ſuſpenſo degrā
dato ⁊ excōicato. Rndet Rod̄. ti. de apo.
circa finem ꝙ tales ſi ratiōe ordinis ſacri
antea tenebant̄ ad horas: tenent̄ ēt poſtea
q̄ꝫdiu retinent beneficium. nō enim fiunt

imunes ab his q̄ ſunt iuris ꝓpt̄ ſuū pctm̄ nō debent tamen officiare eccliam in ſuo ordine. Sed cum ſuſpenſus vel degradat⁹ dicit horas ſolus vel cum alijs nō officiā do eccleſiam: nō debet dicere dn̄s vobiſcū vel ſimilia verba ad dignitatē pertinentia Excōicat⁹ vero nō debet dicere horas cū alijs: q2 nō eſt ei cōicanduꝫ. ¶ Sed quid ſi tali preciperet prelat⁹ ꝙ non dicēt horas etiam priuatim. R̄ndet Rod. ibidem ꝙ in tali mandato cōtineret̄ expreſſe error: vn̄ ille non tenētur obedire: niſi hoc fieret cuꝫ cā.ſ. in odium ⁊ horrorem criminis perpetrati. ¶ Utrꝫ in ſacris cōſtituti: vel etiam beneficiati omēs teneant̄ quotidie dicere miſſam vel audire. R̄ndet Henri. de gād. in q̄onibus de quolibꝫ. ꝙ nullo iure obligatur aliquis ad dicendū vel audienduꝫ oi die miſſaꝫ: ſ3 tn̄ p̄cipit̄ hoc oi dn̄ico die etiam laycis. extra de cōſe. di. i. miſſas. ſed qd̄ nō p̄cipit̄ omni die facienduꝫ reliquit̄ cōſcie ſingulorꝫ: cuius ſolus deus in h̄ pōt eſſe iudex vt patet.

¶ De ſacramento ordinis ti. 2°.

Poſtea cōſideranduꝫ eſt de ipſo ſacro ordinis. ⁊ p̄ in ſe. 2° quis pōt ordinare. 3° de ei⁹ collatōe. 4° de ordinandorꝫ qualitate. Circa primum queritur quid eſt ordo. 2° quot ⁊ qui ſunt ordines. 3° de diuiſiōe ordinum in ſacros ⁊ non ſacros. 4° de eius effectu ⁊ virtute. ¶ Circa p̄mū ſciendū ꝙ ordo ſm ꝙ hic ſumitur eſt ſ3 Hu. de ſanc. vic. ſignaculuꝫ quoddam in quo ſpūalis poteſtas ⁊ officiū tradit̄ ordinato. Et ſtat ibi ſignaculū ſm Pe. 4°. diſ. 24. q. 2. arti. i. q. 2. c. p exteriori ſigno vel inſtrumento Secundū Bon. 4°. diſ. 24. p. 2. dubi. circa lrām. q. 7. vero ſtat ibi ꝓ interiori ſignaculo in aīam diuinitus ipreſſo.

Circa 2m ſciēdū ꝙ ordines ſūt. 7. vt h̄r p magr̄ꝫ ſen. 4. li. di. 24. c. i. ſ. hoſtiariat⁹. lectorat⁹. exorciſtat⁹. acolitat⁹. ſbdiaconat⁹. diaconat⁹. ⁊ p̄ſbrat⁹ Ipſe nāqꝫ finis iponit neceſſitatē his q̄ ſūt ad finē: ⁊ idō numer⁹ ⁊ ſufficiētia ordinum ꝯgrue pōt ſumi ex fine. Ordo aūt ordiat̄ ad corp⁹ xp̄i verꝫ ꝯficiendū: ⁊ diſpenſandū ad vtilitatē corpis xp̄i myſtici. vn̄ in ſacerdotio eſt ſtatus in q̄ eſt pfectio ptātis. vnō in eo cōcurrit vtraqꝫ ptās. ſ. ꝯficiēdi corp⁹ xp̄i verū: ⁊ abſoluēdi myſticū. Hic autem ordo nobiliſſim⁹ debet habere ordines ſibi miniſtrantes ſibi ſm exigentiam duplicis ptātis. vn̄ qdā miniſtrāt ſibi q̄tū ad corpus xp̄i verꝫ. ⁊ hi ordines ſ̄t ſibi ꝓpīqores ſ. ſubdiaconat⁹ ⁊ diaconat⁹. Subdiaconatus. n. mām ſacri ſumit a p̄ſbr̄o: ⁊ offert diacono. Diacon⁹ vō offert p̄ſbro: ⁊ p̄ſbr dō ꝯſecrādo. Et inde eſt ꝙ ſic noiant̄ vt dicit Iſi. dr̄. n. diacon⁹ q̄ſi miniſter: ⁊ ſubdiaconus q̄ſi ſubminiſter. Alij aūt ordies iferiores deſeruiūt diſponēdo corp⁹ xp̄i myſticū ad digne ſumēdū corpus xp̄i verꝫ. Et hoc vel ipedimētū remouēdo: vel auxiliū conferendo. Impedit aūt q̄tū eſt in ſe malus hō: ad quē excludendū ordinat̄ hoſtiari⁹ ⁊ etiā diabolus: ad quē expellendū ordiat̄ exorciſta: Cōfert vero auxiliū illuminatio itellect⁹: ⁊ iflamatio effect⁹. Ad p̄m ordiat̄ lector: ad 2m acolit⁹ cereū ad excitatōeꝫ deuotōis deportās. Preeminet aūt vn⁹ ordo alteri. ſm ꝙ magis de ꝓpīo ordiat̄ ad ſacramētū eucharīſtie. vn̄ oib⁹ alijs p̄eminet ordo p̄ſbratus: deide diacōatus poſtea ſubdiaconat⁹. Int̄ minores vō p̄eminet acolitatus: q h3 miniſteriū ſup vaſa: in qb⁹ mā ſacri ꝯtinet̄ q̄tū ad vinū. Deide exorciſta q cooparat̄ ſacerdoti q̄tū ad actū ei⁹ ſcōariū q eſt ligare ⁊ ſoluē: p quē hō totalr̄ a ſeruitute diaboli liberat̄. deide lector q cooparat̄ diacono q̄ ad actū eius ſcōariū. ſ. legē euāgeliū. Eſt. n. lector: ſ legē vetus teſtm̄. vltio ē hoſtiarius: cui⁹ ē admittē vel nō admittē in tēpluꝫ. ⁊ ſic p3 p̄eminētia ⁊ ordo ipoꝝ. ¶ S3 obijcit̄ ⁊ vr̄ ꝙ ordines ſūt. 9. q2 di. 2i. clericos. ⁊ eſt ſumptū ab Iſi. 7. ethi. c. 12 ꝯnumerant̄ p̄dictis. 7. ordinib⁹ alij duo. ſ. pſalmiſtatus ⁊ ep̄at⁹. R̄o ordo ſumit̄ multipliciter. aliqñ. n. noiat ipaꝫ mutuā ordiatorum inter ſe relatōem: q̄ eſt iter p̄latos ⁊ ſubditos. aliqñ officiū cui dr̄ ordo cantorꝫ vel pſalmiſtatuū. aliū dignitatē vt ordo ep̄orꝫ. aliqñ ptātem ſacr̄alem vt ordo p̄ſbyterorꝫ ⁊ diaconorꝫ. aliqñ ſtatum religiōis vt ordo monachorꝫ. Dicendū ꝗ ꝙ pſalmiſtat⁹ nō eſt ordo ꝓpīe dictus. ſ. put ordo dicit ptātem ſacr̄alem. q2 nō dicit officiū cui debeat ſpūalis ptās ſacr̄alis deputari: ſ3 tn̄ eſt annexus ordini. pſalmiſta. n. ⁊ cantor pro eodē reputāt̄. vt p3. 22. di. pſalmiſta ⁊ cantor. pſalmiſte. n. eſt nō tn̄ pſalmos cātare: ſ3 etiā alios cātus armonicos lectōib⁹ iterſerere ad h̄ vt auditores ad dei laudē ⁊ lectōis auditōem excitent̄: vt ĩ audiēdo nō attēdient̄. In h̄. n. ꝙ ad dei laudeꝫ excitat

cum h ſit cōiter totius chori: non oꝫ ad h
aliquē ordinē deputari. In hoc vero ꝙ ex
citat corda ad audiendū ⁊ ꝑcipiēdū ſenſū
quē lector ꝑdicat eſt officiū annexū officio
ſiue ordini lectoris. Et ſic pꝫ ꝙ ſtricte ſu-
mendo ordinem ꝓut de eo hic loquimur
pſalmiſtatus nō eſt ordo. ſed ſi extendat
nomē ordinis ad officium annexū ordini
⁊ ꝙ ꝑncipaliter ⁊ ſpāliter ꝯuenit ordiatꝭ
ſic eſt ordo. Et ſm has duas vias diuerſi
ficant̄ auctes doctorū. De epatu vero di-
cendū ꝙ ſimiliter nō eſt ordo ꝓprie dictus
ſ. ꝓut ordo dicit ptātem ſacralem. ptās .n.
ordinis vt dictū eſt ꝑncipalit̄ ordinatur
ad diſpenſatōeꝫ ſacroꝝ: ⁊ marie corꝑis
xpi. ⁊ ideo eſt ibi ſtatus graduū ⁊ ordinū
aſcēdentium: ⁊ ita vltra ſacerdotiū nō eſt
gradus ordinis. Sed tamen intra hunc
gradum ⁊ ordinem contingit eē diſtictōꝫ
dignitatū ⁊ officioꝝ: vt archipreſbr̄ epūs
⁊ ſupra. Et ita epatus ꝓut ꝯcernit ordinē
ſacerdotij dici pōt ordo: ſed ꝓut diſtiguit̄
contra ſacerdotium dicit dignitatem q̄dā
vel officium ſibi annexum. Et ſic dicendū
eſt ꝙ epatus preciſe loquēdo nō eſt ordo.
ſed ordinis eminētia. vel dignitas q̄ ſemp
manet cum ipſo caractere ordinis: etiam
ablata omni iuriſdictione: vnde ibi nō im
primit̄ nouus caracter: nec noua poteſtas
datur: ſed ptās data. ſ. ligandi ⁊ ſoluendi
ampliatur. In cuius ſignū baculus paſto
ralis ei porrigit̄. vnō ſicut collatio pallij n̄
dat ordinē nouum archiepō vltra epum:
ſic nec collatio baculi nec annuli vel mitre:
vel alicuius ſimilis vltra ſacerdotem. talia
n. ſūt potius ſacr̄alia q̄ ſint ſacr̄a. h Boñ.
4°. diſ. 24. p. 2. q. 2. ar. 3. c. ⁊. c. 3ᵐ. Quidaꝫ
vero innitentes verbis Diony. c. 2. ecle. hie
rar. ⁊ Iſi. 7. ethimo. c. 12. ⁊ canonis diſ. 21.
cleros. dicūt epatū eē ꝓprium ordinem. Et
ꝓ eis pōt adduci talis rō ſm Sco. 4°. diſ.
24. q. vnica. ar. 2. in pn̄. Epō inq̄ꝫtum epūs
cōuenit quedaꝫ ptās. illa aūt ptās aut eſt
ordinis: ⁊ tūc hētur ꝓpoitū. aut iuriſdcōis
⁊ tūc poſſet auferri p ſupiorem: qd videt̄
icōueniēs. q2 cōſecratio aliqua etiaꝫ mlᵗ
to minor ꝯſecratōe epi non pōt tolli quin
ſemel ꝯſecratū manet ſp ꝯſecratum. ex̄ de
cōſe. aque. in glo. Alij vō dicūt vt ꝑdictū
eſt ꝙ epatus nō ē ordo ꝓprie dictꝰ: nec ibi
impmit̄ caracter. ⁊ ꝑdicti auctores ſumūt
ſacr̄m ꝓ ſacr̄ali: quod ſi ita ē: vane alt̄cāt̄
inter ſe ſm Sco. vbi. ſ. ar. 2. vlt̄ medium.
¶ Utrꝫ epatus ſit delebilis a papa epm de
ponente: vel nō delebilis ꝓpter conſecratōꝫ
cum qua confertur. Videtur ꝙ non. quia
omnis iuriſdictio in eccleſia per ſuperiorē
pōt ad tempus ſuſpendi: ⁊ etiaꝫ ſimplr̄ ꝓ
oī tpe tolli.

c Irca 3ᵐ ſciendū ꝙ ordo diſtiguit̄
i ordines ſacros ⁊ nō ſacros. Dr̄
aūt ordo ſacer duplr̄. vno mō ſm
ſe ⁊ ſic q̄libet ordo ē ſacer cū ſit quoddaꝫ
ſacr̄m. Alio mō rōne mā̄e circa quam hꝫ
aliquē actū. Et ſic dicit̄ ordo ſacer: qui hꝫ
aliquē actū circa aliquā rem conſecrataꝫ
⁊ ſic ſunt tm̄ tres ordines ſacri. ſ. preſbr̄ ⁊
diaconus: q habet actū circa corpus xpi:
vel ſanguinē ꝯſecratum. Et ſubdiaconus
q habet actum circa vaſa conſecrata. ⁊ iō
eis etiā indicit̄ continentia: vt ſint ſancti ⁊
mundi: q tractant talia ſm illud Iſa. ſij.
Mundamini qui fertis vaſa dn̄i.

c Irca 4ᵐ. ſ. effectū ⁊ virtutē ſacr̄i
ordis q̄rūt̄ plr̄a. vtrꝫ. ſ. ad ſuſceptō
nem ordinis ꝑexigat̄ gr̄a gratum
faciens in ipō ſuſcipiente. Rᵒ ꝙ ſic. ſ. ó cō
gruitate ad h vt digne ſuſcipiat̄ ꝓpter qd
dr̄ Leui. 21. hō de ſemine Aaron q hūerit
maculā nō offerat panes corā dn̄o: nec ac
cedat ad miſteriū eius. p maculā itelligit̄
ibi omne viciū. vn̄ dicit̄ di. 23. tales ad mi
niſteriū eligant̄: q digne poſſint ſacr̄a dn̄i
ca ptractare. h aūt nō pōt eē ſine gr̄a ḡtū
faciente. Non tamen ꝑexigit̄ de neceſſitate
quia ſine ea ſuſcipi pōt: licet nō digne: niſi
forte cum hō cōſciaꝫ ſuā exaīans n̄ credit
ſe eē in mortali: ⁊ tn̄ eſt q2 pn̄ia ſua nō eſt
formata. ⁊ pōt q̄nq3 ꝯtigere ꝙ p ſuſceptō
nem ſacr̄i: ſua attritio fit contritio. h Ric.
4° diſ. 24. q. 4. ar. 1. c. 3ᵐ. ¶ Utrꝫ i collatōe
ordinis cōferat̄ gr̄a gratum faciens. Rᵒ
ꝙ ſic ſi digne ſuſcipiatur. Ad idoneaꝫ .n.
ordinum execūtioneꝫ non ſufficit bōitas
qualiſcūq3: ſed requirit̄ bonitas excellēs.
vt ſicut illi qui ſuſcipiunt ordinē ꝯſtituūt̄
ſuper plebem gradu ordinis: ita ſint ſupio
res merito ſanctitatis. Et ideo ſicut ꝑexigi
tur gratia que ſufficiebat ad h ꝙ eſſent di
gni connumerari in plebe xpi. ſic cōfert̄ i
ipſa ordinatione gratie munus: per quod
ad maiora reddant̄ idonei. ¶ Suppoſito
ꝙ ſm cōiorem ⁊ veriorē opinionē i q̄libꝫ
ordine caracter imprimat̄. tūc q̄rit̄ vtrū
ille qui coactus ordiat̄ recipiat caracterē.
Rᵒ ꝙ ſic. ſi coactio ſit ꝯditōalis: vt ſi fiat
ꝯminatio mortis vel cruciatus: niſi patia
tur ſe ordiari. ar. di. 74. vbi didiciſti iſta. ⁊

di. 45. de iudeis. 7. 1. q. 1. ꝙ quidaꝫ. In tali enim caſu cum voluntas ſaltem indirecta ibi ꝯcurrat. de qua dicit Aug⁹ voluit facē quia voluit viuere. 15. q. 1. merito. Sꝫ ſi ſit coactio abſoluta: puta ſi oio inuitus tenet̄ ſub manibus ordinantis: tunc non recipit ordinē: ſicut nec in tali caſu recipit baptiſmū. extra de baptiſmo maiores circa finē. 7 diſ. 85. preſ byteros. h Ray. 7 conueniūt cum eo doc. alij. ¶ Sed nunqd tenet̄ continere: qui ſacrum ordinem recipit coact⁹ coactōe conditiōali. Rndeo quidā dicunt ꝙ ſic. qꝛ licꝫ talis nō debuerit cogi ordinē recipere: receptuꝫ tamen etiam coactus tenetur ſeruare. ar. di. 45. de iudeis. Jo. vero dicit ꝙ nō. ſi metus vel coactio ſit talis: q cadere poſſit in cōſtantem virum. extra de his que vi fiunt vel metus cauſa. platum. 7 extra de etate 7 qualitate ordinandoꝝ. ad aures noſtras. Integritas enim eſt res voti nō precepti. 32. q. 1. integritas. h Rayti. de etate. ¶ Ponat̄ ergo ꝙ nō teneatur cōtinere. quia fuit talis metus: qui potuit cadere in cōſtantem virum: nūquid utet̄ priuilegio clericali. Rndeo videtur ꝙ ſic. ſm Ray. ſi vult alias clericalit̄ viuere. ar. diſ. 32. ſi quis eoruꝫ. Et hoc verum eē credit. niſi penitus ſit obligatus ad cōtrariuꝫ actum: vt ſi duxerit viduaꝫ: aut ſecundaꝫ vxorem. di. 87. quiſquis. Uel dicendum ē alit̄. ſ. ꝙ ſi prius legitimam vxorē habuit illa ſine peccato poterit vti. Et ita itellige ſolutionem qōnis precedentis. Si vero ipa continere vellet 7 ipe nollet ꝑuilegiū clericale non haberet. ſi autem ipa nollet: quia ipe vellet q̄ſtum in ſe eēt ꝑuilegium habēt. ſi alias clericaliter viueret: vt dictum ē. ſ. ar. 27. q. 2. multoꝝ. Si vō legitimā vxoreꝫ nō hēat preciſe tenetur ꝯtinere. ar. illius. c. de iudeis. hec Ray. ibidēꝫ. ſm Rob. ꝑma ſolutio eſt potior 7 benignior 7 iō tenēda.

¶ Utrum caracter vnius ordinis ꝑſuppo nat de neceſſitate caracterem alterius. R⁹ ꝙ nō eſt de neceſſitate ſupiorum ordinum ꝙ aliquis ordines minores prius habeat qꝛ ſunt diſtincte ptātes: ſicut 7 actus ſunt diſtincti: vnde vna nō requirit aliā ī codē ſubiecto. Et ideo etiam in ꝑmitiua eccleſia aliqui ordinabant̄ in preſbros: qui prius ordines minores nō ſuſceperant: 7 tamen poterant omnia que poſſunt inferiores. qꝛ inferior ptās in virtute comprehenditur ī ſuperiori: ſicut ſenſus in intellectu: 7 dignitas in regno. Eſt tamen de congruitate. qꝛ actus pōteſtatis 7 ordinis inferioris aliq̄liter preordinatur 7 preexigitur ad actum ſuperioris: ꝓpter quod poſtea ꝯſtituit eccleſia ꝙ ad maiores ordines ſe non ingerat: qui prius in inferioribus officijs ſe nō humiliat. Et inde eſt ꝙ qui ꝑ ſaltuꝫ ordinat̄ ſm canones nō reordinat̄. ſed illud quod omiſſum eſt de precedentibus ordinibus ei confertur. diſ. 52. ſolicitudo. 7 extra de cle. ꝑ ſaltum ꝓmo. tue littere. Talis autem qui per ſaltuꝫ ordinatur: nō tantuꝫ peccat ſic ordinem contra ſtatutuꝫ eccleſie ſuſcipiens: ſed etiam executōem illius ordinis de iure nō habet. Sicut tamen ex predicto c. tue. habetur. talis in ordine ſuſcepto de miſericordia miniſtrar̄ ꝑmittitur. Et dicit de miſericordia. qꝛ ad hoc diſpenſatio reqritur. h Tho. 4⁰ diſ. 24. q. 1. arti. 2. q. 5. ca. Boñ. 4⁰ diſ. 24. p. 2. q. 1. arti. 3. c. ¶ Utrum caract̄ ordinis preſupponat de neceſſitate caracterem baptiſmi. Rndeo ꝙ ſic. qꝛ vt dicit̄ extra de ꝑſbro nō baptizato veniēs fundamento non exiſtente nihil pōt ſupedificari. baptiſmus autem eſt fundamentum: 7 ianua oīum ſacramentoruꝫ: 7 idō ſine baptiſmo nec ordo nec aliud ſacr̄m ſuſcipi pōt. hec Boñ. vbi ſup̄. c. 1ᵐ. ¶ Quid ſi quis non baptizatus credens ſe eſſe baptizatū ad ordies accedat. R⁹ talis ſi ad ſacerdotiuꝫ ꝓmoueatur: non eſt ſacerdos nec conficere pōt nec abſoluere in foro penitentiali. vnde talis in preſbrum ordiat⁹ ſi ſe deꝑhēderit ñ eē baptizatū ſm canōes dꝫ baptizari 7 iterato ordiari. ex̄ de pſ by. non bap. veniēs. Et etiā ſi in epm ꝓmoueatur 7 aliquos ordinet ordinem nō habēt Pie tamen credi pōt ꝙ q̄ſtum ad vltimū ſacramentorum effectum ſummus ſacerdos defectū ſuppleret: 7 ꝙ h latē tn̄ non ꝑmitteret. qꝛ piculuꝫ eccleſie iminē poſſet. hec Tho. 4. di. 24. q. 1. ar. 2. q. 3. c. 2ᵐ. Cui concordat Ber. ex̄ de ꝑſbro non bap. i glo. 7 ſup illō. c. aplicam. dicēs ꝙ ille pſ byteꝝ ſe eē dicebat 7 nō erat: ac ſi veꝝ ſacr̄m conficeret ſibi 7 recipiētibus illō ab eo vt credo ꝑficiebat. ¶ Utꝝ caracter ordis ꝑſupꝑōat neēario caracterē ꝯfirmatōis. R⁹ ꝙ nō. ſꝫ tn̄ de ꝯgruo. qꝛ ñ pōt qs idonee ordinē ſuſcipe: nec ei⁹ act⁹ pagē: niſi ſit confirmatus.

¶ Quis pōt ordinare ti. 3⁹.

DEide ꝯſiderādū ē qs pōt ordiare Et circa hoc ꝑmo querit̄ qs pōt

ordines cõferre.2° dato ꝙ ep̃us ſol⁹ q̃rit
in ſpeciali. vtrum ep̃us excõicat⁹.3° vtruʒ
h̃etic⁹.4° vtrũ ep̃s degradat⁹.5° ponũt q̃dã
dubia de ordinatis ab huiuſmodi ep̃is.6°
vtrũ ep̃us q reſignauit ep̃atui poſſit ordi-
nare.7° de illo clerico q recipit ordines ab
ep̃o greco.8° quis ep̃s.ſ. ꝓprius vel alien⁹
pōt ordinare 9° quis pōt cõſecrare ep̃os
10.quis pōt ꝯſecrare virgines. CIrca p̃
muʒ querunt̃ plura.ſ.vtrũ ſolus epiſcop⁹
poſſit ordines cõferre. R° p̃tãs conferẽdi
ordines pōt alicui dupliciť ꝯuenire.vl' ex
ordinaria p̃tãte: vel ex gn̄ali vel ſp̃ali cõ-
miſſione.2°° ꝯferre minores ordines pōt
q̃ntq̃ȝ nõ ep̃is ꝯuenire.ex̃ de ordi.ab ep̃o q
renũ.epi.c.i. Prio vero mõ p̃tãs ordineʒ
ꝯferẽdi quẽcũq̃ȝ ꝯuenit ſolis ep̃is. vñ Jſi.
7° ethimo.c.12. dicit ꝙ ipſe pontifex efficit
p̃ſb̃ros ⁊ leuitas:ipſe omnes eccleſiaſticos
ordines diſponit.h̃ Jſi.Huius aũt cauſa ẽ
inſtitutio diuĩa: que etiã inſtitutio patet ex
ſacra ſcriptura. q2 cum deus duo genera
diſcipulorum habuerit:quoſdã ĩ numero
duodeno: ⁊ quoſdã ĩ numero.72.p̃mos
ap̃los vocauit q̃s ſup ſe ⁊ ſup eos eccliaʒ
fundauit.ſecũdos vero ſimplices diſcipu-
los appellauit.Apoſtolis p̃mo collata fuit
poteſtas imponendi manus ⁊ conſecrãdi:
nõ aũt diſcipulis ſimplicibus. vt h̃etur ex
tex.⁊ glo. Act.8°.Et q2 apoſtolis ſuccedũt
ep̃i.diſcipulis vero ſimplices p̃ſb̃ri.vt h̃et
di.21.in nouo teſtamẽto. pʒ ꝙ auctoritas
ordinandi ⁊ manus imponendi h̃ʒ formã
eccl̃ie p̃mitiue appropriat̃ ep̃is. vñ ⁊ ap̃ls
ſcribit Thimotheo.i.Thim.5.man⁹ nemi
cito ĩpoſueris. Predicte aũt diuĩe inſtitutõ
nis fuit rõ congrua. q2 ſicut ad ſolum p̃n
cipẽ p̃tinet nõ tm̃ ordiare ĩ exercitu viros
bellatores: ſ etiã duces exercitus. ſic ⁊ ad
ep̃os ſolos:qui ſunt in ecclia p̃ncipes.non
tm̃ p̃tinet ordinare hoĩes ad certanduʒ ꝯ
fidei pſecutores audacter ꝯfitẽdo fidẽ xp̃i
qđ fit p ſacr̃m ꝯfirmatõis:ſ etiaʒ ꝯſtituẽ
duces exercit⁹ eccleſiaſtici:qđ faciunt con
ferendo ſacr̃m ordinis.h̃ Boñ.4°.diſ.25.
q.i.arti.i.c.⁊ Ric.4°.diſ.25.q.p.arti.i.c.
Utrʒ ſolus p̃ſb̃r ex ꝯmiſſiõe poſſit ordines
minores ꝯferre.Et q̃re preſb̃r ex ꝯmiſſiõe
nõ pōt etiã maiores dare: ⁊ cuius auctẽe
⁊ ꝯmiſſiõe pōt hoc facẽ. R° ſolus papa q
ſup̃ ius h̃ʒ p̃tãtem:⁊ h̃ʒ pontificalis p̃tãtis
plenitudinẽ p̃t ꝯmittẽ ñ ep̃o ea q̃ ad ep̃aleʒ
p̃tinẽt dignitatem:dũ mõ nõ h̃eant imme
diatã ad verʒ corpus xp̃i relatõem.Et iđo

ex eius ꝯmiſſiũe p̃ſb̃r ſimplex pōt miores
ordines ꝯferre ⁊ ẽt ꝯfirmare:vt ſup̃ dictũ
eſt.non aũt aliq̃s non p̃ſb̃r nec etiam p̃ſb̃r
pōt ꝯferre ordines maiores: qui habent ĩ
mediataʒ relationem ad verʒ corpus xp̃i.
ſupra quod cõſecrandũ papa non habet
maiorẽ p̃tãtẽ quã preſb̃r ſimplex.h̃ Tho.
4°.diſ.25.q.i.arti.i.c.3ᵐ. Quidam autem
dixerunt ꝙ papa pōt ꝯmittere cuilibʒ cle
rico ꝙ cõferat ordinem quẽ h̃ʒ:non autẽ
ordinẽ quẽ nõ h̃ʒ:puta diacono ꝙ ꝯferat
diacõatũ ñ aũt p̃ſb̃ratũ. Et h⁹ ſnĩe v̾r fuiſſe
Ber.ex̃ de ꝯſue.q̃to. in p̃ma glo.cui nõ ẽ
vt puto:ſed potius p̃me ſnĩe ſtandũ.

CIrca 2ᵐ p̃ queriť vtrum epiſcop⁹
excõicatus poſſit ordines cõferre
R° ꝙ ſic.ordinũ tñ executõʒ ꝯferr̃
nõ pōt.q2 eã nõ h̃ʒ:⁊ qđ q̃s nõ h̃ʒ ꝯferre
ñ pōt.i.q.i.gr̃a.⁊.c.ſtatuim⁹.7.q.7. Day-
berti. C Quid de eo q a tali ordĩes recepit
vel recipit. Rndeo ſi ignorant̃ recipit:po-
terit cum eo p ſuũ ep̃m diſpenſari ꝙ exeq
de iure poſſit.ex̃ de ep̃o qui re.c.2. Et h̃ taʒ
in ſuſcipiendis ordinibus q̃ȝ ſuſceptis. q2
dicta decretalis nõ diſtinguit.Si vero ſciẽ
ter:ſic papa diſpẽſat.Et idẽ dicit de ſciſma
tico. Ber.tñ dicit ꝙ tunc non diſpenſaret̃
cum eo.

CIrca 3ᵐ queritur vtrum epiſcop⁹
hereticus poſſit conferre ordines.
Rndeo epiſcopi heretici aut ſunt
vel fuerunt ordinati ⁊ cõſecrati in forma
eccleſie:aut nõ. Si nõ: veri epiſcopi nõ ſũt
⁊ per conſequens non poſſunt ordines cõ
ferre. Si ſic:ſunt veri epiſcopi:ſed nõ ha-
bent executioneʒ officij ſui.q2 omẽs h̃etici
ſunt ip̃o iure maiori excõmunicatõe excõ
municati: ⁊ per conſequens ab omnibus
actibus legitimis ſuſpenſi. ⁊ ideo epiſcopi
h̃etici executõem ordis ꝯferre non valent
quia eam non habent.i.q.i. Daybertum.
⁊ extra de ordi.ab epiſcopo qui renun.c.i.
in glo. veruntamen ordinem conferunt:ſi
cum intentione debitam formam eccleſie
ſeruant.diſ.19. ſecundum. aliter enim niſi
cum intentione debitam formam ſeruent:
verum ordinem non conferunt. Quantũ
cunq̃ȝ tamen ſeruent eccleſie formaʒ mor-
taliter peccãt in ordinando.quia ab execu
tione officij ſunt ſuſpenſi ip̃o iure. Jlli autẽ
qui ſcienter a talibus ordines recipiunt
mortaliter peccant:licet verũ ordinem reci
piãt.h̃ Ric.4°.di.25.q.i.ar.2.c. Utrũ h̃e
tic⁹ ordĩes recip̃e poſſit. R° ꝙ ſic de facto

non tamen de iure. vnde licet hereticus ſi ordinetur verum ordinem recipiat: tamen recipiendo mortaliter peccat. ſ Rich. vbi ſupra. c. 3º. ¶ Notandum autẽ q̄ epõꝝ hereticoꝝ quidam receperunt ordinem ep̄alem in eccleſia. i. ab epiſcopo catholico: ⁊ in fide catholica. poſtea tamẽ ſunt lapſi in hereſim vel ſciſma. quidam vero receperunt extra eccleſiam. i. ab epiſcopo hẽtico: vel ſciſmatico exiſtentes ⁊ ipſi ⁊ pdurãtes in hereſi vel ſciſmate. Eſt ergo differentia inter ordinatos a p̄mis ⁊ ordinatos a ſecundis. Nam ordinati a p̄mis ſiue ſcienter ſiue ignorãter ſi ſint alias digni diſpẽſatione tolerantur in ordinibus ſuſceptis Ad ſuperiores aũt ordines non debent ꝓmoueri: niſi neceſſitas magna vel vtilitas illud efflagitauerit: ⁊ eorum ꝯuerſatio meruerit. 9. q. i. c. 2. ⁊ 3. Ordiati vero a ſcd̃is aut fuerũt ſciẽter a talibus ordinati: ⁊ ſic nunq̄ꝫ tolerant̄. aut ignoranter: ⁊ tunc tolerãtur: ſi hoc ꝓbauerit: puta q2 erãt pueri vel abſentes qñ ordinator eoꝝ fuerit preciſus. ex̄ de his qui matrimoniũ accu. poſ. c. fi. Uel forte fuit in curia romana p̄ciſus: ſed rediens eſt mentitus. dicens ſe eſſe abſolutum. ex̄ de ſpon. cũ in apoſtolica. ⁊ 9. q. i. ordinatões. Et totã iſtam diſtinctõem intellige de epiſcopo ab eccleſia per ſñiam preciſo. hec Hoſt. ⁊ Hoſti. Nõ vero dictũ eſt de ordinatis ab hereticis. Idez puto dicendum de ordinatis a ſciſmaticis. Et cuz ordiatis ſcient̄ ſolus papa diſpenſare põt vt dic̄ Ber. ex̄ de ſciſma. fraternitati. ⁊ ar. ex̄ de elec. q2 diligentia. cũ ordinatis vero ignorant̄ põt etiã ep̄us diſpenſare.

Circa. 4m querit̄ vtruz ep̄s degradatus poſſit conferre ordines. Rº. aliq dicunt q̄ nõ. q2 degradati nõ tñ ſunt ſuſpenſi ab officij executõne: ſ etiã ſunt ſpoliati ep̄ali dignitate: vñ nõ manẽt ep̄i. Alij vero dicũt ⁊ videt̄ verius ⁊ rationabilius q̄ poſſunt ordies ꝯferre de facto non de iure: nõ tam̃ ordinũ executõem. q2 degradatio ñ ẽ dignitatꝫ ablatio: ſ ꝑpetua ſuſpenſio illius dignitatis. ex̄ de conſe ecc. in glo. Ibi. n. dicit̄ q̄ viſibilis vnctio exterior eſt ſignũ iterioris vnctõis in corde: q̃ ꝑpetua eſt ⁊ nõ põt amitti: licꝫ qñq̄ꝫ executio ſuſpẽdatur. ¶ Sz obijcit̄. q2. i. q. i. q̄ quidam. §. opponit̄ aũt. dr̄ q̄ degradat9 ep̄s ptãtem largiendi ſacros ordines nõ habz Rº ſm glo. ſ ibi dicit̄ nõ q2 nõ conferat ordinẽ: ſ q2 nõ cõfert ordinis executõez. ſ. vt licite poſſit recipiẽs in ſuſcepto ordie miniſtrare. ſ Ric. 4º. di. 25. q. i. ar. 3. c. ⁊. c. iº. ¶ Unde notanduz q̄ quedã poteſtas fundat̄ ſup ordinẽ: vt ptãs ꝯficiẽdi. q̃daz ſup ordinis eminentiaz: vt ptãs ordinãdi. quedam ſuper iuriſdictionem: vt poteſtas iudicandi vel excõicandi. quedam ſuper ordinẽ ⁊ iuriſdictionem ſimul: vt poteſtas abſoluendi in foro pniali. prima non põt auferri: ſicut nec ordo. nec. 2ª quia omis ptãs que datur cum cõſecratõe: nõ poteſt auferri. vnde etiaz inaiata cõſecrata non recõſecrantur. 3ª vero ⁊ 4ª põt auferri. Sciendũ igitur q̄ heretici excõmunicati ſimoniaci in ordine. ſciſmatici. depoſiti. ſuſpenſi. ⁊ interdicti. ⁊ degradati verũ corp9 xp̄i cõficiunt. Et veruz ordinẽ ⁊ alia vera ſacramẽta cõferunt: ſi veram formã eccle gerunt. di. 19. ſm. ⁊. i. q. i. dñs declarauit. ⁊ c. cum quidam. ⁊ de conſe. di. 4. oſtendit̄. ⁊. c. quãdo. vnd̃ taliũ ordinatões ſic facte ratae ſunt quo ad caracterem: ſed irrite q̃ ad executõez. i. q. i. ſi q̄ a ſimoniacis. Sed qñ nõ gerũt formã eccle nihil agunt. q2 cõtra eccleſiã. i. ex̄ formaz eccle nõ ẽ loc9 veri ſacrificij. i. q. i. extra catholicaz. vnde talium ordinatiões ſic facte irrite fore dicuntur. ex̄ de ſciſmaticis. c. i.

Circa. 5m quod eſt de ordinatis ab huiuſmodi epiſcopis querit̄ ponẽ caſo q̄ ſciam ep̄m meũ eẽ hẽticũ vel ſciſmaticum occultum: ꝑ ſententiã tñ non preciſum: ⁊ ipſe ad ordines me cogat nunquid ꝑmittaz me ab eo ordinari. Rº q̄ non: ſed potius ꝑmittam me excõicari. ex̄ de ſen. ex. inquiſitioni. Tales. n. executõnem ordinis quam non habent: conferre non poſſunt. i. q. 7. daybertuz. Et idẽ dico de prelato quẽ ſcio ſuſpẽſuz vel interdictũ ſ Hoſt. ⁊ Hoſti. ¶ Sz obijcit̄. q2 ſm hoc idem videt̄ etiã dicendũ de p̄lato: quẽ ſcio ꝯſtitutũ i pctõ mortali: nã ⁊ ille ſuſpenſus eſt ⁊ peccat mortaliter celebrando. ¶ Uñ videt̄ q̄ nõ hẽat ordinis executiõem. Rº verũ eſt q̄ p̄latus in mortali conſtitutus quo ad ſe non quo ad alios eſt ſuſpenſus. i. q. i. ſacerdotes. oĩs. n. pctõr miſſã canere põt preter ſimoniacum. ex̄ de ſimo. tanta. quod intelligo de officij ptãte: non de merito vite: ſaluis alijs expoſitionibus huius verbi dicendis. j. li. c. ti. de ſimonia. Et hec intelligo de prelato peccatore tolerato nõ preciſo. Secus autem intelligo de prelato ꝯſtituto in mortali nõ enormi: ſ mediocri

non in notorio de iure vel de facto. Nam enormia occulta etiaꝫ poſt pactam pniaꝫ ⁊ mediocria impediunt executionem quo ad ſe ⁊ quo ad alios. extra de renũ. niſi cũ pridẽ. ⁊ de tpe ordi. c. vltĩ. h Hoſt. ⁊ Hoſti. ¶ Quid ſi ſciam epm meum fornicatoreꝫ notoriuꝫ: vel ſimoniacũ in ordine occultũ puta qꝛ dedit pecuniam pro ordine epali: nunqd recipiam ordinem a tali. Rꝰ Hu. dicit ꝙ ſic dũ toleratur. ar. di. 28. ꝯſulẽdũ. ⁊ .15. q. vltĩ. c. vltĩ. Sꝫ Hoſt. dicit ꝙ iſti ſũt ſuſpenſi: quo ad ſe ⁊ quo ad alios. diſ. 32. nullus. ⁊ c. ꝑter hec. ⁊ .§. verũ. ⁊ maxime ſimoniaci in ordine: a quo nullo mõ debeſ ordinari. i. q. i. ſi q̃ a ſimoniacis. ⁊ extra de ſimonia. per tuas. 2. vnde ſi ordinor a tali non recipio executioneꝫ. quia ordiator non habet executionem. ex̃ de ſimo. tanta. Et qui non habet eam alij dare nõ poteſt. i. q. i. c. i. Et potius pmittam me excõicari q̃ȝ ordinari ab eo. ar. extra de ſen. ex. inquiſitioni. Hugo tamen intelligebat illud. c. ſi qui. in preciſis: vel cum ꝓbare poſſum eũ eſſe ſimoniacuꝫ: qđ non placet ipſi Hoſt. h Ray. Hoſti. ⁊ Ber. in dicto. c. per tuas. Rođ. vero ſentit in ti. de ſimo. ꝙ nõ debeo ordinẽ ab eo recipere: ſi poſſum vitare ſine ſcãdalo: ⁊ debeo me potiꝰ pmittẽ excõicari ſi ſit ſimonia manifeſta. al' ſecus ẽ. potero tamen exeq̃ ſine diſpenſatõe: vel ꝓpria ſm aliquos: vel etiam epi ordinati ſm alios. quod magis approbat Rođ. ¶ Quid ſi epiſcopus meꝰ ſit ſimoniacus in ordine: ⁊ ego hoc ignorans ordiner ab eo. Rñdeo indigeo diſpenſatione quo ad executiõem ⁊ hoc in criminis deteſtationẽ. i. q. i. ſi qui a ſimoniacis. h Ray. Hoſt. Hoſti. ⁊ Ber. in. c. per tuas. ¶ Quid ſi cogar ordinari a tali. Rꝰ recipio executõeꝫ. i. q. i. ꝯſtat. Cuiꝰ ratio eſt. qꝛ magis conſtat de volũtate coacti q̃ȝ ignorãtis. ex̃ de ſimo. ſicut tuis. Et h intelligo đ coacto ꝯditionaliť: ⁊ p metũ q̃ caderet in ꝯſtantem virũ. Naꝫ coactus abſolute nõ recipit executõnem. extra de baptiſmo maiores. ⁊ de his q̃ in ſacris. di. 50. pſbros. h Ray. Hoſt. ⁊ Hoſti. ¶ Aliq̃ tñ dicunt oppoᵐ. qꝛ ordinãs nõ hꝫ executionem. ⁊ huius ſententie eſt Rođ. ti. de ſimo. Facilius tamen vt dicit cum coacto diſpenſať: q̃ȝ cum ignorante. ¶ Sꝫ nũqd talis. ſ. ſimoniacus in ordine eſt ſuſpenſus quo ad iuriſdictionẽ: ſicut quo ad ordinũ executionem: ita vt non poſſit aliquem excõicare: ſicut non poteſt executõeꝫ ordinũ dare. Rñdit Rođ. ꝙ talis tñ ad ea que ſunt ordinis p ſimoniam obtenti: ẽ ſuſpenſus. ⁊ non q̃ ad ea que ſunt iuriſdictionis cum pene non ſint extendende. ¶ Quid ſi ſciaꝫ vel credam meum epm ſimoniacũ in collatione ordinuꝫ ſiue beneficioꝝ. Rꝰ laborabo pro poſſe acquirere licentiã ab eo ꝙ mihi liceat ordinari ab alio: quam ſi non det: ⁊ ad ordines me cogat: ſecure ordinabor ab eo q̃ȝdiu toleratus fuerit: nec preciſus: ⁊ crimẽ fuerit occultum. Nec obſtat ſi mihi repugnat conſcientia. quia eſt erronea. diſ. 14. veruꝫ. ⁊ .ii. q. 3. cui ẽ illata licet ſit ar. ꝯ. ff. de liberali cauſa. l. igitur. §. i. Nec etiam obuiat auctoritas illa ſcilicet omne qđ fit contra conſcientiam edificat ad gehennam. vt diciť. 28. q. i. §. ex his. qꝛ illud debet intelligi de eo qđ fit contra conſcientiam informatam ꝑcepto vel ꝓhibitõne: vel quod fit contra conſciaꝫ nõ erroneam: vt dictuꝫ eſt. h Hoſt. ⁊ Hoſti. ¶ Sꝫ videtur manifeſte obſtare illud. extra de ſimonia per tuas. 2. Ad quod dicendum ꝙ monachus ille non cogebatur ordines aſſumere. ſed querebat an ab epo quem talem eſſe ſciebat ordines aſſumere poſſet cui papa rñdens magiſ ꝯſiderauit factuꝫ ſcilicet difficultatem ortam in conſcientia monachi: ⁊ errorem impreſſum. q̃ȝuis q̃ſi pro modico haberet papa monachuꝫ illũ non promoueri ad ordines ſuperiores eo ꝙ non in ſublimitate graduum: ſed ĩ amplitudine charitatis acquiritur regnũ dei. ex̃ de tpe ordi. ad aures. h Hoſt. ⁊ Hoſti. vnđ papa potius conſulendo q̃ȝ ꝑcipiẽdo dicit ꝙ ille monachus nõ recipiat vlteriꝰ ordines ab illo epiſcopo queꝫ audierat eẽ ſimoniacum cõtra conſcientiam: niſi depo nat eam primo. Et ſm ꝙ videtur p lr̃am ille epiſcopus nõ erat ſimoniacus ĩ ordĩe h Ber. in đ. c. p tuas. Aliq̃ vero ſic diſtinguũt. ſ. cũ aliq̃s ẽ ordinatꝰ a ſimõiaco aliť q̃ȝ in ordine. Aut ille ſimoniacꝰ ẽ occultꝰ: vel pene occultꝰ. ⁊ ſic recipit executõeꝫ. qꝛ talis ſimoniacus eſt ſuſpenſus tñ q̃ ad ſe. Aut eſt notoriꝰ: ⁊ tũc aut recipit ſciẽter ⁊ volũtarie: ⁊ ſic nõ recipit executõem ſine diſpẽſatõe pape. Aut coactꝰ ⁊ ignorant ⁊ ſic recipit. Quidã tñ dicũt ꝙ oĩs ſimõiacꝰ ẽ ipo iure ſuſpenſus. ar. i. q. i. repťũť. ⁊ c. quibuſdã. cuiꝰ ſnĩe videť eẽ Ber. ex̃ de ſimo. p tuas. 2. ⁊ ar. ex̃ de accu. inq̃ſitõis. niſo. i. Et ſm h oẽs ordiati q̃cũq̃ȝ mõ a quocũq̃ȝ ſimoniaco carent executõe.

Circa .6m qd e de eo qui reſignauit epiſcopatui queritur vtrum talis poſſit ordines ꝯferre. Rndeo aut renunciauit loco tm̄: aut loco ⁊ dignitati. In pmo caſu remanet epiſcopus nullius tamen epiſcopatus. Et ideo pōt etiā omēs ordines conferre: ⁊ in ſua quōdam dioceſi ⁊ aliena: de iuſſu tamē ⁊ volūtate dioceſani loci. niſi ꝓhibitus ſit a papa vel ei' legato. extra de ordi. ab epiſcopo q re. epi. c. p. Si quis autem ſine licentia ſui epiſcopi receperit ordines ab eo executione caret: q̄ntum eſt de rigore iuris. poteſt tamen cum eo epiſcopus diſpenſare. In 2° caſu nec minores ordīes nec maiores poteſt de iure cōferre. hec Hoſt. ¶ Quid ſi quis a tali q reſignauit loco ⁊ dignitati recepit ordies. Rndeo ſi receperit a tali etiaʒ ſcienter ordines minores ſine licentia ꝓprij epiſcopi diſpenſatiue poteſt in illis deſeruire: qꝛ cuʒ eo poteſt ſuus epiſcopus diſpenſare. de iure tamen cōi debet deponi: cuʒ a nō ſuo epō ſe fecerit ordiari. Si vero receperit ex licētia ſui epiſcopi: non eget diſpenſatione. Si vero ſcienter maiores ordines recepit executionem officij non habebit: ⁊ ſol' papa cum eo diſpenſat. Si autē ignoranter: nō tamē ignorantia craſſa vel ſupina fecerit poterit cum eo diſpenſari q̄ntum ad executionem p epm ꝓprium. extra de epi. qui re. epi. c. i. ſʒ Hoſt. Et ſi ſit ibi ꝓbabilis ignorantia que excuſat: eſt tamen diſpenſatio neceſſaria. qꝛ cū talis ordinator ſui officij executionem non habeat: alij eam cōferre non poteſt. i. q. i. ſtatuimus. vel etiaʒ quia recepit ab epiſcopo non ſuo. prima tamen ratio eſt melior ſecūdū Ber. extra de epiſcopo qui renun. c. i. Tunc autem ē ꝓbabil' ignorantia in hoc caſu ſm Hoſti. quando renūciauit i curia: ⁊ veniēs dic ꝙ renūciauit dignitati: vel etiā dio tacuit ꝙ renūciauerat. ¶ Ad hec nota ꝙ renūciās epatui aut renunciat ꝓpter criminis conſciētiam. ⁊ tunc videt' ſimpliciter renunciaſſe. i. nō tm̄ loco: ſed etiam dignitati. ar. 7°. q. i. hec nequaq̄. ⁊ extra de renū. poſt tranſlatōeʒ. Aut ꝓpter aliam cām: vt forte ꝓpt' vtilitatē ecclie: ⁊ nō ꝓpter perſone defectum. Et tūc ſubdiſtingue: quia aut dixit ita ſcilʒ cedo eccleſie. ⁊ tunc videt' dignitati ſine ordis executiōe renunciaſſe. Aut dixit ita. cedo epiſcopatui vel dixit ſimpliciter cedo. In his duobus caſibus: ⁊ etiā qn̄ de cauſa ꝓpt' quam ceſſit conſtare non pōt preſumitur īdiſtincte ceſſiſſe. ſ. honori ⁊ oneri. h Hoſti. ¶ Quare facilius permittitur exercē pontificalia ei qui ceſſit loco tm̄: q̄s ei qui ceſſit loco ⁊ dignitati. Rndeo quia in pmo cāu ceſſiſſe preſumitur quis ex debilitate: vl' ex aliquo alio iuſto impedimento: vel ſaltem amore cōtemplationis. In 2° vero videt' reſignaſſe ex cōſcia criminis. extra de renū. poſt tranſlationem. § vlti. licet ſint plures cauſe ꝓpter quas cedēdi licentia poſtulat'. extra de renun. niſi cum pridem. circa principium. h Hoſt. ¶ Quare pmittit' eis qui renunciauerunt loco ⁊ dignitati minores ordines conferre. Rndeo. qꝛ ordines minores conferuntur etiaʒ a non epiſcopis. vt habitum eſt ſupra.

Circa .7m. q̄rit' qd ſi clericus grec' epō latino ſubiectus ſit ordinatus ab epō greco. Rº ſi ſit h factuʒ de licētia ſui epī īpediri non pōt: nec debet ab adminiſtratōe ordis ſuſcepti. q̄diu tal' mos ab ecclia tolerat': ſʒ eps latin' inculpād' eſt q ipm a greco ordinari pmiſit. ſʒ ſi ſine licētia ei' fuiſſet ordinat' ab executōne eſſet ſuſpendēdus. e. x̄ de tpe or. Cū tāſlatōʒ. Sʒ vt dr̄ ibid in glo. hodie mos iſte n̄ tolerat' vt pʒ in ꝯſti grego. io. e. x̄ de offi. ordi. c. Ordinarij. § Cū ſi forte. tn̄ ꝓpt' ſcādalū ⁊ multitudinē antiq' tolerabat' alicubi. extra d tpe ordi. ſane.

Circa .8m qd ē. q̄s eps poſſit ordies cōferre ſciēdū ꝙ eps ꝓpri' ſine dioceſanus clericis ſue dioceſis pōt ordies ꝯferre. ꝯſenſus tn̄ ſuoꝝ clericoꝝ dʒ adeſſe. di. 67. c. i. ⁊. 2. ⁊ di. 24. eps. Conſentire tn̄ preſumūt' eo ipſo ꝙ nō ꝯdicunt alioqn h hodie de ꝯſuetudine nō ſuatur. Alieni tn̄ epiſcopi ſi conferunt ordinē conferunt caracterē: nō tn̄ executōnem. e. x̄ de tpe ordi. ꝙ trāſlatōem. Nō inquā confert executōeʒ niſi fuerint ad celebrandum in alienis dioceſib' inuitati. 9. q. 2. p to. Nec ēt metropolitan' ꝓpri'. 2. q. i. pmateſ. niſi h hēat de ꝯſuetudine. pʒ in ꝯſti. Inno. 4. e. x̄ de offi. or. romana. § ſimilit'. vl' niſi ſuper h hēat priuilegiū ſpāle: in q ēt ꝯſenſus archiepi ad cui' ꝓuinciā declinat reqrit' quo ad vſum pallij. e. x̄ de vſu palij. ex tuaꝝ. vl' niſi fuerint p lr̄as ꝯmēdaticias de ordinatiōe alienoꝝ clericoꝝ in dioceſi ſua rogati. di. 71. ⁊ di. 72. ⁊ di. 73. p totū. Ad h. n. archidiaconi lr̄e non ſufficiunt. e. x̄ d offi. archi. ſignificaſti. hec Hoſt. ¶ Notanduʒ igitur ꝙ quicunq̄ epus ſiue pſbyter ſiue abbas

clericos aliene parrochie: vel etiaꝫ alios
qui nondum ſunt clerici: ſꝫ de nouo volūt
clerici fieri ſcienter ordinauerit: vel ex igno
rantia affectata: vel alio quocūqꝫ figmēto
queſito ſine licentia ſuperioris. ordinans
eſt ſuſpenſus a collatione oīum ordinuꝫ p
annum.ar.extra de tpe ordi.ſane.vel nō ē
compos pena ſtatuta ꝯ ſic ordinatos. hec
pbant̄.li.6°.de tpe ordi.eos qui.in tex. ⁊ i
glo.qm̄ ibi pcipitur ꝙ nullus conferat ali
cui homini aliene dioceſis ſine ſuperioris
licentia clericalem tonſuram.Et qui ꝯtra
facit eſt ſuſpenſus ipo iure p annuꝫ a col
latione eiuſdem.li.6.de tpe ordi.nullus.Et
intellige p annum integruꝫ ⁊ continuum.
li.6.de elec.puida.Et dicit dioceſis aliene.
i.non ſue ſm Jo.an. qꝛ etiam ſi eēnt alie
ne dūmō ⁊ ſue: nihilominus poſſet ordina
re. ¶Sed nunqd ſubditis ſuis licebit tūc
recipere tonſuram de alio epiſcopo. dic ꝙ
nō.cū hoc non reperiat̄ exp̄ſſum ſm Jo.
an. ¶Sꝫ quis eſt ſuperior qui pōt illaꝫ li
centiam dare. R° illam pōt dare ep̄us de
cuius dioceſi ē oriundus ille qui vult or
dinari.vel ep̄us in cuius dioceſi beneficiū
obtinet eccleſiaſticum: vel etiam hꝫ domi
ciliū licet alibi fuerit natus.Ep̄o autem
agente in ptibus remotis pōt eaꝫ dare ei⁹
vicarius generalis in ſpūalibus ſede non
vacante capituli: ſeu is ad quē tunc tēporiſ
ptinet adminiſtratio ſpūalium. vnde non
poſſunt illam dare officiales epiſcopi: niſi
hēant ſuper hoc ſpāle mandatum. ¶Nec
inferiores p̄lati religioſi vel alij niſi ſint p
papaꝫ pͥuilegiati.vel ſꝫ Jo.an.niſi hēant
h ex pſcripta conſuetudine ꝙ poſſint ſuos
clericos vel ſubditos a quo voluerint ep̄o
facere ordinari. Religioſi aūt p ſuos ſupe
riores in pͦoratibus non exemptis deputa
ti pͦores ⁊ coruꝫ ſocij poſſunt dū morant̄
ibidem a locoruꝫ illoꝝ dioceſanis ordiari
licꝫ non ſint inde oriundi.li.6.de tpe ordi.
cum nullus.Et ſm Jo.an.aliquis dicitur
habere domiciliuꝫ in pluribus locis.ex̄ de
reſcript.c.dilect⁹.z.qͦd eſt verꝫ ſi in vtriſqꝫ
ſe equaliter collocauerit: vt ibi dicit̄. Als
ibi dicet̄ habere domiciliū vbi maiorē hꝫ
ptem rerum ſuarum.C.vbi ſe.vel cla.l.ſe
natores. Pena aūt ordinatoꝝ ſine licen
tia ſui ſuperioris ſm glo.ibidem eſt ꝙ coꝝ
ordinatio non eſt rata. Et hoc quo ad ex
ecutionē: niſi ordinarius coruꝫ habeat eā
rataꝫ. vnde ſi ep̄us ordinans ſubditū alie
num ſpem ponat in ratihabitione epiſcopi

ep̄us ipius illud quod factum eſt per ſuaꝫ
ratihabitionem poterit confirmare: aliter
non.9.q.z.Lugdunenſis. Poterunt etiam
deponi ⁊ excōicari de rigore iuris i vtroqꝫ
caſu.ſ.ſiue ſcienter: ſiue ignoranter fecerit:
niſi multitudo vel alia cā tolerantiam vł
diſpenſationeꝫ inducat.7.q.i.ep̄us in dio.
⁊.7.q.i.epiſcopum. Item ſm Hoſt.ibideꝫ
ordinatus a non ſuo epiſcopo non eſt ipo
iure ſuſpenſus tali ſuſpentione: q̄ inducat
irregularitatem.ſed eſt ſuſpendendus p de
cretalem.ex̄ de tpe ordi. ꝙ tranſlationem.
vnde licet celebret anteqꝫ ei interdicat̄: nō
erit irregularis: licet quidam dicāt ꝯtriuꝫ
vnde ep̄us ſuus pōt ſecum diſpenſare. Et
hec eſt opinio melior. cuius etiam opi. eſt
dominus Ho.⁊ Hual.⁊ Jo. Item ſm glo.
in d.c.eos qui ordinās aliquos aliene pa
rochie p̄ſumetur hoc ſcienter facere: niſi
ignorantiam pbet.qꝛ quilibet dꝫ ſcrutari
quem ordinet vel eligit.di.24.qm̄. Et hāc
ignorantiaꝫ p ꝓprium iuramētum pbabit
vt li.6.de elec.vt circa. ¶Sed qd ſi dubi
tetur vtrū ſit ignorātia affectata qd poti⁹
p̄ſumi debet. R° ſm glo.ibidē ꝙ ex quo
iurauit ſe ignorare debet ptem alteraꝫ vel
ſciam vel affectatam ignorātiam q̄s dico
equipollere p euidentiā argumenti: vel p
coniecturas pbabiles pbare.ex̄ de renun.
c.i. ¶Itē p ſupradictū decretum eos qui.
ſi qui ō parrochia talit̄ ſuſpenſoruꝫ poſtqꝫ
eorum ſuſpenſio fuerit manifeſtata volue
rint ordinari ſine eorum licentia. interim
i.deſt ſm glo.dum ſunt ex hoc ſuſpenſi: pñt
a vicinis epiſcopis ordinari ſcilicet i ꝓpria
dioceſi ſm.Jo. alias tamen canonice ideſt
ſm ꝙ pcipiunt canones.ſcilicet in ſtatuto
tempore ⁊ huiuſmodi: p hoc autem qͦd dic
manifeſta patet.qꝛ alias niſi fuerit manife
ſta non debent contēnē nec dimittere ipm
Sꝫ qualiter erit coꝝ ſuſpenſio manifeſta
R° ꝙ p euidentiā facti.qꝛ.ſ.euident̄ ordi
nat clericū alienū.Et p euidentiā iuris.qꝛ
ſ.de hoc eſt ꝯuict⁹ vel in iudicio confeſſus
Figuratū aūt q̄ſitū eēt ſꝫ glo. ſi qs aliquē
ordinaret p eo ꝙ i eius terra ſcholaris eēt
qꝛ nō ē iudex eius niſi rōne delicti vel ꝯtc⁹
vn̄ ep̄s piſiēi.nō poſſet ordinare ſtudētes
clericos piſius ſine licentia epiſcopi ſui.ex̄
de offi.or.ſignificaſti. niſi prius per decem
annos fuerint ibi morati. quia extunc et
non ante intelliguntur habere domiciliuꝫ
ibid. C.de icolis.l.z.h Hoſti.ex̄ de offi.or.
Qͦd ſe.apo. ſit āt pdēe glo.ſup.c.pdcm̄ eos

queſtiones ſumpte de apparatu gratiani.
¶ Sciēdū vero ꝙ ordinati a papa in dia
cones non poſſūt ab eo recedere: nec a cu
ria romana ſine eius licentia.i.q.i.filium.
ordinati aūt a papa in ſubdiaconos non
poſſunt ſine licentia eius ab alio ordinari:
ſiue ad ſupiores ordines ꝓmoueri.extra d
tpe or.cū ꝫ i diſtribuendis. Et h̄ ē ſpecialit
ꝓpter excellentiam ordinatoris. vt ibi dr
in glo.licꝫ aūt hoc ſit onus:in multis tamē
eſt honor. pmo q2 nō pōt talis ꝓpt crimē
ab epo deponi:ſꝫ cām inſtructā dꝫ remittē
ad papam.ar.3.q.6.q̄uis licet aliqui cō-
tradicant. 2° q2 nō pōt ab alio q̄ a papa
ꝑpetuo ſuſpendi.hec Hoſti.ex̄ de tpe ordi.
ꝙ tranſlationeꝫ.3° q2 non niſi.7.teſtibus
pōt conuinci.2.q.5.preſul.7.c.nullam.4°
q2 nō pōt cogi ab epiſcopo recipē ordies.
ar.9.q.3.c.vlti. 5° q2 maior honor debetur
ſibi q̄ alteri.extra de maiori.per tuas.hec
Ber.ex̄ de tpe ordi. cum diſtribuendis.
¶ Nota etiam ꝙ ſi ſubdiaconus pape de
licentia eius ab alio recipiat diaconatuꝫ
vel pſbyteratum:ꝑdit hoc ꝓuilegium. q2
ex q̄ ſunt mixta ꝓuilegiū ⁊ ius cōe ꝯtrariū
ꝑdit vires ſuas ꝓuilegiū.ar.ex̄ de offi.dele.
ſup qōnuꝫ.§.ſi vero dn̄o.hec Hoſti.extra
de maiori.ꝑ tuas.

Circa.9ᵐ qd̄ eſt de epali ꝯſecratōe
notandum eſt ꝙ epus exemptus
cōſecrari debet a papa vel ab alio
de eius mandato.nō exemptus vero a me
tropolitano vel pmate vel patriarcha ſuo
vel alio d eius mandato.Et debent ad cō
ſecrationem eius cōuenire oēs epiſcopi cō
prouintiales.⁊ ſi nō poſſunt oēs ſaltē tres
oībus alijs ꝑ ſuas litteras in ꝯſecrationē
eius conſentientibus.extra de tempe ordi.
nec epi.⁊.c.ſi archiepus.⁊ diſ.65.per totuꝫ
⁊ debet illa cōſecratio fieri ad minus a tri
bus epiſcopis:ceteris aſtantibus cōſentiē
tibus ſcilicet a metropolitano vel de man
dato eius ab alio epiſcopo ⁊ duobus alijs
epis. vt dicitur in.c. ſi archiepus. ⁊.c.nec
ipſi.vbi dicit ꝙ archieps nō ordinet epm
ſine trib9 vel duobus epiſcopis. Et attēde
ꝙ ſm̄ Ray.⁊ Ber.ly ſine. debet ibi ſumi i
cluſiue.vnde in illis tribus includit archi
epus.alias videret ꝙ minus poſſet archi
epus q̄ epus.cuꝫ fieri poſſit a tribus epis
iuſſu archiepi.vnd̄ tres ſunt de ſubſtantia
ꝯſecratōis.vt dicunt Hoſti.Goff.⁊ Ber.
ibidem.Et ideo nō eſſet cōſecratus ſi eēnt
pauciores.vt dicit.63.di.porro. licꝫ vnus
ſit pncipaliter conſecrans. Subdit etiam
Hoſti.ti.de ſacra vnctiōe ꝙ oportet ꝙ vn9
pficiat totam conſecrationē: al' nihil agēt
⁊ duo ſint coadiutores. omēs tamen tres
debent ꝓnuntiare verba:vt dicit Hoſti.q2
omēs tres ſunt cōſecratores.Si aūt epus
eſſet conſecratus ſine archiepo ſuo:⁊ ſine
eius mandato:debꝫ ſe ſibi preſentare infra
tres menſes a tempe cōſecratiōis. diſ.63.
cuꝫ longe. Debꝫ aūt petere conſecrationē
infra tres menſes a tempore electionis.di.
50.poſtq̄.imo ſm̄ Rod.a tpe cōfirmatio-
nis. vt dic Hu.100.di.qm̄. qd̄ ſi nō fecerit
ꝯione ꝓuatus:expectabit adhuc per duos
menſes:infra quos ſi nō purgauerit morā
archiepi ſui iudicio cedet:nec poſtea conſe
crabitur:⁊ hoc niſi fuerit legitime ꝓpedit9
diſ.75.qm̄.Archiepi vero ⁊ pmates ⁊ pri
arche cōſecrari debēt ab oibus ſuis ſuffra
ganeis ſaltem a tribus : omib9 etiā alijs ꝑ
ſonaliter ad conſecrationē veniētibus:vel
ſalteꝫ ſi legitime ꝓpediti venire nō poſſent
ꝑ litteras ſe excuſantibus ⁊ cōſentiētibus
ita ꝙ ſi qui eoꝝ contradicant eius conſe
crationi:ſaltē obtineat cōſenſus plurimoꝝ
aliter ꝯſecratio nō valet ſm̄ Hoſti. diſ.66.
archieps.⁊.c.porro.⁊ ex̄ de tpe ordi. ſi ar
chieps. Et licet ita ſit de iure: obtinet tm̄ de
ꝯſuetudine.⁊ ſic obſeruat'.vt dicit Ray
⁊ Goff.Et nullus triū predictoꝝ ꝯſecra-
tur:niſi a papa vel ab alio de mādato ei9.
ar.24.q.i.pudenda. Papa vo conſecrari
dꝫ ab epo hoſtienſe:qui in hoc fungit' vice
metropolitani:⁊ ab alijs cardinalib9 epis
23.di.in noīe dn̄i. ¶ Dubitatur autem de
h̄ qd̄ dicit' in illo.c.ꝑallegato.66.di.porro.
ꝙ.ſ.Iacō. hieroſolimitan9 epiſcop9 a petro
Iacobo ⁊ Iohanne aplis eſt ordinat9 epſ
videt' enim ꝙ hoc non ſit verum: cū iam
oms apli eſſent epiſcopi. R° illud diuerſi
diuerſimode exponunt.ſꝫ ad preſens dici
pōt ꝙ dicitur fuiſſe ordinatus epiſcopus.
vel quia fuit in ſede epali intronizatus:vl'
quia fuit ſpecialiter hieroſolimis deputat9
vel quia ſm̄ Hu.fuit viſibili ⁊ myſtica vn
ctione inunctus.ſicut fieri ſolꝫ in conſecra
tione epiſcoporum:cum antea nec ipe nec
alij apoſtoli fuiſſent inuncti vnctōe viſibili:
ſꝫ tm̄ inuiſibili ſpūs ſci.

Circa.10ᵐ. qd̄ eſt quis poſſit conſe
crare virgines.Notandū ꝙ velū
conſecrationis ſolenniter iponit' a
ſolo epo ſoli virgini ⁊ ſolennib9 dieb9 tm̄:
niſi cāu neceſſitatis iminēte. velū aūt dico

ꝯſecratõnis nõ ꝓfeſſiõis.qꝛ corrupte non
conſecrant̃.Uelum autez ꝓfeſſiõis ꝙlibꝫ
tpe a virgine vel cõꝛrupta ſuſcipit̃ cum ꝓ
fitet̃.Utrũ aũt accipiat ſibi de altari:vel de
manu alicuius non refert multuz.27.q.i.
vidua qdem.⁊.c.viduas. ſꝫ veſtẽ religio-
nis virgo vel corrupta ſuſcipit a pſbytero
vel miniſtro.20.q.i. vidua. ¶ Sciendum
aũt ꝙ in iure canonico ſit mẽtio de ꝙtuoꝛ
velis.eſt.n.velum conſecratõis de ꝗ ẽ iam
dictum.⁊ hoc imponit̃ in.25.anno ad mi-
nus.20.q.i.placuit. vñ dicit Hoſti.ꝙ vic
obtinuit a papa lugdunis ꝙ ipſe ꝯſecraret
in anno.20.male tñ obſeruat̃.vt ibidẽ dic
qđ hic de virginibus quo ad etatẽ notat̃.
⁊ eſt velũ ꝓfeſſionis de quo ẽt dictum eſt
⁊ hoc recipit̃ in anno.12.ad minus.20.q.
i.c.i.⁊.q.2.puella. Eſt etiã velũ oꝛdiatõis
⁊ hoc dabat̃ oliꝫ diaconiſſis in.40.anno
27.q.i.diaconiſſam.Et eſt velũ ꝑlationis.
⁊ dabat̃ olim abbatiſſis in.60.anno.22.q
i.iuuenculas.h Hoſt.

¶ De collatione oꝛdinũ ti.4º.

Poſtea ꝯſiderãdum eſt de colla-
tõne oꝛdinũ.Et pͦ quo tempoꝛe
habẽt ꝯferri.2º in ꝗ loco.3º.in
quo oꝛdine.4º de mõ ꝯferendi
oꝛdines:ꝙ̃tũ ad ea ꝗ ſunt ꝓpria ſingulorũ
oꝛdinũ.5º ꝙ̃tuz ad ea ꝗ ſunt cõia oꝛdinuꝫ
oium:vel pluriũ.6º in quo habꝫ caracter
vniuſcuiuſqꝫ oꝛdinis impͥmi. Circa pͥ
ſciendũ ꝙ oꝛdines ꝯferri poſſunt ⁊ debẽt
tñ in.6.tpibꝯ anni.ſ.in ſabbatis ieiunioꝝ
4ᵒʳ tẽpoꝝ.Et i ſabbato mediane ebdoma
de.xl. ꝗ cantat̃ ſitientes. Et i ſabbato ſcõ.
papa tñ põt ꝯferre ſubdiaconatũ i omibꝯ
dñicis:⁊ in alijs feſtis precipuis.di.75.c.
vlti.⁊ eꝫ de tpe oꝛdi.de co.⁊.ꝯ.qnimo vt di
cit Hoſti.vñ ꝙ quolibet tpe conferre poſſit
quẽlibet oꝛdinẽ.ſicut etiã ꝙlibet tpe pallio
põt vti.eꝫ de vſu pallij ad honoꝛẽ.Et ſolꝯ
in die ſue ꝯſecratõnis oꝛdinat.eꝫ de ele.ꝙ
ſicut.Nec eſt dubiũ qn h facere poſſ.t. ſed
nõ ꝯſueuit.h Hoſti.ti.de tpe oꝛ.Minoꝛes
ãt õdies lꝫ cuilꝫ epõ ꝯferre i dñicis ⁊ alijſ
feſtis ꝑcipuis vni vel duobus. Et etiã ſm
aliquos.ſ.Hoſt.Ray.⁊ Ber. pluribus ꝙ̃
duobus dũmodo non videatur oꝛdinati
onem generalem facere.eꝫ de tempoꝛe oꝛ.
c.i.⁊.2.Et hoc ibidẽ vult Innoc. ſuper.c.
de co.Hoſti.tamen dicit ibidem ꝙ h dicere
ſcilꝫ ꝙ epiſcopus poſſit tũc plures duobꝯ
oꝛdinare non eſt tutum.qꝛ in re dubia tu-
tius ẽ deſeruire vbis edicti.ff.de exercitoꝛia
actõne.l.i.§ ſi is.ꝑmat aũt tonſura omni
die conferri põt.vt dicit Hoſti.de tpe oꝛdi.
cõſultationi.Hoſt.vͦo videt̃ velle ti.de oꝛ.
ab epi.qui re.ꝙ tñ in diebꝯ dñicis ⁊ alijs
diebus feſtiuis. Greci vͦo in cõferendis ⁊
recipiendis oꝛdinibus nõ ſeruant tẽpoꝛa
ſupradicta.eꝫ de tempoꝛe oꝛ.cũ ſm.in tex.
⁊ glo. ꝑcipit̃ tñ ẽt latinis ꝙ de cetero ritũ
grecoꝝ non ſeruẽt:vt dicit̃ ibidẽ.⁊ grecis
ꝙ ſe latinis cõfoꝛment. eꝫ de baptiſmo.lꝫ
grecos.Dignitas vͦo ſiue conſecratio epa
lis cõferri debet in certa die.ſ.in dominica
⁊ hoꝛa tertia:qꝛ tali die ⁊ tali hoꝛa ſpiritꝯ
ſcũs in igneis linguis apparuit. ⁊ tali die
paulus ⁊ barnabas oꝛdinati fuerũt ꝑ impo
ſitionẽ manus.75.diſ.ꝙ die.⁊ de con.di.i.
nocte ⁊ põt electus in epm in ſabbato oꝛdi
nari i pſbꝛm:⁊ in dñica ſequẽti cõſecrari
in epm.Conſecrat̃ aũt papa in miſſa ante
hymnũ angelicũ:⁊ poſtea ipſemet incipit ⁊
ꝑficit miſſam.ſoluſqꝫ in die ſue conſecratõ
nis põt oꝛdines conferre.Alij aũt epi iter
epl'am ⁊ euangeliũ cõſecrant̃:⁊ ꝯcelebrãt
conſecranti:⁊ tunc nõ debẽt conferre oꝛdi
nes:ne diuidat̃ miniſteriũ vnitatis.vnde
conſecratus cũ ſuo conſecratoꝛe miſſam ꝑ
ficere debet.eꝫ de elec.qđ ſicut.ſi enĩ officiũ
miſſe:qđ cũ ſuo cõſecratoꝛe icipit dimittẽt
⁊ alios oꝛdinaret diuideret̃ miniſterium
miſſe illius in qua conſecrat̃:quod nõ deꝫ
fieri:qꝛ debet intereſſe toti miſſe.vt dicitur
ibidẽ in glo.ſi tñ tunc oꝛdinaret corrigẽdꝯ
non deponendus eẽt.vt dicit̃ ibidez in tex
ſꝫ ſi finita illa miſſa aliam celebꝛet bene oꝛ
dinare poſſet ſi neceſſitas eẽt. vt hẽt̃ ibidẽ
in glo. Conſecratio autem virginum põt
fieri in epiphia in albis paſcalibus.i.in tota
ebdomada paſce. in feſtis aploꝝum: niſi
languoꝛe detente petant alijs tẽpoꝛibꝯ con
ſecrari:nam tunc ⁊ illis ⁊ alijs tempoꝛibꝯ
poſſũt oꝛdinari ſcilicet in dominicis ⁊ alijſ
precipuis feſtis.20.q.i. deuotis. ⁊ extra de
tempoꝛe oꝛdi.c.i.hec Hoſt. ¶ Notandum
vero ꝙ Hug.dicit ꝙ omnes ſacri oꝛdines
ꝯferendi ſunt in dominica.Et veſpera ſab
bati ꝯhit̃ ad mane dñice:⁊ ſiue in veſpa
ſabbati ſiue in mane dominice oꝛdines cõ
ferantur:ſemper in dominica conferri di-
cuntur.Alij vero quibꝯ aſſentiunt Ray.
Hoſt.⁊ Hoſti. ⁊ Inno.eꝫ de tempe oꝛdi.
ſuper.c.litteras.dicunt omnes oꝛdines in
ſabbato ꝯferendos:⁊ in mane dominice.

cõtinuato tam̃ ieiunio tam ab ordinatore
q̃ ab ordinãdo.ita.ſ.ꝙ nihil ↄmedãt nec
bibant illa die.nec ſequẽti nocte niſi corpꝰ
⁊ ſanguinẽ cũ celebrat i ſabbato.cõtinua
tio.n.vnũ de duobus facit ⁊ illa cõiungit.
ar.7.q.i.illud.Et ſm iſtos mane dominice
ſequẽtis:trahit̃ ad veſperas ſabbati prece
dentis. Et ita ſiue in veſpera ſabbati:ſiue i
mane dñice conferant̃:ſemꝑ fictiõe cano
nica in ſabbato ↄferunt̃.imo etiaꝫ ſine fi-
ctiõe aliqua bene veſpera:⁊ mane ad vnã
diẽ referunt̃.iuxta illð. Factũ ẽ veſpere ⁊
mane dies vnꝰ.Hen̄.ꝑ. hãc vltimam opi.
approbare vident̃ oĩa iura ⁊ conſuetudo
generalis eccleſie,quare.n.neceſſaria eſſet
ieiunij continuatio.ſi vera eẽt ꝑma opi.q2
⁊ſi ordinator in ſero comedẽt ſabbati: ni-
hilominus in mane ieiunꝰ eẽt. Unde ſicut
poſſet tũc ↄſecrare ita poſſꝫ eẽt ſm illã opi.
ordinare. Illud vo.c.75.di.qð die dñico.
qð.c.maxime videt̃ eſſe ↄtra 2ᵃᵐ opionẽ
intelligit̃ in ↄſecratiõe epoꝝ.⁊ hoc pꝫ per
exempla ibi poſita de aplis q fuerunt i die
dñica conſecrati.Eſt etiam ꝓ 2ᵃ opinione
rõ ↄgruitatis.q2 cũ qs ordinat̃ i ordibuſ
ſacris:quaſi tranſit ad ſabbatũ.i.ad qetẽ
a ſecularibus curis a qbꝰ tales clerici ſpã-
liter debẽt vacare.ſ non ſic clerici minoꝝ
ordinuꝫ: qbus vxorẽ accipere licet.⁊ ideo
hiꝰ ordines ↄferre poſſũt alia die q̃ i ſab
bato.Sed h̄ rõ adaptari poſſet dñice:que
ſuccedit ſabbato.⁊ idõ eſt magis ꝓ Hug.
q̃ ↄ eum. Jdõ ẽ alia rõ melior ſm Hoſti.
q2.ſ.in ſabbato ieiunat̃: nõ aũt in die dñi
co.⁊ idõ hẽt maior oportunitas celebrãdi
ordines in ſabbato q̃ in dominica. Dicit
autẽ Innoc.ſup.c.litteras.ꝙ non expedit
ſic ↄtinuare ieiuniuꝫ:⁊ in dñica ordinem
ↄferre:niſi neceſſitas aſſit.vt q2 forte infir
mitas cũ inuaſit vel tarde venit: ita ꝙ or
dines ↄferre ñ potuit.Dicit etiã ꝙ i nocte
paſce ordinationes fieri poſſunt.q2 poteſt
celebrari miſſa: non ſic in noctibus alijs.
Sed nunqd tempus eſt de ſbſtantia ordi-
dinũ.Rᵒ ꝙ non.ex̄.de tpe or.ſane.vnð ſi
tpibus alijs q̃ ſupradictis ordines ↄferã
tur caracteres impmunt̃. ¶ Que ẽ pena
recipientiũ ordinẽ ſacrum ex̄ ſtatuta tpe.
Rᵒ ꝙ pena coꝝ eſt ſuſpenſio ab ordine ſu
ſcepto.ex̄ de tpe ordi.ſane.⁊.c.cum qdam.
⁊.c.lr̃as.Et dicunt aliq vt Innoc.ꝙ non
ſunt ipo iure ſuſpenſi:ſ p ſniam ſũt ſuſpen
dendi.Et huius opi.eſt Hoſti.⁊ ar. ad hoc
in.c. lr̃as in fine. Et ſm hoc diuerſimode

exponũt illud quod in c.cum qdam dicit̃
debes exptes reddere.ſ.p.ſniaꝫ ſm ꝑmos
vel reddere.i.redditos tenere ſm ſecũdos
q2 ſuſpenſi ſunt ipo iure.põt tñ epũs ſuus
ꝑmo eis impoſita pnĩa competenti:vt i ſu-
ſceptis miniſtrẽt ordinibus diſpenſare.ex̄
de tpe ordi.ↄſultationi.i tex.⁊ glo.i fi.Cre
dit autẽ Roð. ꝙ non poſſet diſpenſare vt
ꝓmoueant̃:cũ dicta decretalis nõ loq̃tur
niſi de diſpenſatiõe facienda in ordinibus
receptis. glo.tñ ꝑdicta dicit ꝙ epũs poteſt
diſpenſare cum talibus:nõ diſtinguens in
ſuſceptis.Nec eſt ↄ hoc illud qð hẽtur ex̄
c.cũ qdã.⁊.c.dilectus.⁊.c.lr̃as. vbi papa
videt̃ ſibi retinere hiꝰ diſpenſatõem.q2 lo-
quit̃ de rigore iuris ſm Roð.vel ſm glo.
ſup.c.ↄſultatõni.⁊.c.illa.⁊ alia iura ↄ̃ria
loquunt̃ cũ papa reſeruat ſibi diſpenſatõeꝫ
coꝝ ex certa ſcĩa:vt alij magis terreant̃ ⁊
ipi puniant̃. Quid autem ſup hoc ſentiat
Hoſti.j.vide ti. de ſcrutinio in ex̄ fi. i nõbili
quod incipit inſup. ¶ Que eſt pena confe
rentium ordines ex̄ tra ſtatuta. Rᵒ pena
coꝝ ẽ ꝙ ipi ꝑuant̃ ptãte ↄferẽdi ordines:
quos illicite contulerũt. ꝑuant̃ inquã nõ
ipo iure:ſ p ſniaꝫ.ex̄ de tpe ordi.ſane.⁊.c.
litteras.⁊.c.dilectus in fi. vnð cuꝫ dicit̃ in
c litteras.volumus manẽ ſuſpenſos:tenet̃
impropꝛie quo ad ordinatorẽ:q non eſt ſu-
ſpenſus ipo iure:ſed ſuſpenditur p ſententiã
ꝓprie vero tenet̃ quo ad ordinatum: qui
eſt ſuſpenſus ipo iure.hec Hoſti.ſup.c.lr̃as
¶ Utruꝫ ordines poſſint tñ i miſſa ↄferri.
ita ꝙ miſſa ſit de ſbſtãtia ordinis. Rndeo
ſ Hug.notat.75.di.ordinationes.i.⁊ Ber.
ex̄ de elec.ꝙ ſicut.ꝙ miſſa non eſt de ſuba
ordinis:ſ de ſolennitate.vnð oẽs ordines
ſꝫ ipos poſſunt cõferri ſine miſſa:licet hec
non debeat fieri. vnde qui conferret eos
ſine miſſa:ipe ⁊ ordinati grauiter punirẽ-
tur.quia facerent ↄ ordinatõem eccleſie:⁊
contra illud quod eccleſia ſeruat.ar.extra
de tpe ordi.ſane.⁊.c.litteras.⁊.c.vel nõ eſt
Et quod eſt dictum de ordinibus idẽ dicit
Ber. ibidem de conſecrationibus. Dicit
etiaꝫ Hu. ꝙ ſi vnus conſecret:⁊ alt̃ miſſã
celebret conſecratus erit: licet hoc fieri nõ
debeat. Et de hac materia nota.75.diſ.or
dinationes epoꝛum. Alij vero vt Ray. ⁊
Hoſt.miſſam ponunt inter illa de quibus
neſcit̃.vtrũ ſint de ordinis ſubſtãtia vel ñ.
Et idõ dicit Hoſt.in hoc ⁊ in alijs que mã
dantur in ordinatõnibus obſeruari.nec
conſtat ꝙ pertineant ad ſubſtantiam vel

ſolennitatem:nec per aliqua iura inuenitur ꝙ omiſſa debeant ſuppleri. credenduꝫ eſt his omiſſis ordinem non conferri:⁊ ideo eſt iterandum:nec tamen intelligit̃ iterari qꝛ non intelligit̃ eſſe iteratum: quod ambigitur eſſe factuꝫ.ex̃ de preſbro nõ baptizato. veniens.⁊ diſ.68.preſbri.⁊ de ꝯſe.di.i.ſolennitates. ¶ Utrum ordines cõferri poſſint vel recipi poſt prandiũ. Rͦ Hugo dicit ꝙ ordinem cõfert ⁊ recipit pranſus. ⁊ ideꝫ dic̃ in quolibet alio ſacramẽto ꝑter euchariſtiã:quã nõ credit confici niſi a ieiuno.de ꝯſe.diſ.2.liquido.Sed Ber.Lau.Jo.⁊ Hoff.dicunt contrarium.ex̃ e.de cetero. Nam vt ibi dicitur dñs poſt cenam diſcipulis ſuis corpꝰ ⁊ ſanguinẽ tradidit. licet ibidem ſtatuatur ne pranſus cõferat aut a pranſo recipiatur. Ray.aũt ieiuniuꝫ ordinantis ⁊ ordinandi ponit inter illa de quibus neſcit̃ vtꝝ ſint de ſubſtãtia ordis

S Equitur de 2ͦ.ſ. in quo loco debẽt ordines ꝯferri. Rñdeo ꝙ ordĩes ſacri debent cõferri ĩ eccleſia epali ar.diſ.77.c.i. Et hoc eſt verum de iure regulari. hodie tamen de conſuetudine epi ꝯferunt vbi volunt:vt dicit Rod. Minores vero ordines conferre põt in q̃cũq3 eccleſia ſui epatus.diſ.75.i palea.Epi autẽ conſecrari debent vbi metropolitanus elegerit niſi ſit de approbata cõſuetudine aliõ obſeruandum.ſi.diſ.c.vlti.in fi.Metropolitani vero ꝑmates ⁊ patriarche in ſuis eccleſijs:niſi neceſſitas aliud exigat:⁊ cõſuetudo approbata inducat.ar.diſ.62.quãdo ⁊ diſ.23.in noie domini. Papa vero ĩ ſua eccleſia ſi hoc põt fieri: alioquin in q̃cũq3 eccleſia ẽ extra vrbẽ.vt hẽtur in.c.in noie domini.⁊ Hoff.⁊ Ray.

S Equitur videre de 3ͦ.ſ.quo ordine debent ordines cõferri ⁊ recipi:⁊ eoꝝ officia exerceri. vbi ſciẽdũ ꝙ eo ordĩe debẽt cõferri ⁊ recipi: quo ſupra ſunt numerati: ita ꝙ recipiantur gradatĩ aſcendẽdo ab infimo vſq3 ad ſupremum: quod ꝓbat̃ diſ.59.ſi officia.⁊ diſ.77.c.ꝑ. Si tamen aliquis ꝑ ſaltum ꝓmoueatur.i. vno vel pluribus ordinibus pretermiſſis aliquem ordinem ſuperiorem recipiat:caracterem recipit:niſi aliud impediat:vt habitum eſt ſupra. ¶ Quid ſi quis ordinetur in epum pretermiſſo ſacerdotio. Rͦ dicit Innoc.3ͦ.ex̃ de excel.prela.ex lrĩs.ꝙ nõ ſit epus cui etiam cõſentire videtur Hoff. ⁊ Ber.ex̃.c.c.imo dicit ꝙ nullus recipere põt ordinem epalem niſi ſit preſbr. ex̃ de excel.prela.ex litteris in fine.Si tamen qs preſ byter exiſtens licꝫ inferiores ordines non habens ordinetur in epum:epus eſt.ſꝫ illum ordinem quem nõ habꝫ cõferre nõ põt.ar.i.q.i.gratia. ſm aũt Hoſti.⁊ Ber. qualitercunq3 ordo conferat̃:ſiue g̃datiꝫ ſiue ꝑ ſaltum caracter recipitur dũmodo accipiens ſit baptizatus nõ tamẽ executio ⁊ ideo quod eſt omiſſuꝫ caute ẽ ſupplẽdũ ⁊ diſpenſandum.⁊ hoc ꝓbat̃ diſ.52.ſolicitudo. ⁊ ex̃ e.c.i. Nec obſtat quod dicitur extra de excel.prela.ex litteris.nõ.n.negat qn caracter epalis conferatur: ſed ꝙ ipm exercere nõ põt:quod verum eſt intantuꝫ ꝙ nihil confert epus talis niſi in ſacerdotio ꝓmotus ſit:lꝫ ipe caracterẽ receperit.ſ Hoſti. ¶ Quam penam patietur talis. Rͦ vt ab adminiſtratione abſtineat.alˢ ſi miniſtrauerit incidat penam nõ ordinati miniſtrantis.cum non ſit rite ordinatus.ſ.vt de eccleſia abijciatur:⁊ nunq̃ ordinet̃ niſi cum eo per papam diſpenſetur.vt patꝫ ex̃ de nõ ordi.mi.c.i.⁊.2. de qua pena habet̃ circa finem huius articuli. ¶ Qualiter excuſatur talis. Rñdeo in totũ nõ excuſatur ꝓpter ignorantiam tñ pena minuitur: licꝫ non oĩo ꝓbabilem.extra e.c.vno. Et ſi dubitet an omẽs ordines gradatim receperit credi debet viris honeſtis:iter quos eſt cõuerſatus. vt dicit̃ ibidem.ſ Hoſti. ¶ An q̃ diſpenſatur Rͦ ſi ſcienter ꝑ ſaltũ ꝓmonet̃: non tamen miniſtrat pñia ſibi iniungat̃: ⁊ caute ſupplebit̃:quod eſt ĩcaute omiſſuꝫ ⁊ ſic diſpenſabitur ꝑ epm.ex̃ e.de ſa.nõ iteran.c.i. Idem dico ſi miniſtrauit.ſed credebat ſe gradatim ꝓmotum fuiſſe:licet aſſerant vicini contrarium:cum idẽ ꝓmotus in etate minori in hoc cõſentiat.Et q̃dus omiſſus ſupplebitur:⁊ diſcreta pñia iniũgetur: ⁊ illud qd̃ factum neſcit̃ iterari nõ videbitur.ex̃ eo.c.vno. Si tamen ſcienter ꝓmotus ꝑ ſaltum in ordine nõ gradatim recepto miniſtrauerit:incidit in penam nõ ordinati miniſtrantis. Et ſic nõ põt cũ eo niſi ꝑ papam diſpenſari: vt dictuꝫ ẽ ſupra ſ Hoſti. ¶ Item ſciendum ꝙ ordines minores conferri poſſunt oẽs vni perſone eadem die:niſi cõtrariuꝫ obtineat ꝯſuetudo eccleſie:que non ſeruata ſcandaluꝫ genẽt. Prima vero tonſura ⁊ quatuor ordines minores eidem eadem die conferri nõ debent: vt dicit Hoſti.⁊ Innoc.ex̃ de tempo.de eo. Contrarium tamen dicit̃ fieri in

alemania. vnus autem ordo ſacer cū mi-noribus: vel duo ſacri nullo modo debēt cōferri eadē die vni pſone. Nec i h diſpēſari pōt cum aliquo: niſi de licentia pape. q2 h eſt ꝓhibitum: vt dicit Hoſti. ⁊ Innoc. e. x̄ de tpe ordi. dilectus. ¶ Sed conferri debēt ſinguli p ſe ⁊ p certa interſtitia tempoꝛuȝ. diſ. 77. in ſingulis. ⁊ c. quicunqȝ. ⁊ extra d eo q oꝛ fur. cū. h. latoꝛ. ⁊ de tpe ordi. lr̄as. ⁊ c. dilectus. Et licet plerunqȝ contigat ꝙ ordinatoꝛ ieiunium a die ſabbati vſqȝ ad dominicam continuet. vt illi qui non po-tuerunt ordinari die ſabbati in ſero: ordi-nentur in mane die dominico. diſ. 75. Q a patribus. nō tamen illi ideȝ qui i ſabbato ad aliquos ſacros ordines ſunt ꝓmoti poſſunt ad alios in die dominico ꝓmoueri ſed tm̄ illi qui non poterant in die ſabbati ordinari. Cum enim ꝓpter continuatiōem ieiunij ſero ſabbati ⁊ mane dominice facē vnum diem ſignificent. ſi ordinatus i ſabbato ordinetur in dominica: iam idem bis in eadem die ordinaret: qd̄ abſurdū eēt. Et dicit hic eṗs bononien̄. e x̄ de tpe ordi. lr̄as. ſi contra predictam formam ordīes recipiant furtiue recipi dicunt. ¶ Sciēdū enim ꝙ dicitur qs ordinari furtiue q̄dru-pliciter. ſ. cum quis citra cōſciam epī ꝓprij ſine examiatōe ꝓmonet. diſ. 64. e x̄ ꝯſciaȝ In quo caſu non ꝓſunt lr̄e archidiaconi. e x̄ de offi. oꝛ. ſignificaſti. Item cum quis minoꝛibus ordinibus nō contentus vna ⁊ eadem die ſubdiaconatum recipit. e x̄ de co. cū. h. vel cū duos ſimul recipit ſacros. e x̄ c. innotuit. vel cū gradu omiſſo ſaltum facit. extra de cle. p ſaltū ꝓmo. c. i. In qbus caſibus nec etiam obediēs ſuo ſupioꝛi ex-cuſatur. e x̄ de temp. ordinan. dilectus. cuȝ ſuperioꝛ tanqȝ maioꝛ plus delinquat. ⁊ iō magi eſt puniēdus. e x̄ de tr̄ſlatōe inter coꝛ-poꝛalia. §. vlti. h Hoſti. ¶ Que eſt pena re-cipientis ordines ꝯ predictam formā. R° vt ei de rigoꝛe iuris interdicat executio oꝛ-dinum receptoꝛuȝ. e x̄ c. innotuit. nihilominus tamen aſcendere poterit ad maioꝛes. Et hoc intelligas etiaȝ qn̄ vna die recepit omēs minoꝛes ordines: ⁊ vnum ſacrum vel duos ſacros ſimł: vt dictū eſt. h Hoſti. ¶ A quo diſpenſatur cuȝ tali. R° aut fuit ꝓhibitum hoc. ſ. ne quis furtiue reciperet ordines ſub interminatōe anathematis. i. ꝙ fuit anathema ita exponit Ber. ⁊ Hoſt. ita vt li anathematis cōſtruat itranſitiue. ⁊ tunc cū excōicat ꝓmoueat non pōt ali-

quis ſecum diſpenſare niſi papa. Aut non fuit excōicatio lata: ⁊ tunc pōt eṗus cū eo tam in ſuſceptis qȝ in ſuſcipiendis ordib9 diſpenſare ꝓ ſuo arbitrio: iiuncta ſibi pnia competēti. Sed ⁊ ſi excōicatus ꝓmoueat pmittit papa ꝙ cum eo ſi religionē intret diſpenſetur p eṗm auctoꝛitate pape n̄ ſua: tam in ſuſceptis qȝ in ſuſcipiendis ordib9. Et ſic ſolus papa diſpenſat. e x̄. c. c. i. in tex. ⁊ glo. alias ſi religionē non intret cum eo vt miniſtret i minoꝛibus ordinibus diſpē-ſat eṗus: vt ibidem innuit glo. a cōtrario ſenſu. ⁊ diſ. 25. qualis. Sed ⁊ religionem ſi intret poteſt cū eo ſuus abbas diſpēſare ſi viderit expedire. extra c. cuȝ hoc. ⁊ hoc i caſu in quo recipit quatuoꝛ ordines mino-res ⁊ vnū ſacrū ſimul. Tamē vt dr̄ ibidē in glo. ſi excōicatus ordines ex certa ſcia recepiſſet: abbas hoc non poſſet. vt dicitur e x̄ de ſen. ex. cum illoꝛum. Alij intelligūt ꝙ illud. c. cum hoc. intelligitur de abbate eṗo. aliqn̄ enim eṗus eſt in vna ecclia ab-bas: ⁊ in alia epiſcopus. vel foꝛte eadeȝ ec-cleſia eſt epiſcopalis ⁊ regularis. ſic habet extra de iudicijs. cūm. ſed tu intelligas ſic premiſi. Si vero duos ſacros in ſeculo re-cepit ſimul: non diſpenſat epiſcopus cū eo ſed ſi tranſit ad religionem: dūmō lauda-biliter cōuerſet: poteſt cum eo eṗus de licē-tia pape diſpenſare. ſ. vt in ſuſceptis ordib9 miniſtret. e x̄ c. inotuit. h Hoſti. in ſumma. Non tamen de illa licentia que ibi dat pōt cum eo diſpenſare: vt ad ſacerdotiū tran-ſeat: vt dicitur in glo. Dicit autē Hoſti e x̄ c. c. i. ꝙ cum furtiue ordinato: ſed nō excōicato ecclesia defacili non diſpenſat: niſi intret religionē. ¶ Quid de eo qui exiſtēs i excōicatione ordinatus fuit. Reſpondeo talis aut eſt ſecularis aut regularis: ſi ſecularis aut ſciuit ſe excōicatum: ⁊ tunc ē depoñd9 in ꝑpetuum a ſuſceptis ordinibus. Et ſm glo. a beneficijs etiam. Et addit Roꝺ. ꝙ h eſt de rigoꝛe iuris: ⁊ ſi contra eū agat in foꝛo iudicij. Aut non fuit memoꝛ facti: ꝓ quo excōicationem incidit: aut factum ſciuit. ſed iuris ignarus neſciuit ſe ꝓpt̄ hoc factum fuiſſe excōicatuȝ. Et in his duob9 caſibus ſi religionem intret abbas cuȝ eo diſpenſare pōt: niſi factum fuerit graue ⁊ notabile. Si autem nō intrauerit: ſolus papa poteſt diſpenſare. Si vero ſit regularis aut h fuit ſcienter: ⁊ tunc debet ab executōne ordinis ſuſcepti: ⁊ officij manē ſuſpēſus ⁊ hoc ſcdm̄ Roꝺ. de rigoꝛe iuris. ¶ Aut

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ignozanter.q2 ſcilʒ facti imemoz vel iuris ignarus.⁊ tunc monaſterij vtilitate pẽſata poſt iniunctam ⁊ pactam pniam regularem:abbas eius cum eo poterit diſpẽſare niſi fuerit graue ⁊ notabile factum. vel ẽt ſi is qui hoc fecit adultus fuerit ⁊ diſcret⁹: vt violent᷑ contra oblinionẽ vel ignozãtiã preſumatur hoc feciſſe.Et ſm Roꝺ hoc intelligi᷑ qñ agitur cõ᷑ cum in fozo iudicij. Si enim ſecrete confitea᷑ hoc in pnia:cuʒ cuilibet de ſuo facto creda᷑ in confeſſione abbas poterit diſpenſare:⁊ hoc ſi nõ ſit ſuſpitio ꝙ in cõfeſſione mentia᷑. Et ħ diſtinctio habe᷑ extra de ſen.ex.cum illozum.in ſummis Ber.⁊ Hoſti.ibidẽ abbas diſpẽſare põt cum ignozantibus:ſiue inciderit excõicationem ante ingreſſuʒ religionis: ſiue poſt.q2 nec textus diſtiguit.Inno.võ magis ſentit ibideʒ cum his qui dicunt ħ tm̃ intelligi de his qui inciderũt añ igreſſũ ❡ Item nota ſm Ray.ꝙ illud dictum eſt de irregularitate excõicati recipiẽtl ordinẽ vel miniſtrãtis in excõicatione. Intelligi᷑ etiã de ſuſpenſo ordinẽ recipiente:vel etiaʒ in ſuo ordine miniſtrante. ⁊ hoc ſi ſit ſimpliciter ſuſpenſus ab executõne ordinum. Si aũt ſit ſpãliter ſuſpenſus ab executiõe alicuius ordinis: ex ſupiozibus non ꝯhit aliquam irregularitatem miniſtrando in aliquo ordinum inferiozum illo. ❡ Item nota ꝙ illud quod predictuʒ eſt de irregularitate celebrantis:vel miniſtrãtis ĩ excõicatione vel ſuſpenſione intelligi᷑.vt hẽtur extra de cle.excõi.aplice.niſi ꝓbabil᷑ ignorantia eum excuſet.ſed ſi ſit ignozantia ei⁹ craſſa ⁊ ſupina vel erronea:nullus diſpẽſat niſi papa. Et ſm Roꝺ hoc intelligitur de ignozantia ꝓbabili facti: vt ſi qs miſit ꝓ ſe ꝓcuratozem ſufficienter inſtructum ad curiam:⁊ q2 ꝓcurato2 impeditus nõ comparuit ad diem aſſignatum:fuit tanq̃ꝫ cõtumax excõicatus.ipe tamen hoc neſciens celebrauit:⁊ tunc nõ eget diſpenſatõe. Secus eſt de ignozantia craſſa: vt ſi citatus ad diem pemptoziam nec iret nec mitte᷑. ⁊ ſic excõicatus celebret:lʒ nihil ſciens de ſnia illa.Et idem eſt qñ quis ꝓbabili᷑ dubitans de excõicatione ſua: ⁊ maxime qñ eſt ꝯſcius de culpa ꝓpter quaʒ iuſte potuit excõicari:celebrat in excõicatiõe diſcrimini ſe committens.ħ Roꝺ. ❡ Sed qd de apoſtata a religione ſi recipiat ordinẽ.talis.n. hodie eſt excõicatus ipo iure.li.6.ne clerici vel monachi.pericula. Rñdeo tal᷑ apoſtata

ad ordineʒ ꝓmoueri non põt.vt dici᷑.16. q.1.legi.⁊ diſ.50.c.vltl.Et ſi ſacrum ordinẽ receperit quãticunq̃ꝫ ſuo abbati reconciliatus fuerit:⁊ penitentiam recepit i ordie ſic recepto ſine diſpenſatõne pape miſtrare non poterit. vt habe᷑ extra de apoſtatis.c. vltl. Si autem ad religionem aliam tranſiſſet:⁊ ibi ordineʒ recepiſſet ſine diſpenſatiõe in ordine illo miniſtrare poſſet. ex̃ de tpe ordi.ex pte. q2 ordinem in apoſtaſia ñ recepiſſet.ħ Ber.ex̃ de apo.c.vltl.Et idem puto hodie dicendum.ſi quis receperit in apoſtaſia ordineʒ non ſacrum:q2 eſt excõmunicatus:vt ſupra dictuʒ eſt. Diſtignit tamen Ber.ſup d.c.ex pte. de eo q recepit ordinem in ſecunda religione: ⁊ redit ad p̃mam. ꝙ ſecunda religio aut fuit artioz: ⁊ ſic tranſeundo non peccauit. ⁊ ſic poteſt miniſtrare in ordine ſuſcepto de cõi iure. Aut fuit laxioz:⁊ tunc quia mortali᷑ peccauit miſtrare non debet ſine diſpenſatiõe Sed Innod.dicit ꝙ talis nõ eſt apoſtata. quia in nullo venit contra ea: que ſunt de ſubſtantia religionis.⁊ idõ ſi recepit ibi ordineʒ non fit irregularis.Et etiã ipe Ber. dicit ibidem ꝙ non apoſtatat: niſi qui ad ſeculum redit. ❡ Que eſt pena conferentis ordines contra formam ſupdictã. Rñdeo pena eius ẽ depoſitio:ſi ſcien᷑ hoc fecit:niſi forte quãdo in caſu ſibi conceſſo diſpenſauit.diſ.51.qui in aliquo.⁊ di.81 tãtis. ⁊ di. 82.c.vltl. Si vero negligenter:q2 nõ examinauit vt debuit:ꝑuari debet ptãte talem ordinem conferendi.di.36.q eccleſiaſticis. ⁊ extra de tpi.oz.litteras.⁊.c.dilectus. hec Ray.Ber.tñ in glo.ſup dictum.c.dilect⁹. dicit. ꝙ conferens ſimul plures ordines ſacros eſt ſuſpenſus a poteſtate ordinãdi: donec cum eo p papam fuerit diſpenſatuʒ. ❡ Adhuc nota ſm Ber.⁊ Ray.ꝙ elect⁹ in epm:in ſabbato poſſet in preſbꝛm ordinari:⁊ in dñica in epum conſecrari.immo ſm Roꝺ.ꝯtinuato ieiunio ſabbati. die dominica in mane poſſet preſbꝛ ordinari: ⁊ hora tertia conſecrari in epiſcopum. Sed hoc negat Inno.q2 nec ordinem nec conſecrationem debet accipere ſine miſſa. In die autem dominico duas miſſas iniquuʒ eſt celebrare. ❡ Quid ſi nõ ordinatus alicuius ordinis:vel etiam ordinat⁹:ordinis quem non habet officium adminiſtret. Rñdeo nullus debet aliquod officium exercere tanq̃ꝫ ordinatus cum non ſit. vnñ nõ debet dicere epiſtolam tanq̃ꝫ ſbdiacon⁹

cum non ſit:⁊ eodē modo de alijs officijs. ¶Nec etiam debet baptizare tanq̄ preſb̄r ⁊ al' ab eccleſia abijciat:⁊ nunq̄ magis ordinet: ſubaudi niſi p papam cū eo fuerit diſpenſatum. extra de cle.nō ordi.mi.c.i.⁊ z.Et ſic puniť in eo in quo pſumendo deliquit.ex̄ de emn.eccle.c.vlti. Idem videť ſi non ſit rite ordinatus: vt quia non recepit manus impoſitōem. ex̄ de cle.nō or.mi.c. z.ꝫ hoſti. Ray.tamē dicit ꝙ ille q nullū habens ordinem exercet alicuius ordinis officiū ſi fuerit contumax:ita.ſ.ꝙ ceſſare nō velit debet excōicari. Ille vero qui habens aliquem ordinem illius ordinis quē non habet exercet officium debet deponi.ſ. quādo hoc facit malitioſe:aliter nō:aut p petuo ab ordine quem habet ſuſpendi:niſi cū eo diſpenſeť.Et addit Roō. ꝙ hoc intelligiť de eo qui ſe dicit habeř ordinē quē nō habet:vel qui tanq̄ ſciſmaticus igerit ſe officio ordinis quē non habet:ſic fecit rex ozias. ¶Qualiť talis excuſatur. R° predicta pena locum habet qū dicit aliqd tanq̄ in officio conſtitutus:qō nōdū rite recepit: vt dictū eſt. Secus eſt ſi dicat epiſtolam tanq̄ clericus: nec tenet manipulū in manu. quia nullus eſt ibi ſubdiaconus ex̄ de vi.⁊ ho.cle.c.vt quiſquis preſ byter. Secus eſt etiam ſi baptizet in neceſſitate: ſicut qui in caſibus baptizant: nō pſumē do officium preſb̄ri exercere.de conſe.diſ.4. cōſtat.Secus eſt etiam ſi quis dicat in ſecreto euanglium. Nam ⁊ monialis aliqū dicit ipm.ſ.in matutino.27.q.i.diaconiſſā Excuſat etiam ignorantia a tanto: lꝫ nō a toto.extra de cle.per ſal.pro.c.i. Miſſa aūt nec publice nec priuate celebrari debꝫ:niſi a preſ bytero rite ordinato.de conſe.diſ.i.c. i.i fi.hec Hoſti.Si tū preſente ſubdiacano acolitus ſine ſolennitate intentione bona: ſine preſumptione ſupbie epiſtolam legēt: parum aut nihil peccabit. maxime vbi cōſuetudo talis habetur:⁊ ius ignorať:vt dicit Roō.de hac materia ponunť quedam ex̄ de vi.⁊ ho.cle.vt quiſquis.in glo.c.que non ſeruanť. Nec credo ibi eſſe periculum ⁊ ideo ea hic ponere non curo. Cū pmiſſis conuenit etiam Innoc.ſup idē.c. ¶Per quem ⁊ in quo cum eo diſpenſare poſſet. R° certe ſm̄ Hoſti.Goff.⁊ Ber. p ſolum papam: vt ad maiores ordines aſcendat. pōt tamen epus cum tali diſpenſare: vt in ordine ſuſcepto remaneat. Ipo tamen primitus iuxta arbitrium eius biennio vel triennio: vel ſm̄ ꝙ ei placuerit ſuſpenſo. Et ſic beneficium poterit retinere ſcꝫ ſimplex: quod curam aiarum non habet: vt dicit Ray.ut tamen ſibi diſcreta penitentia iniūgatur:ita ꝙ i ſeculo valeat ſecurus manē: lꝫ ſit ei tutius ad ſalutē religionem itrare ex̄ de cle.non or.mi.c.z.ꝫ Hoſti.Quidam tamen dicunt ꝙ etiam epus pōt diſpēſare vt talis poſſit ad ſupiores ordines aſcēdē: cū ꝫ nō phibeatur ſibi expreſſe.cui opi.cōſentit Ber.extra de cle.non or.mi. ex lrīs. ¶Quid de clericis minorū ordinū: qui in officio ſubdiaconi miniſtrant in nouis miſſis cū ſolennitatis. Rndet Roō.ꝙ nō credit rigorē ſupradictum ad eos extēdi. peccant tamen talia faciēdo: licꝫ hoc ſine malitia faciant. ſed teneas in de hoc illud quod dixit Hoſti. ſupra. ¶Quid ſi quis faciat cauſa ioci. Rndeo ludus noxius ē in culpa.ex̄ de hōi.continebatur. Nō tū credo ꝙ debeat iſtam penā pati: niſi ſolennitatem ſeruet:lꝫ al's debeat penitere.16.q.6 illud.in fi.qr volūtas ⁊ ꝓpoſitū diſtiguit maleficia.ex̄ de ſen.ex.cum voluntate.hec Hoſti. ¶Unde nota ꝙ non ordinati ſm̄ Tho.4.° di.24.q.z.arti.z.c.9.ᵐ.oīa officia minorū ordinum licite facere poſſunt:lꝫ nō habeāt ad hoc officiū:ſicut etiā i domo nō conſecrata dici poteſt miſſa: lꝫ eccleſia ꝯſecreť ad ꝫ vt miſſa dicať in ea.

Sequiť de 4°.ſ.de modo conferēdi ordines:de q̄ habeť in ordinarijs epōrum.⁊ in decreto di.zz.preſbr. cum reliquis.c. vſq ad.c.pſalmiſta. Dicemus autem de iſto ad inſtructōem aliqlem ordinandorum: vt recurrentes ad ea que hic dicuntur:reddanť magis ꝓuidi reſpcū agendorum in receptione ordinum. Dicēdum eſt autē pmo de eo q̄ tum ad ea q̄ ſūt ꝓpria ſingulorum ordinū ab infimo gradatim aſcendendo vſq ad ſummum.

¶Sciendum igiť ꝙ cū qs hoſtiarius ordinatur ſicut in ordinario habeť. epus ad ſuggeſtionē archidiaconi tradit ei claues eccleſie de altari dicens.ſic age: q̄ſi reddicturus deo rationē p rebus que in his clauibus includuntur. Aliqui vero in pl'i.ſic agite quaſi reddituri ⁊c. deide archidiaconus tradit ei hoſtiū eccleſie.Cum vero qs ordinatur lector ab epiſcopo tradiť ei liber diuinarum lectionum.dicente ſic. Accipe ⁊ eſto verbi dei relator habiturus partem ſi fideliter ⁊ vtiliter impleueris officiū tuū cum eis qui verbū dei adminiſtrauerunt

ab initio. Aliqui vero habent in plurali
accipite ꝛc̃. Cuȝ autē quis exorciſta ordi
natur accipit libꝝ exorciſmorū de manu
epiſcopi dicētis ſibi. accipe ⁊ cōmēda me
morie: ⁊ habe ptātē imponendi manus
ſup energumios ſiue baptizatos ſiue ca
thecuminos: vel in plurali ſm aliquos li
bros. accipite ꝛc̃. Cuȝ vero acolitus ordi
natur accipit ab ep̄o vl' archidiacono cā
delabrum cuȝ cereo dicente ſibi epiſcopo
accipe ceroferariū ſiue candelabrum cuȝ
cereo: ⁊ ſcias te ad accendēdū luminaria
mancipari. Accipit etiaȝ vrceolū vacuū
ab ep̄o vel archidiacono dicēte ſibi ep̄o.
accipe vrceolū ad effundendum vinum
⁊ aquam in eucbariſtiam ſanguinis xp̄i.
vel in pli ſm aliquos. accipite ꝛc̃. Cū aūt
ſbdiaconus ordinaꝛ accipit de manu ep̄i
patenā ⁊ calicem vacuum. de manu vō
archidiacōi vrceolū cū aqua manipulū
⁊ manutergiū: ep̄o cum monente ⁊ iſtru-
ente. vn̄ dicit ei vide etiam miniſterium
tibi tradiꝛ. Et ideo ſi vſq; nunc fuiſti tar
dus ad eccleſiā: āmodo debes eē aſſidu⁹
ꝛc̃. vl' ī pli ſi ſint plures. videte ꝛc̃. Deīde
ep̄us tradit ei manipulum dicens. accipe
funonem ſignū euangelizandi vbum dei
ī noīe dn̄i Jeſu xp̄i. Sȝ nunqd debet ſibi
manus imponi: ⁊ videꝛ ꝙ ſic: qꝛ ex̄ de ſa
cramentis nō iterandis. paſtoralis. dicit
ꝙ ſi ī ſubdiaconatu manus nō imponaꝛ
nō eſt iterandū ordinis ſacramētum: ſed
qd̄ fuit omiſſuȝ eſt caute ſupplendū. Sȝ
cōtrariū dicit di. xxȝ. ſbdiaconatus. ꝙ ſb
diaconus nō recipit manus impoſitōem
Rndet Ber. in. c. paſtoralis. ꝙ ibi dicit
manus impoſitio quedā bn̄dictio. Et illd̄
c. ſubdiaconus. loquiꝛ de man⁹ impoſitōe
ꝯſecratoria: q̄ nō fit ſubdiacono. Cuȝ vō
diaconus ordinaꝛ ſolus ep̄s q cū bn̄dicit
manus ſup caput eius imponit. deīde bn̄
dictōībus ab ep̄o dictis ip̄e ep̄us ſtolam
ei imponit dicens. accipe ſtolam candidā
de manu domini ab oīb⁹ viciorꝝ ſordib⁹
purificatus in conſpectu diuine maieſtatis
vt omibus vita conuerſatōis tue pbeaꝛ
exemplum: plebſq; dicata xp̄i noīe poſſit
imitādo te imitationem acquirere iuſtaȝ
poſtea leua ei⁹ circundata dat ei ep̄s euā-
gelium dicēs. Accipe ptātē legendi euā
gelium in eccleſia dei tam p viuis q̄ȝ pro
mortuis in noīe dn̄i amen. Cū autē qs
preſbr ordinatur: ordinandus more dia
coni indutus ep̄o pn̄taꝛ: ⁊ ip̄o inclinato

ep̄s ⁊ omēs preſbri qui aſſunt ſup caput
eius manus imponunt. ſ. tangendo. deīde
dicit orationē ſup euȝ tenens manus ele
uatas ſiue ſuſpēſas: ſic̄ qn̄ dicuꝛ or̄ones
in miſſa. ſimiliꝛ ⁊ oēs alij preſbri: ſꝫ non
tangendo: deīde dicit alias or̄ones: poſt
ea ep̄us flectit orariū. i. ſtolā ſup humerꝫ
eius dextrum dicēs. accipe iuguȝ domini
Jugū. n. eius ſuaue eſt. deinde veſtit eum
caſula dicens. ſtola innocentie induat te
dn̄s. Accipe veſtem ſacerdotaleȝ p quā
charitas intelligiꝛ. potens eſt enim dn̄s
augere charitatē ⁊ opus perfectuȝ. deīde
diciꝛ veni creator ſp̄us ꝛc̃. deinde ab ep̄o
dicitur benedictio: qua completa ip̄e ep̄s
oleo cathecuminorū manus ei⁹ a pollice
dextro vſq; ad indiceȝ ſiniſtꝝ: ⁊ a pollice
ſiniſtro vſq; ad indiceȝ dextrum in cruce
⁊ totaliꝛ p palmas manuū perungit di-
cens. conſecrare ⁊ ſanctificare digneris
domine manus iſtas: p iſtam vnctōeȝ ⁊
noſtram bn̄dictionem: vt quecunq; ꝯſe
crauerit ꝯſecrenꝛ: ⁊ quecunq; bn̄dixerit
benedicanꝛ: ⁊ ſanctificenꝛ ī noīe domini
Jeſu xp̄i amen. hoc facto accipit patenā
cum oblatis: ⁊ calicem cū vino dicēs. ac
cipe ptātē offerre ſacrificiū dn̄i: miſſamq;
celebrare: tam p viuis q̄ȝ p defunctis ī no
mine dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i amē. deinde diciꝛ
benedictio ab ep̄o: poſtea oſculaꝛ eos ep̄s
dicēs. pax dn̄i ſit ſemp vobiſcuȝ: ⁊ cōmē
dat ſe or̄onibus eorꝝ. Debent autē fieri
ſacerdotes iſti. ſ. abbates. archip̄ſbri. p̄po
ſiti. decani. hn̄tes bn̄ficiū cū cura aīarum
tales. n. moniti ſi non fuerint ꝯgruo tpe
facti preſbri pdere debent honores. ex̄ de
eta. ⁊ quali. c. i. ⁊ de elec. cū in cunctis. niſi
obſtent canones: vt diciꝛ ī. c. cū ī cunctis.
Nam ſm glo. ibidē. cū qs eſt impotēs ad
ordines. aut hoc eſt p̄ter culpā eius: ⁊ tūc
non dȝ pdere honoreȝ: p̄ter abbates vel
p̄latos regulares: q ex cauſis monitis re
moueꝛ. ex̄ de ſimo. p tuas. Aut ex culpa
eius: ⁊ tūc pdere debet: qꝛ mali merito de
bent egeſtate publica laborare. ff. de poſiti
bona fides. Sed ꝯ. ex̄ de eta. nam. vbi i-
ſtituitur abbas quidaȝ in minoribus cō
ſtitutus: ita ꝙ nō aſcēdat ad maiores: qꝛ
forte irregularis erat. Rndeo illud factū
eſt diſpenſatiue: vt dr̄ ibidem in glo. De
forma vero ꝯſecrādi ep̄m: ⁊ ſup̄ nihil ad
nos. de ip̄a tamē habeꝛ di. xxȝ. ep̄us. ⁊ diſ.
75. c. i. ⁊ extra de ſacra vncti. cuȝ veniſſet.
Dicit aūt. Hoſti. in codeȝ ti. de ſubſtātia

ꝯſecratõis epi ē liber q ſup caput poniť
cõſecrãdi.23.di.eps.ſm Hoſt.etiã nüer⁹
conſecrantium de quo dictum eſt.ſ.

Egť de ſ.ſ. de modo conferendi
q̃tũ ad ea que ſunt cõia oĩuʒ or
dinum vel pluriuʒ.Et circa hoc
queruntur plura.ſ.quid ſit faciendũ ſi q̃
omittanť de forma in canonibus ſtatuta
Rndeo de h ſũt varie opi.ſed inter alias
eligo tutiorē ſm Ray.ſ.ꝙ intelligas oĩa
illa eē de ſubſtantia:de quibus non eſt ex
preſſuʒ in iure ꝙ non ſint de ſubſtantia.
Inueniť tñ in iure quid fieri debet. vnde
ſi quid talium ſit omiſſuʒ:põt ordinatio
iterari.ſ.ex toto quaſi nihil ſit actuʒ.Nõ
enim intelligiť iteratum: quod neſcitur
factũ.⁊ hoc idē dicit Innoc.di.68.pſbri.
⁊ de conſe.di.i.ſolennitates.Si autem ſit
omiſſum aliquid eorum de quibus eſt ex
preſſuʒ ꝙ nõ ſunt de ſubſtantia:nõ debet
ordinatio iterari: ſed quod omiſſuʒ ē dʒ
caute ſuppleri:ſtatuto tempore ad ordineſ
cõferendos.ex̃ de ſacramentis iterandis
vel nõ.preſbr.in tex.⁊ in glo.c.i. de ſacra
mẽtis nõ iterã.c.i. in decre.integra. quia
hec non diciť hodie indeciſa.Eſt autē ex
preſſuʒ i iure quedam nõ eē de ſubſtãtia
ordinis.ſ.tempus. ex̃ de temp.ordi.ſanc.
Item etatē.diſ.77.ſubdiaconus.i veteri.
Item vnctioneʒ.de ſacramẽto vnctiõis
c.i.in p̃ncipio.Itē ꝙ ordinandus in preſ
byterũ vel diaconũ recipiat impoſitioneʒ
man⁹ epi:nõ tñ manu ſup caput ſuſpẽſa
ſed tactu corporali.Item ꝙ ab epõ ꝓprio
recipiat ordines.Et ꝑuatis debitis iſtitu
tis:⁊ nõ ſimul recipiat.ex̃ de ſacramẽtis
nõ ite.c.i.⁊ vlti.⁊ extra de tempo:ordi.ꝙ
trãſlatõem.⁊.c.lr̃as.⁊.9.q.2.lugdunẽſis
Iteʒ ꝙ a latino nõ a greco latinus ordi
netur.ex̃ de temp.ordi.cũ ſm.⁊.c. ꝙ trãſ
latõnem.h Ray. Et i oĩbus p̃dictis con
ueniũt cũ eo Hoſt.⁊ Hoſti.niſi ꝙ impoſi
tõeʒ man⁹ſimpliciť dicũt nõ eē de ſubſtã
tia. ¶Opi.vero Bon.4°.di.24.p.2.q.i.
ar.4.c.⁊ Pe.4.di.24.q.3.ar.3.c.⁊.c.3[ᵃ]
fuit ꝙ impoſitio man⁹eſt de ſubſtantia or
dinis diaconĩj:vt videbiť i ſe.ti.Sũt aũt
alia ſm Ray.de quibus neſciť vtrũ ſint
de ſubſtantia vel nõ:vt miſſa ⁊ ieiunium
ordinãtis ⁊ ordinati ⁊ hi⁹:q̃ oĩa eē intelli
gunť de ſubſtantia:niſi ꝯtrium expreſſuʒ
inueniať:vt dictum eſt ſup̃. Sʒ ſm Hu.
neutruʒ duoꝝ p̃dictoꝝ eſt de ſubſtantia.
Hoſti.vero cõſentit ꝙ ieiuniũ non eſt de

ſubſtantia: ⁊ ſub dubio relinqt de miſſa.
Sed de hac mã dictuʒ eſt plenius ſupra
c.ti.ar.i.ſ. ¶Utrum aũt in ordinatõe ſit
neceſſaria manus impoſitio cũ tactu cor
porali.de hoc ſũt opi.dicunt enim quidã
ꝙ nõ:ſed ſufficit ſola manus extẽſio.ar.
ff.de acqui.poſſeſ.l.ꝙ meo. Alij dicũt ꝙ
neceſſarius ē ibi tactus corporalis.ex̃ de
ſacramẽtis nõ iterã.c.vlti. huius opi.eſt
Hoſt.⁊ Hoſti. ¶Quid ſi ſit manus ĩpoſi
tio omiſſa ceteris rite peractis:nunqd eſt
ordinatus.Rndʒ Hoſti.⁊ Ber.ꝙ ſic.tñ
executõem nõ hʒ:donec man⁹ impoſitio
ſit ſuppleta:tñ eſt caute ſupplẽda.ſ.tempe
ſtatuto ad huiuſmõi ordines cõferẽdos
vbi gr̃a.primo qñ epũs alios ordinabit
erit defectũ patiẽs ſimul cũ alijs ſolenniť
paratus: ⁊ quaſi miniſtrans epõ ſtabit:
nec erit intentio epi: nec ipi⁹ vt ordines
iam dictos ſup eũ iteret. Sed qñ ad lo
cum veniat vbi manus imponi debuiſſet
tũc manũ ſibi imponet q̃to cauti⁹ poſſet.
ne error circũſtãtibus innoteſcat.Et põt
vltimo inter alios eiuſdē ordinis ĩponere
ſibi vt magis celetur.põt etiam epũs ſibi
dicere qñ manũ imponet ſibi. porta mihi
librum vel aliqd aliud vt alij credant ꝙ
ꝓpter hoc impoſuerit ſibi manũ:vel etiaʒ
epũs paucis ⁊ bonis ſecrete vocatis i ſua
capella poterit ordines celebrare ⁊ impo
ſitõem manus ſupplē.Et ideʒ in ſimilib⁹
fiat.di.52.ſolicitudo. Sic intelligi p̃t illõ
ex̃ de ſacr̃is nõ ite.paſtoralis.⁊.c.preſbr.
h Hoſti.in ſumma ti. de eta.i glo.ſuper.c.
preſbr. Innoc. vo ibidē dicit: ꝙ quãdo
manus impoſitio ſuppleť:omẽs oratiões
dicanť:que debent dici qñ man⁹ imponi
tur:q2 adherent impoſitioni manus.⁊ ſit
in eis mentio de ipa. Itē ſi pars alicuius
orationis ſit omiſſa:a capite ē inchoãda
Poſſunt tñ i ordinib⁹eē multe or̃ones q̃
nõ ſũt de ſubſtãtia.vñ ſi al'ordo ſit ĩtime
celebratus nõ ꝓpter h iterabiť. Iteʒ ſi tñ
vna manus ſit iuuncta: vnctio alterius
man⁹ ē ſupplẽda.Et vbi i or̃one dr̃ man⁹
in plurali dicať in ſingulari:⁊ ſi facta eēt
in aliquo vnctio ſine or̃one vl'ecõuerſo:
dʒ vtraq; repeti: q2 nõ ſunt act⁹ diuerſi:
cũ i or̃onib⁹ de vnctõe mẽtio fiat.h Inno
¶Utꝝ tact⁹ iſtrumẽti ab eo q ordinať ſit
de neceſſitate ſacri. Re° dicũt aliq ꝙ ñ:q2
ñ.ptãs ordis accipiť a miniſtro ñ a mã.
iõ porrectio materie magis eſt de eē ſacri
q̃s tactus.vba tamē forme videnť eñdē

ꝙ tactus materie eſt de eſſentia ſacramẽti.
q̄ ibi dicitur accipite hoc vel illud. h̄ Tho.
4° di.24.q.i.ar.i.q.5.c.3ᵒ. ¶ Quid ſi vnꝰ
ep̄us manus imponat ⁊ alter ep̄us: vel pſ
byter ſimplex benedictionẽ infundat. Rᵒ
non valet qḋ agitur.23.diſ.quorundam.
ſacramenta enim eccleſiaſtica ſunt verita-
tis ⁊ diuidi non poſſunt. de conſe.diſ.2.q̄
paſſus.⁊.24.q.i.loquitur.Sed his obſta-
re videt̄ quod in d.c.quorūdaz.dicit̄ gra
duum ſacerdocij vel leuitici ordinis queꝫ p
uerſe adepti ſunt amittant. Sed verba illa
ſcilicet adepti ſunt ⁊ amittant:non ius ſed
factum reſpiciunt:vt quatenus adepti ſūt
de facto eatenus amittant de facto.vñ opor
tet ꝙ vnus pficiat ordinatōem totaꝫ. Nā
ſi vnus faciat partem vnam: ⁊ alius pteꝫ
aliaꝫ nihil agitur.ſicut ſi vnus baptizādo
immergat:⁊ alter verba dicat.vel ſi vnus
dicat ptem illorū verborūꝫ.ego te baptizo
⁊c.alius aliam nihil agitur. Non ſic i his
que pcedunt vel ſequuntur canonẽ miſſe
que poſſunt diuidi:⁊ p plures expleri.7.q.
i.c.illud.⁊.c.nihil.h̄ Hoſt. Ideꝫ ergo deꝫ
dicere verba ⁊ miſtrare elementa:niſi vbi
ius cōtrariū ordinauit.vt in acolitatu:vbi
ep̄s dicit verba:⁊ archidiaconus exhibet
elementum ordinando candelabrūꝫ cum
cereo.di.23.acolitus.Secundū aūt Inno.
ex̄ de ſacramẽtis nō iteran.preſb2.ſi quod
eſt omiſſum nō pōt ſuppleri p eum qui or-
dinauit:p alium ſuppleri poterit.Et ſi ep̄us
in ordinando ex infirmitate deficiat p eūꝫ
poſtea vel p alium ichoabit̄ vbi ip̄e dimiſit
niſi ſint aliqua ſibi inuicem coherentia.vt
vnctio vl' oratio. hec Innoc. Et cōuenit
cum eo Hoſti.ibidem. ¶ Quid ſi duo ep̄i
ſimul ordinent ita ꝙ ſimul oīa verba pro-
ferant. Rᵒ puto eandẽ ordinẽ ſimul' ꝯferri
ab vtroqꝫ.⁊ ſimilit̄ dico baptiſmūꝫ ꝯferri
cum duo ſimul emergūt:⁊ ſimul verba p-
ferant.Et ſimiliter eandẽ ſniam.vel a plu-
ribus ferri cum ſimul plures iudices vel
arbitri ſimul pnunciant.ar.diſ.8.vel idem
ſi vnus.⁊.c.ideꝫ ſi plures.h̄ Hoſt. ¶ Que
eſt forma ⁊ q̄ eſt mā ſacri ordinis. Rᵒ hoc
pꝫ ex iaꝫ dictis.⁊.ī.patebit ex dicēdis de i
preſſione caracteris. Nam in vnoquoqꝫ
ordine ē p mā traditio iſtrumẽti.p forma
vero expreſſio verborum. Unde nota ꝙ
quia hoc ſacr̄m pncipaliter conſiſtit in po-
teſtate tradita:⁊ ptās p vſuꝫ innoteſcit.q̄
potentie notificātur p actus.iḋo in forma
ordis exp̄mit̄ vſus ordinis:⁊ h̄ p modaꝫ

imperatiuꝫ.vt det̄ intelligi ꝙ ille qui hanc
ptātem hꝫ in vſu illius ptātis ſe exercē doꝫ
alſ de negligentia merito repꝛehēſibil' eēt.
refert̄ .n.impīuꝫ ad exteriorē actū. Inſup
nō ſm̄ Hoſti.ꝙ circa ordines obſeruātur
quedā ſubſtātialia:quoꝝ ſi fuerit aliquod
omiſſuꝫ:totū eſt iterandum.q̄dā ſolennia
quoꝝ ſi qd omittat̄ nihil iterat̄ .ſed caute
ſupplet̄ :quod icaute fuerat omiſſū.⁊ quo
uſqꝫ h̄ fuerit ſuppletū:executio denegatur.
ar.di.52.ſolicitudo.quedaꝫ vero dubia.ſ.
vtrū ſint de ſubſtantia vel de ſolennitate.⁊
ſic qḋ tutius eſt eligit̄ .q̄ iteratur.quedam
honeſta ſine leuia ꝓpter quoꝝ omiſſioneꝫ
nihil putamus neceſſario eē ſupplendum.
⁊ minus iterandū.ſed ſi h̄ ſupplenda de cō
gruo dicamus:nō erramus.

Sequit̄ de 6°.ſ.in quo hꝫ caracter
vniuſcuiuſ.p ordinis imp̄mi. vbi
notandū ꝙ p regula gñali tenen-
dum ē ꝙ in ſuſceptiōe illiꝰ exterioꝛis ſigni
caracter in quolibꝫ ordine imp̄mit̄ . In q̄
ſigno pncipaliſ ptās quā ordo iſte reſpicit
expreſſius ſignificat̄ .Ad iſtā vᵒ imp̄ſſiōꝫ
ꝯcurrūt alicuiꝰ inſtrumenti traditio:⁊ vbi
expreſſio: quo v̄bo determinet̄ expreſſius
iſtrumẽti ſignificatio. Et q̄ pncipal' ptās
quā reſpicit ordo hoſtiarij ſignificatur ex-
preſſius in datōe clauiū eccliē:qꝫ ī aliquo
alio qḋ fit circa eū.Et ptās lectoris p h̄ ꝙ
ab ep̄o tradit̄ ſibi liber diuinaꝝ lectionum
Et ptās exorciſte p h̄ ꝙ de manu epiſcopi
accipit librum exorciſmoruꝫ. Et poteſtas
ſubdiaconi per hoc ꝙ accipit de manu ep̄i
patenam ⁊ calicē vacuum. iḋo in p̄dictis
cuꝫ v̄boꝝ formis determinatis caracteres
dictoꝝ ordinū imp̄mūt̄ . Q2 aūt p p̄dicta
pncipales ptātes p̄dictoꝝ ordinū exp̄ſſiuſ
ſignificent̄ qꝫ per alia patet diligenter con
ſideranti ď actibus ⁊ officijs ipoꝝ ordinū
h̄ omia Ric.4° diſ.24.q.4.ar.2.c. ¶ De
acolitatu vᵒ ſūt opi.due ſm̄ duas opinio-
nes de eius actu pncipali. Secundum eni
dicentes ꝙ actus eiꝰ pncipalioꝛ eſt portare
cereos ſignificat̄ exp̄ſſius ptās acoliti p h̄
ꝙ candelabrum accipit cū cereo. ⁊ iḋ tūc
ſm̄ eos caracter imprimit̄ .Et hiꝰ opi.ſunt
Bon.4°di.24.p.2.q.i.ar.4.c. ⁊ Ric.vbi
ſupra.⁊ Pe.4°diſ.24.q.3.ar.2.c. Scḋm
vᵒ alios q̄ dicūt ꝙ pncipalioꝛ eius actus
eſt miniſtrare de vrceolo: exp̄ſſius ſignifi-
catur ptās eius p h̄ ꝙ accipit vrceolum.⁊
iḋ tunc imp̄mit̄ ſm̄ eos caracter. Et h̄ doꝫ
ſemper intelligi de virtute v̄borum ab ep̄o

platoꝝ. ⁊ h̄ ē poſitio Tho. 4°. diſ. 25. q. i.
ar. i. c. 2°. ¶ Sz obijcit q2 p actū archidia
coni caracter imp̄mitur. vt dicit magiſter
ſen. li. 4. di. 24. ⁊ h̄etur in decre. di. 23. aco
litus. hi cū edocti fuerint ab ep̄o qualit in
ſuo officio debeant agē: ab archidiacono
accipiūt candelabꝝ cuꝫ cereo ⁊ vrceolum
vacuū. g in tali traditōe imp̄mit caracter
Rn° ꝙ in traditōne inſtrumēti ab ordina-
tore fit caracteris impſſio. ſ in traditiōe q̄
fit ab archidiacono fit poteſtatꝭ collate ex
preſſio. vl' pōt dici ꝙ in minoribus ordib'
hoc eſt ſingulare. ſ. ꝙ poſtq̄ ep̄s docuit or
dinandos qualiter in officio ſuo debeant
agē. iſtrumentū accipiūt ab archidiacono
de ep̄i mandato ⁊ volūtate. In cuius acce-
ptōne imprimit caracter. q2 illa iſtrumēti
traditio p̄ncipali' ē ab ep̄o q̄ ab archidia
cono. hec Ric. 4°. di. 24. q. 4. ar. 3. c. 2°. vl'
pōt dici ꝙ archidiacon' eſt quaſi p̄nceps
miniſterij. Ideo omia q̄ ptinent ad miniſte
rium ip̄e tradit. ſicut cereū quo acolit' ſer-
uit diacono ante euangeliū ipſum ferendo.
Et vrceuꝫ quo ſeruit ſubdiacono. Et ſilr ē
dat ſubdiacono ea qbus ſupioribus ordi
nibus ſeruit. Sed tū in illis p̄ncipalis act'
ſubdiaconi non conſiſtit: ſ in hoc ꝙ opat
circa mām ſacramēti. Et ideo caracterem
accipit in hoc ꝙ datur ei calix ab ep̄o. Sz
acolitus accipit caracterē ex verbis ep̄i in
hoc ꝙ accipit p̄dicta ab archidiacono. h̄
Tho. 4°. di. 25. q. i. ar. i. c. 2°. In ordie autē
diaconat' dicūt aliqui imp̄mi caracterē p
manuū ep̄i impoſitiōꝫ. Moti ex duobus.
P̄mo ex h̄ ꝙ apli ordinabāt tūc diacōes p
manuū ipoſitiōeꝫ. vn̄ magr 4°. ſē. li. di. 24.
c. 7. h̄ inquit ordo ab aplis eſt celebratus.
qñ vt legit Act 2. 7. viros plenos ſpū ſcō
ad hoc officiū elegerūt: ⁊ oratione p̄miſſa
manus eis impoſuerūt. 2° q2 manus ē or-
ganū organoꝝ in quo reſidet p̄ncipalius
opandi ptās. ⁊ i hoc ordine ꝯfert excellēs
ptās ſub ſacerdotio. ⁊ h̄ eſt opi. Bon. 4°.
diſ. 24. p. 2. q. i. ar. 4. c. ⁊ Pe. 4°. diſ. 24. q.
3. ar. 3. c. Alij vō dicūt ꝙ imp̄mit caract
diacono in traditōe libri. ptās. n. diaconi
ē media inter ptātem ſubdiaconi ⁊ p̄ſbri.
Subdiaconus eni habet ptātem tagendi
vas miniſterij. preſbr cōſecrandi corp' xp̄i
⁊ ſanguinē. diacon' aūt ⁊ſi nō hēat ptā-
tem tangendi corpus xp̄i. habet tū ptāteꝫ
portandi corpus in patena: ⁊ diſpenſan-
di ſanguinem in calice. Et in hoc eſt eius
p̄ncipalis ptās: q̄ quidem non pōt exp̄mi
p traditōem vaſoꝝ tm̄: nec materie: niſi di
ceret ſi tradēt ſibi vaſa cū corpe ⁊ ſanguie
cū preſbro q ſupior eſt non tradat corp' ⁊
ſanguis: ſ vinum ⁊ hoſtia. Et ideo ptās
diaconi nō pōt exp̄mi q̄tū ad ſuū p̄ncipa
lē actū. ſ exp̄mit q̄tū ad ei' actū ſcḋariū
in traditōe libri euangelioꝝ. ⁊ i hac ptāte
intelligit alia. Et iō ſibi caract imp̄mitur
cū ei ab ep̄o liber euangelioꝝ dat. ⁊ h̄ eſt
poſitio Tho. 4°. diſ. 24. q. 2. arti. 3. c. 5°. ⁊
Ric. 4. di. 24. q. 4. ar. 3. c. Ad illō vō qō
p̄mi dicūt de aplis reſpondent ſcōi. ꝙ ſicut
in p̄mitiua eccl'ia apli ſpūs ſci iſpiratione
ꝯfirmabāt p manuū ipoſitōeꝫ. tū mō tra-
ditur ſacr̄m confirmatiōis p criſmatis in
fronte vnctōem. ſic etiā eadē inſpiratione
ordinabāt tūc diacōes p manuū ipoſitōꝫ
cū orōne. Nec ſequit ex h̄ ꝙ mō p impoſi
tōem manuū ep̄i fiat collatio talis ptātis.
h̄ Ric. vbi. ſ. c. 4°. ¶ Ad 2m qō illi dicūt
ꝙ manus ē organū organoꝝ. Rndēt alij
ꝙ ep̄us nō tm̄ manū imponit illi queꝫ or-
dinat in diaconū. ſed etiā illi quē ordinat
in preſbrum. p illud aūt qō eſt cōe duob'
ordinib' nō videt imp̄mi caracter i altero
iſtoꝝ ordinuꝫ. h̄ Ric. vbi. ſ. c. ¶ In ordie
aūt ſacerdotali dicūt aliqui caractereꝫ illi
q ordinat imp̄mi: cū ep̄us iponit manus
ſibi dicēs. Accipe. ſ. ſ. ꝛc. q2 dicūt tūc xp̄m
dediſſe ptātem ſacerdotij diſcipulis: qñ p'
reſurrectionē ſuaꝫ dixit. accipite. ſ. ſ. quoꝝ
re. pe. ꝛc. ⁊ h̄ ē opi. Bon. vbi. ſ. ⁊ Pe. vbi
ſ. Alijs vō videt tūc ei ip̄mi: cū accipit ab
ep̄o calicē cū vino: ⁊ patenā cū hoſtia. p̄n
cipalis. n. actus preſbri eſt euchariſtiā cō-
ſecrare. ſecūdarius eſt fideles ad ſumēdā
illā digne ligando ⁊ ſoluendo diſponē. lꝫ
aūt magis exp̄mat ptās preſbri quo ad
ſecūdariū actū p manus ep̄i impoſitioneꝫ
cū platōe vboꝝ. Accipite ꝛc. tū q̄ ad p̄nci
paleꝫ actū magis exp̄mit p hoc ꝙ ei calix
cū vino ⁊ patena cuꝫ hoſtia dat. vn̄ dicit
magr ſen. li. 4. di. 24. c. ii. ꝙ ideo hec ſibi
dant vt p hi' ſciat ſe ptātem accepiſſe deo
placabiles hoſtias offerendi. Et h̄ eſt opi.
Ric. 4°. diſ. 24. q. 4. ar. 3. c. ⁊ Tho. 4°. di.
24. q. 2. ar. 3. c. Ad rōeꝫ vō quā p̄mi p ſe
allegāt. rndent ſcōi ꝙ lꝫ xp̄s poſt reſurre-
ctionē ſuā dederit diſcipulis ſuis ordinem
ſeu religionē ptātis ſacerdotalis q̄tum ad
ſcḋariū actū. tū in cena qñ poſt ꝯſecratōeꝫ
ſui corpis dixit diſcipulis ſuis. hoc facite
in meā cōmemoratōeꝫ. dedit eis ptātē quo
ad actū eius p̄ncipalē. ¶ Ad hoc nota ꝙ

ꝙ alia que in ordinatiōe fiūt. ſ. benedictio manus impoſitio. criſmatis vl' olei vnctio ⁊ veſtiū traditio magis ptinēt ad ſolēnitatem: q̄ ad eēntiam ſacri. Nam epūs in ordinatōe preſbroꝝ nō tm̄ tradit eis ptātē cōſecrandi corpus xp̄i: ſed etiā ordinādos preparat ad eius ſuſceptōez: eos de officio ſuo inſtruēdo: ⁊ circa eos aliquid opando vt ſint idonei accipere ptātem. Hec autem ꝑparatio cōſiſtit in quatuor predictis. per benedictiōem. n. ordinandus diuinis obſequijs mancipatur. ⁊ deuotio excitatur. per manus autē impoſitiōem: que eſt organū organoꝝ i qbus ꝑncipali⁹ reſidet opandi ptās. maior gratia ⁊ ptās dāda ſignificat' qua ſint idonei ad dignā ſui officij executōem. Solis autem preſbris ⁊ diaconibus fit manus impoſitio. q2 eis cōpetit ſacroꝝ diſpenſatio. licz vni ſicut ꝑncipali alteri ſicut miniſtro. ad quā digne exequendā reqrit' maior gratie pfectio. Diaconibus vō ſol⁹ epūs. preſbris vō epūs. ⁊ preſbri aſſiſtētes manus imponunt. ⁊ ad ſignificādū maiorem excellētiam gratie ⁊ ptātis. ⁊ ad ſignificandum cōionez ⁊ cōcordantiā eccl'ie. Et nōndum ꝙ lz ſint multi aſſiſtentes ſufficit tamē ꝙ tres manus imponant. ⁊ aliō ē ex abundāti. nec tm̄ illud ē de neceſſitate ſacri. ſz Hoſt. 4° di. 24. p. z. q. i. ar. 4. c. 6° Scōm uero Hoſti. ſufficiunt duo ar. ex̄ de temp. or. ſi archiepus. ⁊ c. ſe. ⁊ di. 66. porro ne. In vnctōe ad aliqō ſacr'm tractandūz ordinari ſignificat'. vnde illoꝝ man⁹ tm̄ vngunt': q i preſbyteros ordinātur eo ꝙ corpus xp̄i ꝓprijs manib⁹ tangūt. Sic et. vngit' calix q cōtinet ſanguinēz. ⁊ patena que cōtinet corpus. Pōtifici vero fit vnctio in capite in q̄ ſignificat' grē abūdātia quam prelati debent hr̄e in excellentia. Et hic eſt ꝙ manus preſbri vngunt' oleo ſcō ſed caput pontificis criſmate: vt ſignificet' ꝙ in eo dz eē excellētia vite in ꝯſpectu dei q̄tuz ad ꝯſciam. ⁊ in ꝯſpectu hominum q̄tū ad famā. h Hoſt. vbi. ſ. c. In veſtiū t'ditiōe ſignificat' idoneitas ad actū ordis exequēdum. habuerūt aūt ortū ſupdicta ſ. benedictio ⁊ manus impoſitio a patriarchis. Ben. 27. ⁊ vltimo. Unctio ex figura. Leui. 8. vbi vnct⁹ eſt ſūm⁹ ſacerdos. veſtes vō ex veſtib⁹ veteris teſtamēti.

¶ De ſcrutinio ordinandi. ti. 5°.

Poſtea ꝯſiderādū ē de ſcrutinio ſeu de examinatōe ordinādoꝝ. Et circa h querunt' plura. ſ. qd ſit ſcrutiniuz. R° nihil aliud eſt niſi examinatio facta p illū ad quē ſpectat Nā ſi fiat p aliū nō valet ſcrutiniū. ex̄ de offi. dele. lz forte fiat nō ad ꝓnūciandūz: ſz ad inſtruendū. ⁊ approbet' p ſupiorē. ex̄ de appel. cōſtitutus. Et intēdimus hic de ſcrutinio qō debet fieri an̄ q̄ qs ordiet'. Et illō ē duplex. vnū eſt qō fit an̄ ordinatōz feria q̄rta. pria an̄ ſabbatū: i quo ordies celebrātur. aliud eſt qō fit i ipa ordīatōe. ſ. an̄ altare qn̄ eps dicit. ſcis illos eſſe dignos. di. 24. qn̄. ⁊ extra e. c. vnico. ¶ Per quos debet fieri ſcrutinium. R° p archidiaconuz iure cōi. ar. di. 23. pſalmiſta. Et iō ſi idign⁹ preſentetur q examiauit ⁊ pñtauit tenetur 54. di. ſi ſeruus. ꝓmū. ⁊ ex̄ de ꝓben. cū ſm aplum. §. ide eſt. Ordinator etiā tenet'. ex̄ de eta. ⁊ quali. accepimus. vel q2 tenet' iqrere de facto archidiacōi. ſicut exercitator nauis de facto ſui magiſtri. ff. de exerci. ac. l. i. §. magr'm. ⁊ ar. ex̄ de offi. archidiaconi. ea que. Uel q2 iputatur ſibi ſi examiatōe archidiaconi cōtentus fuit: q2 iterum examiare debuit ſm Hoſt. Et ſic pluries idem clericus. ſ. ꝑus per archidiaconum poſtea iteꝝ p epm pōt examiari. ex̄ de ꝓben. cum ſm aplum. ⁊. z. q. 5. mēnā. ⁊ hoc nō tm̄ de de alijs: ſz et de eiſdem. Negligētia. n. ꝓoris examiatōis ipedire nō debet: quo minus queratur an dignus ſit. ⁊ ad hoc ſupior tenet'. ex̄ de elec. nihil eſt. hoc notat' extra de eta. accepimus. i glo. c. ¶ Per h etiam ꝙ eſt exaiatus a ꝑdictis nō ꝓiudicat' pape vel alij ſupiori: q̄minus examiet eū q petit ab eo beneficiū. q2 ad hoc tenet' ex officio extra de elec. cūz nob olim. §. penulti. Nec obſtat qō dr̄ de delicto vnius. nō eſt ſepe q̄rendum. ex̄ de offi. le. Licz. q2 illud eſt veꝝ i modū accuſatōis: ſiue i pniaz. In modū aūt exceptōis ſepius queri pōt. ex̄ de teſti. teſtim̄. cā nō tm̄ inuit vt Hoſti. dicit ꝙ nō niſi ꝓmotis ⁊ examiatoribus debeat iputari. 24. di. qn̄. ¶ Quid ſi archidiaconus repn̄tet aliquē ad titulū pr̄imonij ſui. ſ. ordinandū: cū nullū hēat vel min⁹ ſufficiat archidiacono hoc ſciente vel ignorāte. R° dicunt qdam ꝙ iputandum eſt clerico. q2 nō pōt ignorātiam allegare. ex̄ de reſcrip. ab excōicato. Et ideo q̄rat victum manu

ꝓpria.gi.di.cleric⁹.ꝛ ar.extra de eta.ꝛ q̄li.
accepimus. ¶ Alij dicunt ꝙ agere poteſt
effectu:ne cogať mendicare ı̄ ignominiā
clericatus. Aget autem ꝯ archidiaconū
p̄mo loco.qꝛ dolus eius pꝛepōderat culpe
oꝛdinantis.ff.ad.l.acquil. Item ſi obſtete
rit.ſ ſi ille prouidere nō poſſit:aget in ſub
ſidium contra ep̄m ſm Hoſt.ar.ff.de.dolo
eleganter.§.penult. ¶ Que eſt forma p̄mi
ſcrutinij. Rndeo forma eius eſt ꝙ p tres
continuos dies ſabbatū precedentes oꝛ
dinandi diligenter examinenť de genere
de patria.de etate.de inſtitutōe.i.ti.ad quē
oꝛdinatur.de loco vbi eſt conuerſatus.de
ſcia.de fide.ꝛ de alijs quibus infra diceť ı̄
ſequētibus capitulis in quibus agitur de
qualitate oꝛdinandoꝝ.ꝛ ſi illi ꝓbati ſunt:
ſabbato p̄ſtenť ep̄o.24.di.q̄ſi. ¶ Que eſt
forma ſecundi ſcrutinij. Rndeo hec.ſ.ꝙ ı̄
romana eccleſia p̄oꝛ diaconoꝝ.in alijs ec
cleſijs maioꝛ diaconus vľ archidiaconus
dicit ante altare.poſtulat ſancta mr̄ eccl'ia
hunc diaconū vel ſubdiaconum ad on⁹
ſubdiaconatus vel preſbꝛatus aſſumi: ꝛ
oꝛdinatoꝛe interrogante:ſcis eū eē dignū
reſpondet q̄ntū humana fragilitas ꝛc̄. Sꝫ
mirabilis eſt hec reſponſio.videť enim ꝙ
potius deberet dicere ſe nihil ſcire de e⁹ di
gnitate vel indignitate. Rndeo ſm Ber.
ꝙ ex eo ꝙ videt eum electum a bonis: vr̄
habere noticiam quandā. ꝛ de clerici ſcia
reſpōdet que ab alijs audiuit.22.q.5.hoc
videtur.h Ber. vel in illa reſponſione nō
peccat: dū tn̄ cōtra ꝯſciā nō reſpondeat
Alioquin ꝯtra.28.q.i.§.i.ꝛ ex̄ d̄ preſcrip.
q̄m. qꝛ quem neſcit indignū debet p̄ſumē
fore dignum:niſi ꝓbetur contrariū. ex̄ de
p̄ſump.dudū.hoc tn̄ fallit in aliqb⁹ caſib⁹
ſp̄alibus vbi nō p̄ſumiť idoneus niſi pro
betur idoneus. C.de ꝓba.l.ex pſona. ¶ Itē
in dubio preſumiť q̄s excōicatus.extra d̄
ſen.ex.cum deſideres.§.ſecūde. Item p̄us
preſumitur fornicatio q̄ꝫ matrimoniū.vt
dr̄.32.q.i.deniqꝫ. Et maxime fallit in his ı̄
quibus eſt periculū aie.vt p̄ſumim⁹ aliquē
eē paganū.ex̄ de baptiſmo.c.i. Et eccleſiā
non conſecratā.de ꝯſe.di.i.eccleſie. Et ali
quē nō oꝛdinatū.di.68.preſbꝛi. ¶ Quid
ſi archidiaconum remoꝛdeat conſcientia
Rndeo ſtudeat hoc oꝛdinatoꝛi ſecrete nū
ciare anteq̄ꝫ veniat ad hoc ſcrutiniū.ex̄ e.
c.i. Et addit Innoc.ibidē ı̄ glo.ꝙ ı̄ h caſu
ſi oꝛdinatoꝛ nollet deſiſtere: ſi bono modo
poſſet debēt ſe abſentare; qđ ſi nō pōt ſine

ſcandalo. dicere debet illa v̄ba vt miniſter
eccleſie:que non iudicat de occultis.ꝛ idē
dicit Hoſti.ibidē in glo. ¶ Quid ſi archi
diaconus impedimentū malitioſe ſecreto
attulerit. R⁹ grauiter peccat.ꝛ iō nō effu
giet canonicam vltionē.ar.extra de clan.
deſpon.cum inhibitio. Ideo oꝛdinatoꝛ dꝫ
diligenť cauere:nec de facili credē.h Hoſt.
¶ Quid ſi q̄s ſine examiatōe fuerit oꝛdi
natus. Rndeo ſi ſit ignot⁹:lꝫ al's ſit dign⁹
eſt deponēdus.24.di.c.vlti.ꝛ ſit in odium
ip̄ius ſic oꝛdinati: ꝛ etiam ip̄ius taliter oꝛ
dinantis.ar.di.70.c.i.ꝛ ex̄ de p̄ben.c.cum
ſm aplum.§.licet. Si v̄o ſit ignotus ꝛ in
dignus merito foꝛtius eſt deponendus:tū
qꝛ eſt ſine examiatiōe ꝓmotus:tum qꝛ nō
ꝓdidit crimen ſuum: vel impedimentum.
diſ.50.ex penitentibus. Si aūt ſit notus ꝛ
dignus:in nullo peccat.noti enim nō ſunt
examinandi.ar.di.24.nullus. Fallit autē
hoc in conſecrando:qui lꝫ ſit notus tamē
examinať.23.di.qui ep̄us.ſm Hoſt.quia
circa maioꝛa vertitur p̄iculum.61.di.mira
mur. dicit tn̄ Hoſti.ꝙ ſemp eſt examiatio
faciēda:vt ſibi videť.ex̄ de elec.nihil.ı̄ r̄ſo
i.§.i.ꝛ.2. Sed ſi notus ſit ꝛ indignus ē de
ponendus.qꝛ non ꝓdidit crimen ſuū: vt
dictum eſt. ꝛ ad idem extra de renun.niſi
cum p̄dem.§.pſone.quod intelligas de cri
mine graui. ſecus eſt de leui.25.diſ.c.vlti.
Qō aūt crimen dicať graue vel leue dice
tur in ſequenti titulo. ¶ Sed p quem fiat
depoſitio. Rndeo ꝙ p ſup̄ioꝛem nō p oꝛdi
natoꝛem.ar.extra de ele.conin.diuerſis.in
fi. Nam oꝛdinatoꝛ eſt in cā depoſitionis.i.
q.i.ſi qui ep̄i.hec Hoſti. ¶ Quid ſi oꝛdinā
dus ꝓpꝛium impedimentum prodidit.ꝛ oꝛ
dinatoꝛ non intendens diſpenſare cum eo
nihilominus eum oꝛdinauit. Rndeo poſt
modum detecto impedimento nō recipieť
oꝛdinatus:ſed eſt deponendus.hic enim eſt
caſus decreti.81.diſ.ſi q ſine examinatione
¶ Quid ſi ꝓmouendus in ſcrutinio ſup
preſſerit impedimenti ſui veritatē. Rndeo
videtur deponendus.qꝛ ex quo examinať
ſuum impedimentū ꝓdere debet.vt dicit
24.di.q̄ñ.ꝛ.c.vlti. Et ſimiliter videť ꝙ q̄
libet in iure cōfiteri teneatur crimen ſuū
de quo agitur ſi ſuper eo fuerit interrogat⁹
vt habetur.15.q.vlti.c.i.ꝛ penulti.qđ Hug.
credit tam in iudicio q̄ꝫ in oꝛdinatione eē
faciendū. Sed in oꝛdinatione dicit ꝙ ſi ge
neraliter interrogetur ſufficit ꝙ dicat in
genere ſe eſſe criminoſū:ꝛ ſic petat diſpen

ſationem. Sed ſi ſpecialiter interrogetur
reſpondebit ſe penitentiam egiſſe: vel non
reſpondebit. qꝛ ſpāliter interrogans vide
tur magis ſuggerere ꝙ̄ querē. ar. ff. de que
ſtionibus. l. i. §. qui queſtionem. ¶ Sed ꝯ
de peni. di. 50. §. his auctoritatibus. vbi ha
bes. non dico tibi vt in publicum te ꝓdas
Hꝰ loqꝯ de penitente: qui non cogiꝯ ꝓdere
ſe. Secus autem eſt in ordinando. ꝙ ſi nō
ꝓdat: ſecum non poterit diſpenſari. debꝫ ḡ
prodere ſe coram pluribus. qꝛ prodere ē
ī publico dicere. 2. q. i. ſi peccauerit. Sicut
enim epūs ſolus cauſam non audit. 15. q. 7
eps. ſic nec ſolus diſpēſabit. alioquin qua
liter probareꝯ diſpenſatio: niſi fieret coram
pluribus: que tamen eſt ꝓbanda. extra de
ſciſmaticis. fraternitati. Alij dicūt ꝙ neqꝫ
ī iudicio: neqꝫ in examiatōe ordiniatiōis
teneꝯ quis ſe prodere ſi penituit. quia deus
occultat petm̄ poſt penitentiā. 22. q. i. apō.
Et ſic licet redimere ſanguinem ſuū quali
tercunqꝫ pōt. 2. q. 3. §. notandum. ſic ⁊ ho
norez ſuum. Hoſti. vero ſic diſtinguit. ſ. ꝙ
enorme crimen prodere tenetur in ordina
tōe. graue autem poſt pniam dūmodo ſit
occultum prodere non tenetur: qꝛ nō eget
diſpenſatione. enorme autez indiget: vt vi
debitur in ſequenti titulo. multomīꝰ leue.
Secus eſt ſi graue ſit notorium. Siue aūt
in gn̄e ſiue ī ſpē queraꝯ ſic pōt reſpōderi.
ſi hoc de quo queritur cōmiſi: vel ſi mor-
taliter peccaui: pniaz inde egi. ſm̄ Goff. q.
d. talia peccata ſunt mihi dimiſſa ꝑ pniam
Sed cū hoc iurare ſit temerarium. extra ḋ
purga. cano. accepimus. quomodo h̄ aſſe
ritur cū inter iuramentū ⁊ ſimplicē loque
lam nō ſit differentia apud deum. 22. q. 5.
iuramēti. ideo dicitu ꝙ ſi qn̄qꝫ notorium
fuit teneꝯ illud ſpāliter ꝓdere ⁊ diſpēſatōꝫ
petē. alioqn vel tacebit 22. q. 2. nequis. vel
dicē poterit ſenti de Auguſtino. qcqd vis.
qꝛ ꝯſcia me nō accuſat. ii. q. 3. ſenti. h̄ eniꝫ
ſufficit dūmō ꝯ ꝯſciam non loquaꝯ. eˣ̄ e.
c. i. h̄ Hoſti. in ſumma. Idē autē Hoſti. eˣ̄
de corpe viti. ſup. c. expoſuiſti. dicit ꝙ ordi-
nādus ſiue ꝓmouēdus ad aliquā dignita
tem teneꝯ ꝯfiteri crimia notoria iuris vel
facti: niſi cum eo fuerit diſpenſatū. diſ. 50.
ex penitentibus. Teneꝯ etiā ꝓdere grauia
ſiue enormia. ſ. que poſt pniam executōem
impediunt. vt homicidium ⁊ ſimonia ī or
dine. Alia aūt ñ teneꝯ ꝓdē. qꝛ nō īpediūt.
eˣ̄ de tēp. or. c. fi. Si aūt fraudulēꝯ defectū

ſiluerit nō hēbit executionē miniſterij: nec
ordinis ſic recepti. extra de renū. niſi cum
ṗdem. §. pſone. Cū predictis ꝯuenit Goff.
ti. de temp. ordi. ⁊ Innocē. ſup. c. cū ṗdem.
Et addit ibidem ꝙ ſi ꝯfitetur ⁊ cū eo diſ-
penſetur tutus erit: vt nō accuſetur. al's ſe
cus eſt. 24. di. c. fi. ¶ Quid ſi ordinandus
interrogaꝯ ſpāliter ſup aliquo mortali rn̄
deat ſe illud cōmiſiſſe: ⁊ pniam non egiſſe:
nūqd talis ꝯfeſſio preiudicat ſibi: vt poſſit
inde puniri. Rn̄deo ſm̄ Hoſti. ⁊ Goff. ꝙ
nō. niſi tn̄ ī h̄. ſ. vt nō ordineꝯ. vt dꝯ. 24.
di. c. 2. in fi. ⁊ ar. extra de excep. deniqꝫ. §.
vlti. Non obſtat illud qḋ dꝯ extra de elec.
per inquiſitionē. qꝛ loquiꝯ de iudicio qn̄. ſ.
fit generalis inquiſitio. Nec obſtat qḋ dꝯ
extra de exceſ. prela. Cū ſit graue. qꝛ loqꝯ
qn̄ clericus nulla neceſſitate compulſus
extra iudicium de ſuo crimine gloriaꝯ. hic
autez loquimur in foro mixto. ſ. ptiꝫ iudi
ciali: ⁊ ptiꝫ pniali. qꝛ iudiciale nō repelliꝯ
⁊ qꝛ pniale nō puniꝯ nec publicaꝯ: niſi q̄
tenus ſe publicauit. ¶ Quid ſi vult ⁊ petit
ſe ꝓmoueri clericus ⁊ non vult eiꝰ prelatꝰ
qꝛ forte ſcit ſecrete eū ꝯmiſiſſe aliqḋ petm̄
graue: vel ꝓpter aliquā ſimilē cām. Rn̄deo
aut ē clericus regularis: ⁊ talis ñ ꝓmoue-
bitur contra voluntatez ſui prelati. Et ſic
loquiꝯ extra de temp. or. ad aures. Aut eſt
clericꝰ ſecularis. ⁊ tunc aut non habet ius
petendi ordinari: ⁊ ſic non tenetur eū epi
ſcopus ordinare nec ordinari facere. Sic
etiaz intelligi poteſt dicta decretalis. Aut
habet ius petendi ratione dignitatis uel
beneficij: cui annexus eſt ordo. ⁊ ſic non
poteſt eum epiſcopus prohibere. Et ſic lo-
quitur extra de tempo. ordi. ex tenore. vel
etiaz loquitur de clerico ſeculari ſꝫ Goff.
cuius peccatuz non eſt enorme. ⁊ occultū
eſt licet prelato ſit notum. quod enim opa
tur crimen mediocre manifeſtuz. hoc opa
tur crimen enorme occultum. vt hec ꝓban
tur ibidem. c. queſitum. Priorem diſtictio
nem ⁊ ſecundaz ponunt Goff. ⁊ Ber. ſup
illud. c. ex tenore. ¶ Utrum promouens in
dignos ad ordines peccet. Reſpondeo a
domino deſcribitur ſeruus fidelis: qui con
ſtitutus ē ſuper familiam domini ſui: vt det
illis in temp. menſuraz tritici. Et ideo infi-
delitatis eſt reus q diuina tradit alicui ſup
menſuram eius. qui autem ꝓmouet indi
gnū hoc facit. ⁊ idō crimē mortale ꝯmittit
quaſi ſuo domino infidelis. ꝑcipue cū hoc

cedat in detrimentū eccleſie ⁊ honoris dei
qui per bonos miniſtros ꝑmouetur. Eſſet
enim infidelis domino terreno: qui ponēt
aliquos inutiles in officijs eius. Preterea
peius eſt indignos ad ſacra myſteria pro-
mouere: q̄ iam ꝑmotos non corrigere. ſed
Heli mortaliter peccauit nō corrigens effi
caciter filios ſuos. vt patet. i. Regū. 5. ergo
multofortius mortaliter peccat ep̄us ꝑmo
uens indignos. vnō ad minus requirit᷑ ꝙ
ordinans in ordinando contrarium aliqͩ
eſſe ſanctitati neſciat. Et etiam exigitur vt
ſm menſuram ordinis vel officij iniūgēdi
curam apponat: vt certitudinem de q̄litate
ordinandoꝝ ſaltem ex teſtimonio aliorum
habeat. Et hoc eſt qꝺ dicit apl's ad Thi.
manus nemini cito impoſueris. Qui autem
idignum ordinat: ordinandi ius vlterius
non habebit. 25. q. 2. ſi qui epiſcopi. h aūt
eſt verū ſꝫ Jo. qui ſcienter ꝑmouet idignū
ſcilicet eum qui eſt in crimine notorio. al's
repelli non poſſꝫ ab ordine conferendo. e x̄
ꝺ temp. or. ex tenore. Ber. vero dicit ꝙ illū
eundem ordinem conferre non poſſet. ſed
alios bene poſſet: ⁊ pene nō debent extendi
Hug. autem dicit ꝙ nulli conferre poteſt.
Quod vero dicitur ꝙ eo ipſo ꝙ ordinat᷒
apparet idignus: ⁊ ordinator. 83. diſ. tātis
Daniel. hoc eſt verum ſm Ber e x̄ de eta.
cum ſit ars. quādo ordinans p ſe examiat
ordinandum: ⁊ non per alium. ¶ Sed ꝙ
illi qui non habent ſcientiam: nec ſanctaꝫ
vitā: qui tn̄ poſſunt eſſe vtiles ad tpalitū gu
bernationem. vel ꝑpter potentiam ſecularē
vel ꝑpter induſtriam naturalem. ſed eccl'ia
indiget miniſtris non tm̄ ꝑpter ſpiritualiū
diſpenſationem: ſed etiam ꝑpter tēporaliū
gubernationem. g ⁊c̄. Rn̄deo tpalia non
ſunt querenda: niſi ꝑpter ſpūalia. vn̄ ꝑpter
bonum ſpūale debet eſſe lucrum tpale con
temptum: ⁊ negligi tanq̄ icommodum.

¶ Si dicatur ꝙ epiſcopus in numero ſuf
ficienti idoneos miniſtros inuenire non
poſſet. ſi talem idoneitatem in eis require-
ret qualis deſcribit᷑ a ſanctis. Rn̄ᵒ de᷒ nūq̄
ita delerit eccleſiam: quin inueniant᷑ idonei
miniſtri ſufficiētes ad neceſſitatē populi. ſi
ꝑmouerent᷑ digni ⁊ non indigni. Etſi nō
poſſent inueniri tot miniſtri: quot ſūt mō.
melius eſſet habē paucos miſtros bonos
q̄ multos malos. vt dicit beatus Clemēs
⁊ habetur e x̄ de eta. cum ſit. ¶ Sed nūqͩ
qui reputat᷑ dignus ad vnum ordinem. re
putari pōt indignus ad alium. Rn̄deo ꝙ
ſic. ſi ordinans examinauit p alium. 50. di.
quicūq̄. ⁊. 15. q. vlti. c. i. Si aūt p ſemetipm
ab aliquo ordine repell'ē non poterit: niſi
forte poſtq̄ ordinatus fuit indignū ſe red
diderit. extra de eta. accepimus. hoc Hoſt.
Unde ſm Ber. ibidem. qui ordinauit ali-
quem non poteſt ei crimen aliquod poſtea:
vl' irregularitatē obijcere: niſi noua cauſa
ſupueniente. Si tamen ꝑmoueret᷑ ad ali-
quam dignitatem: poſſet contra eū excipe
diſ. 12. nos cōſuetudinem. ⁊ ar. e x̄ de ele. in
geneſi. ⁊. c. ſcriptum. nō autem accuſare. e x̄
de accuſationibus. nulli. Et ſimiliter q to-
lerauit aliquem in officio vel dignitate mi
nori. pōt cōtra eum excipere: lꝫ nō accuſa
re ſi eligat᷑ ad maiorem. hec Ber. ¶ Utrū
ep̄us eos quos ordinauit p exceptionem
a beneficio remouē vel repellere poſſit. vr̄
ꝙ nō. quia illos quos ordinauit reputare
debet idoneos. e x̄ de eta. ⁊ quali. ordi. acce-
pimus. § penulti. ibi eo preſertim ⁊c̄. Ex
quibus verbis ſatis cōuincitur. ꝙ de rigo
re iuris expreſſe tenere nō pōt aliqua ex-
ceptio cōtra tales: equitate tn̄ penſata pōt
quia delictum perſone redundare non dꝫ
in damnum eccleſie. 16. q. 6. ſi epiſcopum.
Sed contra quia quis nō pōt venire ꝯtra
factū ſuū. e x̄ de fi. preſb'roꝝ. veniēs. ¶ Di-
cendum ꝙ hoc eſt verū vbi ꝑpter defectum
vult remouere eum vel repellere. ſecus eſt ſi
ꝑpter vitium pſone. vt dicitur in. c. accepi-
mus. In hoc. n. caſu lederetur publica vti
litas ⁊ honeſtas. ergo iudex occurrē debet.
extra de excep. exceptōem. h Hoſti. ¶ Ad
huc nō ꝙ Hoſti. conſuluit omnibus ep̄is
ꝙ examinent vel examinari faciāt: nō ex-
cōicent ſicut multi faciūt: ne laqueo ſe ſuſ-
pendant. Abſoluant ergo ad cautelā ordi
natos publice in eccl'ia ab omi vinculo ex
cōicatōis. ⁊ cū eis ſuper oibus irregulari-
tatibus diſpenſent. in quibus poſſunt ⁊ de-
bent ſm deū ⁊ canones. hec aūt abſolutio
⁊ diſpēſatio etiā miſſis ab extraneo plato
ꝓderit: inq̄tū ꝑprius prelatus eum eodem
diſpenſare pōt. q2 oia illa vident᷑ ſibi eſſe
cōmiſſa: ſine quibus nō pōt ordinatio ex
pediri. e x̄ de officio delega. preterea. Inſup
nō ſm Hoſti. ꝙ p ꝑprium platū diſpenſat᷑ i
caſibꝰ illis in quibus recepiſſet executōem
ſi mandatum eius ab initio interueniſſet.
puta qn̄ ordinat᷑ ab extraneo ſine eiꝰ mā
dato. extra de temp. ordi. ꝙ tranſlationem
Item qn̄ ignorātia iuſta excuſat. e x̄ de or.
ab ep̄o q reſi. c. 2. In alijs vō p ſoli papā

extra de temp.ordi.dilectus.vel etiam ſm
eundē cū ep̄o delinquēte nō pōt diſpenſari
niſi p papam.ar.in.c.dilectus. ſ cum ordi
nato pōt etiā p ep̄m.ex̄ ibidē.ꝯſultationi.
vel intellige ꝙ in omibus caſibus ex poſt
facto neceſſitate vel vtilitate eccl'ie exigēte
pōt ep̄us diſpenſare.niſi papa ſpāliter reti
nuerit ſibi vel ſniam p ſe vel p aliū tulerit
tūc.n.requirit̄ ſup hoc ſpāle mandatū.ar.
ex̄ de iudicijs.cū veniſſent. Et ſm h̄ debet
ſubaudiri in.c.conſultationi. ſup illud po-
teris.ſ.ex h̄ ſpāli mandato. Alij dicunt ꝙ
p̄latus qui deliquit nō pōt diſpenſare.ar.
ex̄ de eo.inter vi.ꝛ vxo.ꝛſi neceſſe.Et ſic i
telligi pōt illud.ex̄ de temp.ordi.cū qdam
ſ eo mortuo ſucceſſor diſpenſat.vt dicit̄ in
c.cōſultationi.h̄ hoſti.ti.de temp.ordi.
¶ Sciēdū aūt ꝙ 4^or caſus ſunt in qbus
diſpenſatio eſt oīno p̄hibita.niſi pape.vn^9
eſt de eo q ſe fecit bis in eodē ordine ordi-
nari.i.q.7.ſaluberrimū. 2^9 qui ſe fecit bis
baptizari. de conſe.di 4.cos.ꝛ.c.q bis.de
quo caſu dictū eſt.s̄ li.4.ti.i.ar.i.q.vltia.
Et p ſimile h̄ētur etiā ibidē de caſu p̄. 3^9
caſus eſt de eo qui ſe ſimoniace vel a ſimo
niaco facit p̄moueri.9.q.i.ab excōicatꝭ. de
quo h̄ētur.j.li.6.ti.de ſimonia. 4^9 ē de eo
qui ad ſubuerſionē fidei h̄eticis adheſit.
ꝛ in cōtemptū eccl'ie ſe ab eis ordinari fe
cit.i.q.7.ꝯuenientibus.de quo vide ſup̄ ar.
3.vrī v̄. Si bis ordo datur ſeu baptiſmus
iterat̄. Uel vt vertat̄ fidei ſtatus ordo pe-
tatur. Uel ſi p̄ſtetur vt vtrūqꝫ ſimonia ope
tur. Ut diſpenſet̄ ſpes irrita prorſus h̄ētur

¶ De inocentia ordinādi.ti.6^9.

DEinde ꝯſiderandū ē de q̄litate
ordinandorꝫ.q̄les autē debeāt
eē docet ap̄lus.i. Thi.3.oꝫ igr
ep̄m irrep̄henſibilē eē.vni^9 vxo
ris virū.ſobriū.prudētem.pudicū.ornatū
hoſpitalē.doctorē.nō vinolētū.n̄ percuſſorē.
ſ modeſtū.non litigioſuꝫ.nō cupidum.ſue
domui bene p̄poſitū.nō neophitum.lꝫ autē
ap̄l's iſtā regulā de ep̄o poſuerit.ſꝫ tn̄ Augꝰ.
ꝛ Ambro.eſt etiā extēdēda ad alios ordi-
nandos.diſ.8i.ap̄lus.ꝛ diſ.34.cogſcam^9.
De vnoquoqꝫ ḡ canone vel capitulo re-
gule predicte p ordinem ſigillatim aliqua
ſummarie ſunt dicenda ꝛ querenda:licet
dici poſſent plurima. ¶ Circa p̄mū q̄rūt̄
plura.p̄mo vtruꝫ in ordinando reqratur
ꝙ ſit irreprehenſibilis: ſiue ſine crimine.

R̄ndeo ꝙ ſic vt ait ap̄l's ad Titū.i.quia
in mortali conſtitutus non debet p̄moueri
ex̄ de tpe.or.ex tenore.ꝛ.c. ad aures. niſi
ſm determinatōeꝫ:que h̄ētur ex̄ ibidē que
ſitum. ¶ Utrū aliquis i pctō mortali exiſ
poſſet ſine peccato vti ordine ſuſcepto. R̄^o
lex p̄cipit vt hō iuſte ea que ſunt iuſta ex
equat̄. ꝛ ideo quicunqꝫ hoc qd̄ conuenit
ſibi ex ordine facit indigne:qd̄ iuſtum ē in
iuſte exequit̄:ꝛ cōtra preceptū legis facit:
ac p hoc mortaliter peccat.quicunqꝫ autē
cū pctō mortali aliquod officium ſacrum
p̄tractat:nō eſt dubiū qn indigne illud fa-
ciat. vn̄ patꝫ ꝙ mortaliter peccat. ¶ Quid
ſi ex officio teneat̄ vti:nunqd erit p̄plex^9.
R̄ndeo ꝙ nō.ita ꝙ neceſſitatē h̄ēat peccā
di.quia poteſt vel peccatum dimittere:vel
officiū reſignare:exq̄ ad executōꝫ ordinis
obligatur. ¶ Sed nunqd pōt p aliquem
ſecuꝫ diſpenſari ꝙ licite vtatur ordine. R̄^o
ꝙ nō.quia.ſ.hoc ꝙ hō ſancte ſcā p̄tractet
ē de iure naturali ꝛ de iure diuino. qd̄ qdē
eſt indiſpenſabile. ¶ Utrū qlibet actus or
dinis quē facit exiſtēs in mortali peccato
ſit pctm̄ mortale. R̄ndeo q̄cūqꝫ talis ex-
hibet ſe in aliquo vt miniſtrum eccl'ie mor
taliter peccat.ꝛ totiēs mortalit̄ peccat quo
tiens hu^9 actum facit. qr dicit Diony.i.c.
eccliaſtice hierarchie. imūdis nec ſymbo-
la.i. ſacramentalia ſigna tangere fas eſt.
vnde qñ tangūt res ſacras q̄ñ ſuo officio
vtentes mortaliter peccant.ſecus autēꝫ eēt
ſi aliqua neceſſitate ſacramētum aliquod
contingeret:vel exequeret̄ in illo caſu in q̄
etiam laycis liceret.ſicut ſi baptizaret i ar
ticulo mortis. vel ſi corpus xp̄i p̄iectum i
terram colligeret.hec Tho.4° diſ.24.q.i.
ar.3.q.5.c.4^m.hinc eſt qd̄ dicit̄ di.40.an̄
omnia nihil eſt in hac vita difficilius labo
rioſius ꝛ periculoſius epiſcopi.aut preſb̄ri.
aut diaconi officio. ſed apud deum nihil
beatius ſi eo modo militetur: quo noſter
imperator iubet.ſimiliter nihil eſt miſerius
ſi negligenter fiat. ¶ Utrum peccet mor-
taliter qui recipit vel petit aliquid diuino
rum ab eo qui eſt in mortali peccato. R̄^o
q̄diu miniſter eccleſie qui ē in mōtali pec
cato ſuſtinetur ab eccleſia:ſubditus eius de
bet recipere ab eo ſacramēta. quia ad hoc
ei obligatur:ſed tamen preter neceſſitatis
articulum non eſſet tutum alicui ꝙ indu-
ceret eum ad exequendum aliquid ordis
ſui: durante ꝯſcientia tali ſcilicet ꝙ ille eēt
i mortali pctō: quā tamē deponē poſſet. qr

dei gratia purificat᷑ in inſtanti. hec Tho.
vbi ſupra.c.2^m. Sꝫ eſto ꝙ criminoſus
pñiam egerit: nūquid ꝓmoueri ⁊ ordine
ſuſcepto vti poterit. Vndeo circa h᷑ fuerūt
opi. diuerſe: quib⁹ ad preſens omiſſis ſciē/
dū ꝙ ſicut dicit Ber. eˣ de temp. ordi. ex
tenore. circa ꝓmotos ⁊ ꝓmouēdos ſ3 Hu.
⁊ Tanc. q̄tuor ſunt conſideranda. ꝑmuꝫ
eſt q̄titas criminis. vtrum ſit enorme vel
mediocre. 2^m eſt qualitas criminis. vtruꝫ
manifeſtum ſit vel occultum. 3^m mod⁹ pu
blicatōis. ſ. vtrum ꝑ opis euidentiam: vel
iudicis ſententiaꝫ: vel cōfeſſionē in iudicio
ſpontaneam. 4^m ſatiſfactio penitentis: an
egerit pñiam veram vel ſimulatā. Si igit᷑
crimen ſit enorme ſ3 Hoſt. Hoſti. ⁊ Ray.
idiſtincte ſiue illud crimē ſit manifeſtuꝫ vl᷑
occultū ēt p⁹ pactā pñiaꝫ ꝓmoueri ius nō
ſinit: ⁊ executionē ordinū ſuſceptoꝝ ipedit
extra de temp. or. queſiti. §. i. vbi ꝓncipa/
liter reos. Scdm vero Ber. diſtingue. q2
ſi crimen ſit enorme ⁊ manifeſtum deponi
tur: nec vnq̄ꝫ reſtituit᷑ poſt quantācunq̄ꝫ
pñiam. di. 50. miror. Si vero ſit enorme ⁊
occultū. monēdus ē ꝙ niſi abſtineat aſcē/
dere ad ſupiores ordines non pōt conten
tus vti ordine ſuſcepto: ⁊ non cogendus.
q2 ſoluꝫ deum habet vltorem. quia latētia
peccata vindictam non habent. di. 22. cru/
heſcant. ⁊. 22. q. 5. xp̄iana. vnō pacta pñia
ſibi iṗoſita: vel eius pte ſi voluerit poterit
officio ſuo vti: ⁊ ad ordines maiores pro/
moueri. vt hētur in d. c. ex tenore. ⁊ extra
de ſimo. ex tue. pter reos homicidij. extra
de temp. ordi. queſituꝫ. vbi exemplificant᷑
talia crimina. ſ. adulterium. piuriuꝫ falſuꝫ
teſtimonium. hōicidium. hec Ber. Et pter
ſimoniacos. h. n. ſ. homicidiū ⁊ ſimonia ēt
poſt pactam penitentiaꝫ impediūt ordinis
executōem: ⁊ beneficij retentionem. vt dr᷑
eˣ de accuſatōnibus. inquiſitionis. Et idē
dicendū eſt de hereſi ſm Hoſt. diſtigue tn̄
de hereticis vt ſupra in ti. 3. ar. 3. in illo no/
tabili: quod incipit. notandum autem ꝙ
epoꝝ hereticoꝝ. Et quod dictum eſt ꝙ
clericus q detinet᷑ enormi crimine occulto
monendus eſt. nō ꝓhibendus a prelato. i
telligit᷑ ſm Ber. de ſeculari: nō de regulari.
eˣ de tempo. ordi: ad aures. q2 non habet
ꝓpriam voluntatem. 12. q. i. nō dicatis. ⁊. c
nolo. ⁊ ideo ꝓmoueri nō pōt ſi cōtradicat
prelatus. vt habet᷑ in. c. ad aures. vel ius
illud. aut. c. ex tenore. intelligit᷑ cū qs ꝓtēs
ordinari habet ius petendi. Et ideo ꝑlatus

ei⁹ q nouit illi⁹ ſecreta eū repellere pōt. ar.
extra de ſponſa. preterea. h Ber. Et hec di/
ſtinctio habet᷑ etiam ſup̄ i precedenti ti. q.
qd ſi vult ⁊ petit ⁊c. Si vero ſit mediocre
notorium. non pōt etiam ſi penitētiā egerit
ſine diſpenſatione ꝓmoueri: nec ordine ſu/
ſcepto vti. vt a contrario ſenſu habetur in
d. c. queſitum. § i. ibi reſpondemus ꝙ ſi.
⁊ extra d coha. cle. veſtra. ⁊. c. queſitū. Sꝫ
poſt penitentiam vel penitentie ptē pōt. ergo
ꝑ ſuperiorem diſpenſatum eſt. ſic loquit᷑ eˣ
de bigamis. quia. ⁊ de cle. coniu. ſane. 2. Si
vero ſit occultum ⁊ non egit penitentiam
monendus eſt vt abſtineat ab ordine rece
pto: non tamen cogēdus. immo relinqutur
ſue conſcie. vt hētur eˣ de temp. ordi. q̄ſitū
ibi qui ſi nō penituerit ⁊c. ⁊ diſ. 22. habuiſ
ſe. pōt ergo ad ſupiores ordines aſcēdere
etiam inuito prelato: niſi ſit religioſus vel
ſimplex beneficiatus. ſecus ē ſi ꝑpoſituraꝫ
habeat: vel aliud beneficiuꝫ: ⁊ requirat or
dinem certum. ſic itellige illud eˣ de temp.
or. ad aures. ⁊ de eta. c. i. Sed ſi pñiam vel
partem penitentie egit monēdus eſt: vt ab
ſtineat a ſupiorib⁹. lꝫ vtat᷑ ſuſceptis: nō tn̄
eſt cogendus. ſic loq᷑t᷑ eˣ de temp. ordi. q̄/
ſitum. ibi poſt penitentiam ⁊c. ⁊ extra c. ti.
ex tenore. ⁊ ſic non eget diſpenſatione: qꝛ
crimen occultum fuit. ⁊ ſic intellige ſniam
illorum: qui dicunt peccatorem celebrare
poſſe poſt penitentiā ſine diſpenſatiōe. Pro
deſt autem ad illud diſpenſatio quia ſcilicꝫ
ñ pōt d iſto p⁹ea accuſari. 22. q. 2. admonē
⁊ extra de fi. preſbrorum ex tua. h Hoſti. ⁊
conuenit cum eo Hoſt. Hoſti. tamē plen⁹
dicit. Scdm vero Ber. diſtingue i medio/
cri notorio. quia ſi ſit notorium ex eo ꝙ ē
in iudicio conuictus: vl᷑ timore ꝓbatōnis
cōfeſſus deponitur. di. 81. ſi quis clericus. ⁊
hoc etiam dicit Ray. Si vero eſt publicū
ꝑ operis euidentiam vel confeſſionē ſpon/
taneam. tunc pacta penitentia pōt cuꝫ eo
miſericorditer agi plus vel minus ſm ꝙ
epiſcopo ſuo fuerit viſum. 15. q. vlti. ſi quis
preſbr. ⁊. 50. diſ. preſbrm. Et hoc totuꝫ itel
lige cum egerit penitentiam veram: ⁊ non
ſimulatam: q2 ſi ſimulatam nō reſtituetur
de peni. diſ. i. dum conſtitueretur. hec Ber.
Ray. āt dic̄ ꝙ ſi ſit manifeſtū ꝑ ꝯfeſſioneꝫ
factā ſpōte in iure. ⁊ nō metu ꝓbationum
non deponeretur ita preciſe: ſed fieret illud
qd legitur. 15. q. vltima. qui amiſerit. ⁊. c. ſi
qs preſbyter. vbi dicitur ꝙ talis ſi eſt ſa/
cerdos non cantet miſſam. ſi diaconus

euangeliū non legat:alios autē ordines
exequi poterit. Nota tamē q̄ ſi clericus
ꝯfiteat̄ publice etiā extra ius ſe ꝯmiſiſſe
crimen tale:quod vergit i alteri⁹ īfamiā
vel p̄iudiciū:puta aliquā nūc ꝯiugatā
ſe primitus defloraſſe vl' ſimile:lʒ iura di
cant confeſſionē extra ius factā regula
riter non parare preiudicium confitenti
Iſte tamē debʒ ſuſpēdi ab officio ⁊ bene
ficio.extra de exceſ. p̄la.q̄ꝫ ſit graue. hec
Ray.Si vero ſit manifeſtū p̄ infamiā
deficiente accuſſatore:⁊ p̄batiōe legitima
īdicet̄ ei purgatio:qua p̄ſtita abſoluet̄.
ſi vero in ea defecerit deponet̄.e.x̄ de adul.
ſignificaſti.⁊ de purga.ca.ex tuaꝝ.Ex p̄
dictis ꝯſtat q̄ leue delictum ſiue occultū
ſiue manifeſtū:nec deijcit p̄motum:nec i-
pedit p̄mouēdum.p̄miſſam diſ.eliciunt.
Hoff.⁊ Hoſti.e.x̄ de tempo.ordi.ex illo.c.
queſitū.Et nota diuerſitatē inter Hoff.
⁊ Hoſti.ex vna pte.⁊ Ber.ex altera. q̄z
illi nō diſtinguunt de pc̄tō enormi vtruʒ
ſit manifeſtum vel ocultum.Ber.v̄o ſic.
Itē illi nō diſtinguunt de mō publicatō
nis peccati mediocris. Ber.v̄o ſic. Ad
huc nota circa mām iſtā q̄ Inno.ſup.c.
ex tenore.dicit q̄ i occultis pc̄tis ſufficit
abſolutio preſbri auctoritate clauiū.ar.
6.q.i.illi q.Nec reqrit̄ diſpenſatio aliqua
vt ſuum officium exequatur:vel vt pro-
moueat̄:lʒ ſi ex humilitate abſtineat me
reatur.ar.in.c.queſitū.Et hec ſunt vera
niſi ſit tale crimē:qđ impediat executōē
officij:etiā poſt pactā p̄niam:⁊ cōuenit
cū eo Hoſti.ſup.c.queſitū. ¶Sed quid
vocat̄ h̄ delictū enorme ⁊ mediocre:⁊ qđ
leue.R̄ enorme delictū vocat̄ h̄ ſm̄ Ho.
hōicidiū.di.50.miror.hi⁹ inhabilitatōē i
ducit horror ſanguis. Itē hēſis i q̄ poſt
vuln⁹ ſanatū cicatrix remanet.i.q.i.vētū
hi⁹ ihabilitatōnis rō ē imanitas criminis.
Itē ſimonia i ordine.e.x̄ de accu.īqſitōis
hi⁹ inhabilitatōis rō ē viciū ⁊ īfectio or
dinis.Sūt etiā q̄dā alia delicta:q̄ dicunt̄
enormia:n̄ tn̄ iſto reſpcū:ꝟ alio:vt reſpcū
p̄nie ⁊ īdiſpēſibilitatꝭ ſimoniaci i b̄nficio
de illa nō pōt hō penitē niſi reſignet.e.x̄ ꝺ
ſimōia.mathe⁹.nec pōt diſpēſatōem hr̄e
i.q.i.erga.diſpēſat̄ tn̄ cū nō ſimōiacis:lʒ
ſimoniace p̄motis.e.x̄ de ſimo.de regulari
bus.Itē reſpectu depoſitōis:ſi qs excōica
tus in ꝯtemptum clauiū celebrauit.e.x̄ ꝺ
cle.ex.mi.latores.Itē reſpcū īfamie omē
delictū qđ īducit ipo facto ciuilē infamiā
23.q.4.§.porro.Itē reſpcū originis:vt
eſt infamia deſcēdens ex delicto p̄ ſn̄iam
declarato.2.q.3.§.hinc autē colligit̄.hec
Hoff.⁊ Hoſti. ¶Quid aūt vocet̄ medio
cre delictū.hētur e.x̄ de tempo.or.queſitū.
ſ.adulteriū.piuriū.falſū teſtimoniū.forni
catio.fraus.que.ſ.habet dolū adiunctū
nō.n.oīs fraus ē dolus:vt cū qs decipit
te ipa intentōe vel volūtate fallendi:⁊ ſa
crilegiū.furtū.⁊ cetera mortalia:que ſpeci
ficant̄.5i.di.q i aliquo.⁊.25.di.§.al'.⁊.§.
criminis.⁊ ibi.⁊ q̄ꝫuis apl's. ⁊ in plurib⁹
alijs di.⁊ capitulis decreti.Excipe tn̄ hōi
cidiū qđ ibi nūerat̄:q̄z ſi voluntarium
fuerit enorme erit:vt dictū ē.ꝟ Ho Secū
dum tn̄ Ber.adulteriū.piuriū.⁊ falſum
teſtimoniū.⁊ hōicidiū ſūt pc̄tā enormia
vt pʒ īuētī v̄ba ei⁹ ſup̄ poſita.leue v̄o de-
lictū ē minutum ſiue veniale.de q̄ multa
hēs exēpla i d.§.al's igit̄.q̄ at ſūt minu-
ta 2c.q̄ ſūt etiā venialia hitum eſt ſup̄ li.
5.ti.3i.

¶De monogamia.ti.7.

P
Oſtea ꝯſiderandū eſt de 2°.c.
regl'e aplice:q̄ eſt q̄ oportet or
dinādū eē vni⁹ vxoris virum
i.monogamū a monos quod
ē vnū ⁊ gamos qđ ē mulier.di.26.c.i.Et
circa hoc querunt̄ plura.p̄ quō iſtud.c.
itelligitur ſcilicet negatiue vel affirmatie
R̄ndeo q̄ negatiue.i.nō pluriū:ſic econ
uerſo.i ore du.vel tri.2c.i.paucioꝝ.e.x̄ de
teſti.i noīe domini. ¶Quare bigam⁹ ar-
ceatur ab ordine.R̄ndeo ꝓpt̄ tria.p̄ ꝓpter
defectum ſacramēti.Nam p̄ ſacramentū
ordinis conſtituit̄ quis miniſter aliorū
ſacramentoꝝ.qui vero alijs ſacramentū
miniſtrare debʒ:nullū i ſacris pati debet
defectū:ꝟ omnimode perfectus eē.defect⁹
aūt ſacri ē qn̄ oppoſitū ſignificatōis ſacri i
itegre inueniť i aliq̄.Integra v̄o ſignifica
tio mr̄imonij ē ſignificatio coniunctiōis
vnius xp̄i cū vna ecc̄a. qn̄ ergo qs con-
iungit̄ plurib⁹ vel vni i plēs diuiſe:in eo
deficit ſacr̄m.26.di.acutius.⁊ extra de bi
gamis.debitum.2°.ꝓpt̄ ſignū incontinen̄
di.82.ꝓpoſuiſti.v̄.ſed fortaſſe.Sicut enī
dic̄ Ambro. quō erit hortator viduitatꝭ
qui cōiugia frequentauerit.di.26.vna.
3°.ꝓpter p̄rogatiuā ordinis:vt hētur in
d.c.vna.⁊.c.vlt. In quot caſib⁹ ꝯhitur
bigamia.R̄ndeo in.7.Primus eſt cū qs

diuerſis tempoꝛibꝰ hȝ plures legitimas
vxoꝛes:⁊ cognoſcit ambas. ¶ 2ꝰ cuȝ qs
diuerſis tempoꝛibus plures habet: vnaȝ
de iure:⁊ alteraȝ de facto:⁊ cognoſcit am
bas:⁊ iudicatur talis bigamus nō ꝓpter
defectum ſacramēti:cū in veritate nō ſit
bigamus:ſ ꝓpter affectum intentiōis cū
ope ſbſecuto.ex̄ ō bigamis.nup.ſ Ray.
Et ſm Roꝺ. hec bigamia interpꝛetatiue
pōt itelligi de illo ſolo:q ſciēs ipedimētuȝ
cōtrahit de facto.ſecus eſt ſi ignoꝛās im-
pedimentuȝ contrafaciat bona fide. Nec
contradicit illa decretalis nup.⁊ illa cuȝ
a nobis.que eſt ibidē. qꝛ loqꝛ de illo:qui
ante ſacrum oꝛdinem cōtraxit cū vna:⁊
poſt ſacrum oꝛdinem contraxit cū altera
ſicut patȝ in illa decretali:qū hētur integra
⁊ ex̄ de ſen.ex.nuper.⁊ inſcienter in pmo
caſu contrahēdo: ⁊ ideo foꝛte bigamꝰ re
putaꝛ. vn̄ foꝛte ſecus eſt de eo qui nō pec
canit contrahendo: ſed excuſatur ꝓpꝛ ex
cuſabilem facti ignoꝛātiam:cū pene ſint
potius reſtringēde ꝙ̄ ampliande. 3ꝰ ca-
ſus eſt qū eodem tpe habet plures: vnaȝ
de iure:⁊ alteraȝ de facto:⁊ cognoſcit am
bas. Et ſimiliꝛ ſm Hoſt. ſi neutrā habet
de iure:ſ tm̄ de facto: vt ſi cōtraxit vno ⁊
eodem momento cuȝ vtraqꝫ:tunc enī cū
neutra matrimoniuȝ tenet. ex̄ eo.nuper.
Similiter ſi contraxit de facto cū pluribꝰ
diuerſis tempoꝛibus. Ad hūc caſuȝ vide
tur ptinere qū quis ducit aliquaȝ p vba
de preſenti:⁊ illa viuēte vel moꝛtua ducit
aliam de facto. Sed ſm Tho.4.di.27.q.
3.ar.1.q.2.c.3ᵒ.ex hoc nō fit irregularis
Si tamen per eccleſiam cogatur ad pmā
redire:ſtatim fit irregularis cum debituȝ
ſoluit ſeu reddit. 4ꝰ qū cōtrahit ſiue de
iure ſiue ō facto cū vidua ab alio marito
cognita:⁊ eaȝ cognoſcit.ſecus eſſet ſi eēt
vgo relicta. 5ꝰ eſt qū ꝯtrahit ſiue de iure
ſiue de facto cum coꝛrupta a quocunqꝫ:
ſiue ſcienter ſiue ignoꝛanꝛ:⁊ eam cogno-
ſcit. 6ꝰ qū ꝓpꝛiā vxoꝛē cognoſcit ſcienꝛ
vel ignoꝛanter poſtꝙ̄ ē ab alio cognita.⁊
oēs iſti modi predicti habenꝛ ex̄ c.ſuper
eo.in glo. 7ꝰ eſt qū poſt voti ſolenne cō
tinentie contrahit de facto:lȝ nō poſſet de
iure matrimoniū:⁊ conſūmat: vt habeꝛ
in glo.predicta. Sȝ talis nō eſt irregula
ris ꝓpter defectum ſignificatiōis in ſacꝛo
cū nō ſit ibi ſacꝛm:ſ qꝛ ſimpliciꝛ ſtatutū
eſt eo ꝙ contra talē pſumiꝛ de icōtinētia
⁊ vt ſacꝛm oꝛdinis in maioꝛi reuerentia
habeaꝛ. Diſtingue tn̄ in hoc caſu: quia
talis aut ſolennizauit votuȝ per oꝛdinis
ſacramenti ſuſceptōeȝ:⁊ ſic eſt bigamus
cum eo tn̄ pōt diſpenſare epūs ſm Ber.
ex̄ de cleri.coniu.ſane. Et ſm Roꝺ. hoc ē
verum ſi contraxit cum virgine:al's ſecꝰ
eſt. Aut p religionis ꝓfeſſionem:⁊ ſic eſt
eſt bigamus.27.q.1.quotquot.cum eo tn̄
non pōt diſpenſare epūs: vt diꝛ Jo.ibiō.
in p caſu pdictoꝝ.in 7ꝰ eſt ꝓpꝛie bigamia
⁊ vere.in ceteris aūt large ⁊ iterptatiue.
Et lȝ i aliquibus eoꝝ nō ſit matrimonij
ſacramentum:eſt tamen eius ſimilitudo.
Et poſſet quilibet dictoꝝ caſuum ꝓbari
p ſpāle capitulum iuris canonici:ſ ꝓpter
breuitatem omiſi. ¶ Sed quare magis
nocet q̄ ad penā irreglaritatꝭ viro ꝙ coꝛ
rupta ſit vxoꝛ eiꝰ ab alio:ꝙ̄ ꝙ ipemet ſit
coꝛruptus cum alia: cum magis nocere
ſibi debēt culpa ꝓpꝛia ꝙ̄ aliena. Rndeo
rō eſt ſm quoſdaȝ:qꝛ eccleſia nunꝙ̄ fuit
iuncta adultero: nec niſi vni ſponſo: ſed
ſpōſus eccleſie aliquādo habuit ſynago-
gam quaſi concubinā. Et iō conſūmatio
matrimonij cū muliere pus coꝛrupta ab
alio:magis eſt ꝯtra ſignificatōem matri-
monij:ꝙ̄ qū vir coꝛruptus conſummat
mꝛimoniū cuȝ muliere nō pus coꝛrupta
Sed hᷓ rō nulla videꝛ aliqbus:qꝛ vt ipi
dicūt:ſicut vna fuit fides āiquoꝝ ⁊ mo-
dernoꝝ:ita ⁊ vna ecc̄a. vn̄ ⁊ ſācti patres
veteris teſtamēti iaȝ ptinebāt ad vnitatē
ecc̄e:iō collectio eoꝝ nō dȝ dici fuiſſe cō
cubina:ſ ſpōſa vn̄ etiā a ꝓphis ſpōſa voca
tur. p̄.ſi eēt veꝝ qō illi dicūt copula foꝛ
nicaria eēt ſacꝛm vniōis ſynagoge cum
deo:qō ē abſurdū:⁊ iō dicūt aliꝛ.ſ.ꝙ mo
tus nō diſtingniꝛ ſm ſpēȝ p ꝯpatōeȝ ad
ꝛminū a q:ſ ad quē. Et iō ꝯſūmatio mꝛi
monij cū nō pus coꝛrupta: licȝ ſit a viro
pus p foꝛnicatōeȝ coꝛrupto cū alia:nō ſic
deficit ab itegritate ſignificatōis ꝯiūctōiſ
xpi ⁊ ecc̄e:ſic ꝯſūmatio mꝛionij a viro nō
pus coꝛrupto cū muliere ab aliquo coꝛ-
rupta. g ſi mulier eēt ſuſcepubilꝛ oꝛdis: nō
fiēt irregularꝭ p ꝯſūmatōȝ cū viro nō pus
coꝛrupto:lȝ ipa fuiſſet ab alio coꝛrupta p
foꝛnicatōem. ſ Ric.4.di.27.q.4.ar.1.c.
3ᵒ.⁊ Tho.4.di.27.q.3.ar.1.q.3.c. Sȝ
qre bigamia i mꝛio° nō ꝯſūmato nō facit
irregularē:ſicut in conſummato. Rndeo
qꝛ grauioꝛ eſt defectus ſignificatōis i ma
trimonio ꝯſummato:ꝙ̄ i nō ꝯſummato
plus enī ſunt ponderādi defecꝰ in rebus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

conſummatis q̄ȝ in his que nondum per-
uenerit ad ↄſūmatōȝ. ħ Ric. vbi. ſ̄. c. 4º.
¶ Utrū ille q̄ deflorauit aliquā fornicarie
⁊ poſtea eaȝ duxit in vxorem ſit bigamus
Rº quidam dicunt ꝙ nō. q: ibi eſt vnic⁹
vnice ⁊ econuerſo. neuter. n. diuiſit carnē
ſuam in plures: quod videt̄ ſufficē. extra
de biga. debitū i tex. ⁊ glo. circa fi. ⁊ di. 26.
acutius. ⁊ ar. ex̄. qui filij ſint le. tāta. Et ħ
opi. eſt celebrior ſm Hoſſ. Ray. ⁊ Ber. ex̄
de biga. debitū. bar. brix. in quadā qōne. ⁊
Jo. an. li. 6. de cle. ↄiu. clerici. Alij dicūt cō
trariuȝ: quos ſequit̄ Hoſti. q: virgo debet
eē ſponſa qn̄ matrimoniū cōtrahit̄: ⁊ etiā
qn̄ conſummat̄: al's ibi deficit ſignaculum
ſacri. q: vir ſignificat xp̄m: ⁊ vxor eccliaȝ
que eſt virgo nō habēs maculā neqȝ rugā
de quo hētur ex̄. c. debitum. ⁊. 27. q. 2. cum
ſocietas. debȝ ergo deſponſari i virginitate
30. q. 5. qualis virgo deſpōſata i v̄ginitate
ꝛc̄. Et virgo debet eē in cōtractu. 32. di. ne-
mo. ⁊ di. 34. curanduȝ. ⁊. c. p̄cipimus. poſt
ea tamen exponunt. virgo. i. nō ab alio co-
gnita: ſed hanc expoſitionem nō admittit
Hoſti. ¶ Quid ſi quis credit contrahere
cum virgine: ⁊ inuenit illā corruptaȝ. Rº
nō debȝ p̄moueri. di. 51. qui in aliquo. Lex
n. p̄motionis factū requirit: nō volūtatē.
15. q. vlti. c. vlti. ¶ Quid ſi marit⁹ accuſat
vxorē de adulterio: ⁊ pendente accuſatōne
cognoſcit eā: etiā ad p̄ceptum ecclie: nūqd
ex hoc ſit irregularis. Rº ꝙ ſic. q: irregula
ritas ſepe ↄhit̄ ſolo facto ſine pctō ⁊ abſqȝ
volūtate: vt dictū eſt. ſ̄. Quidā tn̄ hūc excu
ſant. q: quaſi magis patit̄ q̄ȝ agat: ⁊ p̄pter
bonū obediētie. ar. 23. q. i. quid culpat̄. in
fi. ⁊ q: mortaliter peccat ſi nō reddat. ex̄ d̄
cōiu. lepro. c. 2. §. vlti. Sed ħ nihil eſt. q: ſi
conſciam habet potius vſqȝ ad finem litis
excōicatōem ſuſtinere debet. ar. ex̄ de ſen.
ex. inquiſitioni. Et ſimiliter ſi abſoluit̄ ad
huc non cōſulo ꝙ cognoſcat: niſi irregula
ris fieri velit. Nec peccat cū adulteriū cō-
miſſum p exceptōeȝ ↄtrā eam repellat. de ħ
require. j. li. 8. de mr̄imonio. ti. de diuortio.
hec Hoſti. Sed Ray. videt̄ dicere ↄtrium
ſ. ꝙ tenet̄ reddere. q: non debet eam ante
ſniaȝ ſua poſſeſſione ſpoliare. ii. q. i. q: res.
¶ Utrū bigamus accedēs ad ordines ca
racterem accipiat. Rº ꝙ ſic. ar. diſ. 50. qui
cunqȝ penitens. nam bigamie nō ē ānexa
irregularitas de iure nāli: ſ de iure poſitiuo
Nec iterū eſt de eētialibus ordinis ꝙ nō
ſit bigamus. ¶ Utrū talis hēat etiā execu
tionē ordinis queȝ accepit. Rndeo ſi talis
ignorat ſe eſſe bigamum: executōeȝ hȝ ad
min⁹ quo ad ſe: iuſta ⁊ p̄babili ignorātia
excuſante. ar. ex̄. de ordi. ab epō. c. i. in fine.
nec enim deeſt fides ſacri. ex̄ de presbro nō
bapti. apl'icam. Sȝ ſi ſciebat vel veritateȝ
poſtea repiat: ab executōe abſtinere tenet̄.
ex̄ de presbro nō bapti. veniēs. hec Hoſti.
¶ Utrū bigamus gaudeat p̄uilegio cleri-
cali. Rº de hoc fuit altercatio antiquitus.
diſ. 84. quiſqȝ. q̄ decidit̄ in ↄſti. Grego. io.
ex̄ de bigamis. alt̄catōis. p quā decretaleȝ
habetur ꝙ bigami ſunt omnino p̄uilegio
clericali nudati: ⁊ cohibitōi fori ſecularis
addicti. i. abſtricti conſuetudine contraria
nō obſtante. ⁊ ſic exponitur. c. de appel. ad
dictos. i. reſtrictos. Et hoc dico ſiue ſint bi
gami vere ſiue interp̄tatiue. ¶ Sȝ nunqd
hoc eſt verū de clericis cōſtitutis i ordinib⁹
ſacris. Rº ꝙ nō. vnde in eis nō hȝ locum
ex̄ de biga. a nobis. De cōſtitutis vero in
ordinibus minoribus intelligenduȝ ē illō
c. altercatōis. ⁊ illud quiſqȝ. ħ Gar. ibidē.
¶ Utrum cum bigamo diſpenſari poſſit.
Rndeo ꝙ ſic p papam. Et hoc pȝ triplici
via. p̄ma ſumit̄ ex p̄te plenitudinis p̄tātis
pape. lȝ. n. papa diſpenſare non poſſit ↄtra
ius nature: nec contra ius diuinum. quia
vtroqȝ iure ē inferior: ⁊ vtrunqȝ tanq̄ȝ fun
damentum ſupponit. tn̄ quia eſt ſucceſſor
petri principis apoſtolorū habens p̄tātem
equalē: ſiue eandē poteſtati petri. ⁊ inferior
obligare nō poteſt ſuperiorē: nec par parē
ideo papa de plenitudine poteſtatis diſpen
ſare poteſt contra ſtatuta quorumcūqȝ apo
ſtoloruȝ. ſi tamē vim non habeant ex iure
nature vel diuo. di. 82. preſ byter. 2ª ſumit̄
ex p̄te intentōis apoſtoli. quia non p̄hibȝ
diſpenſationeȝ: ſed oſtendit de iure cōmuni
tales non eſſe p̄mouendos. vnde Lucius
papa cuȝ panormitano epiſcopo: qui fuit
bigamus diſpenſauit. di. 34. lector. in glo.
Sicubi ergo legat̄ ꝙ ħ papa non pōt ſiue
non licȝ defacili hoc facere p̄pter reuerētiā
apoſtolorum. debet exponi. i. non congruit
ſue potentie. ſic exponit̄ ex̄ de ſta. mo. cum
ad mona. ⁊. 32. q. 5. ſi paulus. Sic etiam
intelligitur illud diſ. 50. miror. ⁊ illud diſ.
34. lector. vbi dicitur ꝙ bigamus diſpen-
ſatiue poteſt p̄moueri vſqȝ ad ſubdiacōa
tum incluſiue exigente neceſſitate: intelli-
gitur ſm ſtatum eccleſie primitiue: ſecun-
dum quem ſubdiaconus non erat de nūe
ro ſacrorū ordinū: ſ hodie papa defacili n̄

diſpenſaret.hec hoſti. ⁊ conueniūt cū eo cōiter omēs doc. Aliqui vero dixerunt ꝙ papa non pōt diſpenſare cū vero bigamo ꝙ recipiat diaconatum ⁊ ſacerdotiuȝ. qꝛ tpe xpi ⁊ apoſtolorum fuerunt ordines ſacri. qꝛ non pōt diſpenſare contra doctrinā ſacre ſcripture. ſi tamen talis ordinet̄ reciperet caracterem: ⁊ papa diſpenſare poterit cum eo in executione illorum ordinum

¶ Utruȝ ēpi poſſint cū bigamis diſpenſare ℞ndeo ꝙ ſic.ſicut cōiter dicitur i minoribus ordinib⁹.diſ.50.quicunqȝ.z. qꝛ tales non ſunt miniſtri nec rectores:nec habent officiuȝ p̄dicandi.vnde de diuiſione nō eſt timendum in talibus.ſecus eſt de ſacris. de conſe.di.z.tribus.Si ergo bigamus ad ſacros ordines ꝓmouet̄ ordinatus ab executōe. ordinator vero ab ordinum quos cōtulit ſm̄ Ber.collatōne ſuſpendit̄.quia in hoc caſu contra apoſtolum diſpenſare n̄ licet cum bigamis: lȝ cum ordināte poſſit. ex̄ c.ſuper eo.Quidaȝ tamen dicūt ꝙ ēps poteſt in ſubdiaconatu diſpenſare ꝑpt̄ neceſſitatem.ar.di.34.lector.⁊.c.ſubdiacon⁹ ⁊.c.ſe.Incōtrariuȝ eſt illud.extra de bigamis.nuper.⁊.c.ſup eo.vbi de hoc in glo.ſi. ⁊ di.50.ſi quis viduam.Quidā etiā dicūt ꝙ ēpus pōt diſpenſare etiā in maioribus ordinibus cum illis qui volunt in religione deo ſeruire: ꝑpter vitandū religioſorum diſcurſum. ẜ Tho.4⁰.diſ.27.q.3.ar.3.c. ẜ ꝯtradicunt illi aliq̄ iura p̄miſſa. ¶ Quare magis p̄mittit̄ ēpis diſpenſare cū crimioſo q̄ȝ cū bigamo:cū vtrunqȝ ſit cōtra aplūm ℞ndeo qꝛ criminoſus ꝓhibet̄ ordīari ꝑpt̄ crimen.ẜ autem p p̄niaȝ purgat̄:⁊ p ꝯñs criminoſus in priſtinū ſtatū reſtituit̄⁹ videt̄ ⁊ iō cū eo p ēpum diſpenſat̄.ſed bigamus ordinari ꝓhibet̄ ꝑpter defectū ſacramenti q̄ p p̄niam purgari nō pōt. ẜ ⁊c̄.hec ratio trahitur ex glo.ex̄ eo.ſup eo.

¶ De ſobrietate ti.8⁹.

D Einde cōſiderandum ē de 3.c. regule aplice.ſ. ꝙ oȝ ordinādū eē ſobriū:⁊ redit in idē cum illo qō dicit̄ infra non vinolētum. Intemꝑantiaȝ.n.cibi ⁊ potus dȝ quilibet vitare.vñ apl's Ro.13.nō i cōmeſſatiōib⁹ ⁊ ebrietatib⁹ ⁊c̄. Et p̄cipue clerici.extra de vi.⁊ ho.cle.a crapula.qꝛ piguis venter vt ait Hiero.groſſum generat ſenſum.cū cōtrario ſacerdotalis ſenſus vigil eſſe debeat: ⁊ tennis.vt hr̄ di.44.§.vlti vñ ẜ. Uina bibas pce iubet ẜ loth ⁊ p̄riarche. ¶ Notādum ꝙ ebrietas dr̄ triplicit̄.p̄ dr̄ ebrietas pena ⁊ oblinio mētis. ⁊ hec nō eſt pctm̄.16 q.z.ſane.z⁰ dicit̄ frequens actus bibendi ⁊ hec vt ait Aug⁹ eſt veniale pctm̄:niſi ſit aſſidua.qꝛ tūc eſt mortale:⁊ maxime ſi nouit vires vini: ⁊ nō vult appone aquam. di.25.§.criminis.3⁰ dicit̄ q̄dam diſpoſitō mentis ⁊ ſtudiū.i. ſtudioſa cōſuetudo inebriandi ſe defacili: ⁊ hec eſt ſemp mortale pctm̄.di.25.ante omnia. Item clerici non debent intrare tabernā:nec ibi comedē nec bibē: niſi forte cā neceſſitatis:vt i pegrinatione.di.44.non oportet.z.⁊.c.non liceat. Addunt etiā aliq ꝙ clerici nō debent hic tabernas in q̄bus.ſ.pſonaliter miniſtrent aut vbi exerceāt ihoneſta.ẜȝ Ray.⁊ Hoſ. Item nō debent clerici vel layci celebrare cōuiuiū in ſymbolis:vel ꝯfertis ſeu ꝯmiſſalibus.vt in .c.dictis.niſi forte cā procurandi paupes.42.di.ſi qs deſpicit. Itē nō debent p̄mittē ꝯuiuia in eccl'ia: niſi cā neceſſitatis.qꝛ i neceſſitate aliqua ēt honeſta ꝯuiuia ibi fieri poſſent ad opus hoſpitum tranſeuntiū.42.di.c.penulti.⁊ vlti. ¶ Item nō debent ſe inuitare ad potus equales. vt habet̄ ex̄ de vi.⁊ ho.cle.a crapula. Nec ēt amore aliquorum ſanctorum vel aīarum ꝑentū bibē vl' ſe ingurgitare: nec publicis cōuiuijs quibus interſunt ioculatores intereſſe.de ꝯſe.diſ.5.nullus.⁊.c.ſe. vbi dicit̄ ꝙ clerici ſpectaculis q̄ in nupcijs vl' cenis exercent̄ intereſſe nō debent:ẜ ſurgere de cōuiuio ⁊ abire anq̄ȝ ingrediant̄ temelici ioculatores.ẜ Ray. ¶ Pena vero deſeruientis ebrietati eſt ꝙ ſi ēpus vel preſbyter vl' diacon⁹ admonitus nō deſiſtat:deponat̄. ſubdiaconus ⁊ inferior ſiue laycus vl' clericus cōione p̄uetur.diſ.35.ēpus.Si vero ſemel ebrius fuerit aut bis.30.dieꝝ ſpacio a coione ſſbmoueat̄: aut corpali ſupplicio ſubdat̄.35.di.ante omia.Etſi a ſupiori cōmonitus ẜ mō nō ſatiſfecerit: ab officio ⁊ bn̄ficio ſuſpendat̄.ex̄ de vi.⁊ ho.cle.a crapula in fi.hodie vero ſm̄ Hoſti.idē videt̄ de ſubdiacono ⁊ diacono. ar.ex̄ de ſeruis nō or.miramur. Et ē hic caſus in q̄ pctm̄ mortale non inducit diſpoſitioneȝ:niſi admonitus non deſiſtat. Alius ſi vſuras recepit.diſ.47.epiſcopus aut preſbr.3⁰ ſi deſuerit ab officio eccleſiaſtico.diſ.93.c.vltimo. ſm̄ Hoſt. ẜ tamen non indico ſp mortale peccatuȝ.diſ.25.§.al's.Miles autem ꝑpter

ebrietatē mortē ſibi conſentiēs a malitia
remouetᷣ.ff.de re.mi.omne delictū.§.penul.
hec Hoſti.

¶De prudentia ti.9ᵘ.

P Oſtea ꝯſiderandū eſt de prudē
tia ordinādi:ſiue de 4ᵒ.c.regule
aplice.Circa quā ſciēdū ꝙ or-
dinādus debet hr̄e ſciam ſacre
ſcripture.diſ.36.p totū.Et h̄ ad ſubditorū
aīas īformandas.diſ.36.c.2.§.ecce.⁊.§.ſi
quis vult.Et ideo ſtatutū eſt licet male ſer
uetur:vt ī metropolitāis eccleſijs magiſtri
theologie teneātᷣ.⁊ ꝙ clerici exeūtes ꝓuin
ciam ſuā ad audiendum ſacrā theologiā
ꝑcipiant integra ſtipendia. imo ſi nō ſuffi-
ciunt eis ſua ⁊ honeſti ſint ⁊ bene diſcāt:
debet eis eccl̄ia neceſſaria miſtrare. ex̄ de
magrīs.q꞉ nōnullis.⁊.c.ſup ſpecula. Non
aūt requiritᷣ ſꝫ Ray.Hoſt.Hoſt.⁊ Tho.
4ᵒ.diſ.24.q.i.ar.3.q.2.o. ꝙ ordinandus
hēat ſciam eminentē: ſ; ſufficit ꝙ hēat cō-
petētem.i.ſufficientē ad ſuū officiū exequē
dum.extra de elec.cū nobis oliꝫ.Dꝫ etiaꝫ
ordinādus hr̄e ſciaꝫ ſeculariū ſcripturaꝝ.
di.37.§.Cur ergo.⁊.c.turbat.Et h̄ ideo vt
veruꝫ a falſo diſcernē ſciat:⁊ viā ad ſciaꝫ
pietatis hēat:non aūt ad voluptatē addi-
ſcat.di.37.§.pallegato cur ergo. Et p hoc
ſoluitur contrarietas multoꝝ capitulorūꝫ
eiuſdem di.iō ſtatutum eſt: vt in qualibet
eccleſia cathedrali hēatur magiſter liƀaliū
artiū.ex̄ de magiſtris.c.i.⁊.c.q꞉ nonnullis
qđ intelligitᷣ tm̄ de triuialibus:q̄ habilitāt
ad ſciaꝫ pietatis. nō de quadruuialibus:
q̄ ſꝫm Hiero.lꝫ in ſe ꝯtineant veritateꝫ: nō
tn̄ ducūt ad pietatē.i ad ſciam pietatis vel
ad cultū dei:q̄ conſiſtit in fide ſpe ⁊ charita
te.di.37.ſi qs grāmaticā. Et dicitᷣ ſcīa pie
tatis ſꝫm Hiero.noſce legē ſcripturas:⁊ in
telligē ꝓphas:in euangeliū credē:eplās nō
ignorare.vt dicitur in d.c.ſi qs. Auctores
ēt gentiliū ⁊ hⁱ⁹ libelli legi poſſunt eadē cā
q̄ ⁊ ſcie triuiales.⁊ ſi qd boni lector in eis
inueniat:tanꝗ ꝓpriū ſeruet:⁊ in bonū vſū
ꝯuertat:nō rōe auctoꝝ: ſ; q꞉ in ſe ē bonū.
di.37.turbat.⁊.c.qui de menſa.⁊.c.ſi quid
veri.⁊.c.relatū.in fine.H̄.n.fecerūt Paul⁹
Hiero.Aug⁹.⁊ alij ſci.Leges vō ⁊ phiam
clerici poſſunt audire:dūmō nō cā cupidi
tatis vel voluptatī.ar.di.37.c.i.⁊.c.legim⁹
⁊.c.vino.hoc eſt veꝝ niſi ſint monachi vl̄
reglāres.vel ſacerdotes.vel hn̄tes pſonat⁹

i.dignitates:vt decanatū archidiaconatū
vel niſi ſint habentes plebanatum:q̄ ſi au
dierint niſi infra ſpacium duoꝝ menſium
ab audiendo deſtiterint:ipo iure ſūt excōi-
cati.extra ne cleri.vel mo.ſup ſpec.h̄ Hoſt.
Debet etiā ordinandus hr̄e noticiam ſe-
culariuꝫ negocioꝝ.q꞉ non tm̄ ſpūalia:ſed
etiam tpalia debet ſubditis ⁊ neceſſitatem
patientibus miniſtrare.diſ.29.p totum. ⁊
extra de renū.niſi.§.porro.⁊ diſ.86.fratreꝫ
¶Sed nunqd laycus oīno lr̄as ignorās
recipiet caracterem ſi ordinetᷣ. Rñdeo ꝙ
ſic.q꞉ exquo baptizatus eſt:ſuſceptibilis ē
cuiuſlibet ſacramenti: cū baptimus ſit ia-
nua oīuꝫ ſacroꝝ.di.22.veꝝ.⁊.§.porro.cir
ca fi. Et facit ad h̄ illud.i.q.i.ventū eſt.§.
ſed dicitur. Hec ē opi. Ray.Hoſt.Hoſti.⁊
Innoc. Quidā tn̄ ꝯriū dixerūt ꝓpter illō
qđ hr̄ di.38.omēs.ſ. ꝙ ſubſtātia ſummi ſa
cerdotij in eloquia diuinitus eſt tradita. ſ;
h̄ eſt referendum ad executōnem ordinis:
q̄ ſine litteris fieri nō pōt. ¶Ad h̄ nota ꝙ
ꝓpter ſimplicitatē repellitᷣ qs ab obtinēdo
ep̄atuꝫ:vel aliā adminiſtratōem ⁊ curam
eccleſie.ſed nō deijcitᷣ ab obtento:imo datᷣ
ei coadiutō.di.39.petrus.⁊.7.q.i.q꞉ frater
⁊ ex̄ de elec.cū in cunctis.ſꝫm Ray.Cōtra
rium tn̄ eſt expſſum.ex̄ de eta.⁊ q̄li.q̄uis.
vbi ep̄us remouetᷣ ꝓpter defectum lr̄ature.
quinetiam ꝓhibetᷣ conferre clericaleꝫ ton
ſuram illiterato.Et qui contrafecerit.ſ.cō-
ferēdo eſt p annum ſuſpenſus a collatōne
eiuſdē li.6.de temp.or.nullus. ¶Iteꝫ ꝓptᷣ
illiteraturā pōt ep̄us petere reſignandi li-
centiam.ex̄ de renū.niſi. Ignominoſuꝫ eſt
eniꝫ ep̄o ꝙ q̄rat ab alijs edoceri:cum ipe
alios debeat edocē.di.36.§.ecce.⁊.i.q.i.vi
liſſimus.⁊.8.q.i.licꝫ.imo talis debet ī ep̄m
eligi cuius compatione ceteri grex dicātᷣ.
25.diſ.§.nunc autem.

¶De pudicitia ti.10⁹.

D Einde conſiderandū eſt de.5.c.
regule aplice.ſ.ꝙ oportet ordi-
nandum eſſe pudicum.debet.n.
ordinādus eē pudicus.ſ.vt mo
ribus ⁊ verbis pudorem ſuum indeſinētᷣ
oſtendat.vnde in lege dictum eſt ſecundū
aliam tranſlationem.verecundos ⁊ veren
tes facite filios iſrael.Et Ambro. verecun
dia ingenuos prodit natales.Clerici vero
qui ſunt adeo impudentes ꝙ ſe faciunt
ioculatores: ſiue goliardos: aut bufones

ip̄o iure carēt omni p̄uilegio clericali ſi per
annum illam artē exercuerint. aut etiam
ſi minori tempore eā exercuerint: ⁊ ꝫ°mo
niti nō reſipuerint. li. 6. de vi. ⁊ ho. cle. imo
etiam nec mimis ioculatoribus ⁊ hiſtriōi
bus clerici intendant. vt habet̄ ex̄ c. titulo
clerici. Nec ludos theatrales ⁊ laruales ī
eccleſijs fieri ſuſtineant. vt dicit̄ ibidem. c.
cum decorem. vbi dicit̄ etiam in glo. ꝙ ꝓ
hibitum eſt cā etiam ludibrie monachali
vel alio religioſo habitu vti. ⁊ grauiter pu
nitur qui hoc facit. in aucṫ. de ſanctiſ. epis
. §. omnibus. Non tamen ꝓhibetur ibi re
preſentari preſepe domini. herodē. magos
ſepulchrū xp̄i ⁊ ſimilia: que conueniunt
quibuſdam feſtis: cum hi⁹ excitet ad deuo
tionem. ar. de conſe. diſ. 2. ſemel. ¶ Sciēdū
etiam ꝙ notat Jo. an. ſuper illud. c. clerici.
nō reprobatur facere aliquid ioci: cauſa in
firmitatis vel alterius honeſte rei. ⁊ facit ad
hoc qd̄ notat Jo. de cithariſtis ⁊ alijs qui
vtunt̄ varijs inſtrumentis. diſ. 86. donare
Cauere aūt debent clerici a mulieribus: ita
vt cum eis nō habitent. Hiero⁹. ſi cū viris
habitent femine: nō deerit viſcariū diaboli
Nec eas frequent̄ corpaliter viſitent. diſ.
22. hoſpitiolum. Et familiaritatem earum
nimiam vitent. 18. q. 2. ꝑniciosam. Itē earꝫ
tactus omnino declinent. vn̄ v̄. Ni fugias
tactus vix euitabit̄ actus. Hos ergo vita
ne moriaris ita. Vn̄ refert Greg⁹ ꝙ qdā
preſbr̄ ſuam ſororem diligens: tamē quaſi
hoſtem cauens eam ad ſe ꝓpius accedere
non ſinebat. di. 22. quidam preſbr̄. ¶ Sꝫ
nunquid licet aliquo mō clericis habitar̄
cum feminis. R̄° ꝙ ſic. cum aliquibus ſcꝫ
cum auia. matre. ſorore. amita. matertera.
filia fratris ⁊ ſororis. vxore filij. ⁊ gn̄alit̄
cum omnibus que ſūt ꝯſanguinee p̄ lineā
tranſuerſalem vſqꝫ ad 3ᵐ gradū īcluſiue.
ar. diſ. 81. cū omnibus. Cum his vero que
ſunt conſanguinee p̄ lineam aſcendētē ⁊
deſcendentē vſqꝫ ad 4ᵐ gradum. ar. extra
de ꝯſang. nō debet. ⁊ diſ. 22. iterdixit. ⁊ di.
81. volum⁹. In his. n. naturale fedus nihil
ſeui criminis pmittit ſuſpicari. ex̄ de coha
bitatione a nobis. ¶ Sed ꝯtra qꝛ ibidem
dicitur. c. i. ꝙ nullus preſbr̄ retineat etiam
eas quas canones concedunt. R̄° ad hoc
Dam. dic̄ ꝙ capitulū p̄mū illius tituli cor
rigitur p̄ illō poſterius editū. ſ. a nob. Alij
vero vt Ray ⁊ Hoſt. dicunt ꝙ p̄mū capi
tulū loquit̄ de mulieribus: que ⁊ſi nō ſint
in ſe ſuſpecte: habēt tamen alias mulieres
de quibus ſuſpicio poteſt oriri. vt dicit̄ diſ.
81. legitur. Illud vero capitulum a nobis.
⁊ alia ſimilia loquunt̄ de illis: que nec ſūt
ſuſpecte: nec ſuſpectas ſecum tenent. Ber.
aūt dicit ꝙ p̄mū capitulū loqt̄ de clericis
ſuſpectis ⁊ iuuenibus. ⁊ mulierib⁹ ſuſpectī.
ar. diſ. 34. quorūdā. ꝯtrariū vero loquitur
de mulieribus nō ſuſpectis. Hoſti. vero dic̄
diſtinguendo ꝙ duplex eſt ſuſpitio. vna ra
tione iuuentutī. alia rōne extraneitatis. ⁊
vbi aliqua illarum interuenerit: nō poſſūt
cohabitare. vt hētur in. c. i. ſi vero neutra
ſit ibi poſſunt. vt in. c. a nobis. dūmō pſo
nas ſuſpectas non teneant ſecum. vt in. c.
i. ⁊ dictum eſt ſupra. De mulieribus etiāꝫ
q̄ ſunt cōſanguinee vltra 3ᵐ gradū linee
tranſuerſalis diſtinguit Ray. ꝙ aut ſunt
ſuſpecte qꝛ iuuenes. aut nō. ſi ſic: nō poſſūt
clerici cūꝫ eis habitare: ſi non poſſunt. Et
ſimilit̄ diſtinguit de ancillis. ⁊ ſic intelligit
diſ. 81. feminas. ⁊ diſ. 22. interdixit. in fine.
Moniales etiā non tolerant̄ cum clericis
extra de cohabitatione. c. i. Et breuiter nō
debet loqui clericus ſolus cum ſola. diſ. 81.
clericus ſolus. Epi vero nullam oino ſecū
debet habere mulierem. ar. di. 34. q̄rūdāꝫ.
⁊ ex̄ de cōuer. cōiu. ſanc. ſm̄ Hoſt. ⁊ Hoſt.
ſm̄ vero Ray. licet hoc eēt tutū ⁊ honeſtū
quod eſt de epis dictum. nō tamē obſtant
eis illa iura. qꝛ illud. c. quorūdam. loquit̄
qn̄ ep̄us habet īmoderatam cūꝫ filia fami
liaritatem: occaſiōe cuius a ſubditis vilis
habetur. Et illud. c. ſane. loquit̄ de vxore
ep̄i: que oino debet religionē intrare. Non
debent etiam femine qn̄ diuina officia cele
brant̄ ad altare accedere: nec preſbro mi
niſtrare: aut intrare cancellos: vel etiāꝫ in
trare chorum vbi cantant clerici ſtare vel
ſedere. ex̄ de vi. ⁊ ho. cleri. c. i. Femine etiā
ſacrate nō debent circa altare incēſuꝫ por
tare. de conſe. diſ. i. in ſancta. imo etiāꝫ nec
viri layci debent ſtare vl' ſedere īxᵃ altare
inter clericos qn̄ diuina myſteria celebrā
tur. ſed qn̄ volūt adorare vel cōicare: tūc
poſſunt accedere. ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. c. i. Et
hoc ſm̄ Innoc̄ intelligit̄ de honeſtate.
¶ Notandum etiam ꝙ dicit Ber. ibidē in
eccleſia eſt quidāꝫ locus cōis: qui dicitur
eccleſia: ⁊ quidam ſpecialis pſallentib⁹ qui
dicit̄ chorus q̄ diuidit̄ cancellis ab altari
quidam ꝓprius miniſtrantib⁹: q̄ dr̄ ſacra
rium. quia non niſi ſacrati debent ibi con
tingere ſacra vaſa. de conſe. diſ. i. in ſancta.
dicitur etiāꝫ diaconium. qꝛ diaconus ibi

miniſtrat altari.diſ.42.non oportet. dicit
etiaꝫ preſbyterium.de conſe.diſ.2.ſacerdotũ
dicitur etiaꝫ ſancta ſcõꝝ.ex̄ de vi.⁊ ho.
cle.c.i. ¶Sed quam penã patiunt clerici
cũ mulieribus habitãtes. Rndeo hi qb⁹
cõcedit nullam. ſed alij qui concubinarij
vocant penam patiunt.de quibus ſic di-
ſtinguit Hoſti.talis clericus aut eſt ſuſpect⁹
aut notori⁹:aut penitus occultus.ſi ſit ſu-
ſpectus:aut ex illa ſuſpicione orit ſcãdalũ
aut non.ſi ſic.tunc ei põt indici purgatio:
quã ſi nõ preſtiterit:vel preſtãdo defecerit
punit tanꝙ conuictus.ex̄ c.tua nos.in fi.
Si non tunc eſt monẽdus ne cuꝫ ſuſpecta
aliquatenus conuerſetur.⁊ ſi poſt trinam
monitionem cum ea cõfabulari vel cõuer
ſari inueniat: factus eſt notorius iuris: ⁊
de iure.⁊ ideo eſt excõicandus.ſuſpecta võ
eſt canonice indicanda. vt extra c.ſi qſꝙ.
Et videtur ꝙ in hoc caſu poſſet tanꝙ con
uictus degradari:⁊ ſeculari curie tradi.ar.
in auc.de ſciſ.epis.§.preſbris aũt ⁊ diaco-
nibus.c.vlti.Si vero ſit notorius facti vel
iuris ipo facto patit: ⁊ incontinenti eſt ab
officio ſuſpenſus.vt hẽtur diſ.32. nullus.
⁊.c.preter hoc.⁊ ex̄ c.veſtra.⁊.c.tua. ⁊.c.
vlti.ꝑ ꝯñs ⁊ a bñficio ſm quoſdaꝫ.vt hẽt
di.82. ſi quis ãmodo. ⁊.c.ſi qs ſacerdotũ.
Alij vero dicunt ꝙ eſt ſuſpenſus ipſo iure
ab officio.ſed qñtuꝫ ad beneficiũ eſt monẽ
dus.⁊ notorius facti forte degradari. No
torius vero iuris ꝯdemnari debet ſi ſit ac
cuſat⁹.Et ſi is qui degradari debet monet
nec ſe corrigit: epũs eum beneficio ꝓuare
poterit.vt habetur extra c.ſi aũt.vl' ſi vult
põt eum de grã ꝓmo ab officio ſuſpendere
⁊ contumacia creſcente ei auferre.vt ex̄ c.
ſicut ad extirpandam. Et hoc agit ne de-
cetero faciat: ⁊ de eiſdeꝫ penis coget: vt de
predictis pniam agat. Item ſi cõuincat ẽ
deponendus.diſ.82. preſbr. Et ſi mittatur
ſuſpenſus ad ſedeꝫ aplicam:⁊ referat lrãs
aplicas nõ cõtinentes ſerieꝫ rei:nihil ꝓſũt
ei.vt dicitur extra c.ſuper eo. vbi võ crimẽ
craſſat eſt op⁹ exemplo.⁊ iõ ſi ad dimiſſã
redit vel aliam accipit: ꝓ eo põt excõicari
i.deponi. vt dicit ex̄ c.clericos. Nec debet
cogi quis vt ibidem dicit abiurare con-
cubinam: quod eſt veꝝ de eo de q̃ ꝓſumit
ꝙ iuramentuꝫ non ſeruet.al's ſecus eſt.vt
dicitur extra qui cle.uel vo. ex tuarum.lꝫ
eam quidaꝫ intelligant de vxore ꝑ illõ.c.
35.q.6.ab iſta die.ſcripſit tñ Hoff. ꝙ ſi iu-
uenis ⁊ cupidus ſecum habeat euident iu-
domo iuuenculam ⁊ ſuſpectam:non ẽ for-
nicatio notoria tamen preſumpta.Sꝫ ſm
Hoſti.talis videt notorius facti: exq̃ pu-
blice ⁊ euidenter detinet eam ſecũ. ſi enim
inueniretur cum ſuſpecta ſemel:duruꝫ eẽt
iudicare eum notoriuꝫ tñ ꝓſumptum:niſi
poſt monitioneꝫ factam: vt ex ſupradictis
colligi põt. ¶Si vero ſit penitus occultus:
patit penam qñtum ad ſe. q: incontinenti
eſt ſuſpenſus.quilibet enim in mortali con-
ſtitutus eſt ſuſpenſus. vt hẽtur ex̄ de temp.
ordi.c.fi. ⁊ diſ.6.teſtamentũ. tamen qñdiu
toleratur ab eccleſia:poſſunt ⁊ debẽt ab eo
audiri diña:⁊ recipi eccleſiaſtica ſacrã.ex̄
c.veſtra.⁊.c.fi.Sed in hoc caſu nõ credit
teſtimonijs.i. verbis ſimplicib⁹ aliquoꝝ:
ſed teſtibus.ſ.iuratis. vt extra c.tua nos.õ
hoc habitũ ẽ ſupra li.4.ti.16. ¶Sed nõne
fornicatio eſt peccatũ mortale.di.25.§.als.
cuius pena eſt depoſitio.di.25.c.fi.⁊ diſ.81.
ſi quis clericus.⁊.c.romanus. R⁹ quidaꝫ
dicunt ꝙ hec capitula cõtinẽt rigorẽ. ſed
illud.c.di.34.fraternitatis.continet eq̃tatẽ
que multum rigori debet preponi. diſ.50.
ponderet.in fi.⁊ ex̄ de tranſac.c.fi. q: me-
lius ẽ de miſericordia qꝫ de crudelitate red
dere rationem.diſ.86.nõ ſatis. Ideo etiaꝫ
debet mitius agi in fornicatõe.quia hodie
pauci inueniunt imunes ab ea. vt innuit
dictum.c.fraternitatis. Multitudini autẽ
eſt ꝑcendũ.ex̄ de cle.ex.latores.Hoff. vero
notat ꝙ rigor ſeruari põt de iure.ſ equitas
ex diſpenſatione. Nec obſtat illud.c.frater
nitatis. q: cum dr ibi defectus tpis noſtri
nõ patit hanc manere cenſuram. ſ.haudi
ſm Hoff.rigidam ⁊ indiſpenſabilẽ. forni-
catio enim.periuriũ.furtum.⁊ homicidiuꝫ
equipant.diſ.82 preſbyteri.ſ ꝓpter illa tria
ꝑdit qs beneficium.extra de iureiur.querelã
extra de penis tue.ergo etiã ꝓpt fornicatõ
nem.ar.extra de temp.or.c.fi. Nec obſtat
ꝙ eſt cõe vitium.q: ꝓpter h̄ eſt magis op⁹
exemplo.Hoſti.vero credit ꝙ vbi ẽ graue
ſcandalum:põt iudex ex cauſa rigorẽ ſer-
uare:⁊ ex cauſa remittẽ ⁊ diſpenſare.ex̄ õ
tranſac.c.fi.Et hoc intellige ſi ꝯuincantur
in modũ accuſatõis. tunc enim ſtandum
eſſet rigori. vt oſtendunt capitula ſup̄ alle-
gata. ¶Inſup nota ꝙ ſi quiſꝙ clericus
monaſteria mõialium ſine manifeſta ⁊ rõ
nabili cauſa frequentare preſumpſerit:ꝑ
epꝫ arceat. ⁊ ſi non deſtiterit immunis ab
ab officio reddat:ſi ſit layeus excõicetur.
ex̄ de vi.⁊ ho.cle.monaſteria. ¶Sꝫ ex qt

vicib⁹ dicit̃ eẽ frequẽtia. R° ẜm glo. ibidẽ
videt̃ ꝙ ex duabus. ar. oppoſitum di. 26.
vna tñ nec repetita. q2 veniã crimina nec
ſemel cõmiſſa non habent. C. de epa. audi.
l. 2. Sic ergo vltra vicẽ vnã ſine mãifeſta
rõnabili cã illuc ire non licet. q2 ſtatĩ pre
ſumitur malũ. ¶ Quã penã patiunt̃ con-
cubine ex clericoꝝ cohabitatõne. Rndeo
ẜm Hoſti. cõcubina clerici: aut eſt occulta
aut publica. ſi occulta ſic punit̃ tñ i foro
pniali. ⁊ hoc pro ſacrilegio ⁊ adulterio. vt
hẽtur. 27. q. i. q xpo. Si vo ſit vxor de fa-
cto preſbri ſiue clerici i ſacris ↄſtituti pu-
blice ducta: ⁊ hoc ſciens q2 plus deliquit
plus punitur. ⁊ iõ ipa ⁊ ples ei⁹ i ſeruitutẽ
eccle cui⁹ ille eſt cleric⁹ redigunt̃: ⁊ ſic vẽ
dunt̃: ⁊ redimunt̃. vt hẽtur di. 81. quidã.
⁊. 15. q. vlt. cum multe ſup. Alij vero dicũt
ꝙ ſi nõ habet ꝓlem vendit̃: ſi aũt habẽt i
ſeruitutem redigit̃. vt dictũ eſt: ⁊ p eadẽ
iura. ſed põt etiã dici ꝙ ⁊ cõcubina clerici
publica eſt excõicãda. vt dĩ ex̃ d ſen. ex. ſi
ↄcubine. quo facto nõ abſoluet̃ mulier.
niſi ſatiſfactione premiſſa: cum offenſa ſit
manifeſta. ex̃ de v. ſig. ex pte. Erit autẽ hec
ſatiſfactio ꝙ intret monaſteriũ. vt dĩ diſ.
34. fraternitatis. ⁊ ſic redigit̃ in ſeruitutẽ
monaſterij. di. 32. eos. Quidã tñ itelligunt
illud. c fraternitatis. qñ mulier h petit. al's
eſt ↄtrium. di. 32. ſeriatim. ⁊. 32. q. i. integri-
tas. vel põt dici ꝙ ſupiora capitula debẽt
itelligi de ſeruitute monaſterij. ⁊ hãc quã
iura ſupra vocãt vxorẽ. Hoſt. vocat publi
cã cõcubinã. non. n. põt vxor eẽ. vt dĩ ex̃
de cle. cõiu. ſane. ¶ Ad h nota ꝙ clericus
cõmittẽs vitiũ ↄ nãm ſecularis deponitur.
vel ſubaudi religioſus in artius monaſte
riũ detrudit̃. vel expone vel ꝓ et ad pniã
ꝑpetuam pagendam. ſed laycus excõicat̃.
ex̃ de excel. ꝑla. clerici. Nec dꝫ clericus de
ſua icõtinẽtia gloriari. al's ꝓpter ſcandalũ
⁊ infamiã ortã dꝫ ab officio ⁊ bñficio ſu-
ſpendi. ſed nec mulieri quã ſe dicit cogno
uiſſe. debet eius confeſſio ꝑiudicare in aliq̃
vt habetur e. ti. c. Tꝫ ſit graue. ¶ Sed que
diſpenſatio adhibet̃ circa preſbros vel cle-
ricos concubinarios. Rndeo ẜm Hoff. ⁊
Hoſti. magna vt ñ remoueant̃ ab officijs
⁊ beneficijs. extra e. ſicut. ⁊. c. ſi aũt. Ad al
tiora tñ officia nõ aſcendãt. vt hẽt̃. 15. q. 8.
hi qui. Maior. vt ad maiores ordines ꝓ-
moueant̃. vt dĩ diſ. 34. fraternitatis. Ma
xi. a. vt ad dignitates aſcẽdãt. di. 33. hũiſſe.

¶ De ornatu ti. ii.

Poſtea conſiderandum eſt de 6.
c. regule aplice. ſ. d ornatu. debꝫ
aũt ordinandus eẽ ornatus: ⁊
interius virtutibus: ⁊ exterius
bonis morib⁹: vt ſit ⁊ in cibo ⁊ potu tẽpe-
ratus. de quo habitũ eſt ſupra. 3. c. eiuſdẽ
regule. In cõuerſatõe honeſtus. de q̃ dictũ
eſt in. c. ꝑcedenti. In inceſſu maturus. ↄpo
ſitio. n. corpis q̃litatem indicat mentis. vt
dicit Aug⁹. di. 42. c. vlt. In oratõne ⁊ le
ctione aſſiduus. H enim debent eẽ opa cle-
ricoꝝ. di. 26. c. vlt. In habitu regulatus. ſ.
ẜm ea q̃ habent̃ ex̃ de vi. ⁊ ho. cle. ⁊ ſpali
ter i. c. clerici officia. vbi ſtatuit̃ pena venie
tis cõtra. Item in veſtib⁹ conformẽt ſe cle
rici conſuetudini regionis: ⁊ illis cũ qb⁹
viuũt: ne al's ſupſtitioſi ⁊ hypocrite videã
tur. ar. de conſe. di. 4. eccleſia. ⁊ diſ. 30. §. ſi
quis eoꝝ. ⁊. §. ſi qs virorũ. ſemp tñ ſeruã
do in oibus honeſtatem. H Ber. ſup. c. cle-
rici. ⁊ Hoff. tñ admin⁹ cũ miniſtrant veſtẽ
talarem habeant. ſicut Aaron di. 44. non
liceat. dicit tñ canon. ꝙ preſbri nõ vadãt
niſi ſtola induti. i. cappa: vel ſuppellitio. Et
ſi ſine ſtola ſpolientur ſimplũ reddit̃: ſi cũ
ſtola triplũ. 21. q. 4. nullus. ⁊. c. ſe. Item ſi
religioſi diuerſe ꝓfeſſiõis predicẽt dei ver
buꝫ: ⁊ diuerſitas habitus ſuſcitet ĩfidelib⁹
ſcandalum. debent ſe inuicẽ conformare
q̃ſtum ad ſupiorẽ vnũ habitũ regularem.
ex̃ de vi. ⁊ ho. cle. de⁹. Si tñ ſint monachi
vel regulares cõmorantes in ſcholis cũ
ſcolaribus: nõ ideo debẽt deponere habitũ
religionis. Nec abbas eoꝝ ꝓpter ſcholas
ſup h cũ eis debꝫ diſpenſare. Nec ipi debẽt
vti illa diſpenſatõe: ſi de facto diſpenſauerit
cũ eis. H Roð. Item clerici nõ debẽt por-
tare arma. Et ſi portauerit debẽt excõicari
extra de vi. ⁊ ho. cle. clerici. Si etiã 3° ad-
moniti nõ deſtiterint pdũt ꝑuilegiũ cleri-
catus. 17. q. 4. ſi qs ſuadẽte. ⁊ extra de ſen.
ex. in audiẽtia. Nõ debent inquã ferre ſiñ
iuſta cauſa. Nã ſi trãſeãt p loca piculoſa
ferre poſſunt ea ad terrorem latronũ: lꝫ ñ
debeãt pcutẽ. 23. q. macumian⁹. H Innod.
ſup d. c. clerici. in glo. Item ab officijs in-
decẽtibus cõpeſcunt̃ p amiſſionẽ ꝑuilegij
clericalis. extra de vi. ⁊ ho. cle. vt clericoꝝ
¶ Adhuc nota ꝙ ex cã pegrinatõis ſiue
timoris uel neceſſitatis vel alia ſimili cau
ſa honeſta. licet clerico habitũ transforma
re ⁊ aſſumere habitũ laycalẽ vel pnialem

vel ſimilem.zi.q.4.epiſcopi. ⁊ extra de vi. ⁊ ho.cle.⁊.c.clerici officia.

De hoſpitalitate ti.iz⁹.

D Einde ꝯſiderādum eſt de.7⁹.c. ſ. ꝙ oportet ordinandū eē hoſpitalem. debet.n.ordinandus eē hoſpitalis.qꝛ vt dicit Hiero. domus clericoꝝ debent eē cōmunes.i6. q.i.q̄tuꝫ.Et hoſpitalitatem hortari nō poterit qui domum ſuam hoſpitibus claudit 4i.di.§.i. Sciendum autem ꝙ hoſpitalitaꝫ alia eſt violenta ⁊ ad hanc nō tenent̄ clerici.ex̄ de emu.eccleſia.c.i.Alia charitatiua:⁊ hanc aliqui petunt quaſi ex debito. vt predicatores ⁊ p̄lati.Alij ſimpliciter.ſ. ꝓ corpis ſuſtentatione. In p̄mo caſu ſubdiſtinguitur. qꝛ ſi ſunt noti ⁊ conſtat eos miſſos vel inſtitutos ad p̄dicandū vel ad p̄laturam recipiendi ſunt.Si vero ſunt incogniti vel dubitant an tale officiū ſit eis ꝯmiſſum. debet hoc examinari ⁊ inq̄ri an ita ſit.qꝛ circa maiora periculum vertitur nō enim das tn̄ tp̄alia: ſ accipis ſp̄ualia ab eis:in quibus vertitur magnū p̄iculuꝫ ſi ab alio p̄cipiant̄ q̄ꝫ ab illo qui dare pōt vt dr̄ diſ.4z.quieſcamus. In z⁹ caſu.ſ.cū petitur ꝓ ſuſtentatione corpis:ſimiliter ſbdiſtinguenduꝫ eſt.quia aut potes omnib⁹ abundare aut non. In p̄ caſu debes dare omibus indigētibus.Ad hoc inuitāt nos exempla Loth ⁊ Abrae qui omēs indifferenter recipiebant. Inter omēs recipe angelos meruerunt.Naꝫ ſi nō omēs recepiſſent forſan iter alios ēt angelos repuliſſent vt hr̄ in d.c.quieſcamus.Dāda eſt etiam excōicatis.ii.q.i.qm̄.in fi.Et idē dico de q̄libet petōre:niſi de cibo ſecurus iuſticiā cōtemnat.Naꝫ in tali caſu ſicut dicit Aug⁹ vtilius eſurienti panis tollit̄ q̄ꝫ frangatur vt dic̄.5.q.5.n̄ ois.Sꝫ ꝯſi iuſticiā negligat ⁊ ad morteꝫ eſuriat eſt alendus.di.86.paſce In z⁹ caſu.ſ.cum non potes oib⁹ ſatiſfacere.dicit Ambro.9.eſſe ꝯſideranda.ſcilꝫ fidē.cām.locū.temp⁹.modū.neceſſitudinē. ſiue ſanguinis ꝓpiquitatē.etatē.debilitatē. conditioneꝫ.ſiue nobilitatem.Fidē.qꝛ fidelis eſt p̄ferendus infideli. Cauſaꝫ.qꝛ illi qui tenētur capti ab hoſtibus ſunt alijs p̄ferendi.Locum.vt ſi iuſtus ꝓpter debitū excrucietur in carcere:⁊ in penis atq̄ꝫ ſupplicijs.Nam lꝫ oibus debeat̄ mia tamē iuſto amplius. Tempus.quia ſi tpe affl ictiōis ſue nil a te īpetret:ſi tpe periculi quo rapit̄ iniuſte ad mortē: plus apud te pecunia tua valeat q̄ꝫ vita morituri. nō eſt leue pctm̄. Modū.vt nō totū vni:nec ſil' opes effundantur:ſ diſcrete diſpēſentur:niſi forte aliquis velleṫ ex toto relinquē ſeculum.Neceſſitudinē.vt ꝓpiqui ſanguinis extraneiſ p̄ferant̄:ita tamē ꝙ cām p̄ſtet nō niſi gra.i.non ditent̄ ꝓpter carnalem amorem: ſed paſcant̄ ꝓpter nāc ſuſtentatōem.Etatē.qꝛ ſenes ſunt iuuenibus preferendi. Debilitatem. qꝛ claudi ceci valitudinarij ⁊ conſimiles debent preferri ſanis. Nobilitateꝫ.i. verecūdiaꝫ:q̄ ingenuos ꝓdit natales:qō p̄ſerti attendit̄ i his q ex diuitijs ſine vitio ceciderunt in egeſtatem. hec exponuntur pl ene diſ.86.non ſatis.

De doctrina ti.13⁹.

P Oſtea ꝯſiderandū eſt de doctrina ordinandoꝝ.H aūt ꝯſiſtit i corripiēdo ⁊ p̄dicando.dꝫ aūt corripere ex charitate cū diſcretōe ⁊ temperate.ſ.conflando mediū ex remiſſione ⁊ ſeueritate.vn̄ Greg.⁊ hr̄ di.45.diſciplina vel mia multuꝫ deſtruit̄ ſi vna ſine altera teneat̄.Et ſi in altero excedat meli⁹ ē vt d̄ nimia miſericordia q̄ꝫ de nimia ſeueritate rōnem reddat.di.50.pōderet.ubi tam̄ non ꝓdeſt lenitas:ſuccedē debet aſpitas: quod oſtendit ap̄lus.z.Thim̄.4.argue obſecra icrepa i omi patientia ⁊ doctrina.Dꝫ aūt rigor iuſticie tēpari.p̄ ex peccātiū multitudine.diſ.50. vt ꝯſtitueret̄.Et tūc debꝫ p̄latus incipere a ſp̄ūalibus:vt exēplo eorum frangat̄ cetera multitudo.di.44.ꝯmeſſatōes. Punire etiā debet maiores de vniuerſitate q trahūt aliquos ad pctm̄.ex̄ de clerico ex.latores.z⁹ ex peccātium q̄litate.qꝛ dſerri dꝫ dignitati ⁊ pſone.ex̄ de offi.dele. ſane.qꝛ ex duobus etiā auget̄ rigor.ſ.cuꝫ pctm̄ defendit̄.de peni.di.6.c.i.Et cū viſitatur.i.q.i.reperiunt̄. Si aūt p̄lat⁹ negligat corripere grauiter peccat.z.q.7.q nec regiminis.Et eſt deponendus.di.8i.dictum.Si v̄o excedat duꝫ corrigit ex charitate non cogit̄ a ſbditis veniaꝫ poſtulare; niſi velit facē ex humilitate.Caueat tn̄ ne dū nimia ſeruat̄ humilitas regendi frangat̄ auctoritas.di.86.qm̄. Si aūt ex odio modū exceſſerit:tenet̄ veniā petē.Math.5.ſi offers munus tuū an̄ altare ⁊ re.ꝛc. Parcit̄ tn̄ facilius p̄latis q̄ꝫ p̄uatis pſonis. qꝛ i cura

rei familiaris.vir vitatur peccatuz.diſ.25.
qualis. ¶Circa predicationem prelati cō
ſiderandū ꝙ in eo debet eſſe interius cha
ritas ardens: exterius vita lucens: ſciētia
ſufficiens: ⁊ act⁹ predicandi conueniens.
Et in actu predicandi debet attendi primo
tpis oportunitas.2° loci honeſtas.vt.ſ.pre
dicetur in locis publicis ⁊ honeſtis:nō in
priuatis ne ſuſpicio naſcatur:⁊ ex h̄ hēſis
di.30 ſi quis. Poſſunt tam̄ i locis ꝑuatis
dicere aliqua verba bona p modū ſimpli-
cis exhortatōis.extra de here.cū ex iiūcto
3° auditorū ⁊ dicendorum qualitas: vt.ſ.
ſapientibus dicant̄ alta:ſimplicibus vero
plana.18.q.3.inter ceteros. Sciendū eſt
ꝙ nō debet ceſſare a corruptione vel ꝑdi-
catōe ꝓpter ſubſannationez.di.43.ſcimus
Et hoc intellige vbi aliqui boni ſunt inter
malos:vel ſi ſint omnes mali.ſpes tam̄ ſit
de corruptione: al's ſi ſint omēs obſtinati
⁊ nlla ſpes ſit de corruptōe.imo forte fierēt
peiores de predicatōe debet tacere ⁊ dicere
cuz Hiere.15.ſolus ſedebam: q: amaritu-
dine plenus eram.vel pōt ad aliū locuz ſe
transferre: vbi poſſet aliquem fructū facē.
ſecunduz illud Math.10. ſi vos perſecuti
fuerint in vna ciuitate fugite in aliam.Et
de hoc habentur plura.7.q.1.§. hoc tunc
ſeruandum.⁊.§.nūc autem.⁊.c.ibi.⁊.43.
diſ.ſit rector.

¶De modeſtia ti.14⁹.

Deinde cōſiderandū eſt de mo
deſtia ordinandi. de q̄ dic̄ apl's
ꝙ oz ordinandū eſſe non pcu-
ſorem:ſed modeſtū.de qua etiā
hr̄ 45.di.p totum.Et ꝑmo dicenduz eſt de
multiplici percuſſione ⁊ pena eius.2° de ho
micidio ſpūali ⁊ pena ei⁹.3° de homicidio
ligue ⁊ pena eius. 4° de homicidio iuſticie
⁊ pena eius.5° de hōicidio neceſſitatis ⁊ pe
na eius.6° de hōicidio caſuali ⁊ pena eius.
7° de hōicidio volūtario ⁊ pena eius. 8° de
quibuſdā dubitatōibus circa iſtam mām
9° de diſpenſatōe q̄ adhibet̄ circa pcuſſores
⁊ homicidas. ¶Circa ꝑmū ſciendū ꝙ du
plex ē pcuſſio.vna ſpūalis: que fit malo ⁊
inutili ſermone: cum.ſ. indiſcretus ꝑlatus
inutili ſermone corda pcutit infirmoꝝ: ⁊
hec ſemp ꝓhibet̄ q: mala.diſ.45.c.vltimo
Altera eſt corpalis: q̄ fit corpaliter manu
vel flagello vel ſimili.verberādo hec fit ali
qn̄ ex malitia vl' odio:vl' vt vberās magi

timeatur.Et tunc ꝓhibet̄.q: eſt peccatum
mortale:⁊ taliter verberans dz corrigi.⁊ſi
ſe n̄ correxerit debet deponi. ex̄ de cle.pcuſ.
c.i.Et loqmur de cōſtituto in ordine ſacro.
di.45.c.i.⁊.c.epm̄.vn̄ crimen percuſſionis
ſemel cōmiſſum ad depoſitōem nō ſufficit
vt dicit Ber.ibidem.niſi enormiter leſerit
di.55.ſi euāgelica. Aliqn̄ fit ex charitate ⁊
cā correctōis.Et ſic eſt licita oībus ptātez
hn̄tibus in ſubditos ſuos.diſ.35.an̄ omia.
⁊ diſ.45.cum beatus. Ita inquā debet ſu-
ditos diſciplinare ſupior:vt eum ſubditis
matrem pietas:diſciplina vero patrez ex
hibeat.c.diſ.§.hinc etiā alibi poſſūt.c.illō.
Epus antē nullū debet ſuis verberare ma
nibus.di.86.nō liceat. poteſt tn̄ peccantes
ſubijcere p alium verberibus.5.q.5.illi q.
non tn̄ p laycum: ſʒ p clericū ſi clericus ſit
vberādus.vt hētur.j.li.7.ti.2.caſu.12. Cir
ca vero ſubditos ⁊ crimina ſic diſtingue.
q: aut eſt clericus ſecularis:aut regularis
ſi ſecularis aut eſt in ordinibus minorib⁹.
⁊ talis a clericis ⁊ ꝓ leuioribus culpis li-
cite verberatur.diſ.45.§.ſalomon.dū tam̄
hoc fiat p eū ad quē ptinet.ex̄ de ſen.ex.cū
voluntate.§.vlti. Aut eſt in maioribus. ⁊
talis verberari non debet niſi ꝓ maiorib⁹
criminibus.diſ.35.an̄ omia.⁊ diſ.45.cum
beatus.alioquin verberās incurrit excōi-
cationem.a ꝯrio ſenſu.ex̄ de ſen.ex.cū vo-
lūtate.§.ſi qui vero.de hoc vide.j.li.7.ti.2.
inter caſuz.16.⁊.19.Si aūt ſit regularis:tal'
ſm̄ regulam ſuā verberat̄:etiam ꝓ leuib⁹
culpis.ex̄ de appella.reprehēſibilis in fine
⁊ de accuſa.qualiter ⁊ quando in fine.Ca
ueāt tamē prelati regulares: vt nō niſi ex
charitate: ⁊ cā regularis diſcipline vberēt
fratres ſubditos ⁊ cōuerſos:⁊ hoc p ſe vl
per alios regulares: vel clericos ſeculares.
Nā ſi p laycū niſi in caſu.ſ.qn̄ penit⁹ ſunt
icorrigibiles:vel etiā ſi p clericū vel regu-
larē.ſed nō ex charitate vel ſaltez informi
dilectōe: vel cā correctōnis:⁊ mandans ⁊
vberās inciderent excōicatōem.Et iſte eſt
caſus q ponit̄ ex̄ de ſen.ex.vniuerſitati ſʒ
Ray. Pōt ergo abbas vl' ꝑor licite mona
chū vel cōuerſuz cā diſciplie vberare ꝓpa
manu.vn̄ beatus Gregl.ſcribit beatū Be
nedictum quendam monachū pcutiendo
ſanaſſe:quē crebra monitōne non poterat
curare.vt hētur diſ.45.§.ſalomon. Intel-
ligit autem Roō ꝙ non eſt tutū ꝙ ꝑlatus
regularis faciat ſbditos vberari p laycos
cōuerſos. q: illud.c.vniuerſitatis.non vi

ſibi cōcedere ꝙ hoc faciat abbas: niſi per
clericū vel monachum. Sunt etiam q̄daꝫ
alij caſus in quibus licite percutitur cleric⁹
a quocunqꝫ clerico vel layco. vt habebit
.j.li.7.ti.3.de percuſſione. vide etiaꝫ illud qd̄
nōt .j.ar.8. ꝓpe fi. §.item nō ꝙ nō tm̄.

S Equitur vidē de .z.ar.ſ.de hōicidio
ſpūali ⁊ pena eius. qꝛ enim ad per
cuſſionēꝫ q̄nqꝫ ſequit̄ homicidiū
ideo hic dicendum eſt de pena hōicide ſm̄
caſū. Homicida autem diuerſimode punit̄
ſm̄ ꝙ hōicidium diuerſimode ꝯmittitur.
ideo ſimul eſt videndum quot modis ho-
micidium ꝑpetrat̄. Sciendum igit̄ ꝙ hōi
cidium q̄nqꝫ cōmittit̄ ſpūalit̄ ⁊ interp̄tatiue
q̄nqꝫ corporaliter. P̄ mō cōmittit̄ duplicit̄
ſ. omittendo vt cū qs videt primum in ex
trema neceſſitate: ⁊ nō ſubuenit cuꝫ poſſet
ſubuenire. ⁊ ſic dicit̄ di.86. paſce fame mo
rientem: ſi non paueris occidiſti. Et cōmit
tendo. ſ. corde ore ⁊ ope. corde. ſ. odiendo .j.
Jo.3. Qui odit fratrem ſuū homicida eſt.
Ore. ſ. detrahendo. vñ btūs Petrus detra
ctores dicit eſſe homicidas. Et malū ſua-
dendo ſiue cōſulendo. vñ Aug⁹. Si fratri
tuo mala pſuades occidis. ille eniꝫ q odit
ī corde occidit. qꝛ vellet nō eē: aut non hū
eſſe quem odit. Detractor vō proximum
occidit in cōſcīa alterius: in qua viuebat
p bonam opinionē. pſuaſor mali primum
occidit in conſcīa eiuſdeꝫ: in qua viuebat
p bonā voluntatem: ⁊ poſt morit̄ p pctīn.
De his tribus dicitur de peni. di.j. homici
dioꝝ. omis iniqtas noli putare. Ope autē
ꝓpriū cōmittit̄ ſcandalizādo p malū ex^m
vñ Greg⁹. ī paſtorali dicit ꝙ mali p̄lati tot
mortibus rei ſunt: quot ad poſteros pdi-
tionis exempla tranſmittūt. Et gn̄alit̄ oīs
iniquus motus ad nocendum fratri com
putetur de genere homicidij. Pena p̄dicto
rum hōicidioꝝ eſt pnīa.

S Equitur de .3°. ſ. hōicidio lingue ⁊
pena eius. Circa qd̄ ſciendum ꝙ
corpalr̄ ⁊ vere ꝯmittit̄ hōicidiū ī
diuiſione aīe a corpe. hoc autem contigit
dupliciter. ſ. lingua ⁊ facto. Primo g dicē
dum eſt de homicidio: quod committitur
ligua. Cōmittit̄ āt ligua tripliciter. ſ. p̄cepto
ꝯſilio ⁊ defenſione. de p̄mo ⁊ 2do exemplū
p ſe patet. de .3°. ſ. de defenſione eſt exemplū
cū qs diſſuadēdo retrahit a ꝓpoito bono
hominē volentē liberare aliū a morte ⁊ ſic
quodāmō indirecte fit homicida: quod ē
intelligēdum ſi diſſuadeat corrupta ītētōe

ſecus eſſet ſi h̄ faceret: vt a periculo ſiue dā
no illi precaueret. pōt etiā poni exemplum
ſm̄ Roꝺ. de defenſione rei in cā criminali
p aduocatū vbi actor niſi ꝓbauerit tenet̄
ad talionem. Quolibet aūt triū p̄dictoruꝫ
modorū cōmiſſum homicidiū dicit Ray.
eſſe mortale pctm̄. Sed h̄ intelligas ſane.
ſ. de p̄cepto iniuſto vl' ei⁹ q nō hꝫ auctēꝫ p̄
cipiēdi ⁊ h̄ ꝯſilio iiuſto: ſiue corrupta intē
tōe dato. Et de defenſione iiuſta ſiue corru
pta itentōe facta: vt p̄dictū eſt. alīs ſi iuſto
precepto iudicis vel poteſtatis. ſi iuſto cō-
lio aſſeſſoris ⁊ legitima intentione interue
niat homicidium: nullū ꝯmittit̄ peccatuꝫ.
P̄mum ꝓbatur .23.q.4. queſitum. 2^{m} ibi-
dē. c. illa .i. 2°. 23.q.87.§. his in. vſqꝫ ad §.
in regiſtro. Huius homicidij pena. ſ. ꝯmiſſi
lingua ē irregularitas: que etiā poſt pniaꝫ
pactā impedit ꝓmouēduꝫ: ⁊ deijcit etiā ꝓ-
motum. de peni. di.j. c. periculoſe. ⁊ di.50. ſi
quis viduā. ¶ Sciendū aūt ꝙ cū dicitur
hōicidiū cōmitti ꝯſilio. h̄ ſm̄ Roꝺ. intelli
gitur de cōſilio exhortatiōis vel approba-
tōis: nō de cōſilio ſimplicis credulitatis vl'
reſponſiōis. Innoc. vero ex̄ c. ad audien
tiam .j. dicit ꝙ tūc qs ꝯſiliū vel mandatū
in mortē alterius dediſſe intelligit̄ qui hoc
ſuaſit vel rogauit vel mandauit vel alias
conſuluit: vtilitatem oſtendēdo que conſe-
queret̄. ¶ Quid eſt de eo q nō ꝯſuluit ho
micidium: ſed illud ex quo ſeq̄t̄ hōicidiū.
Rndet Innoc. ex̄ c. ad audiētiā .j. ꝙ talis
fit irregularis: vt ſi ſuaſit iactuꝫ machine
vel baliſte: vel ꝙ eatur ad capiēdū caſtrū
quod nō pōt facile capi ſine morte hoīꝫ
ſi ibi interueniat homicidiuꝫ in capiendo
caſtrum: irregularis erit. Secus videtur
quibuſdā ſi mādet̄ ꝙ pditorie vel furtiue
capiatur. tunc. n. licꝫ illi q ad hoc vadunt
aliquē occidāt: ꝯſiliari⁹ ꝓpt̄ h̄ nō erit irre-
gularis: niſi veriſimile eēt ꝙ h̄ ſine hōicidio
fieri nō poſſꝫ. Alij dicūt ⁊ forte melius ꝙ
cum op⁹ illicitū cōſulat erit irregularis ſi
mors inde ſequat̄. ar. ex̄ c. cōtinebat̄. Idē
ſi mandauit aliquē verberari. qꝛ ſatis veriſi
mile eſt ꝙ ſe defenderet. Secus eſt ſi con-
ſuleret licituꝫ opus: vt ꝙ caperet̄ maleficus
vel alius cōſimilis: etiam ſi mors īde ſeq̄t̄
qꝛ h̄ nō ꝯſuluit. ex̄ c. c. ſi. Sēp tn̄ fit irregu
laris ſi directe mortē alicui⁹ ꝯſuluit. ex̄ ne
clerici ſniaꝫ. Nec refert vtrū ſtatiꝫ poſt cō
ſilium fiat homicidiū: vel poſt longum tp̄s
niſi cōſiliarius reuocet conſiliū p̄mū. imo
etiam neceſſarium videtur ꝙ occidendo

nūciet ꝙ ſibi caueat: niſi ꝓbabilit̄ credat
ꝙ ille cui cōſuluit a ꝓpoſito reſipiſcat. In
eo aūt qui pro ſe fieri mandat hōicidium
ſufficere videt̄ ꝙ tm̄ mandet contrariū
vt pacem cū occidendo ineat ſciēte eo cui
hoc mandauerat. Ratio diuerſitatis hui⁹
eſt. q꞉ qn̄ aliquis vult mandato alterius
⁊ ꝑ alio tm̄ occidere videt̄ ꝙ ꝯtrario mā
dato vel cōtraria voluntate oſtēſa debeat
ceſſare. Sed qn̄ ꝑ ſe tunc ille q̄ conſuluit
ſꝑ debet diſſuadere: ⁊ etiā plus facere ſi cō
ſciētia dictat: caute tamen ne aliquē ꝓdat
Si autē ille cui conſuluit ꝑus occidat q̄ȝ
reuocet conſiliū: etiā ſi ꝑus penituerit vr̄
ꝙ irregularis erit. hec Innoc. ⁊ eadē po
nit Hoſti. ī glo. ibidem. ¶ Quid ſi alicui
cōſulat ꝙ aliquē occidat: ⁊ ille occidit̄ ab
eo quē occidē volebat. R̄o ſm̄ Inno. ibidē
ſ. in. c. ad audientiā. aliqui dicunt ꝙ ē irre
gularis. q꞉ conſuluit illicitum ꝑus. Alij
dicunt cōtrarium. q꞉ nō conſuluit ī mortē
huius: ſed alterius niſi fraudulēt̄ ꝯſuluiſſ
vel niſi veriſimiliter in occidendo mortis
periculum eſſet. Magis tamen Innoc. vr̄
ſentire cū primis: ⁊ eadem refert Hoſti. ibi
dem. ¶ Quid ſi quis conſulat alicui ꝙ ſe ī
mare proijciat: vel al's ſe interficiat. credit
Innoc. ibidem. ꝙ ſit irregularis ſi h̄ ille
faciat. ar. diſ. 50. ſi quis viduam. ¶ Quid
ſi aliqui cuſtodientes laborantem ī extre
mis de conſilio alicuius vertant eū ſuper
aliud latus vt citius moriat̄: nunq̄d h̄ cō
ſulens ⁊ facientes ex hoc ſūt irregulares.
R̄ndeo ſm̄ Rod. ꝙ ſic. ſi ex verſione tali
citius moriatur. forte anhelitus via ꝑclu
ditur: vel ex violentia motus apoſtema rū
petur ⁊ ſuffocat̄. Nec cū eis pōt per epm̄
diſpenſari: ſꝫ de pctō poſſent a prelatis ſuis
abſolui: ſiue ſint ſeculares: ſiue religioſi. ſ
ſaluo ꝙ a talibus nō poſſunt abſoluē ſim
plices preſbri ſi talia retinuerunt ſibi epi.
Si autē ex hoc nō citius moriat̄: nō ſūt
irregulares: ſed eis ſufficit penitē de pctō ⁊
de mala intentione. Si vero dubitetur an
ideo mors fuerit ſubſecuta: deponant ad
arbitriū boni viri leuem ⁊ temerariam cō
ſciam: al's tutiorē eligāt viā. ar. ex̄. de ſen.
ex. inquiſitioni. Nec eſt credendum ſi fiat
aliquid tale ſm̄ ſortilegiū alicuius vetule
puta ſi ponatur ſecuris ad caput morientis
ꝙ ex hoc citius moriat̄: cū talem virtutē
nō habeant huiuſmodi ſortilegia. de pctō
tamen debet agi penitentia. hec Rod.
¶ Quid de illo q̄ nolenti pre timore mortis
fugere cōſuluit ꝙ remaneret ⁊ ipſe ei pacē
ꝓcuraret cū illis qui volebant eū īterficē.
⁊ ſic remanſit ⁊ interfectus eſt ab illis: nū
q̄d ille ꝯſulens ex hoc irregularis erit. R̄o
ſi conſulens ille cām probabilem habeat
credēdi: ꝙ ſi ille remaneret: periculū ei nō
īmineret. puta cum eſſet pater vel dn̄s vel
intimus amicus querentiū eum occidere
merito poterat preſumere poſſe eos ab illo
ꝓpoſito cohibere: non fit irregularis. ſ al's
fit. ſ. ſi non habuit ꝓbabilem credulitatē:
ſed temerariam preſumptōēȝ: ⁊ maxime ſi
lata fuit culpa vel negligentia que eſt ꝓpe
dolū. ¶ Quid ſi quis querenti in genere
an liceret xp̄iano occidere paganum: non
aio ſuadendi ſed exponendi: quid de h̄ ſen
tiret h̄ licere respondēt. Non credit Rod.
ꝙ ex hoc fieret irregularis: licet ille ꝯſidēs
de tali reſponſione poſtea occidēt paganū:
q̄uis etiā reſpondendo erraſſet. ¶ Quid
ſi iudex ſecularis conſulat clericū peritum
R̄ndeo clericus cōferendo generaliter cū
ipſo dicere poteſt fures incendiarij ⁊ homi
cide ſic debent puniri de iure ciuili. 5. q. 6. dē
latori. non deſcendendo ad aliquod factū
ſpāle: vt ſic potius conſulentis q̄ȝ ſuggerē
tis opera fungatur. ff. de q̄ōnibus. l. i. §. ad
q̄ōnem. Si tamē clericus ſciat vel credat
iudicem habere corā ſe cām criminis. de
quo querit reſponſiōem caute declinet: niſi
poſſet recta conſcīa reducere cām criminis
ad ciuilē. ſic poteſt intelligi illud. 23. q. vlt.
peſſimam. ī ſumma. h̄ Hoſt. ¶ Quid ſi cle
ricus errauerit reſpondēs fornicatores eē
puniendos ad mortem: ⁊ iudex ſecutus
eius reſponſiōem puniat tales ad mortē
nunq̄d irregularis erit q̄ ſic reſpōdit. R̄o
ſi clericus ille reputet̄ iuriſcōſultus: ⁊ ſup
hoc conſuli conſueuit: ⁊ reſpondē ꝯſultus
diſtingue. q꞉ ſi errauit in apicibus iuris: ⁊
vbi ſunt opi. varie ꝑitorum. reſpondit ſm̄
opi. ſuam in qua etiam erant aliqui periti.
non erit ex hoc irregularis: dum tamen re
ſponderit ſup hoc eſſe varias opiniones.
Si autem ignorauerit ignorantia craſſa
⁊ ſupina vbi nullus iuriſperitus ꝓbabilit̄
dubitaret ſi ſequatur mors ex eius reſpō
ſiōe irregularis erit cum fuerit ī culpa la
ta. Si vero non reputetur iuriſꝑitus: ſed
ſimpliciter dixit illud quod de talibus ſen
tiebat: cum non preſumeret nec preſumere
deberet ꝙ ſequeretur eius preſumptionem
non erit ꝓpter hoc irregularis: ſi nō reſpō
dit in caſu de facto. Si autem reſponderi

ſcienter in cāu de facto pticulari: ⁊ ex hoc
mors ſequatur: erit irregularis cum fuerit
in culpa ſic rñdendo. hec Rod. ⁊ argum.
ad vltimuȝ mēbrum. e x de exceſ. prela. ex
lr̄is. in ter. ⁊ glo. ¶ Quid ſi qs alieni ſua-
det ꝙ exponat ſe periculo ꝓ patria ſua vel
pro iure ſuo. Rndeo ſm Innoc. e x c. ad
audientiam. ꝙ nō eſt irregularis: etiam ſi
ibi moriatur ille cui cōſuluit. xx. q. ꝫ. ꝓ mē-
bris. ⁊ c. ſe. ii. q. 8. ⁊ c. ſe. Sed ſi ſciret eum
ibi moriturū: tunc videtur ꝙ fiat irregu-
laris. ⁊ idem dicit Hoſti. ibidem. ¶ Quid
ſi quis alieni conſulat ꝙ ſe exponat morti
indubitanter ꝓ xpi honore: vel ꝓ fide: vel
ꝓ ſtatu eccleſie. Rndeo ſm Innoc. ibidē
ꝙ non fit irregularis ēt ſi mors inde ſeqt̄
qꝛ xp̄us ſubijt mortem ꝓ nobis: ⁊ ſancti
martyres mortui ſunt pro xpo. idem dicit
Hoſti. ibidem. vnde etiam inquiſitores he
reticorum excuſantur ab irregularitate: q
ſciunt ꝙ ſtatim cum ꝓnunciant aliquem
eſſe hereticuȝ debȝ occidi. xx. q. 8. legi. ⁊ q.
5. ſi audieris. ſm xp.

Sequit̄ videre de. 4°. ſ. de homicidio
quod committit̄ in foro iuſticie ⁊
de pena eius. Facto enim cōmittit̄
hōicidium quadrupliciter. ſ. iuſticia. neceſ
ſitate. caſu. ⁊ voluntate. de quolibet horuȝ
dicendum eſt p ordinem. Et pmo de hōici
dio quod ꝯmittit̄ iuſticia. ¶ Circa quod
ſciendum ꝙ hoc fit cum iudex malefacto
rem iuſte condemnat ad mortem: vel mi-
ſtri. i. officiales ſiue executor ſententie iudi
cis a iudice iuſſus iuſte condemnatum oc
cidit. Nenter enim peccat dūmodo nō ex
odio pſone: nec ex delectatōe fundendi ſā
guinem: nec amore ſpoliorum: nec ꝓ pcio:
ſed ꝓ ſola iuſticia ⁊ obedientia cuȝ cordis
dolore ⁊ compaſſione hoc faciat. Probā-
tur hec ad Roma. iz. dei enim miniſter in
dex eſt in eo qui male agit. loquit̄ de illo ad
quem ptinet facere iuſticiaȝ. xx. q 5. miles
cū miniſter. cū hō. ⁊ in pluribus alijs capi
tulis eiuſdeȝ qōnis. ⁊ di. 86. odio. ⁊ di. 45.
vera. ¶ Pro hōicidio autem iſto. ſ. iuſticie
facto iuſta ⁊ recta intentōe nulla imponit̄
penitētia. Ex ipſo tn̄ homo irregularis effi
citur. vnde irregularis eſt quicunqꝫ in cā
ſanguinis fuerit iudex. aſſeſſor. ꝓcurator.
aduocatus actoris: vel etiam rei. ſm qdā
official. teſtis. nōri9ſniaȝ ꝓferēs vl ſcribēs
legēs: vel dictans atteſtationes. examina
tōes. lr̄as ꝓ vindicta ſanginis deſtinādas
e x ne cle. vel mo. ſententiā ſanguinis. ⁊ c.

clericis. ⁊ e x de exceſ. prela. ex lr̄is. ⁊ di. 51.
aliquantos. ⁊ c. ſi quis poſt. Si tamen nō
ſequatur mors vl effuſio ſanguinis: poteſt
ep̄us diſpenſare. vt infra dicet̄. ¶ Itē ſm
Innoc. clericus non debet ſcribere teſtes
in forma auctētica: ſi tamen ſcribat: non i
forma auctētica n̄ fit irregulari. Dicūt ēt
Innoc. ⁊ Hoſti. e x ne cle. c. penulti. ꝙ qui
ſcribit teſtes in cā ſanguinis non fit irre-
gularis: niſi ſequat̄ homicidium. dic̄ etiaȝ
ibi Hoſti. ꝙ ſi quis ſcribat ꝙ aliqs capiat̄
⁊ in captōe occidat̄: fit irregularis: lȝ ſcri-
bens cauſaȝ ignoraret. ¶ Quid de ep̄o vl
alio prelato qui habet iuriſdictiōem tpalē
in aliqua villa vel caſtro: nunquid intro-
mittere ſe pōt de faciendo iuſticiaȝ aliquo
modo. Rndeo ꝙ debȝ ibi conſtituē iudicē
pſonam ſecularē: qui cauſas audiat: ⁊ p
cipue cās ſanguinis: cui pōt ⁊ debet pcipe
ꝙ firmiter teneat iuſticiam. Et ſi iudex ille
querat ab eo quid agi debeat de aliquo de
prehenſo in crimine ꝓ quo de iure debeat i
fligi pena ſanguinis: pōt reſpōdere hoc nō
ptinet ad me quere iuriſperitos. qnimmo
pōt etiam ei iniungere vt ſup hoc veritatē
inquirens iuſticie debitū exequatur. Nec
fit ex hoc irregularis: lȝ puniat eum pena
ſanguinis. quia lȝ clericis non liceat cās
ſanguinis agitare. licet eis tamē qui iuriſ
dictōem obtinent tpalem: quam debent ⁊
poſſunt ſine metu irregularitatis alijs de-
legare. Et ſi appelletur ad eos iterum alijs
delegent. li. 6. ne cle. vel mo. ep̄us. Caueat
tamen prelatus ne ꝓpter ſuam mīſſionem
directam vel indirectaȝ iudex intelligat ꝙ
eū pena ſanguinis punire debeat. e x de ex
ceſ. prela. ex lr̄is. ¶ Sȝ nunqd fit qs irre-
gularis ex hoc ꝙ preſens vbi exercetur
vindicta ſanguinis. Rndeo platus hn̄s
iuriſdictionem non debet intereſſe cāe ſan-
guinis: neqꝫ executiōi ſententie ſanguinis
quia cito poſſet incidere cauſam depoſitio-
nis. qꝛ videt̄ intereſſe tanqꝫ auctē pſtans
vt hētur in d. c. ex lr̄is. Alr̄ aūt vbi prela-
tus ex ſola curioſitate iterfuerit: nec ꝯſiliū
auxiliū vel fauorē aliquo mō ad h̄ dedit:
ex hoc non fieret irregularis: tn̄ grauiter
peccat. ¶ Quid de iudice vel officiali vel
milite vel aduocato: qui in cā ſanguinis
receput̄ huiuſmōi officia: tn̄ n̄ ſūt executi
ca. Rndeo Hug notat. 51. di. ſi quis. ꝙ nō
ſunt irregulares. Iudex tamē qui cāȝ ſan
guinis examinauit: ⁊ aduocatus qui i ea
ſtetit: ⁊ officialis qui opam ad effundēdū

ſāguinē ex ſuo officio dedit:ſũt irregulares:
lȝ mors vel effuſio ſanguinis inde ſecuta
non fuerit. Et idem dicendum eſt de illo q
ex odio opaȝ ad occidendū aliqueȝ dedit
ſed tamen non occidit nec mutilauit. Cuȝ
talibus tamē epiſcopus diſpenſare poterit.
De milite vero dicit Hug. ꝙ ſi fuit i bello
ꝛ p eum non ſtetit quin occiderit repellen
dus videtur ꝓpter duplicitatem: quā i tali
facto habere potuit: ſi auteȝ ibi nō ꝑcuſſit:
nec ad h opam dedit: lȝ ibi fuerit nō repel-
litur. h de Rod. ¶ Quid de clericis illis q
iuri ignari zelo fidei: ꝛ ꝓ indulgentia ha-
benda portauerunt ligna ꝓ hēticis cōbu-
rendis. Vndeo ſi materia quam tulerunt
coopata eſt ad mortem eorum ſunt irregu
lares: nec diſpenſatur cum eis niſi p papā
Si aūt nihil fuit coopata: quia forte erāt
mortui anteꝗ̄ eſſent accenſa non ſūt irre-
gulares: vel ſaltem eṗus pōt cuȝ eis diſpē
ſare. Si autem ꝓbabiliter dubitent vtruȝ
ſic vel ſic acciderit. certi tamen ſint ꝙ illā
materiam in igne poſuerint: retineāt certū
ꝛ dimittant incertum: nec ſine pape diſpē
ſatione miniſtrent: nec promoueant̃. extra
de temp. ordi. ad aures. ꝛ diſ. 50. de his. i. h
Rod. ¶ Item ſm Ray. clericus bñdicēs
aquam feruenteȝ vel ferrum candens vel
pugiles fit irregularis ſi ſequat̃ hōicidiū.
Sȝ Rod. credit cōtrariū. dicit tñ ꝙ dicē
dum non eſt ſecurum.

Sequitur de 5°. ſ. de hōicidio quod
cōmittitur neceſſitate: ꝛ de ei° pena
ꝛ ſub hoc membro dicit Ber. ex
c. ſicut dignum. contineri homicidiuȝ qd
committit̃ defenſione. Et ſm eundē Ber.
ibideȝ. ꝛ alios magiſtros cōiter diſtiguit̃
qꝛ aut neceſſitas illa fuit euitabilis: aut nō.
ſi ſic: qꝛ potuit ſine occiſione euadere: reus
eſt homicidij: ꝛ tanꝗ̄ hōicida pniam agē
debet: nec ad maiores ordines aſcendet.
Nec etiam in ſuſceptis tolerat̃: niſi ex ma
gna diſpenſatione ſm aliquos ſcȝ Ray. ꝛ
Ber. ſm aliquos vero. ſ. ſm Hoſt. poſt per
actam penitentiam de iure cōi pōt officiuȝ
ordinis exequi iam ſuſcepti: ſed ad ſupio-
res non aſcendet ſine magna diſpenſatōe
Sic intelligunt diuerſimode illud di. 50. de
his clericis. c. i. ꝛ. z. Et ſm Ray. neceſſitas
euitabilis intelligitur non tñ in eo qui tpe
occiſionis homicidium vitare potuit: ſ; ēt
de eo qui culpa ſua ad talem neceſſitatem
deuenit. vel ſm Rod. qui potuit precauere
ne in talem neceſſitatem incideret. vt cum
quis videns exercitum venientē ad obſi-
dendum caſtrum cuȝ fugere poſſet: icluſit
ſe intra caſtrum in nullo ptinens ad eum
ꝛ poſtea neceſſitas eſt ſecuta. Secus ē ſm
Rod. ſi domicilium vel res ſuas ibi hēat
quas ſeruare volebat. Si auteȝ neceſſitas
illa fuit ineuitabilis: ꝛ occidit hominē ſine
odij premeditatione: imo cū animi dolore
vt ſe ꝛ ſua liberaret: cum aliter non poſſet
nec peccat nec penitere tenet̃: niſi ad caute
lam ꝓpter dubietatis ſiue duplicitatis am-
biguuȝ. qꝛ pōt timere ꝙ in aliquo exceſſe
rit. vel ne ex indignatōe vl̃ iracundia aut
libidine vindicte: ꝛ non ex neceſſitate ſe
defendendi motus fuerit. vt dicitur. zz. q.
5. excōicatorum. ita corde tamen ſemper
debet dolere: ꝛ quaſi peccatis ſuis aſcribē
ꝙ tātam neceſſitatem inciderit: vt ſine ho
micidio liberari non potuerit. quia vt dicit
Gregorius. Bonaruȝ mentium eſt ibi cul
pam agnoſcere vbi culpa non eſt. extra c.
interfeciſti. ꝛ diſ. 5. ad eius. in fine. Talis
autem homicida non eſt irregularis. vt eſt
expreſſuȝ diſ. 50. quia. ꝛ extra. c. c. z. ꝛ. z. ꝛ
c. lator. Hoſti. autem dicit quicqd dixerūt
alij ꝙ non fit irregularis quādo nō potuit
vitare. vt cum quis fugiendo ſe defendit
timens mortem ſi caperetur: ꝛ alius ſeque
batur eum iniuſte. Secus eſt ſi iuſte. ar. ex
de eta. c. i. Et quod dicitur extra c. c. z. in fi.
peniteat. expone. i. penitere bonum eſt. ſed
hoc intelligit quādo periculum corporis i-
minet. ſecus eſt ſi de rebus timet. ar extra
c. ſuſcepimus. Aliqui vero ponūt exemplū
tale. vt Ber. extra c. ſicut dignum. in glo.
nunqd in fine. clericus tenebat gladium i
manu ad ſuam defenſionem: ꝛ paganus
irruit in eum: ita ꝙ clericus nullo modo
potuit euitare: ꝛ ſic ille interijt ex gladio ꝑ-
ter ꝓpoſitum tenentis illum. Sed ſecundū
Hoſti. hoc homicidium poteſt dici caſuale
nunc autem eſt expreſſum li. 7. de homici-
dio volunta. vel caſuali. ſi furioſi. ꝙ ſi qs
aliter mortem vitare non valens ſuuȝ oc
cidat vel mutilet inuaſorem non fit ex hoc
irregularis.

Sequit̃ de 6°. ſ. de homicidio quod
cōmittit̃ a caſu ꝛ pena eius. vt cuȝ
quis arborem incidit. ꝛ arbor ca-
dens aliqueȝ opprimit: ꝛ ſimilia. Sed hoc
eſt diſtinguendum ſm Ber. extra c. ſicut.
Et etiam ſm alios magiſtros. qꝛ aut dat̃
opera rei licite: ꝛ debita diligētia adhibet̃
puta cum quis campanaȝ pulſat: cāpana

cadit ⁊ aliquem interfecit. Ipſe aūt caſū
non ꝓuidit: ⁊ q̄ꝫcito caſum ſentit clamat.
caue caue. hoc exemplum ponitur extra c.
Jo̅hes. Secūdum hoc intellige illud ex̄ c.
dilectus. ⁊ plura alia habentur ex̄ c. lator.
⁊. c. ex lr̄is. quidam. ſignificaſti. ⁊ di. 50. hi
qui. ſepe cōtingit. ſi duo. Et tunc in nullo i
putatur: vn̄ nec peccatum ibi committitur
nec irregularitas in ordinib⁹ ſuſceptis vel
ſuſcipiendis cōtrahitur. vt patet in iurib⁹
predictis. Aut opa rei licite datur: ſed dili
gentia debita non adhibetur. vt cū quis
arborem ſuam incidit: ⁊ qn̄ eſt ꝓpe caſum
non circumſpicit: nec clamat tempeſtiue ⁊
alte: caue caue. ⁊ tunc ſi aliquis ex caſu ar
boris occiditur illi imputat̄. Aut opa rei
illicite datur: vt cum quis arborem alteri⁹
inciderit: ⁊ cadens arbor aliquem occidit
⁊ etiam illi imputatur: ⁊ hoc ſiue diligētia
debita adhibeatur: ſiue non. Et in his caſi
bus irregularitas in ſuſcipiendis: ⁊ in ſu-
ſceptis ordinib⁹ contrahitur: niſi p papaꝫ
diſpenſet̄. vt hētur ex̄ c. ſicut. ⁊. c. ꝯtinebat
⁊ di. 50. clerico. ⁊. c. clericū. ⁊. c. hi q arbo
res. ⁊ in pluribus alijs capitulis eiuſdem
diſtinctionis. ⁊ ex̄ c. ſicut. ¶ Quid de cleri
co qui ludebat ad ludum quendam cum
layco: cuius ludi conſuetudo erat q̄ obti-
nens ludum equitabat ſocium. cum autē
layc⁹ illum ludum obtinuiſſet, ꝓſiliuit ſup
clericum equitaturus eum: ⁊ tunc a falce
illius clerici qua accinctus erat vulnerat⁹
fuit: ex q̄ poſt paucos dies deceſſit. ¶ Quid
etiā de clerico ludente cū alio clerico quē
ille alius clericus ad terraꝫ ꝓijciens a cul
tello quē ad latus habebat grauit̄ vulne-
ratus occubuit. Rn̄deo in p̄mo caſu cleri-
cus ille fit irregularis: ita q̄ nec ad mino-
res ordines aſcendet: nec in diaconat⁹ offi
cio miniſtrabit vllo tempe: niſi cum eo per
papā diſpenſetur. poterit tn̄ i ſubdiaconat⁹
officio miniſtrare ex diſpenſatiōe epi. ex̄ c.
cōtinebatur. In 2° vero caſu clericus ille
⁊ ordinibus habitis vtetur: ⁊ ad maiores
ordines ꝓmouebitur ſm̄ aliquos de iure
cōi: quod laudat Ber. ſꝫ aliquos vero ex
diſpenſatione pape. Sic diuerſimode intel-
ligunt diuerſi illud ex̄ c. lator. ¶ Sed cū
idem caſus videatur p̄mus ⁊ ſecundus.
quid eſt q̄ tam diuerſimode de ipſis iudi-
catur. Rn̄det Ber. in glo. illius. c. contine
bat. q̄ in p̄mo caſu dabat opaꝫ rei illicite
ludendo cum layco: quod nō licebat. 2. q.
7. laycos. non adhibuit etiam diligentiam
quam debebat. quia cum ſciret falcem ⁊
ludi conditiōem non remouit a ſe falcem:
⁊ ſic in culpa fuit. In 2° vero ludebat cū
clerico ⁊ ludo licito: ⁊ nō preparabant ali
quid mali futuruꝫ de cultello illo: ⁊ ſic nō
fuit in culpa. ſed ille qui ꝓiecit eū ad terraꝫ
⁊ conuenit cū predictis Bar. di. 70. de his
clericis. ¶ Quid ſi quis lapideꝫ ꝓijciat lu
dendo poſt aliqueꝫ: ⁊ ille volens declinare
lapidem illum impingit in lapidem aliūm
vel al' accidit ⁊ morit̄. Rn̄deo ſꝫ Inno.
ex̄ c. exhibita. talis eſt irregularis. q2 ille
ludus eſt noxius. Et ideꝫ dicit Hoſti. i glo.
ibidē. ¶ Sꝫ qd ſi talis non ꝓpter leſioneꝫ
a caſu q2 non eſt de ſe mortifera. ſed ꝓpter
impitiam medici ⁊ incuriam penes eū la-
boribus ⁊ ſudoribus expoſitum moriat̄.
Rn̄deo q̄ non eſt irregularis ſm̄ Ber. i. c
exhibita. Innoc. tamen intelligit hoc qn̄
lapis qui ꝓijcit̄ non ꝯſtitit cām ruine. al's
ſecus eſt. ¶ Quid de clerico q iaciēdo lapi
dem caſu puerū occidit. Rn̄deo ex diſpen-
ſatōe poteſt remanere in ſuo ordine. di. 50.
clerico. hoc eſt veruꝫ ſm̄ Jo. ſi dedit opaꝫ
rei licite: puta expellendo porcos de agro. ſi
tamen adhibuit diligentiam debitam: al's
i nullo puniret̄. ¶ Quid ſi ludant aliqui
cum pila: ⁊ pila manuꝫ tondētis aliquem
ita fortiter impellat q̄ illū quem tōdet occi
dat. Rn̄deo ſi tondebat ibi vbi cōſueuerat
ludi: ⁊ ille q tondebat̄ ſcienter faciebat ſe
ibi tonderi: imputat̄ ſibi. Si aūt illud peri
culum ignorabat: imputabit̄ tondenti. ff.
ad. l. acquil̄. Iteꝫ mela ꝛc̄. ¶ Si qs ipellat
me in alium: vel aliū in me: ⁊ ille moriatur
nūqd teneor. Item aliqs vult me peutere
⁊ dum eleuat ictum de gladio pcutit aliuꝫ
⁊ morit̄. Item aliqs me impellendo retro
cadit ⁊ morit̄. Item aliqs ferrat equuꝫ ⁊
ſedens ſup equū cadit ⁊ morit̄: nunqd in
his caſibus fit iſte irregularis: ꝑter cuius
voluntatē mors accidit. R° ſm̄ Hug. diſ.
50. ſepe. q̄ non. niſi fuerit in fraudem q̄ꝫtū
ad p̄mos tres caſus: vel i culpam q̄ꝫtum
ad vltimum. ſꝫ Rod. ¶ Quid ſi qs habet
ceruum vel leoneꝫ q aliquem occidit. R°
ſm̄ Innoc. ex̄ c. ad audientiam. nō videt̄
q̄ ſit irregulari: dūmō n̄ hēat maliciā latē
tem: vel culpam i mortem alicuius. nō. n.
vr̄ q̄ leuis culpa vel negligentia ei debeat
iputari. Alij dicunt q̄ fit irregularis ſi qd
poſſit ſibi imputari. ar. diſ. 50. hi q arbores
⁊. c. ſepe. ⁊ eadem refert Hoſti. ibidem.
¶ Quid de presbytero q aſcendit ſup equū

vt iret aliquātulū ad ſpaciandum: q equ⁹ cum ꝓter ſeſſoris arbitrium laſciuiret ſaltibus: ipſe vt eum refrenaret equū ſtimulauit: fractoq; freno equus ibi relict⁹ currēs ſeſſorem ꝓiecit: ⁊ puerū quendam oppreſſit. Vndeo presbyter ille in nullo ex h tenetur. q2 nec voluntate nec facto occidit. nec rei illicite opam dedit. vnde in nullo ē irregularis. ex c. dilectus. vbi dicitur de h ⁊ dicit ibi Ber. ꝙ in culpa eſſet ſi frenum de leui rumpi crederet. ar. extra c. ſignificaſti. vel ſi ꝓpter eius imperitiā equus laſciuiret. inſti. ad. l. acquil. §. ipetu quoq;. Et idē eſſet ſi ꝓpter eius infirmitatem ⁊ impotētiā Si vero hoc accidat ꝓpter vitium equi. q2 ſ. eſt durus bucca. Aut hoc ſeſſor ignorat ⁊ tunc non imputatur ſibi. Aut ſcit: ⁊ tūc iputat̉ ei ⁊ fit irregularis. quia debuit ſcire ſe non ſufficere ad retentionez ei⁹. vt hētur in. c. ſignificaſti.

Equit̉ videre de. 7⁰. ſ. de hōicidio quod committit̉ voluntate: ⁊ de ei⁹ pena. ¶ Circa quod ſciēdū ꝙ tale hōicidiuz eſt enorme peccatum ⁊ grauiter puniendum. Nam ꝓ tali homicidio ſm can. eſt iniungenda penitentia. 5. vel. 7 an. vt dictum eſt ſupra li. 5. ti. 21. quam ſi facere renuerit: ſi ſit laycus excōicatur. ſi autem clericus ſiue ꝑ accuſationez ſiue ꝑ inquiſitionem ſit conuictus degradatur: niſi cum eo miſericorditer diſpenſetur. vt dicitur diſ. 50. ſi quis voluntate. ⁊ c. ſi qs viduam. ⁊ extra de accuſa. inquiſitōis. Secundum tamen aliquos vt dicit̉ ibidē in glo. conuictus ꝑ inquiſitionem officio ⁊ beneficio ꝑuatur. priuatur inquā non tū deponit̉. ſi aūt humilit̉ pniāz ſuſticat: nihilominus clericus deponit̉. ſ. ab officio ⁊ bñficio. vt hētur extra c. ſicut dignum. ⁊ i. c. ſi quis viduaz. etiam ſi paganū occiderit vt diſ. 50. clericum qui paganum. nec cum eo diſpenſatur. vt infra videbit̉. layc⁹ autē ad ianuam eccleſie ſemper iaceat: ⁊ in fine vite ſue cōmunionem accipiat. vt dicitur i c. ſi quis voluntate. hoc intelligit̉ ſm Jo. ſi deceſſerit anteq̄ȝ penitentiam cōpleuerit q2 poſtq̄ȝ eaz compleuit cōmunionē ſumit 26. q. 6. ſi quis de corpore. Secundum aūt leges altiores in exilium deportant̉. humiliores vo beſtijs ſbijciunt̉. ff. e. ad. l. cor. de ſicca. l. 3. §. vlti. ⁊ l. penulti. ſm Azo. vel ſm hoſti. ſi quis accuſet̉ ad. l. cor. de ſiccarijs ⁊ conuincat̉ capite punit̉: qñ accuſat̉ ꝙ hoiem interfecerit: vel ꝙ ꝑ eum nō ſteterit vt inſti. de publi. iudi. §. Jtez lex cor. Et ſic in vero hōicidio quilibet capite punit̉. ſz illud xp̄i. Qui gladio ꝑcutit gladio ꝑibit. Sed qñ accuſat̉ ex eo ꝙ hōicidium interpetratiue cōmiſit: vel qñ conſtat de hoc per inquiſitōem. locum habet dictum Azo. vt dicit hoſti. Patricide autem ſm leges. vt dic̄ hoſti. ⁊ Goff. ti. de his q ad eccle. al's. pena eſt vt virgis ſanguineis verberatus in eculio vel in ſacco corij coeti inſutus cum cane. capone. vipera. ⁊ ſymia. i maris ꝓfundū vel flumen ꝓximū iaciat̉. Si aūt mare vel flumen ꝓximum non inuenỉt beſtijs ſubijcit̉. C. e. l. i. habet aūt hec pena locum in aſcendentibus in infinituz: ⁊ in quibuſdam collateralibus: ⁊ quibuſdam affinibus. ſ. vxore. viro. nuru. genero. vitrico. ꝑuigno. ſocero. p̄rono. ff. eo. ſ. ad. l. pompe. parici. l. i. Jtez qui ꝓſtiterūt opam de eadē lege tenent̉: ⁊ etiam durius puniunt̉. ff. e. ad. l. pompe. l. ſi ſciente. Jtem qui venenuz emit vt patri daret lege eadem tenet̉: licet dare non potuerit. ff. e. ad. l. pompe. l. i. in fi. Jtem hōicide reputant̉ ſm leges q vadūt aīo capiendi ⁊ occidendi: lz nō occidant. ⁊ debent occidi tanq̄ȝ interfectores vl' q̄ſi ſed non ſunt irregulares niſi actu occidāt Similiter qui ferunt opem occiſori dando auxiliū conſilium vel fauorem: al's nō facturo. h Ber. ex de hōicidio. ſic dignū. Sic ergo hōicidium ſimplicit̉ volūtariuz impedit cuiuſlibet ordinis execuītōem: ⁊ receptionem. diſ. 50. miror. ⁊ c. ſe. impedit inquam ꝓpter neceſſitatem ꝓcepti: non ꝓpter neceſſitatem ſacramēti. Cuius ꝓhibitionis ratio vel congruitas aſſignari pōt tripliciter. ꝑma q2 deus noluit ꝙ Dauid q2 ſanguinem multum effuderat edificaret ſibi domum: ſed Salomon eius filius vt hēt̉. 2. Regl. 7. 2ª eſt quia ordines referunt̉ ad ſacramentum eucharíſtie: quod eſt ſacr̄m pacis facte nobis ꝑ effuſionem ſanguinis xp̄i. hōicidiuz vero maxime contrariatur paci: ⁊ homicidia conformant̉ magis occidentib⁹ xp̄m: q̄ȝ ipſi xp̄o occiſo: cui debēt omēs miniſtri predicti ſacr̄i conformari· 3ª eſt ꝓpter deteſtatōez ⁊ horrorem effuſionis ſanguinis. ꝓpter quod etiam dñs noe ⁊ filijs eius ꝓhibuit ne ederent carnes cū ſanguine. vt dicitur Gen̄. 9. c. Vtrū autem irregularitas homicidij tollat̉ ꝑ baptiſmū habitum eſt ſupra. li. 4. ti. 4. ar. i. ¶ Ad h nota ꝙ quoddā hōicidiū eſt ſimplicit̉ voluntarium de quo ꝓxime dictū ē. quoddā

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

eſt ſimpliciter non voluntarium. vt cũ qs
carens vſu rationis hominem occidit. Et
talis ſm ius nouũ nũc expreſſuȝ in.7°. de
homicidio voluntario ⁊ caſu. ſi furioſus.
non ē irregularis. Quoddã ē inuoluntariũ
vt cum quis volens non occidere cogitur
occidere. vt ſi quis mouear violēt manũ
eius cum gladio. Et ſimiliter cum quis oc
cidit caſualiter: ſi adhibuit omēm diligen
tiam quã debuit. Primus enim nõ ē irregu-
laris. qꝛ ꝓprie loquendo non eſt hõicida:
cum in occidendo non agat: ſed patiatur.
Similiter nec ſecundus eſt irregularis. vt
ſupra dictum eſt. Quoddam aũt eſt ptim
voluntariũ: vt cuȝ qs ponitur i neceſſitate
ineuitabili: vt vel occidatur vel occidat: oc-
cidit. talis enim non vult occidē abſolute.
vult tñ occidere ne occidat̄: de quo dic vt
ſupra. Ille etiam qui hominem caſu occi
dit: non tñ debitam diligentiam adhibuit
occidit ptim voluntarie: inq̄ꝫ tñ voluntarie
debitam omiſit diligentiam adhibere: ⁊ p-
tim inuoluntarie. qꝛ abſolute nolebat occi-
dere. de quo habitum eſt ſupra.

S Equitur videre de. 8°. ſ. de qbuſdã
dubitabilibus circa iſtaȝ mãm: ⁊
ſunt hec. ¶ Quid ſi cleric⁹ tradat
latronem iudici ſeculari petens etiam cuȝ
proteſtatõne q̄ eum puniat citra ſanguis
effuſionẽ: ⁊ poſtea iudex ꝓcedat vſq; ad ſã
guis effuſionem. Rndeo non fit ex h̄ irre-
gularis. aliter daret̄ plurib⁹ mã clericos
expoliandi ⁊ trucidandi: ſi ꝓpter metũ illũ
nõ auderent conqueri. Nec etiam nocet ſi
clericus ad cõuincendũ latronem dederit
ſigna. Et idem dico ſi ſimpliciter deponat
querelã de iniuriantibus ſibi ⁊ eccle. licet
tales vix poſſint coartari ſine ſanguis effu
ſione. Sic loqtur manifeſte e x̄ c. tua nos.
.§. ad vltimũ. ⁊. c. poſtulaſti. li. 6. c. exꝑſſius
⁊. 23. q. 5. c. i. ⁊. c. vnum. ⁊. c. pena. ⁊. c. reos.
¶ Quid ergo ſi iudex illuȝ ſuſpendat. ⁊ h̄
clerico q tradidit eum ſibi in mēte placeat
⁊ ratũ habeat. Rndet Hoſti. q̄ ratihabitõ
retro trahet̄ ⁊ mãdato cõpabit̄. qꝛ hoc i
maleficijs generalit̄ traditur. ff. de vi ⁊ vi
ar. l. i. §. quotiēs. Et hoc intelligo verũ ē
ſi gaudeat de morte perſone. Secus eſt ſi
de maleficij punitõne letet̄: ⁊ deo regratiet̄
⁊ pſone compatiat̄: ⁊ de hoc q̄ commiſit
aliqd tale ꝓpter quod ita puniret̄ contri-
ſtetur. ar. e x̄ e. c. 2. ⁊. c. poſtulaſti. Sȝ ⁊ ꝓpt̄
ratihabitionē nõ fiet irregularis: cũ factũ
deficiat in quo lex ꝓmotionis conſiſtit. 15.
q. i. c. ſi. ¶ Nõ etiã q̄ ſi clericus alit̄ poteſt
res ſuas recupare non debet furem capere
vel ligare vl' iudici tradē. e x̄ e. ſuſcepim⁹.
Si autem teneat furem: ne cum ſuis reb⁹
fugiat: q̄s aliter non põt recupare donec
tradat eum iudici vel eius innocet auxi-
liuȝ: non fiet irregularis ſi iudex ſuſpēdat
ipm: dum tamen non habuerit intentõeȝ
corruptam. vt predictum eſt. Idem ē ſm
Jo. q̄ qũcunq; clericus agit de crimie ci-
uiliter: vel de modico crimine: qõ non idu
cit mortem. ſi iudex occidat eũ non nocet
clerico. e x̄ e. poſtulaſti. Bar. vero in que-
ſtionibus credit hoc eſſe verũ: niſi cõſue-
tudo eſſet in illa terra q̄ ꝓpter furtũ mors
infligeret̄. 23. q. 2. maximianus. Secũdũ
Innoc. vero ⁊ Hoſti. ſup. c. poſtulaſti. cle-
ricus non debet criminalit̄ agere. ſi vel de
iure vel de conſuetudine in tali mõ agendi
conſueuit iudex penam ſanguis inferre.
¶ Quid ergo ſi intentio clerici tradentis
ſit corrupta: vt ſi intendat q̄ ꝯdemnetur
ad mortē. Rndeo irregularis erit ſi mors
ex hoc ſecuta fuerit: quibuſcunq; verbis
intentõem ſuam velauerit: lȝ p eccleſiam
non prohibeat̄: niſi ei conſtet p cõfeſſionē
vel ꝓbatõeȝ. uel quia nihil velabat: ſȝ hoc
aperte dicebat. Sic intellige ſm Hoſti. con
trarium. extra de excel. prela. ex lris. ⁊. 23.
q. 5. c. 2. ⁊. c. vnum ſolum. ⁊ de pnia diſ. i. pi
culoſe. Et ſic ꝓbatione deficiente relinq̄tur
ſue ɔſcientie. vt dicet̄ etiam infra i ſequēti
queſtione: licet quidam aliter ſentiunt ſm
Hoſti. ¶ Quid de clerico cuius domũ fur
ingreſſus fuit: ⁊ eum grauiter vulnerauit
ſed poſtea fur a ſocijs illius clerici captus
ad poteſtatem ductus fuit. poteſtas vero
nuncios ſuos miſit eidem clerico vt expo-
nēt ſiq̄ de fure pdcõ ſciret interſigna: q cle-
ricus cultellum quem illi furi abſtulerat ⁊
ſotulares ab illo fure in domo clerici ipſius
dimiſſos nuncijs predictis tradidit ſe ſu-
per facto furis illius nihil amplius intro-
mittens: ⁊ poſtea furis illius mors eſt ſub
ſecuta. Rndeo q̄ illi clerico nullo modo
mors illius furis imputari poteſt. extra c.
tua nos. vbi de hoc. alias eniȝ ille clericus
fuit iductus tanq̄ꝫ teſtis. quia nec acceſſit
ad preſentiam iudicis. quod fit in crimia
libus. in auc° de teſtibus. §. quoniã infuit.
⁊. §. hec oia. Nec per hoc q̄ ille interſigna
tradidit ille de furto conuictus fuit. non
eniȝ eſt eo ipſo fur q̄ animo furãdi domũ
intrauit. ff. de furt. vulgari. §. q furti. h̄ in

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

glo.illius.c.tua. Et idem abbas dicit.
¶ Quid ſi quis in rixa mortuus fuerit: ⁊
neſcitur quis interfecerit: nunqd omnes
rixantes iudicabuntur homicide. Rndeo
ꝙ quantum ad peccatum ptinet illi qui pcuſ-
ſerunt: ⁊ qui volũtate occidendi venerũt:
licet non pcuſſerint: ⁊ qui venerũt ad au-
xilium occiſſoribus prebendum: ſi forſan
alij violenter eos repellerẽt: omẽs iſti tanꝗ
homicide tenentur. Diſcretus tñ cõfeſſor
dabit maiorem penitentiaꝫ pmis quam ſcdis:
⁊ ſecũdis quam tertijs. ¶ Sed nunqd omẽs
iſti ſunt irregulares. Jo. dixit omẽs repellẽ-
dos. Et ipſum ſequit̃ Ray. ſufficit enim ꝙ
ſumpſerint arma. di. 51. aliquãtos. licet alij
interfecerint. vt habetur extra de cle. pcuſ.
continentia. licet non imputet̃ mihi. ſi ali⁹
interficiat me inuito. cum ego non vulne-
rauerim. Vin. na. contradicit. ⁊ dicit neminẽ
in dubio repellendum. ar. extra eo. ptitio.
Nec obſtat illud extra e. de cle. percuſ. conti-
nentia. quia debet intelligi quãdo conſcia
remordet eum: quia ſumpſerit arma. vnd̃
non eſt repellendus: niſi ipſe ſe repellat. ar.
extra de cle. percuſ. preſentium. ⁊ ex̃ de tẽp.
ordi. nullum eorum. Alij dicunt ꝙ ſi con-
ſtet de aliquo ꝙ percuſſerit: ſemper ĩ dubio
repellit̃. extra c. ſignificaſti. § ꝙ ſi diſcerni.
Si vero neget ſe pcuſſiſſe: relinquatur cõ-
ſcientie ſue. vt dicitur in d. c. nullum. ⁊ ex̃
de cleri. percuſ. c. penulti. ⁊ vlti. Secundum
autẽ Hoſti. ſatis põt dici ꝙ in vtroq; caſu
ſit relinquendus conſcientie ſue: tum quia
nec. § ille ꝙ ſi diſcerni. dicit ꝙ cogat̃ abſti-
nere: ſed ꝙ debet hoc facere quaſi conſulẽ-
do: tum quia in illo. c. ptitio. conſtat ꝙ per-
cuſſit. vel etiam ſm eundem in vtroq; caũ
relinquatur conſciẽ ſue: niſi tanta laboret
infamia ꝙ generet graue ſcandalum. vt
ex̃ c. ex litteris. Tutius tamen faciet ſi in
dubio hõicidã ſe reputet: ⁊ vt ſic abſtineat:
cum nullum piculum ſit abſtinere. celebra-
re vero periculũ poſſet eſſe. ex̃ c. ſignificaſti
Hoc autẽ eſt firmiter tenendum ſm Goff.
⁊ Hoſti. ꝙ ſi clericus non letaliter nec aĩo
occidendi pcuſſit: nec ad occidendũ venit
nec alios ꝓuocauit: ⁊ ictus ſuus diſcerni
poſſit: nec de occiſo tenetur: nec ordinare ꝓ-
hibetur: licet alij pcuſſerint ⁊ occiderĩt. vt
hẽtur in d. § ꝙ ſi diſcerni. Itẽ ſm Hoſt. ex̃
c. petrus. ſi quis incipiat rixam: ⁊ in ipſa
male tractetur: ꝓpter quod amici eius cõ-
moti aliquem mutilant ⁊ occidunt ſit irre-
gularis. ſecus eſt ſi iniuriam paſſus fuit:
nõ intulit. ¶ Quid ſi quis vadat ad occi-
dendum aliquẽ: ⁊ tu ſcienter eũ aſſocias
non tamen ad hoc euꝫ inducis: ſed ex aĩo
retrahis: cum tamen nolit acquieſcere tibi
timens tamen de eo nihilominus aſſocias
ipm cum volũtate defendendi eum ſi quis
inſeq̃ret̃ ipm: ⁊ ſic p te aſſociatus ꝯmittat
homicidium. Rndeo hõicida es. ex̃ c. ſic
dignum. nec poteris ꝓmoueri. Sic itelligit̃
ꝙ defenſione committit̃ hõicidium. ex̃ de
cle. pu. in du. Henricus. Et ſi iſte caſus nõ
cadit ſub aliquo membro diſtinctionis ſu-
pradicte. h Hoſti. Itẽ ſm Innoc. ⁊ Hoſti.
ex̃ e. ſup. c. petitio. ſi qui aſſociant aliquos
ad bellum: ⁊ eis preſtent fauorem: ſi bel-
lum ſit iniuſtum videt̃ ꝙ ſint irregulares
ſi mors inde ſequatur. Secus eſſet ſi cum
eis irent cã pacificationis: vel alia cã iuſta
dũmodo dolus ⁊ negligentia lata abeſſet
ar. a contrario ſenſu. diſ. 50. quantum. ⁊ ex̃ c.
preſbyterum. ¶ Illud quoq; eſt notãdum
ꝙ licꝫ clerici poſſint ad bellũ ꝓpt̃ defenſiõꝫ
rei publice milites inducere. vt habet̃ di.
63. Adrianus. ⁊ 23. q. 2. dominus. non tñ
debent in ꝓpria pſona pugnare. vt extra e.
c. penulti. ¶ Sed nunquid clericis illis im-
putat̃ ſi quis ibi moriatur. Rndeo ꝙ nõ.
vt dr̃. 23. q. 5. de occidendis. ⁊ e. c. penulti.
lꝫ ſit ar. contrarium. 20. q. 3 eos qui. ⁊ 23.
q. vlti. c. vlti. ¶ Sed nunqd epĩ vel alij cle-
rici irregulares fiunt laycos hortando ⁊
monendo: vt eos iuuent: ⁊ arma ſumãt ꝓ
fide catholica: ⁊ etiam ꝓ iuribus eccleſie de-
fendendis vel repetendis. Rndeo ꝙ non.
imo ſm Ray. talis ꝑlatus grauit̃ peccaret
ſi ſileret. ar. diſ. 43. ſit rector. qnimo ſi epĩs
non põt aliter recupare ſuum ius: põt illõ
alicui concedere in feudum qui recuperet
ipſum. Et hic eſt caſus in quo non obſtãte
ſuo iuramento põt hoc modo alienare bo-
na eccleſie. vt habetur extra de feudis. c. 2.
¶ Ulterius nota quantum ad clericos ꝙ bel-
lum aut eſt iuſtum: aut iniuſtum. ſi iuſtum
tunc poſſunt alios hortari ad defendendũ
ſe ⁊ eccleſiam: ⁊ ad vim infidelium arcen-
dam. 23. q. 8. § licet. ⁊. 23. q. 3. maximian⁹.
ſi autem ſit iniuſtum ſic fiut irregulares: ⁊
de rigore iuris ſunt deponendi. ex̃ de penis
quod in dubijs. ¶ Quantum vero ad lay-
cos. diſtingue etiam ꝙ aut eſt bellum iu-
ſtum: aut iniuſtum. ſi iuſtum: aut aliquem
occiderunt vl' mutilauerunt. ⁊ ſic non poſ-
ſunt ꝓmoueri: aut neutruꝫ fecerunt: opaꝫ
tñ diligentem ad hoc dederunt. ſic poſſunt

ꝓmoueri ex diſpenſatiõe epi. Si aũt bellũ
eſt iniuſtum: ſic fiant irregulares etiam ſi
nihil p̄dictorum trium fecerũt. tamen eps̄
põt diſpenſare cum eis ſm̄ Ray. ⁊ W. dũ-
modo nec mors nec mutilatio ſit ſecuta.
¶ Quid ſi eps̄ ſit preſens in bello: ⁊ multi
hincinde ſint occiſi: nunq̄d ē irregularis.
Rn̄deo videtur ꝙ ſic ſm̄ Ray. q̄ in ſimili
materia ſequit̄ opi. Jo. Nec obſtat illõ ex̄
c. petitio. q2 hi cũ quibus preſbyter erat ḡ-
niter ab infidelibus inuadebant̄. de h̄ tamē
tenendũ eſt quod ſupra notatũ eſt. q. quid
ſi quis in rixa. ¶ Quid de preſbytero qui
dixit infanti ꝙ equũ ad fluuij ripã ducēt
ſed a fluuio ſibi caueret. ille aũt flumen in
trauit: ⁊ ſubmerſus fuit. Rn̄deo culpabil'
ē. q2 ſuſpicari debuit hoc poſſe euenire: ſicͭ
imputat̄ diacono qui non remouit falcem
qua accinctus erat: cuꝫ ludi conſuetudinē
ſciret. vt ex̄ c. ꝯtinebat̄. ⁊ preſbro qui nõ
remouit a corrigia cultellũ: cum qua ver
berabat famulum. vt ex̄ c. ad audientiam.
ita ꝙ nõ ꝓmouetur: nec ordinibus iaꝫ ſu
ſpectis vtitur. vt dicitur ibidem. niſi cuꝫ eo
per papã diſpenſetur. vt habetur in. c. con-
tinebat̄. h̄ Hoſti. ¶ Quid de illo q̄ hoiem
a morte liberare potuit: ſ; noluit. Rn̄deo
nõ eſt imunis a culpa homicidij. ex̄ c. ſicͭ
dignum. §. illi autem. ar. di. 86. facientis. ⁊
23. q. 3. non in inferenda. ⁊ c. qui poteſt. ⁊
c. q. 5. reos. Et hoc qñ conſtat illum iniuſte
occidi. de pe. di. i. periculoſe. ⁊ 21. q. 3. c. vlt.
⁊ ex̄ c. ſicut dignum. Et licet aliqui intelli
gant hoc de iudice qui põt ex officio ſuo de
fendere. q2 ille ſol⁹ ad hoc tenet̄ ex p̄cepto
23. q. 5. qui malos. ⁊ q. 4. forte in fi. Cõſi-
lium tñ ſanum eſt ſm̄ Hoſt. ⁊ Hoſti. ꝙ qli
bet etiã p̄uatus hoc faciat: ſi ſine periculo
ſuo hoc poſſit facere ꝓpter p̄miſſa iura. Ad
hec facit qõ dicetur. j. li. 7. ti. 2. caſu. 8. Se-
cũdum Roð. vero pſone p̄uate ſi credant
ꝙ poſſint hoiem ab iniuſta morte liberare
ſolo verbo tenent̄ impedire v̄bo ⁊ ēt facto
ſi autem credant ꝙ hoc non poſſint facere
ſine ſuaꝝ perſonarum periculo nõ tenent̄
¶ Sed nũquid iudex ſi nõ liberat hoiēꝫ
a morte iniuſta cũ poteſt. Et prelatus ſi nõ
paſcat fame morientē cum poteſt: erit irre-
gularis ſi mors inde ſequat̄. Rn̄deo ꝙ ſi
licet grauiſſime peccēt. q2 lex ꝓmotionis fa
ctum requirit. 15. q. i. ſi quis non iratus.
¶ Quid de illo de cui⁹ turbata volũtate ꝓ
ceſſit homicidiũ: puta parentes clerici ver
berati conueniunt: ⁊ dicunt ꝙ hoc velint
vindicare. Rn̄deo ſm̄ Hoſti. ex̄ eo. ad au-
dientiam. talis eſt irregularis ſi nõ ꝯdixit
expreſſe. ar. ex̄ de ſimo. matheus. Si vero
hoc ꝓhibuit expreſſe: ⁊ ex corde ſecurus
eſt. Et hoc eſt expreſſum ex̄ c. petrus. Al's
corã deo cadit ſi tacite conſentit. Et ſic lex
ꝓmotionis non cõſiſtit ſemp in ſolo facto
ſed in facto ⁊ animo. ꝓbant̄ hec. 15. q. i. c.
ſi. ⁊ q. 6. c. i. circa finem. ¶ Quid de eo qui
ꝓcurat vel ictu cauſat mulieris aborſum.
Rn̄deo cũ homo conſtet ex aĩa ⁊ corpore
non iudicatur homicida ille cuius ꝓcura
tõe uel ictu fecit mulier aborſum: ſi puerpe
rium nondum erat formatum vel aĩatum
Si autem erat aĩatum iudicat̄ homicida.
vñ eſt irregularis: ⁊ cum eo ſolus papa di
ſpenſat. vnde dicitur extra c. ſicut dignuꝫ.
⁊ c. ſi aliquis. vbi de hoc in glo. ⁊ 32. q. 2.
quod vero nõ eſt formatum. ⁊ c. ſe. ¶ Sꝫ
cõtra ſi alicui factum vel datũ ſit aliquid
ad potandum quo minus poſſit gñare cõ-
cipere vel parere tenetur vt homicida. ex̄
de homi. ſi aliquis. Rn̄deo dicũt q̄dam vt
Ber. ibidem. ⁊ c. ſicut ex lr̄arum. ꝙ illud
locum habet q̄ntum ad penam legalem ſicͭ
etiã ille ſm̄ legem homicida iudicatur qui
poculum amatoriuꝫ dedit. Sic intelligunt
illud. ff. de penis. ſi q̄s aliq̄d. §. q̄ aborſiõis
Non tamen eſt irregularis: ⁊ ſic nõ dicit̄
homicida ꝓprie ⁊ ſimpliciter: ſ; occaſiona-
liter. vñ etiam eſt eis iniũgenda pñia ſpũa
lis. ſicut habetur. di. 86. paſce. Sꝫ certe tal'
etiam ſm̄ leges non dicet̄ vere homicida
ſed interpretatiue. Nam ſi puerperium nõ
dum erat formatũ: tenet̄ lege aquilia tãq̄ꝫ
de rupto: nõ tanq̄ꝫ de occiſo. Sic intelligo
illud. ff. ad. l. acquil'. ſi ſeruus ſeruum. §. ſi
mulier. ⁊ l. quintus mucius. In hoc etiaꝫ
caſu intelligo ꝙ mulier que ſibi vim itulit
ante puerperium formatũ ne parere poſſet
vltimo ſupplicio non afficitur: ſed in exiliũ
mittitur. ff. ad. l. cor. de ſica. l. ſi mulierem. ſi
enim formatum eſſet damnaret̄ ad mortē
Et hoc diſtinguit manifeſte illa lex ſi quis
aliquid. ſic ergo lex ⁊ canõ in hoc ꝯuenuit
licet diuerſas penas inferant. hec Hoſti.
¶ Quid ſi dubitetur vtrum exinde ſit fa-
ctus aborſus: ⁊ vtrum fetus eſſet anima-
tus. Reſpondeo ſi ille qui percuſſit proba
biliter credat vel dubitet q̄ꝺdiu dubitat a
miniſterio ⁊ promotione abſtineat. ne peri
culo ſe ꝯmittat. Si aũt hꝫ leuē opi. ⁊ teme
rariã deponat eã ſi põt. ⁊ ſic poterit miſtra
re ⁊ ꝓmoueri: alit̄ nõ. h̄ Roð. ar. ex̄ de ſen.

ex.conqueſti. ¶ Quid ſi preſbyter vel ma/
giſter famulū vel diſcipulum vulnerauit
corrigendo. Reſpondeo ꝙ ſiue vulnus ſit
letale ſiue non: ſi tamen ex eo mortem in/
currat hōicida ⁊ irregularis iudicaṫ. qꝛ
qui mortis dat occaſionem: videṫ dediſſe
mortem. vnde nec ad altiores ordines pro
mouetur: nec habitis niſi minoribus ex di
ſpenſatione epī vteṫ. Secus eſt ſi deceſſiſſ
alia īfirmitate ex vulnē nō ſecuta. vt ex̄ c.
preſbyterum. ⁊ c. decetero. ⁊ c. ad audien/
tiam. in tex. ⁊ glo. Secus etiam eſſet ſi per
medici impitiam: vel ſui negligentiam. vt
infra dicetur: moreretur. Et quod dictū
eſt de occaſiōe mortis. intelligiṫ de ꝓpiqua
ſic itelligo. §. ad. l. cor. de ſicca. nihil itereſt.
Secus eſt de remota. non enim ideo quia
faber cultellum facit homicida iudicatur.
extra c. tua nos. rñſo. i. ⁊ c. exhibita. Idem
tamen videtur de remota ſm Ber. extra
c. decetero. ſi animo nocendi fecit: ⁊ mino/
rem diligentiam adhibuit. extra c. preſby/
terum. in fine. Quid ſi poſtq̄ conualuit re
cidiuauit. R̄ndeo preſbyter teneṫ. qꝛ ſem/
per cauſa ſubfuit. de pe. diſ. 3. ſi quis ſemel.
⁊ extra c. ad audientiā. hec Ber. extra c.
preſbyterum. ¶ Quid eſt de medicis. R°.
imputari poteſt eis culpa āte factū. i facto.
poſt factū. Ante factum. vt quia intro/
mittit ſe de medicina cum ſit idiota. In fa
cto. vt quia licet ſit peritus in arte: nō tām
ſequitur traditiōes artis: ſed fantaſiā ꝓpriā
capitis. Poſt factū. vt qꝛ lꝫ ſit in arte pit°
⁊ ſꝫ artē agat: nō tm̄ adhibet diligētiā vt ī
firm° cuſtodiaṫ. Si tm̄ neqꝫ añ factū neqꝫ
ī facto neqꝫ p° factū ī culpa dephēdaṫ ſibi
non imputaṫ ſi aliquis infirmus ex fatui/
tate ſua vel aliena vel caſu fortuito moria
tur. Recurrat ergo quilibet medicus ad
conſcientiam ſuam. ⁊ ſi non mordeat eū
poteſt ꝓmoueri. vt extra de eta. ad aures.
⁊ promotus poteſt exequi ordines. vt ex̄
c. tua. Sed in hoc caſu ꝓpter graue ſcāda/
lū interdicitur executio ſibi: lꝫ in hoc nō
deliquerit. extra c. ex litteris. i. Sanū etiā
conſilium dat Hoſt. ⁊ etiam laudat Hoſti.
ſcilicet ꝙ ꝓmoti ⁊ maxīe ꝓmouendi abſti
neant ab opere practicali. Et potiſſime ci/
rurgico: quod inciſionem ⁊ aduſtionē re
grit. vt extra c. tua. ⁊ extra ne cle. vel mo.
ſententiam ſanguinis cum in nullo vacil
lare debeat conſcientia promouendi. vt di
citur diſ. 33. layci. Sed ſm Ray operari ſi
licꝫ de phyſica clericis in ſacris ordinibus

conſtitutis: vel etiam in minoribus: dūmō
ſint beneficiati: niſi gratis ꝓ miſerabilib°
perſonis vel confratribus: vel ſanguineis
velint operari. Nec etiā tunc debent ſi ibi
poſſet eſſe periculum: quod lōge ſtrictius ē
in clauſtralibus ſeruandum. Officiū aūt
cirurgie que inducit inciſionem vel aduſti
onem eſt ſine omni exceptione talibus iter
dictum. extra ne cle. vel mo. ſñiam. ⁊ c. ſup
ſpecula. ⁊ extra de poſtulando. c. i. ⁊ ex̄ c.
tua nos. hec Ray. Sed tamen ſꝫ Ber. ex̄
de falſaṫ. ad audientiam. clericus talē adu
ſtionem infligere pōt: que ad effuſionē ſan
guinis non procedat: aliter non. ¶ Quid
ſi ꝓpṫ defectū vel corruptiōē ſpēꝝ ī medici
nis poſitaꝝ: aut ſophiſticationem eger peri
culū incurrit. R̄ndeo ſm Innoc. extra c.
tua nos. ſi medicus debitam diligentiam
adhibuit in eligendis ſpēbus: quicqd ibi/
dem accidit inculpabilis erit. ⁊ idem dicit
Hoſti. in glo. ¶ Quid ſi quis incidendus
non habet conſuetam diſpoſitionē mēbro
rum vel venarū: aut ſubito timor vel tre
mor inſolitus irruit ſuper eum. R̄ndeo ſꝫ
Innoc. ibidē. ſi inciſor non erret ex impi
tia vel diſſuetudine in huiuſmodi: nō pec/
cat: nec fieret irregularis ſi ille decedēt. qñ
tamē in aliquo dubitat: potius dimittat q̄
incidat. Item dicit Hoſti. ibidem. ¶ Quid
de illo qui aliquem flobothomat: vel ſecat
⁊ inde moriatur. R̄ndeo ſi ſit pitus ī arte
illa: ⁊ adhibeat omēm diligentiā quā dꝫ
in aliquo nō tenetur. qꝛ potius caſu ⁊ cul
pa flobothomati vel ſecti mors preſumiṫ
eueniſſe. 22. q. 5. de occidendis. ¶ Quid de
illis qui ſcrupuloſam habent conſciētiam
de morte illorum quos cuſtodierunt in in
firmitate. R̄ndeo de his que bona fide fi/
unt circa egros non debet aliquis de facili
ſcrupuloſam habere conſcientiam: lꝫ erra/
uerit in aliq̄. Et hoc dico ſi non ſit ibi lata
aut euidens culpa: aut negligentia diſſo/
luta: que eſt ꝓpe dolū. Et ſi huiuſmōi ſcru
pulū habet ad cōſiliū alicui° boni viri de/
ponere debet: vt ſi in principio infirmitatis
qñ neſciebaṫ adhuc qualis morbus eſſet
minutorē vocaſſet: qđ etiam medici qñqꝫ
facere ſolent. vel ꝓpter ſudorem ꝓuocādū
vel ſeruandum nimis egrū coartaſſet. aut
ei nimis bibere aquam vel vinū limpha/
tum dediſſet. Aut cū nō ꝓpter crapulā vel
ebrietatem: ſed propter nimiam vigiliam
obdormiſſet: ⁊ patiens ſe precipitās deceſ/
ſiſſet. Si āt ibi fuit lata culpa vl' diſſoluta

negligẽtia: ⁊ certũ eſt ꝙ ĩde mors euenerit irregularitas cõtrabit᷑: puta ſi cuſtos egri furioſi vel frenetici dimittens eum ſolũ ad ludendum in platea iret: vel al's opam rei illicite daret. aut cum ex nimia crapula vl' ebrietate vigilare nõ valens: precipue cũ ſolus ad cuſtodiam egri deputatus eẽt ob dormiſſet: ⁊ eger exiliẽs de lecto ſe p̄cipitãs expiraſſet. Si autẽ non ſit certum ꝙ inde mors eueniat. Aut de hoc ꝓbabiliter dubitatur ſm iudicium medicoꝝ: aut nõ. ſi ſic abſtinere debet ab officio ⁊ ꝓmotione. ſi nõ: deponat erroneam conſciam ſi poteſt ⁊ ſic miniſtret ⁊ promoueatur. hec Rod. ar. diſ. 50. hi qui arbores. ⁊ c. ſep. ⁊ ſolus papa cum predictis diſpenſat ſm quoſdam. Eſto ꝙ aliquis baptizaret aliquẽ puulum vel adultum in mortis piculo cõſtitutũ. Deinde moritur baptizatus ille: ⁊ ex hoc iſte qui baptizauit eum incipit hr̃e conſciam ꝙ ille ꝓpter baptizatõem ſuam citius ſit mortuus. R̃ndet Sco. 4. di. 5. q. vlti. o. ꝙ talis conſcia eſt fatua ⁊ irrõnabil' ſi eum baptizauerit caute ſicut debuit. q2 non multum nocet grauiter infirmo parꝝ aſpgi in capite de aqua ſaltẽ tepida. vnd̄ talis ſic baptizans talem non eſt irregularis. tamen ſtante eius conſcia debet ſe hr̃e tanq̄ irregularem: q2 reputat ſe hõicidaꝫ. Et remota illa conſcia non oportet eũ querere diſpenſatõem. q2 nunq̄ fuit irregularis. ❡ Quid de clericis qui cũ aliĳs trahũt ad manganellos. R° ſi ex lapide proiecto aliquis occidatur: aut probabilit᷑ occiſus credat᷑: nec miniſtret nec ꝓmoueatur ſine diſpenſatiõe domini pape. e. x̄ de tempo. or. ad aures. ⁊ diſ. 50. de his. i. niſi forte dicat᷑ ꝙ ꝗſi non liceat clericis cõtra hoſtes pſonaliter pugnare: licet tñ eis turriꝫ vl' murꝝ ĩpetere: ⁊ machinis impugnare aut ſuffodere. ꝙ ſi ſit verũ: ⁊ aliud non intendant: nõ eſt eis ĩputandũ hõicidiũ: ſi ex h̄ facto caſu cõtingẽt p̄ter eoꝝ intentõeꝫ ⁊ voluntatem. Qd̄ tñ p̄mo dictũ eſt verius eẽ credit᷑ ſm Rod. ❡ Quid ſi plures iaciãt lapides ⁊ lapis ab vno proiectus aliquẽ occidat: neſcitur tamen a quo ſit ꝓiectus. R° oẽs illi debẽt ab officio ceſſare. ar. e. x̄ e. ſignificaſti. ẜꝫ Hoſt. ibidẽ. de hoc tñ vide illud qd̄ dictũ eſt ſupra. q. quid ſi qs in rixa ⁊c̄.

❡ Quid de illo q cum latro capt᷒ duceret᷑ ad iudicem p locum ſuſpectũ: ducentibus dixit claudite os eius ne clamet ⁊ ſic euadat: nunqd irregularis erit ſi mors ſecuta fuerit. R° ꝙ ſic. ſi ſic cõſulendo ad mortẽ illius coopat᷒ fuit. h̄ Rod. ❡ Quid de illo qui cũ iudex vel officialis ſequeret᷑ furem vel hõicidam fugientẽ iudici: vel officiali querẽti. Utrũ vidiſſet taleꝫ vel talẽ pſonã tranſire p locũ illũ vel aliũ. R̃ndit ꝙ ſic. ⁊ q̄tuꝫ in eo fuit querentẽ inſtruxit. nunqd ille ẽ irregularis ſi mors inde ſecuta fuerit R̃ndeo ſi ſciuit vel ſcire debuit ꝙ perſona talis querẽtur ad penã ſanguinis ẽ irregularis. ſi autẽ nõ ſciuit nec ſuſpicatus fuit ꝙ quereret᷑ ad hoc. ſed ꝓpter qd aliud nõ eſt irregularis: ex quo ei᷒ intentio corrupta non fuit. h̄ Rod. ❡ Qui ſi ſciam aliquem queri ad mortem: qui non põt fugere niſi p duas vias: ⁊ r̃ndeã ꝙ nõ fugit p iſtã viã R° dicunt qdam ꝙ ſi iſte a querentib᷒ eũ in alia via inueniatur ⁊ occidatur vel mutiletur ero irregularis. q2 ſic r̃ndendo implico ꝙ fugit p aliam viã. ar. e. x̄ de p̄ſump. nonne. tutius ergo eſt tacere: vel querenti totaliter illudere: dicẽdo nunquid cuſtos fratris mei ego ſuꝫ. ſm X. dur. ❡ Quid de clerico q ꝓpugnãtib᷒ arma miſtrauit. R° ꝓ homicida debet haberi ſi aliqs occidat᷑ ibi. ar. 23. q. 5. c. vlti. ⁊ extra c. ſicut dignũ. Et appellatione armorum etiã fuſtes ⁊ lapides intelligunt᷑. ff. de v̄bo. ſig. armorum. Itẽ ẜꝫ hoſti. ⁊ Inno. e. x̄ ne cle. ſup. c. ſniaꝫ ſi quis in bello iuſto miniſtret baliſtam alicui tñ hac intẽtõe vt ſe ⁊ ſua defendat. nec credit illum aliquem velle occidere: ẜ tñ ſe ⁊ ſua defendere non ſit irregularis ſm aliquos lꝫ ille aliquem occidat. Tutius tañ eſt dicẽ ꝙ ſit irregularis. q2 nõ licet clerico miniſterium ita mediatuꝫ in mortẽ alicui᷒ prebere. extra de penis. ꝙ in dubĳs. Silit᷑ ſi miſtret lãceã vel enſem tñ vt ſe defendat nõ erit irregularis lꝫ ille occidat. h̄ hoſti.

❡ Quid de clerico qui latronem cũ ſocio capit ⁊ ligat: ⁊ poſtea ſocius timẽs iterfici a latrone ipſum ligatum interficit. R̃ndeo irregularis eſt. quia fines licite defenſiõis exceſſerunt: cum euadere poſſent. extra e. ſuſcepimus. in glo. in hoc. Item nota ꝙ ñ tñ homicida ſed etiam percuſſor ꝓhibetur per apoſtoluꝫ ordinari. vt habetur di. 45. quaſi per totum. vnde ſi quis ſepius eum quem non licet vel eum quem licet alit᷑ q̄ꝫ conceſſum ſit percuſſerit: licet mors ſecuta non ſit: ⁊ monitus ſe non correxerit deponatur. extra de cleri. percuſ. c. primo. ⁊ diſ. 45. c. i. ⁊ vltimo. Sed ꝗſi ſubditum ſuum nõ habito reſpectu ad ordineꝫ datum ſibi

cedi crudeliter epiſcopus inſſerit: ꝛ incon
tinenti deceſſerit: homicida iudicatur. ar. di.
50. ſi qua femina. Si autem p octo menſes
vel amplius vel minus vixerit: ꝛ poſtea de
ceſſerit: licet preſumatur ꝙ ex alia infirmi
tate mortuus ſit ſuſpenſus eſt. nihilominus
ad tempus. ſ. vel vſ ad duos menſes: vel
ſm ꝙ iudici videbitur inſpecta perſona. ex
de cle. perc. ꝑ̄ſca. Et ſi ſe non emendauerit
deponatur. ibidẽ. c. i. ¶ Quid de illo q mãda
uit aliquẽ verberari: tamẽ expreſſe ꝓhibet
eum occidi: ꝛ aliquo mẽbro mutilari. R°
irregularis erit. qꝛ hoc euenire poſſe ꝑcogi
tare debuit. li. 6. c. ſi quis. ¶ Quid ſi quis
in flictu fuerit repellendo violentiam in q̄
ſunt mortui aliqui. Rndeo ſuſpenditur p
biennium: vel ſm ꝙ videbitur iudici. quo
termino elapſo digne põt officiũ ſuũ exe.
vt hẽtur ex ỏ cle. perc. preſentiũ. ¶ Sed ꝯ
ibidem c. continentia. dicitur ꝙ lꝫ religionẽ
intret: nõ ꝓmouebitur niſi ad ſudiacona
tum. Ad hoc quidã reſpondent vt Ber.
ibidẽ. ꝙ ibi ſumpſit arma. vñ fuit ĩculpa
ar. 23. q. 8. §. i. lꝫ ibi ĩ ſubdiaconatu diſpen
ſetur: non tamen vltra. Sed hoc non ſuf
ficit. qꝛ. z. §. c. ꝑ̄ſtinũ. dicitur ꝙ lapides ſũ
pſit: ꝛ etiã ꝑiecit. quod ergo dicitur in illo. c.
ꝯtinentia. ad fi. ꝛc. ſubaudi ſm Hoſti. ma
xime. Et qð dicitur ibi ad ſubdiaconatꝰ ſb
audi ad diaconatus ꝛ preſbyteratus. dũ
mõ conſcia nõ remordeat eũ: nec infamia
ſcãdalizãte laboret. ex c. petitio. ꝛ. c. ex lr̃is
ſꝫ Hoſti. Alij dicũt ꝙ eũ ꝯſcia remordeat
dic ergo vt ſupra. hoc. c. ti. q. quid ſi qs in
rixa ꝛc. ¶ Ad hec nota ꝙ circa hãc mãꝫ
Hoſti. ex c. ad audiẽtiã. ponit duas regu
las generales. vna eſt ꝙ in dubio: nec ma
giſter nec iudex iudicare debet aliquẽ irre
gularem. ar. de peni. diſ. i. §. pene. 2ª eſt ꝙ q
libet in dubio debet ſe reputare irregularẽ
vt hẽtur in. c. ad audientiaꝫ. In foro ergo
anime maxime vbi qs nõ eſt de hoc ĩfama
tus in huiuſmodi eſt conſcie ſue relinquen
dus. ex c. ex lr̃is. Innoc. etiam ſuper. c. ad
audientiaꝫ. in ꝑn. dicit ad h ꝙ qs ĩcurrat
irregularitatem: ꝛ peccatũ ex homicidio.
ſufficit ꝛ eſt neceſſe ꝙ interuenerit: vel con
ſiliũ vel ꝑceptũ vel factũ: vel defenſio occi
dentis. di. 50. ſi quis viduam. Ray vero di
cit de homicidio. ꝙ vbicun ſcandalum
ſuſcitatur ex homicidio vel deformitate ali
cuius quã habet in aliquo mẽbro: etiam ſi
talis caſus eſſet in quo de iure promoueri
poſſet: vel in ſuſceptis ordinibus miniſtra
re. debet tamen ꝓpter ſcandalũ alio ceſſare a
ꝓmotione ꝛ miniſterio.

Sequitur videre de 9°. ſ. que diſpen
ſatio adhibetur circa percuſſores ꝛ
homicidas. ¶ Circa qð ſciendũ
ſm Hoſti. ꝙ ſi qs animo interficiendi ali
quẽ vulnerauerit: lꝫ nõ ſit mortuus ſit ir
regularis. ſic ꝯſi vindictaꝫ ſanguis dicitur.
Si tamẽ non ueniatur ad detrũcationem
membrorum: lꝫ ſanguis ſit effuſus diſpen
ſare põt epiſcopus ad hoc. ar. extra c. peti
tio. ꝛ de cleri. pu. in du. c. i. Si vero ꝑuenia
tur ad detruncatõem membrorum ſine tñ
homicidio diſpenſare poteſt papa: ꝛ ipſe ſo
lus. extra de cor. vici. c. i. Et idẽ ẽ de milite
qui in bello dedit operam ad occidendum ꝛ
non occidit. Cum homicida aũt volũtario
non licet etiam pape diſpenſare. vt habetur
diſ. 50. clerici qui paganum non licet. i. nõ
decet. ſi tamen vult poteſt. vt patet extra de
exceſ. prela. peruenit. niſi ſit homicida inſti
cie: qui ex cauſa per papam toleratur in or
dinibus habitis: lꝫ non diſpenſet vt ad ſu
periores ordines aſcendat. vt hẽtur diſ. ſi.
aliquãtos. ꝛ. c. ſe. Item cum homicida vo
lũtario poteſt diſpenſari circa beneficium.
vt patet extra de cle. pu. Henricus in fine.
Cum homicida vero neceſſitatis euitabilis
non facile diſpenſatur. Si autem ſit neceſ
ſitatis ineuitabilis: conſilium datur ꝙ nõ
miniſtret. 50. diſ. de his clericis. Non tamẽ
ideo deponitur: ſed in ſuo ordine toleratur de
iure: ꝛ ſine diſpenſatõe ſm Lauꝛ. Et ſic lo
quitur ex c. c. z. quod dic vt ſupra notatũ
eſt c. ti. ar. 5. §. ſi autẽ neceſſitas. ꝛ ſe. Sꝫ cũ
homicida caſuali diſpenſatur ſm ea q̄ dicta
ſunt in diſ. ſuperius annotata ſcilicet in. 6.
ar. Fit autem circa illũ diſpenſatio triplex
ſcilicet magna: vt promotꝰ ad ordines ſa
cros non in eis. ſed in minoribus toleretur
extra c. continebatur. Maior vt ĩ ſacris
toleretur extra c. tua. Rndeo ideſt maxia
vt promoueatur. extra co. latoꝛ. ſm Hoſt.
Dicit tamen xp. ꝙ papa non diſpenſat in
homicidio voluntario: ne facilitet in ca
ſuali nec etiam in dubio. ¶ Sed qd ſi qs
in infantia cõmittat homicidiũ. Rndeo
ſm Hoſti. papa põt: ꝛ decet eum in hoc ca
ſu canonice diſpenſare. quia videtur potius
homicida caſualis q̄ voluntarius: ꝛ cum
caſuali diſpenſatur. vt habitum eſt ſupra.
nunc autem expreſſum eſt in. 7°. de homi
cidio voluntario ꝛ caſuali. ſi furioſus. ꝙ
ſi furioſus aut iſans ſiue dormiẽs aliquẽ

mutilet vel occidat nõ fit ex h irregularis Adhuc nõ ꝙ ſi patroni vel aduocati vel feudatarij: vł vicedñi: vel bñficiati alicuiꝰ eccleſie occiderint vel mutilauerint per ſe vel ꝑ alios rectorẽ vel clericũ illius eccleſie patroni ius patronatꝰ: aduocati aduocatiam: feudatarij feudũ: vicedñi vicedñiuꝫ ⁊ bñficiati beneficiũ ꝑdant: ⁊ nihil de premiſſis ꝑueniat ad heredes eoꝝ: ⁊ vſqꝫ ad q̃rtam gñatõem. poſteritates taliũ ꝑ rectã lineã deſcendentes nõ admittãt̃ i collegio clericoꝝ: nec cõſequant̃ ꝑlatõeꝫ i domibꝰ regulariũ: niſi cũ eis diſpenſet̃. ex̃ de peni. i quibuſdã. põt aũt cũ eis ꝑ epm̃ diſpenſari cũ hoc papa ſibi nõ reſeruet. bonũ tñ eſſet ꝙ epũs tales ad papã mitteret ad terrorẽ ſm̃ Ber. ibidẽ. ⁊ Jo. ibidẽ. Cum autẽ dicit poſteritates. h pena tñ extẽditur ad filios naſcituros: nõ ad iam natos.

Q̃ ordinãdus nõ dꝫ eſſe litigioſus: ñ cupidꝰ domui ſue bene ꝑpoſitus ti. 15ꝰ.

P

Oſtea ꝯſiderandum ẽ de. c. 10. regule aplice ⁊. ii. ⁊. 12. ⁊ h ſimlr̃ ꝓpter paucitatẽ dicẽdoꝝ de eis Capitulũ. 10. eſt ꝙ dꝫ ordinandꝰ non eẽ litigioſuꝫ qꝛ cũ talis alios ad diſcordiã ꝓuocet: diſcordes ad concordiã trahẽ nõ poſſet: qđ tñ ex officio facẽ debet. 90. di. §. i. ⁊ ꝑ totũ. iim. c. ẽ ꝙ dꝫ eũ nõ eẽ cupidũ. qꝛ radix oĩum maloꝝ ẽ cupiditas ꝑma ad Thim̃. 6. ⁊ di. 47. bonoꝝ. 12m. c. ẽ ꝙ dꝫ eũ eẽ domui ſue bñ ꝑpoſitũ. i. familie ſue vt regat eã: honeſte trahẽdo ipaꝫ a vicijs: ⁊ ad ṽtutes ṽbo ⁊ exemplo. di. 47. §. neceſſe. Cuius rõ eſt duplex. ꝑma quia nõ hꝫ frontẽ repꝛhendendi alios: q corrigẽ negligit ſuos. vt dr̃ in d. §. neceſſe. 2a ẽ qꝛ vehemẽter preſumit̃ ꝯ eũ de crimine negligentie: qđ a deo eſt magnũ vt etiã depoſitõnem inducat. 81. di. dictũ. vbi tñ ſine culpa familia ſua mala eẽt. qꝛ eã q̃tum in ſe fuit ſufficienter correxiſſet: ei nõ imputat̃: nec ꝓpter hoc a ꝓmotione vel alijs actibus legitimis repelleret̃. di. 45. §. neminẽ. ⁊. c. lꝫ. i. ⁊. c. lꝫ. 2. ꝑſumit̃ tñ ꝑma facie ꝯ eũ ꝙ ſteterit ꝑ ipm̃ donec ꝓbet ꝯriũ. 18. q. i. ꝑuenit.

Q̃ debet eẽ nõ neophitus. ti. 16.

D

Einde ꝯſiderandũ eſt de. c. 12. ⁊ vltio. ſ. ꝙ dꝫ ordinanduꝫ eẽ nõ neophitum. Circa quod q̃runtur plura. ꝑmo qui dicãt̃ neophiti ⁊ vñ. Rº neophiti dicunt̃ nouelli in fide a neos qđ eſt nouũ ⁊ phitos qđ eſt fides. di. 48. qm̃. vł nouelli in religione. vt dicitur ibidem. ſicut oliꝫ. Quare neophiti prohibent̃ ordinari. Rndeo duplici de cã. ꝑma eſt ne ide ſupbiant: putantes ꝙ fides xpiana vel religio multum indigeat de eis. di. 46. §. ꝓhibent̃ ⁊. c. qm̃. 2a eſt qꝛ nondũ ſunt experti ſtatũ eccleſie vel religionis. ⁊ ideo neſcirent eſſe graues: ⁊ ſe contemperare ꝓ diuerſitate ſbditorum. di. 48. ſicut olim. Sed nũquid iſtis cauſis ceſſantibus poſſet neophitus ꝓmoueri. Rndeo ꝙ etiaꝫ clericꝰ ſecularis q̃ntũcũqꝫ ſit humilis ⁊ iſtructꝰ i regula monachali vel alia: nõ põt eligi in abbatẽ vł rectorem eccleſie regularis: niſi ſit ꝓfeſſus ⁊ expertus aſperitatem regule. ex̃ de elec. cuꝫ cauſam. ⁊. 19. q. 3. moaſterijs. imo ſi qui re regularem ordinẽ nõ ꝓfeſſi ſunt: i abbatẽ aſſumpti debent ſblato appellatõis obſtaculo remoueri. ex̃ de elec. cũ cauſam. ⁊. c. cũ in magiſtrum. põt tñ neophitus ſm̃ aliqs recipere minores ordines: ſꝫ non ſacros. di. 48. quoniam. ⁊. c. ſicut olim. ſm̃ aliquos vero: nec etiam minores de iure donec ſit ꝓbatus in fide vł religione. ar. 19. q. 3. monaſterijs. Et h Ray. ⁊ Hoſt. veriꝰ eſſe credunt. de facto tamen poteſt recipere omnes Secundum Hoſti. vero poteſt ex cauſa ad ordines ꝓmoueri neophitus ſcilicet religionis non fidei. alꝰs ꝯ ar. 19. q. 3. monaſterijs. Utrum neophitus poſſit poſtulari. Rndeo dicunt quidam ꝙ non: niſi ſit expertus. ſicut chriſtus voluit experiri fragilitatem humanam: vt in ſe diſceret quomõ aliorum miſerandum eſſet. diſ. 50. conſiderandum. Nec obſtat de beato Nicolao q laycus erat. Et de Seuero qui lanifex fuit Et Ambro. qui neophiti fuerunt electi. di. 61. §. his omnibus. ⁊. c. neophitus. Hoc enim factum fuit inſpiratione diuina. De beato enim Nicolao fuit reuelatum cuidã epiſcopo. Seuero autem ſuper caput ſedit columba. Sed Ambroſio aſſurrexit terra pro cathedra. Et ideo hec non ſunt ad cõſequentiam trahenda. alias exemplo Ambroſij poſſet quis in epiſcopum eligi ante baptiſmum: quod eſſet abſurdum dicere. Alij vero dicunt contrarium. quia licꝫ talis nõ debeat promoueri ex cauſa. ſ. ne extollatur vt dictuꝫ ẽ. tamen quia hec cauſa ceſſauit in predictis ſanctis: ceſſauit etiam

probibitio. Concordando tñ pôt dici ſm Hoſti. q̃ talis poſtulatio facta ſine cã non valet: ⁊ ſic itelligo ſniam p̃mozum. Si aũt fiat ob cãm vrgentē: in vtilitatem monaſterij eſt admittẽda. e x̃ de elec. cũ monaſterium. ⁊ ſic intelligi pôt illud. 16. q. i. p̃ſbros lʒ aliter itelligatur a magiſtris. ¶ Quare ergo caſſatur illud e x̃ de elec. officij. R° q2 nõ poſtulauerunt: ſed temere elegerunt. q2 etiam timebat̃ de ambitione. de ſimo. ⁊ de pluribus alijs malis ⁊ periculis. Et ſic intelligit Hoſti. veram eſſe ſniam ſecundoꝝ. ¶ Quid de layco non neophito. Rndeo ſi litterat⁹ ẽẽt in ep̃m poſtulari poſſet. di. 61. oſius. ¶ Utrum monachus vel regularis poſſit eligi in prelatũ alicuius eccleſie. R° ſm Hoſti. q̃ ſic. ꝓpter officium predicandi p̃uilegiatũ. extra de ſta. mo. quod dei timorem. Nam exptus in altiori cito eſt expt⁹ i laxiori ſtatu. vñ monach⁹ pôt in ep̃m eligi di 61. bene. quod intelligit Hoff. premiſſa poſtulatõe ⁊ admiſſa. aliter ſecus eſt. vtpʒ diſ. 48. c. i. ⁊ z. ¶ Sed quare clericus ſecularis pôt eſſe ep̃us regularium: non tamẽ p̃oꝛ p̃poſitus vel abbas. Rndeo q2 abbates ⁊ p̃ores p̃uatis monachorum diſciplilis interſũt: non aũt ep̃us tanq̃̃ q ignorat ea que ſunt regule. illud ĝ cõmittet alicui monacho. ipe v̓o puniet ea que maiorem requirunt diſcuſſionem. ar. e x̃ de elec. trãſ. miſſa. vñ circa hoc ſic cõſueuit diſtingui ſ. q̃ de exceſſu monachi. aut agit̃ i forma iudicij: ⁊ tunc ep̃us ſedẽs ꝓ tribunali cognoſcet aut puniet. aut agit̃ de plano. ⁊ tũc abbas vel p̃or corriget ſm monaſticaʒ diſciplinã. ii. q. i. de pſona. ⁊ e x̃ ô offi. oꝛ. quãta. Alij dicunt q̃ p̃ma correctio ptinet ad abbatē vel p̃orem. q2 hoc eſt generale vt quilibet prelatus habeat iuriſdictõem. ar. e x̃ de ma. ⁊ ob. cũ in cunctis eccleſijs. ⁊ de emu. ec. nõ minus. Sʒ ſm Hoſti. ⁊ Hoff. in his conſuetudo debet attendi: que dat iuriſdictõem. e x̃ de fo. compe. c. cũ contigat ⁊. 9. q. 3. conqueſtus. que ſi non apparet: epiſcopus de maioribus cognoſcet. Et q2 ſalua regula in omibus alijs monachi ſbiacent abbatibus. vel priorib⁹. e x̃ de ſimo. ne dei eccleſiam. ⁊. 18. q. z. abbates. ⁊ c. in alijs. ideo primo recurrendum eſt ad abbatem. 2° ad epiſcopũm p iura premiſſa. ſaluo eo quod dicetur infra de ſtatu monachoꝝ: ⁊ viſitatione eoꝝ.

Q2 nõ debet ẽẽ ſolenniter penitens ti. 17⁹.

Expeditis. 13. capitulis apli ꝯſiderandũ eſt de q̃buſdã alijs q̃ etiã in ordinãdo ⁊ eligẽdo reqrũt̃. ſ. q̃ nõ ſit ſolennit̃ penitens. nõ curialis. nõ ad rõcinia obligatus. nõ ſuus nõ corpe vitiat⁹. nõ de preſbro vel alio illegitime nat⁹. nõ adult⁹ nõ egritudie baptizatus. nõ pegrin⁹ vl̃ ignot⁹. nõ minor etate. nõ femina. nec infamis. de qb⁹ ſingulis p ordinẽ eſt dicẽdũ. ¶ Circa p̃m̃ ſciẽdũ q̃ ſolennit̃ penitens ꝓmoueri nõ pôt de iure di. 50. ex penitentibus. diſpenſat̃ tñ cũ eo in ordibus miorib⁹ ꝓpter neceſſitatẽ eccleſie di. 50. placuit. Et h̃ p ep̃ʒ exq̃ nõ ẽ ei ſpãlit̃ ꝓhibitũ. e x̃ de ſen. ex. nup. nõ obſtãte. diſ. 50. ex penitentibus. vbi dr̃ q̃ ep̃us ſcienter ordinans talẽ: p̃uari dʒ ptãte ordinãdi. q2 illud itelligit̃ cũ ordinat ſine diſpenſatõe: vl̃ cũ diſpẽſat idiſcrete. Simile hr̃ di. 51. q i aliq̃. ꝯrũ ſuat tamen curia. vt dic̃ Inno. ⁊ Hoſti.

¶ De curialibus ti. 18°.

Deinde ꝯſiderãdũ ẽ de curialib⁹ de qbus plura q̃runt̃. p̃ q dicũtur curiales. R° curiales dicũt̃ q̃nq3 cõiter omẽs: q quacunq3 ꝯditione ſũt obligati curie alicui⁹ publice ptãtis: ſiue ſint milites: ſiue aduocati: ſiue iudices: ſiue officiales: ſiue etiã hiſtriones ⁊ breuiter quodcunq3 officium habentes honeſtum vel inhoneſtum. di. 71. c. i. Q̃nq3 curiales dicũt̃ ſtricte illi q ꝓcurãt honeſta officia curie: vt decuriões iudices ⁊ ꝯſiles q̃nq3 illi qui ſunt officiales in cã ſanguis. ⁊ dicũt̃ iſti curiales quaſi cruriales a cruore. alij dicunt̃ curiales a curia. ¶ Utrum omẽs curiales ꝓhibeant̃ ordinari. R° q̃ ſic indiſtincte niſi p̃mo ſint abſoluti. di. 51. c. i. z. ⁊ 3. Poſtq̃3 vero ſunt a curia abſoluti admittuntur cum diſtinctione tamen quia aut exercuerũt ſena: vt officiales vel milites: qui poteſtatibus obediendo ſãguinem fuderunt humanum. aut turpia ⁊ inhoneſta vt hiſtriones. Et in his duobus caſibus promoueri non poſſunt. diſ. 51. c. i. ⁊ 3. etiam diſ. 46. clericus. v̓. ſecularem. ⁊ de conſecra. diſ. z. pro dilectione. Aut honeſta. vt iudices. aduocati. tabelliones. ⁊ tunc aut in cauſa ciuili ſiue pecuniaria. ⁊ ⁊ ita admittuntur indiſtincte. diſ. 61. oſius

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Aut in cauſa ſanguinis ⁊ ſic repellunt᷑: vt
habitum eſt ſupra de percuſſore. ¶ Quare
curiales ꝓhibent᷑ ordinari. R° ꝓpter tria.
Primo q2 aliqui eorum ſunt viles pſone
⁊ ſepe ſiunt irregulares ex officio ſuo. 2° q2
eccleſia multum moleſtatur ⁊ icommoda
patitur ꝓpter tales qñ repetunt᷑. 3° q2 pſu-
mitur cõtra eos ꝙ non tranſeant voto re
ligionis ad clericatum: ſed vt fugiãt rõci-
nia dñoꝝ ſuorum. di. 51. c. i. 2. ⁊ 3. ⁊ di. 53.
legem.

¶ De obligatis ad rõcinia ti. 19°.

Poſtea cõſiderandũ eſt de obli-
gatis ad rõcinia. Circa qd q̃-
runtur plura. Primo quid ſint
rõcinia. R° ꝙ ſunt redditiones
rõnum ad quas quis obligat᷑ ex admini
ſtratione rei publice vel priuate. Sũt eni3
rõcinia alia publica alia ꝓuata. publica ſt
illa quibus obligantur officiales curie ex
adminiſtratione aliqua ad rempublicam
ptinẽte. vt patet. C. de epi. ⁊ cle. l. officiales.
Priuata ſunt illa quibus obligant᷑ aliqui
ex adminiſtratione reru3 pertinentium ad
priuatos. vt curatões. actões. ꝓcuratões.
⁊ executões. ex̃ eo. c. vno. Et idẽ ẽ de tutõi
bus ſm Ber. Innoc. vero dicit ꝙ id nõ
ponit ibi tutores. q2 ſi quis tutelã legitimã
gerat nõ ꝓhibet᷑ a ꝓmotione: cũ etiã ꝓmo
tus poſſit eã recipere. di. 86. ꝓuenit. ¶ Que
rõcinia impediũt ꝓmotionẽ ⁊ que nõ. R°
habentes huiuſmodi officiu3 aut pſeuerãt
in officio: aut nõ. ſi ſic: aut in officio pſone
ſecularis nõ miſerabilis: ⁊ tunc nõ poſſũt
ꝓmoueri. 21. q. i. c. i. ⁊ 2. ⁊ ex̃ ne cle. vl' mo.
c. i. ⁊ 2. Aut in officio pſone eccleſiaſtice: vel
ſecularis miſerabilis tamen: ⁊ tunc ꝓmo-
ueri poſſunt: niſi aliquid impediat. diſ. 86.
ꝓuenit. ⁊ diſ. 89. iudicatum. ⁊ 16. q. i. mona
chi. Miſerabilis aũt dixi ꝓpter pauperes
cecos. pupillos. ⁊ viduas. quoꝝ tutores vl'
ꝓcuratores: qñq3 ex miſericordia ab epo.
cõſtituti nõ impediuntur a ꝓmotione. Si
aũt nõ pſeuerent in officio: nec remaneãt
obligati: ex adminiſtratõe poſſunt ꝓmoueri.
Si vero adhuc remanent obligati ex ad-
miniſtratione. Aut ſunt obligati reipu. aut
pſone priuate. ſi reipu. nõ debent ꝓmoueri
añ reddita rõcinia. diſ. 51. preterea. Obliga
ti. n. publice rei ex adminiſtratione arcent᷑
ab honoribus. Secus eſt ſi al's ſunt debito
res cauſa mutui: vel alia cauſa ſimili. ff. de

mune. ⁊ hono. l. reſcripto. §. debitores. ⁊. C.
de epi. ⁊ cle. l. quiſquis emerẽ. ⁊ ſi promoti
fuerint debẽt remoueri. C. de epi. ⁊ cle. offi-
ciales. Si aũt ſint obligati pſone priuate:
aut in ipa ꝓmotione queſtio eis mouetur:
vel eſt mota aut nõ. ſi ſic: aut mouet᷑ q̃ſtio
de pfidia vel dolo: aut de culpa tñ. ſi p̃ mõ
ꝓmoueri non debent ante litem deciſam.
di. 81. tantis. ⁊ extra e. c. i. Cuius ratio ẽ. q2
ſi condemnarent᷑ infames eſſent. ff. de his
qui no. infa. furti §. penult. Et in hoc caſu
loquitur ex̃ e. c. i. in fi. veru3 q2 conueniri
poſſet in fraude3 vt impediret᷑ ꝓmotio ei⁹
Ido bonũ eſt ſm Hoſti. ꝙ iudex ꝯſideret
qualitatem ⁊ merita pſonarum. ſ. vtrũ is
qui opponit ſit amicus vl' inimicus. ar. ex̃
de ſimo. ſicut ⁊ c. nobis. Et ex pſonis pſẽſet
dicta: non tañ recipiat dubiu3 ꝓ notorio
vel ecõuerſo. vnde ſi habet negociũ ſuſce
ptum: modicu3 aſſignet tempus infra qd
ille qui ſe opponit procedat ⁊ ꝓbet quod
intendit: quo tranſlato non audiat᷑. ar. ex̃
de ꝯuer. cõiu. ex publico: niſi ex cã magna
ar. ex̃ de excep. paſtoralis. Si aũt cõuenit᷑
ex culpa: tunc ꝓmoueri põt nõ obſtãte cre
ditoris reclamatõe. q2 aut abſoluet᷑: ⁊ tũc
eſt bñ. aut ꝯdemnabit᷑: ⁊ tunc ſalte3 cedet
bonis. nec aliud agens habuiſſet: etiam ſi
ordinatus nõ eẽt. q2 inanis eſt actio: quã
excludit iopia debitoris. ex̃ de reſti. ſpo. oli3
Aut nulla queſtio mouet᷑ nec eſt mota. ⁊
tunc eſt bonũ ꝙ ordinator iquirat de ſtatu
ordinãdi. Et ſi inueniat ꝙ teneat᷑ ex dolo
vel fraude vel aliud impedimentum cano
nicum: ex officio repellat eum ſicut repellẽt
criminoſum quẽlibet ⁊ infame3. 2. q. 7. ali
eni. ⁊ 6. q. i. ifames. al's ſi nullũ impedimẽ
tu3 interuenerit eum ꝓmoueri poterit. ar.
ex̃ de ſeru. c. i. idem eſt ſi onera depoſuerit ⁊
rõnem reddiderit: niſi canonicũ ipedimen
tum obſiſtat. Sic intellige illud extra e. c.
vnico. ille gratus eps dicit ⁊c̃. Alanus ⁊
W. indiſtincte notauerunt obligatum ad
ratiocinia nullatenus ordinandum. diſ. 51.
p totu3. ⁊. C. de epi. ⁊ cle. officiales. extra e.
c. vnico. nõ diſtinguit: ſed dicit ꝙ ex ordi-
natione talium eccleſia diffamatur. Hoſti.
vero non putat ꝙ propter eorum verba
ſit ta3 ſolennis ⁊ rationabilis ⁊ cõmunis
ſententia omniumq3 doctorum diſtinctio
cancellanda. extra de elec. eccleſia. 2. §. de-
niq3. Innocen. vero extra e. ſuper. c. vnico
dicit ꝙ ſi quis gerat tutelam: vel curam
legitimam vel neceſſariam a legibus ſibi

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

impoſitaȝ:vel etiam ſuſcipiant miſerabiliū
pſonarum ꝓcuratōes ⁊ adminiſtratiões:
auctoritate tñ epi non impediť etiam ꝓmo
tio:cum etiam promotus ſuſcipere poſſet.
vt patet in.c.peruenit.Uel dic ꝙ clerici ñ
poſſunt hiꝰ officia exercere. hoc eſt verum
generaliter.ſed nō prohibenť ꝓcurare vľ
adminiſtrare vnū negocium etiā laycoꝝ.
❡ Quid de obligato ex cā pignoris. Rͦ ſm
Hoſti.non videť ꝙ ꝓmoueri poſſit añ red
ditam rōnem.ar.c.x̄ de pig.ſignificāte.⁊.c.
cum contra. ❡ Quid de filio vſurarij. Rͦ
ſm Hoſti.nō debet ꝓmoueri:ne ſuccedat i
vitium patri. Secus eſt ſi hereditatē repu
diet ⁊ dignus ſit vľ patris clamores emē
det.c.x̄ de vſuris.tua nos.i2.q.i.cū te ego.
❡ Utrum ille qui iurauit alicui ad certuȝ
tempus ſoluere vel ſcribere:vľ aliud opus
honeſtum facē: poſſit ordinē ſacrū recipe
anteq̄ȝ impleat qđ iurauit. Rndeo ꝙ ſic.
qꝛ talis aut nihil habet:⁊ tunc eſt inanis
actio:vt dictū eſt ſupra.aut habet.⁊ tūc pꝰ
ordines non minus manet obligatus q̄ȝ
erat p̄us.vnde ſi talis ꝓhibente creditore
fuerit ꝓmotus:non ꝓpter hoc deponeť:ſed
bona ſua cedent ei in ſolutionem: que ſi ñ
ſufficiant ep̄s ſm Ber.c.x̄ e.teneť ei.⁊ di.
88.fornicari.vel etiam ep̄us nō tenetur ei.
qꝛ ille nō teneť facere vltra illud qđ pōt.
ar.extra de ſolu.odoardus.Scribere autē
vel aliud opus honeſtum facere pōt:⁊ dȝ
poſt ordines ſi ſe ad hec antea obligauit:
dūmodo nō impediať diuinum officiū dicē
diſ.2i.q.i.clericus.alꝯ ſubroget aliuȝ loco
ſui.C.de epi.⁊ cleri.quiſquis cenſibus.ſm
Hoſt.Quod credit Hoſti.etiā verū:niſi ſit
eius ꝓpria manꝰ electa.aliter ſecus eſt.vñ
ſi iurauit ꝙ ſcriberet manu ꝓpria:ñ licebit
ei ſubrogare alium:niſi de conſenſu eiꝰ cui
iurauit.ar.extra de offi.dele.c.fi. ❡ Quid de
eo qui erat obligatus ad aliquod officiuȝ
inhoneſtū:puta ad miniſtrandū i balneis
vľ tabernis vel cloacis purgādis. Rndeo
nō debȝ ordinari in clericū:donec ſoluerit
vľ aliū ſuppoſuerit eque idoneū ad officiū
hiꝰ exequendum. hoc tñ nō requiritur in
tranſeunte ad monaſterium ſm Ro.
❡ Quid ſi talis velit religionem intrare.
Rndeo pōt dūmō non ex leuitate vel ex
voluntate ſubtrahendi debitū hoc faciat.
ſed ex feruore charitatis vľ ſp̄us ſci iterna
inſpiratione. Nec facit iniuriam creditori
qꝛ excuſať ſp̄us ſci auctoritate.i9.q.2.due
⁊ c.x̄ de regularibus.monaſteriū.Mona‑
ſterium aūt teneť ei ſatiſfacē de his que illi
cōtulit ſibi.i9.q.2.ſi q̄ mulier. Si vͦo nihil
contulit qꝛ nihil habebat inanis eſt actio.
⁊c̄.vt ſupra de clerico.Si aūt poſt eius in‑
greſſum monaſterium aliqua acquireret
occaſione alicuius.puta p ſucceſſioneȝ he
ditariam.ſ. vbi eſt cōſuetudo ꝙ pꝰ igreſſū
monaſteriuȝ: ſuccedunt parentes morien
tibus:vel p donationem inter viuos:vľ cā
mortis: vel p teſtamentum: ibi tñ teneret
ei cui erat monachus obligatus:q̄tū acq
ſiuit occaſiōe eius.ar.i9.q.vlti.ſi qua. Si
auteȝ non ſatiſfaciat:nec monachus defen
dat: patientur miſſionem in poſſeſſionem
bonoꝝ illorum. inſti.de acquiſi. p arrogi.
.§.fi.Uel monachus faciet in monaſterio
qđ ꝓmiſit:dū tamen non impediať obſer‑
uantia regularis. vt de clerico ſuꝑdictum
fuit.alias ſecus eſt.C.de epi.⁊ cle.ad ſimili
tudinem.licȝ ſit ar.9.ff.de ſolu.l.inter arti‑
fices.⁊ c.x̄ de offi.dele.c.vlti.ſȝ Hoſt.Et qñ
monachus p ſe faciet qđ ꝓmiſit deducāť
ſm Ray.expenſe:ne ſit oneroſus monaſte
rio.i6.q.6.de lapſis. Dixit tamen Innoc.
ꝙ ſȝ aliquos non deducentur expenſe. qꝛ
qui altario ſeruit ⁊c̄. Nec obſtat predictis
quod dicitur di.53.legem.ſ.ꝙ in monaſte
rijs nō debēt recipi:niſi a publicis functi‑
onibus abſoluti. Nec quod dicitur di.54.
quicunq̄ȝ.ſ.ꝙ ſerui non admittanť ad cle
ricatum:niſi p̄us fuerint manumiſſi.quia
hoc intelligitur de perpetuo obligatis:vt de
ſeruis curialibus ⁊ huiuſmodi:qui ꝑpetuū
impedimētum habēt. Alia vero iura ſuꝑ‑
dicta loquuntur de impedimentis tp̄alibꝰ.
❡ Ex predictis ſupra patet ſm Hoſt. ꝙ
poteſtas qui iurauit regimen ciuitatis ꝑ
annū.Et magr̄ ſcholariū q iurauit regimē
ſcholaꝝ p annuȝ. Et capellanus.ſ.clericꝰ
vel ſeruiēs:qui eccleſie vel domino iurauit
ſeruire per annum: poteſt religionem in‑
trare. quia iuramentum non violat qui
illud in melius cōmutat.extra de iureiuř.
ꝑuenit.hoc idem ſentire videtur Hug.di.
53.legem. Dicit tamen ibidem ꝙ forte ali
cui ſe conſulenti hoc non ꝯſuleret nec ſua
deret. Hoſti. vero dicit ꝙ tutius eſt ei prius
illud quod iurauit implere: niſi ab eo cui
iurauit poſſit licentiam obtinere.c.x̄ de iure
iuř.debitores.Et expreſſum eſt hoc ꝯſiliȝ
extra de ſpon.commiſſum. Nec obſtat ſm
eum c.x̄ de voto.ſcripture. Nec illud extra
de iureiuř.ꝑuenit.qꝛ itelligit ea qñ ꝓmiſſio
eſt tñ facta deo. alꝯ vero intelligit quādo

bomini eſt iuratū: in quo caſu deus i teſtē induci videt᷑ .extra de iureiur᷑ .ego ēpus.§. apoſtolorum.quinimo quaſi fideiuſſor in ducitur.quare qn̄ homini iurat᷑ deus con temnitur ꝛ ꝑrim⁹ decipitur:ꝛ ipē deierās infamat᷑ .Non eſt igitur miruꝫ ſi difficili⁹ rumpitur funiculus triplex ꝙ̄ꝫ ſimplex vel duplex.ex̄ de treu.ꝛ pa.c.i. vbi etiam tn̄ ē iuratum homini: non diminuit᷑ in caſib⁹ ꝑmiſſis ſeruitiū iuratum domino:ſed poti⁹ cumulat᷑ .hec Hoſti. ¶Quare obligati ad rōcinia ordinari ꝓhibentur. Rndeo de cu rialibus aſſignate ſunt tres rōnes in.c. ꝑ cedenti.in iſtis vero ratio ē.qꝛ eccleſia in famat᷑ ꝛ onerat᷑ cum cōueniat᷑ : ꝛ etiā de facto aliqn̄ pignoret᷑ :ꝛ alia multa patiat᷑ ex̄ e.c.i.

¶De ſeruis nō ordinādis ti.20.

D Einde conſiderandū ē de ſuis non ordinandis. Et circa hoc querunt᷑ plura.ſ. vtrum ſuitus aliquem impediat ordinari. R° ꝙ ſic. Nullus.n.ſeruus ſiue pſone ꝑuate: ſiue eccleſie debet ordinari:niſi ꝑus manu mittat᷑ .di.54.c.i.ꝛ.2.ꝛ ex̄ e.de ſeruoꝝ.Et hoc intelligit᷑ de ordinibus etiam minori bus.vt dicit᷑ ibidem in glo.huius ratio eſt duplex. ꝑma ē ſeruilis vilitas ꝛ clericalis dignitas.di.54.admittuntur.2ª ē ipotētia ſui. Nam in receptiōe ordinis mācipatur diuinis officijs.nullus autem poteſt dare quod non eſt ſuum. ideo ſeruus qui non habet poteſtatem ſui:non pōt ad ordines ꝓmoueri.Si tamē ꝓmouet᷑ ordinē recipit qꝛ libertas nō eſt de neceſſitate ſacramēti: licet ſit de neceſſitate precepti:cuꝫ ſeruitus non impediat poteſtatem:ſed tn̄ actum.Et eadem ratio eſt de omnibus obligatis alijs: vt rōcinijs debēti ꝛ huiuſmōi pſone. ¶Sꝫ obijcitur ꝙ ēpus voranus.ſ. paulinus in ſeruū ſe vendidit.vt legit᷑ in dialo. Gregl. ergo multofortius pōt ſeruus in clericum ꝓmoueri. Rndeo ꝙ beatus paulinus ex abundantia charitatis ſpūs dei ductus h̄ fecit:quod rei ꝓbat euētus.qꝛ multi de ſuo grege p eius ſuitutē ſunt de ſeruitute libe rati. ꝛ ideo non eſt ad conſequētiam tra hēdū. ¶Utrū quilibet manumiſſus poſſit ordinari. Rndeo ꝙ manumiſſio eſt liber tatis donatio.dum enim quis ē i ſeruitute eſt ſub domini manu ꝛ ptāte. quādo vero fit libert⁹ .i.qn̄ libertati tradit᷑ : tūc manu mitti dicit᷑ .qꝛ a manu ꝛ ptāte dn̄i liberat᷑ vnde tunc dicit᷑ manumiſſus:quaſi de ma nu dn̄i miſſus.vl' quaſi manui ſue ſiue po teſtati dimiſſus.inſti. de libertinis.in ꝑnci. Manumiſſus autē aut eſt libertus eccle: aut pſone ꝑuate.ſi eccleſie:poteſt ordinari. licꝫ eccleſia que manumiſit eū retineat ius patronatus in eo.ſ. quo ad hoc vt non in iuriet᷑ eccleſie:nec accuſet eam.nec teſtifice tur contra illam.ſ.cōtra ꝑlatum.qꝛ ei pre cipue tenet᷑ cum ſit caput.ex̄ de v̄.ſig.cum clerici.Secus eſt de ſingularibus perſonis 12.q.2.qui manumittit᷑ . Sed cōtra ecclīā teſtificari non poteſt cum ſit eius patrona. niſi edicti venia ip̄trata.vt ibidem dicitur alioqn̄ reuocet᷑ i ſeruitutem.ex̄ e.de famul'. imo etiam tenet᷑ ad hoc.ſ.vt nō iniuriaret᷑ eccleſie nec accuſando nec teſtificando. ſi eſſet etiam pleno iure vel ſimplicit᷑ manu miſſus.12.q.2.diaconi.ꝛ c.q.ēpus q man cipium.Si aūt ſit libertuſ perſone priuate ꝓmoueri non pōt:niſi prius conſequat᷑ a dn̄o plenariam libertatem:ita ꝙ dominus nihil retineat in eo.di.54.c.i.ꝛ.c.quicunqꝫ ¶Ad hec nō ꝙ liberti eccleſie differunt a libertis pſone ꝑuate in quibuſdam alijs. ꝑmum eſt ꝙ liberti eccleſie ꝓpter opas nō ꝑſtitas reuocant᷑ i ſeruitutē.vt patet.12.q. 2.diaconi.ſecus eſt i alijs libertis. C.de lib tis.l.ſi manumiſſus.2ᵐ eſt ꝙ filij eoruꝫ re manent obnoxij eccleſie ſue patrone.12.q. 2 de libertis. Secus eſt de alijs libertis. C. de libertis ꝛ eorum liberis.l.i.ꝛ.2.3ᵐ eſt ꝙ tenent᷑ ſeruire eccleſie etiā ſi nulla opa fu rit eis ipoſita. ex̄ c.de famul'.ꝛ.12.q.2.dia coni. Secus eſt de alijs:ita tn̄ ꝙ diſtiguit᷑ ſicut diſtinguitur p doc.ff. de opis libe.l.i. ꝛ.2.ꝛ p totum.4ᵐ eſt ꝙ liberti eccleſie or dinati ſm̄ aliquos.ſ. ſm̄ Tanc.bona ſibi collata non poſſunt in alios tranſferre.ex̄ c.de famul'. ſecus eſt de libertis ꝑuatorum inſti.de ſuc.liber.§.ſed nr̄a.Sed ſm̄ Hoſt. rnderi pōt ad.c.de famul'.ꝙ loquit᷑ de bo nis eccleſie contemplatōe acquiſitis.alio qn̄ ꝯtradiceret.Et hui⁹ ſententie eſt Ray. dicens ꝙ poſſet condere teſtamētū de acq ſitis rōne perſone ſue.ex̄ de teſta.qꝛ nos.ꝛ 12.q.3.c.i.ꝛ.2.vel loquitur de clericis non habentibus cognatos.aliter cōtra.12.q.2 ēpus qui filios.vel loquit᷑ de manumiſſis ea conditione: vt eis eccleſia patrona ſuc cedat in totum. alias ꝛ res ꝛ pſonam ad alia loca tranſferre poſſunt.ar.ex̄ c.eo libē tus.h̄ Hoſt. Et hec ſnīa ē verior ſꝫ Ber.

ſup.c. de famul'. qꝛ ſi ſint ſimplicit' libtati donati: tunc eſt eis liberū facere qḋ volūt e𝔵̄ e.co libentius. Hoſti. v̄o approbat indiſtincte dictum Tanc. ar. e𝔵̄ de ſuc. ab iteſta. ſancto. qꝛ ſumma ratō eſt que p religione facit. e𝔵̄ de loca. ⁊ con. c. z. rñſo. i. ¶ Utruꝫ manumiſſus ab eccleſia ⁊ ordinatus i eādem poſſit eam deſerere: ⁊ aliȷ̄ eccleſie deſeruire. Rñdeo ꝙ ſic niſi in manumiſſione exprimatur. ꝙ eccleſie manumittenti de clericari officio ſeruire ppetuo teneat'. vt patet in. c. c. li. Nec tamen reuocabit' i ſeruitutē ſi hoc obſeruare nollet: niſi qñ monitus i ꝯtumacia pduraſſet. e𝔵̄ e. nullus. ẜ Ray. ¶ Utrꝫ qñ pſona p̄uata manumittit ſeruū ſuum ordinandum in clericum poſſit in manumiſſione iponere manumiſſo ꝙ ſibi dica horas canonicas: vel faciat alias ſimiles ſpūales opas Rñdeo ꝙ ſic. Et ſi ſit hoc expreſſum: tenet' ad hoc ordinatus. Q. ſi in ſupbiam elatus noluerit: degradari poterit. e𝔵̄ e. nullus. ⁊ diſ. 54. frequens. Quidam vero vt Alanus ⁊ Jo. addūt de conſenſu epi hoc poſſe imponi: aliter non. ꝙ etiā ẜꝫ Ray. pbabile videt'. Tancred' v̄o ſentire videtur ꝙ manumiſſor poteſt ſimpliciter opas ſpūalium retinere: nō diſtinguendo vtrum ep̄us conſentiat vl' nō ar. e𝔵̄ e. co libentius. ſed illa decretalis ẜm Ray. loquitur de ſeruis. Melendus autēꝫ dicit ꝙ ſi eo pacto fuit factus liber ⁊ ordinatus. ꝙ dñis ſuis in diuinis ſeruiret. ⁊ h̄ ſeruare noluerit in ſeruitutem reuocetur. Et hec ſententia verior eſt ẜm Ber. ſuper illud. c. nullus. Et nec gaudebit ꝗ ad dñm vltra illo p̄uilegio clericali. Hoſti. v̄o dicit ꝙ talis degradari poteſt: non aūt i ẜuitutē reuocari. etiam p. c. nullus. vt patet in fine huius ſolutionis. Nec obſtat p̄dictis ꝙ in collatione rei ſpūalis conditio non debet apponi. qꝛ manumiſſio non eſt res ſpūalis licet ſit ineſtimabilis. vel pōt dici ꝙ talis conditio vitium non inducit: lꝫ i ordinatione apponat': qꝛ eſt circa opas ſpūales. vnde ipa conditio intelligit' eſſe ſpūalis: ⁊ ita nō eſt vitioſa. extra e. co libentius. ⁊ de elec. ſignificaſti. Uel ẜm Hoſti. ad vitandū omē contrarium añ ordinationem ē i ipa manumiſſione hoc onus imponenduꝫ. Et ſic pōt in ipa ordinatione ſine ſuſpitione alicuius ſimonie onus iam impoſitum declarari. extra de elec. ſignificaſti. ⁊ de p̄ben. ſignificatur. Quidam etiam dicunt ꝙ ſine impoſitione aliqua manumiſſus ordinat'

dño ſuo preſtare tenet' hoc ſpūale obſequiū. ſ. d̄ horis canonicis: al's poterit degradari non in ſeruitutem reuocari. vnd̄ clauſula illa que ponebatur i antiqua decretali e𝔵̄ e. nullus. in fi. ſ. ꝙ ſeruus fiet domini ſui ē ſublata. ¶ Quid ſi ſeruus fuerit ordinat' non adepta libertate. Rñdeo talis ſi ſit ordinatus domino ſciente ⁊ ꝯtradicēte reuocat' ad petitionem dñi in ſeruitutem i quocūqꝫ gradu fuerit ordinatus etiam ſacerdotali. di. 54. null' epoꝝ. ⁊ c. nulli ⁊ §. ſerui. ⁊ c. quis aūt p̄ncipum. Quidaꝫ tamen vt Hug. excipiūt gradū ſacerdotiȷ̄. ar. di. 54. frequens. ⁊ c. ex antiquis. Scd̄ꝫ tamen Jo. di. 54. nulli. qui verberat ſic ordinatum incidit in canonem. in aliȷ̄s tam̄ nō gaudet p̄uilegio clericali. Si aūt ſciēte domino ⁊ non ꝯtradicente: eo ipo fit ingenuus nec repeti pōt. di. 54. ſi ſeru' ſci. Nec ibi diſtiguitur in quo ordine ſit ordinat'. ẜm Hoff. Hoſt. ⁊ Ber. e𝔵̄ e. c. z. Si v̄o dño ignorante ⁊ ordinator vel preſentator defectum ſciebat: ⁊ fuerit pmot' ad ordīes ſacros eſt liber. tamen ille qui ſcinit tenet' dño dare duo emancipia equiualētia. diſ. 54. ſi ſeru' abſente. Et hoc ſi alt' tñ ſciuit Si vero vterqꝫ ſciuit dabit vnum p̄ſentator ⁊ alium ordinator. Et idem ē i q̄cūqꝫ ordine fuerit promot' ẜm Hoff. Hoſti. v̄o dicit ꝙ hoc non inuenit cautū in iure. putat tamē ꝙ alia pena canonica arbitraria ſit puniendus. Si enim vterqꝫ. ſ. ordiator ⁊ preſentator ſit ſoluendo: vl' alter tñ. alit' agendum eſt. p̄mo contra ordinatoreꝫ. z' contra preſentatorem ſi vterqꝫ ſciuit. Als contra ſcientem eſt agendum. vt oſtendit ordo dicti. c. ſi ſeruus abſente. alit' cū pena alterutrius ſit contentus. ff. de eo per queꝫ factū erit. l. i. §. ſi plures. ar. ꝯtra. ff. de iur. om. iu. ſi quis id. §. vltȷ̄. ⁊ l. ſe. Si aūt neut' ſit ſoluendo tunc conſtitutus in ordinibꝰ minorib' dño reddit': preſbr̄ peculio mulctatur: vl' ad p̄ſtationē horaꝝ canonicaꝝ dannat'. Diaconus ⁊ ſubdiaconus redimitur vel reddet' diſtinguendo. ſicut ſtatiꝫ diſtiguet' qñ vterqꝫ ignorat. Si aūt vterqꝫ ignorauit eius conditionem ⁊ ordinator ⁊ preſentator. Si ſit ordinatus i preſbrm remanebit in ordine ꝓpter p̄rogatiuā illi' ordinis. peculium tamen ſi quod habebat domino dabit. quod intelligit' ẜm Joh. de peculio acquiſito poſt ſacerdotium. qꝛ peculium quod habet ſeruus eſt domini. iꝫ. q. z. illud. vel intelligitur de vſu peculiȷ̄: qḋ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſi habuit pri⁹ aufert̄ ei. Si aūt ī diaconū
dabit pro ſe vicariū.i. alium ſeruum dn̄o.
⁊ ipſe remanebit in ordine.alˀs reuocabit̄
in ſeruitutem: niſi aliqs redimat eum. Et
idem dicendum eſt hodie ſi ſit ordinatuſ
in ſubdiaconū.q2 ſubdiaconus hodie eo-
dem p̄uilegio cum diacono gaudet.ex̄ eo.
miramur. Si aūt in minores ordines idi-
ſtincte deponit̄ ⁊ reuocat̄ in ſeruitutē. Et
idem erat antiquitus de ſubdiacono. Sic ī
tellige illō diſ.54.nulli.in fi.⁊.c.ex antiqs
ī fi.⁊ ex̄ e.de ſeruoꝝ. Si aūt preſbr̄ nō hꝫ
peculium: ⁊ nō eſt q redimat eum domino
reddet̄: ⁊ ei ſeruiet in officijs diuinis: ⁊ ob
ſequijs honeſtis.nō aūt in īhoneſtis ⁊ in
decētibus ordinē ſuū.vt pꝫ di.54.frequēs
in fi.qḋ ſi facere cōtumaciter rēnuat depo
nitur.ex̄ eo.nullus in fi.Si vō patus eſt h̄
facere: ſ dn̄s nollet eum honeſte ꝓcurare.
tunc ſm̄ Hoſti. bonus iudex hoc arbitra-
bitur cōſiderata pſonaꝝ qualitate: ⁊ pri-
monij modo.ar.ff.vbi pupillus edu.debet
l.i.2.3.⁊.5. Non.n.pſallere poſſet: niſi ſu-
ſtentatōnem nature haberet.i.q.i.ſi quis.
Ab illo aūt debet hr̄e cui ſeruit.ex̄ de p̄bē.
extirpande. Si vero dn̄s nihil hēat: vl' nō
habeat vnde ſibi ſufficiat: tunc ep̄us debꝫ
ei ꝓuidē: qui ipm̄ ordinauit minus caute
ar.di.93.diaconi poſt medietatē capituli.
Si aūt diaconus vel ſubdiaconus nō hꝫ
vicariū: ⁊ nō pōt hr̄e p̄ciū ad redimendū
ſeipm̄ deponet̄ ⁊ dn̄o reddet̄.di.54.ex an-
tiquis.ibi diaconus vero. ¶ Sed vſqꝫ ad
q̄tuꝫ tp̄s pōt dn̄s reuocare ſuū ordinatū
in caſibus in quibus hꝫ ius repetendi eū.
R̄ᵒ vſqꝫ ad annū ⁊ nō vltra.di.54.ſi fu⁹
ſciente. Et ille annus cōputat̄ ſm̄ Hugo.
a tp̄e ordiatōis. Sꝫ ſm̄ Laur. Ray. Hoff.
⁊ Hoſti.a tp̄e ſciētie domini. ar.16.q.vlti.ſi
qs icognit⁹. Et ſm̄ Innoc.ſup.c.de ſuoꝝ
nō licebit dn̄o man⁹ in huc clericū iniicē.
17.q.4.ſi quis ſuadente. Nec pōt mr̄imo
niū cōtrahere ꝓpter votū quod feciſſe fin
gitur ī ordinis ſacri receptiōe.ex̄ de ꝯuer.
ꝯiu.quidam. Et cohibendus erit p ep̄um
ar.di.26.qui ſine. In alijs aūt p̄uilegijs nō
gaudebit.ex̄ de cle.cōiu. Iohēs. ⁊ idem eſt
de omnibus qui ſunt aliqua obnoxietate
aſtricti. Nunqd refert ſi dn̄s dicat ſeruū
ordinatū ipſo contradicente vel ipſo igno
rante. R̄ndeo differētia eſt ſꝫ Dam.q2 ſi
eo contradicēte: indiſticte talis ordinatio
retractat̄.di.54.quis aūt p̄ncipum leges.
Alij dicunt ꝙ eſt idem vtrobiqꝫ. Secūdū
vero Hoſti.ſcḋi verū dicūt quo ad retra-
ctionem ordinū ſuſceptorum. Sed differē
tia eſt in hoc.ſ.q2 niſi domino cōtradicēte
ordinetur: nō poteſt ordinatōem.i.ignorā
tiam allegare.ergo quo ad ipm̄ ordiatorē
indiſtincte puniendum poteſt differētia an
notari. ¶ Sed vbi agitur cā ſtatus huiuſ
modi ordinati. R̄ndeo ſi erat in poſſeſſiōe
ſeruitutis: remittendus videtur ad locum
vn̄ aufugit. C. vbi cā ſtat⁹.l.2. Si aūt erat
in poſſeſſiōe libertatis: cōueniendus eſt in
loco in quo degit.vt pꝫ ibidem.l.3. An āt
ſit fugitiuus uel nō. ⁊ an erat ī poſſeſſione
libertatis vel ſeruitutis: qn̄ fuit ordinatus
aget̄: ⁊ finiet̄ anteqꝫ cā ſtatus initiū ſumat
.ff.de lib.cauſa.liberl.§.fi.⁊.l.igit̄.§.poteſt
Si aūt nō ſit fugitiuus ⁊ clamare velit in
libertatem dn̄i foꝝ ſequit̄. C. vbi cā ſtat⁹.
l.4.hoc nō ex̄ e.de ſeruoꝝ.in glo. Sed ſm̄
Hoſt. ⁊ Hoſti. h̄ cā indiſtincte aget̄ coraꝫ
ordinatore: ⁊ aſſiſtet ei qui cōuenit̄ ſyndi
cus eccleſie.cedit.n.ad ignominiā eccleſie
cū clericus reuocat̄ ad ſtatum ſeruilem.ſic̄
qn̄ reuocat̄ ad ſtatū curialē.di.51.deſigna
ta. Et deponendus eſt anteqꝫ reuocet̄.di.
54. nulli.ar.ff.de libe.cā.l.i.2.⁊.3. ¶ Qua
re ſeruus alienus ꝯſecratus reddit̄ dn̄o: ⁊
nō alia res cōſecrata.14.q.vlti.cōpimus.
R̄ndeo duplici de cā.p̄ma q2 in reb⁹ iaia
tis nō ꝓpendit̄ dolus.2ᵃ q2 ī eis ꝯſecratio
ē in ſupficie. ⁊ ideo nō debꝫ ꝓphana manu
tractari. ſed ī homine ē in aīa: que nō pōt
tangi.32.q.7.licite. ¶ Sicut aūt dictū ē de
ſeruis vl' libertis p̄uatoꝝ nō ordinādis
niſi fuerint ab his plenarie abſoluti: qui
vendicant ī eis aliqd p̄tātis. ita etiā intelli
gēdū ē de aſcripticijs originarijs ⁊ alijs q
obnoxietate aliq̄ ſunt aſtricti.di.54.ſi qs.
quis aūt leges.generaliter admittunt.hoc
aūt eſt veꝝ: niſi ſint ex matre liberta nati.
q2 tūc cum matris cōditōem debeāt ſequi
nō debēt impediri.ex̄ e.dilectus filius.c.6.
Dicunt̄ aūt aſcripticij.qui per.30.annos
fuerūt in manſo ſiue poſſeſſione. ⁊ qui per
ꝓpriam ſcripturam ⁊ ꝓfeſſionem aſtricti
ſunt ſolo colēdo. C.de agrico.⁊ cē.cū ſati.
.§.cū aūt.rūſo.i. Originarij vero dicunt̄ q
nati ſunt ex aſcripticijs ī ipſo ſolo.vt patꝫ
ibidem.l.ne diutius. Et tales ſine gleba .i.
ſolo: cuius culture ſunt aſcripti non poſ-
ſunt vendi: nec gleba ſine illis.vt pꝫ ibidē
l.quemadmodū. Et licet iſti ſint liberi: nō
multū tamē diſtare videntur a ſeruis. vt
pꝫ ibidē.l.ne diuti⁹. Nec tenet̄ finis illius

di.54.ſi ſeruus ſciente.vbi dr̄ ꝙ tales inuitis
dn̄is poſſunt ꝓmoueri.Utriqȝ aūt dicunt᷑
coloni:qui terram colere ſunt aſtricti.vn̄
nō poſſunt recedere a cultura dn̄is inuitis
ẞ Ray.Illi aūt qui ſunt coloni non ex cō
ditione:ſed ex conductōe poſſunt fieri mo
nachi.vt dicit Roſ. ¶ Item nō ꝙ digni
tas ep̄alis ⁊ ſacerdotalis liberat a fortūa:
⁊ ſeruili aſcripticia.di.54.ſi ſeru⁹ abſente.
⁊ c.ſi ſeruus ſciente.Et ſm̄ canones etiaȝ
a fortuna ſiue vinculo curiali.qḋ ꝓbatur
ex̄ eo.ꝙ liberat a ſeruili que eſt fortior.di.
54.frequēs.⁊ ex antiquis.vnḋ quo ad ẞ
nō tenet lex illa.ſi ſeruus ſciente.vbi dicit᷑
ꝙ n̄ a fortuna curiali ſiue officiali liberat
ſacerdotiū.Nam ⁊ poſt ordinatōeȝ durat
curialis tamen nō debet ꝓmoueri:niſi ſic
habitum eſt ſupra. ¶ Ad hec etiam nō ꝙ
ſacer ordo liberat a patria poteſtate. quia
dignitas patriciatus vel ſenat⁹ ſoluit ius
patrie poteſtati.ḡ multomagis ſacer ordo
qui eſt dignior.ar.ex̄ ḋ ſen.ex.cū volūtate
ẞ Ber.ex̄ de etate.indecorum.

¶ De corpore vitiatis.ti.xi.

Poſtea ꝯſiderandū eſt de corpe
vitiatis.Et circa hec querunt᷑
plura.Primo qui dicit᷑ corpe
viciati.Rn̄deo corpore viciati
dicunt᷑ debilitati vl̄ mutilati.debilitatū vo
co q̄ membruȝ habȝ ſȝ tn̄ inefficax:vt occu
lum cecum.manū aridā.crus cōtractum.
Mutilatum qui caret aliquo membro.
¶ Utruȝ tales repellendi ſint ab ordinib⁹.
Rn̄deo ꝙ ſic.ꝓpt᷑ deformitatem ex qua ti
metur ſcandaluȝ.⁊ ꝓpter debilitatē ex qua
timetur periculuȝ.Ordinati.n.in quadaȝ
dignitate pre alijs conſtituunt᷑.⁊ iō in eis
ex q̄dam honeſtate requirit᷑ de neceſſitate
ꝓcepti:non tn̄ ſacramēti:⁊ claritas morū:
⁊ etiam integritas ⁊ ſanitas membroꝝ:vt
ſint idonei exeq actus ordinum.Et hinc ē
ꝙ aliquis eſt ineptus ad receptōȝ ordinū
ꝓpter impedimentum actus vel claritatis
pſone.Et iō patientes defectum in mēbris
repellunt᷑ ab ordinibus:ſi ſit talis defectus
q̄ maculam notabileȝ inferat:per quam p
ſone claritas obſcuret᷑.vt abciſio naſi.vel
executio act⁹ ordinis impediat᷑.alit᷑ non
repellunt᷑. ¶ Ad cuius euidentiam conſi
derandum ꝙ mutilatus aut eſt mutilatus
in membris non apparētibus: ⁊ talis ſi ſit
mutilatus p caſum violentiā vel timorem
egritudinis vt lepre pōt ordinari.Si aūt
ſponte:non pōt de rigore iuris.diſpenſare
tn̄ pōt ep̄us ſiue membrum ſit magnū:ſiue
paruum:dūmō ſit potens preterqȝ cuȝ ca
ſtratis.vnde pōt diſpenſare cū religioſo ꝙ
celebret cuȝ ligneo pede.ſm̄ Hoſti.in appa
ratu.diſ.55.ſi quis a medicis.⁊.c.q̄ partē.
⁊.c.ſi quis p egritudineȝ.Aut i membris
magnis ⁊ apparentibus: ſi hoc etiam fiat
caſu.violentia vel metu morbi nō ꝓmoue
tur.diſ.55.ſi euangelica.Magnuȝ autem
membrum intelligit᷑ vel in q̄titate: vt pes
vel manus.vel i decore:vt ocul⁹ vel naſus
Ep̄us tamen in ea diſpenſare pōt ꝙ habē
poſſit ꝓbendam pſonatum vel abbatiam.
ex̄ de eta.maȝ.Et ſi talis ſit pꝛeſb̄ĩ tolerat᷑
pterqȝ in miniſterio altaris in officijs illis
in quibus eſt potens:vt in dādo penitētias
⁊ huiuſmodi.16.q.i.adijcimus.Sic legitur
ex̄ de clericis egrotantibus.c.preſbruȝ.di.
55.lator. Et non remouetur a beneficio.vt
patet in dictis capitulis. ⁊ datur ei coad
iutor: ſi poſſint ambo ex b̄ñficio ſuſtētari.
ſm̄ Hoſti.Aut in membris paruis appa
rentibus:vt in pte digiti vl̄ vngue.⁊ tunc
aut ei pōt imputari culpa:aut nō.ſi ſic. vt
qꝛ duellum obtulit vel oblatum ſponte ſu
ſcepit:de rigore iuris debet deponi.diſ.51.ſi
quis. Si tamen non fuit ibi ſanguis effu
ſus cum eo pōt diſpenſari.vel ſi fuit etiam
ẞ tunc tn̄ de auctoritate pape.ex̄ e.c.i.⁊ de
cle.pu.c.i. Si aū. non fuit in culpa: ⁊ ipſe
ſit potens frangere hoſtiam: nec inducat
deformitatem magnam non impeditur.vt
ſi careat vno de digitis cum quibus non
fit ſignum crucis nec frangitur hoſtia.ſm̄
Ray.⁊ Ber.ex̄ e.c.ſi.Si vero ſit ipotens
vel nimis deformis:impedit.vt patet in.c.
preſbrum.hec Hoff.⁊ Hoſti. Et conuenit
cum eis Ber.ex̄ e.c.vlt. ¶ Quid ſi q̄s ha
beat ſex digitos in manu.Rn̄deo nō impe
ditur ꝓpter hoc ordinari.qꝛ talis nō ē mor
boſus.Et idem eſt ſi habeat vnguis defe
ctum.Sicut enim ait Offilius.defect⁹ mē
bri vel augmentum non conſideratur: ſ
vſus ipedimētū.ff.de edi.edic.Itē Offilius
hec Hoff. ¶ Quid ſi quis habeat oculuȝ
vnum groſſiorem altero:vel vtrunqȝ ha
beat ꝓminentem.Rn̄deo non impeditur
vt patet ibidem.l.qui clauum.§.i.ẞ Hoff.
⁊ Ber.extra e.c.z. ¶ Notandū autem ꝙ
talia impedimenta ſubijci debent iſpectōni
oculoꝝ ſupiorum.extra e.c.z. ¶ Sciēduȝ
etiaȝ ꝙ qui ſibi manus itulit:nō ꝓmouet᷑

⁊ ꝓmotus deijcitur. Et rō eſt.q꞉ preſumit
ꝙ omne malum auderet in aliū:qui ſic
deſeuiat in ſeipm.ff.ibidem.ſ.de edili.edic.l.
cum autem.§.excipit᷑.Eſt etiam ſui homi
cida:⁊ conditōni dei inimicus.diſ.55.ſi qs
abſcidit. Talis tñ non eſt vere homicida
ſm Jo.ſed dicitur homicida ꝓpter piculū
homicidij:quod inde puenire poſſꝫ. Jn eo
ergo qui ſibi membrum amputat ē cauſa
irregularitatis ſeuitia:ſiue ſit maguꝫ:ſiue
paruum:ſiue apparens:ſiue non apparēs.
Si tamē languor non fuit cauſa inciſiōis
caro enim putrida eſt reſecanda.5.q.5.c.i.
⁊ 24.q.3.ſecande. Jn alijs vero qui ſine
culpa ſua ab alijs vel caſu fortuito mutilā
tur:irregularitatis cauſa eſt deformitas in
membris apparentibus:vel debilitas ī ap-
parentibus:⁊ non apparentibus.Que aūt
deformitas vel debilitas irregularitateꝫ in
ducat:eſt in arbitrio ſuperioris.ex̄ c.c.z.
¶ Quid de eo qui ſibi virilia pcidit: vt ſit
caſtus. Rndeo irregularis eſt tāꝙ ſui ho
micida.diſ.55.ſi quis abſcidit.⁊ ſi qs a me
dicis.⁊ ideo eſt deponēdus.Uñ ſm Hoſti.
qui ſe caſtrat:vel caſtrari ſponte pmittit p
moueri ñ pōt.caſtrat⁹ vō inuoluntarie ñ ex
necitate:vt q a medicis vl'a barbaris ē ſe
ct⁹.ꝓmoueri pōt de iure cōi ſine diſpēſatōe
ex̄ c.ex pte.i ter.⁊ glo. niſi ex culpa ſua ſit
caſtrat⁹. vt ſi quis pcidat virilia clerico
cum vxore inuento. Nec obſtat predictis
illud ex̄ c.ſignificaſti.vbi ponitur caſus de
preſbro qui ſe caſtrauit:vt caſtus eēt.quia
ibi ex gratia ⁊ diſpenſatione pmittitur illi
pſbro miſtrare in ordinibus inferioribus:
⁊ facere omnia que ptinent ad officiuꝫ ſa
cerdotale: pter officium miſſe ſm Hoſt. ⁊
Ber.ibideꝫ.Et pōt in hoc caſu epiſcopus
diſpenſare auctoritate ſua in alijs a miſſa
cum ibi dicatur auctoritate noſtra ⁊ tua.
vt etiam dicit ibidem Ber. Quod autem
p antiqua iura pmitti videtur. vt ſi quis
mutil'et ſeipm ꝓpter iuſtam cauſam:⁊ non
ex indignatōe:ſi ſit cirurgic⁹.nō approbat
Ray.p ea que dicta ſunt ſupra.c.de pcuſ-
ſore.in fi.illius.q.qd de medicis. niſi forte
neceſſitas ſumma vrgeret:nec aliū habere
poſſet. ¶ Quid de claudo ex debilitate. R⁹
talem conſuetudo admittit: niſi ſit talis q
ſine baculo ſtare nō poſſet ante altare.ar.
de conſe.diſ.i.nullus.⁊ di.45.diſciplina.h
Ray. ¶ Quid de ceco ⁊ de illo qui habet
maculam in oculo. Rndeo cecū ⁊ hñtem
maculam in oculo: que generat deformita

tem non admittit ius vel conſuetudo. Et
idem dicitur de eo qui habet manū aridā
ſi tamen habens in oculo maculam defor-
mantem intret religionem ꝓmoueri poteſt
al's non. niſi diſpenſet᷑ cum eo.extra c. cū
de tua. Diſpenſabit autem papa ex̄ ar.c.c.
2°. Et ſic curia ſeruat ſm Jnnoc.⁊ Hoſt.
Pe.autem de ſamp.dicit ꝙ qñ tal' macula
eſt in oculo ꝙ offert ſe viſui ſine inſpectione
ſubtili irregularē facit:al's nō. ¶ Quid de
leproſo. Rndeo repellitur a ꝓmotōe.quia
ſicut notat Hug.di.41.§.hinc etiam.⁊ diſ.
49.c.hinc etenim. Cum eniꝫ expellatur a
cōi habitatone: multomagis ab ordinib⁹
ſacris. Utrū vero preſbyter leproſus poſſit
celebrare miſſam. habitum eſt ſupra li.4.
ti.13.ar.3.in pma.q. vbi etiam tanguntur
quedam alia de hac materia. ¶ Quid de
gibboſis ⁊ habentibus digitos cōiūctos.
Rndeo talia ⁊ ſimilia vitia corpis:niſi de-
formitatem vel debilitatem inducant:non
repellunt ab ordinibus.impedit tamen ſi ē
deformitas.qui vero plures vel pauciores
digitos habꝫ ꝙ debet:talis deformitas nō
repellit:ſi veſte vel ſotularib⁹ poſſint velari
h Roð.Sunt etiā alia vitia corporis:que
in veteri teſtamento.vt legitur. Leuit.21.re
pellebant ordinandos.ſed hodie ad lr̄am
non repellunt: niſi deformitatem inducāt.
7.q.i.qualiter.in fine.Sꝫ ſpūalit᷑ intellecta
repellunt etiam hodie indiſticte. diſ.45.§.
hinc etenim. ⁊ c. ſacerdotes. h tamen hic
omitto cauſa breuitatis. ¶ Sūma omiuꝫ
predictoruꝫ eſt ꝙ quicunqꝫ eſt ſua culpa
viciatus corpore repellitur.qui vō ſine ſua
culpa ñ repellit᷑:niſi ſcandalum timeat᷑ ex
nimia deformitate:vl' piculū ex nimia dbi
litate.h Ray. ¶ Sed nūqd amittet cleric⁹
beneficium ꝓpter infirmitateꝫ. Rndeo hic
ſunt diuerſi modi diſtinguendi ſm diuer-
ſos.Hoſt.n.dicit ꝙ talis aut eſt prelatus
aut non.ſi ſic:non remouet᷑ etiā ꝓpt᷑ lepraꝫ
ſed ei coadiutor datur:cui cōueniēs por-
tio redditūum ꝯpatus aſſignet᷑.ſic itellige
illud ex̄ de cle.egro.de rectoribus. de recto
ribus dicit:quos vocat p excellētiaꝫ ep̄os
Aut ē preſbyter parrochialis: vel miniſter ī
ferior. Et talis ꝓpter lepram remouetur: ⁊
ei de bonis eccleſie ꝓuidet᷑.ex̄ de cle.egro.
tua nos. Alij loquunt᷑ de preſbytero par-
rochiali ꝙ nunqꝫ remouet᷑: ſed ei coadiu-
tor ⁊ vicari⁹ dat᷑.⁊ hūc modū int᷑ ceteros
magis approbat Hoſti.ti.de cle.egro.quia
dicitur ex tex.c.c.ex pte. ¶ Sed quare ep̄i

ꝓpter lepꝛam nõ remouent̃:ſed inferioꝛes
remouent̃. Rñdeo q2 epiſcopus difficile
remouetur. vt pꝫ ex̃ de trãſla.ep̃o.c.lꝫ.
minoꝛes vero facilius remouẽt̃.ex̃ de cle.
egro.tua.Ber.vͦo extra de cleri.egro.tua.
dicit cum Inno.⁊ Tanc̃.ꝙ q̃ꝺdiu aliquis
remanẽ põt in collegio ſuo ſine ſcandalo
⁊ boꝛroꝛe nõ ſubſtitueret̃ ei ali⁹.Sin aũt
ali⁹ ẽ ei ſubſtituẽdus.vt pꝫ ĩ d.c.tua.ille ſb
ſtitutus erit pꝛelatus in totum.ar.extra de
cle.egro.de rectoꝛibus.ibi dãdus eſt eis co
adiutoꝛ: qui curam habeat aĩarum. talis
enim coadiutoꝛ eſt pꝛelatus ex toto.vt pꝫ
ex hoc quod dicit ꝙ habet curam aĩarũ
Et infirmo prouidebitur de bonis eccleſie.
vt patet in pꝛedictis capitulis. Et eſt hoc
ſpãle in lepꝛa ꝓpter ſcandalum ⁊ boꝛroꝛẽ
Hug.vero ⁊ Laurẽ.dicunt ꝙ viui nunq̃ ẽ
aliquis ſubſtituendus: niſi eo renũciante
vel remoto vel trãſlato. Nec ꝓpter morbũ
eſt aliquis amouendus. ſed coadiutoꝛ ẽ ei
dandus.Et quod dicit̃ in.c.tua.ſ.ꝙ pſbr
amoueri debet ꝓpter lepꝛam ab officio ad-
miniſtrationis. Exponunt ab officio qͦd ẽ
in actu.ſed quo ad ius officium retinebit.
Secundum tamen omnes pꝛedictos doc.
ꝓpter infirmitates alias a lepꝛa non ſunt
pꝛiuandi beneficijs: ſed potius coadiutoꝛ
dandus eſt eis:etiam ſi ſint paralitici:ne ter
reant̃ volentes militare deo.ex̃ de clericis
egro.cum percuſſio. ⁊.c.penulti ⁊ vlti. Et ſi
eccleſia ſufficere nõ poſſit vtriq̃ȝ: ille q ſer-
uit eccleſie redditus habebit.⁊ ep̃s ĩfirmo
ꝓuidebit.diſ.8z.§.i.⁊.c.i.hec Ber.in.c.de
rectoꝛibus. Idem eſt ſi ſit factus impotenſ
non ex culpa ſua.vt patet ibidem.c.z.Se
cus eſt ſi ex culpa ſua. ſm hoc intelligitur
illud extra de eta.c.i.⁊ ex̃ de elec.cũ ĩ cunctĩ.
.§.hec ſane.Sed abbas remouet̃ ſi ſit in-
utilis.18.q.z. ſi quis abbas. Clericus vͦo
ſi leuiter pateret̃: vel haberet quartanam
⁊ circa ꝓpꝛia negocia intentus eſſet: non
perciperet niſi ſeruiret.Supꝛadicta vero in-
telligũtur de infirmitate vera ⁊ graui: nõ
defectiua.vt ꝓbatur extra de re iudi.q̃uis
hec Hoſti. ¶ Sed ad quẽ ꝑtinet dare co-
adiutoꝛes ep̃is. Rñdeo ad ſolum papam.
quia hoc eſt de maioꝛibus cauſis.põt tñ
ep̃us ſenio vl' ĩfirmitate ꝑpetua impeditus
de conſenſu ſui capituli vel maioꝛis partiſ
ſibi auctoꝛitate apoſtolica vnũ vel duos
coadiutoꝛes aſſumere. Et ſi demẽs ſit hoc
faciet capitulũ vel due partes eius. ¶ Si
vͦo ep̃us cõtradicit:capitulum nihil inno-
uabit.ſed conditõeꝫ ep̃i ⁊ eccleſie ſue papę
q̃cito poterit intimabit. Et ideꝫ faciet etiã
qñ ep̃us demens erit. Coadiutoꝛes autẽ
pꝛedicti moderatos ſumptus de pꝛouenti-
bus eoꝛundem ep̃oꝛũ habebunt. Ab alie
natõe tamen qualibet bonoꝝ vel eccliaꝝ
ipſoꝝ abſtinebunt. Reddent autẽ pꝛelatis
eiſdẽ ſi fuerint ſane mentis a capitulis ea-
rũdem ſeu etiam ſucceſſoꝛibus: ſi antea nõ
fecerint plenariam rationem. li.6.de cleri.
egro.paſtoꝛalis. Idem dicẽdum eſt ĩ caſu
ſimili de ſupioꝛibus epiſcopis. vt pꝫ ibidẽ.
Et quod dicit de alienatõe intelligit̃ de alie
natione immobiliũ vel mobiliũ ꝑcioſoꝝ.
mobilia enim q̃ ſeruando ſeruari nõ pñt:
alienare potuerunt. vt dicit.j. Io.an.

¶ De filijs pꝛeſbꝛoꝛum.ti.zz.

DEinde conſiderandũ eſt de filijs
pꝛeſbꝛoꝝ:⁊ ceteriſ illegitĩe nati.
Et ꝑ̊ quis dr̃ filius pꝛeſbri. z°.
de multiplici differentia filioꝛũ.
3° qui filij pꝛeſbꝛoꝛum oꝛdinari ꝓhibent̃.
4° que diſpenſatio circa tales adhibetur.
¶ Circa ꝑmum ſciendum ꝙ ille dicit̃ fili⁹
pꝛeſbyteri: qui ſuſceptus ẽ de legitimis nu
ptijs.q2 filius eſt is quẽ nuptie demõſtrãt
ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iuris.filiũ. Itẽ
⁊ is qui confitetur ſe eſſe filium:lꝫ de coitu
illegitimo. Sic intellige illud.ex̃ e.c.z.pꝛo
batur etiam quis eſſe filius alicuius ex eo
quia ille appellat eum filium:⁊ ille eũ pꝛẽ
⁊ ꝯiter eius filius dicebatur ⁊ habebatur
ex̃ de ꝓba.ꝑ tuas.Et hñ noĩatõni tali ſtat̃
niſi contrarium expꝛeſſe ꝓbetur. Sic itelli
gitur. C.de ꝓbatõibus.nõ nudis.h Ber.
extra e.michael ⁊c̃. ¶ Sꝫ quid ſi quis ne
get ſe eẽ filium pꝛeſbri. Rñdeo ſm Hoſti.
ſi poteſt ꝓbare ꝙ mater eius habebat viꝝ
legitimum cum ea moꝛantem tempoꝛe ſue
conceptionis. ꝓbat ſe legitimum ꝑ legem
ſupꝛadictaꝫ.filium. vel pꝛobatur filius ex
affectu.ex̃ de pꝛeſump.afferte.li.6.de inof.
teſta.ſi vir. Et ſtabitur his coniecturis:do
nec pꝛobatur contrarium. C.de nuptijs.ſi
vicinis. Si vero conſtet ꝙ tũc cũ pꝛeſbyte
ro moꝛabatur: filius eius pꝛeſumetur.ex̃
qui fi.ſint le.cãq̃ȝ. In dubio vͦo ſi nimia
laboꝛet infamia poterit ſe purgare. Sic in
tellige illud ex̃ de purga.ca.accedẽs. Filia
tio ergo paterna illegitima defacili nõ pur
gatur:licet certa indicia admittantur:ſi ꝑ
legitimos teſtes pꝛobentur. vt poteſt illud

itelligi ex̄ q̄ fi. ſint le. tranſmiſiſſe. in fi.

CIrca 2ᵐ ſciendū ꝙ multiplex eſt differentia filioꝝ illegitimorum. ſ. naturalis. nothus. manſer. ⁊ ſpurius. Naturalis eſt qui de ↄcubina ē nat⁹. que tenet̄ in domo q̄ſi loco vxoris vnica cuius filiatio p̄ confeſſionē parentū ꝓbat̄ ex̄ de pba. p̄ mas. Nothus dr̄ q̄ de adulterio eſt natus: ſic dictus a nota. i. infamia: que multum affligit hominem. ſicut etiam dicitur nota febris quartana: q̄ multum affligit hominem. q2 enim talis de peccato graui natus ē: fama ſuggillat̄. 32. q. 7. q̄d in omibus. Manſer dicit̄ ꝓprie de ſcorto nat⁹. Spuri⁹ a ſpuricitia icontinētie dict⁹ pōt dici cōiter quilibet illegitimus. vl̄ ſpurius pōt dici ꝓprie: qui eſt queſitus vulgo. i. in ſcorto: qui ꝓpter incertitudinē patrem nequit oſtendē: vel ſi oſtendit verecūdū oſtendit. ff. de ſtatu hominū. vulgo. vt qui natus eſt de eo cui nubere nō licet. vñ fili⁹ illegitim⁹ p̄ceſſ̄ ꝛ̄i pōt ſpurius dici. vl̄ ſpurius dicitur: qui de concubina eſt natus: q̄ non tenet̄ in domo ſm̄ Iſido. Nothus eſt ex nobili patre ⁊ ignobili matre natus: cuius contrarius eſt ſpurius: quaſi ſine puritate genitus. h̄ Hoſti. ⁊ Ber. ex̄ de renun. niſi.

CIrca 3ᵐ ſciendū ꝙ loquēdo de legitimis preſbyteroꝝ filijs. filij ante ſacros ordines recepti de legitimo matrimonio licite ꝓmouent̄ ad q̄ſcunq3 ordines: niſi aliud impediat. Et etiā ꝓficiūtur i eccleſijs in q̄bus coꝝ p̄res ſūt vl̄ fuerunt plati. ex̄ c. ad h̄. dūmō nō ad illas dignitates ⁊ ꝓbēdas q̄s imediate habuerūt p̄res coꝝ. ex̄ c. cōſtitut⁹. Sꝫ filij illegitimi. i. naturales dū erant layci geniti: ⁊ maxie ſpurij. i. in ſacerdotio geniti: nō poſſunt eē canonici in eccleſijs patrum ſuoꝝ. Sic intellige ſm̄ Ber. ⁊ Hoſti. illud ex̄ c. cum de cōcez. ⁊. c. ad abolendā. Et ſi ſecus ꝓſūptū fuerit n̄ valet. Qui ſecus etiā ꝓſumpſerit. ſ. canonicādo tales in eccleſijs p̄rnis ſuſpendatur a ſuis beneficijs. vt pꝫ i. c. ad abolēdaꝫ. poſt mortē tñ p̄ris poſſunt ibidē ꝓmoueri quo ad canonias ſimplices. q2 capitula ꝓrimo allegata: q̄ loquunt̄ de illegitimis. ſ. nālibus ⁊ maxime ſpurijs: nō dicūt in quib⁹ fuerūt p̄res canonici: ſ3 i q̄b⁹ ſunt. Capitulū vō illud. ſ. ad hec qd̄ loq̄t̄ d̄ filijs legitimis dicit ſunt vel fuerunt. Et in h̄ concordat Ray. tñ illud maxime: qd̄ ponitur. in. c. ad abolendā. accipit p̄ro tñ. qd̄

nō approbat Hoſt. q2 ſpurij non ſolum in eccleſijs paternis: ſ3 nec in alijs canonicari poſſunt de iure. vñ exempla de ſūmis pontificibus natis ex p̄ſbris: q̄ ponunt̄ diſ. 56. in ꝓnci. debent itelligi ꝙ fuerūt ſuſcepti a p̄ribus ↄſtitutis in laycali habitu: vel i minoribus ordinib⁹. ſecus ē ſi poſt ſacros. diſ. 32. añ triennū. Cuꝫ ḡ dicit Ray. ꝙ tñ ſpurij ꝓhibent̄ i eccleſijs in q̄bus ſūt coꝝ p̄res fieri canonici. innuit ꝙ i alijs pñt canonicari: qd̄ eſt falſum ſm̄ Hoſt. Jō dicit Hoſt. ꝙ in eccleſia i qua p̄r p̄eſt vel p̄fuit: nō pōt filius niſi ſimplex beneficiū obtinē ex̄ c. Ad h̄. canonicatuꝫ aūt non pōt hr̄e etiā ſi ſit legitimus: ⁊ maxime ſpurius prohibetur. ex̄ c. ad abolendam. Et ſic maxie ibi poſitum compatiue tenet̄. Alij dicūt ꝙ c. ad hoc. corrigitur per. c. ad abolendam. Aſſerunt etiā q̄dā ꝙ illegitimus pōt fieri canonicus cū p̄re ſuo i canonia vel ecclia regulari. Et h̄ vult Ber. ſup̄ d. c. ad abolēdam. ar. a contrario ſenſu h̄etur ibidem. ⁊ diſ. 56. c. i. ⁊ ex̄ c. c. i. Secūdū vō Hoſti. ꝙ dicit. c. ad abolendā in ſecularib⁹ eccleſijs ſubaudi maxime. Uacat enim ibi ar. a cōtrario ſenſu. ſicut. ⁊ ex̄ de teſta. ad h̄. Opi. aūt Hoſti. ſup̄ acceptatōem huius aduerbij maxime ſoluit ↄrietatem iurium q̄s dectorum. q2 ſm̄ eum maxime poſitū i. c. ad abolendam. tenet̄ compatiue. ⁊ in hoc cōuenit cū Hoſt. Nō tñ reſpectu legitimoꝝ. ⁊ i h̄ ↄuenit cū Ray. q̄tuꝫ ad intellectum quem hꝫ ſup̄ illud. c. ad hec. ſ. ꝙ filius legitimus pōt ꝓfici in ecclia in q̄ p̄r ſuus p̄eſt: vel p̄fuit. nō tñ imediate in eadē p̄bēda vel dignitate vl̄ eodē pſonatu. Et i vtroq3 cōuenit cum Ber. q̄ dicit ſup̄. c. ad abolēdam. ꝙ ly maxime tenet̄ ibi compatiue. q2 nō eſt recedendū a ꝓpria ſignificatōe vbi. niſi res aliter nō poſſit ſaluari. ⁊ h̄ reſpectu coꝝ qui non ſunt ſpurij: vel al's illegitimi vt ſunt naturales. ¶ Quid ſi pater i aliq̄ eccleſia vicariam habuit: nunq̄d filius ei⁹ eandem vicariam immediate habere poterit. R̄ndeo ꝙ non. ex̄ c. ad extirpandas. ſ3 ⁊ ſi pater pſonatum habuit: filius eius vicariam eiuſdem pſonatus immediate nō habebit. ⁊ ecōuerſo. ex̄ c. conſtitutus. ⁊. c. michael. Cuius ratio eſt q2 perpetu⁹ vicarius curam habet eccleſie: cuius ē vicari⁹ ex̄ de offi. vica. c. fi. vnde hn̄s perpetuā vicariam: nō pōt hr̄e aliam. ex̄ de offi. vica. ꝓuideas. Et quaſi ius habens in eccleſia ꝑpetuus vicari⁹ amoueri non pōt ſine cā.

vt patet ibidem.c.ad hec. Alia rō fortior
ē ſm Hoſti. quia licet vnus ſit perſona: ⁊
alter vicarius: eandem tamen curaȝ hr̄e
intelligunt̄ inſolidum. quia vna eſt cura
vnius eccleſie incorruptibilis ⁊ indiuiſi-
bilis.24.q.i.loquitur.⁊. ff.de ope.liber.lib
tus in fi.ideo filius eandem curam imme
diate poſt patrem habere non poteſt.Sed
media perſona tollit vicium ſucceſſionis p̄
ſumpte.extra e.ex tranſmiſſa.⁊ de elec.ve-
nerabilem.§.penulti in fi.Non tamen no-
cet ſi pater noīe filij: vel tanq̄ꝫ conductiti⁹
miniſtrauit.extra e.conſtitutus. ¶ Sꝫ nū
quid hec prohibitio extēditur ad nepotes
ff.de v̄.ſigni.liberorum.Rndeo ſm Ray.
⁊ Hoſt.quia vbi de pena agit̄:ſignificatio
reſtringitur. quia pene legum ex ſignifica
tione ⁊ interpretatione ſūt artande.de pe.
diſ.i.pene.vnd̄ lꝫ ſenator non poſſit ducē
in vxorem filiam eius:qui vel q̄ ludicraȝ
exercuit artem.pōt tamen ducere nepoteȝ
ff.de ritu nup.dominus.Sed contra.ff.ibi
dem ſenatus. ⁊ videtur ꝙ ſic. q2 filiorum
nomine continentur etiam nepotes:vbi de
ſimili matrimonio agitur. ⁊ cauet̄ ne tu-
tor pupillam filio ſuo det in vxorem.⁊ ibi
nepos nomine filij cōtinetur. Secundum
vero Hoſti.⁊ Ber.extra e.ad extirpādas
extendit̄ ad nepotes de iure in hereditate
ſuccedentes:vt ſunt nepotes p rectā lineā
deſcendentes.ar.inſti.d̄ here. quali.§.ſui.
Secus autem eſt in collateralibus i q̄bus
ſucceſſio locum non habet.ar. de offi.dele.
ex parte. ¶ Nota tamen ſm Hoſti.ꝙ vi-
uente patre:nepos immediate pōt poni in
eccleſia quam auus tenuit:patre v̄o mor-
tuo non poteſt.ratio eſt.quia in p̄mo caſu
ceſſat cauſa ꝓhibitionis.q2 ſi iure ſucceſ-
ſionis haberetur non nepos:ſed pater ſuc
cederet auo.in 2°vo nepos tanq̄ꝫ ꝓximior
admittit̄. ¶ Quid ſi filius patri ſucceſſit
diſpenſatiue vel de facto:nunq̄d fili⁹ illius
immediate poſt eccleſiam eandem habere
poteſt. Rndeo ſm Hoſti.non vr̄ de mente
iuris ꝙ talis pſona itermedia ſucceſſiōis
vicium purget.imo approbare videt̄ ſuc-
ceſſioneȝ in eſſe dei.ex̄ de ele.venerabileȝ.
.§.penulti.Et h̄ vbi de facto poſt patrē ha-
buit filius ſine diſpenſatōe.ſed ſi diſpenſa
tiue habuiſſet:videtur ꝙ ei ſuccedē poſſet
¶ Quid ſi quis natus ſit de damnato coi
tu:⁊ poſtea pater ducat matrem i vxorem
nunq̄d ille de iure cōi pōt tanq̄ꝫ legitimus
ꝓmoueri. Rndeo ſi pater illam potuit le-
gitime vxorem habere tempe cōceptōnis
quia nullum impedimentum erat:⁊ poſtea
duxit eam in vxorem legitimatus eſt fili⁹
antea genitus per ſequēs matrimonium.
Et ita ſuccedet etiam in hereditateȝ tanq̄ꝫ
legitimus:⁊ ad omēs actus legitimos ad
mittetur.hoc etiam credo eſſe veꝝ:ſi poſt
natiuitatem filij mater alteri nubat:⁊ de-
inde eo mortuo cū patre filij contrahat:vl̄
econuerſo:ſi pater cū alia contrahat:qua
mortua in vxorem matrem filij ducat:q̄d
dico in fauorem ꝓlis p iura infra poſita.
Secus aūt eſt ſi ꝓpter aliquod īpedimētuȝ
non poterat eſſe matrimoniū inter eos tp̄e
conceptionis. quia lꝫ tunc poſtea ſublato
impedimento ducat eam in vxorem:nō t̄n
legitimatur ꝓles.ex̄ qui ſint legi.tanta.in
auc̄.quibus mo.na.ef.le.circa pnci.coll.6.
Q: autem dixi in primo caſu.ſ. talem le-
gitimatum quo ad omnes act⁹ legitimos
excipiunt quidam epiſcopalē dignitatem
ad quem ꝓmoueri non poſſunt ſine ſpāli
diſpenſatione pape.hoc etiam dicit Ray.
ſup.c.ex̄ de elec.innotuit.circa p̄ncipiū ſm
vnaȝ lecturā.Erat enim olim lex talis ꝙ
mater electi īfra quadrienniū a natiuitate
ipſius electi matrimonium non contraxit
dicebat quidam ꝙ veꝝ eſt cuȝ patre electi
contraxit ergo poſt quadrienniuȝ.vt inuit
illa littera:⁊ tamen electio illius tanq̄ꝫ ille
gitime nati caſſatur.Sꝫ hodie pticula illa
eſt deciſa.Et ideo p illud.c.hec ſententia te
neri non poteſt:poſſꝫ tamen p alia iura ſer
uari. Nam concilium requirit ꝙ ꝓmouen
dus in epiſcopuȝ ſit matrimonio legitimo
natus.ex̄ de elec.cum in cunctis.In eo āt
qui de coitu damnato naſcitur:⁊ ſi poſtea
inter parentes matrimonium ſubſequat̄:
non eſt per hoc concilio quod reſpicit nati
uitatem ſatiſfactum. P̄ diſpenſatio ḡnalis
extendi non ſolet ad epiſcopatus ⁊ archi
epiſcopatus.extra de conceſ.pben.dilect⁹
filius.Sed ⁊ ſi contrarium dicatur:nec di
ſplicet:ne fauor matrimonij reſtringat̄ ſm
Hoſt.quod etiam admittit Hoſti.ar.extra
qui fi.ſint legi. ex tenore.⁊ q matrimoniū
ac.poſ.nō videtur in fi. ¶ Sꝫ pone ꝙ i h̄
caſu ſubſit impedimentum: nūq̄d pōt di-
ſpenſari p archiepm. R° ꝙ nō.q2 epoꝝ
ſiue maiorum iudicia vel negocia reſerua
ta ſunt pape.ex̄ de trāſla.pre.inē corpalia
h̄ Hoſt. ¶ Quid ſi preſbr filium generat
ex vxore legitima cum qua contraxit dū
erat laycus vel in minoribus ordinibus

conſtitutus nunquid filius erit legitimus
Rndeo Ray. dicit ꝙ ſic. tam̄ fauore plis.
c.5. q2 parentū culpa non debet nocē filijs
ar. di.28. diacōi. ⁊.27.q.2. multoꝝ. Hoff.
vero dicit ꝙ nō p.c.ex̄ c. litteras. Et idem
ſentiūt Ber. ⁊ Inno. ſup idē. c. Nec obſtat
ꝙ de legitimo matrimonio eſt natus. quia
ille coitus fuit illicitus. diſ.28. diacōi. ⁊ di.
85. cum in preterito. Culpa etiā parentum
reddit filios illegitios. ex̄ de clādeſti. deſpō.
cū inhibitio. §. ſi qs vero. ⁊ §. pari modo
vult tamen ꝙ cum tali eſt benigni⁹ ꝗ̄ cuꝫ
alio agendū: ⁊ facilius diſpenſandū. Hoſt.
v̄o diſtinguit ſic. ſ. ꝙ ſi iuita vel ignorante
vxore fuit pmotus. verū dicit Ray. ex̄ de
ꝯuer. ꝯiu. quidā. ⁊ c. placet. ſi vero ea con
ſentiente verum dicit Hoff. di. 22. ſeriatiꝫ
Idem videt̄ ſi ea ſciente nō ꝯdicente. ar.
diſ.54. ſi ſeruus ſciente. An aūt ſol⁹ conſen
ſus mulieris tacit⁹ vel expſſus ſufficiat: vl'
etiā requirat̄ ꝙ habitū mutet: dicetur in
tractatu de matrimonio. Filius tn̄ ſic nat⁹
ſm Ray. ⁊ W. quo ad ſucceſſionē hēdita-
riam reputabit̄ legitimus. ¶ Quare tales
phibent̄ ordinari. Rndeo ꝓpter tria. pmo
ꝓpter dignitatē ordinis ꝓpter quam de ho
neſtate ⁊ cōgruitate requirit̄ in ordinādo
claritas pſone. que quidē obſcurat̄ ex vi-
cioſa origie. ꝓpter qḋ lex dina Deut⁹ 22.
phibuit ſpurios ⁊ manſeres itrare dei ec
cleſiam vſqꝫ in gn̄atōeꝫ decimā. ex̄ de elec.
inotuit. ⁊ ex̄ q fi. ſint le. p venerabilē. Ad
honores ſclares tn̄ admittūt̄. ff. de decu. l. 2
. §. nullū. ⁊ l. gn̄alit̄. 2° ꝓpē deteſtatōꝫ crimi
nis pr̄is. parentes. n. magis puniuntur in
filijs ꝗ̄ i ſeipis. ff. qḋ metus cā. iſti quideꝫ
3° q2 filij ſolent eē imitatores paterni ſce-
leris. ſm illud Sepe ſolet ſimilis fili⁹ eē pri
6.q.1.§. verum. ⁊c̄.

C Irca 4m ſciendum ꝙ diſpenſatio
circa tales adhibetur magna. ſm
ꝗſdam. ſ. ꝙ ſi ad religionē tr̄ſeant
pmoueri poſſūt. ex̄ e. c. i. ſed h̄ nō admittit
Hoſti. q2 ibi ſtatuit̄ ius cōe. vn̄ ſm Hoſti.
illegitimi religioſi ſi ſint al's idonei: pmo
uentur ad omnes ordines de iure cōi. Ad
platōem vero nō poſſunt niſi diſpenſatiue
pmoueri. vt pꝫ ibidem ſup. c. i. ⁊ Ber. ibi
dem. ⁊ ex̄ e. nimis. Nec etiam ad eccleſiaꝫ
ſecularē. ſm Innoc. ibidē. In remanente
aūt in ſeculo ſi ſit als bonus ſm Ray. ad
hibetur triplex diſpenſatio. ſ. magna. vt or
dinet̄ talis in eccleſijs alijs a pr̄nis. ar. a
cōtrario ſenſu ex̄ e. pn̄tium. Maior vt in
pr̄nis media interueniente pſona. ex̄ c. ex
tranſmiſſa. Maxima vt in pr̄nis admitta
tur imediate. h̄ autem diſtinctio nō placet
Hoff. ꝓpter mediū mēbrum. q2 c. ex tranſ
miſſa. non loquitur de diſpenſatōe: ſ; de cōi
iure. Secunduꝫ vero Hoſti. circa tales ad
hibetur diſpēſatio magna. ſ. vt remanētes
in ſeculo ad ordinēs minores ⁊ ſimplicia
beneficia pmoueant̄. ex̄ co. lr̄as. Maior
vt ad ſacros ⁊ in eccleſijs parrochialibus
⁊ in dignitatibus: ⁊ pſonatibus iferiorib⁹
pmoueāt̄. ex̄ e. c. i. ⁊ vlti. li. 6. c. ſi qs. Ma
xima vt pmoueant̄ ad epatum. ex̄ de cor.
vi. c. 2. ¶ Quis pōt diſpenſare. R° ſolus
papa diſpenſat in maiori: ⁊ maxima cum
filio preſbri in ſeculo manēte. vt patet in. c
p̄miſſis. Sed in minori ſine magna poteſt
ep̄s diſpenſare. q2 hodie eſt expſſuꝫ in. 6. c.
ſi quis. Alia lr̄a habet is q. ꝙ ep̄us diſpen
ſare pōt cum illegitio quo ad ordines mi
nores: ⁊ bn̄ficiū nō hn̄s curam animaruꝫ
niſi aliud obſiſtat: dūmō ſit tale ſup q̄ per
ep̄m valeat diſpenſari. Nec obſtat illḋ ex̄
e. c. litteras. q2 lꝫ ibi papa diſpenſet: nō tn̄
h̄ alijs auferre videt̄. ſm Hoſt. ⁊ Ber. q2
ſi hoc voluiſſet: phibuiſſet hoc. ſicut i ma-
iori. ex̄ e. c. fi. vn̄ expone ſm Hoſt. ꝙ ibi dr̄
pmittimus. i. pmiſſum eē oſtēdimus. ſic ex̄
de iureiur̄. ⁊ ſi xp̄s. i fi. Pōt etiā ſm Hoſti.
i maiori ep̄us diſpenſare ex cā. ar. extra c.
ex ma. vbi nidet̄ ad ꝯſultatōem. Nec ob-
ſtat illud extra e. c. i. ⁊ vlti. q2 itelligunt̄ de
diſpenſatōne indiſcreta. Si tn̄ tranſeat ad
religionē: ⁊ neceſſitas exigat: prelat⁹ etiam
cum eo i maiori poterit diſpenſare. Nec ob
ſtat illud ex̄ e. c. i. vbi dr̄. platōes v̄o nulla
ten⁹ habeāt. q2 illḋ ē veꝝ de iure cōi. ibi. n
ſtatuit̄ ius cōe. h̄ Hoſti. Hodie v̄o ꝯtrium
eſt expreſſum. li. 6. c. is qui. vbi dr̄ ꝙ illegi
tim⁹ ad ordines maiores vel ad beneficia
curā aiaꝝ hn̄tia: non pōt pmoueri ſine di
ſpenſatōe pape. Q vero nō ad pſonatus ⁊
dignitates hētur extra e. c. fi. Et h̄ tenet ibi
Ber. hoc etiā voluīt Hoff. Inno. ⁊ Bar.
brix. vt etiā dicet̄. j. in. fi. hui⁹. c. ⁊ multo-
magi nec ad epatū. ex̄ de elec. inotuit. Ber
etiā extra e. c. i. ⁊ c. nimis. dicit ꝙ etiā reli-
gioſus illegitim⁹ pmoueri nō pōt ad pla-
tionem ſine diſpenſatione pape. ar. p̄dicto
rum caploꝝ. ¶ Quid ſi papa cum aliquo
illegitimo diſpēſet: vt habere poſſit bn̄ficiū
hn̄s curam aiaꝝ: nunqd ꝓpter talem diſpē
ſatōem habere poterit plura talia bn̄ficia.
Rndeo ꝙ non. ſed tn̄ vnuꝫ. q2 cum talis

diſpenſatio detrahat iuri cõi eſt odioſa. ⁊ nõ eſt reſtrīgēda.li.6.c.ſi qs. Et ſi tal' iterũ aliam diſpenſatiõem tacite de facto p̄dicto a papa impetret: vt recipe poſſit plura bñficia curam aiarum habentia: diſpenſatõ illa nullius penitus eſt valoris.li.6.c.is cũ quo. Et idem eſt de eo cum quo diſpenſat ep̄us: vt poſſit ad ordines minores ⁊ ſimplex beneficium ꝓmoueri.ſm Jo.an.

¶ Ad h̄ nota ſm Hoff. ꝙ circa materiaȝ iſtaȝ ſiunt due ꝓhibitiones. vna eſt ꝙ filij illegitimi non debent ꝓmoueri. Et hic aliquãdo diſpenſatur p ingreſſum religiõis aliqñ p hominem. vt habitum eſt ſupra. 2ᵃ eſt ꝙ filij legitimi non debēt aſſumi ad illa beneficia: que immediate p̄res eorum habuerũt. Et circa hoc dicit Ray. Joh. ⁊ Tanc. ꝙ epiſcopi ⁊ archiep̄i poſſũt diſpēſare. p illud.c.extra c.ex tua. vbi reſpõdet̃ ad conſultationem. ⁊ ſic loquitur de iure cõi. Sed Hoff. hoc reprobat. q2 nõ agitur ibi de diſpenſatione facienda vel nõ faciēda: ſed an facta ſit reuocanda. Et dicit̃ ꝙ non: ⁊ h̄ iuſte. q2 remiſſio nec in iure ſemel facta reuocatur.22.q.4.ſi illic. Et ↄuenit cum Hoff. Ber. ⁊ Innoc. ⁊ Bar. brixiēſis. Pe. de ſamp. ⁊ Hoſti. vnd̃ ſm eos nec in hoc caſu legato diſpenſare licet. extra c. dilectus. ſicut nec contra conciliũ lateranñ e x̄ de p̄ben. dilectus. Nec mirũ. quia talis diſpenſatio eſt contra aplm.8.q.i. aplica. vnde nota ſm Ber. ꝙ cum dicitur. j.c.ex tua. ad tuam ↄſultatõem improprie ponit̃ ↄſultatio. quia qñ cõſultationi r̃ndet̃ ius cõe p r̃iſionē oſtēdit̃. e x̄ de voto de mlta. In hoc aũt.c.ex tua. non ius cõe: ſ3 indulgentia continet̃. Et hoc patet p illud qđ dicit̃ ibidem. j. diſpenſaſti. diſpenſatiõeȝ. ⁊ ꝓbatur e x̄ c. dilect⁹. ⁊ c. nimis. vbi hētur tñ p papam cũ talibus diſpenſatur. ⁊ iđ conſultatio ponitur ibi ꝓ ſupplicatione.

¶ Quid ſi ep̄s ordinet aliquem imediate ad eccleſiam p̄rnam. R̄ndeo aut facit h̄ ſcienter vel ignoranter. ſi ſcienter non pōt illa ſpoliare eum ꝓpria auctoritate: nec ſuũ factum tanꝗ̄ illicitum reuocare: quod fit in odium ep̄i: qui fac̃ hoc ſcienter. ſ. vt de cetero caueat ſm Ber. Si vero ignorant̃ tãdiu eũ i eccleſia illa tolerabit: donec ei đ alio beneficio ꝓuidebit. e x̄ c. veniens. ⁊ c. ꝓpoſuit. Hec aũt capitula ſm Ber: nõ cõtinent ius cõe: ſed tñ diſpenſatõem. Nam de rigore iuris talis debet deponi. ar. di.50. ex penitentibus. vbi dicit̃ ꝙ ſi p ignorãtiã epiſcopi ſolenniter penitēs ordinet̃ deponi debet: q2 ſe non prodidit. Et ſic in p̄mo caſu papa ꝓpter culpam epiſcopi cum eo diſpenſat. in 2° de gratia cum ad tempus tolerat. ¶ Quid ſi quis probabit ep̄um h̄ ſciuiſſe. R̄ndeo ille q dicit ⁊ allegat ſciam debet probare. di.83. ꝓuidendum. ⁊ 82. c. ꝓpoſuiſti. ⁊ preſumitur contra epiſcopũ qui examinauit vl' examinari fecit. di.24 qñ epiſcopus. vnde videt̃ ꝙ ipſe debet ſe ꝓbare ignoraſſe. h̄ Ber. extra c. veniens.

¶ Sed nunqd iſte talis erit interi p̄latus. R̄ndeo ꝙ ſic. ⁊ habebit oia: ⁊ hoc de mãdato pape: aliter non eſſet p̄latus. q2 p̄latõ dari non poteſt ad tempus. diſ.55. p̄cepta. h̄ Ber. extra c. veniens. Si tamē velis opi. Ray. tenere dici poteſt ſm Hoſti. ꝙ i.c.ex tua. duo queruntur. p̄mum eſt vtrum ep̄i poſſint in hoc diſpenſare. ⁊ r̃ndetur ꝙ ſic. 2ᵐ eſt vtrum tenentes talia beneficia ſint remouendi. Et hoc 2ᵐ ponitur ibi. quidã ad iudices. diſtinguendo ꝙ ſi cuȝ talibus ſit diſpenſatum: non remouentur. ⁊ quod dicit̃ ibi. reſpondemus ꝙ ſi p p̄ores lr̃as. expone. i. poſt p̄ores litteras. ⁊ ſubaudi maxime. quaſi dicat ſi tuo iure diſpenſatũ eſt ſi anteȝ non ſit diſpenſatũ: ſũt remouendi Et hoc 2ᵐ ponitur ibi. alios vero clericos ⁊c̃. ſine auctoritate. i. ſine diſpenſatõe. Nec obſtat illud extra c. dilectus. quia poteſt itelligi ꝙ erat filius illegitimus: ne ↄ̃dicat c.ex tua. quod itelligitur de filijs legitimis Non obſtat etiam illud. c. aplica. ⁊ alia ſimilia que ꝓhibent ſucceſſionem hereditariam in eccleſia dei. quia locum habet qñ quis petit hoc non de gratia: ſed de iure: ⁊ ſine auctoritate epiſcopi vult poſſeſſioneȝ ingredi: libellum porrigendo tanꝗ̄ ambitioſus ⁊ improbus: quod oino ꝓhibetur. ar. e x̄ c. conſtitutus. hoc n. modo loquitur manifeſte. c. apoſtolica. vt p3 intuẽti. Sec⁹ eſt de illo cuȝ quo prelatus ꝓprio motu diſpenſat. in tali caſu poteſt ex neceſſitate ep̄s diſpenſare. pōt igitur ſi vult eum ex cã admittere: alioquin pōt euȝ repellere. extra c. tranſmiſſa. hec Hoſti. ¶ Quid ſi diſpēſet̃ cum aliquo illegitimo: vt ad clericatuȝ vl' ordines ꝓmoueat̃. R̄ndeo ſm Hoff. Ho. ⁊ Ber. e x̄ c. litteras. videt̃ de minoribus tñ ei conceſſum. ar.34. di. lector. q2 diſpēſatio detrahit iuri cõi. ⁊ iđ p interp̄tatõem eſt reſtringenda: cum ſit odioſa. extra de cõſang. qđ dilecto. ¶ Quid ſi cuȝ aliquo diſpenſetur: vt ad ordines ꝓmoueatur: ⁊ ad

omnia beneficia:nunqd ex hoc ꝑmoueri
pōt ad ꝑlationes 7 dignitates. Rndeo ſ̄z
Goff.7 Hoſti.ꝙ non. q2 cum diſpenſatur
cū aliquo in vno:non ꝑpter hoc itelligit̄
diſpenſatum eſſe in alio. Quidam tamen
vt Ray.in hac 7 ſimilibus qōnibus diſti
guit ꝙ ſi p diſpenſationem nullū vel paū
preiudicium alij fiat: latiſſime eſt interpre-
tāda:dūmō interꝑtator nō excedat metaſ
iuriſdictōis diſpenſantis.ar.c x̄ de reſcrip.
olim.7 de deci.ad audientiā.Si vero alij
enorme preiudiciū fiat:ſtrictiſſime eſt in
terpretanda.ar.c x̄ de ꝑuil.c.porro.7 de deci.
ſuggeſtum. predictā etiam diſtinctionem
Goff.7 Hoſti.recitant:nec eam reprobāt.
¶ Nunqd ex predicta diſpenſatōe poterit
hr̄e canonicatum vel eccliam prochialē
Rndeo ſm Goff.ꝙ non.ſi ſit diſpenſatum
p ep̄um vel archiep̄m:quibus expſſe non
licet in his caſibus diſpenſare.c x̄ e.c ſi. Si
vero a papa vel aliquo eius mandato.in
telligit̄ diſpenſatum etiam in p̄ben. c x̄ de
p̄ben.pro illorum. Et in ecclia prochiali:
non tamen collegiata in qua ſolet ꝑuideri
p electōem de rectore. vt p3 ibidē.c.ſi. Ce-
terum eccleſie nō collegiate ſiue ſine p̄ro-
nis ſiue cum p̄ronis:ſi is pro quo ſcribit̄
fuerit preſentatus:gn̄ali noie beneficij cō-
prehendunt̄.Et idem dicendum eſt ſi p̄ter
diſpenſatōem pro aliquo ſcribatur vt pro
uideatur ei in aliquo beneficio cōpetenti.
talis enī interꝑtatio deb3 fieri ſicut dictū
ē. ¶ Quid ſi diſpenſetur cū aliquo a papa
vel ab alio de eius mandato:vt ꝑmoueat̄
ad oēs ordines:7 ad beneficiū eccliaſticū
ita tñ ꝙ ſi contingat eum vocari ad ep̄atū
nō recipiat eū: niſi de licentia ſedis aplice
ſpāli. Nūqd noie bn̄ficij eccliaſtici comp
hendet̄ ecclia prochialis pſonatus vel di
gnitas. Rndeo ꝙ ſic. vt etiam dicit Ray.
q̄ſ illa clauſula.ſ.ita tñ.ibi intilit̄ poneret̄
¶ Utr̄ is quē papa legitimat q̄ ad digni
tatem poſſit in ep̄m ꝑmoueri.Et vtrum is
quē papa legitimat ſimplr̄:7 in forma cōi
itelligatur legitim⁹ quo ad dignitates.reg
re.j.de matrimonio. vbi agit̄ de filijs 7 le-
gitimatōe eoꝝ. ¶ Utr̄ legitimat⁹ ad act⁹
eccliaſticos 7 ſpūales intelligat̄ etiā legi-
timos eē quo ad actus ſeculares. R° ſm
Ray.ꝙ ſic.indirecte 7 p quandā ꝯñtiam
c x̄ e.qui ſi.ſint le.p venerabilē.Multa.n.
poſſumus idirecte:q̄ nō poſſumus directe.
C.de iudicijs.quotiens.7 c x̄ de doñ. ꝑpter
nup.de prudentia. Dicūt tñ Laurē. Inno.

Ray.7 fere omēs canoniſte. ꝙ non eſt le-
gitimatus quo ad ſucceſſiōem.de hac mā
habet̄ plenius 7 melius.j.c.de filijs 7 legi
timatione eorum. ¶ Quare ep̄us pōt di-
ſpenſare cū crimino ſis:p̄ter q̄3 cū adulteriſ
nō aūt cum patientibus defectum originis
Rndeo ꝙ maior eſt irregularitas ꝑueniēſ
ex uicio originis q̄3 ex vicio criminiſ.p̄ma
enim ꝑuenit ex nā.2ª ex accidenti. vn̄ 2ª
facilius deletur q̄3 p̄ma.q2 crimē p pniam
purgat̄:non aūt defectus originis.talia.n.
ſunt imutabilia. ¶ Que beneficia dicunt̄
habere curam aiarum. Rndeo illa qbus
inſunt hec.ſ. inquirere.corrigere. p̄cipere.
reformare.interdicē. ſuſpendē. excōicare.
abſoluere.7 quedam alia.ar.c x̄ de elec.du
dum.2.§.tandem.7 c x̄ de offi.ordi.c.i.7.3
7.c.querēte.§.i.7 c x̄ de maio.7 obe.his q.
hec enī ſunt medicinalia aiaꝝ. ¶ Nōndū
aūt circa h̄ ſm Hoſti.ꝙ bn̄ficiorum aliud
eſt ſummū p excellentiā vt ep̄atus. Et i h̄
diſpenſat ſolus papa.c x̄ de elec.cū nobis
olim.§.ſi.7.c.inotuit.§.ſi. Aliud ē duplex
vt omia citra ep̄atum vſq3 ad infimum. 7
in his cadit diſpenſatio epi rōnabilis 7 ne
ceſſaria. Aliud eſt ſimplex vt canonia:vl'
aliud nō hn̄s curam aiarum:qđ appellat̄
infimū.7 in hoc cadit epi diſpenſatio rōna
bilis 7 voluntaria ſm diſtinctiōem infra
imediate poſitam.ar.c x̄ de elec.ſi alicuius
Diſpenſatio enim alia eſt volūtaria.hanc
ſolus p̄nceps facere pōt in bn̄ficijs ſimpli
cibus 7 duplicib⁹ 7 ſummis.9.q.3. cūcta
p mundum.7.c.p p̄ncipalem. Alia eſt rō
nabilis non neceſſaria qñ fit ꝑpter prero-
gatiuam meritorū: hanc exercet ſolus p̄n
ceps in duplicibus.extra de prebē.de mul-
ta.in ſi.7 ep̄us in ſimplicibus. vt dictum ē
ſ̄. Alia eſt rōnabilis. vt dictum eſt ſupra 7
neceſſaria.hanc exercere poteſt etiā ep̄us i
duplicibus. vt habitum eſt ꝑrimo.ſ̄. vnđ
voluit Hoſti.ꝙ ex diſpenſatōe que habet
fieri ꝑpter neceſſitatē vel vtilitatem ecclie
eandem poteſtatem habent epiſcopi.per.c.
c x̄ de p̄ben. de multa. quā habebant p̄mo
p.c.di.70.ſanctorū. Illam autē que fieri
habet p̄ter p̄rogatiuam pſone facit ſolus
papa. Et ſic itellexit Pe.de ſamp.c.ſcōrū.
vbi ſm Ber. extra de elec.dudum.2. 7 in
neceſſitate ſup.c.de multa.7 Bar.bn̄ficiū
ſup.c.ſanctorū.dicit ꝙ ſolus papa vtrūq3
facere poteſt. 7 ſic curia tenet. Ad h̄ facit
li.6.de p̄ben.ſup e.7.c.ſi pōt.7.c.cū ſingl'a
hec Jobes an.

De adulto differẽte baptizari uſq; ad egritudinē. ti. 22.

P Oſtea ꝯſiderãdum ē de adulto
differẽte baptizari uſq; ad egri
tudinē. Et circa h̄ querit̄ utrū
talis poſſit ꝓmoueri. R° ꝙ nō.
diſ. 57. ſi quis. Cã huius ꝓbatõis eſt. quia
preſumitur non vere penitens: cũ non ex
volũtate: ſed ex neceſſitate. ſ. mortis timore
videat̄ baptiſmum recepiſſe. ⁊ ita p̄ſumit̄
ꝙ non ſint ei peccata dimiſſa. vt pꝫ in. c. ſi
qs. de ſen. ex. ⁊ diſ. 1. nullus. Sunt tñ duo
caſus in quibus talis ꝓmoueri põt. vnus
ſi poſt baptiſmũ fides eius ⁊ vita ꝓbabilis
apparuit. alius ſi raritas̄ clericoꝝ exegerit
vt pꝫ. j. c. ſi quis. in fine.

De pegrinis ⁊ ignotis. ti. 24.

D Einde conſiderandũ eſt de pe
regrinis ⁊ ignotiſ. Et circa hoc
plura querunt̄. ſ. qui dicuntur
peregrini ⁊ ignoti. R° peregrini
dicuntur cõiter omnes: qui non ſūt de epi
ſcopatu ordinãtis: ſiue ſint clerici. ſiue lay
ci. ar. 3 q. 6. peregrina. ⁊. 6. q. 3. c. i. ⁊. 2. q2
nullus taliũ ab aliquo epiſcopo recipi dꝫ
ad dignitates: vel ordines: vel alia eccleſia
ſtica ſacramenta. diſ. 2. ꝑ totum. ⁊ ſp̄aliter
perſonatum. ⁊ extra de parrochi. c. 2. ⁊. 3.
Ignoti vero dicuntur quoꝝ origo vita ⁊
regularitas ep̄o ſunt ignota: nõ diſtincto
vtrũ ſint de ep̄atu eius vel de alio. Et hi etiã
excluduntur a dignitatibus ⁊ ordinibus
di. 24. qñ ep̄us. ⁊. 2. q. 7. querendũ. v. quũ
vita. Et etiã a ſacramẽtis. de ꝯſe. diſ. 2. trib⁹
Si tñ aliquis ſit incola notus: ſed idign⁹.
⁊ indignitas eius ſoli ep̄o ſit nota: ab or
dinibus excludi non põt. extra de tempo.
ordi. ex tuarũ. Nec a ſacramentis. de cõſe.
diſ. 2. nõ ꝓhibeat. Dicit aũt Roõ. ꝙ huic
iuri ꝑ contrariam conſuetudinem ē hodie
derogatum: cũ quotidie clerici vnius dio
ceſis beneficient̄ ab epiſcopis aliarũ dio
ceſiũ ſine lr̄is dimiſſorijs epi ſui. Quare
tales repellunt̄ a ꝓmotione. R° ꝓpter tria.
p̄ q2 nõ licet ep̄o ponere falcē ſue iuriſdcõ
nis in meſſem alienã: ordinãdo vl̄ iudicã
do ſubditos alienos. 9. q. 2. ꝑ totũ. 2° quia
tales ſolent ꝑ magna pte eē criminoſi. in
fames. excõicati. vel alias irregulares. li.
6. de temp. ordi. ſepe. 3° q2 ſepe mentiuntur
ſe habere ordines: cum non habeant. vel
habere maiores q̄ꝫ habeãt. di. 98. affectos
⁊. 19. q. 2. due. Sed qñ ⁊ qualit̄ admit
tuntur vel repellunt̄. Rndeo ſi qs habet
lr̄as pape ꝯmendaticias ſiue teſtioniales
vbiq; recipi debꝫ ĩ ordine ſuo. extra de de.
non re. fraternitati. Si vo lr̄as habeat ep̄i
ſui: ⁊ ſigillum ſit notũ: ita ꝙ de eo ꝯſtet pt
admitti. ar. ex̄ de ꝑben. cũ ſcõm. ⁊ de conſi.
ſopite. Si vero tã clericus q̄ꝫ ſigillũ ſint
ignoti: non recipitur publice niſi habeat ſi
gilla quinq; ep̄orum. ex̄ e. c. i. Et hoc locũ
habet vt dicit Hoſt. de clericis vltramari
nis: ⁊ alijs valde remotis. vt etiã innuit̄
ibidem. Nam ꝑ iuramentum ordines nõ
poſſunt ꝓbari. Et licet clericus hẽat quinq;
ſigilla: vel ſigillũ epi ꝓprij: ⁊ ꝓmoueri velit
ad ordines vel beneficia. tenetur tamen
in ſuſpenſo donec eius conuerſatio ſit nota
extra. c. c. i. ⁊. 2. Sed videtur etiam ꝙ mille
ſigilla ignota non ſufficiant. q2 non p̄ſtãt
plus fidei q̄ꝫ vnum ignotum. Ad h̄ rñdet
Laurentius ⁊ Hugo ꝙ citius falſat̄ vnũ
ſigillum q̄ꝫ quinq;. ⁊ ideo magis creditur
quinq; vel pluribus ſigillis q̄ꝫ vni. ſic magis
creditur pluribus teſtibus q̄ꝫ vni. quia fa
cilius corrumpitur vnus q̄ꝫ plures. Sed
hec ratio non eſt ſufficiens ſ̄ꝫ Hoſti. quia
qui falſat vnum ſigillum: idem facet etiã
de centum. quia ibi corruptio tñ dependet
ex parte vnius ſcilicet falſarij. Secus autē
eſt de corruptione teſtium. quia pendet nõ
tñ a corrumpente: ſed etiam a teſtibus pro
ducendis. Iohes vero dixit ꝙ niſi de ſigil
lis vel eccleſijs quarum eſſe dicuntur: ali
qua noticia habeatur: non eſt eis creden
dum etiam ſi eſſent centum. quia eadem
ratio remanet. ergo ⁊ idem ius: ⁊ circa ma
iora periculum vertitur. diſ. 41. quieſcam⁹
Sed forte teſtis vnus cum ſigillis ſufficēt.
Et hoc ſecundum Hoſti. verius videtur.
Poteſt etiam facere fidem de ordinibus ꝑ
teſtes. extra codē tue. Nec refert ſecundũ
Hoſti. vtrum fidem faciat ꝑ teſtes vel iſtru
menta: ⁊ ſimiliter per argumenta idonea.
extra c. inter quatuor. Et dicit ibidē Ber.
ꝙ eque bene probatur per argumẽta vel
indicia: ſicut per teſtes. extra de p̄ſump. lit
teris. Idonea argumẽta vocat ſigilla ep̄o
rum. vt dicit idẽ ibidẽ. Et lꝫ nullã faciat
fidem: ſecreto tñ ex deuotõe celebrare ꝑmit
tet̄ de iure cõi ſ̄m Hoſti. vt patet ex̄ c. tue.
Innoc. autem ſup. c. tua. dicit ꝙ ſi ex rece
ptõe taliũ magnũ preiudiciũ fieret alicui
collationi quinq; ſigillis hi⁹ non crederet̄

niſi al's legitime ꝓbaret. Et idē dic̄ Hoſti.
ibidem. Item Innoc. ſup. c. inter. dicit ꝙ
ſi ſit al's bone vite: ⁊ habeat gnq; epoꝝ
ſigilla ignota: ſi habeat aliqua noticia ꝑ
famam: vel aliter de epis vel de terris eoꝝ
lꝫ al's non ſit ſufficiens ꝓbatio. tñ in hoc
caſu talem credere admittendū. ⁊ idē dicit
Hoſti. in glo. ibidem. Et ſm Hoſti. ibideꝫ
ſi ꝯſtabit de aliquo p illos inter quos diu
cōuerſatus eſt ꝙ ſemper ſe geſſit vt preſbr
vtiq; ſufficeret. ar. e. x̄ de preſbro nō bap. c.
z. Non lꝫ aūt ꝑlatis dioceſano ſubiectis i
ſtituere clericos extraneos in ſuis eccliis
eo inconſulto: quod ſi faciāt pōt eos inde
remouere: niſi cū eis diſpenſet. e. x̄ e. c. finali
Dicit aūt Innoc. extra e. c. de nob. ꝙ vbi
loca exemptoꝝ hñt ꝑplm: non licet etiā eis
recipe aliquem clericum peregrinum ſine
licentia epi dioceſis. Et pōt dici ꝙ tñ hꝫ
cognoſcere de litteris dimiſſorijs: ⁊ poſtq̄
ꝓnunciauerit eū plene dimiſſum exceptis
lꝫ accipe eū. ¶ Sciendum aūt ꝙ in lr̄is
debet eē clauſula talis vel ſimilis: queꝫ ad
talem ordinem gradatim ꝓmouimus. vt
dicit ar. diſ. zz. In noīe. ⁊ c. ſe. Et eſt rō. q2
de maioribus ⁊ minoribus inquiri debet
ne forte p ſaltuꝫ ꝓmotus eſſet. q2 tunc exe
cutiōem non haberet. extra e. c. i. in fi. He
aūt lr̄e vocant̄ ꝯmendaticie ſiue teſtimo-
niales. q2 ibi cōmendatio ⁊ teſtificatio de
vita ⁊ ordinibus quos hꝫ debet cōtineri.
extra e. tue. Sꝫ ille nō ſufficiūt q̄tuꝫ ad h̄
ꝙ ordines recipe poſſit: imo oꝫ ꝙ habeat
dimiſſorias in qbus appareat ꝙ epūs eū
a ptāte ⁊ iuriſdictione ſua dimiſerit: ⁊ licē
tiam ei ſe transferendi dederit quocunq;
voluerit. di. 7z. p totum. vel deprecatorias
extra de temp. or. qō tranſlatōem. Nec i h̄
caſu lr̄e archidiaconi ſufficiunt. e. x̄ de offi.
archi. ſignificaſti. al's lꝫ caracterē reciperet
tñ executōem forte nō haberet. vt pꝫ in. c.
ꝙ tranſlationem. Iſtas aūt lr̄as nō faciat
epūs: niſi poſtulatus: ne detur occaſio eua
gandi. diſ. 7z. c. i. De abbatibus aūt exem
ptis dicit Innoc. e. x̄ e. in pn. ti. ꝙ ſi ita ſint
exempti. ꝙ diaconus nō habet i clericos
totum ordinationem: lr̄as dimiſſorias cō
cedere poſſūt. ¶ Quid ſi dicat ſe lr̄as ami-
ſiſſe. Rº ſm Ber. extra e. c. i. ꝓbet earum
amiſſionē ⁊ tenorem: ⁊ ꝙ ſine vicio fuerit
e. x̄ de pui. cum olim in fi. Sciendum auteꝫ
ꝙ ꝓpter ſupradictas cās ꝑcipitur ꝙ nullꝰ
epoꝝ italie aliquē vltramontanū clericū
ordinet ſine licentia pape: vel ſine licentia
epi ō cuius dioceſi eſt oriundus: vel i cuiꝰ
dioceſi eſt beneficiatus: patentibus conti-
nentibus cām rōnabilem quare nō ordi
net eum. ſi ſecus fuerit fact ū: ordinās erit
pena condigna puniendus: ⁊ ordinatus
erit ſuſpēſus: nec cū eo poterit diſpēſari ēt p
penitentiarios pape: ſine eius licētia ſpāli.
li. 6. de temp. or. ſepe. Et ſm Io. an. h̄ intelli
gitur ꝑcipi abbatibus italie ſicut epis.
¶ Sꝫ quid ſi epūs vltramontanus ordiet
clericū italie. Rndet Io an. ibidem dubi-
tādo tñ ꝙ tūc nō habet locuꝫ h̄ decretalis
cuꝫ ſit penalis: ⁊ p ꝯñs reſtringenda. ⁊ ſic
nō excedit ꝓpriū caſum. li. 6. c. ſtatuti. ⁊ de
pe. di. i. § pene. ¶ Sed ꝯ q2 ibi ē eadē rō. ḡ
idem ius. Rndeo ꝙ non eſt rō. q2 vltmō
tanus exñs in italia pōt mittere ꝓ licentia
ad ſuū epūm: vel ſaltem a papa qui eſt ꝓpe
licentiam petere. qō non pt ſic de facili ita
licus vltra montes exñs. ¶ Ad hec nota
ꝙ incāu pñtis decretalis ordinatus eſt ſu-
ſpenſus tali ſuſpenſione ꝙ celebrās icurrit
irregularitatē ſm Io. an. ¶ Quid ſi laycꝰ
vltramōtanꝰ ordiet̄ ab epō italie i clericū
nunqd tūc locū habebit decretalis. ſ. ſepe.
⁊ videt̄ ꝙ nō. q2 ē penalis. ⁊ q2 in ꝓemio
dr̄ de ſacris. ¶ Sꝫ ꝯ li. 6. de temp. or. nullꝰ:
⁊ eadē eſt rō vtrobiq;: ḡ idem ius. Et p h̄
credit Io. an. ꝙ h̄ decretalis locū habet i
ꝓpoſito caſu: ⁊ legit lr̄am faciēdo pūctuꝫ
has duas dictōes. ſ. vltmōtanū ⁊ clericū
Et ſic lꝫ ꝓemiū de ſacris loqtur: ꝯſtructio
tñ gñaliter loquit̄. vel dic ſm eundem ꝙ
hi dicunt̄ large ſacri ordines: vt ꝯphēdāt
miores. ſic pꝫ e. x̄ ō bigamis. c. i. Alij dicūt
ꝯtrium. ¶ Ad h̄ nō ꝙ e. x̄ in. c. de clericis
pegrinis tractat̄ vtrum pegrinꝰ clericꝰ ſit
recipiēdꝰ ſine lr̄is epi ſui. In zº vo de pere-
grināntibꝰ quō accedēs ad ſedē aplicam i
telligat̄ eē ſb ꝓtectōe eiuſdē. Nam ⁊ oēs
pegrini ſūt ſub ꝓtectōe eccleſie. e. x̄ de treu.
innouamus.

¶ De etate ordinandoꝝ. ti. z5.

Oſtea conſiderādum ē de etate
ordinandoꝝ ⁊ ꝑficiendoꝝ. Et
ꝑ de etate ordinandi. zº de etate
ꝑficiēdi. zº de ordine ꝑferēdi.
¶ Circa ꝑmū querūt̄ plura. ſ. vtrū pueri
rōis vſu carētes recipe poſſint ordies. Rº
p pueritiam ⁊ alios defectus qbus rōnis
vſus tollitur actus impeditur. Et ideo illa
ſacramēta: que actum recipiētis ſacr̄m re
quirunt: hñtibus huiuſmodi defectuꝫ nō

competũt. vt mr̃imoniũ. pnĩa. ⁊ huiuſmõi.
Sʒ quia ptãtes infuſe ſunt actibus ꝑores
ſicut ⁊ naturales: licʒ acquiſite poſteriores
ſint. Remoto vero poſteriori: nõ tollit̃ ꝑus
ideo oĩa ſacr̃a in quibus nõ requirit̃ act⁹
ſuſcipiẽtis de neceſſitate ſacramẽti: ſʒ ptãs
aliqua ſpũalis diuinitus data pueri ⁊ alij
carentes vſu rõnis recipere poſſunt. Diſti
guendum tamen ẽ ꝙ in ordinibus mino-
ribus requiritur tempus diſcretõis de ho
neſtate ꝓpter dignitatẽʒ ſacramenti: ſed ñ
de neceſſitate ſacramenti vel precepti. vnõ
aliqui ſi neceſſitas aſſit: ⁊ ſpes ꝓficiẽdi pñt
ſine peccato ante annos diſcretõis ad mio
res ordines ꝓmoueri. q̃z licet tunc nõ ſint
idonei ad officia que eis cõmittunt̃: tamẽ
reddent̃ idonei p exercitium. In ordinib⁹
vero maioribus rõnis vſus requiritur õ
honeſtate ⁊ etiam de neceſſitate ꝑcepti ꝓp̃
continentie votum: quod habent annexũ
⁊ etiam quia eis ſacra tractanda cõmittũ
tur. Sed ad epiſcopatũ: in quo iuriſdictio
in corpus myſticũʒ accipitur: vſus ratõis
recipientis requiritur. ⁊ ideo de neceſſitate
epiſcopalis conſecrationis eſt ꝙ hẽat vſũ
rõnis. ſm̃ Tho. 4°. diſ. 25. q. 2. ar. 1. q. 2. c.
Aliqui võ dicũt ↄ̃riũ. vt Hug. di. 77. ſub
diacon⁹. ꝙ puer in cunis poſſet recipe oẽs
ordines etiam ep̃atum. Et ei videt̃ ↄ̃ſentire
Hoſti. dicens ꝙ ipe nõ dubitat quin cara
cterem recipiat: ex quo eſt baptizatus. hec
dicit poſt p̃dicta v̓ba Hug. ar̃m ex̃pſſum ẽ
ex̃ de bap. maiores. § penulti. ⁊ vlti. Quĩd
autem dicunt ꝙ ad omẽs ordines reqrit̃
vſus rationis de neceſſitate ꝑcepti. ſʒ dictũ
eorum rõne vel auctoritate non confirma
tur. vnde p̃ma opi. plus placet mihi. videt̃
tamen multis ⁊ ꝓbabilit̃ vt dicit Ric. 4°.
di. 25. q. 4. ar. 2. c. 4m ꝙ in adultis requiri
tur intẽtio recipiendi explicite v̓l implicite
in ſpãli vel generali. Repellitur ergo quis
ab ordinatione ⁊ electione ꝓpter etatis de
fectum. diſ. 77. in lege. ⁊ ex̃ de elec. dudum
Diſtinguendum tamen eſt. quia aut ab i
fantia tradit̃ aliquis militie clericali. aut
eſt grandeuus qui petit ordinari. in primo
caſu a. 7. anno vſq̃ʒ ad. 21. annũ põt tradi
eccleſie: ⁊ omnes minores ordines recipe
Subdiaconatum vero non recipiet mior
20. annis. Nec diaconatum minor. 25. an
nis. Nec preſbyteratum minor. 30. diſ. 28.
p totum. Hoc ſaluo ꝙ olim inſtante neceſ-
ſitate poterat quis fieri preſbyter. in. 25. an.
quod ⁊ hodie indiſtincte p conſuetudinẽʒ

approbatur: que iure flectitur. diſ. 78. c. fi.
extra de elec. cum in cunctis. §. inferiora.
Hug. vero notat. 78. diſ. c. fi. ꝙ poteſt quis
fieri diaconus in. 20. anno. ſubdiaconus i
15. ar. e. c. ſ. vt ſicut de. 30. annis ſubtrahũt̃
5. inſtante neceſſitate ordinandi preſby-
terum. ſic etiam dicatur de diacono ⁊ ſub
diacono. quia eadem ratio: ergo ⁊ idẽ ius
ar. extra de conſangui. tua. quod etiã Ho.
ſentire videtur. Item videtur ſm̃ Hoſti. ꝙ
in. 14. anno poſſit quis fieri diaconus. ſicut
⁊ ſubdiaconus. ar. a contrario ſenſu. extra
e. vel non eſt compos ⁊ ar. expreſſũʒ. ex̃ de
regularibus poſtulaſti. In 2° caſu ſcilʒ cũ
grandeuus petit ordinari interſticia ſic de
bent ſeruari. vt ſcilicet in duobus primis
annis poſtq̃ʒ fuerit clericus recipiat omẽs
ordines minores. In reliquis vero omẽs
maiores. diſ. 77. quicunq̃ʒ. Diſpenſatiue
tamẽ ꝓpter neceſſitatem eccleſie poteſt lay-
cus grandeuus infra annum ⁊ dimidium
omnes ordines recipere. Monachus võ
infra annum. diſ. 77. c. finali. Hodie tamen
huiuſmodi interſticia ex conſuetudine nõ
ſeruantur. Nec etiam vt dicit Rob. tem-
pora ordinandorum preterq̃ʒ circa epiſco
pos qui debent eſſe. 30. annorum. Petrus
autem. 4°. diſ. 25. qõne. 3. arti. 2. c. dicit ꝙ
ex idoneitate ꝑſone ⁊ neceſſitate eccl̃ie põt
tempus ordinandoꝝ aliqualiter diſpenſa
tõe ep̃i anticipari. nunc aũt eſt expreſſum
li. 7. de eta. ꝙ quis in anno etatis ſue. 18. ſb
diacon⁹. in. 20. diaconus. in. 25. p̃ſb̃r libere
fieri põt. ¶ Utrum fauore religionis etiã
minor. 25. annorũʒ poſſit quis p̃ſb̃r fieri
Rndet Hoſti. ꝙ religioſi tenent ꝙ ſic. ſed
ipe credit contrariũʒ. ſicut notat Hug. 77.
di. c. fi. ibi maxime. ſi huic etas ſuffragat̃.
¶ Quid ſi quis minorem. 14. annis ordi-
net in diaconum. Rndeo ordinãs a colla
tione ordinũ: ordinatus ab executõne dia
conij vſq̃ʒ ad completũʒ. 14. annum ſuſpẽ
ditur in iniuriam ordinantis. Et idem eſt
ſi ordinet in ſubdiaconum ſm̃ Ray. extra
de temp. ordi. vel non eſt compos. Sed qui
alicui infanti ſiue minori. 7. annis cõferre
tonſuram clericalem preſumeret: niſi forte
religionem intraret ipo facto a collatione
eiuſdem ordinis per annum ſuſpenſus eet.
li. 6. de temp. ordi. nullus. ¶ Utꝝ ordinati
ante annos diſcretionis teneant̃ ↄtinẽ cũ
peruenerit ad legitimã etatẽ: ita ꝙ ñ poſſint
matrimoniũ ↄ̃here. Rndeo aliquibus vr̃
ꝙ nõ. q̃z ↄtinẽ ẽ res voti nõ ꝑcepti. 27. q. 1

integritas.⁊ in tali etate votum non tenet
e x̄ de regula.c.ad.noſtraȝ.c. ſignificatum
⁊.c.cum ſcimus. vnde vr̄ eis ꝙ contrahē
poſſint ſi ꝯdicāt añ.14.anni. Alijs videt̄
ꝙ ſic.ar.e x̄ de clerico p ſal.pro.c.vno.⁊ de
temp.ordi.vel nō eſt compos. Prime opi.
fuit Hug.⁊ nōtur di.17.diaconus.⁊.2.ſb
diacōibus.ꝙ puer i cunis pōt oēs ordies
recipe: nec ei pindicat̄ qñ fit adultus:niſi
ratificet quod ſuſcepit.ar.,p eo expreſſum.
ſȝ Hoſti.pȝ e x̄ de bap.maiores.§.penulti
⁊ vlti.in fi. Ad hanc etiā opi.videt̄ magi.
declinare Hoſti.ti. de cler.p ſal.pro.⁊ ti. de
temp.ordi. Huius etiā opi.fuit Inno.i ti.
cle.p ſal.p.⁊ Jo.i.q.i.eſtote.dicēs ꝙ puer
non obligatur:niſi ſit doli capax:ſed ſi ſit
doli capax:⁊ voto ⁊ ſacramēto ſe obligat̄
pōt:ſed non religioni. Secūde vo opi.fuit
Ber.e x̄ e.de cle.p ſal.pro. dicens ibidē ꝙ
talis etatis añq̄ȝ ordinaret̄ debuit ꝯdicere
⁊ nullo mō ꝯſentire.ſed iſta rō friuola vr̄
eſſe qñ in tali etate ordines recipit:in qua
talia nō diſcernit. Secūdū hanc opi.ordo
facēt ꝙ votū facere nō poſſet.

C Irca 2^m nō ꝙ in ꝑficiendis reg/
ritur etas determinata.q2 ꝑfici nō
debet in epm̄ minor.30. annis cō/
pletis:ita ꝙ nō deſit dies.cuius rō eſt.q2 ē
vicarius xp̄i:qui in tali etate baptizauit ⁊
ꝑdicauit.diſ.78.preſbr. Aliqñ tamē minor
ꝑficitur:ſed a ſolo papa hic diſpenſatur.e x̄
de elec.cū nobis olim.§.fi.cū ſuis concor.
In preficiendis aūt in dignitatibus infe/
rioribus ⁊ ecclia℞ prochialibus requirit̄
etas.25.annoruȝ:ad quod ſufficit attigiſſe
annum vltimū.e x̄ de elec.cum in cunctis.
.§.inferiora. ¶ Sed obijcit̄ ꝙ tales vt in
plib⁹ fieri vel eē debent preſbri.e x̄ de elec.
c.i.⁊.c.pſona.⁊.diſ.60.c.2.⁊.3.preſb̄ r āt ñ
debet quis fieri ante.30.annuȝ. Rndeo tē
pus ſacerdotij artat̄ in aſſumptis ad offi/
cia: quibus ſacerdotiuȝ ē annexum.vt pȝ
in.c.cū in cūctis.ſȝ Hoff.ſed de hoc dic vt
notatum eſt ſupra. In hoc tamen caſu ſm
Tanc.⁊ ſequaces eius nullus ſimpliciter
diſpenſat niſi papa.q2 prelatus ꝯueniens
punit̄.e x̄ de elec.nihil eſt.ꝗ ex quo penam
meret̄:nō habebit premium diſpenſandi.
ar.e x̄ de doñ.inter vi.⁊ vxo.⁊ ſi neceſſe.
ꝓ. nullus i etate poteſt diſpenſare niſi ꝑn/
ceps.C.de his qui ve.eta.impe.l.i.⁊.2.ergo
ſtandum eſt legi:niſi canon ꝯtradicat. q2
etiam ipſis vtimur:vbi deficit ius canonicū
di.10.c.i.⁊ huius ſententie fuit etiaȝ Ber.

e x̄.c.ꝓ. Jo.vero dicit ꝯtriuȝ.ſ.ꝙ ꝑlati i hoc
diſpenſare poſſunt.qñcunqȝ hoc neceſſitas
vel vtilitas eccleſie reqrit.ar.extra de elec.
indecorum.⁊.c.queris. cum ſimilibus. ꝙ
ſi prelatus diſpenſet: puniri debet. Et ſm
Hoff.in.c.cum in cūctis.loquit̄ de iure cōi
ſed.c.indecorum.oſtendit a quo anno pñt
epi diſpenſare. Hoſti autem opi. Jo.ꝯſentit
ꝙ eam multipliciter fulcit. ¶ Sed ꝯ extra
de elec.dudū.2.§. nos igitur. Sed Hoſti.
dicit ꝙ hoc.c.intelligit̄ ſi indiſcrete diſpen
ſatur.⁊ idem dicit de omibus defectibus q
infamiam inducunt.q2 in illis ſolus papa
diſpēſāt:qui infamiā tollere pōt.e x̄ de ſen.
⁊ re iudi.cū te. Ad illa vero que Tanc.p
ſe adducit rñdet Hoſti. Et ꝓ ad rōnē eius
quia ſi vera eſſet:tunc etiam p eādē rōneȝ
nec in ſimplicibus beneficijs epus diſpen
ſare poſſet. q2 ⁊ ſi illa indigne conferat:pu
nitur.e x̄ de preben.graue. qḋ eſſet contra
Tanc.qui ſcripſit ꝙ in minoribus diſpen
ſare poteſt. Ad legem autem reſpondet ꝙ
vult ſtare legi. Dicit autē lex ꝙ ipuberes
admitti non debēt ad honores:etiaȝ ex cā
ff.de.in.imu.l.2.§.puberes.ergo a ꝯtrario
ſenſu puberes ſunt admittendi ex cauſa.
vt dicit caſus.ff.de decur.l.non tm̄.§.ſi als
Et ita concordat lex cum decre.a q̄ elicio.
ar.a contrario.e x̄ de elec.indecor℞ Nec ob
ſtat lex quam allegat Tanc. quia loquit̄
q̄ȝtum ad adminiſtrationē rei ꝑuate: cui⁹
fauor non eſt tantus ſicut reipu. Sic ergo
ſm Hoſti.i neceſſitate eccleſie pōt i defectū
epiſcopus diſpenſare. Nec intelligit̄ facere
contra concilium.quia ſemper intelligitur
tacite ab omni prohibitōne neceſſitas ex/
cepta:que non habet legeȝ.extra de re iuri.
quod non eſt. Hodie autem eſt expreſſum
ꝙ epiſcopi poſſunt diſpenſare cum haben
tibus.20. annum completum: vt habere
poſſunt dignitates vel perſonatus:quibus
cura non imminet animarum.li.6. de eta.
permittimus. Expreſſum eſt etiam ꝙ regi/
men eccleſie parrochialis alicui ꝯferri nō
poteſt:niſi attigerit.25.annum.als collatio
nō valet.li.6.de elec.licet. ¶ Quid ſi papa
ſcribat pro minori etate ꝙ aſſumatur ad
officium habens curaȝ animarū. Rndeo
littere tales impetrate per taciturnitatem
etatis non valent.extra eodem.cam. Si ta
men papa pro tali ſciēter ſcriberet obediē/
dum eſſet. q2 inſtar ſacrilegij obtinet dubi
tare an dignus ſit quē ꝑnceps elegerit.17.
q.4.§.qui aūt.ħ Ber.ſup.c.cam. ¶ Eito

ꝙ puer diſpenſatiue toleret̃ in pſonatu:mĩ
quid oĩa facere poſſit tanꝙ̃ maioꝛ. Bñ/
dĩt Ber.e.x̃ c.ex religione.ꝙ nõ.ar.e.x̃ c.in
decoꝛ.qꝛ etiã qui veniã etatis iꝑtrat:non
põt alienare ſine decreto: nec habꝫ liberã
adminiſtrationem vſq̈ ad.15.annuꝫ.C.de
his qui ve.eta.cos.imo etiaꝫ nec habebit
talis in ca.ᵒ vocem. Iteꝫ in ꝑbendis deſide
ratur etas. qꝛ pueri non reputant̃ ad ꝑbẽ
das idonei.e.x̃ de ꝑben.ſup īoꝛdinata.de q̃
dic vt.j. vbi agit̃ de ꝑben. ß ita ſunt de ri/
goꝛe iuris. Nam conſuetudo curie ſtat ad
preſens opi. Tanc.ß Hoſti.

CIrca 2ᵐ ſciendũꝫ ꝙ ad eccleſiam
ꝑrochialem admitti nõ dꝫ aliq̈s
niſi ſit in ſacris. In hac tamen ⁊
in dignitatibus minoꝛibus poſſunt ep̃i di
ſpenſare ſm oẽs.e.x̃ de eta.pſona. In ep̃um
v̓o nõ põt q̈s eligi niſi ſit in ſacris. Et i ß
ſolus papa diſpenſat.ar.di.17.multis in fi.
⁊ e.x̃ de coꝛ.viti.c.2.ſm Hoſti. Itẽ nullus
decetero habere põt i eccleſijs cathedrali/
bus vel collegiatis ſecularibus ⁊ regulari
bus vocem in capitulo:etiaꝫ ſi hec alij ſibi
libẽ cõcedant:niſi ſaltẽ fuerit ſubdiaconus
qui v̓o dignitates pſonatus officia vl' ꝑbẽ
das:q̈bus certi oꝛdines ſũt ãnexi:pacifice
nũc obtinẽt i eiſdẽ eccleſijs:vel obtinuerũt
in futurum:niſi iuſto īpedimento ceſſante
ad hi9 oꝛdines ꝓmoueri ſefecerint infra
annũ:extũc donec ꝓmoti fuerit nullo mõ
vocẽ hẽant i ca.ᵒ earũdẽ.eiſ.ꝑ diſtribtionuꝫ
que dant̃ his q certis hoꝛis interſunt me
dietas ſubtrahat̃:nõ obſtãte aliq̃ ꝯſuetu/
dine vel ſtatuto.li.7.de eta.vt hi.

De īpedimẽto ſexus.ti.26.

DEide ꝯſiderãdũ ẽ de īpedimẽto
ſex9. Circa qð q̃rit̃ vtꝝ ſexus
feminei9 īpediat oꝛdis ſuſceptõꝫ
R9 q̃dã req̄runt̃ in recipiente
ſacꝛ̃m q̃ſi de neceſſitate ſacꝛ̃i: q̃ ſi deſint nõ
põt q̈s recipe ſacꝛ̃m:nec rẽ ſacꝛ̃i.q̃dam v̓o
req̄rũt̃ de neceſſitate nõ q̈dẽ ſacꝛ̃i:ß ꝑcepti
ꝑpt̃ ꝯgruitatẽ ad ſacꝛ̃ꝫ: ⁊ ſine talib9 aliq̈s
recipit ſacꝛ̃m:ß nõ rẽ ſacꝛ̃i. Dicendũ ẽ q̃
ꝙ ſex9 virilis req̄rit̃ ad receptõeꝫ oꝛdinũ
vtroq̈ mõ.vñ ⁊ ſi mulieri adhibeant̃ oĩa
q̃ fiunt i oꝛdibus nõ recipit oꝛdinẽ. Cuius
rõ eſt.qꝛ ſacꝛ̃a vim hñt ex ſua īſtitutione.
xp̃s aũt ß ſacꝛ̃m inſtituit ꝯferri maſculis
⁊ nõ feminis. Hui9 aũt īſtitutõnis rõ:fuit
rõ ꝯgruitatis duplex.vna qꝛ cũ ſacꝛ̃m ſit
ſignũ i his q̃ agũt̃ i ſacꝛ̃o:req̄rit̃ nõ tñ res
ß etiã rei ſignificatio.ſic̃ dictũ ẽ.ſ.ꝙ in ex
trema vnctõe req̄rit̃ ꝙ ſit infirm9:vt ſigni
ficet̃ indigẽs curatõe. oꝛdo aũt conſtituit
oꝛdinatũ i gradu eminentie.⁊ ideo ß aliq̃
mõ ſignificari debet ex eminentia reſpectu
eius q oꝛdinat̃. Mulier autẽ reſpectu viri
ſtatũ ſubiectõis hꝫ:qð etiã ꝯſonat nature
qꝛ ſexus muliebꝛis vr̃ impfectus eẽ nãlit̃
reſpectu ſex9 virilis.vñ ſup illud.i.Thim.
2.mulieres ſp oꝫ eẽ pudicas. Dicit Amb9
occaſiõe hoꝝ v̓boꝝ cataſtrige dicit debẽ
diaconiſſam oꝛdinari:qð ẽ ꝯtriuꝫ veritati
qꝛ mulieres non recipiũt caracterẽ impe/
diente ſexu:⁊ conſtitutõe eccleſie.2ª rõ eſt
qꝛ officiuꝫ doctrine cõuenit oꝛdini inq̄tũ
omis oꝛdo oꝛdinatur ad preſbꝛatum: cui
hoc officiũ ꝯuenit ꝑncipaliter.16.q.i.adijci
mus. Competit etiã diaconatui ex delega/
gatõe.ſic intelligit̃ illud.diſ.25.perlectis. vel
ſm glo. predicatõem vocãt euangelicam
lectõem.docere autem publice mulieri nõ
ꝯuenit ꝓpter debilitatẽ intellectus ⁊ muta
bilitatem affectus:quos defect9 cõiter mu
lier notabilius q̃ꝫ vir patitur. decet.n. hr̃e
doctoꝛes viuacem intellectum i veritatis
cognitõe:⁊ ſtabilem affectum i pſiſtendo i
eius confeſſione. Et iſte due rões ex v̓bis
apl̃i.i.Thim.2.poſſunt elici.mulier inquit
in ſilentio diſcat.docere autẽ mulieri non
ꝑmitto neq̈ oꝛdinari. Si obijciatur ꝙ
ꝑlatio cõmittitur feminis vt abbatiſſis.di
cendũ ꝙ nõ habent plationẽ oꝛdinariã
ſed ex commiſſione ꝓpter periculum coha/
bitationis uiroꝛum ad feminas. Nec ẽ in
conueniens ꝙ ſint ſup mulieres ad coher
cendum eas.ſed abſonũ eſſet ꝙ eſſent ſup
viros.licet enim beatiſſima virgo dignioꝛ
⁊ excellẽtioꝛ fuerit omnibus apoſtolis:nõ
non tamen dominus commiſit ſibi claues
regni celoꝛuꝫ: ſed illis.extra de pe.⁊ re.no
ua. Ad hec nota ꝙ mulieres q̃tũcunq̈
ſint docte ⁊ ſancte ⁊ etiam abbatiſſe.nõ tñ
poſſũt ꝑdicare:nec docẽ publice:nec ſacra
vaſa contingere:nec bñdicere:nec velare
moniales:nec confeſſiones audire:nec ex
cõicare:nec abſoluẽ:nec iudicare:nec offi/
cium alicuius oꝛdinis: nec aliquem actuꝫ
poteſtatis clauium exercere: quia nec eas
habent.di.23.ſacratos.⁊.33.q.5.mulierem
⁊ extra de ſen.ex.de monialibus.⁊ de pe.⁊
re.noua.in textu ⁊ gloſa.⁊ de maio.⁊ obe.
dilecta.in gloſa. Nec ad altare ſeruire.ex/
tra de cohabita.clerico.⁊ mulie.c.i.in fine.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Non debent etiam tonſurari.ex͞t de ꝯuer.
ꝯiu.vxoratus. Nec debet eis coma ampu
tari.di.30.quicunqꝫ mulierem. Non pōt
etiam mulier in ſe arbitrium ſuſcipe͞. ex͞t de
arbi.dilecti filij. Nec in iudicio ꝓcuratrix
e͞e.C.de ꝓcur.quia abſente.niſi ꝑ p͞re mor
boſo:vel etate impedito age͞t.ff.de ꝓcur.fe/
minis.Co͞tra ex͞t de ꝯfirma.cū dilecta.Sꝫ
ad hoc rn͞det Ber.ibi ꝙ papa ex certa ſci
entia inſtituit illam abbatiſſaꝫ ꝓcuratrice͞
Nec in iudicio aduocare.3.q.7.§.tria.Et
generaliter interdictū eſt mulierib᷒ officiū
virile.ff.de poſtulando.l.i.§.ſexuꝫ.h Ber.
ex͞t de pe.ꝛ re.noua. Poſſunt tn͞ abbatiſſe
in ſuis clauſtris ꝛ capitulis: lꝫ nō publice
in eccleſijs ſuis ſorores ſuas docere: ꝛ ad
bonū induce͞.Et ille debent eis obedie͞tiā
ꝛ reuerentiā exhibere:ꝛ earum mādata ꝛ
monita ſalubria ſeruare.ex͞t de maio.dile/
cta.Poſſunt etiā ſm Rod.preſbris de cō
gregatōe ſua ꝑcipe ꝙ excōicēt vl' abſoluāt
moniales deliquētes:ꝛ illi tenent᷑ obedire.
ſi tn͞ preſbri h hēant ex cōceſſiōe gn͞ali vel
ſpāli epi vel pape:ſi ſint exempte.aut ſi hē
ant h ex antiqua ꝛ approbata ꝯſuetudie.
Habent etiam admiſtratōem tpalium ꝛ
ſpūaliuꝫ.ar.ex͞t de ꝯfir.cū dilecta. ꝛ de his
q̄ fi.a ꝑlatis.c.2. Et rōne admiſtratōis p᷒
ꝯfirmatōꝫ ſuā pn͞t eccleſias ſuas ꝛ bn͞ficia
ꝯferre:ꝛ clericos i eccleſijs ſui monaſterij
iſtitue͞:ſicut faciunt alij ꝯfirmati.ex͞t de ele.
noſti.ꝛ ſicut abbates.ex͞t de his q̄ fi. a ꝑla.
ca noſcit᷑.Sicut.n.abbas de ꝯſenſu capli
ꝑſentat.vt dr͞ in d.c.ea.ſic ꝛ abbatiſſe.hec
Ber.ex͞t de maio.ꝛ obe.dilecta. ¶ Dubi/
tatur aūt vtꝝ abbatiſſe poſſint interdicere
vel ſuſpende͞.Et dicit Rod.ꝙ ſic.maxime
vbi e͞ talis ꝯſuetudo ꝙ mulieres etiā layce
hn͞t iuriſdictōem de antiq̄ ꝯſuetudie.ex͞t de
arbitris.dilecti.Et vr͞ eis expꝛſſum in d.c.
dilecta.ꝙ poſſūt ab officio ꝛ beneficio ſu/
ſpēdere clericos ſibi ſubditos:ꝛ ſuas mo/
nachas ſibi inobedie͞tes:ſicut etiā poſſunt
ꝑſentare ad eccleſias vacātes:qd͞ e͞t aliqn͞
ſentit Ber.vt pꝫ ibideꝫ q̄ſi i ꝑn.ꝓme.glo.
Sꝫ ipe h poſtea correxit etiā ibide͞ adde͞s
j.in eade͞ glo.ꝙ pōt dici ꝙ abbatiſſa non
pōt ſuſpende͞ ab officio ꝛ iterdicere. quia
hoc ptinet ad claues ecclie.extra de exceſ.
prela.tanta.que ſerui virili non muliebri
ſunt tradite.ex͞t de pe.ꝛ re.noua.Dicit tam͞
ibide͞ Hoſti.ꝙ abbatiſſa clericis ſuis inter
dicere pōt:ne celebrent ꝛ ꝑbendā recipiāt
Et illi peccant ſi nō obediūt: tn͞ ſi celebre͞t
non fiunt irregulares. ¶ Inſuper nota ꝙ
licet mulieres iudicare non poſſint in ſpūa
libus cāis:de tpalibus tn͞ vbi eſt ꝯſuetudo
iudicare poſſunt vt nobiles domine de frā
cia. ar.ex͞t de arbitris.dilecti. Non obſtat
autem predictis qd͞ legitur.27.q.i. diaco/
niſſam.ante annos.40.ordinari nō debe͞
ſtatuim᷒.ꝛ.c. ſi quis rapuerit. quia ibi dr͞
diaconiſſam:non que diaconi ordine͞ ha
bebat:ſed illa ſup quam forte benedictio
aliqua dicebat᷑: rōne cuius conſequebat᷑
aliquid:qd͞ monialibus cōiter nō licebat.
vt forte dicere oratione͞:vel forte aliquod
officium: vt legere in matutinis omeliam
vt ibi dicit quedam glo. licet quidam ex/
ponant diaconiſſam.i.abbatiſſam.ordiari
i.velari.Hodie aute͞ huiuſmodi diaconiſſe
non habent᷑:ſed predictuꝫ officium omēs
moniales ꝯſecrate cōſequunt᷑. Nō obſtat
etiam illud diſ.32.preſbr.q2 preſbra dicit᷑
ibi quaſi preſbralis:nō quia eſſet ordiata
ſed q2 ordinati ſocia.vnde in ſequenti.c.
tales femine vocant᷑ ſeniores vnitire vel
matricure.i. matrone curam hn͞tes ecclie
iſtar matrumfamilias. ¶ Quid de hermo
frodito. R᷒ ſi magis vergat in ſexū virile͞
q̄ꝫ muliebreꝫ pōt recipe caracterem:ſi ecō
uerſo nō pōt.4.q.3.hermofroditus. Iteꝫ
hermofrodit᷒ ordinari non dꝫ:ſiue ſic ha
beat:ſiue ſic:ꝓpter informitate͞ ꝛ me͞ſtruo
ſitatem.di.36.illiteratos.ꝛ di.49.c.vlti. ſi
aūt incaleſcat eque ſexus virilis ꝛ mulie/
bris recipe nō pōt caractere͞.q2 n͞ pōt dici
aliquis vel aliq̄.h Rod.

¶ De ipedimento ifamie.ti.27.

P Oſtea conſiderandūꝫ eſt de ipe
dimento infamie. Et circa hoc
querunt᷑ plura. primo vtrum
infames infamia iuris ciuilis
ſint repellendi ab ordinum receptione etiā
poſt pactam pn͞iam. Rn͞deo ſicut fama e͞
illeſe dignitatis ſtatus vita ꝛ moribus cō
probatus.ſic ifamia e͞ q̄tū ad vitā ꝛ mo/
res leſe dignitatis ſtatus. ꝛ ſi ſit effectus
iuris dicitur infamia iuris:ſiue ipſo facto
contrahatur: ſiue per ſententiam irroget᷑.
¶ Sciendum aute͞ ꝙ quidā ſunt ifames
ſecundum canones: non tamen ſm leges
quidam ſm leges non ſm canones.6.q.i.
omnes vero.in glo.tamen vt in pluribus
omēs infames ſm leges ſunt ifames ſm
canones.vnd͞ in d.c.dicit᷑.omnes ifames

eē dicimus:quos ſeculi leges infames ap
pellant. Dicendū eſt ergo ꝙ īfames iuris
ciuilis.hoc vltimo modo ſiue ꝑ ſententiam
irroget':ſiue ip̄o facto contrahat':niſi fue-
rint ab eo qui poteſt in integrum reſtitui:
ſunt legitimis actibus ip̄o iure ꝓuati. vnō
repellendi ſunt nō tm̄ ab ordinū receptōe
ſ; etiam ab accuſatōne ⁊ teſtificatione etiā
poſt penitentiam pactam de illo crimine ꝓ
quo ſunt infames effecti. Cuius ratio eſt.
q2 ea ꝓpter que iura ciuilia ⁊ canonica cō
corditer iudicant aliquem eſſe infamem.
reddunt eum in reputatione hominum:l;
penitentiam egerit opprobrioſam ⁊ vilem.
Et ſicut dicitur extra de excel.pla.inter di
lectos.ꝑſonis vilibus ⁊ indignis porte di-
gnitatis patere non debent. Qnq; tamen
ꝓpter criminis enormitatem:vt eſt crimen
ſimonie. ⁊ alia crimina excepta crimioſi
teſtes recipiunt':de equitate cum agit' ciui
liter de illo crimine. non recipiunt' tamen
ſimpliciter:ſed cū; alijs adminiculis.⁊ qm̄
ꝑſona ꝯt' quam inducunt' eſt male fame.
ex̄ de ſimo.ꝑ tuas. hec Ric.4.diſ.25.q.6.
ar.i.c. ¶ Sed quis poteſt clericū īfamatū
reſtituere fame: vt ordines poſſit recipere.
Rndeo papa. ⁊ hoc hēt'.2.q.7.cuthenū
.§. hinc colligitur. Poteſt etiam papa vt
volunt aliqui ⁊ ꝓbabiliter abolē laycoꝝ
īfamiā: etiam ꝑ ciuilem iudicem irrogatā;
pōt etiam ꝓnceps a layco predictā īfamiā
tollere ꝑ reſtitutionem in integrum. ⁊ hoc
hētur eadē.q.ſi quē penituerit.§.notandū
circa finem.⁊ ibidem etiam habet' forma
reſtituēdi. Illud autē ꝙ dicitur in d.§.hic
abolere infamiam non poſſumus.intelligi
debet ſm̄ glo.non poſſumus.ſ.per pniam.
poſſumus tamen ꝑ reſtitutionē in integrū.
ħ Ric.vbi.ſ.c.i.ad oppoᵐ ¶ Utꝝ īfames
infamia iuris canonici non autem ciuilis
ſint repellendi etiam poſt pactam penitētiā
ab ordinum receptione. Rndeo tales aut
ꝯtraxerūt infamiā; talem ip̄o iure:aut eſt
eis irrogata ꝑ ſniam diffinitiuam a iudice
ſi 2° mō non credo ꝙ ꝑ pniam aboleatur
infamia:ita ꝙ ordinari poſſint de iure.ſed
oꝫ eam ab illo qui pōt hoc ꝑ reſtitutionē;
in integrum aboleri. Si ꝓmo mō aut īcur
rerunt eā ꝑ aliqḋ illoꝝ pctōꝝ mortalium
que nō inducunt depoſitionē:aut ꝑ aliqḋ
illoꝝ que inducunt. Si ꝓmo modo ſic ſ;
aliquos nō ſunt repellendi ab ordinum re
ceptione. Nec etiā ab accuſatione ⁊ teſtifi
catione in cā ſiue ciuili ſiue crimiali.quia
q̄ſi noui hoīes ſunt effecti. Secūdū aliq̄s
vero ſunt repellendi ab ordinibus:⁊ ab
accuſando ⁊ teſtificādo in crimiali:l; nō
in ciuili:nec etiam in criminali: cū iā agit'
ciuilit'. Et de talib⁹ criminibus dicūt qdā
debere intelligi.qḋ dicit' ex̄ de teſti.teſtimo
nium. vbi dicit' ꝙ ſi quis ſit emendat⁹ de
crimine:admitti pōt ad accuſandum ⁊ te-
ſtificādū; in cā criminali ⁊ ciuili.qḋ decla
rāt ꝑ ħ ꝙ poſtq̄; dicit ſi ſit emendatus de
crimine ſtatī; ſubdit:⁊ cum nō comitetur
infamia.⁊ iſti dicunt infamiam: q̄ totalit'
ꝑ pniam aboletur eſſe illam q̄ tm̄ ꝑ crimē
occultū cōtrahit':de qua nulli eſt infamia
facti:nec pōt ꝓbari. Sed ħ nō videt' aliq̄s
q2 ab illis pctis de qbus illud.c.teſtimo-
niū.loquit' pluriū excipit:qḋ depoſitionē;
inducit. Et ꝓterea doc.iuris dicūt ꝙ pnia
ꝑ quā abolet' infamia:quā iura dicunt ꝑ
pniā; aboleri:ꝑ preſbīm eſt ꝓbanda. Pe
nitentia autē que ē tm̄ de crimine occulto
nō eget ꝓbatōe. vn̄ illud ſi eū nō comitet'
infamia dicūt intelligi de infamia ciuili:vl
de īfamia facti. Si aūt īcurrerunt ꝑ aliqḋ
crimen:qḋ depoſitōem inducat: l; eorum
infamia ꝑ pniam remoueat' quo ad accu
ſatōem ⁊ teſtificatōem in cā ciuili ⁊ crimi
nali cum agit' ciuilit': nō tamē cum agitur
criminalit'.vt in.c.teſtimoniū.q̄re nec quo
ad ordinū receptōem.q2 ordinādi debent
eſſe ſine omni nota infamie. Sed cōtra ħ
videtur eſſe qḋ.6.q.i.omnes vero.dicit' i
glo.ꝙ omēs infamie canonice per pniam
abolentur. Sed illud loquit' de infamia ca
nonica ex pctō mortali: de quo nō eſt qs
ꝑ ſniam condemnatus: nec īducit depoſi-
tōnem: vel ſi inducit tamen eſt occulta:ita
ꝙ approbari nō pōt.ar.ex̄ de temp.ordi.c
vlti. ħ Ric.4°.diſ.25.q.6.ar.2.c.⁊.c.iᵒ.
¶ Utꝝ īfames īfamia facti ſint ab ordib⁹
repellēdi. R° infames īfamia facti ſūt:q̄ꝝ
apḋ mltos bonos ⁊ g̃ues ſup aliq̄ crimīe
vl' plurib⁹ opi.ē g̃uata. Infamiā.n.faciūt
dicta paucoꝝ nec multaꝝ leuiū ꝑſonaꝝ
dū tm̄ apud bonos ⁊ g̃ues nō ſit opi.leſa.
Dicēdū ḡ ꝙ īfamib⁹ īfamia facti act⁹ le-
gitimi nō ſūt ip̄o iure īterdicti.vt pꝫ ex̄ d
pur.ca.ſi qs pſbr. nō.n.ē tā g̃uis infamia
facti ſic iuri.q2 ēt qnq; infamant' aliq ſine
culpa ſua īfamia facti.q2 tm̄ īfamia ħ ꝯ in
famatū facit preſumptiōem aliquā.idō eis
actus legitimi ſūt interdicēdi:donec abole
uerit infamiam ſuam ꝑ purgatōē; cano-
nicā.ex̄ de pur.ca.ex tuaꝝ.vnō poſt talem

purgationem non ſunt repellendi:ꝫ corri
fama ſepe in opi.hominū remaneat leſa.h
Ric.vbi.ſ.ar.z.c.

¶ De eccleſijs edificandis ⁊ vniēdis ti.28°.

C Onſequenter dicendum eſt de
eccleſijs in quibus habent or
dinati miſtrare.Et p̄ de eccliaꝝ
fundatiōe.edificatōe.dotatiōe.
repatiōe.⁊ vnione. 2° de eccleſiaꝝ.altariū
cimiterioꝝ.⁊ alioꝝ huiuſmodi ꝯſecratōe.
Et de reliquijs ⁊ ſanctorum veneratione.
in eccleſijs enim conſecratis ⁊ altaribus p̄
cipue ſolent ſanctoruꝫ reliquie poni: ⁊ eis
veneratio exhiberi. 3° de eccleſiaruꝫ emu
nitate. 4° de ſepulturis que apud ecclias
fiunt ab ordinatis. 5° de eccleſiarum pro
uēt ab ordinatis. 5° de eccleſiarum pro
chijs ⁊ parrochianis. ¶ Circa p̄mum ſūt
plura querenda ⁊ notanda. p̄ cui° aucte
eccleſia ſit de nouo edificanda vel ꝯſtruē
da. Rndeo in conſtruēda eccleſia vl' ora
torio:vel quacunqꝫ domo religioſa:aucto
ritas epi debet interuenire:q p̄mariū lapi
dem debet ponere.de conſe.di.i.nemo.Dic
etiā lex ꝙ ep̄us debet in p̄ orōnem facere:
⁊ ſignum crucis adorande ⁊ honorande
ponere.in auc° de monacis.§.illud igiť.aū
alia.coll.i.Et lꝫ ſit honeſtū ꝙ ep̄us h i pſo
na ꝓpria faciat:non tñ eſt neceſſariū.q2 de
licentia epi poſſunt fieri p aliū preſbyterū
Sic intelligiť ſm Hug.⁊ Jo.ad hec.25.q
2.c.i.⁊.c.p̄uilegia. Cathedralis vō ecclia
ſine licentia pape non pōt erigi.ex̄ ne ſede
va.c.i.Et ſic ſm Hoſti.intelligi poſſit:nec
corrigunť.de conſe.diſ.i.c.i.⁊.2.⁊ ſe.vt.c.
tñ loquatur de cathedrali:que non debet
in villis:ſed in ciuitatibus notabilib° con
ſtrui.ex̄ de p̄uile.c.i. ¶ Ad h nō ꝙ ſꝫ glo.
di.68.q̄uis.licet preſbřis iſtituē altaria añ
ꝯſecratōem eccleſie.ſꝫ in eccleſia cōſecrata
nō licet niſi de conſenſu epi.ar.ex̄ e.c.2.⁊
de cōſe.di.i.nullus preſbr.Et eadem rōne
altaria nō debēt deſtrui ſine ꝯſenſu epi.ar.
de ꝯſe.di.i.eccl'e placuit. ¶ Quid ſi ecclia
in alieno ſolo ſit conſtructa ⁊ conſecrata.
Rndeo ſi dñs ſoli erat layc°:⁊ h nō ſciuit
⁊ nō ꝯtradixit:ſibi iputabiť. vt patet diſ.
54.ſi ſeruus ſcienter.Si aūt ignorauit vel
vel cōtradixit:ꝯſtructor eccleſie dñm fūdi
ꝯſeruare tenetur idemnē.vl' ep̄s i ſubſidiū
ſi i culpa fuit:puta q2 hoc ſciuit: ⁊ eccleſie
non ꝓuidit.ar.ex̄ de p̄ben.cū ſm aplin.Si
aūt erat ſolū alterius eccleſie debꝫ quo ad

iuſpatronatus ei ſubeſſe. i2.q.2.aplicos.
⁊.17.q.4.queſti.h Hoſti. ¶ Utrꝫ hoſpitale
poſſit erigi ſine auctoritate epi. Rndeo ꝙ
non. qō itelligo quo ad hoc vt eccliaſtica
gaudeat libertate:⁊ ſit eccleſiaſtici iuris.q
libet tamen poteſt facere domum ad reci
piendum pauperes etiam vſqꝫ ad tempus
⁊ talis locus poteſt emi ⁊ vendi:nec gau
debit eccleſiaſtica libertate.lꝫ large itelliga
tur religioſus. Sic intelligi pōt illud inſti.
de reꝝ diuiſiōe.§.religioſuꝫ ſm Hoſti.
¶ Sciēdū aūt ꝙ nec etiā p̄mariū lapideꝫ
debꝫ ep̄us ponere:niſi dote p̄us ꝯſtituta ⁊
aſſignata a fundatore.de conſe.di.i.nemo
Et ſi hoc fuit omiſſum reſtaureť tempore
conſecrationis.de conſe.di.i.ſicut nō alij.
¶ Sed quid ſi ſit hoc omiſſuꝫ vtroqꝫ tp̄e
Rndeo Ber.dicit ꝙ ep̄us teneť tunc eam
dotare. ſicut etiam tenetur clerico: quem
ordinat ſine titulo ꝓuidē.extra de preben.
ep̄s.dūmodo poſſit hoc ſine leſione ſue ec
cleſie facē.al's nō niſi ꝓpriū haberet. quia
delictū pſone in eccleſie dampnū redūdare
non dꝫ.Sed Goff.Jo.⁊ Hoſti.dicunt ꝙ
fundatores tenenť.16.q.7.pie mentis. qō
ſi nō ſint ſoluendo dicit actionē eē dādā
in ep̄m.ff.de eo p quem factum erit.l.fi. qō
concedit Hoſti.ſi ep̄us ꝓpriū habuerit.vel
forte ſꝫ Hoſti.dabit centeſimā vl' qnqua
geſimam:ſi commode fieri poteſt. extra de
doñ.aplice. Sꝫ q̄nta debet eſſe dos. R° ſi
ſit monaſteriuꝫ debet eē tanta ſm Hoſti.ꝙ
p̄sbri.ſubdiaconi.diaconi.cātores. ⁊ lecto
res poſſint eē in eo.i auc° vt determiat° ſit
nūer° cleri.§.i.Si aūt ſit alia eccleſia dꝫ eē
tāta ꝙ ſufficiat ad luminaria:⁊ ad vitam
miſtroꝝ. vt dř in d.c.nemo.pie mētis.ad
min° duoꝝ.vt ex̄ de fi.p̄sbro.ꝓpoſuit. vel
triū.vt pꝫ de ꝯſe.di.5i.q̄cūqꝫ.⁊ ad hoſpita
litatē.⁊ ad ſiddēdū ep̄o i ep̄alib°. vt pꝫ ex̄
de ſup.negli.ſic.⁊ de p̄bē.de monachis. Dꝫ
āt ep̄s nūeꝝ clericoꝝ ⁊ mēſurā alioꝝ dter
miare.in auc° vt null°fabricet eā domū.§.
i.coll'.5.Et ſi ad hoc dos nō ſufficiat iuxta
arbitriū epi deť ad ꝯpoſitōꝫ aliaꝝ eccl'aꝝ.
vt ibidē patet.Qō aūt dictū eſt de q̄ntitate
dotī dic Hoſti.ſup.c.cū ſint.ꝙ q̄ntitas illa
hodie fūdatori nimis eēt difficil'. Dicēdū
ſ ꝙ ꝯiť ſufficit vnus māſus.ar.ex̄ de cē.c
i. Nec talis teneť hoſpitalitatē ſuare:nec
ep̄alia iura ſoluē:niſi forte aliqd cathedra
tici noie.q2 nō pōt.vñ nec tal' ecclia ep̄um
ꝓcurabit.4.q.2.cauēdus. ꝗuſqꝫ ad fortu
nā ꝑueniat pinguiorē.ar.ex̄ de conſue.cuꝫ

dilectus. ¶ Quid ſi quis eccliaȝ edificare ceperit: ⁊ non conſummauerit. Rñdeo ſi ſit oratorium tenetur perficere vſq ad .5. ãnos. ſi vero ſit xochium vel xenodochiũ vſq ad annum. vt patet in auc. de eccle. titulis. §. ſi qs edificatõem. h. Hoſt. ¶ Ubi ſunt noue eccleſie conſtruende. Rñdeo in locis ↄgruis de quibus videbit ep̃o. ar. de ↄſe. di. i. eccleſias. Sic aũt conſtruende ſũt noue eccleſie: vt per eas veterib⁹ p̃iudiciũ non fiat. vt patet. 16. q. i. c. eccleſia. ⁊ c. quicunq. Plures autẽ eccleſie baptiſmales in vna terminatione non fiant. vt dicit. 16 q. i. plures. Poſſet tamen ep̃s ex cauſa de vna terminatõe facere duas: ⁊ duas vnir in vnam. vt pȝ ex. de exceſ. prela. ſicut vnire Non tamen paſſim hoc licet ⁊ ſine cauſa Et ſic itelligit illd ex. de re. eccle. ñ alie. c. i. h Hoſt. Pluribus autẽ de cauſis poſſent eccleſie de nouo conſtrui: etiam i p̃iudiciũ antiquarum. p̃ ꝓpter qualitatẽ temporis. 7. q. i. tempis. 2° ꝓpter incrementũ plebis. 16. q. i. p̃cipimus. 3° rõne mutationis: vt ſi homines ſe mutent ad aliquẽ locum de nouo fundandum: dum tamen ſint ibi decẽ hoĩes habitantes: vel ſi reedificent caſtr. 10. q. 3. vnio. ⁊ diſ. 70. ſanctorum. in q̃ cãu ei põt vniri alia eccleſia ꝓpter paupertatem. vt dicitur in. c. vnio. hoc tñ non põt ep̃us facere ſine capitulo extra d exceſ. prela. ſicut vnire. 4° ꝓpter diſtantiam vel difficultatẽ itineris ad eccleſiaȝ. tunc põt ep̃us ꝓuidẽ de capella conſtruenda: aſſignatis etiã ſibi certis oblatõibus vl' minimis decimis ad antiquam eccleſiam ptinentibus. ex de ecclẽ. edi. ad audientiam. Et hoc intellige qñ nõ ide ledit nimis enormiter antiq̃ ecclia quia tñ remanet ſibi q ſeruientes ei bene poſſunt ſuſtentari. vel hi qui preſbyterum petunt ꝓuideant ipi. vt dicitur ibidem. vel ſi eccleſia iam conſtructa fuerat: vel nimis egeat parrochianis ep̃s ꝓuidere debet. de ↄſe. diſ. i. c. i. 5° rõe auctoritatis papalis. ex e. ad audientiam. alſ eſt regulare q vna eccleſia non debet conſtrui in preiudicium alterius. 16. q. i. eccleſie quecunq. Et ſi fiat debȝ deſtrui: maxime ſi p̃ceſſerit opis noui nunciatio rite facta. ex de no. ope. nũciatõe c. i. ⁊ 2. 6° rõne ſepulture ep̃alis. licet enim ep̃o ſine preiudicio alterius eccleſie ꝓ ſua ſepultura eccleſiam conſtruere. ex de don. aplice. 7° rõne deuotionis. hac de cã poteſt quilibet p̃uatus maſculus vel femina ſib. conſtruere oratoriũ in ꝓpria domo: ⁊ ib. orare. miſſaȝ autem ibi non licet celebrare niſi de cõſenſu ep̃i. ⁊ qui aliter celebrat ibi debȝ deponi: ⁊ nõ debȝ ibi celebrare i feſtis p̃cipuis: niſi de licentia ep̃i. ⁊ clericus q ali ter celebrat i illis feſtis debet cõione p̃uari. de conſe. di. i. c. vnicuiq. ⁊ c. clericos. ⁊ c. ſi qs. vel etiã nec oratoriũ licet hr̃e i forma eccleſie ſine licentia ep̃i. de cõſe. di. i. nemo.

¶ Quis debet repare eccleſiam. Rñdeo ſi portio deputata fabrice ſufficiat ad repatõnem eccleſie: is q p̃cipit eam tenet repare vt patet. 10. q. i. decreuimus. ⁊ 10. q. 3. vnio. ⁊ ex. e. de his. Nec obſtat preſcripta cõſuetudo. q2 irrõnabilis eſt. ex de conſue. c. fi. Nec enim currit p̃ſcriptio contra ſalutẽ anime. ex de preſcrip. vigilanti. ⁊ c. fi. Erq tamen eccleſia repata erit ad eum redibit predicta portio: qui eam p̃cipe conſueuit. ſic intellige ſm Hoſti. illd. 12. q. 2. ab illo. c. de rebus vſq ad illd. c. ſtatuimus. Si vo non ſufficiat tunc rector ⁊ qui bñficiũ habuit in ea conferrent ⁊ repabunt eam. vt patet ex e. c. i. ⁊ c. de his. Et ſi fuerit plures bñficiati debet q̃libet ꝓ rata ſui bñf. ciũ ſm illud. Comoda quieſcentis iugas on⁹ emolumentis. ex c. de his q̃ fi. a ma. p. c. vlt. In quibuſdaȝ aũt regionibus vt dicit Hoſti. layci repant eccleſias ꝓpriis expenſis. ff. de legi. ⁊ longa cõſuetudine. l. de quibus. cũ ibi p̃cipiant ⁊ audiant diuina. ⁊ maxime hoc obſeruandum erit: vbi male dãt decimas. 16. q. 7. quicunq. Et ar. q debẽt cogi ſeruare conſuetudinem talem. ex de ſimo. ad aplicã. Si vero ſint alique eccleſie ſup flue vel deſtructe ꝓuideat ep̃s quõ poſſint conſiſtere. de cõſe. di. i. c. 2. ſ. vt repent mõ predicto: vel vt deſtruant. de conſe. di. i. eccleſie vel altaria. vel ſi p ſe ↄſiſtẽ ñ poſſunt alijs eccleſijs vniant. vt dicitur i. c. vnio. in fi. Et ꝓpter hoc intelligit Hoſt. illud diſ. 70. ſanctoꝝ. in fi. vel aliud ibidem fiat. vt etiam q poſſet eas ep̃s ſibi retinere. ex de decimis. quoniam. ¶ Ad h nota q aliud eſt reficere q̃ facere. Reficere enim eſt ad p̃ſtinam formaȝ reducere. ff. de itinẽ ac. p̃. l. 3. §. reficere. Nouum autem opus fit cũ facies rei mutatur. vnde ſi vſq ad fundamentum domum vel eccleſiam diruas eã mente vt ex eaſdeȝ cementis ⁊ lapidib⁹ eas reedifices: non eſt domus eadem vel eccleſia. Secus eſt ſi reficias nauem ex eiſdem tabulis. q2 eadem nauis incipit eſſe. vt. ff. de v. obliga. l. inẽ ſtipulantẽ. §. ſacrã. ⁊ §. nam ⁊ de his rebus. vñ ſi tota ecclia

diruat' uſq; ad fundamētū: auctoritas epī
eſt neceſſaria i reedificando.16.q.vlti.ſi qs
vult.ſecus eſt ſi nō eſt tota diruta. vt patet
extra de iudeis.cōſuluit.⁊.c.iudei. ¶ Qui
bus de cauſis vniri pñt ecclie. Rn̄deo 4^or
ſ.ꝑpter tp̄is q̄litatē: vel turbatōem. vt pȝ
16.q.i.⁊ tp̄is qualitas.2° ꝑpter duarum ec
cleſiarum vicinitatem. vt dicit' ibidem.3°
ꝑpter eccleſie paupertatē.10.q.3.vnio. circa
fi.4° ꝑpter religionis deformitatē.ſm Ho.
ar.extra de ſta.mo.in ſinglis. Rn̄.i.hāc cāȝ
nō notauerūt doc.ſed loco huius dixerūt
ꝙ 4^a cā erat deſolatio ſiue deſtitutio cleri/
corum ſiue monachoꝝ.ex̄ e.q2 mōaſteriū
Sȝ ſ Ho.ibi ē potiꝰ tp̄is q̄litas vl' paupertas
vt ira dicit. ¶ Qualit' vna eccleſia vl' vnū
monaſteriuȝ vnit' alteri. Rn̄deo vno mō
ita vt vna alteri ſubijciat': ⁊ tunc ſubiecta
viuet ſm glo.ſecūdū obſeruātias eius cui
ſubijcit'. Et ꝑuilegijs eius vtetur. vt pȝ ex̄
de ſtatu regu.recolentes.ad finem.iō neceſ
ſarius ē cōſenſus epī.ar.de excel.p̄la. ſicut
vnire. Et ſic vna eccleſia dr̄ dependē ab al
tera.ex̄ de eta.eā te.2° ita vt neutra alteri
ſubijciat': ſ ambe ſic cōueniāt vt canonici
vel monachi vnius: ſint canonici vel mo/
nachi alteriꝰ: ⁊ omīa ſint cōia. Et tūc erūt
q̄ſi vna eccleſia: ⁊ q̄ſi vnum collegium: ⁊
viuent ſm meliores obſeruantias ⁊ ꝯſue/
tudines: que hactenꝰ in vtraq; viguerūt:
⁊ rn̄debūt vni epō vel diuerſis epis vt pꝰ
vn̄ illi q viuent in illo loco rn̄debunt epo
illius loci: in his in quibs debebūt. Et illi q
ī iſto ſilit' epo ſui loci ſi epos diuerſos ha/
bebāt: vt vnio nō obſit epis.ex̄ e. q2 mōa
ſteriuȝ.3° pñt uniri in h̄ tm̄ vt hēant vnū
p̄latum: puta ſi ſūt ambe epales: pñt vniri
i h̄ vt vnū habeant epm: vtraq; tm̄ rema/
neat epalis ⁊ ſint duo epatus. vt pȝ.16.q.
i.tp̄is qualitas. Et ſi eccleſie ſuberāt diuer
ſis archiepis.eps eaꝝ rōe vniꝰ ſuberit vni
archiepo: ⁊ rōe alteriꝰ alteri.ex̄ de reli.do.
q2 monaſteriū. ex̄ ne ſede.nouit.in glo.2.
in fine.

¶ De ꝯſecratōe eccleſie ⁊ alta
rium ⁊ cimiterij.ti.29.

(p) Oſtea ꝯſiderandū ē de ꝯſecra/
tione. ⁊ p̄mo de ipa ꝯſecratione
eccleſie ⁊ altaris.2° de reconſe/
cratōe.3° de recōciliatōe. 4° de
veſtibꝰ ⁊ vaſis eccleſie.5° de re/
liquijs ⁊ canonizatōne ſcōꝝ. ¶ Circa

p̄mūȝ querunt' plura. p̄ ad qd res inaīate
vt eccleſia altare ⁊ huiꝰ alia ꝯſecrant'. Rn̄.
vt per hoc ſpāliter diuīo cultui deputent':
⁊ ad eas ⁊ ad ſacra que in eis celebrant'
maior deuotio recipiat': ⁊ in maiori reuerē
tia hēant'. Et etiā pie eſt credendū ꝙ ex h̄
ceteris p̄ibus diuina v̄tus ibi aſſiſtat: ad
grāȝ libentius infundendā. vñ.2. Mach.
3.vere dei v̄tus quedam eſt i loco iſto. Nā
ipe qui habet in celis habitationem: viſi
tator ⁊ adiutor eſt loci illius. ⁊ inde eſt ꝙ
añ ꝯſecratōem emūdant' ⁊ exorcizantur
vt inde v̄tus inimici pellat' ⁊ ſilit' eccleſie
q̄ ſanguis effuſione: aut cuiuſq; ſemīe fue
rint pollute reconciliant'. q2 p peccatū ibi
ꝯmiſſum apparet ibi aliq̄ opatio inimici. de
ꝯſe.di.i.eccleſias. vñ qdam dicūt ꝙ per in
greſſuȝ eccleſie ꝯſecrate hō ꝯſequit' veniā
pctōꝝ venialium. ſicut p aſpſionem aque
benedicte: inducentes illud qḋ dicit p̄s. be
nedixi.do.ter.t.redemi.iniq.ple.t. h̄ Tho.
3.q.83.ar.3.c.3°. ¶ Utrū oporteat domū
in q̄ celebrat' miſſa eſſe ꝯſecratā: ſimilit' ⁊
altare. Rn̄deo vt.s.li.4.ti.14.⁊ vtrū cōſe/
cratio coꝝ ſit ſolennit' recolenda ibidem.
A quo hñt altaria conſecrari. Rn̄ ab epis
de ꝯſe.di.i.nemo. ⁊.12.q.2.bone. Et lȝ oliȝ
ꝯſecratio fieri nō poſſet ſine mādato pape
de ꝯſe.di.i.de locoꝝ.cuȝ.4^or.c.ſe. Hodie tm̄
pōt vt pȝ p alia capitula ibidē ſequētia. ⁊
ex̄ e.c.2.⁊.3. Recōciliatio hȝ fieri etiam p
epm dioceſis: vel etiā p aliū epm cui h̄ cō/
mittat: nō diſtīcto an ipe aquā benedicat:
⁊ alius reconciliet eccleſiam. Nec pōt alij
ꝯſecratio: nec etiā recōciliatio delegari: niſi
is cui delegat' epus ēēt. ex̄ e. aqua. q2 eps
ea que ſunt ordinis ſiue dignitatis minori
ſe delegare nō pōt. ¶ Qñ ꝯſecratio fieri dȝ
Rn̄ ꝙ pōt fieri i diebus tam ſolennibus
q̄ priuatis. ex̄ e.c.2. Quō vero fieri debet
conſecratio eccleſie vel altaris hr' in ordi/
narijs epoꝝ: ⁊ legendis ſcōꝝ. Sine miſſa
tm̄ fieri nō debet. de cōſe.di.i.c.2.⁊.c.de fa/
brica. Et ſm Ray.⁊ Ber. miſſa ē de ſubā
ꝯſecratōis. ſȝ ſ'o Hug. non eſt de ſubā. vñ
ſm eū ſi preſbr miſſam cantet: ⁊ eps con/
ſecret: nihilominꝰ eccleſia erit conſecrata
lȝ ſit aliud in ordinibus.di.23. quorūdaȝ
Non debet etiam epus aliquā eccleſiā cō/
ſecrare: imo nec p̄mariū lapidē ponere: niſi
ꝑus ei dos ſufficiēs aſſignet' a fundatore.
vt dictum eſt in ti.ꝑcedenti. ¶ Nōndum
aūt ꝙ eccleſia conſecrari non debet i qua
aliqs paganus eſt ſepultus añ eiꝰ eiectōeȝ

de conſe.di.i.eccleſiam. Et idē intelligo de hētico ⁊ excōicato: ſi tamen oſſa infideliū diſcerni poſſunt ab oſſibus fidelium: alſ neutri ſunt eijciendi. q2 melius eſt ea cum oſſibus fideliū relinqui: q̄ ipa cū oſſibus fidelium exhumari. vt pbat̄ ex̄ de ſta.mo. ſup quodam. ⁊ extra d̄ ſepul.ſacris. qbus enim eccleſia nō cōicat viuis: nec mortuis 24.q.2.c.i. licet h̄ caſualiē fallat. ex̄ de ſē. ex.nobis. Item in eccleſia in qua aliquis excōicatus eſt ſepultus: nō licet celebrare ſi diſcerni poteſt. de cōſe.di.i.eccleſiam.i. ⁊ 2.in textu ⁊ glo. Et Ber. ſup.c.ſi eccleſia. Oſſa vero ſcōrum nemo tranſferre preſumat ſine auctoritate ṗncipis vel epi. de ꝯſe di.i.corp⁹. ⁊ ex̄ de reliquijs.c.2. Et idē vī de oſſibus fidelium ſm Hoſti. Et qd̄ dictū eſt de eccleſia intellige etiā de cimiterio.

¶ Quid fiat de corporibus mortuoꝝ: q ſunt a ſciſmaticis ſepulti. ⁊ de paramentis ⁊ altaribus in qbus celebrauerunt preſbyteri degradati. Rndet Ray. ꝙ pter h̄ nec bi⁹ ſepulti debent exhumari: nec indumenta iterum benedici: nec altaria conſecrari. ex̄ de ſacris ite. vel. nō. a nob. ¶ Quid ſi mulier pregnans ſepulta ſit in ecclia vel cimiterio: nunqd pōt conſecrari ea non eiecta. Rndeo Jo.Hu. ⁊ Hoſt. dicūt ꝙ talis ſine ꝑciſiōe pōt ſepeliri. q2 periculū fetus iminē poſſet ſi ſcinderet̄: nam ⁊ fetus ē ps viſceꝝ de ꝯſe.di.4.quiſquis. ⁊ ff. de vē.iſpic.l.i.§.i. Et ideo pōt cū matre ſepeliri. Alij dicūt ꝙ mulier debꝫ ſcindi: ⁊ ſi ptus viuit baptizetur: ſi autem ſit mortuus ex̄ cimiterium ſepliat̄. q2 cum non ſit baptizatus nō eſt ibi ſepeliendus. vt patet ex ſupradictis. ſm vero Hoſti. ſi cōſtat ptū eē mortuū: mulier nō ſcindet̄: ſ3 cū partu ſepelietur. Et ſm hoc veꝝ dicunt ṗmi. Et iura que uident̄ ꝯtraria intelligi debēt de pagano ſepato ab vtero mr̄is xp̄iane: vel ibi ſepult⁹ fuit i vtero pagane. Si aūt ꝯſtet ꝙ ptus viuit: vl' dubiū ſit: tūc veꝝ dicūt ſcdi. ⁊ h̄ apte hētur. ff. de mor.īfe.negare. ¶ Sz qd ſi qs me de hoc conſulat. R° ſm Hoſti. q̄rat̄ eſt mortuus ptus. ſi dicat nō cā pietatis. R° ſine metu neceſſitatis pone cito baculū i ore femine: ⁊ cirurgicū ꝑitū ꝯſule ex̄ de hōi. tua nos Si dicat mortuus ē: ⁊ de h̄ ſit certus. dicā ſi hoc eſt certū ſepeliri nō ꝓhibeo: ſed nec ꝑcipio: ⁊ tu etiā caue tibi: q2 ſi viuit tanq̄ hōicida puniri deberes: ſi eam ſepelieri. vt etiā dicit lex predicta. ¶ Ad h̄ nota ꝙ ꝓ conſecratōne eccleſie nihil peti⁹ poteſt ſine ſimonia niſi ꝓcuratio. ex̄ de ſimo. cum romana. hec aūt ꝓcuratio debꝫ eē moderata ſm facultatē eccleſie: immo ſi ecclia ꝓcurationem ꝓcurare non poſſet ſumptibus ſuis debet eam cōſecrare. io.q.3.cauendum. ⁊ i.q.5. placuit. Eccleſia vō q̄ ſub pacto fuerit cōſecrata dici debet potius execrata q̄ cōſecrata. i.q.4. ecclia. licet enim talis eccleſia ſit vere conſecrata: dicit̄ tamē execrata in odium conſecrantis. vt dicit Jo.i.q.i. nō nocet. ⁊ hoc intelligit̄ ſm eundē: ſi pactū ꝑcedat conſecratōꝫ. q2 tunc incurrit ſimoniam. poſt conſecratōꝫ tamē paciſci pōt de redditib⁹ ānuis: de obligatōib⁹ ecclie ſibi dandis. q2 etiā ſine pacto tenet̄ ecclia aliqd dare epō in ſignuꝫ ſubiectōis. i8.q. vlt. eleutherius. Nota etiam ꝙ ſi quis ꝑ q̄ſtu eccleſiā edificat: vt medietatē oblationum recipiat: talis eccleſia conſecrari non debꝫ de cōſe.di.i.ſi quis. ¶ Notandum autē ꝙ nō ſunt conſecranda altaria niſi lapidea. de conſe.di.i.altaria. dicit̄ tamen ꝙ altare lateranenſe eſt ligneū ſm Hu. Sed nec per ſomnia atq3 inanes reuelatōes: nec ſine reliquijs ſunt altaria erigēda. de conſe.di.i. placuit. vt altaria. ⁊ c. nō oportet clericos qd̄ intelligit̄ de altaribus fixis in eccliīs. vt bene innuūt dicta.c. Secus ē de tabula. de ꝯſe.di.i.ꝯcedimus. dicūt aliq tñ ſufficē corpus xp̄i loco reliquiarū. Poſſunt aūt plura altaria ſimul ab eodē conſecrari in vna ecclia. ex̄ e.cum ſis.

Sequit̄ vidē de 2°.ſ. de recōſecratōe. Circa quod ſciendum ꝙ cōſecratio non eſt iteranda ſi ſit facta in debita forma. de conſe.di.i.eccleſijs. Ratio huius duplex eſt. ṗa ē q2 cōſecratio ſemel acta habet totum ſuum effectum: qui ē dedicatio ad dei cultum. 2a eſt q2 ſignificat cōiunctōnem xp̄i ad eccliam ꝑ vnionem indiſſolubilem diuine nature ⁊ humane. Fallit tamē in quibuſdam caſibus. debet eniꝫ ecclia recōſecrari ſm Ber. ṗmo ſi dubitet̄ an ſit cōſecrata. q2 de h̄ nō apparet aliqua ſcriptura in inſtrumento dotatōis vel in libro eccleſie: vel in columna: vel in tabula marmorea: nec etiam apparet vn⁹ teſtis de viſu vl' auditu. de cōſe.di.i.eccleſie ſolennitates. ⁊ ꝙ q̄libet dictarū ꝓbatōnū ſufficiat. p3 in.c.ſolennitates. 24.q.2. ſane ꝓfert̄. vt in ſacris dypticis. i. columnis eccleſie. ⁊. 22.q.5. hoc videt̄. Et itellige tales ſemiplenas ꝓbatiōes ſufficē. vt de hoc nō eēt cōtentio ꝑ quaꝫ vel tolleret̄ ꝓbatio: vl'

apparet ꝙ tali probationi fides adhiberi
non poſſit.ſ.quando alteri preiudiciũ fiet.
2° ſi tota eccleſia ſit deſtructa: vel dirupta
ſimul: vel maior pars eius.de conſe.diſ.i.
eccleſiis.ſi eni tectum corruat: ⁊ parietes
illeſe pmaneãt: ⁊ etiam modicũ de pietib⁹
ſit deſtructũ:nõ debet ꝓpter h̃ recõſecrari
extra e.ligneis.Si etiã eccleſia ſit tota de
ſtructa:tamen ſucceſſiue pietes ſint repati
non debet reconſecrari:ſed reconciliari.Et
ratio eſt ſm Ber. qꝛ conſecratũ trahit ad
ſe non conſecratum. Sed Hoſti.extra e.c.
i. credit hoc eſſe verum tñ in his que ad
inuicem commiſcent᷑: vt in liquoribus.vñ
alia eſt rõ ſm eum in ſum.ſua.ſ. ꝙ eadem
eccleſia intelligitur eẽ.ar.ff.de le.i.quod in
rerum natura.ideo ſufficit recõciliatio aq̃
exorcizate:cũ miſſa.de conſe.di.i.de fabri
ca.Dicit tamen Hoſti.ex̃ de ꝯſe.ꝓpoſuiſti
ꝙ in hoc caſu de recõſecratõne non eſt ius
expreſſum.tutius tñ eſt ⁊ deuotius ꝙ fiat.
3° ſi ſit cõſecrata ab hẽtico.de cõſe.diſ.i.ec
cleſias.⁊ duobus.c.ſequentibus.⁊ hoc eſt
verum ſi non ſit conſecrata i forma ecclie
Secus eſt ſi ſit forma ſeruata ſm Jo. Sʒ
ſine dubio i nullo horum caſuum ꝯſecra
tio iteratur. ¶Utrum altare poſſit reconſe
crari. Rndeo ꝙ ſic in quibuſdã caſibus.
ꝑmus eſt ſi mẽſa vel tabula altaris.i. ps
ſuperior altaris fuerit mota.i. mutata ſm
locũ.ſm Hoſti.ex̃ e.c.i. ⁊ hoc intelligit᷑ de
tabula affixa ſm Roð.tabula.n.ꝯſecrata
que non ẽ affixa de loco ad locũ transfert᷑
nec tñ conſecratur:dum tamẽ lapis ſupior
non ſepetur ab eo cui compaginat᷑. vñ ſi
mẽſa moueatur cũ coherentibus ſibi:non
oportet ꝓpter hoc altare conſecrari. vt pʒ i
altari portatili.de ꝯſe.di.i.cõcedimus. 2°
ẽ ſi aliquis de lapidibus mẽſam tãgẽtibus
fuerit motus.ſʒ Ber.ex̃ e.c.i.qð intelligit
Roð.de lapidibus ꝑncipalibus. vt ſi ſup
q̃tuor colũnas fundata ſit menſa altaris:
⁊ vna earũ fuerit mota:mẽſa nihilomin⁹
remanẽte immota.Secus eſt de lapidibus
pietis:vel de ipſo piete: cui lateraliter com
paginatum eſt altare in quibuſdam ec
cleſiis.qꝛ ꝓpter motionem illius pietis:vel
lapidum eius:non recõſecrabitur altare ſi
maneat imotũ. 3° eſt ſi menſa fuerit enor
mit᷑ fracta.ex̃ e.ꝙ i dubiis.i.alr̃ medietatẽ
ſm Jo.vnde neceſſe ẽ ſm Hoſti. ꝙ appa
reat deformitas. ⁊ putat ꝙ ſit ad arbitriũ
epi redigẽda.vel etiã ſm Roð.ſi i cornib⁹
fuerit fracta:cum ſoleat ibi fieri ꝑcipue cõ
ſecratio altaris. 4° eſt ſi lapis ille qui cõ
tinet ſigillum ſiue religas:qui etiã dicitur
ſigillũ altaris. quia cum eo relige ſigillãt᷑
moueat᷑ vel frangat᷑:vl᷑ enormit᷑ diminua
tur.vnde ſi in altari viatico lapis ꝯtinens
ſigillum reliquiaꝝ moueatur:altare recõ
ſecrabitur.ſm Innoc.⁊ Hoſti.ex̃ e.c.i.Si
vero altare viaticum extrahat᷑:cui cõſecra
tio non adhereat lignõ ſed lapidi:nõ cre
dit Innoc.illud eẽ recõſecrãdum. ¶Nõ
etiã hic ſm Innoc. ꝙ in altari ẽ quoddã
foramen vbi reliquie ponunt᷑:⁊ illð qñqꝫ
fit in pte ſupiori:qñqꝫ in latẽ altaris.ſi fiat
ꝑ° claudit᷑ qñqꝫ pũo lapide: qñqꝫ tabula
magna altari.ſi 2°° claudit᷑ tñ lapide pũo
vñ ſiue ille pũ⁹ lapis:ſiue tabula magna
moueatur recõſecrari debeat altare. ¶Nõ
etiã ꝙ ſi reliquie ſublate ſint.⁊ ſint ſublate
cum menſe motione: debet reconſecrari al
tare.Si autem ſine eius motione nõ debet
de conſe.di.i.de fabrica.in tex.⁊ glo. 5° eſt
qñ tñ additur altari ꝙ admittit formã
quã hẽbat.qꝛ forma rei eſt eẽ rei.ſʒ Ric.
ar.ii.q.2.§.hoc ius. Probabili⁹ tñ videt᷑
ſm Ber.ex̃ e.ꝙ in dubiis.Et ſʒ Roð.ꝙ
ꝓpter hoc nõ debet recõſecrari. qꝛ ſacrum
trahit ad ſe non ſacrum. 6° eſt quando
dubitat᷑ vtrum ſit ꝯſecratum.de conſe.di.
i.eccleſia.¶Nota ꝙ etiã eccleſia põt cõſe
crari ⁊ recõſecrari ſine altari:⁊ econuerſo
qꝛ alia eſt conſecratio eccleſie:alia altaris
ex̃ e.c.i.⁊.c.quod in dubiis. vñ ſi eccleſia
deſtruatur ⁊ nõ altare:eccleſia recõſecra
bitur ⁊ nõ altare.ſecus tamen videtur de
reconciliatõe ſm Hoſti.

SEquit᷑ videñ de 2°.ſ.de recõciliatõe
Circa qð ſciẽdũ ꝙ eccleſia ẽ recõ
ciliãda in ſex caſibus. ꝑ° ꝓpt̃ cru
ſtionẽ.ſ.qñ pietes ſunt interius ⁊ exterius
decruſtati. qꝛ cõſecratio eccłie maxime cõ
ſiſtat in vnctõe exteriori.Si tñ maior pars
eius ſit ꝯbuſta:ſiue p ignẽ conſumpta: nõ
eſt reconciliãda: ſʒ reconſecrãda. 2° ꝓpter
ſeminis humani effuſionẽ: qñ.ſ.effuſio eſt
notoria magna ⁊ fornicatoria. ideo dixi
notoria.qꝛ ſi ſit occulta nõ oʒ reconciliari
ſʒ Roð.⁊ Jo.an.li.6.ſi eccleſiã.qꝛ eccłia
nõ iudicat de occultis.di.32.erubeſcãt.ſed
tñ tunc qñ ẽ manifeſta:vel de ea fama pu
blica:al's oporteret epos cõtinue diſcurrẽ:
Hoſti.vero in ſum.dicit ꝙ etiã ſi ſit occul
ta:tutius eſt eam reconciliari. vt.ſ.ille qui
fecit confundatur:⁊ alii hoc videntes ter
reant᷑:⁊ eccleſia in maiori deuotõe hẽatur

hoc tamen ita caute fiat: vt ille nullatenus
ꝓdatur. Item tamẽ dicit ſup. c. eccleſia. ꝙ
ſi ſit occulta: ſatis videt̃ ꝙ non indigeat
recõciliatõe. Dicit etiã in ſum. ꝙ ſi pſbyter
ſciat p cõfeſſionez eccleſiam eẽ occulte pol
lutam: tutius eſt vt hoc ẽpo reuelet in ge-
nere dicens: talis eccleſia eget reconciliari
põt tñ ibi celebrare. ar. e. x̃ de ſen. ex. cũ nõ
ab homĩe. Ideo etiam dixi magna. q2 ꝓpt
modicam humectatõez nõ eẽt recõciliãda
Ideo autem addidi fornicaria. quia ſi vir
ſomniando vel vxorem cognoſcẽdo effun
dat ſemen: non eſt ꝓpter hoc reconciliãda
ſm Io. vltra. ⁊ Hugo. de cõſe. di. i. eccleſijs
Secundũ tamẽ Hoſti. in apparatu i vtroqȝ
caſu debet cõſuli papa. Nõ fit tamẽ de cõ-
ſuetudine reconciliatio. Dicit autẽ in ſum.
ꝙ ſi vir cognoſcat vxorem ſuã in eccleſia
recõcilianda eſt p aquaz cũ vino ⁊ cinere
benedictam. e. x̃ c. ꝓpoſuiſti. ⁊ de cõſe. diſ. i.
in eccleſijs. Et idem vult Roỽ. ⁊ etiã Io.
an. li. 6. c. ſi eccleſiam. q2 multa licita ex lo
co ſunt illicita. z. q. 7. accuſatio. Et ſimilit̃
eſt faciendum ꝓpter vicium ſodomiticum
ibi cõmiſſum ſm Roỽ. 3° ꝓpter hõicidiũ
⁊ idem intellige ꝓpter ſanguinis humani
effuſionem: ita tñ ꝙ ſit magna. effuſio eñi
copiam notat. Secus eſt ſi ſit modica vel
leuis. vt ſi quis contendit cũ aliquo in ec
cleſia: ⁊ facto in eo ictu offendat in nares
eius: vel cum vngue excoriet eum aliq̃ntu-
lum: ⁊ inde exeat aliq̃ntulum ſanguis. Oz
etiam ſm Roỽ. ꝙ illa effuſio ſit ex cõten-
tione ſiue ex iniuria facta. vnde ſi qs lapi
de vel ligno cadente de ecclia in ea occiſus
fuerit: vel ſe occiderit: nõ eſt eccleſia recon
cilianda. vt videt̃ Hug. notare de cõſe. di.
i. eccleſijs. Et idem vult Hoſti. extra eodem
ſi eccleſia. Oportet etiã ꝙ illa effuſio ſit ex-
ecratiua nõ ↄſecratiua. vñ ſi martyr ibi
occidatur: non execratur ſ3 conſecratur. di
zi. q̃nis. Io. an. li. 6. e. c. ſi eccleſiã. dicit cõ
trariuz. q2 licz eccleſia ſanctificet̃ ex talis
ſanguinis effuſione paſſiua: polluit̃ tamẽ
ex effuſiõe actiua. ſ3 illud. Actio diſplicuit
paſſio grata fuit. Et preterea iura loquũt̃
indiſtincte. locus tñ ſanguinis nõ lauabit̃
vt dicit. ❡ Quid ſi aliqs homo occidatur
i eccleſia ſine ſanguinis effuſione: puta cũ
terſorio ad collum. Rñdeo eccleſia eſt re-
cõciliãda ꝓpter criminis horrorẽ. ſm Hu.
de cõſe. di. i. eccleſijs. ⁊ extra caſus. extra c.
ꝓpoſuiſti. vbi dicitur ꝙ ꝓpter homicidia ⁊
vulnera reconciliatur eccleſia: nec diſtin-
guit an in eis fuerit ſanguis effuſus vł nõ
❡ Quid ſi quis in eccleſia letalit̃ vulnet̃
⁊ poſtea in domo ſua moriat̃. Rñdeo ſm
Hu. ſup. c. eccleſijs. ibi dicit̃ mortuus vbi
mortis cãm accepit. Zriũ intellige in ↄrio
caſu. vñ ſi quis extra eccleſiã letaliter vul
neretur: ⁊ fugiens ad eccleſiã ibi moriat̃
homicidio violata non reputabitur. 4°
ſi pietes ſint ſucceſſiue mutati: vł ſi eccleſia
ſit deſtructa tota ſucceſſiue. vt dictum ẽ. ſ.
Secus eſt ſi ſimul. de conſe. di. i. ſi motum.
5° ſi aliqui excõicati ſint i illa ſepulti. e. x̃
c. conſuluiſti. Et idez ẽ de alijs quibus eſt
ꝓhibita ſepultura. Et idem intellige de ci-
miterio. vt dicitur ibidem. ſ3 ſi ſint ſepulti i
eccleſia: pietes ſunt radendi. de conſe. di. i.
eccleſiam. ſm Hoſti. 6° ſi ab ẽpo publice
excõicato ſit conſecrata. q2 cum ſit recon
ci liãda ꝓpter tumulationẽ excõicati multo
magis ꝓpter conſecrationem excõicati. ſ3
Hoſti. e. x̃ c. conſuluiſti. ❡ Sed quid fiet ſi
eccleſia non conſecrata fuerit: ſemine vel
ſanguinis effuſiõe polluta. Rñdeo lauari
debetur aqua exorcizata: ne diuine laudiſ
ſuſpendant̃ organa. e. x̃ c. ſi eccleſia. ⁊ h̃ ſm
Roỽ. fieri poteſt p ſimplicem preſbrũ: ⁊
ſine ſpãli mandato epi. ar. eius qd̃ dicitur
ibidem. ſ. ꝙ primus lauari debet: quod nõ
fieret ſi mandatum epi expectare oportẽt.
hoc idem credit Ber. ibidem. ſcilicet ꝙ la
uari poſſit p ſimplicem preſbrũ. Alij tñ
dicunt ꝙ auctoritas epi ẽ neceſſaria quo
ad reconciliationem poſtq̃ꝫ taliter ẽ pollu
ta. hec de Roỽ. Et dicit Hoſti. extra e. ſi ec
cleſia. ꝙ eccleſia illa interim ẽ interdicta.
ſed Innoc. extra de exceſ. prela. cũta. dicit
ꝙ non ẽ interdicta: licet organa ſint ibi ſu-
ſpenſa. Nec tamen fit irregularis: qui ce-
lebrat in ea. Reconciliatio tamen eccleſie
conſecrate debet tñ fieri p epiſcopum. vt
dictum eſt ſupra. Et hoc fit p aquam cum
vino ⁊ cinere benedictam. ſicut fit in dedi-
cationibus. extra e. c. vlti. Et idem eſt de ci-
miterio. ſm Ber. e. x̃ c. conſuluiſti. ❡ Nun
quid eſt eccleſia reconcilianda ꝓpter furtũ
commiſſum in ea. Rñdeo ꝙ ſic. ita enim
tenet conſuetudo: que in talibus videtur
ſeruanda. ar. extra de cele. miſ. pernitioſus.
cum ſuis cõcor. Et idem videtur pro qua
libet violentia intra eccleſiam facta. ar. 17
q. z. quiſquis. talia enim equipant̃ forni-
cationi: p qua eſt eccleſia reconciliãda. 7.
q. 4. ſicut. In hoc tamen caſu cum nõ ſit
hoc in iure cautuz expreſſe: ſufficit ꝙ fiat

p preſbrum de mādato epiſcopi:lʒ i caſib⁹ cautis in iure nō poſſ t hoc fieri. ¶ Quid de cimiterijs effuſiōe ſanguinis vel ſemis. polluti. R⁹ ſm Hoſti.i ſum. ⁊ Ber.extra c. ſi eccleſia.ideʒ dicendū eſt quod de eccliјs cōſimiliter pollutis.qꝛ cimiteriū cōſecratū eodem pͥuilegio gaudet:quo ⁊ eccleſia cō ſecrata.e x̄ c.conſuluiſti.Sciendum auteʒ φ ſi contingat eccleſiam pollui ſanguinis aut ſeminis effuſione:eius cimiteriuʒ ſi ſit ei contiguum cenſetur eē pollutum. vnde niſi prius reconciliatum fuerit:non debet i eo aliquis ſepeliri.Secus eſt ſi ſit ab ea re motum. non tamen polluto cimiterio licet eccleſie contiguo:debʒ eccleſia reputari pol luta:ne minus dignum magis aut acceſſo rium pͥncipale ad ſe trahere videatur. Itē ſi duo cimiteria a ſe inuicem medio piete ſeiungāť violato altero eoꝝ:non ꝓpter h alterum reputabitur violatum:liçʒ de vno ad alterum p mediam ptem eatur.li.6°.de ꝯſe.ſi eccleſiam.

SEquiť vidē de 4°.ſ.de veſtibus ⁊ vaſis eccleſie. Circa quod nō φ veſtimēta eccleſie quibus domio miniſtrať honeſta debent eē ⁊ ſacrata.Et ideo debent tractari tm̄ ab hoib⁹ ſacratis: non a non ſacratis. Idē dicendum eſt de vaſis ſacris. Nec i alios vſus ſūt accipiē da vel redigenda: ſed potius ſi ſint inutilia vel vetuſtate conſumpta ſunt cremanda : ⁊ cineres condi debent ſub pauimento vel alio loco tuto ⁊ honeſto:ne pedibus intrā tium conculcenť. Idem etiam dicendum eſt de lignis cathedre.pallis altaris.cande labris.velis .ſiue cortinis.⁊ pelui.i qua la uantur corpalia.de cōſe.di.i.altaris.in ſcā veſtimenta.e x̄ de reli.do.ad h.⁊ de rerum pmutatōe mancipium. Et eſt rō quia deo dicata ad vſus ꝓphanos nō debēt reuerti. iz.q.z.nulli.⁊ diſ.54.ex antiquis. ¶ Nō ſm Rod. φ palla diciť qͥlibet veſtis: qua opiť altare:qͥlibet diciť corpale.vbi corp⁹ dn̄icum inuoluiť.velum aūt ⁊ cortina no minari pōt pannus:qui pendet ſup altař vel qui an̄ altare extendiť in q̄dragesima vľ ea que dependēt ad pietes ecclie. ¶ Nō etiā φ nō oʒ veſtes ſacras qn̄ reficiunť d nouo cōſecrare. vt diciť e x̄ de conſe.eccle. vel altaris. qd̄ in dubijs.in glo . Et idem dič Jo.Alber.vero dicit φ q̄diu ſacre ve ſtis remanet forma:non eſt iterum conſe crāda:lʒ p plures ptes vľ pluries reficiať ſecus eſt ſi forma muteť ſiue ſoluať.ar. in reconſecratione eccleſie.Monaſteriū qͥqꝫ vel eccleſia vel hoſpitale exq̄ aucte epi eſt edificatuʒ nullo mō conuerti debet in ha bitaculum ſeculare:vel i alios prophanos vſus.extra de reli.do.ad hec.⁊.19.q.z.que ſemel.⁊.17.q.vlti.queſti.⁊ intellige ſi ſit edi ficatuʒ auctoritate epi.ſ.gn̄ali vel ſpāli.ſʒ Rod.quod dico ꝓpter monaſteria:i qbus eo ipſo φ ſunt fundata de conſenſu epi:vř eſſe conceſſum erigē capellas ad opus in firmorum:vel ad pceſſiōes ſuas faciēdas intra ſua ſepta. Ligna tn̄ eccleſie deſtructe poſſunt poni in eccleſia:vel etiā in alio vſu fratrum honeſto.ſ.capitulo dormitorio vľ ꝯſimili.ď ꝯſe.di.i.ligna.i tex.⁊ glo.Orato ria quoqꝫ vaſa corporalia palle altaris.⁊ veſtimenta clericoꝝ munda ſeruari debēt ⁊ nitida.e x̄ de cuſto.c.z.Que cum fuerint ſordida diaconi cuʒ miniſtris humilibus lauent ea.vt dicitur de conſe.di.i.nemo.h tamen non ſeruatur. Cuſtodiri quoqꝫ dʒ eccleſia nec debent in ea poni ſuppellectilia niſi in neceſſitate ꝓpť hoſtiles incurſus:vel ꝓpter incendia repentina:quibus ceſſātib⁹ reduci debent in priſtina loca.extra c.telin qui.

SEquitur vidē de 5°.ſ.de reliquijs ⁊ canonizatione ſanctorum.Circa quod ſciendum φ reliquie nō ſūt in reuerētia habende:niſi auctoritate pape ſint approbate. vt patet extra de relig.c.z. que poſtq̄ꝫ fuerint approbate:non debēt e x̄ capſaʒ oſtendi.nec venales exponi. vt di citur extra de reliqui.c.z.cuʒ enim ſint ſcē ſimoniam committēt qui eas venderet.i. q.i.qui ſtudet.Ad canonizandum autem ſanctos:⁊ in ſanctorum cathalogo cōſcri bendos. de quo habetur.19.q.z.quoniam taliť peruenitur. Inquiri eniʒ debet an illi de quo canonizando agitur.poꝛ vita teſti monium pͥbeat.p laboribus multis: p mo ribus caſtis: p actibus ſtrenuis. vt pʒ di. 61.miramur.Et maxime queri debʒ de ſim plicitate ⁊ humilitate. vt pʒ e x̄ de pſump. ex ſtudijs ſimplicibus enim ⁊ humilibus dat gratiam deus.Solʒ etiam queri an in vita paſſus ſit perſecutionem.vt pʒ.7.q.i. ois q gemebat.⁊ an fuerit paſſus ex chari tate.i.q.i.inde.Queri etiam debet de mira culis factis in vita ⁊ poſt mortē.De mar tyribus tamen non fit examinatio tanta. Sʒ tamen queritur de miraculis:⁊ cauſa ꝓpter quam paſſi ſunt. ar.de conſe.diſ.4. cathecumini.⁊.c.pape vicez. Publice aūt

non veneretur aliquis ſanctus: donec per papam ſit approbatus. qꝛ p malos aliq̄ñ miracula fiunt. i. q. i. teneamus. Hi quoqꝫ qui cauſa deuotionis accedunt ad eccl'iaꝫ aliquam ꝓpter miracula que fiunt ibi: nō ſunt falſis ⁊ ficticijs documētis decipiēdi ſicut occaſione queſtus conſueuit fieri. ex̄ de reliqui. c. 2. videtur tamen ꝙ etiam per ep̄os aliquis ſanctus approbari poſſit. ex̄ de ferijs. c. vlti. ⁊ de conſe. di. 2. c. i. Sꝫ illud intelligitur de ſanctis iam canonizatis. nō enim ſanctorum oium feſta vbiqꝫ coluntᷣ. hoc autem conſequitur ſanctus p canonizationem. ſ. ꝙ eccleſia ꝓ eo ſolenniter: ⁊ ꝓ aliquibus ſolennius officium facit. vt pꝫ li. 6. de reliqui. ⁊ ve. ſanctorum. c. vno. ⁊ in letanijs noiat ip̄m. Et ſi eccleſia ī canonicatione eius erraret: quod non ē credēdū lꝫ accidē poſſit. ex̄ de ſen. ex. a nobis. 2. Nihilominus tam̄ p̄ces in eius honorē effuſe ꝓpter fidem deo ſunt accepte: q̄ nō deficit. ar. ex̄ de cohabi. cle. noſtra. ⁊ de baptiſmo. debituꝫ. ⁊ de preſbro non bap. c. 2. ⁊. 2. licꝫ etiā cuilibet in ſecreto alicui defuncto quē ſanctum credit p̄ces porrigere: q̄uis non poſſit ei ſolennes p̄ces publice emittē: vel officium ſolenne dicē. vt dixerunt Inno. ⁊ Hoſti. ex̄ de reliquijs. Ordinem autem ⁊ modum canonizandi ponit Hoſti. ſuper c. audiuimus.

¶ De emunitate ⁊ aliorum ptinētiū ad eccleſias. ti. 20.

[d] DEinde cōſiderandū eſt de emunitate eccleſiaꝝ ⁊ cimiterioꝝ ⁊ rerum ad eas ptinentium. Et p̄mo quid ē emunitas. 2° diſtinguēdum ē de poſſeſſionibus clericoꝝ. 3° diſtinguendum eſt de munerib⁹. 4° ē vidēdum ad q̄ munera clerici tenentᷣ. 5° inq̄rēdū ⁊ ad quos ⁊ ad quid extenditᷣ emunitas eccleſie ⁊ cimiterij. 6° ſpālitᷣ de feudis an poſſint eccleſie donari vel legari. 7° de pena violantium emunitates. ¶ Circa p̄mum ſciēdum ꝙ emunitas idē eſt ꝙ libertas. Et dᷣ emunitas q̄ſi ex̄ munia. i. munera data libertas. ab e ꝙ eſt extra. vel dᷣ imunitas q̄ſi ſine munerib⁹ data libertas. ab in ꝙ eſt ſine. vel dᷣ imunitas q̄ſi puritas. ide dᷣ q̄s imunis a pctō. i. pur⁹. ex̄ de purga. cano. c. fi.

[e] CIrca 2ᵐ ſciēduꝫ ꝙ poſſeſſionum clericorum: quedam ſunt pure eccleſiaſtice. ſ. que cōſiſtūt ī decimis p̄micijs ⁊ oblatiōibus: ⁊ in his tm̄ leuitica portio conſiſtit. vnd̄ Nicolaus papa vocat eas leuiticam portionē. Quedam vero nō ſūt ita eccleſiaſtice: lꝫ a clericis poſſideātᷣ iuſte qꝛ fuerūt eis a laycis date. ſ. q̄ conſiſtūt in villis p̄dijs caſtris ⁊ hi⁹.

[c] CIrca 3ᵐ ſcienduꝫ ꝙ muneꝝ q̄dā ſunt imunda. vt cloace purgatio. calcis decoctio. pallatij cuſtoditio ſtabuli purgatio. ff. de mu. ⁊ bono. muneꝝ riſo. i. ⁊. l. i. q̄dā ſunt munda ſiue honeſta ⁊ hoꝝ q̄dam ſunt ordinaria: vt illa q̄ certam ⁊ regularē hn̄t portōem. q̄dā extraordinaria. ſ. illa que non preſtantᷣ regularitᷣ ſed repente. Munera aūt ordinaria quedam ſunt perſonalia: vt iſta que exhibentᷣ cum cura animi: ⁊ interueniente labore corporis nō tm̄ cum ſumptibus ꝓprijs. vt cum quis tenetᷣ ire in exercitū regis ad expenſas regis. Et h̄ dicuntᷣ angarie. vt pꝫ. ff. ibidem vbi. s̄. Item angariaꝝ q̄dam ſunt realia ſ. illa q̄ dantᷣ ꝓ rebus. vt tributa. cenſus certi: ſiue ſeruitia certa: ⁊ annalia poſſeſſiōibus annexa. puta ꝙ aliq̄s ꝓ fundo vel vinea dat annuatim ī natali aureum vnuꝫ vel caponē vel aliq̄d tale. Et h̄ dicitᷣ mu. ordinaria ſimplici noie: ⁊ poſſūt etiā dici indicta. i. rebus impoſita. quedā ſūt mixta ſ. q̄ exhibentᷣ interueniēte cura animi ⁊ labore corpis cū ſumptibus ꝓprijs. vt cū q̄s ire tenetᷣ in exercitū regis ſumptib⁹ ꝓprijs Et h̄ dicuntᷣ pangarie. q̄nqꝫ tm̄ h̄ noia cōfunduntᷣ. ſ. angarie ⁊ pangarie. vt pꝫ ex̄ de emu. vt minus. vbi glo. Angarie dicūtᷣ obſeq̄a pſonalia exhibita ſumptib⁹ ꝓprijs ⁊ negocijs alienis. h̄ dicuntᷣ angarie pangarie. ſicut etiā viderᷣ dici. ff. ibidē. l. munerum. §. p̄rimonioꝝ. Muneꝝ aūt realium q̄dam indicūtᷣ ipis reb⁹. vt ꝙ talis vinea debet duos ſol'. annuatim ī certo termino. q̄dam idicuntᷣ pſone gr̄a rei. vt ſi collecta fiat: ⁊ q̄libet ſm̄ ſuam facultatem ſoluat. Muneꝝ aūt ordinarioꝝ q̄dam reſpiciūt vtilitatē p̄ncipis. vt cum exigit aliquid ꝓ filie maritatōe: vel ꝓ alijs ſimilibus. q̄daꝫ pietatē ⁊ cōem vtilitatem. vt ea que p̄ſtātᷣ ꝓ refectōe pontiū ⁊ viarum: ⁊ ꝓ defenſiōe fidei ⁊ regni. Et ſub his muneribus continentur exactiones que fiunt in ciuitatib⁹ pro bono cōi.

[c] CIrca 4ᵐ ſciendum ꝙ eccleſia ⁊ earum p̄dia mancipia ſiue ruſtici clerici eoꝝ vxores filie ⁊ coloni

non tenentur ad munera immunda.16.q.1.§.nouarum.⁊.c.placet.⁊ di.89.indicatū ⁊.C.de epi.⁊ cle.l.2. Nec ad munda ordinaria: ſiue ſint pſonalia q̄ dicūt angarie: ſiue mixta que dicunt pangarie. vt dictū eſt.ſ. C.de epi.⁊ cle.l.2. ⁊.C.de ſa. ſanc.ec. neminem.⁊.16.q.1.c.placet.in glo.qḋ debꝫ intelligi niſi in caſu neceſſitatis.vt dicit in eadem glo.vñ cuſtodia ſiue vigilia murorum excipitur: a qua nullus excuſat.ex̄ c.peruenit.niſi ſit ſenex. C.de decurionibus. l.ſi vlt.li.10.Et hec intelligūt hoſti.⁊ Ber quo ad hoīes eccleſie.clerici enim a matutinis non ſunt auocādi.di.88.c.fi.⁊.C. de epi.⁊ cle.quiſq3. niſi forte tāta neceſſitas immineat ꝙ de precepto epi aliud fiat. ex̄ de re.iuri.quod nō ē licitū.hoc aūt p laycū nullatenus diſcernat. ex̄ de conſti.ec. ſm Hoſti. Non tenent etiam clerici ad munera mūda ordinaria realia rōe poſſeſſionū: q̄ ſunt pure eccleſiaſtice: nec etiam ratiōe manſi.i.dotis: que debꝫ oīno eē libera.de q̄ fit mentio ex̄ de cen.c.1.Et dicitur manſus ſm vulgare italie q̄titas terre: que ſufficit duobus bobus ad laborandum in anno vt dr ibidē in glo. Tenent aūt rōe aliaꝝ poſſeſſionum: q̄ conſiſtūt in caſtris ⁊ villis p̄diis ⁊ hꝰ: niſi ſup h̄ a p̄ncipe obtinuerit libertatem.hec probant.23.q.8.§.eccleſie qḋ nihilominus ſm canonū tributū.ex̄ ḋ cen.c.1.vñ ſm Hoſti.aut eccleſia alij vēdat aut ſoluat: aut incidet in cōmiſſum .C.de epi.⁊ cleri.l.ſi quenq̄3.⁊ de exac.⁊ tribu. ſi diua domus.li.10. Alij dicūt ꝙ nō cōmittitur ſed loco pignoris retinere pōt: donec de tributo fuerit ſatiſfactum.ſic intelligunt dictā.l.ſi dira.q̄ hoc innuit.Aliq vō dicūt ꝙ h̄ lex itelligit de domo impiali.qꝛ i rebꝰ eccleſiaſticis nulla ſollicitudo tranſactōis i.cōmiſſiōis ſignificat. C.de ſa.ſan.ec.placet. vñ ſi clericus vel abbas vaſallꝰ regis ꝯ dnm ſuum felloniam commiſſerit: eo viuente ad regē feudū ptinebit.ſed eo mortuo rex illḋ eius ſucceſſori reſtituē debebit vt patꝫ in.l.de feudis.de capitulis conradi regis.c.ſi clericus vel epus.Et ē rō qꝛ delictum pſone ⁊c.16.q.6.ſi epm.Et ſi epus vl abbas tenꝫ vnū magnū feudū ab aliquo p̄ncipe: ⁊ ei conſueuit certo modo ſeruire: debet ei ſuū ſeruitium eo modo quo debet exhibere.vñ in hoc caſu licet nō teneatur i caualcatis pſonaliter ire.ar.23.q.8 §.1.oꝫ tñ mittere ſm ꝙ eſt ſolitum.aut nō teneat beneficium.ar.ex̄ de preben.cum ſm.⁊.c.

extirpandum.Et hoc intelligo ſi ſit bellū iuſtum.ſecus eſt ſi ſit iniuſtū.non tamen ꝓpter hoc ꝙ non mittit in caſu tali poteſt feudo p̄uari.ar.ex̄ de preſump.c.fi.⁊ de cōſue.c.fi. Faciet etiam inde fidelitatem ſi cōſuetum ſit: ⁊ quicquid feudi conſuetudo requirit preſtabit.ex̄ de iureiur.nimis.Et quicquid eſt exp̄ſſum in iure. ex̄ de pe.§.1. c.fi.ibi nos eccleſias. Alſ ſi libertatem ꝯ dñꝫ preſcripſit: tuēdus in ſua libertate erit Et hoc ſi preſcriptū ſit bona fide .alſ curſus tpis non obſtabit.extra de preſcrip.vigilanti.hec Hoſti. Non tenent tamē ſoluere munus ſupinductum.i.tributum de nouo conſtitutum: quod ſupueniente libertate i ponitur tñ ab impatore: lꝫ ſit munus ordinarium reale.16.q.1.c.placet.in glo.⁊.C. de ſup induc.is.l.1.⁊.2. Ad munera autē ordinaria ſi reſpiciāt tñ vtilitatē p̄ncipis non tenent clerici de poſſeſſionibus eccleſiaſticiſ.nec etiam de alijs poſſeſſionibꝰ: niſi forte ſub tali pacto date ſint eis.ꝙ cū p̄nceps coronatur vel maritat filiam ſuam: vel filium ſuum facit militem: teneat talis eccłia ꝓ illis bonis ſibi datis expenſas facere in toto vel in pte vel aliqd huiuſmōi ſi aūt reſpiciant vtilitatem communē: tñ laycorum: ſic etiam non tenentur vllo mō Si vero reſpiciant vtilitatem communem laycorum ſimul ⁊ clericorum: vt illa que dantur ꝓ refectione pontium vel viarum vel ꝓ defenſione fidei vel regni.tunc Ric. quolibꝫ.2.q.30.ar.4.diſtinguit.qꝛ aut facultates cōitatis ad hec ſufficiunt: ⁊ tunc clerici non tenentur. Aut non ſufficiūt. ⁊ ſic adhuc diſtinguo. qꝛ aut requirit conſilium clericorum ſuper negotijs illis. aut non: ſi nō requiritur ⁊ requiri poſſūt ſine detrimento negotioꝝ: videt aliquibus ꝙ p̄nceps vel conſules ciuitatis preiudicant ſibi q̄tum ad minus ꝙ clerici ꝓ talibus opibꝰ exhibere deberēt.qꝛ vident clericos contemnere: ⁊ honorem eis debitū non impendere: cum ſit laycis digniores. Et ſm iura non ſunt ei iura ſua ſeruanda: qui ius violat alienum.extra de priuile.dilecti filij in tex.⁊ glo.⁊.25.q.2.ſic decet.ar. ad h̄ ex̄ de mu.peti.c.1.Si autem requirit aut conſentiunt: ⁊ tunc tenent ſoluē ptem ſuam ꝓportione ſeruata. aut non conſentiūt ꝙ talia opa fiant. Et tūc aut imminet neceſſitas faciendi: aut non.ſi non.qꝛ forte vie ſunt ſatis bone: ⁊ pons eſt ſatis ſufficiens ciues tamen volunt emendare: ⁊ ſic non

tenent̄ ſolue̅.q2 ſi ego ⁊ tu habemus vnā
domū cōez:⁊ tu vis eā meliorare faciēdo
ibi turrim:⁊ ego non ꝯſentio:ſi facias eā
ego non teneor aliquid ſolue̅. Si autem i-
minet neceſſitas: vt q2 pons eſt deſtruct⁹:
⁊ vie ſunt tales ꝙ neceſſaria clericis ad ci
uitatez commode ferri non poſſunt:tunc
ſi ciues faciunt talia repari cum expenſis
ꝓportionatis opibus ipſis ⁊ facultatibus
clericorum: clerici tenent̄ ſolue̅ pte̅ ſuam
ſaltem de poſſeſſionibus illis in quib⁹ por-
tio leuitica non cōſiſtit.cōueniens.n.ē cō
munes expenſas eorū fieri:quoꝝ vtilitas
eſt cōis.ff.ad.l.rodiam de iactu.l.i. ⁊.C.de
ſacroſanc.ec.ad inſtructōem.vbi expreſſe
habetur ꝙ clerici tenēt̄ ꝓ parte expenſaꝝ
que fiunt ꝓ talibus opibus. Placet etiam
aliquibus ꝙ tenent̄ etiam rōne ſortis leui
tice. Nec obſtat ſm eos.vt videt̄ qḋ dicit̄
ex̄ de cen.c.i.vbi dicitur ꝙ rōne talis ptis
nō tenent̄ ad aliquod officiū:niſi eccleſia
ſticum. q2 in ſoluēdo ptem ſuam ꝓ re ſibi
vtili ⁊ neceſſaria non ſeruiunt alijs:ſed ſibi
ipſis:⁊ hoc tenent legiſte.hoc tn̄ aliquibus
canoniſtis non placet. vn̄.15.q.i.c.placet.
dicit glo.eccleſiaz nō teneri ad ꝯſtructōz
pontium vel murorum quicqd lex dicat.
Sed ſm alios cum lex illa.ſ.ad ꝯſtructōz
non inueniat̄ expreſſe reuocata:⁊ iura iu
ribus debeant concordare.videt̄ ꝙ dicta
glo.⁊ iura q̄ vident̄ ꝯtradicere illi legi ſic
debeant exponi ꝙ non repugnent ei.vnḋ
debent intelligi in alijs caſibus de quibus
dictū ē in diſtinguēdo. ꝙ in illis nō tenē
tur ſolue̅ clerici.vr̄ enim irrōnabile ꝙ cle
rici multum diuites nō teneant̄ ſolue̅ pro
ope ex quo ꝓuenit eis vtilitas magna. ⁊
pauperculi layci teneant̄: quibus prouenit
idē pua vtilitas.vbi tn̄ ciues eēnt multuz
diuites: ⁊ clerici nimis paupes rōnabile
eēt ꝙ a clericis aut nihil aut ita parū acci
perent ꝙ nō grauarent̄. ¶ Sz quō cogi
pn̄t ſolue̅ munera ad q̄ tenent̄. Rō clerici
aut vltra poſſeſſiōes pure eccleſiaſticas ⁊
manſum habēt poſſeſſiones alias:vt forte
pr̄imoniales: que poſt mortem eorum ad
laycos reuertent̄.vel etiam poſſeſſiones q̄
eccleſijs ppetuo ſunt ꝯceſſe.aut nō habēt.
Si hn̄t tunc ꝑ iudicē ſecularē poſſunt cogi
ſolue̅ illud quod tenent̄ i caſib⁹ ſupdictis
q2 h̄ non eēt actio ꝑſonalis:ſ3 realis. Tal'
enim obligatio aut ſequit̄ poſſeſſiōem:aut
ꝑſonam gratia poſſeſſionis.vnde cum ille
poſſeſſiones nō ſint exempte a iuriſdictōe

dn̄oꝝ tpaliuz:dn̄i poſſunt ibi ponē manū
vt ſoluat̄ debitum qḋ ſequit̄ poſſeſſionē:
aut poſſeſſorē grā poſſeſſiōis: ſi poſſeſſor
ſit rebellis in ſoluendo. Si aūt non habet
poſſeſſiones alias:tunc ſi de illis tenent̄ in
aliquo caſu ſoluere:nō video quō poſſint
a iudice ſeculari directe cogi ad ſoluenduz
coactione ſufficienti.q2 nec ꝑſone clericoꝝ
nec p̄dicte poſſeſſiōes ſunt in iuriſdictione
laycoꝝ:ſed ſunt oīo libe̅.ex̄ de cen.c.i. Et
nō ē rōnabile ꝙ aliquis cogat̄ a non ſuo
iudice. extra de fo.compe.c.2. ⁊.c.ſi quis
contra.debēt ergo conſules ad ordinariuz
recurrē:qui debet clericū illuz ad ſoluēdū
cogē:qui ſi nolit ad papam recurrent:vel
ſi nolit hoc facere q2 forte nō poſſent hoc
cōmode:l3 non poſſint clericos directe co
gere ſufficienti coactōe: poſſunt tamen vt
aliqui volunt eos indirecte vehement̄ in-
ducere.ſ.ponēdo aſſiſum ſup venalia cōia
clericis ⁊ laycis.hoc tn̄ faciendo ſine frau
de ſeruata ꝓportōe.hoc enim faciendo cle-
rici non cogent̄ ſufficienti coactione. q2
non tenent̄ illa emere.vehementer tamen
inducuntur.quia damnum magnuz icur
rerent ſi non emerent. Et q2 illa venalia
ꝓpter aſſiſum vendunt̄ carius.ſequit̄ ꝙ
clerici illud indirecte ſoluunt: qḋ directe
ſolue̅ tenebantur.verbigratia.añ aſſiſum
tabernarius quartam vini non poterat
vendere niſi ꝓ quatuor denarijs:⁊ modo
cōceditur ei ꝙ eam vendere poſſit ꝓ.5.ita
ꝙ ille vnus denarius ſit cōitatis pro refe
ctione pontium ⁊ viarum ⁊ conſimilium.
hec de qōne iſta ſint dicta ſine p̄iudicio ⁊
temeraria aſſertiōe. Et ſi quid hic eſt min⁹
bene dictuz a ꝑitioribus corrigat̄.hec oia
que i.2.⁊.3.ar.huculq3 ponunt̄ dicit Ric.
quolib3.2.q.30.o. ¶ Ex ſupradictis p3 ꝙ
oēs eccleſie ſunt imunes a munerib⁹ extor
dinarijs quecunq3 ſint illa etiā ſupiducta
Excidiūt tn̄ aliq marie legiſſe ea q̄ ptinēt
ad pietatē:vt refectōem pontiū vel viaruz
eo modo precipue q̄ dictū eſt.s̄.vel ad pu
blicā vtilitatē.ſ.cum felix embola vel im-
pator tranſit.vt p3.C.de ſa.ſan.ec.placet.
⁊.l.iubemus. Hoſti.vero putat ꝙ etiam a
talibus ſunt imunes reſpectu laycoruz.vt
in auc̄.de ec.ti.§.ad h̄ ſancimus.⁊ vt nulli
iudi.§.nulli vero liceat. Et hoc dicit exp̄ſ
ſius lex Frederici ad decus.§. Item nulla
ingt cōitas vel ꝑſona publica vel p̄uata
collectas:ſiue exactiones angarias vl' ꝑ-
angarias eccleſie:alijſq3 pijs locis iponat

aut inuadere eccleſiaſtica bona preſumat quod ſi fecerit: ⁊ requiſiti ab eccleſia vel imperio emendare contempſerit: triplum reſtituant: ⁊ nihilominus bãno impiali ſubiaceãt. Epũs etiam pro rebus eccleſie ſue nullã moleſtiam patiat᷑: qui cõtrauenerit duplum reſtituat. in auc°. de ſantiſ. epi. §. ſportulaꝝ collatõe. 9. p que omia iura antiqua que ↄdicẽ videtur corrigunt᷑. Hec autem ſunt vera: niſi aliud a pncipe mandet᷑. Si enim tales exactões fiant auctẽ pncipis: tenent᷑ eas ſoluẽ clerici rõne feudorum q̃ tenent imediate ab eo: vel a comite vel marchiõe ſub eo. Nec obſtat illud ex̃ c. vt minus. q2 illud non iponit legẽ impatori. nec h᷑ papa facẽ dz. ex̃ de iudicijs. nouit. Sicut. n. ad imptorẽ nihil de decimis. ex̃ de decimis. tua ſic ad papam nihil de feudis: niſi rõne violentie vel pcti. vt dicit᷑ in. c. nouit. Põt eẽ intelligi illud. c. ex̃ c. nouimus. ⁊. c. aduerſus. in bonis pr̃imonialibus: nõ de feudalibus: in quibus etiã clerici ſũt puilegiati: niſi ſint mercatores. ex̃ de vi. ⁊ ho. cle. c. ſi. Nec inenitur aliqõ. c. ipones in feudalibuſ legẽ impatori: vel legi. ſed tñ inferioribus g̃ ſi iferior ipatore petat a clericis aliquid incertũ: vel ex̃ ordinariũ: hoc faciet auctẽ impatoris vel pape. al's excõicatus erit ſi ingerat violentiam. ex̃ c. aduerſus. Et in q̃ duplum reſtituẽ cogit᷑: qõ accepit. C. de excu. mu. placet. li. 10. ¶ Sz qd ſi ſine violentia dñs layc° egens petat ab eccleſia vl᷑ clerico vaſallo ſuo. Rñdet Hoſti. ꝙ tenetur ei dare. q2 cũ teneat᷑ cuilibz i neccitate ſubuenire: multofortius illi. debz tañ inde ſcriptura fieri ꝙ nõ ex debito ſ gratiſ dat᷑ ne ſibi in futuꝝ pindicet᷑. Nec obſtat illõ c. aduerſus. q2 intelligit᷑ qñ violẽt᷑ patitur

¶ Eſto ꝙ vna ciuitas debitis ſit grauata ⁊ deliberãt ↄſules ꝙ modus expeditior ⁊ facilior ſoluendi illa debita ẽ ꝙ fiat qõdaz aſſiſuz ſup venalia hoc mõ. ſ. ꝙ vendens ſextarium vini ſoluat denariũ cõitati i adiutoriũ ſolutõis debitoꝝ eius. ⁊ ſic de alijs venalibus ꝓportõe ſeruata. mõ qrit᷑ vtrũ eis liceat hoc facẽ: cũ ex h᷑ facto ſequat᷑ ꝙ clerici emãt venalia cariora. ⁊ ſic indirecte iuuabũt ad ſolutõem cõitatis debitorum cum tñ nihil ſoluẽ teneant᷑. Rñdeo debita illa aut ſunt cõtracta ꝓpter exceſſuz ⁊ abuſum cõſulum. ⁊ tunc non licet eis aſſiſum ſup venalia ponẽ: ſ ꝓprijs ſumptib° debẽt illa debita ſoluẽ. Aut ꝓpter cõez vtilitatem tam laycoꝝ q̃ clericorum: ⁊ ſic licet eis.

Aut ꝓpter vtilitatem cõem laycoꝝ directe non autem clericorum niſi indirecte ſcilicz in q̃tũ tpalis pſperitas ciuium qñq3 redũdat in vtilitatem clericoꝝ: ⁊ tũc diſtigno. q2 aut hoc faciunt aio iniuriãdi clericis vt ſic ab eis pecuniam extorqueãt: quam alit᷑ hr̃e non poterant. ⁊ ſic non licet. Aut non aio iniuriandi. q2 etiam ſi non eſſent aliqui clerici q aliquid emerẽt: nihilomin° hoc feciſſent. ⁊ ſic licet eis ſeruato moderamine p compatõem ad neceſſitatẽ cõitatis: ita tñ ꝙ fiat auctoritate dñi tpalis. Et etiã obſeruata ꝓportõe. ſ. ꝙ ꝓportiõalit᷑ loquẽdo nõ ponãt magis aſſiſum ſup ea q̃ ſepius emunt᷑ a clericis: q̃3 ſup ea q̃ a laycis. Nec maius ſup ea que ſepius emunt᷑ ab extraneis: q̃3 ſuper ea q̃ a ciuibus. Nec maius ſup ea que ſepius emunt᷑ a paupibus: q̃3 ſup ea que a diuitibus. al's ñ licet. Si ergo ponat᷑ aſſiſum predicto modo clerici vt videtur non poterũt iuſte conqueri maxime cum nõ cogant᷑ emere in ciuitate iſta: cũ emere poſſent in alia: lz non ita cõmode. Et hoc pbari põt p caſuz legis qui habet᷑. ff. de no. ope. nũ. Et idẽ h᷑ Ric. quolz z. q. 30. ar. 6. caſu. i. Quid ſi ecclie mãſus q vt dictũ eſt. ſ. ⁊ hr̃ extra de cen. c. i. omimode debet eẽ liber p̃ tributarius fuit. q2 ecclia alia idẽ decimã pcipiebat. R° Alanus dicit ꝙ manſus ille fauore eccleſie liberatur a tributo. ⁊ ad h᷑ iducit᷑ illud. 23. q. vlti. ſm canonicã. Alia võ pdia data eccleſie nõ liberant᷑ a tributo. vt pz ex̃ de cẽ. c. i. Sz Ber. dicit ibidẽ. ꝙ eccleſia q̃ pcipiebat pus ibidẽ decimã non debet ꝓpter hoc puari iure ſuo. 16. q. i. ecclie antiquitus. niſi forte ita modicũ lederet᷑ ꝙ de facili peti poſſet. Et tale tributũ põt dici eccliaſticum ſeruitium ad qõ eccleſia tenet᷑. vt pz ibidẽ.

Circa 5m qõ eſt inq̃ſtum ⁊ ad q̃s ⁊ ad qd emunitas eccleſie ⁊ cimiterij extẽditur. Sciẽdũ ꝙ extẽdit᷑ plus vel minus ſ3 ꝙ eccleſia habet diuerſas emunitates. p̃ q2 i eccleſia ⁊ cimiterio ſecularia placita non ſũt tractãda. poſſunt tñ ibi tractari eccleſiaſtica. ex̃ e. c. i. ⁊. c. cũ eccleſia. ⁊. z. q. z. c. vlti. ⁊. 6. e. decet. §. omis in eis. Et nihilominus pceſſus iudicum ſecularium ibi habiti. ⁊ ſpãliter ſententie ibidem plate nullatenus tenẽt. vt pz in. c. dictuz. §. ordinarij. Secus autẽ eſt de cauſis eccleſiaſticis. vt dictum eſt. ⁊ ar. ex̃ de appel. qua fronte ⁊c. ¶ Quid g̃ ſi alteri vl᷑ vtriq3 pti ſit ingreſſus eccleſie interdictus

Rñdet Ber. ex̄ c. eccl'ia. b. q nihilominꝰ poſſunt eccleſiam intrare. q2 interdictum ñ extēdit ad hūc caſuz. ar. ex̄ de conſti. crimen. ⁊ de eccle. edi. tua nos. vel tunc extra eccleſiā eā tractet: vt interdictum ſeruetur non eſt enim pceptū vt ibi tractet de neceſſitate ſed de honeſtate: vt forte ꝓpter loci reuerentiam magis a piurijs ⁊ mendacijs caueat. h Ber. ¶ Item ꝓhibet ne in eccleſijs ⁊ cimiterijs fiant ſeditōes cōclamatōnes impetus vniuerſitatū: ⁊ quarūlibet ſocietatū: contentiōes ⁊ publica plamēta negociatōes ⁊ pcipue nundinaꝝ ac fora cuiuſcunqꝫ tumultus. vt pꝫ ex̄ e. decet. Itē ſupra eccleſiam non debet aliquis ſepeliri niſi ſint epi vel abbates vel digni preſbri aut fideles layci. 13. q. 2. nullus. Et intelligunt quidaꝫ hoc de layco fideli. ſ. p quem miracula fiunt a fidei vtute. Aliqui vō de quolibet fideli interim q fides eius ⁊ bonitas fuerit manifeſta. Secundum autem Hoſti. intelligit de quolꝫ fideli i dignitate cōſtituto. vt comite. rege. impatore. ⁊ ſic de facto ſeruat. De ſancto vero quicūqꝫ ſit ille nullus dubitat in quorum ſepulchro nulla perſona puata debet poni. C. de ſacroſanc. ec. l. 2. Hanc tū aliqui alit intelligūt ſ. q layci morari non debēt cum clericis itra chorum: qd̄ eſt veꝝ. extra de vi. ⁊ ho. cle. c. i. ¶ Item nō debꝫ eccleſia icaſtellari nec in ꝓpugnacula edificari vt ibidem fiat guerra: vel ibi recipiant qui faciūt guerrā ⁊ precipue pdones: lꝫ auctoritate epi poſſꝫ h fieri ibi ad tp̄s īminente iuſta neceſſitate puta ꝓpter metum paganorum. hēticorꝫ piratarum. ⁊ latronū. ⁊ p defendendo iure eccleſie: cum forte non inueniat locus ad hoc ita aptus. Et in his caſibꝰ ⁊ ſimilibꝰ non tm̄ clerici ibi refugium habebunt: ſed etiam layci innocentes: ⁊ fidē ⁊ ius eccleſiaſticum defendētes: ita tamē q ceſſante neceſſitate incaſtellatio ceſſet. ar. ex̄ de cuſto. eu. relinqui. ⁊ di. 42. c. penulti. ⁊ vltio. ⁊ ex̄ de obſer. ie. concilū. §. penulti. ⁊ pcedenti. Item layci nō debēt ab eccleſia violentum hoſpitiū tanqꝫ ex debito exigē. nō aūt debꝫ eis negari ſi petāt hoc ſibi fieri ex charitate. extra e. c. i. ⁊ de pbē. de mōachis ⁊ diſ. 42. quieſcamus. ¶ Quid ſi domus aliqua vel poſſeſſio pueniat ad eccleſiam que tenet albergū facē certū ⁊ certo mō. Rndeo eccleſia tenet. q2 h ē ſeruitiū certū ar. ex̄ de deci. de terris. ⁊ c. dilecti. ¶ Item intra eccleſiam vel cimiterium non debēt ſupellectilia poni: nec aliq̄ violētia cōmitti: quod oſtēditur vſqꝫ ad q̄dragita paſſus. ſi ſit eccl'ia maior. ſ. matrix. vel vſqꝫ ad. 30 ſi ſit minor. vt capella. 17. q. 4. ſicut antiqtus. fraternitatis. minor. Capelle tū que ſt intra ambitum murorꝫ. ſ. ciuitatis caſtri vel ville: non ponunt ſm̄ Hoſti. in hac. 30. paſſuum obſeruatōe. 17. q. 4. quiſqꝫ. Ex h ergo aliquis maleficus ⁊ delinquens vel alius ad eccleſiā confugiēs ſi intra ambitum ſe recepit: eccleſia eum debet ſaluare. 23. q. 5. reos. Nec eſt mirū: nam ad ſtatuā pfecti vrbis fugientes lex ſaluat. ff. de offi. pfecti vrbis. l. i. §. i. Ad euidētiam autem maiorem diſtinguendū eſt q fugiens ad eccleſiam aut eſt ſeruus: ⁊ tunc vel venit ſine armis. ſ. vt ſeruitio dn̄i ſe ſubtrahat: ⁊ tunc reddit dn̄o: pꝰus tū iuramēto de eius impunitate clericis pſtito. ex̄ c. inter alia. Aut cū armis: ⁊ tunc extrahat continuo C. de his qui confu. ad eccle. ſi ſeruꝰ. Aut eſt iudeus qui xp̄iano obligat: ⁊ is non recipitur: donec debita reddiderit vniuerſa. vt patet ibidem. l. i. Aut eſt liber xp̄ianus ⁊ is aut confugit volēs vitare litigiū vbi ciuiliter conueniebatur: ⁊ is recipit. Nec ē ex quo eſt intra fines eccleſie repētandꝰ iudici. Et pōt p ſe vel p alium ſe defendere ſicut elegerit. al's ꝯ eum pcedit: ⁊ bona eius ſiqua habet diſtrahuntur: ⁊ ſic eccleſia hunc reddere tenet. quilibet etiam de eccleſia iurare tenet q nō eſt conſcius reꝝ ſuaꝝ. quod totuꝫ tradit ibidem. l. pn̄ti. §. i. ⁊ ſe. Si vero maleficiuꝫ cōmiſit aut intra eccleſiam vel ꝓpe intendēs p eam liberari al's non commiſſurus. puta occidit hoīem in cimiterio ꝓpe eccleſiam: ⁊ ꝯtinuo itrauit eā: ⁊ talē eccleſia non defendit. ex̄ e. c. ſi. Et ſic itelligi pōt in auc. de man. pn. §. ſed nec coll. 2. vbi excipit homicidas. adulteros. raptores virginum. Alij dicūt vt Hoſt. ⁊ Ber. ex̄ c. inter alia. q illud auct. corrigit p. c. ex̄ c. inter alia. raptorē. n. virginum eccleſia defendit. 36. q. i. de raptoribus. Et h dicūt cōiter magiſtri. ſed illud intelligi pōt vt dictū qn̄ rapuiſſet ꝓpe eccleſiaꝫ. ⁊ ſic loquit illud auct. Decre. aūt intelligitur qn̄ de longe venit ⁊ inſequebat: ⁊ iō ad eccliā fugit. intellige etiā illud auct. qn̄ vult matrimoniū cōtrahē. al's ꝯ ex̄ de raptoribus c. ſi. Et ſic eſt ꝓmptū leges cū canonibus ꝯcordare. De mente tū canonis fulciri vr opinio cōis magroꝝ q̄tū ad adulterum ⁊ raptorem virginum ſm̄ q intelligunt

groſſo mō. qꝛ intellectus eoꝝ magis con-
uenit pietati. Sed Greg⁹. multū fouet qđ
dixi. Si aūt longe ab eccleſia crimē enoꝛ
me cōmiſit: puta qꝛ publicus latro eſt qui
quolibet die iudicari poteſt. C. de ferijs. p-
uinciarum. qui etiam impune occidit᷑. C.
q̄n licet vnicuiqꝫ. l. i. ⁊. zz. q. 5. cū homo.
⁊ hoc ſi ſit nocturnus. nō aūt ſi diurnus
niſi ſe telo defendat. ex̄ de homicidio. c. z.
Talis non defenditur. vnde de tali poteſt
intelligi quod dicit᷑ Exodi. zz. ſi quis per
induſtriam occidit primū ſuum: ⁊ per in-
ſidias. ab altari meo euelles eū vt moriat᷑
ex̄ de hōicidio. c. i. Idem eſt ſi ſit agroꝛum
uaſtatoꝛ ſiue combuſtoꝛ: qui de nocte com
burit ſegetes vicinoꝝ. talis enim non de-
fendit᷑. ex̄ c. inter alia. §. ⁊ hoc verum eſt.
Al's aūt q̄cūcūqꝫ enoꝛme crimē ꝯmiſerit
rectores eccleſiaꝝ debēt ei ſaluare vitā ⁊
membra idonea cautōne recepta. ar. ex̄ de
re. ſpo. ex tranſmiſſa. Et hoc nō tm̄ iurato
ria. 17. q. 4. idē ſtatuimus. ſed etiam fide-
iuſſoꝛia ⁊ penali: ſi timeat᷑ ꝙ is q petit eū
nō ſeruet iuramētū. ar. in. c. ex trāſmiſſa.
Sup hoc aūt ꝙ inique fecit: al's ē legitime
puniend⁹. ex̄ c. inter alia. §. liber. Et nō ꝙ
q̄diu maleficus eſt in eccleſia: nō eſt inde
violenter ejiciēdus: nec extrahendus: nec
cōſtringendus: nec requies: nec veſtis: nec
victualia neganda. C. e. pñti. riſo. l. i. ⁊. §. i.
Et ſi quis attentauerit facere: ſciat ſe leſe
maieſtatis irretitum crimine. ⁊ ſic vltimo
ſupplicio puniet᷑. Iſtā aūt libertatē nō hꝫ
tm̄ itra eccleſiā: ſꝫ etiā ex̄ infra. zo. paſſus
vt ad vſū reqſite nāe exeat ad debita loca.
17. q. 4. diffiniuit. lꝫ hꝰ emunitas hodie de
fcō ſit i locis q̄pluribꝰ vſurpata. Sꝫ q̄re
magis excipiunt᷑ duo ſup̄dicti q̄ꝫ malefa-
ctores alij. Rn̄det Ber. ex̄ e. c. ſi. in ſum.
glo. vlti. qꝛ foꝛte ſunt deterioꝛes. qꝛ pluriū
intereſt illos puniri q̄ꝫ alios cū pluribus
excogitēt nocē. zz. q. 4. ē iniuſta. ¶ Quid
ſi qs ꝯmittat furtū i eccleſia: nūqd defēdit᷑
⁊ vr̄ ꝙ ñ. qꝛ ſm̄ Aug. Nemo ad ſupplicā
dū ibi debꝫ admitti: vbi ſacrilegiū ꝯmiſit.
16. q. 4. frater. ⁊ c. ꝯpus. Sꝫ Hoſt. dic̄ ꝯtrā
qꝛ tm̄ duo gn̄a hoīum excipiunt᷑. ſ. latro
publicus ⁊ vaſtatoꝛ agroꝝ nocturnus. ex̄
c. iter alia. Et eccleſijs ⁊ pſonis eccliaſtici
ſcitas ignoſcēdi gloꝛiā dereliqr᷑. C. de epi. ⁊
cle. ſi quis in hoc genus. ꝫ tm̄ lex ſm̄ Ho.
potius facit cōtra: cū ibi iīuria puniri mā
detur: lꝫ etiam non petatur. Nec negat qn
agē poſſit ⁊ petere: imo hoc conceditur. C.

de inueīut᷑. atrocē. Et ſm̄ canonē peti pōt
ꝙ iuſticia fiat: lꝫ ſciamus ꝙ fieri nō poſſit
ſine ſanguinis effuſione. vt habitū eſt. ſ. ti
de pcuſſoꝛe. vnde ſm̄ Hoſti. ⁊ etiam Gar.
qui committit furtum vel aliud crimen
in eccleſia vel cimiterio non defendit᷑. Et
de talibus loquitur extra c. c. ſi. qui vō ex̄
defēdit᷑. exceptis tm̄ illis duobus de qbus
dicit. c. inter alia. hec etiā dicit Ber. ex̄ e.
c. ſi. ¶ Sed nunqd p̄uilegium hoc habet
eccleſia interdicta. Rn̄deo ꝙ ſic. hec enim
reuerētia debetur deo qui nec deliquit: nec
eccleſia eius. vn̄ ſi ſine culpa ſua int᷑dicit᷑
eccleſia nō ē ꝓpter hoc violanda. ꝫ Hoſti.
⁊ Goff. ¶ Quid ſi eccleſia ñ ſit ꝯſecrata.
Rn̄deo nihilominus ē p̄uilegiata. extra e.
eccleſia. ⁊ extra de conſe. c. ſi. ¶ Quid de
eccleſia in qua nondum ſunt diūa officia
celebrata. Rn̄deo ſm̄ Ber. extra c. ecclie.
videtur ꝙ nō gaudeat p̄uilegio imunitati
predicte. qꝛ nōdū videtur plene diuinis
obſequijs dedicata. vnde non diceret᷑ ſa-
crilegium ibi cōmitti. aſpgi tamen deberet
ſi aliquid turpe ibi factū fuiſſet: anteq̄ꝫ ibi
celebraret᷑. hec Ber. ¶ Quid de oꝛatoꝛijs
p̄uatoꝛum. Rn̄deo ꝙ nō habet hāc emu-
nitatem ꝫ Goff. ⁊ Hoſti. Sed cū eccleſia
ſaluet fugientem ad ſe vt dictū eſt. quare
etiam non facit coꝛpus xp̄i. Nam ⁊ ſi dā
natus ad moꝛtem recipiat coꝛpus xp̄i: ni-
hilominus occidit᷑: lꝫ Hoſti. putet rōnabi
liter illa die iuſticiam differendam. Et ſic i
telligit illđ. 1z. q. z. c. ſi. ⁊ ar. ff. de pe. ꝓgnāti.
Rn̄deo ſm̄ Hugo. Ratio huius eſt. qꝛ ec
cleſia eſt ſic p̄uilegiata: non autē coꝛpus
xp̄i. Secundum aūt Hoſti. pōt dici ꝙ fu-
giens ad eccleſiā ad eam liber venit. ⁊ idō
rationabile eſt ꝙ eccleſia eum in illa liber
tate defendat in qua ipm̄ inuenit. Coꝛpus
autem xp̄i datur ducto in carcerem. ideo
libertatem quam in eo non inuenit nō de
fendit: ſed eum in captiuitate relinquit.
¶ Quid ergo ſi quis ad eccleſiam fugiēs
preſbytero deferenti coꝛpus xp̄i obuiet: ⁊ ei
adhereat. Rn̄deo ſm̄ Hoſti. eccleſia talē
ſaluabit: lꝫ hoc non expꝛimat᷑ in iure. Et
huic debet quilibet fidelis fauere. ſi enim
ſtatua preſecti ſaluat. vt dictum eſt ſupra.
multomagi coꝛpus chꝛiſti. Nec obſtat qđ
Hug. dicit ꝙ hoc priuilegium eſt eccleſie
non autē coꝛpis xp̄i. Fateoꝛ enim ꝙ pri
uilegium vnius pſone non extenditur ad
alium priuatū. quia nemo debet ſibi hoc
ſucte ꝓpꝛia vſurpare. vt dicit᷑ ex̄ de p̄uile.

ſane.porro cum predictū ꝑuilegium ad dei
honorem ⁊ eccleſie reuerētiam concedat̄
de mēte iuris ē ſ3 hoſti.vt vbi ē maior rō
multofortius extēdatur:⁊ creaturaꝝ dño
potius ꝙ̄ creature in hi⁹ deferat̄. ¶Quid
de ↄfugiētibus ad pallatiū epi:nunqd de-
fendunt̄ ſm formam ſupradictaꝫ. Rꝰ ꝙ
ſic.17.q.4.id conſtituimus. Et dic̄ Inno.
ſuper.c.inter alia. ꝙ hoc intelligunt qdaꝫ
ſimpliciter. alij qn̄ palacium eſt iuxta ec-
cleſiam.ar.di.41.eps. ¶Item ruſtici non
poſſunt eius rura deſerere:⁊ al's ſe tr̄ſferre
ex̄ e.c.z.quod intellige ſm glo.de aſcriptl.
glebe. ex̄ de iudcis multorum. ¶Itē qui-
libet pōt rem ſuam regularit̄ eccleſie relin
quē:contra quod multi tyranni excogitāt
machinationes diuerſas. Et ideo contra
hi⁹ inuehitur concilium generale.extra ꝺ
rebus ec.non alie.cum laycis.ibi. Sed ⁊
de mortuarijs ⁊c̄.i.ꝑ aīa relictis.de quib⁹
aliqui ſtatuerunt ꝙ eccleſia infra annum
⁊ dic̄ diſtrahat:al's ꝓpria auctoritate occu
pant relicta ↄ̄ legem.C.de ſa.ſan.ec.gn̄ali
⁊.l.iubemus.vbi dicit̄ ꝙ cuilibet licet res
ſuas pr̄imoniales in toto vel in pte cauſa
mortis:vel iure inſtitutōis:vel quocunqꝫ
alio mō eccleſie relinquere:vel int̄ viuos
donare. Nec oportet ꝙ donatio talis inſi-
nueret̄ vt pꝫ ibidem.l.illud. ¶Itē tr̄ſfer-
tur dominiuꝫ rei in eccleſias ſolo pacto.i.
ſola nuda ꝓmiſſiōe ſine ſolennitate ſtipu-
lationis ⁊ traductōis:cum in alijs pſonis
ſit neceſſaria traditio corpalis.C.de ſacro
ſanc.ec.vt inter diuinū. Et eſt idē ſ3 Roð.
qn̄ dat̄ aliquid eccleſiaſtice pſone intuitu
eccleſie. ¶Iteꝫ quicqd fuerit emptū de pe
cunia alicuius eccleſie reuerti debꝫ ad eaꝫ
12.q.z.c.i.⁊.q.5.fixum. Etiā ſi illā emptor
furatus ēēt vel rapuiſſet:vel depoſitum ha
buiſſet:⁊ ħ ſiue emptū ſit nōie eccleſie:ſiue
nōie alieno.ex̄ de pecu.cleri.c.i.⁊.c.inqui-
rendum.

C Irca 6ᵐ qd ē de feudis querit̄ vtꝝ
ipſa poſſint eccleſie donari vel le-
gari. Et videt̄ ꝙ nō.qꝛ non licet
ea vēdē vel pignor. re:nec ꝓ aīa iudicare
nec quoquō alienare:pter dñi voluntateꝫ
vt pꝫ in li.feu. non al's ſine conſenſu ma-
ioris dñi.impialem.§.hiabito. Rꝰ ſi feudū
ſit de camera dñi datum ad tempus:tunc
locum habet lex pdicta ⁊ ſimiles:cum nō
ſit ppetuū nec heres ſuccedat.de tali etiaꝫ
loquit̄ ex̄ de dōn.inter.vi.⁊ vxo.§.nuper.
idem etiā dicēdū eſt de feudo pſonali.quia
natura feudi pſonalis hoc nō patitur. ar.
extra de offi.dele.qn̄.Si aūt feudum ſit pa
ternuꝫ ⁊ reale ſiue ppetuum:⁊ conſuetum
ſeruiri per alium:ſicut eſt fere vbiqꝫ. tunc
locum habet ſupradicta lex generali.⁊ ſi-
miles.⁊ in tali ſuccedei filius etiaꝫ ſi ſit re
ligioſus.vt dicitur in aucᵒ de.ſancti.epi.§.
nulla.coll.9. Antiquuꝫ ergo feudū quod
eſt pr̄imonium poteſt dari:niſi contraria
cōſuetudo repugnet:lꝫ aliud ſit in nouo.
ex̄ de feu.c.z. Non eſt tn̄ ptermittendum
ſm.Hoſti. ꝙ libri antiqui non habent in
illa lege imperialem.iſtam clauſulam.ſ.pro
aīa iudicare.vnde vl'illud verbū remoue
vel intellige qd eſt pſonale vel temporale.
vt ſupradictum eſt.vel etiam qn̄ ſit i frau-
dem.vt cū aliquis vaſallus patitur ſe con-
ueniri ab eccleſia corā eccleſiaſtico iudice
⁊ confitet̄ ſe vel pdeceſſores ſuos damna
magis dediſſe eccleſie. ⁊ hoc confitetur in
in fraudem:cum tn̄ filij hoc non confiteāt̄
vnde in reſtitutōem damnoꝝ dat ei qcqd
habet:retento ſibi vſufructu ad vitā ſuaꝫ
⁊ de his omibus facit libellum dicēs. ego
iudico ħ aiam meā vt vitem extremum iu
dicium. Taliter colludens non pōt ꝑ aīa
feudū iudicare.qꝛ oīs colluſio reprobatur
ex̄ de collu.dete.clerici. Non eſt enim cre-
dendum ꝙ rectores eccleſiaꝝ qui interfu
erunt:qn̄ lex illa.ſ. impialem facta fuit ↄ̄
ſe ſuſtinuiſſent eam fieri.nec impator ꝑui-
legia que ſponte dederat auferre poterat:
exq̄ papa ea approbauerat.25.q.z.c.i.⁊.z.
⁊.c.ꝑuilegia.⁊ ex̄ de ↄſti.eccl'ia ſcē Marie.
¶Sciēdū tn̄ ꝙ feudū tranſit cū onē ſuo.
ex̄ de dōn.int̄ vi.⁊ vxo.§.nup. iō eccleſia
cui feuduꝫ donatur vel legat̄ ſubire debet
oneratōe feudi:que ſubeūt alij.

C Irca 7ᵐ qd eſt de pena violantiū
emunitatē eccleſiaſticā eſt ſciendū
ſm Hoſti.ꝙ ſm canō.violator ē ex
cōicandus.17.q.4.omēs eccleſie.⁊ diſ.17.
null⁹.ſi qs deiceps. ⁊ effractor ⁊ icēdiari⁹
eccleſie ſunt excōicati ipo iure.11.q.4.ca-
nonica. ⁊ ex̄ de rapto.in lr̄is.⁊ de ſen.ex.
conqueſti. Sꝫ ⁊ pena triū libraꝝ argenti
exaiati iponit̄.17.q.4.qſqs iuēt⁹.⁊ dānuꝫ
nouies componat.vt ibidem ſequitur.Sꝫ
ſi qs ſeruum fugiētē ad eccleſiā īde violēt̄
extraxerit ſex cētos ſolidos componat.vt
e.q.ſi quis ↄtumax.Qui vero epm̄ a ſede
expulerit vel comprehenderit:vel in eum
manus violentas iniecerit:eſt excōicatus
⁊ oīa bona ei⁹ cathedrali eccl'ie applicāt̄.

i7.q.4.ſi quis deinceps.⁊ accedit.⁊ extra
de penis in quibuſdam. Rapientes vero
res eccleſie non ſunt ipſo iure excõicati.e x̄
de foro cõpe.ↄqueſtus.ſm Hoſt.niſi occa
ſione exactõis vl' tallie.e x̄ c.nõ minus.de
quo vide.ī.li.7.ti.2.caſu.io. Secundū aūt
leges quicunq̃ fugiẽtes ad eccleſiaʒ ſub/
ducit:crimie leſe maieſtatis tenet᷑.C.de hiſ
qui confu.ad ec.l.2.Qui vͦo in eccleſia vel
in alio loco venerabili ſeditionem vel cla/
morem vel tumultum fecerit: vel in qua/
libet ciuitate vel vico conuenticulum col/
legerit vel colligerere attentauerit:vltimo
ſupplicio ſubiacebit.vt dicit᷑ ibideʒ.l.denū
ciamus. Item ſi quis pſonis eccleſiaſticis
ter requiſitus iuſticiam denegauerit:iuriſ/
dictionem pdit.vt patʒ extra de fo.compe.
cum ſit generale. Item iudex ſecularis q
vult pſonam eccleſiaſticam ad ſoluendūʒ
debita cogere:p eccleſiaſticum iudicem or
dinariū loci dʒ eccleſiaſtica cenſura cogi
deſiſtere.li.6.de fo. compe.ſeculares. Item
violatores priuilegiorum eccleſiarum vel
diſſimulatores pena.5.lib.auri afficiuntur
C.de epi.⁊ cle.i eccleſijs.⁊.l.ſi eccleſie vene
rabili.

¶ De ſepulturis ti.3i.

P Oſtea cõſiderandū ē de ſepul/
turis. Et pͦ quid ē ſepultura:⁊
qd eſt ius funerandi. 2° apud
quā eccleſiā dʒ quis ſepeliri.3°
de canonica portione. 4° qbus iterdicitur
ſepultura. ¶ Circa pͥmū ſciendū q̄ ſepul
tura multipliciter dicitur.qñ enim dicitur
locus ſiue terra in qua fit ſepultura. Et ſi
in tali terra nunq̃ aliquis fuit ſepult⁹:nec
al's eſt locus ſacer:vt ē cimiteriū põt licite
vendi.quia nemo debet cogi de ſuo facere
bñficium.io.q.2.precarie. Et talis loc⁹ dr̄
purus.C.de religioſis ⁊ ſump.fu.locū.Si
vͦo in tali terra fuit aliquis ſepultus de vo
luntate eius cuius erat:factus ē loc⁹ ſacer.
vt patet ibidem.l.2.ideo non põt vendi vl'
obligari.vt patet ibidem. Et de tali terra
põt eligi ſm Ber.extra c.abolende.vel de
terra cimiterij:que dicit᷑ religioſa ⁊ ſacra:
lʒ etiam nullus ſepultus ſit ī ea.ar.ff.de rei
ven.q̄ religioſis.⁊.i7.q.4.quiſquis.Et ta
lis terra vendi non põt.i2.q.2.queſta eſt.
⁊ pcipiendum.h Ber.ſup.c.abolende ⁊c̄.
Qñq̃ vero dicitur ſepultura tumba mar
morea ⁊ lapidea: ⁊ hec poteſt vendi ſi ſit
pura ideſt ſi nullus ſit ſepultus ī ea. ſi vͦo
aliquis ſit ſepultus in ea: per hoc facta eſt
locus religioſus.ff.de reli. ⁊ ſump.fu.l.2.⁊
i4.q.2.queſti.vnde nõ poteſt vẽdi.Qñq̃
dicitur officium qð impenditur ſepeliẽdis
⁊ hoc etiam vendi non põt:cum clerici ad
hoc teneant᷑.q2 habẽt beneficiū ab eccl'ia:
īmo ſimoniā cõmittūt ſi qd ibidē accipiūt
extra de ſimo.non ſatis.⁊.i.q.i.dictuʒ.Si
tamē non teneant᷑ ad h rõne beneficij:pñt
ibidē precium accipere.q2 de ſuo nõ tenet᷑
hoc facere.i2.q.2.charitatem.⁊ extra c.ab
olende.in glo.i.de pſcrip.officij.Et licet cle
rici non poſſint petere layci tamē poſſunt
cogi pias ⁊ laudabiles ↄſuetudies ſuare:
ſi que ibi fuerint.extra de ſimo.ad aplicā.
in glo. Ber. ¶ Nota ſm Innoc.extra c.
c.abolēde.ſi ſit vas aliqð factū lapideum
vel ligneum: ꝓ aliquo ſepeliendo vendi
põt:niſi ſit factum ſacrum p epm:vel ad
hoc ſpālit᷑ deputatū.e x̄ de reli.do.ad ho c.
lʒ enim aliquis in aliquo loco ſit ſepultus
ſine epo tñ non credit illum locum eſſe ſa
cratum ſm canones:lʒ ſecus ſit ſm leges
ff.de reli.l.2.ſi tamē pdicta loca ſint ſacra:
vel ad hoc deputata p epm:ea vendē non
licet.vt pʒ in.c.abolēde. Ius aūt funerādi
vno modo dicit᷑ ſiue eſt poteſtas ſepeliēdi
in eccleſia:vel in cimiterio eccleſie.Et hoc
modo competit eccleſijs:⁊ ꝓuenit eis ex cõ
ceſſione epi.tenetur enim epiſcopus maio
ribus eccleſijs cimiterium q̄dragita pedū
⁊ minoribus.3o.aſſignare.competit etiaʒ
illis eccleſijs quibus hoc ex priuilegio eſt
conceſſum.vt infra patebit.Debet autem
tale cimiterium aſſignari quādo eccleſia
conſecratur. vt pʒ de conſe.diſ.i.nemo.i7.
q.4.ſicut antiquitus. quedam autem ec/
cleſie hoc ius non habent: vt capelle q̄ ſūt
in caſtris ⁊ ciuitatibus in locis arti .vt pʒ
i2.q.4.quicunq̃.in fine.Et quibus epus
cimiterium non conceſſit. Alio mõ dicit᷑
ꝓut ↄuenit his quibus ineſt ius mortuos
inferendi.vt pʒ.ff.de mor.inferen.p totum
¶ Ad hec nota ſm Innoc.ſup.c.abolēde
q̄ cimiteriū ordinari debet circa eccleſiaʒ
i7.q.4.ſicut antiq⁹.Et põt eē remotū ꝓpt̄
fetorē:vt eſt in francia. Non credit aūt q̄
alicui loco r̄ligioſo hoſpitali vl' tēplo poſſit
accedē ſepultura: niſi habeat eccl'iā.q2 cū
cimiteriuʒ conſecratū debeat eē.vt dr̄ in.c.
ſicut. In loco non ↄſecrato non poteſt ac
cedere. Item in vno cimiterio poſſūt plēs
eccleſie ius ſepeliēdi ſuos pꝛochianos hr̄e.

hec Innoc.
Circa 2^m quod eſt apud quam ec
cleſiam debet quis ſepeliri. ¶ Sci
endum q̄ ſepeliend⁹ aut eſt puber
aut impuber. ſi puber pōt eligē ſepulturā
etiaȝ ſi ſit filiusfamilias: ⁊ etiā ſine ꝯſenſu
pr̄is. ⁊ hoc expreſſuȝ eſt. li. 6. c. licet. Talis
igitur. ſ. puber: aut non eligit ſepulturam:
aut eligit. ſi non: tunc ſepeliri debȝ in eccl̄ia
ſua parrochiali. ſ. ī qua diuina audiuit: ⁊ ſa
cramēta recepit. ex̄ e. c. i. vel potius ī ea apō
quā ſui maiores ſepeliri ꝯſueuerunt ab an
tiquo: ſi poſſet ad eam deferri ſine piculo.
ar. li. 6. c. nec qui. et. 13. q. 2. ebron. ⁊ ex̄ eo.
nos iſtituta. ⁊. c. fraternitatē. Et hoc ē verū
ſiue decedat ī ciuitate ſiue in caſtro vbi do
micilium habet: ſiue ī villa rurali ad quā
ſe tranſtulit cā recreationis: vel exercendi
ruralia ī eadeȝ. Nō. n. debȝ ſepeliri ī eccl̄ia
illius ville: ſed in ea in qua ſepeliret̄ ſi ibidē
deceſſiſſet vbi domicilium habet. hoc dico
ſi ad eaȝ ſine periculo ferri poſſet. vt dicit̄
ibideȝ. Si aūt eligat: debet apud illā eccl̄iā
ſepeliri: apud quā elegit etiam ſi ſit minus
religioſa q̄ȝ illa apud quam debȝ ſepeliri ſi
non eligat. Et h̄ ē nunc expſſum ſup̄ c. cuȝ
ꝗs. lȝ aliqñ fuerit de h̄ ꝯtrouerſia magna
inter doc. vt pȝ ex̄ c. fraternitatem. in glo.
Ad hoc tñ q̄ electio teneat duo requirunt̄.
Pmū ē q̄ eccleſie in q̄ ꝯſueuit audire diuina
⁊ eccleſiaſtica ꝑcipe ſacra: detur portio
canonica. li. 6. c. tcū quis. alit̄ non valeret.
q2 hec ſub tali conditōe conceditur. ſ. ſi por
tio canonica relinquat̄. ex̄ e. c. i. § i. ⁊ ſtati
vt ibideȝ ſequitur: ſub anathemate ꝓhibe
tur: ne aliter eligatur. Vñ forte ſm̄ Hoſti.
niſi hoc ſeruetur poſſet appellari: ⁊ q̄libet
deferens excōicari. vt pȝ ex̄ e. c. i. ex parte.
2^m eſt q̄ eligat p ſeipm̄ bona fide. nō aūt
illectus vel ex temerit te ⁊ ꝯtemptu ꝓpriȷ
p̄ſbri. q2 tunc non valet. ar. 20. q. 2. con
ſtituit. ⁊ ex̄ de cōuer. coniu. dubiū. ꝓdictis
ḡ duobus cōcurrētibus electio tenebit: al's
nō ſm̄ Hoſti. Preſumitur aūt ſm̄ Inno.
ex̄ e. ſup. c. i. nō malitioſe ſepulturā elegiſſe
ſi elegerit in eccleſia cathedrali: vel in ca
nonica: vl' in loco vbi bonū facit decimas
ſoluēdo. ar. 13. q. 2. vbicunq;. vel vbi ē p̄o
nus: vel ſi eligat in loco ꝓuilegiato ſup r ſe
pulturis. ex̄ e. in nr̄a. Et lȝ ſic p̄ſumat̄ ſi tñ
ꝯtrariuȝ ꝓbaret̄: electio nō tenēt. ex̄ e. ex pte
⁊. c. in nr̄a. Sȝ h̄ oīa diſcreto iudici cōmit
tunt̄. Si aūt ſit impuber: ſi p̄r ei ſepulturā
elegerit: ibi ſepeliri debȝ. vbi p̄r elegerit vbi
talis habet̄ ꝯſuetudo. al's debet cum ſuis
maioribus vl' in ꝓchiali eccleſia ſepeliri
li. 6. c. licet. Et ſȝ Jo. an. ordo ſepulture eſt
ſeruandus. vt. ſ. cum ſuis maioribus ſepe
liatur. li. 6. de elec. ſi quis iuſto. § i. ad hec.
⁊. 6. c. is qui. ⁊ idē ſm̄ Ber. ex̄ e. de vxore
Cōſuetudo tñ habȝ ſm̄ Jo. an. q̄ parētes
⁊ amici ſepeliunt ī altera illaꝝ quā volūt.
¶ Sed nunqd filius decedens inteſtatus
ſepeliet̄ in ſepulcro pr̄is: vel ī ſepulcro aui
ꝓaui ⁊ aliorum anceſſoꝝ ſuoꝝ. Rndeo
p vtrūq; pte inuenies tex. 13. q. 2. § Joſeph
⁊ v. econtra. Secundum aūt Jo an. ſatis
videtur habenda ratio antique ſepulture
aui ꝓui ⁊ aliorum antiquoꝝ potius q̄ȝ pa
terne. ⁊ hoc per. c. extra e. c. 2. in principio.
⁊. c. fraternitatem. vbi dicitur patrū alio
rumq; parentum copulatiue. ⁊ li. 6. c. cum
quis. ⁊. c. is. p hoc qđ ibi dicitur ab antiq̄
¶ Vbi debet vxor ſepeliri. Rndeo cū viro
ſuo ſi non elegerit ſepulturam. 13. q. 2. vna
queq;. poteſt tamen eligere vbi vult. ex̄ e.
de vxore. Et ſi plures habuit viros ſucceſ
ſiue cum vltimo. li. 6. c. is qui. ¶ Vbi debet
viator ſepeliri. Rndeo vbi elegerit ſi elege
rit. al's videtur q̄ ſepeliendus ſit apud ec
cleſiam in cuius parrochia moritur ſi ni
mis a ꝓpria parrochia diſtet: ita q̄ cuȝ dif
ficultate ⁊ terrore deferretur. ar. extra de ec
cle. edi. ad audientiam. Si autem de facili
⁊ ſine fetore deferri poſſit: eſt cum ſuis parē
tibus tumulandus. ar. extra e. c. i. ⁊. c. fra
ternitatem. niſi conſuetudo appareat ſcdȝ
Hoſti. vnde nota q̄ ſecundum Innoc. ex̄
e. ſuper. c. i. viator eſt ſepeliendus in eccleſia
cathedrali. 16. q. i. c. i. Et clerici in eccleſia
cuius ſunt clerici. hec oīa iudici diſcreto
committuntur. ¶ Vtrum religioſus poſſit
ſibi eligere ſepulturam. dicit Hoſti. q̄ ſic. ſȝ
nunc eſt expreſſum q̄ non. ⁊ q̄ debet apō
ſuum monaſteriuȝ ſepeliri: niſi ſit adeo ide
remotus q̄ ad illud commode non poſſit
deferri. li. 6. c. religioſi. Nec obſtat illud ex̄
de excef. prela. nimis ⁊ de priuile. vt priui
legia. vbi dicitur q̄ illi fratres ſepulturam
eligunt ſibi. quia ſecunduȝ Joh. an. non
loquuntur de veris religioſis. ſed de his q̄
aſſumuntur in fraternitatē. vel intelliguu
tur nimis remoti a monaſteris ſuis. Et h̄
etiaȝ 2° modo intelligit Innoc. in glo ſup
c. nimis. ⁊ Hoſti. ſup. c. vt ꝓuilegia. Quid
ſi quis eligat ſepeliri in aliq̄ monaſterio: ⁊
facto idē publico iſtrumēto iuret q̄ nūq̄ȝ
ꝯueniet. vltimo eligit alibi ſepeliri: nunqd

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

valet electio 2ª. R° legiſte dicunt ꝙ tenet
2ª electio non obſtante iuramento. vt pꝫ
ff. de pac. iur. gentium. §. ſi paciſcar. C. de le
gibus. non dubium. in fi. ⁊. iz. q. z. ⁊ vlt.
Canoniſte vero dicunt ꝙ obſtat iuramē
tum. extra de iur iur. ſi vero. ⁊ iz. q. 7. flagi
tia. Et has duas poſitiões tangit breuiter
Ray. in eodem ti. dicēs. ꝙ licet de iuris ri
gore ſiue ſubtilitate teneret electio vltima.
Cōtrariū tamen credit ſm deum ⁊ cano
nicam equitatem. Hoſti. tamen diſtinguit
ſic. ſ. ꝙ ſi ꝑma electō facta fuit ꝓprio motu
ſine preiudicio parochialis eccleſie: cui reli
quitur portio canonica: ⁊ ex pura deuotōe
fuit iuramēto firmata tenet nec pōt poſtea
variari: niſi ex cā. ⁊ ſic intelligit opinionē
canoniſtaꝝ. Ex cauſa autem noua poſt iu
ramentum orta: de qua non cogitauit ille
qui ſepulturam elegit: tempe quo iurauit
poteſt mutare voluntatem ſuaꝫ ⁊ ſepultu
ram. ſic intelligit opi. legiſtarum: ⁊ iura ꝓ
eis inducta. vt ſi mutet ſtatus ei⁹. q2 forte
factus ē eṗs vel religioſus. ar. eẋ de excep.
paſtoralis. ⁊ etiā ſi mutet ſtatus loci. q2. ſ.
ē mālit er ⁊ ſpūaliter diſſipatus. ar. extra
de ṽ. ſig. abbate in fi. Habꝫ. n. iuramētum
conditōes. vt habitum eſt. i. li. Si aūt ele
ctio ꝑma fuit facta ex illectiōe: vel ex con
temptu in ꝑiudicium eccleſie ꝓprie: cui por
tio canonica non relinquit: non valet. vt
dictuꝫ eſt. ſ. Nec in hoc caſu valet tale pa
ctum nec iuramentum. vt pꝫ eẋ de pactis
pleriſqꝫ. ⁊ de iureiur. ſicut nr̄is. Et ſic intel
ligit leges ad h inductas: ⁊ alias ſimiles. ſ.
ꝙ non valet iuramentum ꝯ legē ꝑſitum.
veꝝ eſt in alterius vel etiā publici iuris ꝑ
iudicium ſm Hoſti. Nūc aūt ꝯ fraudulen
tias tales in nouo iure ꝓhibet in virtute
ſcē obedientie: ⁊ ſub interminatōe maledi
ctionis eterne omibus ⁊ ſecularibus ⁊ cle
ricis cuiuſcunqꝫ ꝯditōis ſint vel ſtatus: ne
aliquos ad vouendū vel iurandū vel fide
in ꝑpoſita vel alr̄ ꝓmittendū inducant. vt
apud eoꝝ eccleſiā ſepulturā eligant: vel iā
electam nō mutēt. ⁊ ſi ſecus factum fuerit
electio irrita erit. ⁊ illi q̄ ſic elegerit non po
terūt ſepeliri apud eccleſiā ſic electā. ſ; oīo
ſepeliri debent apud eccleſias apud quas
de iure ſepeliri deberent: ſi ſepulturam non
elegiſſent. Si vō idē religioſi vel clerici ꝑ
dictos in ſuis eccleſijs vel cimiterijs ſepe
lierit: tenent infra. io. dies integre reſtituē
tam corpa ſepulta q̄ꝫ etiā oīa q̄ occaſione
ſepulture illoꝝ ꝓuenerint: quolibet ad coſ

dem. qḋ ſi nō fecerit eccleſie ipe apud q̄s
ſunt ſepulti ⁊ cimiteria eaꝝ extunc ſint tā
diu eccleſiaſtico ſuppoſite iterdicto: donec
plene reſtituerit oīa ſupradicta. li. 6. c. aīa
rum. ¶ Quid ſi ꝓmiſerit ſepeliri in illa ec
cleſia in q̄ ſepeliri debēt ſi ab inteſtato dece
deret. Ad hec dicit Jo. an. ꝙ h indigēt de
claratōe. Si enim dicat ꝙ ibi debꝫ ſepeliri
hoc vr̄ eē cōtra illud quod dicitur in d. c.
aiaruꝫ. ſ. ꝙ non debent ſepeliri apud eccle
ſias ſic electas. Si vō dicatur ꝙ nō debet
ibi ſepeliri. vbi ergo ſepeliet. pōt auteꝫ dici
ꝙ ibi ſepeliet non obligatione ꝓmiſſionis
ſ; potius iuris. ¶ Et nota ꝙ ꝑdictum tꝑs
io. dierū in reſtōne corpis currit: ex quo pe
titum fuerit. ſed in reſtitutōe rerum ſtatim
currit. vt credit Jo. an. Non. n. hec decre.
aiarum intendit minuē: ſed addē ad decre
talem. eẋ de pac. pleriſqꝫ. in qua ſine aliq̄
petitione dicitur eos eē obligatos ad reſti
tutōem. hec vero imponit tempus ⁊ penā.
Ad hec nota ꝙ li. 6. de pac. dicitur ꝙ mo
nachi habentes liberam a ſede apoſtolica
ſepulturam: ſi paciſcāt cuꝫ rectore alicui⁹
eccleſie ꝙ non recipiēt ad ſepulturam ali
quos: vel ceteros parochianos illius eccle
debēt cogi pactuꝫ ſeruare: etiaꝫ ſi illi apud
eos elegerint ſepeliri: cum ꝑ pactum illud
eorum ꝑuilegio deroget. ⁊ h ſm Jo an.
ſiue pactio ſit ſecuta priuilegium. ar. eẋ de
preſcrip. cum olim. ſiue ꝑuilegiū ſecutū ſit
pactōem: ſi non fiat ibi mētio de pacto. ar.
eẋ de deci. ex multiplici. ¶ Quid ſi preſbr
ꝓprius eum qui elegerat alibi ſepeliri vio
lenter rapuerit: vel totus ꝯuentus: vel ma
ior pars eius. Rndeo ius quod habet in
mōtuarijs amittit: ⁊ oſſa reſtituet. vt dicit
extra eo. cum liberum. Secus eſt ſm Ho.
ſi minor pars vel ſolus prelat⁹ deliquiſſet
q2 delictū pſone ⁊c. vt dicit eẋ de excep. cū
venerabilis. §. intelleximus.

Circa 3ᵐ queruntur plura. ſ. quota
pars ē h portio canonica. R° ali
qñ ē q̄rta: aliqñ ē tertia: aliqñ me
dia. vt pꝫ eẋ c. c. i. ⁊. z. ⁊. c. cū ſup. que va
rietas eſt determinād̄a ſm ꝯſuetudinē loci
ſi non ſit determinata per dominū papam
vt extra eodem certificari. vidi enim eam
taxatam per dominum papam diuerſimo
de temporibus diuerſis: q̄ntum ad illō qḋ
dare tenebant fratres minores ⁊ predica
tores eccl̄ie parochiali. Et ſi ꝯſuetudo ꝓpe
eccl̄ie ñ apparēt: ꝯſuetudo eccl̄ie metropoli
tane attendi dꝫ. vt pꝫ eẋ de ſpon. du. tuas.

que ſi non apparet:cõſuetudo eccleſiarū vicinarum ſeruari debet. vt patet extra de cen.ſuper eo.que ſi ſit diuerſa debet̃ q̃rta. q2 in hac omẽs ꝯueniunt. vt dicũt Hoſt. ⁊ Ber.ſuper.c.certificari.ar.ff.de arbi.diẽ .§.ſi plures. ¶ Quid ſi ſit conſuetudo ꝙ detur minus quarta.dicit Hoſti.ꝙ de hoc nullo iure exp̃ſſo cauetur:dũmõ ꝯſuetu° ſit preſcripta.ar. ex̃ de teſta.offi.cij. ¶ Sed qd ſi ſit conſuetudo ꝙ nihil detur. Rñdet Hoſt. ꝙ non valet:cum ſit irrõnabilis ⁊ contra ius.extra c.c.i.⁊ extra c. de conſue tudine. Dicit tamen Hoſti.ꝙ conſuetudo preſcribi poſſet:dũmodo titulus ꝓbaretur ¶ De quibus debet hec portio canonica dari. Rñdet Hoſti. ꝙ de oĩbus que qua literCunq3 ꝓueniunt intuitu ſepulture.ex̃ c.in noſtra.niſi contingat aliud: vel rõne ꝑuilegij.vt ibidem dicit̃ de equis ⁊ armis relictis in terre ſancte preſidiũ: vel rõne cultus diuini.vt in relictis ꝓ luminarib° libris ⁊ ornamentis eccleſiaſticis:ſiue pro ſeptimis viceſimis trigeſimis ⁊ ãniuerſa rijs.vel ratione conditionis appoſite a te ſtatore: qui reliquit aliquid eccleſie ꝓprie pro ſua mortuariorum portione: ſub hac conditione vt eo contenta eſſet: ⁊ de alijs nihil exigeret.qꝺ Hoſti.intelligit eẽ veruʒ niſi infirmus ad hoc inductus eẽt:vt ꝓ p̃ dictis legaret: que alĩs ſimpliciter pro aĩa relinqueret.tali enim fraude detecta exige tur etiam de illis portio canonica.extra de teſtis officij.⁊.c.vlti.ẜm Hoſti. ¶ Quid ſi quis aſſumat̃ in confratrem alicuius loci religioſi non oblatis ſed ſibi retentis ſuis bonis:⁊ ibi ſepeliatur. Rñdet.Hoſt.⁊ Ho. ꝙ non liberatur a canonica portiõe.ſicut nec eximitur ab epi iuriſdictione. vt patet ex̃ de ꝑuile.cum ⁊ plantare.§.de cõfratrib° ⁊.c.vt priuilegia. ¶ Quid ſi quis intret reli gionem: ⁊ infra tempus ꝓbationis in ea decedat Rñdeo ẜm Hoſt.canonica portio ꝑrochiali eccleſie non debet̃.q2 in religiõe deceſſit:quod ſufficit ad quarte retẽtõem. vt patet extra c.de his.⁊.c.iter alia. Ray. vero dicit ꝙ ſi quis in ſanitate vel ĩfirmi tate:de qua non moritur tranſeat ad reli gionem illã ĩ qua elegit ſepulturã: ꝑrochia lis eccleſia aliquid petere nõ põt. Secus ẽ ſi de illa infirmitate moriat̃. ex̃ de his. Et idem dicit ſi infirmus in vna parrochia mutari ſe fecit in aliam ꝑrochiaʒ:⁊ morit̃ de illa infirmitate.q2 p̃ma eccleſia nõ ꝑua bitur pte ſua. vt patet ibidem.vbi dicitur

dũmõ de egretudie ⁊c̃. ¶ Quid de leproſis qui domuʒ intrant leproſorum: nunquid p̃ſb2 parrochialis petere poteſt canonicaʒ portõeʒ. Reſpondet Roꝺ ꝙ non poteſt de iure. quia idem eſt ac ſi tranſirent ſani ad religionem:niſi forte moriantur de lepra. tenent tñ debʒ conſuetudo.ar. ex̃ c.de his. ibi dum tñ de illa egretudine decedant. ¶ Quid de hoc qꝺ fit in q̃buſdã regioni bus.ſ. ꝙ eccleſia parrochialis de omibus mobilibus:que moriens relinquere poteſt in teſtamento ptem tertiam exigit:⁊ etiaʒ morienti iniungit ꝙ preſb2o reuelet oĩa ſua mobilia:vt inde ſuam tertiam partem habere poſſit. Ad hoc rñdet Roꝺ.ꝙ h°cõ ſuetudo nõ debet preiudicare iuri cõi: niſi pacifice ⁊ legitimo tpe ſit preſcripta: vl ec ꝯdictorio iudicio obtenta vel auctoritate ſedis apoſtolice confirmata:nec ad h̃ ſtatu tum epi ſufficẽt:niſi ſubditorum cõſenſus adeſſet.nec etiam minores tenent̃ obedire preſb2o iniungẽti ſibi ꝙ reuelet oĩa mo bilia ſua ei:niſi ſicut predictum eſt eſſet le gitime preſcriptuʒ:aut ꝑ ſedem apoſtolicã cõfirmatum:vel de voluntate ſubditorum introductum. ¶ Pone ꝙ aliquis elegerit ſepulturã in eccleſia ꝓpria:⁊ nihil ei religt alijs tñ eccleſijs multa legauit.querit̃ vtꝝ eccleſia ꝓpria aliquid petere poſſit. Rñdeo ſi ſit conſuetudo regionis ꝙ eligẽs ſepul turam in eccleſia ꝓpria relinquat illi aliqd poterit illud petere ab heredibus ſuis non iure actionis: nec differendo ſepulturam ꝓpter hanc cãm:ſed implorando officium ſupioris.ex̃ de ſimo.ad aplicam. Si vero nõ ſit cõſuetudo:nihil poterit petere. quia tenetur ex officio ſuo eum ſepelire.extra de ſimo.nõ ſatis. Poſſʒ tñ in h̃ caſu ĩplorare officiũ ſupioris aduerſus hẽdes:ſi dep̃hen dat̃ dolus teſtatoris vel hẽdum: vel etiaʒ ꝯ p̃latos aliaꝝ eccliaꝝ:ſi eoꝝ dolus dep̃e hendatur. Nã ⁊ circa talia dol° ẽ puniẽd° .20.q.3.ꝯſtituit.⁊ ex̃ c.i.in fra .⁊ de teſtis offi cij.h̃ Ray. Pone ꝙ defunct° religt ecclẽ ꝑrochiali paꝝ ĩ teſtõ:multũ aũt eccliẽ in q̃ elegit ſepeliri. Nũqd ꝑrochialis ecclia erit ꝯtenta illo modico:lʒ non attingat ad ca nonicaʒ portõem. Rñdet Hoſt.ꝙ ſi nõdũ accepit illud modicũ ſibi relictũ:põt pete ĩ tegrã portõem. Si aũt accepit agẽ põt ad ſupplementum computato eo qꝺ ẽ legatũ ⁊ acceptum inſtar filij cui minus legitima portio eſt relicta. vt patet. C. de inoffi.teſta. ſi qñ.§.illud. quod eſt verum niſi teſtato

illud modicũ ideo reliquiſſet: vt eo ꝯtenta
eſſet. tunc enim recipiendo illud modicuʒ
debite portioni renũciare videt̃. vt patʒ ex̃
de teſta. officij. Uel etiam ſm̃ eundẽ Hoſt.
põt dici ꝙ vbi abſolute ⁊ ſine conditione
modicum eſt legatum eccleſie pꝛochiali: ⁊
illud modicum habebit: ⁊ nihilominus in
tegram poꝛtiõem canonicã. ar. illius eſt. c.
reliquiſti. q̃ſi teſtatoꝛ videat̃ velle ꝙ hẽat
vtrunq̃. C. de rei vxo. ac. l. vna. §. ſciẽduʒ
Hoſti. vero dicit ꝙ iura hic nõ ſũt ad ꝓpo
ſitum quia loquit̃ de poꝛtione epi. Et tenet
p̃mam riſionem: niſi appareat expꝛeſſe ꝙ
teſtatoꝛ voluerit illõ qõ ſequit̃ i 2ª riſiõe
¶ Cui eccleſie debet̃ canonica poꝛtio. R°
vt iam ſatis dictum eſt. ꝙ debet̃ eccleſie in
qua defunctus diuina conſueuit audire: ⁊
ſacramẽta recipe. Si vẽo eque habitabat
in duabus pꝛochijs eccleſie earuʒ inter ſe
diuident canonicã poꝛtiõem. li. 6. c. cũ qs.

Circa 4ᵐ. qõ eſt qbus interdicitur
eccleſiaſtica ſepultura. Sciendum
ꝙ interdicit̃ aliq̃n omibus de ca/
dem ciuitate: vt q2 ciuitas tota eſt iterdicto
generali ſuppoſita. ex̃ de vbo: ſig. cuʒ i pti/
bus: quod fit ꝓpter delictum dñi: vel ciuiũ
ex̃ de offi. dele. ſane. ¶ Itẽ nullus pagan⁹
hereticus iudeus debet i cimiterio ſepeliri
de conſe. di. i eccleſia. ⁊. c. ſe. Et gñalit̃ null⁹
qui ab vnitate eccleſie recedit. Nec etiam
fur. ex̃ de fur. fures. Item nec vſurarius p
eccleſiam publicatus. ex̃ de vſuris. quia in
omibus. Item nec ſui interfectoꝛ. 23. q. 5.
placuit. hoc itelligit Rõ. ſi ſe interfecit ex
deſperatõe vel indignatiõe vel iracundia.
Secus eſt ſi ex furoꝛe vel a caſu. Iteʒ nec
ille qui filio ſuo tutoꝛem in teſtamento pꝛe
ſbyterum reliquit. di. 88. neq̃ apud. Et ſm̃
glo. ibidem hoc fuit ad terroꝛem inſtitutũ
ſ; modo locuʒ nõ habere credit. Item nec
qui poſt moꝛtem de hereſi cõuincit̃. ex̃ de
here. ſi epi̇s. Item nec excõicatus. extra de
here. ſicut. etiã de excõicatõe minoꝛi. 24. q
2. ſanc. qõ ſup. qõ intelligit Rõ. de illis q
ſunt notoꝛie excõicati. Iteʒ nec blaſſemi⁹
dei. ſ. uolens penitere. ex̃ de male. ſtatuimus
riſo. i. in fine. Item nec monachus habẽs
ꝓpꝛium. extra de ſta. mo. ſuper quodam. Et
generaliter nullus de quo ſit notoꝛium ꝙ
ſit i peccato moꝛtali. 12. q. 2. nõ eſtimemus
⁊ i pluribus aliis. c. Et ſi tales ſint ſepulti
ſiue p violentiã ſiue aliter: poſtea cuʒ oppoꝛ/
tunitas aderit ſunt exhumãdi: ſi coꝝ oſſa
poſſint ab oſſibus alioꝛum diſcerni: aliter

non. ex̃ c. ſacris. Et eccleſia ẽ reconciliãda
cum aqua ſolenniter benedicta. ex̃ de ꝯſe.
ec. conſuluiſti. immo foꝛte nec locum facit
irregularem cadauer excõicati: ſi pꝛeſbꝛo
inuito vel ignoꝛãte inferatur. ar. ff. de reli.
⁊ ſump. fu. ſunt pſone. ſm̃ Laurẽ. vt patet
in. c. ſacris. in glo. Hec autẽ que dicta ſũt
habent locum in notoꝛijs. peccatoꝛes enĩ
occulti ſunt ſepeliendi: niſi foꝛte eẽnt hẽtici
cui eniʒ cõicauimus viuo cõicare debem⁹
⁊ moꝛtuo. extra c. ex pte. ⁊. c. ſacris. habẽt
⁊ locum in nõ reconciliatis: ſi enim cõfite
ãtur: ſicut eis cõceditur coꝛp⁹ xp̃i: ita etiã
eccleſiaſtica ſepultura 12. q. 2. queſituʒ. Si
etiaʒ ſigna penitentie apparuerint: puta ꝙ
petiuit pꝛeſbꝛum: vel penitentia: vel alia ſi
gna certa apparuerint: ſi loquelã amiſerat
tunc poſt moꝛtem ſunt abſoluẽdi: ⁊ ad oꝛa
tiões ⁊ alia eccleſiaſtica ſuffragia recipiẽdi
⁊ ſepeliendi. ſed heredes pꝛo eis ſatiſfacere
tenent̃ pꝛimis. ex̃ c. pꝛochiano. ⁊ extra de
rapto. lr̃is. ⁊ ex̃ de ſen. ex. a nobis. 2. Nec
admitti debet appellatio creditoꝛum ſepul
turam impedire volentium. ar. ff. de appel.
reci. l. fi. Et ſufficeret in hoc caſu. vt dicunt
fere omẽs doc. vnus teſtis ꝓbãs hi⁹ ſigna
26. q. 6. qui recedunt. ⁊. c. ſe. ſic q̃ glibet re
conciliatus eſt ſepeliendus. fallit tñ hoc in
raptoꝛibus ſiue violatoꝛib⁹ eccleſie ſepiuſ
monitis: ⁊ in ptinatia ſua vſq̃ ad moꝛteʒ
pſeuerantibus: ⁊ tũc cautionem idoneam
nõ pꝛeſtantibus. ex̃ de rapto. ſup eo. vbi ẽt
habet̃ ꝙ ab hẽdib⁹ exigi põt idonea cau
tio anteq̃ tradant̃ eccleſiaſtice ſepulture.
⁊ ex̃ c. pꝛochiano. Item fallit h̃ i defunctĩ
ad toꝛneamẽta. ex̃ de toꝛnea. c. i. In caſib⁹
pꝛedictis ⁊ ꝯſimilibus ſi quis inueniatur
ſepultura eccleſie iterdicit̃. ¶ Quid de ſu/
ſpenſis. R° ſepeliẽdi ſunt: dũmõ penituerit
eos. 12. q. 2. c. fi. tñ quo ad depoſitõʒ de pati
bulo licẽtia ſecularis iudicis reqrit̃: ne cõ
temni iuſticia videat̃. Sic itelligit̃ illõ. ff.
de cadaue. l. i. ⁊. 2. qui licentiã negare non
debet. ut dicit̃ ibidẽ. l. fi. ¶ Quid de puella
q̃ ſup pontẽ fugiẽs aliq̃s eã vituparare volẽ
tes caſu n̄ ſpõte cadẽs ſbmergit̃: nũqd ſe/
pelict̃. Rndeo ꝙ ſic. pꝛeſertiʒ cuʒ ex iuſta
fugẽt cauſa. extra c. ex pte. ¶ Quid ſi ſpõ
te ſe pꝛecipitaſſet. Reſpondet Ber. ibidem
ꝙ in cimiterio eccleſiaſtico ſepelienda nõ
eſſet. 23. q. 5. placuit. Si tamen credebat ſe
poſſe euadere: nõ imputaretur ẽt ſi ſponte
ſe pꝛecipitaſſet. ar. 12. verum. cum hoc pꝛo
bono faceret. vnde ſi quid ꝯtrarium eueniat

non imputat̃.ar.di.23.q.5.de occidendis.
¶ Ad h̃ nota duas regulas.ꝑma ẽ ꝙ cui
vino cõicam⁹: ⁊ mortuo cõicare debem⁹.
ex̃ c.ex pte.niſi poſt mortẽ appareat quare
non fuerat ei cõmunicandum ĩ vita:vt ſi
ꝓbet̃ defunctum hereticũ fuiſſe.24.q.2.
ꝓfert̃.2ª eſt cui nõ cõicauimus viuo cõi
care nõ debemus mortuo.ex̃ c.ſacris. niſi
poſt mortem appareat quare cõicanduꝫ ei
erat ⁊ viuo. vt pꝫ ex̃ de ſen.ex.a nobis.2.
Item quilibet cuiuſcunq; ſit ſtatus vl' di
gnitatis:ſi obierit inter fideles:deferat̃ ad
locum vbi ſepulturaꝫ elegit:vel ſepeliatur
in loco vicino ad tempus:ita ꝙ poſt corpo
ris incinerationem portetur ad locum vbi
elegit ſepulturam.Si ſecus fiat exenterrã
tes eum:vel mẽbratim cõcidẽtes ſũt excõi
cati:nec niſi a papa ꝑterq; in morte poſſũt
abſolui.Exẽterratus vͦo eccliaſtica careat
ſepultura.li.6.c.deteſtande.

¶ De parrochijs.ti.23⁹.

D Einde cõſiderãdũ eſt de parro
chijs ⁊ ꝓchianis.Et circa h̃
queruntur plura:⁊ multa ſũt no
tanda.ꝑ quid eſt ꝓchia. R°.
ꝙ eſt locus in quo degit populus alicui ec
cleſie deputatus certis terminis deputate.
Et ſumit̃ hic ꝓchia ꝓut extẽdit ſe ad ius
ſpũale eccleſie.Et in vna terminatiõe pñt
eſſe plures eccleſie baptiſmales.16.q.1.plu
res baptiſmales.imo diuidi debẽt ⁊ limita
ri:que limitatio habuit initiũ a Dionyſio
23.q.2.⁊.q.1.c.1.Sed qñq; dr̃ ẽt ꝓchia
totus ep̃atus.vt pꝫ ex̃ de rapto.c.1. ¶ In
qbus cõſiſtit ius ꝓchiale. R° ſm Hoſt.
⁊ Hoſti.ꝙ ꝯſiſtit in hoc: vt oẽs ꝓchiani
in dieb⁹ dñicis ⁊ feſtiuis in eccleſijs miſſã
audiãt:in quarũ ꝓchijs habitãt.ex̃ c.c.
1. Feſta aũt ſunt h.ſ.paſca.natalis domini
epiphania.aſcenſio.penthecoſtes.natiuitas
ſci Io.baptiſte. ⁊ ferie alie de qbus hẽtur
ex̃ de ferijs.c.fi.Et ſi q dies ĩ feſtiſ maximi
hẽantur ſm Hoſti. Iteꝫ conſiſtitit ĩ donis
ꝑſonalibus: q̃ ꝓchiali debentur eccleſie.
ex̃ de deci.ad aplice. Iteꝫ in oblationibus
Ad cui⁹ euidẽtiaꝫ nõndũ ꝙ tres ſũt ſpẽs
oblationuꝫ.ꝑma eſt alicui⁹ rei donatio deo
vl' eccleſie cã mortis facta gͣtis int̃ viuos
2ª eſt alicui⁹ rei donatio cã mortis deo vel
eccleſie facta:q̃ ad inſtar legatoꝝ hodie
ea redacta:vt idem iuris ſit in vtroq;. vt
pꝫ iſti.de doñ.§.2. Et ſm Hugo.hoc nihil

aliud eſſe videt̃ q̃ꝫ mortuariũ ſeu legatũ
vel relictum ꝓ aĩa.de quibus habes ex̃ de
teſta.officij.⁊.c.requiſiti.3ª eſt quotidiana
⁊ vſualis:quã faciũt fideles ad altare vel
ad manum preſbri.Sũt aũt oblatões ſm
Ray.dãde pſbro ꝓchiali: q2 ꝓ pctis
offerunt̃:⁊ ipe ex officio ꝓpͥo orare tenet̃
vel ſi alij eccleſie offerãt̃: dari debẽt ꝑlato
eiuſdem eccleſie.10.q.1.q2 ſacerdotes ſcdꝫ
hanc cõſuetudinem.ſm Ray.qd̃ itelligit
Rod.niſi cõſtiterit in donatõe cã mortis
donatorem aliud voluiſſe.Hoſti.vͦo h̃ qd̃
dicit Ray. de oblatõibus in cõi approbat
oblatõib⁹ quotidianis:que fiũt ad preſbri
manũ. ¶ Quid ergo ſi ep̃s celebret ĩ eccla
cathedrali vel alia ꝓchiali: cuius erunt
oblatões q̃ veniunt ad eius manũ. R° de
cõi iure ſũt ſue:q2 ſibi offerunt̃ a ſuis ꝓ
chianis.tota eniꝫ dioceſis ſua intelligitur
eẽ eius parrochia.vt pꝫ ex̃ c.ſuper eo.⁊ de
rapto.c.1. Si tñ apparet conſuetudo ꝯͣ
erit ſequẽda:vñ tñ ſuã canonicã portõem
de omnibus recipiat. al's ipas oblationes
faciet ſuas:niſi forte nimis ĩ vno loco ſta
⁊ ibi ſepe celebret.ar.ex̃ de deci.ſuggeſtum
viſitando igit̃ habebit eas.⁊ idẽ dicẽdum
eſt de archiep̃o ꝓuinciã viſitante.ar.9.q.2
c.1.⁊.2. ¶ Quid ſi qs debet hr̃e tertiã ptem
oblationũ alicuius eccleſie:nũquid exiga
tertiã pteꝫ de decimis ꝑmicijs:⁊ his que ĩ
ciminili ſiue pelue portant̃ ꝑ eccleſiam:vl'
mittit̃ ad eccleſiã:vel domũ preſbri itũtu
tũ eccle vel mortuoꝝ:⁊ de his etiam q̃ ex
cã queſtus hñtur. ⁊ vr̃ ꝙ ſic.ex̃ de v.ſig.
cũ inter vos.§.1.Nũqd etiã d ſeptimis tri
ceſimis ⁊ hi⁹.vr̃ ꝙ ſic.vt pꝫ ĩ d.c.§.fi.R°
aliq diſtinguũt ſic.ſ.ꝙ talis aut ẽ ptõnari⁹
oblationũ:⁊ ſic de oĩbus hẽbit ptem ſuam
vt pꝫ ĩ predicto.c. Aut mortuarioꝝ.⁊ ſic
non habebit de omibus. vt patet de v.ſig.
ex pte.2.Et ſic ſm iſtos oĩa ꝑdicta ꝯtinẽt̃
noĩe oblatõnũ:ñ aũt noĩe mõtuarioꝝ.Sꝫ
h̃ nõ placet ſm Hoſti.q2 ep̃s ẽ ptionarius
oblationũ oĩuꝫ. q2 de oĩbus dꝫ hr̃e ſuam
canonicã portionẽ.⁊ tñ nihil pcipit de oĩb⁹
ꝑdictis.vt pꝫ ex̃ de teſtis.c.fi. Iõo dic̃ alit̃
ſ.ꝙ de certa ſumma relicta ꝓ ãniuerſario.
⁊ ſimilibus nõ deducitur:niſi fieret ĩ fratrem.
vt patet in.c.predicto. ⁊ ex̃ de verbo.
ſigni. ex pte.2.in fi. Sed de oblationibus
ĩ miſſis q̃ celebrant̃ ĩ ſeptis ⁊ hi⁹ ẽ portio
deducenda. ⁊ ſic intelligit illd̃ ex̃ de v.ſig.
cuꝫ int̃ vos.§.fi.vñ ſm eũ lr̃a ibi.ſic debꝫ
exponi. ac capellani ꝑdicte capelle dicẽtes

p̄micias ⁊ decimas: vel ea que offeruntur
ꝑ miſſis mortuoꝝ preſbris: ⁊ que repente
offeruntur in miſſis que celebrant̄ ꝑ ſepti
mis ⁊c. ¶ Utrū neceſſario teneat̄ qs offer
re. Rndeo ad oblatōes p̄mas ⁊ ſecūdas
non tenetur qs ab initio. q2 ab initio ſunt
gratuite. ſed ex quo ſunt facte neceſſario
ſunt ſoluende: ⁊ cogi debent eas ſoluere: q
fecerunt ipſas vel heredes eorum: al's ſi n̄
ſoluant maxime oblatōnes defunctorum
indicant̄ ſacrilegi. 13. q. 2. nulli. ⁊ hōicide.
13. q. 2. qui abſtinuerit. ⁊ egentiū necato-
res ⁊ īfideles. 13. q. 2. qui oblatōes. ⁊ duo
bus. c. ſe. De tertijs uero oblatiōibus ſcilꝫ
quotidianis dicit Hug. ꝙ neceſſario ſunt
ſoluende: ⁊ q non ſoluerit debet excōicari
de ꝯſe. diſ. i. omis xp̄ianus. ⁊ 16. q. i. ſtatui-
mus. ⁊ di. 22. p̄ref hec. Alij vero itelligūt
hunc. c. omis. de oblatōe interiori. ſ. cordis
vel de oblatōne boni opis: vel eſſe ꝯſilium
quod ibi dicit̄. Alia vero duo intelligunt
de oblationibus p̄mis vel ſecundis poſtq̄3
ſunt iam facte. In hoc tamen conueniunt
omēs. vt dicit Ray. ⁊ Hoſt. ꝙ ſi preſbyt̄
paup eēt: nec haberet vn̄ ſuſtentaret̄: pro-
chianos ad offerendum ſubtrahēdo diuī
officiuꝫ cogere poſſet: quod verum eſt ſm
Roꝰ. auctoritate non ſua: ſed epi. quia vt
dicit aplus. i. Corinth. 9. Nemo cogit̄ ſuis
ſtipendijs militare. ex̄ de ſimo. cū ſit. Con
trarium tn̄ videt̄ di. 91. clericus victū ingt
⁊ veſtitū ſuo artificio: vel agricultura ſine
officij ſui detrimento preparet. Sed hoc in
telligi pt̄ qn̄ prochiani paupes ſibi nec ei
ꝓuidere poſſunt. Hoſti. tn̄ credit ꝙ in tali
caſu debet ei ep̄us ꝓuidere. 13. q. i. ep̄us. ⁊
de offi. or. inter cetera. vn̄ poteſt ꝓbabiliter
dici ſm Ray. ⁊ Hoſt. ꝙ ſi prochiāi alicuꝰ
ecclie ꝯſueuerūt i certis feſtis offerre: cogi
pn̄t ad tenendam piam ꝯſuetudinem: nō
a preſbro ſubtrahendo officiū: ſed ab ep̄o
cuius officiuꝫ eſt in hiꝰ implorandū. ex̄ de
ſimo. ad aplicam. Secūduꝫ vero Hoſti: in
p̄cipuis feſtis tenet̄ qs offerre: ⁊ cogi poteſt
maxime cū hoc ſit ꝯſuetudo gn̄alis. Et h̄
eſt qđ dr̄ de conſe. di. i. ſi qs. ⁊ c. oīs. vbi dr̄
omis xp̄ianus ꝓcuret ad miſſaꝝ ſolennia
aliquid deo offerre. ⁊ memoret̄ qđ dn̄s p
Moyſen dixit. Nō apparebis in cōſpectu
meo vacuꝰ. Nota ꝙ dicit miſſaꝝ ſolennia
quaſi dicat vel ſolennibus feſtis: in quibꝰ
tenet̄ totā miſſam audire: vt dicbꝰ dn̄icis
de conſe. di. i. miſſas. Et idem eſt de alijs ſo
lennibus feſtis. ar. extra c. c. 2. tenet̄ enim

offerre aliquid corpale: non enim pōt hoc
intelligi de oblatōe interiori: vel bonorum
opum tn̄. q2 ad illam tenet̄ quilibet etiaꝫ
ſine miſſis. ideo ſtatutū eſt ꝙ in diebꝰ illis
n̄ recipiat aliqs preſbr prochianū alt'ꝰ: ne
ꝓpria prochia inde damnificet̄: cū i diebꝰ
illis offerre teneatur. hoc ōſiderari videt̄
ex̄ c. dn̄icis. Et ſic itelligi pōt illud extra d̄
vſuris. q̄rto. in fi. In his etiaꝫ caſibus pn̄t
intelligi illa. c. 16. q. i. ſtatuimꝰ. ⁊ di. 22. p̄ter
h. h̄ hoſti. ¶ De qbꝰ rebꝰ debēt oblatōes
fieri. Rndeo ꝙ de rebus illicite acquiſitis
⁊ poſſeſſis oblatio fieri nō pōt. q2 vt dicit̄
Eccleſiaſtici. 34. imolātis ex iniq̄ oblatio
eſt maculata. In veteri aūt lege i q̄ figure
dei ſeruiebat̄: quedā ꝓpter ſignificationem
imūda reputabantur: que offerre nō lice-
bat: de quorum nūero canis erat. alia eniꝫ
aīalia imūda redimebant̄: ⁊ p̄cium eoruꝫ
offerri poterat. ſ3 illud Leuit' vlt' ſi imūdū
eſt aīal redimet qui obtulerit. Sed canis
nec offerebat̄ nec redimebat̄: tum q2 ido-
latre canibus vtebant̄ i ſacrificijs idoloꝝ
tum q2 ſignificat rapacitatem de q̄ oblatio
fieri nō poteſt. Sed hec ꝓhibitio ceſſat in
noua lege in qua omnia munda reputan-
tur. vt dicit̄ ad titum. i. Et ideo q̄ſtum ē de
ſe de q̄libet licite poſſeſſo fieri pōt oblatio.
p accidens tamen contingit ꝙ etiā de aliq̄
poſſeſſo n̄ pōt fieri oblatio: puta ſi vergat
in detrimentum alterius: vt ſi aliquis filiꝰ
offerat illud deo. vn̄ debet nutrire parētes
qđ dominus improbat Math. 15. vl' ꝓpter
ſcandalum: vel ꝓpter cōtemptuꝫ: vl' aliqđ
aliud huiuſmōi. vnde in veteri lege ꝓhi-
bebatur oblatio de mercede proſtibuli ꝓpt̄
immunditiaꝫ. Deutro. 23. nō offeres mer
cedem ꝓſtibuli i domo domini dei tui. In
noua autem lege ꝓpter ſcandalum: ne ſcꝫ
eccleſia videat̄ acceptare ſi recipiat obla-
tionem de lucro peccati. Quātum vero ad
illud qđ dicitur Malach. i. ſi offeras clau
dum ⁊ languidum nonne maluꝫ eſt. Sci
endum ꝙ oblatio talis animalis reddeba
tur illicita tripliciter. vno modo ratione
eius ad quod offerebatur. vnde Malach
i. ſi offeratis cecum ad immolādum: nōne
malum eſt. ſacrificia autem oportebat eſſe
immaculata. 2º ex contemptu. vnde ſub-
ditur ibideꝫ. Uos polluiſtis nomen meum
in eo quod dicitis menſa dn̄i contaminata
eſt. ⁊ qđ ſupponit̄ cōtemptibile. 3º ex voto
precedenti ex q̄ obligat̄ vt integꝝ reddat
qđ vouerat. vnde ſubdit̄ ibidē. maledictꝰ

doloſus qui habet in grege ſuo maſculum ⁊ votū faciēs imolat debile dn̄o. Et cetere cauſe manēt in noua lege: quibus ceſſantibus non eſt illicita. ¶ Nondum autem q̄ ſunt quedā pſone a quibus eccleſia non recipit oblationem in criminis ſui deteſtationē. pmo ſi ſint ab inuicem diſcordātes: ⁊ ſe odientes: nec poſſunt ad concordiam reuocari. 2° ſi paupes opprimūt ſine pauperum oblatōnes offerūt. de his dnob⁹ hr̄ di. 90. oblatiōes. ⁊ p totum. 3° ſi ſit raptor obſtinatus ⁊ inobediens. ex̄ de rapto. ſup eo. 4° ſi ſit vſurarius manifeſtus. extra de vſuris. q: in omibus. 5° ſi ſit meretrix publica. Deutro. 23. non accipies mercedē proſtibuli. Et Yſa. non accipies mercedē meretricij. 6° ſi emunitatē eccleſie violauit nec emendare velit. 17. q. 4. miror. 7° ſi ſit hereticus. credens. receptor. ⁊ ꝓpter hoc denunciatus excōicatus. Et idem eſt de quolibet excōicato publico. ex̄ de here. excōicamꝰ. i. §. credētes. ⁊ §. ſane clerici. 8° ſi ſit ſpōte ⁊ ſine neceſſitate rebaptizatus ab hereticis. tales enim oblatiōes biennio non ſūt recipiende: etiā ſi peniteat. vt pꝫ de ꝯſe. di. 4. eos. ⁊ ſi qui ſimiles inueniant̄: ſꝫ preſi. ꝗ nr̄i tpis vix diſcernūt. ¶ Itē ius prochiale cōſiſtit in hoc: vt prochiani pniam recipiant a ſuo prochiali preſbro: niſi ō licētia eius: vel ſui ſupioris eam recipiāt ab alio de pe. di. 6. placuit. ⁊ ex̄ de pe. ⁊ re. ōis. Itē ꝯſiſtit in cimiterio: ⁊ in ſacris cōferendis. ⁊ alijs officijs celebrādis ſuis prochianis que ꝯpetūt ſimplicibus preſbris. ¶ Quis intelligit̄ eſſe prochianus alicuius. R° q domiciliū habet infra terminos eius: ⁊ in eo manet. vn̄ ſi transferat ipm erit prochianus illius eccleſie ad quā trāſfert. extra c. c. vlti. Et h̄ eſt verꝫ ſi ſe transferat ex toto: ⁊ aīo remanēdi. al's nō cōſtituit domiciliū ſola domus poſſeſſio. ff. ad municipales. libertꝰ. §. ſola. Sꝫ ⁊ſi i diuerſis locis eque degit eſt prochianus vtriuſq. ff. ibidem. l. aſſūptio. §. penulti. Viator vō cuiuſlibet eccleſie ad quam venit prochianus eē intelligitur. ff. de iudic. heres abſens. Sꝫ ⁊ vxor eſt illius eccleſie prochiana: cuius vir eiꝰ. ff. ibidem. l. ſi filius. hec q̄ tn̄ ad tpalia: ſed ſecus eſt q̄tn̄ ad realia. C. de mulieribus. i q̄ loco munera. l. i. li. 10. ¶ Quid de ſcholaribus. Rn̄deo ſi de licētia platoꝝ cā ſtudij alicubi accedūt: prochiani erūt epi: ad cuius eccleſiā deſcēdūt: dū erūt ibi. ar. ff. de iudi. ſi longius. §. i. ⁊ l. heres abſens. ⁊ ex̄ de cle. nō re. relati. vr̄ tn̄ q̄ nō ſint de foro eiꝰ: donec morā ibi fecerit p. 10. ānos. C. d i colis. l. i. li. 10. Videt̄ autē hoſti. q̄ lex illa non habeat locum in foro eccleſie. q: ⁊ſi p 30. ānos ſtaret ibi clericus ſcholaris: ſine licentia epi ꝓprij nō fieret de foro alterius. vt pꝫ extra de pro. c. ſignificauit. Si vō cū licentia ſtatim eſt de foro alterius. ⁊ ſi non ppetuo: tamen ad tempus ex quo hoſpitiū conduxit: ⁊ explicādo ſuas ſarcinulas ſe i eo recepit. ar. extra de foro ꝯpe. ſignificaſti. Et talis ſcholaris ſtatutis ⁊ ſnīetijs epi: ad quem tranſit ligatur: cum ſit factus in iuridictōis eius. extra de ſen. ex. a nobis. i. Non tamen eum ſine ſpāli licentia poterit ordinare. extra de offi. archidiaconi. ſignificaſti. Et ſic fallit illa regula quaꝫ hēs. ex̄ c. nullus. Huius rō eſt. q: ſi nō recipit ordines: nec ſibi nec alij ꝑiudicat̄: ⁊ voluntatis eſt eos recipe. Nec hoc ꝯ voluntatem antiqui ⁊ ꝓprij plati debet facere. extra de eta. queris. ſed iudiciū reddit̄ in inuitum. ff. de v̄. obli. inter ſtipulantem. l. i. Utrū fines prochiarum preſcribantur. Rn̄deo q̄ non. quod enim eſt ſtatutum eſt de non pſcribendis finibus. vt pꝫ. 16. q. 3. qcunq. Non tn̄ habet locum in epalibus finibus vt patet. 16. q. 3. iter memoratos. ſed etiā i eccleſijs prochialibus. extra e. c. ſup eo. hec aūt ſūt vera ſi limites ſint ꝓbati. vt dicitur ibidē. ſecus eſt ſi turbati fuerint: ⁊ incerti ex̄ de ꝓba. ex lr̄is. hec hoſti.

¶ De pbendis ⁊ beneficijs: ⁊ qbus. ſ. conferri debent ti. 23.

Poſtea cōſiderādum ē de his de quibus ordinati neceſſaria ſibi poſſunt habere. ſ. de pbendis ⁊ beneficijs eccleſiaſticis: necnon ⁊ de decimis ⁊ pmicijs. ¶ Circa pbendas vō p̄ qrit̄ qd ſit pbenda. 2° cui ē ꝯferēda. 3° q̄lia bn̄ficia pn̄t ꝯferri. 4° vtrū aliqs plā bn̄ficia: vel ēt plēs eccliās prochiales vel pſonatꝰ poſſit hr̄e. alia vō ptinētia ad collatōēꝫ pbendaꝝ dimitto cā breuitatꝭ: ⁊ ēt q: magis cōpetūt canoniſtis. ¶ Circa pᵐ ſciendū q̄ pbenda dr̄ hic ſpālit̄ ius pcipiēdi ꝓuentꝰ in eccleſia ꝯpetēs pcipiēti tanq̄ vni de collegio. Et dn̄t ex canonia. q: ecq̄ qs hꝫ canoniaꝫ: p ꝯn̄s hr̄e dꝫ ⁊ pbendā. Ad ius ergo canonicatus ptinet pbenda ⁊ ſtallus in choro: ⁊ locus ſiue vox in capitulo. vt patet extra c. relatum. pōt tamen

quis habere prebendã.i.bñficiũ: ⁊ tñ non
erit canonicus.e x̃.de institu.c.2. Canonia
vero eſt ius quoddam quod ex electõe vł
inſtitutione vel receptione alicuius in ca-
nonicũ ⁊ in fratrẽ oritᷣ ſiue acquiritᷣ: vbi ẽ
certus canonicoꝝ numerus: vel de nouo
creatᷣ: vbi nõ habetᷣ numerus certus. e x̃
c.dilectus.§. pcurator.v̄.põt. ⁊ ſe.pᵬ̃eda
igitᷣ ꝓprie ꝯſiſtit i fructuũ pceptione.cano
nia vero in iure.õ hoc e x̃ de ꝯſtit.cũ M.in
glo.her. Sed quid intelligitᷣ noĩe bñficij
Rᷤ noĩe h̃ nõ ꝯtinetᷣ rectoria vel pſonatᷣ
e x̃.c.cũ olim.Et hoc ẽ veꝝ ẜm hoſti.i ꝯtẽ-
tioſis ne derogetᷣ iuri coꝝ ad quos electio
ptinet.ar.e x̃ de electi.c.i.ẜ ꝯtinetᷣ pᵬ̃enda.
e x̃.c.cũ illoꝝ. Nec obſtat illud e x̃ de v̄.ſig
tua.vbi noĩe beneficij ꝯtinentᷣ prebẽde ⁊
maiora bñficia.quia illud.c.ꝯtinet fauorẽ
eccleſie a debitis releuande.⁊ ideo dicitur
ibi in hoc caſu.

Circa 2ᵐ ſciẽdũ ꝙ ꝯferẽda ẽ pᵬ̃ẽ-
da pſone idonee. In hac aũt ido-
neitate attẽditᷣ etas. q̃litas. ordo.
⁊ ſciẽtia.de quibꝰ habitũ ẽ ṡ. ⁊ ꝙ poſſit in
loco reſidere: ⁊ curã eiꝰ p ſe exercere. vt pꝫ
e x̃.c.graue.⁊ de ele.nõ re.relati. ¶ Utruꝫ
pueris poſſint ꝯferri prebende. Rᷤ ꝙ ſic.
cũ.n.tales ordinari poſſint.di.77.i ſingul.
⁊.c.quicũqꝫ.p ꝯñs digni ſunt prebẽdis ⁊
alijs bñficijs: cũ ſine titulo nõ ſunt ordinã-
di.vt pꝫ e x̃.c.cũ liceat. Nec obſtat qȯ greg.
dicit ꝙ pueri nõ reputãtᷣ ad bñficia digni
quia illud põt intelligi de dignitatibꝰ.vt pꝫ
e x̃ de eta.⁊ quali.ex rõne.⁊.c.indecoꝝ. tñ
ſi ſufficiẽs patrimoniũ habẽt nõ tenetᷣ epᷤs
qñ ordinat eos ipſis aſſignare titulũ aliũ.
e x̃.c.epᷤs.⁊.c.tuis. ¶ Quid ſi p̄latus ordi-
nando nõ habẽti ſufficiẽs patrimoniũ pro
titulo dederit eccleſiã que erat alteriꝰ. vel
quid ſi cauſa mate peat vel depaupetᷣ. Rn-
dent aliqui. ꝙ talis querat victũ inde ſi
recipiat titulũ minꝰ ſufficiẽtẽ. imputet enĩ
hoc ſibi. Hoſti. vero credit ꝙ p̄latꝰ tene-
atᷣ ei puidere.10.q.3.vnio.ne ipꝫ hoſtiatiꝫ
oporteat mẽdicare in vituperiũ ordinis cle
ricalis.ar.di.93.diaconi.e x̃ de cle. ꝯiuga.
iohẽs. i fi. Nõ putat tamẽ hoſti.ꝙ titulus
ſit aſſignãdus clerico in minoribꝰ ꝯſtituto
ar.e x̃.c.epᷤus.⁊.c.cũ ẜm aplm. Nec obſtat
illud e x̃.c.non liceat. qꝛ intelligit ꝙ dicit
clericos in ſacris.lꝫ appellatõe clericorum
etiam minores ꝯtineãtᷣ.14.q.i. de perſona
Et epᷤs ꝯ tales hꝫ legitimas exceptões.e x̃
c.cũ ẜm.⁊ de eta.⁊ quali. accepimus. Si
aũt p̄latus dedit nõ pro titulo ẜ p bñficio
⁊ euincatᷣ: aut vterqꝫ ſciebat aliũ habere
ius in illo bñficio: aut nõ. ſi ſic: dolus cum
dolo ꝯpenſatᷣ.ff.de dolo.ſi duo. ſi non: aut
vterqꝫ.ſ. ꝯferens ⁊ recipiens ignorabat: ⁊
tunc nõ tenetᷣ.vt pꝫ.ff.de re du.ad res do-
natas.aut recipiens ſciuit: nõ aũt ꝯferẽs:
⁊ ſic a ſeipſo decipitᷣ.vt dicitᷣ ibidẽ. aut ꝯfe
rens ſciuit: nõ aũt recipiẽs: ⁊ tunc tenetur
ſibi ad ꝯferendũ ſimile beneficiũ.e x̃.c.iter
cetera.7.q.i.pñtium. Hec hoſti. Et ꝯueni-
unt cũ eo expſſe in duobꝰ vltimis mẽbris
Tan. Jo. ⁊ Ber.vt pꝫ e x̃ de pᵬ̃en.cũ ẜm.
in glo.vlti.⁊.c.ſup cetera.in glo.vlti.

Circa 3ᵐ queritᷣ qualia bñficia poſſit
ꝯferri pueris ⁊ etiã alijs iã alᷣ bñfi-
ciatis. Rᷤ ad huiꝰ materie maio-
rẽ euidentiã ſic diſtinguit hoſti. bñficioꝝ
aliud ẽ religioſum aliud ſeculare. Religio-
ſum aliud ſimplex. aliud duplex. ſimplex
ẽ qñ quis recipitᷣ in monachũ vel regula-
rẽ canonicũ. ⁊ ad hoc nõ eſt idoneus vt
bñficiatus ⁊ ꝓfeſſus in monaſterio alio:
ſi remanere velit in illo.e x̃ de reli.do.c.fi.⁊
e x̃.c.p̃. ¶ Nec etiã clericus ſecularis.e x̃ de
ſta.mo.c.fi.§.p̃cipimꝰ. Puer aũt eſt ido
neus quo ad receptionẽ: nõ tñ quo ad ob
ligationẽ. vt patebit cũ agetᷣ de religioſis.
Duplex ẽ: vt p̄oratus abbatia; vel aliud
habẽs adminiſtratõeꝫ. ⁊ ad hoc puer nõ
eſt ſufficiẽs.ar.e x̃ de ſta.mo.monachi.§.fi.
beneficiatus etiam in alio monaſterio nõ
eſt ad hoc idoneus: niſi papa cũ eo diſpen
ſet.ar.e x̃ de ꝯfir.vtili. ad nr̃am. Seculare
v̄o bñficiũ aliud eſt ſũmuꝫ: aliud duplex:
aliud ſimplex. Sũmũ eſt epᷤatꝰ.di.38. oẽs
pſallentes. ⁊ ad hoc nullus puer ẽ idoneꝰ
e x̃ de elec.cũ in cunctis. nec etiã bñficiatꝰ
in alio epᷤatu ſine diſpenſatiõe pape. e x̃ de
exceſ. p̄la. ſicut vnire. Duplex eſt: vt di
gnitas vel pſonatus vel eccleſia: vel aliud
beneficiũ habẽs curã aĩaꝝ. De his.n.idẽ
ẽ iudiciũ e x̃.c.de multa.⁊ extra de elec.du
dũ.§.tandem.⁊ ad hoc nullus puer ẽ ido
neus.vt pꝫ in.c.cum in cunctis. Nec etiã
beneficiatus in alio ſimili bñficio: ſi retine
re velit vtrũqꝫ.vt pꝫ in.c.de multa. hoc de
rigore iuris.ſecus eſt de diſpenſatiõe. Sim
plex aũt beneficiũ eſt multiplex. aliud enĩ
tñ requirit ꝯſilij maturitatẽ: ⁊ põt dici ca
nonia ſiue pᵬ̃enda: vt cum quis recipitᷣ i
canonicũ alicuius eccleſie: quia eſt bonus
clericus.ſ. vt vocẽ habeat in capitulo. Et
põt vocari talis canonicus honorarius: ⁊

voc.ibiť ad oēs tractatus:ꝛ finito tractatu
recedet nihil recipiet.qꝛ pſonalr̄ ñ reſidet.
Et ad h̄ ñ ē apt⁹ layc⁹.ex̄ de inſti.c.z. Nec
puer.ex̄ de eta.indecoꝝ.ſ; bñficiat⁹ i eccl'ia
alia circunſpect⁹ ꝛ iuriſpit⁹.Et ſic exaudiri
pñt iura q̄ innuūt ꝙ aliqs pōt hr̄e locū i di
uerſis eccl'ijs:exq̄ expedit eis.ex̄ de cle.nō
reſi.cū ad h̄.ꝛ ex̄ de eta. q̄ris.qua rōe ꝯſi-
derata;etiā ſi pb̄edā habeat ꝯſignatā for
te pcipe poſſit eā:vicario ꝯſtituto ꝑ eo ad
ſeruiēdū eccleſie:ſicē in qbuſdā eccleſiis eſt
ꝯſuetudo q̄ tuēda vid̄r.ex̄ ð ꝯſue.c.i.ꝛ.z.
Aliud reqrit tm̄ obſequiū aſſiduitatē. ꝛ h̄
dici pōt pb̄eda vl' penſio certa q̄ aſſignatr̄
vicario vel clerico ꝯmiſſo:ſic dc̄o ab aſſidē-
do.qꝛ ꝯtinuo aſſidere ꝛ reſidē dʒ. de h̄ ex̄
de cle.ñ re.cū ad h̄. Et ad h̄ bñficiat⁹ i alia
eccleſia.ſ.ꝯſimili bñficio nō ē idone⁹.ex̄ ð
offi.vica. ꝓhibeas.puer tm̄ exq̄ exceſſit in-
fantiā q̄ ad ordinē ſuū ꝛ ei⁹ officiū quod
exeq pōt:ē idone⁹.ar ex̄ ð tēp.or. vel nō
ē ꝯpos. ꝛ etiā layc⁹:dū tm̄ honeſte viuat:ꝛ
ſuitiū qð ſibi ꝯpetit faciat:vt cuſtodiā he-
ſtioꝝ vel aliud ſile:ſic nōt Lau.ex̄ ð ꝯſti.
.c.z.ar.23.q.i.parat⁹.circa pn̄. Aliud req-
rit ſil' vtrūqꝫ.ſ.ꝯſilij maturitatē ꝛ obſequiū
aſſiduitatē:vt canonia pb̄edal'. Et ad h̄ ñ
ē apt⁹ bñficiat⁹ i aᵃ eccl'ia:nec etiā puer.ſic
intellige illð ex̄.c.ſup inordinata. Excipe
neceitatē eccl'ie vbi ali⁹ magis idone⁹ ñ inue
nit̄.ar.ex̄.c.de multa.i fi. Inſtāte.n.neceſ
ſitate maioꝛ.ꝛ.an.pōt recipi:ꝛ maxime in
eccleſiis vbi tales ſūt ad dicēdū reſſoria ꝛ
deferēdū cādelabra deputati.ar.ex̄.c. ex-
tirpāde.§.q vō.dūmō ſint idonei.ar. ex̄.
c.ð pb̄ū.§.ex ſtudijs. Reqſitio tm̄ ꝯſilij tal'
ſuſpēdet̄ vſqꝫ ad tp̄s certū.ff. ð decur.ſpu
rij.§.minores. Et lʒ lex inuat de etate.25.
ānoꝝ:videt̄ tm̄ ſufficere.17.ar.ff. ð poſtulā
do.l.i.§.pueritiā.vel ſaltē.18.ex̄ ð offi.dle
24.vel pōt dici ꝙ poſt.14.ānos erit arbit̄
riū.ar.ex̄ ð eta.ꝛ q̄li.ideoꝝ. Ex pd̄cis pʒ
ꝙ ali⁹ ē canonic⁹ tm̄:ali⁹ pb̄edari⁹ tm̄:ali⁹
canonic⁹ ꝛ pb̄edari⁹. Aliud reqrit patro
ciniū fidelē defenſionē: puta qꝛ rōne aduo
catōis aſſignat̄ alicui in monaſterio vel ec
cleſie aliq̄ penſio certa:vt vocat⁹ veniat ꝛ
pr̄ocinet̄.ar.ex̄ ð ſindico.c.i.ꝛ ad h̄ nō ē
apt⁹ puer.ſ; bñficiat⁹ in alia eccleſia nō ꝓ
hibet̄: imo pōt qs in diuerſis eccleſiis ſic
bñficiari ꝛ obligari.ex̄ ð iurīu.veniēs.§.
veꝝ.Cōſulo tm̄ tali ꝙ ſemp excipiat pmū
pactū:ne vel de nō obſuatōe pacti vel de-
ceptōe poſſit notari.ar.ibidē.tua nos.ꝛ.c.ve

rū.Si āt vna illaꝝ eccleſiaꝝ litiget ꝯ aliā
tracter ð ꝯpōne:nec aliquē offendat: ſi ex
vi pacti habiti pōt cauere.ar. ex̄ ð poſtu
lan.c.ſi.al' adherebit pme ꝯ 2ᵃᵐ.Si vō ſil'
ꝑpigit cū vtraqꝫ ꝛ ſimul citetur vt veniat
patrocinari:loc⁹ ē gratificatōi. Aliud req
rit remuneratōeʒ ad antidotū.vt qū vide
tur ep̄o ꝙ aliquis ē bon⁹ ꝛ honeſt⁹ ꝛ bene
ſuit ꝛ ſeruire pōt.ꝛ iō eū bñficiat.ad h̄ ex̄
ð doñ.ꝑ tuas.ꝛ ad h̄ ē idone⁹ puer maior
infante. Aliud aſſignat̄ ad vite ſuſtētati
onē.ꝛ h̄ ē multiplex. qꝛ aſſignat̄ qñqꝫ cā
pietatis: vt hoſpitalitatis ad quā tenēt̄ cle
rici.ex̄.c.ð monachis. qñqꝫ cā paupta.
vt inde ſuſtētent̄.ex̄ ð cle.ꝯiu.qð a te. ꝛ
ad h̄ ē apt⁹ bñficiat⁹ inſufficienter ꝛ puer
paup. qñqꝫ cā vtilitatis.ſ. vt diſcordia vi
tet̄.ex̄.c.niſi cēnt. qñqꝫ cā honeſtatis. vt
penſio aſſignata ei qui ſeruire nō pōt nec
decet ꝙ mēdicet. ex̄ ð cle.debi. tua nos.
qñqꝫ cā neceſſitatis: vt illud qð aſſignat̄
coadiutori.vt pʒ ibið.c.i.penl'.ꝛ vlti. qñqꝫ
cā gratioſe volūtatis. In his tm̄ caſib⁹ nō
videt̄ itelligēda ðcretal' ex.c.ſup iordiata

Circa 4ᵐ q̄rit̄ ꝑ vtrū aliquis poſſit
hr̄e plura beneficia. R̄⁹ ꝙ nullus
hr̄e pōt ſm̄ iuris rigorē plēs pſo-
nat⁹ vel eccleſias pꝛochiales. ex̄.c. qꝛ in
tātū.ad h̄.referētē.ꝑ.de multa. cū iā dudū.
Sʒ nec ꝑtextu alicui⁹ ꝯſuetudinis iurate
vel q̄tocūqꝫ tp̄e ſuate: pōt qs in eadē ec-
cleſia niſi vnicū pſonatū vl' dignitatē aut
ꝑpoſiturā vel admiſtratōeʒ vel officiū pp̄e
tuū:q̄cunqꝫ noie cēſeat̄:ſimul cū canonia
ꝛ pb̄eda ſine diſpēſatōe ſedis aplice obti
nere:vel obtēta retinere.ꝛ ꝯ pſūptū a quo
cūqꝫ ē oio irritū.li.6.ð ꝯſue.ꝯſuetudinē.ꝛ
dicit ibi Jo.an.ꝙ noie officij cōtinet̄ etiā
camerlēgaria:maſſaria: ꝛ hyconomatus.
Quid aūt ſup his iuris ſit q̄tū ad diſpēſa
tionē vide h̄.j.c.ti.in nōbili qð incipit.ſci-
endū aūt.Secus aūt ē ð pb̄edis. ꝙ.n.ali
quis poſſet hr̄e plēs pb̄edas videt̄ a ꝯrio
ſenſu iuriū ꝑus allegatoꝝ. qꝛ qð de vno
ꝓhibet̄ de alio cōcedit̄.vt pʒ ex̄ ð pſūp.
nōne.ſcit eni papa hanc cōſuetudinē ꝛ to
lerat.ꝗ videt̄ approbare ſʒ tan.ar.di.4.§.
leges.ꝛ ꝓpter h̄.ꝛ ex̄.c. cū iam dudū ibi.
Aut aliqð aliud pmiſſoꝝ.nihil eni fuit ꝑ-
miſſum quod ſufficeret:niſi h̄ intelligas ð
pluralitate bñficioꝝ. Nec obſtat illud ex̄
c.ſup inordinata. qꝛ loqt̄ de recipiēdis: ñ
de receptis:vel trahit̄ ad bñficia maioꝛa:
ſic intellexit her. ſ; h̄ nō patit̄ mēs ipſius.

ideo intellige eā ſm ea q̄ dicta ſunt in.q.ꝓ
cedēti. Eſt ḡ aliud de pſonatib⁹ ⁊ pꝛochia
lib⁹ eccleſiis: aliud de pbēdis. cui⁹ rō eſt. qꝛ
ſicͣ eps intelligit̄ eē ſponſus eccleſie. ex̄t. de
traſla. epi. licet. ita ⁊ pſbꝛ eccliē ſibi ꝯmiſſe
vt pꝫ. 23. q. 4. ſicͣ. Et inde ē ꝙ duo pſbꝛi ꝑ
petui nō pñt ad eandē eccleſiam intitulari
tanq̄ ſponſi: nec vn⁹ hr̄e pōt eccleſias plu
res tanq̄ ſponſas. ar. de cle. nō reſi. qꝛ non
nulli. ⁊ c. ꝯq̄rente. ſicͣ nec mulier diuerſos
ſponſos: nec vir diuerſas ſponſas. al's eos
infamia comitat̄. e x̄ de biga. nup. iō hn̄s
diuerſas eccleſias infamis videt̄. ex̄t de
elec. dudū. gregͣ. Canonic⁹ aūt dr̄ miniſter
ſine ſuiēs. e x̄ de elec. cū eccleſia vulterana
Et iō eccleſia q̄ ē dn̄a plures canonicos tā
q̄ plures ſuitoꝛes hr̄e pōt. imo tot reqrit
quot pñt ſufficē. ex̄t de inſti. c. i. Sicͣ ḡ vn⁹
clericus pōt hr̄e plures dn̄as tpales: ſic ⁊
plures ſpūales. Sꝫ ꝯ̄. e x̄ de cle. ꝯiu. diuer
ſis. ⁊ 16. q. i. pſbꝛos. R⁹ ſi nō ſuio nō hēo
pbēdā: niſi faciā q̄tuoꝛ mēſiū reſidētiā: vt
ē ſtatutū in aliqb⁹ eccleſiis: ⁊ habeā vica
riū in boris canonicis: ⁊ talē q ſit ſufficiēs
Hic enī deficit cā quare pbēda negeť. ḡ ⁊
effect⁹. ex̄t. de appel. cū ceſſante: ⁊ etiā ſuire
poſſe linguā: de q̄ habitū ē s̄ in pcedēti. q.
Inno. aūt dixit ꝙ aliqs pōt plures pben
das hr̄e ita ꝙ habeat vnā tanq̄ titulū: ſeq̄n
tē vō tanq̄ hn̄ meriti: ⁊ tanq̄ cōmēdatā.
qꝛ plures titulos nō pōt hr̄e qs ſine diſ
penſatōe. di. 70. ſcōꝝ. Collatio aūt eccleſie
canonico facta tenet: ⁊ ſic hꝫ canoniā ⁊
eccleſiā: vt pꝫ ex̄t de offi. lega. dilect⁹. ¶ Sꝫ
ꝯ̄. e x̄ de pcur. ex inſinuatōe. ⁊ de elec. eccle.
gregͣ. Tan. aūt dixit ꝙ aliqs pōt locū hr̄e
in diuerſis eccleſiis: ſi ſit vtriqꝫ neceſſari⁹
vel vtilis: ⁊ h̄ ex diſpenſatōe epi i bn̄ficijs
minoꝛib⁹: ⁊ ex diſpenſatōe pape ī maioꝛi
bus. ar. ex̄t ī elec. dudū. grego. ⁊ ex̄t. c. de
multa. Nec obſtat illud di. 70. ſcōꝝ. qꝛ illō
pōt intelligi qñ is ī quo q̄rit̄ nō ē neceſſa
ri⁹ vel vtilis. ar. ex̄t ī eta. q̄ris. ꝓ pōt quis
eē canonic⁹ ſine pbēda: vt habitū ē s̄. ⁊ h̄
innuit̄ in. c. ſanctoꝝ. cū dicit. ꝙ canonic⁹ ꝑ
bēdari⁹ nō pōt eē qs in diuerſis eccleſiis.
q̄ſi d. ſ canonic⁹ nō pbēdari⁹ pōt eē. Scdꝫ
vō hoſti. de rigoꝛe iuris nullus pōt hr̄e ni
ſi vnū titulū: ſicͣ dicit Inno. ⁊ pꝫ ex̄t. c. ex
tirpāde. ⁊ c. ſup inoꝛdinata. dūmō ille ſuf
ficiat. vt pꝫ ex̄t. de eta. eā te. Si tñ ſit vtil'
⁊ neceſſari⁹ quis diuerſis eccleſiis: pñt eū
ſecure recipe. ⁊ ei bn̄ficiū aſſignare. vt pꝫ
ex̄t ī eta. q̄ris. ⁊ dictū ē i. q. pcedēti. ⁊ eps

⁊ capitulū in h̄ diſpēſare pñt etiā ī volun
tate. vt pꝫ e x̄ de ſimo. ex inſinuatōe. ⁊ c. ſe.
⁊ de elec. ſi alic⁹ lꝫ ſit ar. ꝯ̄. e x̄. c. graue. ⁊ ī
inſti. c. i. Uel dic ꝙ reqrit̄ cognitio cāe ſemi
plena. Cōſuetudo tñ indiſtīcte pluralitatē
pbēdarū admittit. ſ rn̄deri pōt ꝙ multa ꝑ
patiam tolerant̄ ⁊c. e x̄. c. cū iā dudū. in fi.
Hec oia intelligas ſalua diſtinctiōe poſita
i. q. pcedēti. ſm aūt goſ. recepta pbēda 2ᵃ
vacat p̄ma ipo iure. vt pꝫ e x̄ de excel. p̄la.
vel ee. nō va. l'ras. vñ qō ſtatutū ē in bn̄fi
ciatis curā aiaꝝ hn̄tib⁹. e x̄ c. de multa. ⁊ ī
pſonatib⁹ de quib⁹ ē idē iudiciū. e x̄ ī elec.
dudū. etiā ſi nō habeāt curā aiaꝝ. vt in. c.
de mlta. Intelligit etiā de pbēdis ⁊ accedit
ſm eū ad h̄. 21. q. 2. ſiquis iā trāſlat⁹. ⁊ ex̄t
de elec. cū in cūctis. ⁊ intelligit cū vnicū h̄ ē
2ᵃ pbēda recipit̄ vt titulus: nō vt ſimplex
bn̄ficiū: vel vt ſtipēdiū. ⁊ dicit ꝙ ꝯ̄riū dicē
tes ſunt diuitib⁹ blādiētes ⁊ vicia palpan
tes. ¶ Quid ſi dicat̄ in reſcripto. recipiatis
petrū: nō obſtāte ꝙ al' ſit bn̄ficiat⁹. Rn̄det
hoſti. ꝙ ſi habeat vnū bn̄ficiū ſufficiēs vel
plura ſine diſpēſatōe: obſtabit exceptō. ar.
e x̄. c. cū teneamur. ⁊ de reſcrip. poſtulaſti. ⁊
ad h̄ ſūt plura alia iura. Si dicas ꝙ ꝯ̄riū
ſuat̄ de facto. R⁹ nō ē ḡ opponat: nec dꝫ
attēdi qō fit: ſ illō qō fieri dꝫ. ar. e x̄ ī cō
ſue. c. fi. §. vno. ⁊ de elec. cū cāꝫ. §. qꝛ igitur
Hec hoſti. ti. de reſcrip. Utrū hn̄s plures
pbēdas vel plura bn̄ficia curā aiaꝝ hn̄tia
vel plures pſonat⁹ retinere poſſit qō ma
luerit. Rn̄det goſ. ꝙ nō. qꝛ p̄mū vacat vt
dictū ē s̄. ſm eū. Et ſi vtrūqꝫ retinere ꝯtēde
rit vtroqꝫ carebit. vt pꝫ in c. de multa. ⁊ ar.
7. q. i. ſiqs eps. Et cū in culpa fuerit accipi
endo vtrūqꝫ: optōēꝫ nō dꝫ hr̄e. vt pꝫ. ff. de
teſta. tutela. tutoꝛ. Nec obſtat illud ex̄t c. re
ferēte. qꝛ ibi docet̄ qualr̄ ſupioꝛ circa hı⁹
gratioſe pōt pcedē. vel optio illa locū hꝫ
ſm vetera iura. ſ hodie locū ñ hꝫ. Sꝫ nū
quid eps diſpenſare pōt in pluralitate bn̄fi
cioꝝ. R⁹ ſcripſit Io. ꝙ ſic in eadē dioc̄. di.
70. ſcōꝝ. ſ nō in diuerſis ep̄atib⁹: ⁊ h̄ ꝓpter
ipoſſibilitatē iuris. qꝛ qua rōe cleric⁹ hn̄s
bn̄ficia in diuerſis ep̄atib⁹ tenet̄ oꝛdines
recipe ab vno: eadē rōe ⁊ ab altero. tenet̄
etiā vtriqꝫ obedire: qō eē nō poſſet: ſi ꝯ̄ria
pcipent. ſ hanc pplexitatē ſolus papa pōt
tollere: q eo ipo ꝙ diſpēſat cū aliq̄ ꝙ poſſit
plura bn̄ficia in diuerſis ep̄atib⁹ hr̄e: vide
tur ei ꝯcedere ꝙ poſſit cui maluerit obedi
re. Sꝫ ſm goſ. nec in eadē nec in diuerſis
ep̄atib⁹ pōt h̄ aliqs niſi papa diſpenſet. ⁊

ita curia tenet: vt ipſe dicit. ¶ Sciendū aūt ꝙ in certis caſib⁹ pōt qs hr̄e plures eccleſias parrochiales vel etiā pſonatus. Un⁹ ē qñ vna eccl̄ia dependet ab alia. ex̄ de elec. dudū. greg. §. vlti. 2⁹ qñ hȝ vnā intitulatā ⁊ alterā ꝯmendatā. vt pȝ ibidē. Sȝ tūc videt̄ ꝙ ꝯmēdata poſſit auferri qñcūqȝ videt̄ p̄lato: niſi forte ꝯmēdata eēt ad certū tp̄s. ex̄ de ꝯmoda. c. i. 3⁹ vbi eccleſia eſt tenuis in redditib⁹. ex̄ de eta. cā te. ⁊ ex̄ de p̄ben. expoſuiſti. 4⁹ vbi clerici digni raro inueniunt̄. 21. q. i. c. i. 5⁹ vbi diſpēſatur p ſedē apoſtolicā. vt pȝ in. c. dudū. § nos igitur. 6⁹ vbi interuenit epi diſpenſatio vtilitate vel neceſſitate eccleſie exigēte. ⁊ ſic ex iuſta cā ſm Jo. ⁊ Inno. Sic intelligit̄ illō ex̄ d̄ exceſ. pla. cū noſtris. Et fac ad h̄ illō ex̄ de elec. in cauſis. in fi. Tan. vo ⁊ eius ſequaces cū p̄mis ꝯſentit. Hoſti. ar. i. q. 7. §. vbi. ⁊ c. tali. ⁊ p totū. Et hoc intelligas cū diſpenſat̄ ꝓpter vtilitatē vel neceſſitatē eccleſie vel pſonaꝝ. ar. ex̄. c. expoſuiſti. Sec⁹ ē ſi ꝓpter p̄rogatiuā meritoꝝ. qꝛ tūc diſpēſat ſolus papa. Sic intellige illud ex̄ c. de multa. in fi. ⁊ hoc plane ⁊ plene ſonāt iura Et ad hoc ē illud ex̄ de elec. inotuit. in fine ſm hoſti. ſm vero Jo. an. ep̄s diſpēſare p̄t cū aliquo vt habeat vnicū pſonatū vel officiū cū canonia ⁊ p̄benda. ⁊ hoc notat li. 6. de ꝯſue. ꝯſuetudinē. ibi. vt vnicū. ⁊ h̄ mōſm cū approbari pōt opi. poſita p her. ex̄ de exceſ. pla. lr̄as. in fi. vlti. glo. Et idē credit p̄dictus Jo. ſi hoc eēt de ſtatuto vel ꝯſuetudine eccleſie. ex̄ de reſcrip. cam te. ibi erat idē archidiacon⁹ ⁊ canonic⁹. ⁊ ex̄. c. qꝛ ſepe. ⁊ c. cū in eccleſia. ¶ Sȝ cū in ſupradictis facta ſit mentio de ſufficiētia ⁊ inſufficientia ſiue tenuitate eccleſie vel bn̄ficij: querit̄ ad maiorē euidētiā quod bn̄ficiū dicit̄ ſufficiēs. R̄ͦ ſm ꝙ ſufficientia ꝯſiderat̄ ſm ꝯſuetudinē terre: ⁊ habita rōe pſonarū ꝯiunctarū: quib⁹ tenet̄ ꝓuidere. di. 50. ſtudeant. in fi. ⁊ ex̄ de cohabi. cle. ⁊ mu. c. i. Et vt hoſpitalitatē poſſit ſeruare. ⁊ quo ad hoc minus ſufficit manētib⁹ extra vias cōes q̄ȝ manētib⁹ in vijs. Et ep̄o in ep̄alib⁹ ꝓuidere. 16. q. i. qm̄ quicqd. ⁊ ex̄ de ſupplen. ne. p̄. c. 2. Et ſm dignitatē ⁊ ſciaȝ ⁊ mores bonos. ex̄ c. de multa. ¶ Si aūt querat̄ de ordinato agente ꝯ ep̄m ꝓ titulo aſſignando ⁊ ſtatuta ſit certa ſūma. vt lib. 5. vel. 10. ſicut ē in quibuſdā ſtatutis legatoꝝ ſedis apoſtolice: ſeruanda ē in ꝓuincia. ex̄ de fideiuſ. quod quibuſdā. Si aūt nō ſit ſtatuta habens victum ⁊ veſtitū: his ꝯtentus ſit ſm aplm. Et ſi recepit minus ſufficiētē titulū imputet ſibi: ⁊ querat ꝓprijs manib⁹ victū. di. 91. §. i. ⁊. c. cleric⁹ victū. Hec hoſti. ti. de reſcrip. ¶ Utrū maius bn̄ficiū ſit aſſignandū vni clerico q̄ȝ alteri. R̄ͦ ꝙ ſic: ꝯſideratis iurib⁹ ſupra in p̄cedenti. q. notatī. Et hoc ꝯmitto arbitrio epi cui ē ꝯmiſſa rerū diſtributio ⁊ aiarū gubernatio. 12. q. 2. ep̄us ec. rꝭ. ⁊ c. p̄cipimus. qui diligent̄ aduertat quid cui ꝯferat: ⁊ magis in hoc attēdat moꝝ honeſtatē q̄ȝ ſanguinis nobilitatē. Hec hoſti. ibidē. ¶ Utrū impetrans litteras ſuper aliquo bn̄ficio obtinendo teneatur mentionē facere de p̄rimonio. R̄ndet hoſti. ꝙ ſi ſit ordinatus ad p̄rimoniū: ⁊ de ipſo nō faciat mentionē ordinatoꝝ: ꝯ cū hȝ exceptionē ſm gof. Idem videt̄ ſi ordinatus nō ſit ad aliud: dūmō ſit ſufficiens. h̄ videt̄ expreſſum. 2. q. 2. paſtor. ⁊ ex̄ c. ep̄s. ⁊ c. tuis. nō eni dicit̄ ibi ꝙ ad titulū ſui patrimonij ordinet̄: ſ ꝙ habētes tale patrimoniū ordinari pn̄t: nullo alio titulo aſſignato. vel dic nullo alio. ḡ iſto aſſignato. ⁊ ſic facit ꝓ gof. qꝛ ſine iſto titulo vel alio nō dȝ ordinari. ex̄ c. cū ſm. ⁊ de eta. accepim⁹ ¶ Utrū clerici qui ſufficiēs hn̄t p̄rimoniū ad victū ⁊ veſtitū licite poſſint vti titulo ſeu bn̄ficio ſibi gratis ꝯceſſo. R̄ͦ ꝙ ſic: dūmō honeſte viuant: nec malā intentōeȝ ditandi parētes habeant: cū ope ſibſecuto ⁊ eccleſie ſeruiant. qꝛ qui altari ſeruit de altari dȝ viuere. ex̄ de p̄ben. cū ſm. Nemo enim tenet̄ ꝓprijs ſtipendijs militare. ex̄ d̄ p̄ſcrip. cū officij. Sic intellige ꝙ nō peccat ſi vtat̄ ſuo iure. ex̄ de elec. cū eccleſia vulterana. Si vero ſeruitium nō faciant ⁊ in malos vſus expendant: pena ſuos teneat actores. tales enim ſm hiero^m. ſacrilegiuȝ incurrunt. ⁊ p abuſionē taliū. q. d. de his q abutunt̄ loquor: iudiciū ſibi manducant ⁊ bibunt. 16. q. i. qm̄ quicquid. Et ſȝ amb. in iniuſticia ⁊ auaricia alios excedunt. di. 46. ſicē hi. ⁊ p plura alia. c. ꝯdemnant̄. vt. i. q. 2. paſtor. ⁊. c. clericos. Quidā tn̄ ſcripſerunt ꝙ hec iura ⁊ ſimilia loquūt̄ de ꝯſilio ſ ad hec iura nō hn̄t: ideo intelligēdū ē vt dictū ē. Sȝ ad hec eſt ar. ex̄ de reſcrip. poſtulaſti. §. i. Ad hoc enim vt lr̄a impetrata ab ordinato valeat duo requiruntur. ſ. vt nullū habeat bn̄ficiū eccleſiaſticū. ⁊ ꝙ ſit pauper vt innuit̄ ibi. ḡ ſi nō eſt pauper ſuccūbet. ar. ex̄ d̄ ꝯſue. c. vlti. in fi. qui aūt patrimoniū ſufficiens habet non eſt pauper.

Sȝ ⁊ bñficiũ eccleſie cenſet' hr̃e ex quo eſt
ordinat⁹ ad illud. vñ ⁊ queſtioni ꝓpoſite d̃
ꝑimonio. ⁊. c. poſtulaſti. rñdent in fine. ibi
⁊ ꝓ habenti bñficij ſbſidiũ ⁊c̃. quia ꝑ vba
que p̃cedũt ſufficiẽter rñdet' ꝑme. q. Hec
hoſti. ti. de reſcrip. Sc̃dm vo Jo. 12. q. 3. au
rũ. hñtes ſufficiẽs ꝑimoniũ hr̃e pñt bona
eccleſiaſtica: nõ vt ea ſibi reſeruẽt: ſ; vt pau
peribus dent. al' mortalr̃ peccarent. ¶ Quid
ſi canonici ſciẽter elegerint ꝓpoſitũ alteri⁹
eccleſie i decanũ: ⁊ patiũt' ꝙ teneat vtrũq;
ꝑſonatũ: ⁊ ſciebant vel ſcire poterãt ꝙ nul
latenus dimitteret ꝑmũ; nũqd agere pñt
ꝯ eũ vt dimittat decanatũ. R̃° ꝙ nõ i mo
dũ accuſatõis. e x̃ de ꝯceſ. ꝑben. cũ ſup. ſed
bñ audient' in modũ denũciatõis. ar. de iu
reiur. quẽadmodũ. in fi. dũmõ trina moni
tio p̃ceſſerit. aliter repellẽt'. e x̃ de accu. qua
liter. §. ad corrigẽdos. Nec obſtat illõ e x̃
c. cũ nõ ignores. ⁊ ſimilia. q2 nõ fuerunt
paſſi canonici ꝙ admĩſtraret: niſi ꝑmo re
nunciaſſet. ⁊ q2 ꝑmũ vili⁹ erat: vñ ꝑſumi
poterat ꝙ renũciaſſet. Uel illud intelligit'
qñ in modũ denũciatõis agit'. Hec hoſti.
¶ Sȝ nũquid peccat cleric⁹ recipiẽdo di
uerſa beneficia precipue in diuerſis dioc.
Rñdet gof. ꝙ ſic. lȝ eñi ſciat ꝑmũ bñficiũ
vacaturũ recepto 2° tñ peccat in cupiditate
qui illud quod ẽ ſortit⁹ deſerit: ⁊ pinguius
eligit. vt pȝ. 7. q. i. ſiquis ſuc. ⁊. c. ſiquis de
ordine. peccat. n. ꝯtẽnẽdo ſuũ epm: dum co
ꝯtẽpto recipit ab alio bñficiũ. Sȝ mirũ vi
det' ꝙ ſe quis liberare poſſet ꝑ ſecũdi bñfi
cij receptionẽ a ſuo epõ: cui forte iurauit:
⁊ a quo ordines recepit. R̃° ꝙ hoc ẽ verũ
qñ de licentia ſui epĩ recipit beneficiũ 2ᵐ.
alioquin etſi ꝑmũ vacet: titulus tñ prioris
eccleſie durat: ⁊ põt ab epõ vl' eccleſia ſua
reuocari. vt pȝ. 7. q. i. nõ oportet. ⁊. c. ſiquis
vo. Et erit in expectatõe bñficij vacaturi. ⁊
ſic licȝ ꝑmũ beneficiũ vacet ipõ iure: prior
tñ locus nõ vacat ipõ iure: niſi dicat' ꝙ ⁊
prior locus ⁊ primũ bñficiũ vacat quo ad
recipientẽ. 2ᵐ tamen nõ vacat quo ad ec
cleſiã vel epm priorẽ: qui infra ſex menſes
eum reuocare poteſt ſi velit. Hec gof. Nũ
quid ſecundus epũs peccat ꝯferẽdo ei ſciẽ
ter beneficium. R. gof. patet ex ſupradcĩs
eum peccare: niſi fiat de primi epĩ ꝯmiſſiõe
Qȝ enim vacet primũ beneficiũ ſtatutum
eſt in penã recipiẽtis 2ᵐ. Fuit aũt cõe vi
ciũ recipientis ⁊ dantis. ſi enim ille nõ da
ret iſte nõ acciperet. Secũdũ vero hoſti.
peccat primus prelatus: qui cũ eũ repetere
poſſit negligit: ⁊ etiam ſecundus q ſciẽter
ꝯ iura venit. e x̃ de cle. nõ reſi. fraternitati.

¶ De reſidẽtia clericoꝝ in eccliijs ti. 34°.

DEinde q2 dictũ ẽ circa ꝑncipiũ
p̃cedentis tituli ꝙ prebenda ẽ
conferenda tali ꝑſone q̃ poſſit
reſidere. ideo ad pleniorẽ decla
rationẽ huius materie de qua habet' e x̃ li.
3. ti. de cle. nõ reſi. in ec. vel ꝑbẽ. querenda
ſunt aliqua de reſidẽtia. ſ. quis clericus te
neat' reſidere. R̃° quicũq; bñficiũ prebẽda
le ſiue tanq̃ titulũ obtinet. e x̃ eo. c. vltĩ. ſiue
bñficium illud ſit maximũ vt ꝑatus. 7. q.
i. ꝑuenit. ſiue ſit modicũ: etiam ſi cẽt. 20. ſo
lidoꝝ. e x̃ c. ꝯquerente. Nec põt titulũ ſuũ
deſerere ſine licẽtia ſui ꝑlati. e x̃ de renunci.
ãmonet. Is vero cui tanq̃ bñ merito aſſi
gnant' penſiones alique ſiue ſtipendia nõ
tenet' reſidere. e x̃ de ꝑben. niſi cẽnt. ⁊ tamẽ
talis ad antidotũ obligat'. e x̃ de teſta. cũ
in officio. Et ſi talis eccleſiã cuius bñficiũ
tenet offendat: tanq̃ ingratus illo priuat'
e x̃ de poſtu. c. fi. ¶ Quõ debet clericus reſi
dere. R̃° in ꝓpria ꝑſona faciendo ſuitiũ
eccleſie. e x̃ c. nõnulli. ⁊ in ſuo ordine. e x̃
de fi. ꝑſb. ꝓpoſuit. Ad hoc enim beneficia
ſunt inſtituta vt ſeruitium in eccleſia inde
fiat. vnde qui nõ ſeruit ea recipere nõ debȝ
e x̃ c. cũ ad hec. Parũ eſt enim ſuam pñtiã
exhibere: ⁊ curam ſiue ſeruitium negligere
e x̃ c. quia nõnulli. vnde in cathedralibus
eccleſijs ⁊ collegiatis diſtributiões quoti
diane tñ pñtibus qui diuinis interſunt iux̃
cuiuſlibet eccleſie rõnabilẽ ordinatiõeȝ tri
bui debent. qui vero aliter de diſtributõib⁹
illis aliquid ꝑcipit: illius dominiũ nõ acq
rit: imo illud totaliter reſtituere tenet': niſi
eum infirmitas vel iuſta ⁊ rõnabilis ne
ceſſitas corporalis: aut euidẽs eccleſie vti
litas excuſaret. Et idem intellige de diſtri
butionib⁹ que fiunt ꝑ ãniuerſarijs defun
ctorum. Probant' hec omnia li. 6. c. ꝯſue
tudinẽ. ¶ Sed obr' quia li. 6. de elec. cum
non deceat. dicit'. Proſequẽtes vtilitatem
eccleſie nõ ꝑcipiunt diſtributões. Ad hoc
dicendũ ꝙ canonici nõ tenet' eas talibus
p̃cedere. vt dicit' ibi. ſi tamẽ ꝯceſſerint illi
non tenent' reſtituere. vt patet in c. ꝯſuetu
dinẽ. Alij dicunt ꝙ. c. cum nõ deceat. loqt'
de abſentib⁹. ſed. c. ꝯſuetudinẽ. de pñtibus.
Primũ credit Jo. an. ¶ Sed quid ſi illi
quoꝝ lucro predicta cedebãt: remittant.

nũquid is qui ea recepit a reſtitutione li-
beratus erit. R̃. ſm Jo.an.ſatis videt̃ ꝙ
ſic:cũ ibi nõ dicat̃ ꝙ remiſſio nõ pſit. vt
pꝫ li.6.de cenſi.in fi. ¶ Quid de eccleſiis q̃
nõ habẽt ꝑbẽdas aliquo mõ diſtinctas: ſꝫ
tñ omni die dat̃ cuilꝫ certa quãtitas pa-
nis ⁊ vini: ⁊ ſic de aliĳs. Rñdet Jo.an.ꝙ
dictũ.c.ꝯſuetudinẽ.nõ loqt̃ de talib⁹ diſtri
butõib⁹:cũ ille poti⁹ ſint ꝑbende ꝙ̃ diſtri-
butões.Et ad hoc facit qđ ber.notat ex̃ ꝺ
ꝑben.licet. Dicit etiã Jo. an.ꝙ vbi ſunt
ꝑbẽde diſticte:⁊ poſtea ẽ mẽſa cõis craſſa
⁊ poſtea diſtributões:locũ hꝫ.c.ꝯſuetudi-
nẽ.tñ in diſtributõib⁹ illis:⁊ nõ ĩ illa mẽſa
craſſa.Siquis tñ ex iuſta cauſa ſit abſens
põt ſeruire ꝑ vicariũ.ar.ex c.cũ ad hec. vl̃
etiã ſi ſit effectus inutilis ad ſeruiẽdũ ex
aliqua cã:in quam tñ nõ incidit ex culpa
ſua.nã ⁊ excõicato ſbtrahunt̃ merito bñ-
ficia eccleſie:cũ ſeruire nõ poſſit. ex̃ de ap-
pel.paſtoralis.in fi.⁊ ſuſpenſo.ex̃ de eta. cũ
bone.al’ nullũ bñficiũ recipit in abſentia:
niſi ſm ꝙ notat̃ in.q.ſe. vel niſi ꝯſuetudo
repugnet.ex̃ de ꝯſti.cũ oẽs.que tamẽ ꝯ̃rio
ſtatuto põt tolli:ſi eccleſia ſit ſeruitorib⁹ de
ſtituta:dũmõ abſentis ꝑbẽda aſſignet̃ ali
cui ſurrogato.ex̃ c.cũ dilectus. ⁊.c.ad au
diẽtiã.⁊.c.cũ ad hec. Sꝫ ſi ſtatutũ ꝯ̃riũ fa
cerẽt canonici ꝓpter ꝯmodũ ꝓpriũ.ſ.ꝙ
inter ſe diuidunt illud quod abſens ꝑcipe
ꝯſueuit:nõ valeret.ex̃ de ꝯſti. cũ oẽs. ⁊.c.
ex parte. ¶ Quõ nõ reſidentes debẽt pu-
niri.⁊ quõ dꝫ ꝯ̃ eos ꝓcedi. R̃. nõ reſidẽs
aut habet eccleſiã pro derelicta ꝑ ꝯtrariũ
factũ.aut nõ.ſi ſic:puta quia nauigauit:qꝛ
vxorẽ duxit.factus ẽ ioculator vel miles:
vel al’ vitam pſone ꝯtrariã aſſumit. tunc
ſi factũ eius ſit notoriũ:põt ſtatim ꝯferri
eius bñficiũ.di.87.quiſquis.⁊ ex̃ c. ex ge-
ſtis.Si võ ſit dubiũ tunc citabit̃. vt infra
dicet̃. Si aũt nõ hꝫ eccleſiã pro derelicta:
citari ⁊ moneri debet anteꝙ̃ beneficio pri
uet̃:put infra determinabit̃.ar.ex̃ de ꝯſti
ec.in fi.⁊ hoc ſi citatio poſſet peruenire ad
cũ.al’ citatio mittet̃ ad eccleſiã in qua dꝫ
reſidere:vel ad domũ abſentis.ſ.tertia die
⁊ ibi publicabit̃.vt pꝫ ex̃ c.ex tue. Nõ tñ
cogit̃ quis ad citationẽ ex̃ ꝓuinciã mitt̃
ex̃ de dolo.⁊ ꝯtu.cum olim.§.volẽtes. Si
aũt citatus nullã cauſam rõabilẽ ꝑtendat
⁊ ſit abſens de licẽtia ꝑlati expectat̃ ꝑ ãnũ
quo elapſo eccleſia ſine beneficiũ confert̃
Et hoc ſm gof.quando nõ fuit licentiatus
vſqꝫ ad certum tempus. tunc enim ſi vl̃

illud tempus abeſſet: ſtati illo tempore ela
pſo priuari eccleſia ſine bñficio poſſet:niſi
poſt tempus illud ex iuſta cauſa impediret̃:
7.q.i.pñtium.⁊ ex̃ de loca.potuit.ſm gof.
Si vero non habuit licẽtiam expectabitur
per ſex mẽſes tñ.vt patet ex̃ c.ex tue. ¶ In
caſu tamẽ arbitrariũ erit:vt infra dicetur.
Nec obſtat aliqua appellatio quin bñfici
um ꝯferatur.ex̃ c.relatũ.in fi.Si vero cãꝫ
rõnabilẽ ꝑtẽdat eſt audiẽdus. Et ſi iudex
eam non admiſerit appellare põt.ſꝫ interiꝫ
aſſignabit̃ bñficiũ alicui pſone que deſer-
uiat ꝓ abſente eccleſie.ex̃ de appel. ꝑuenit.
z. Sed quam cauſam dicis rõnabilem.
R̃. ſm hoſti.talis ſe abſentat aut cauſa cu
piditatis ſine licẽtia:vt recipiẽdo 2am eccle
ſiam:⁊ tunc debet carere eccleſia habita ⁊
etiam eccleſia ambita.7.q.i.ſiquis eps. ⁊
ex̃ de tranſla.quanto. etiam ſi clericus ſit
habens eccleſiam.ex̃ de renun. admonet.
Et ſic intellige illud ex̃ c.c.i. niſi prima ec
cleſia eum reuocare velit.7.q.i.nõ oportet
Aut abſentat ſe cauſa lucri ſine licentia:vt
cauſa negociatõis.⁊ ſic etiam in caſu ꝑce-
denti eſt citandus arbitrarie:ſi.ſ.placet cũ
reuocare.Et ſic intellige ꝙ clericus ꝑ vnã
ſolam horam expectatur. vt patet di.91.cle
ricus.vel per tres ſeptimanas.7.q.i.ſiquis
in clero.vel per duos menſes.7.q.i.pñtiũ
vel per tres menſes.di.75.quoniã quidaꝫ.
vel per quinqꝫ menſes.vt.e.di. qm̃. vel per
quatuor annos vel quinqꝫ vel ſex. vt pꝫ
ex̃ c.c.z.⁊.c.ex parte.⁊.c. qualiter. ⁊ hoc
ꝙ̃tum ad priuationẽ beneficĳ. nam cleri-
cale priuilegiũ perdit:ſi poſt trinam moniti
onẽ incorrigibilis apparuerit. vt patet ex̃
de vi.⁊ ho.cle.c.fi. Aut cauſa vtilitatis cũ
licentia.vt quia tranſiit ad aliam eccleſiã
in qua vtilior erit.ex̃ de re.ꝑmu.queritur
Et tunc non citatur:ſꝫ ꝑmum bñficium eſt
ꝯferendũ infra ſex menſes cõputandos a
tempore illo quo eſt adeptus corporalem
poſſeſſionẽ ſecũdi ſine querela. ex̃ de ꝑbẽ.
de multa. ¶ Aut cauſa ſtudĳ: ⁊ tũc ſi nõ hꝫ
licentiã ꝑlati ꝓcede vt ſupra in.q.ꝑcedẽti
v.ſi vero nõ habuit.quia nec cauſa ſtudĳ
dꝫ abeſſe ſine licẽtia.ex̃.c.relatũ.lꝫ ſtudẽs
dicat̃ abſens ex cauſa rõnabili.vt pꝫ ibi-
dẽ.niſi forte cauſa ſtudĳ theologie. ar.ex̃
de magr̃is.ſup ſpecula.§.docẽtes. In quo
etiaꝫ peti dꝫ licẽtia:lꝫ nõ obtineat̃. vel etiã
recurrendũ ẽ ad primũ ſupiorẽ:ſi inferior
licẽtiã neget:ne bonum obediẽtie ꝯtẽptũ
videat̃.ar.ex̃.de regula.licet.Si võ licẽtiã

habet vſqꝫ ad certum tempus: ipo elapſo
ꝓcedi pōt ꝯ cum eo modo quo dictū ē ſ.
in ꝓcedēti.q.v.ſi aūt citatus. ſed citra tps
illud reuocari nō dꝫ.ar.ex̄ de ꝯmo.c.i.Et
hoc eſt verū niſi ſuperuenerit noua cauſa.
ex̄ de offi.dele.inſinuante.Eſt aūt iuſta cā
quandocūqꝫ expedit eccleſie.ar. ex̄ de po-
ſtu.ꝑ.bone.i.vel ꝓpter ſciam ſiue potētiaꝫ.
ar.ex̄ de elec.officij.vel quia eccleſia eſt ni
mis ſeruitorib⁹ deſtituta.ex̄ e.cū ad hec.
In his enim caſib⁹ vrgens eccleſie neceſ-
ſitas preferet̄ ꝛ licētijs ꝛ ꝑuilegijs impetra
tis.vt pꝫ ibidē. Nō tamē habebit ꝑuilegiū
ſtudēs in caſtris frauduleter. ex̄ eo.tuc.
Aut cauſa deuotōis.vt peregrinatōis quā
nō dꝫ facere ſine licētia ꝑlati. de ꝯſe.di.5.nō
oportet. Et ideo ſi licētiam habeat dꝫ expe
ctari quouſqꝫ ſit finitū tps:ita ꝙ potuit re-
uerti.ar.ff.ō v.obli.ꝯtinuus.quo elapſo ci
tabit̄: ꝛ fiet vt ſupradictū ē in illo v.ſi aūt
citatus. Si vō licētiā nō habuit incōtinēti
citari pōt:ꝛ expectabit̄ p ſex mēſes:ꝛ ꝓce
det̄ vt ſupradictū ē in illo v. ſi vō non ha
buit. Aut cauſa reipublice:vt qꝫ ē in ſer-
uitio pape vel epi. ꝛ ſic excuſat̄. Poſſunt
.n.duo canonici eē in ſeruitio epi. Et intel-
ligunt̄ eſſe pñtes.ex̄ e.de cetero.ꝛ.c. cū di
lectus.ꝛ.c.ad audiētiā. nullus tamē iſtoꝝ
victualia ꝑcipe debet ſine quotidianas di-
ſtributōes: que debent̄ nūi reſidentibus.vt
patet in.c.de cetero. ꝛ ex̄ de ꝑben. licet. ꝛ.c.
dilectus. Idē dicēdū ē de morante cū lega
to ſedis aplice.ar.in.c.cū dilectus. ꝛ ex̄ de
offi.le.c.i. Idē ē etiam de eo qui fideliter ꝓ
ſequit̄ iura eccleſie: lꝫ iurauerit reſidere.
ex̄ e.ex parte. Secus aūt ē de ſbdito ſuffra
ganei ſi moret̄ cū archiepo.nō.n.videt̄ re
ſidens.ar.ex̄ de offi.or.paſtoralis. ꝛ de ex-
ceſ. ꝑla. ſicut vnire. Aut cauſa gratie ſpe
cialis.vt ꝑuilegij ſibi ꝯceſſi:ꝛ tūc excuſat̄
niſi ꝑuilegiū illud ex cauſa reuocet̄. reuo-
candū eſt enim vbi multitudo ē in cauſa:
vt quia eccleſia ē p maiori parte ſuis ſerui
torib⁹ deſtituta:etiam ſi ſit indultū a papa
ex̄.e.cū ad hec.vt etiā dictū ē ſupra.v. eſt
aūt iuſta cauſa. Operant̄ tñ indulgentie ꝙ
nō ꝑuat̄ bñficio:ſi aliquis qui loco abſen
tis ſeruiat ſurroget̄.ſm gof. vt pꝫ in. c.ad
hoc. Aut cauſa ꝯſuetudinis vel ꝯſtituti-
onis eccleſie.vbi idem eſt dicendū qḋ i cā
imediate ꝓcedenti.ar.ex̄ e.cū dilect⁹.ꝛ ō
ꝯſti.cū omnes. Aut cā artioris vite vt re
ligionis. ꝛ tunc diſtingue vtrū ſit religio-
ſus vel ſecularis: pfeſſus vl̄ nō: infra anū

vel nō.per.c.extra de regula.licet.ꝛ.c.ſtatu
imus.de quo dic vt infra.vbi agit̄ de reli-
gioſis.in quo caſu ſi ſit eps: ꝛ requiſitus
renuerit nō pōt ad epatū reaſſumi. 7.q.i.
hec nequaqꝫ.ꝛ extra de renūci.poſt trāſla-
tionē. Aut cauſa neceſſitatis: vt quia im
pedimento iuſto detinet̄: puta quia eſt in-
firmus.extra e.ad audientiā.nec poteſt ſe-
cure in eccleſia morari ꝓpter inimicos.7.
q.i.paſtoralis.ar.extra de renun.ad ſuppli
cationē.ꝛ ſic videt̄ excuſari:lꝫ impedimen
to ceſſante teneat̄ redire.ar.extra de cuſto.
eu.c.z.§.quia vō zelus. Aut cauſa nude
volūtatis:ꝛ tunc ꝓcedet̄ ꝯ eū vt dictuꝫ eſt
ſupra in.q.ꝓcedenti.v.ſi vero non habuit.
ꝛ ſequenti. Sed hoc intellige quod dicit̄
extra e.c.fi.vbi cadit diſtinctio iſta.ꝛ.c.int̄
quatuor.hec aūt habent locū quo ad infe
riores epis. epi enim per archiepm cogū
tur per excōicationē ꝛ ſuſpenſionē. ꝛſi nec
illud prodeſt: papa vel alius de mandato
eius ſpāli eos ab adminiſtratione remoue
bit:ꝛ eligendi licentiam dabit. Sic itellige
illud extra e.ex tue.ibi ꝯtra eos.ꝛ.c. ex ge
ſtis.ꝛ.c.qualiter. Sed nūquid aliquis ꝑ
latus poteſt hanc licētiā.ſ.ſe abſentandi da
re. R⁹. papa ꝛ etiam inferiores prelati. Et
hoc videt̄ her.de epis intelligere. extra de
cle.non reſi. inter quatuor. Inno. vero ꝛ
hoſti.intelligunt hoc etiam de inferioribus
prelatis per.c.e.ti.relatum.ibi. prelatoꝝ ſu
oꝝ. ¶ Ad hoc nota ad pleniorē inſtructi-
onē de abſentia cauſa ſtudij. ꝛ ratio quare
non debet aliquis clericus ire ad ſtudiuꝫ
ſine licentia prelati ꝓprij eſt. quia licentia
non debet dari in theologia niſi homini do
cibili.ar.ff. de inoffi.teſta.l.i.docibiles vero
etiam ſunt mittendi ꝛ ad ſtudiū theologie
inuitandi.ꝛ tunc.ſ.quando inuitant̄ ꝛ mit
tunt̄ mittentes debēt eis in neceſſarijs ꝓ
uidere.extra de magiſtris.ſup ſpecula.al'āt
ꝓpria voluntate docētib⁹ ſiue ſtudētib⁹ in
theologia nō ſubuenit̄ a ſua eccleſia in oi
bus neceſſarijs. poſſunt tñ tales p quinqꝫ
ānos integros fructus ꝑcipe ſuarū ꝑbēda
rum auctoritate ſedis apoſtolice. vt patet
in.c.ſuper ſpecula.nō obſtante ꝯria ꝯſue-
tudine vel ſtatuto cū denario defraudari nō
debent in vinea dñi laborantes: vt dicitur
ibidem.§.i. In alijs vero ſcientijs nihil ꝑ-
cipiēt et debito a ſenſu ꝯtrario:niſi gratia
fiet eis.vel niſi hoc habeat illa eccleſia de
ꝯſuetudine ſpāli. Sed nec ſtudens in the
ologia quotidianas diſtributōes recipiet

e. ex. de ꝓben. licet. niſi ſpeciali priuilegio im-
petret͛. ex. de v. ſig. olim. Uel dicendū ꝙ in
eccleſiis in quib⁹ ſunt diuerſe ꝓbende ꝑci
piunt totas diſtributōes: vt dicit͛ in. c. licȝ
Sȝ vbi habēt oīa in cōi: eſtimabit͛ quātū
expendere poſſet: ſi preſens eēt. vel ſaltem
dabit quolȝ die ſuo ꝓcuratori illud quod
ꝑcipet ſi pñs eēt. ⁊ etiam quotidiane diſtri
butōes que pñtibus dant͛: lȝ nō interſint
canonicis horis. Et ſic intellige illud. c. oli.
al' in eccleſiis illis in quibus habent oīa
ī cōi ꝓuilegiū fruſtratoriū eēt. In nullo āt
caſu quotidianas diſtributōes que dant͛
tm̄ his qui interſunt horis canonicis per-
cipiet: niſi forte ſit talis eccleſia in qua ali
quis nihil ꝑcipiet niſi canonicis horis in
terſit: vel niſi hoc impetret ꝓuilegio ſpeciali
Sȝ ⁊ cū fuerit indultū vt in ſtudio fruct⁹
ꝑcipiet ꝓbendarū ſuarū dȝ intelligi de ſtu-
dio generali nō ſpāli alicui⁹ ville vel caſtri
cū fiat in fraudē. ex. e. tue. hec hoſti. ¶ Inſu
per nota ꝙ oēs ſcholares ad quēcūqȝ lo
cū euntes cā diſcendi gaudēt ꝓuilegio im-
periali. ſ. ꝙ nullus iudex eis iniuriā inferre
ꝓſumat. nec damnū inferri ſuſtineat ꝓpter
delictū alteri⁹ hoīs eiuſdē ꝓuincie. temera
torib⁹ aūt coꝝ hō legib⁹ ⁊ iudicib⁹ ſiue re
ctorib⁹ illius tpis qui hoc iudicare negle-
xerit ipo iure infamia irrogata: res ablate
in quadruplū exigunt: ⁊ dignitate ſua ſi
qua potiebant͛ ꝑpetuū carent. Et ſiquis li
tem ꝯtra ſcholarē mouere voluerit: datur
electio ſcholari vtrū malit coram dño ſuo
ſiue magiſtro vl' loci epo ꝯueniri. Siquis
aūt eū attentauerit ad iudicē aliū trahere
a cauſa ſua cadet ꝓ tali conamine: etiā ſi
moueret͛ iuſtiſſime. vt pȝ in ꝯſti. Ffede. de
ſcholarib⁹ ⁊ coꝝ priuil. l. habita.

¶ De decimis ⁊ ꝑmicijs ti. 35⁹.

D Einde ꝯſiderandū ē de decimis
⁊ ꝑmicijs. Et ꝑmo de inſtitutiōe
decimarū. 2° de ſpēb⁹ ſiue diffe
rentijs decimarū. 3° quib⁹ debēt
dari ⁊ a quib⁹ pñt recipi: ⁊ inter quos de-
bēt diuidi: ⁊ vtrū poſſint ꝓſcribi: ⁊ q̄ actiōe
poſſunt peti. 4° de quib⁹ decime debēt dari
5° quales qualr͛ quando ⁊ vbi debēt dari.
6° a quib⁹ debent dari. 7° vtrū poſſint ali
quo mō alienari. 8° de ꝑmicijs. 9° de vti
litate ſolutionis decimarū ⁊ ꝑmiciarū.
¶ Circa ꝑmū queruntur plura. ꝑmo vtrū
inſtitutio decimarū emanauerit a iure nāli

R° inſtitutio decimarū pōt intelligi dupl'r
Uno mō ſm̄ determinationē ptis exhibē
de. puta qȝ ē pars aliqua exhibēda deo vl'
miniſtris eius. ⁊ ſic ſumit͛ in rōne cōmuni
Et hoc mō ē ſimpl'r a iure naturali. dictat
enim ius naturale ꝙ deus dȝ de ſba ꝓpria
honorari ſm̄ illud ꝓuer. 3. Honora dñm
de tua ſba. Et ꝙ miniſter eius dȝ ſuſtētari ſȝ
illud Mal. 3. Inferte oēȝ decimā i horreū
meū: vt ſit cib⁹ in domo mea. Et ꝙ miniſtrā
ti ſpūalia debēt tpalia miniſtrari. vt dicit͛
.i. Cor. 9. ⁊ Luce. 10. Dignus ē opari⁹ mer
cede ſua. ¶ Alio mō pōt intelligi ſm̄ deter-
minatōeȝ certe partis exhibēde. puta ptis
decime nō minoris. ⁊ ſic accipit͛ in rōne ꝓ
pria: ⁊ hoc mō nō ē a iure naturali ſimpl'r
ſ; ſm̄ quid. ꝙ enim tanta pars nō minor
det͛ nō dictat ius naturale ſimpl'r. Et hoc
vult Hu. li. de ſacris. par. 12. c. 4. ⁊ ꝓbat
ꝑ hoc ꝙ Jacob vouit decimas dare: ſi re-
diret ꝓſpere. Uotū aūt nō fit de his ad que
homo tenet͛. dictat tm̄ illud ſm̄ quid. ſ. ſm̄
ꝙ iuuat͛ ad hoc artis cognitione vel reue
latōe. Iuuat͛ enī ad hoc ex cognitōe artis
numeroꝝ ꝑ quā nouit ꝙ denari⁹ ē numer⁹
ꝑfectus. qȝ ab vnitate numerus coordina
tus eſt numeroꝝ limes ⁊ terminus ꝑmus.
Et ꝑ replicationē vnitatis ⁊ ceteroꝝ nume
roꝝ ad ipm̄ format͛ quilȝ ali⁹ ꝯſequēs nu
merus. ⁊ ideo cū homo ſciret ꝑ dictamen
iuris naturalis deū eē honorandū vt ꝑn^m
⁊ auctorē ⁊ vt ꝯſūmatorē ⁊ finē bonorū
omniū. In ſolutione ꝑmiciarū ꝓſtat͛ ipȝ
eē bonoꝝ omniū ꝑn^m ⁊ auctorē. Ex arte
vero. numeroꝝ habuit inſtinctū vt ꝑ exhi
bitionē decime ꝓſtaret͛ eū eē finē ⁊ ꝯſū-
matorē. Et hec rō elicit͛ ex verbis Iſi. ſu
per illud exo. 22. Decimas ⁊ ꝑmicias nō
tardabis offerre. Iuuat͛ etiā ad hoc ex re
uelatione facta Ade ſm̄ aliquos cum fuit
raptus in extaſi ad curiā angeloꝝ. ex quo
notū fuit homini angelicā naturā nouē or
dinib⁹ eē diſtinctā: ⁊ humanā creaturā in
decimo ordine creature rōnalis eē ꝯditam
ſm̄ parabolā xp̄i de decima dragma. Luce
15. ⁊ ex hoc inſtinctū habuit vt ꝑ exhibiti
onē decime ꝓſtaret͛ ordinē ſue ꝯditionis
ad laudē ⁊ gloriā ꝯditoris. Hec alexan. d
an. 3. t. 2. c. ꝺ decimis. q. i. ar. i. q. i. o. ¶ Qn̄
inſtitute fuerūt ſiue inceperūt decime. R°
ꝙ tpe Abrae. qȝ ſine fide ſaluatoris expli
cita vl' implicita nulli homini poſt peccatū
potuit eē ſalus: vt dicit aug. ⁊ beat⁹ petrus
act. 4. ⁊ ſm̄ Hu. li. de ſacris. oportuit vt ſȝ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

proceſſu tp̄ꝫ formarent̄ magis euidentia
ſigna ſpūaliū grāꝫ: vt cū effectu ſalutis
creſceret cognitio vitatis. vñ ſm ꝙ magis
ac magis ſaluatoris aduentus appropinq̄
nit. ſꝫ ſ magis ac magis ei⁹ pſona inotuit
ꝛ p alia ſigna magis euidētia demōſtrata
fuit. Fuit autē pſona ſaluatoris reuelata
pmū quantū ad pſonā ꝛ naturā diuinaꝫ
ꝛ hoc a pncipio ipſi Abel. ꝓpter qḋ hono
rauit eū abel pmicijs ꝛ pmogenitis gregis
i ſignū ꝙ ille qui erat pncipiū noſtre ꝯdi/
tionis ꝛ pmogenit⁹ filius dei: eēt etiā pn^m
ſaluatōis. 2° reuelata fuit pſona ſaluato
ris quantū ad rōnalē naturā creatā i qua
mediator eēt: ꝛ oblationē ꝛ ſacrificiū pla/
catōis ꝓ hominib⁹ deo offerret. Et hec re/
uelatio facta fuit Noe: ꝓpt̄ qḋ honorauit
eū in oblatōe ꝛ ſacrificijs: vt pꝫ geñ. 8. 3°
quantū ad naturā humanā in qua exple
ret officiū redēptōis. ꝛ hec reuelatio facta
fuit Abrae geñ. 26. In ſemine inqt tuo bñ
dicent̄ oēs gentes. Et ideo ipe honorauit
eū i exhibitōe decime p quā ſignificat̄ hu
mana natura. Luce. 15. Et ſic pꝫ ꝙ pmicie
icepūt tpe abel. oblatōes tpe noe. decime
tpe abrae. Hec alex. de an. 3. t. 2. c. de deci. q.
i. ar. i. q. 2. o. ¶ Utrū pceptū de decimis erat
morale in veteri lege. R° in hac. q. videt̄
eē diſſenſio inter iuriſpitos ꝛ theologos.
quidā enim iuriſpiti ſentire vident̄ ꝙ pre
ceptū de decimis dādis in veteri lege erat
morale: ꝛ nō tm̄ quo ad exhibitionē alic⁹
partis in ſuſtentationē miniſtroꝝ dei: ſ etiā
quo ad taxationem partis certe. ſ. decime.
vñ ſm eos nō ē in noua lege euacuatū: ſ
potius remanet: ꝛ ē etiā ꝯfirmatū. Luce. ii.
vbi dicit̄. Ue vobis phariſeis qui decima
tis mentā ꝛ anetū ꝛ omne olus: ꝛ pteritis
iudiciū dei ꝛ charitatem. Hec oia oportuit
facere: ꝛ illa nō omittere. Hoc etiā vident̄
ſenſiſſe hoſti. ꝛ Inno. qui inter canoniſtas
fuerūt pcipui. Nā hoſti. in ſū. ſua ti. de deci.
q. vtrū ꝯſuetudo excuſet a ſolutōe decima
rū. vbi volēs oñdere ꝙ decime dari debēt
ex pcepto. ad hoc ꝓbandū adducit aucto
ritates veteris teſtamētiː quas quidē fru/
ſtra adduceret niſi ſupponendo ꝙ pceptū
de decimis morale eēt. Conſimili mō vide
tur Inno. idem ſenſiſſe in glo. ſup Ricā de
decimis. Theologi vō dicūt ꝙ pceptū de
decimis quo ad determinationē ptis certe
. ſ. decime nō ē morale. q2 nō ē ſcriptū ſim/
pliciter in corde hominis. morale vō pre/
ceptū ē in corde hominis ſcriptū: vt dicit
aug. Nec etiā erat cerimoniale pceptū. qa
nō erat datū ad ſignificādū aliquid in fu
turū pncipalr: lꝫ ſignificaret in futurū ali/
quid ꝯſequēter: ſicut ꝛ oia iudeoꝝ facta.
ſm illud. i. Cor. io. Oia in figura ꝯtinge/
bant illis. qui. n. decimā dabat que pfecti/
onē ſignificabat: eo ꝙ denari⁹ ē quodāmō
numerus pfectus: vt dictū ē ſupra. ptibus
nouē ſibi retentis: ꝓteſtabat̄ quaſi in ꝗdā
ſigno ſe impfectū eē ꝛ a deo pfectionē futu
ram p xp̄m expectare. ꝛ etiam ꝙ ſaluator
erat ꝯpleturus officiū humane redēptōis
i humana natura p decimā dragmā ſigni
ficata: vt dictū ē ſupra. Et in hoc ꝯuenie/
bat cū cerimonialib⁹ pceptis que pncipa/
liter erant inſtituta ad ſignificandū aliqd
in futurū. vnde quantum ad hoc pōt dici
ꝙ preceptū de decimis erat cerimoniale ſꝫ
quid: nō tamē ſimplr̄. Erat aūt pceptū iu/
diciale. quia erat datū pncipalr̄ ad ſeruā/
dam equitatē mutue diſtributōis: vt eſſet
equalitas dati ꝛ accepti. ſm ꝙ ē poſſibile
ꝛ ꝯueniēs inter ſeminantē ſpūalia ꝛ dātē
tpalia. Dñs aūt taxauit decimā ptē: ꝛ hoc
ꝯgrue ꝓpter cauſas ſupradictas: ꝛ ꝓpter
ꝯditionē illius populi cui lex dabat̄. Ille
enim pplſ in. i2 tribus diuiſus erat int̄ ꝗs
i2^a. ſ. leuitica que tota diuino cultui man
cipata fuerat: poſſeſſiones nō habebat. Et
ideo ꝯgrue dñs pcepit ꝙ relique tribus. xi.
partē decimā ſuoꝝ ꝓuentuū darēt: vt ho/
norabili⁹ viuere poſſent. ꝛ etiā quia aliq
erant futuri tranſgreſſores precepti. Et in
hac ſnia fuerūt alex. de an. 3. t. 2. c. de deci. q
. i. ar. 3. o. ꝛ tho. 2^a 2^e. q. 87. ar. i. o. ſicut pꝫ i
coꝝ ſūmis. ꝛ ricar. vt pꝫ. 4. di. i7. q. 2. ar. 7
c. 4^m. qui fuerūt magni doc. ꝛ ſcriptores
queſtionū ſacre ſcripture: ꝛ ſpāliter de deci
¶ Utrū exhibitio decimaꝝ mō ſit ſb pcce
pto. R° ſm determinationē ptis exhibēde
ſemp fuit ſb pcepto ꝛ de iure nature: vt di/
ctū ē ſupra. vñ etiā habet̄ geñ. 47. Sacer
dotib⁹ egypti cibaria ex horreis publicis
pbebant̄. Secūdū vō determinationē deci
me ptis ante legē erāt ſb ꝯſilio: vt patꝫ ex
voto Jacob geñ. 28. vbi dicitur. ꝙ Jacob
votū vouit dicēs. ſi fuerit deus mecū: ꝛ cu
ſtodierit me in via qua ābulo ꝛc. ꝛ poſtea
cūctoꝝ que dederit mihi decimas offeram
in lege fuit ſb pcepto ſimplr̄. vñ exodi. 22.
Decimas ꝛ pmicias nō tardabis offerre
Et numeri. i8. Filijs Leui dedi oēs decias
iſrael in poſſeſſionē ꝓ miniſterio: quo mihi
ſeruiūt in tabernaculo federis. Et ſic ſup

viſum eſt ſm̄ aliquos iuriſpitos ꝓceptū ꝺe
ꝺecimis erat morale. vñ ſꝫ eos ꝺecime ꝺa
ri ꝺebēt ex ꝓcepto tā diuine legis ꝗ̄ eccleſi
aſtice īſtitutōis. ſm̄ v̄o theologos hoc mō
nō erat morale nec cerimoniale: ſ; iudicia-
le. Differunt aūt hec tria vt habitū fuit ſ̄
in.i.li.q2 ꝓcepta moralia ſuari ꝺebēt omni
tpe. cerimonialia n̄ licet obſuare tpe legis
noue. iudicialia aūt etſi tpe gratie nō obli
gent: ſeruari tn̄ pn̄t ⁊ ꝺebēt ſi ſtatuant̄ ab
illis quoꝝ ē ꝯdere legē: ſicut ꝓceptū iudici
ale veteris legis ē. exodi.22 ꝙ qui furatus
fuerit ouē reddet q̄tuor oues. qḋ ſiqs rex
ſtatuat ei⁹ ſbditi ſeruare tenēt̄. ita etiā ꝺe-
miatio ꝺecime ptis ē tpe gr̄e p eccliam iſti
tuta vt. ſ. n̄ min⁹ ꝑpl's noue legis miniſtris
eiuſdē exhibeat ꝗ̄ ꝑpl's veteris legis mini
ſtris illi⁹ tpis exhibebat. cū tn̄ populus no
ue legis obliget̄ ad maiora. ſm̄ illḋ Mat.
.5. Niſi abūdauerit iuſticia veſtra pluſ ꝗ̄
ſcribarū ⁊ phariſeoꝝ nō intra. i regnū ce.
Et etiā miniſtri noue legis ſint maioris di
gnitatis miniſtris veteris legis. vt probat
apl's. 2. Cor. 3. Pꝫ ḡ ex ſupradictis ꝙ ho
mines tenēt̄ ꝺecimas ſoluē ſm̄ theologos:
partim ex iure nāli. ſ. quantū ad exhibitio
nem alicui⁹ partis. ptiꝫ ex īſtitutiōe ecclie
. ſ. q̄tū ad exhibitōeꝫ ptis ꝺecie: q̄ tn̄ pēſa-
tis opportūitatib⁹ tpoꝝ ⁊ pſonaꝝ aliā ptē
poſſet ꝺeterminare. Et hec rn̄ſio habet̄ ab
alex. ꝺe an. 3. t. 2. c. ꝺe ꝺecimis. q. i. ar. 2. o. ⁊
ex tho. 2ª 2ᵉ q. 87. c. Tenent̄ inquā hoīes
ſoluere ꝺecimas ſm̄ alexā. ꝺe an. vbi ſuꝑ. c.
cū petit̄ ab illis quib⁹ ꝺebent̄: ⁊ etiā ſi nō
petunt̄ vbi ē ꝯſuetudo. ex̄ c. ꝓuenit. ⁊. c. in
aliquib⁹. Et ſm̄ tho. vbi ſ̄. c. 5ᵐ. illi qui n̄
ſoluūt ꝺecimas in locis illis in quib⁹ ecclia
nō petit eas nō ſunt ꝓpter hoc in ſtatu ꝺa-
mnatōis: niſi forte ꝓpter obſtiationē: vt ha
bētes volūtatē nō ſoluēdi: etiā ſi peterent̄
ab eis. Nec etiā eccleſie miniſtri quib⁹ ꝺꝫ
eē maior cura ꝓmouēdi in ꝑplo bona ſpū
alia ꝗ̄ colligēdi bona tpalia: peccāt ſi ꝺeci
mas nō requirūt vbi ſine ſcandalo ꝓpter
diſſuetudinē vel aliā cām requiri nō pn̄t.
¶ Sꝫ obī̄ ꝙ beatus Jacob⁹ act. 15. dicit.
Viſū ē ſpūi ſcō ⁊ nobis nihil imponere vo
bis vltra oneris ꝗ̄ vt abſtineatis ab imo
latōe ſimulacroꝝ ⁊ ſanguine ⁊ ſuffocato
⁊ fornicatōe. ſ; dare ꝺecimas ē onerosū. ḡ
nō ē ꝓceptū credētib⁹ ꝺe gentib⁹. R̄o ꝙ l;
hoc ſit onerosū ꝑuerſis ⁊ incredulis: leue
tn̄ eſt fidelib⁹ credētib⁹ ꝺn̄m eē veracē qui
dicit Mal. 3. Inferte omnē ꝺecima in hor

reū meū vt ſit cib⁹ in ꝺomo mea: ⁊ ꝓbate
me ſup h̄ ſi n̄ aperuero vobis catharactas
celi ⁊ effundā bn̄dictōeꝫ vſqꝫ ad abūdan
tiam ⁊c.

Circa 2ᵐ articulū qui ē ꝺe ſpecieb⁹
ſiue differētijs ꝺecimaꝝ querit̄ q̄ ⁊
quot ſint ſpēs ſiue ꝺr̄ie ꝺecimaꝝ.
Rn̄deo ꝙ ſunt tres ſm̄ hoſti. ſ. pſonales:
vt ille que ꝺebent̄ ex his que ꝓueniūt ex
ope pſonali. Prediales: vt ille que ꝺebēt̄
ex his que ſic ꝓueniunt ex ꝓdijs ex̄ c. ad
apoſtolice. ⁊. c. paſtoralis. Et mixte: vt ille
que ꝺebēt̄ ex his que prouenīūt ex aīalib⁹
que gregatim paſcunt̄ in paſcuis. he eniꝫ
partim a predijs ꝓueniūt: cū ex eis viuāt
aīalia a quib⁹ ꝓcedūt. ar. ex̄ c. ꝯmiſſum. ⁊
ptim a pſonis que ea cuſtodiūt. ex̄ ꝺe re.
in. c. penul. ſm̄ hoſti. Ber. v̄o ex̄ c. ad apo-
ſtolice. ponit tn̄ ꝺecimas prediales ⁊ pſo-
nales. ⁊ ꝺecimas aīaliū cōputat inter pre-
diales. ⁊ cū eo cōueniūt ray. ⁊ gof. Sꝫ di
ctū hoſti. mihi magis placet. Itē ꝺecimaꝝ
quedā dicunt̄ maiores: quedā minores
ſiue minute. vt pꝫ ex̄ eo. ex multiplici. ⁊. c.
cū in tua. Minute aūt dicunt̄ ſm̄ glo. ibi
dem. partus aīaliū ⁊ ꝺe pullis ⁊ ouis ⁊ or
tis. ¶ Itē in veteri teſtamēto erāt quatuor
ꝺecime: ꝺe quib⁹ hiero⁹. ſup Ezec. loquit̄. ⁊
ex̄ c. ꝺecimā. ⁊ ꝺe trib⁹ eaꝝ tangetur infra
ſtatim poſt ſolutionē. q. ſequētis. ꝺe quarto
v̄o genere ipaꝝū tanget̄ etiā infra in ſeq̄nti
ar. q. vtrū ꝺn̄o pape ⁊c.

Circa tertiū articulū qui eſt ꝺe illis
quib⁹ ꝺari ꝺebēt: ⁊ a quib⁹ recipi
pn̄t ꝺecime: ⁊ ꝺe eaꝝ diuiſiōe pſcri
ptione ⁊ petitōe querunt̄ plura. Primo ḡ
bus ꝺecime ꝺari ꝺebent. R̄o. circa ꝺecimas
duo ſunt ꝯſideranda. ſ. ipm̄ ius accipiendi
ꝺecimas: ⁊ hoc ē ſpūale. ꝯſequit̄ enim illḋ
ꝺebitū quo miniſtris altaris ſeminātibus
ſpūalia ꝺebent̄ tpalia: quod ad ſolos cleri-
cos ptinet curā aīaꝝ habētes. Et ideo tn̄
ad eos cōpetit hoc ius habere. Aliud eſt
illud qḋ p ꝺecimā ꝺat̄. ⁊ hoc ē corporale.
⁊ iḋ pōt in vſū quoꝝlꝫ cedere. vnde pōt
ad laycos ꝓuenire. vt dicet̄ infra. ¶ Sꝫ ꝯ
predicta videt̄ ꝙ ꝺecime nō ꝺebeant ꝺari
clericis: ſ; potius pauperib⁹. q2 in veteri le
ge tenebant̄ hoīes ad tres ꝺecimas. ꝑmas
leuitis ſoluebāt: ꝺe quib⁹ habet̄ numeri. 18.
Secūdas quando in hieruſalē ad templū
ibant: comedebant: ꝺe quib⁹ ꝺeut. 14. Ter
tias paupib⁹ anno tertio recōdebant: ꝺe ḡ
bus patet etiā ibidem. Si ḡ tpe gratie pre

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

cepta pietatis ſunt ſeruanda: ⁊ preceptũ de
decima paupib⁹ tribuẽda ptineat ad pieta
tẽ: videt̃ ꝙ ſit ſeruandũ. Preterea dicit
Aug. ꝙ decime ſunt tributa egentiũ aiaꝝ
ergo ſunt debite paupibus. Preterea leuitis
dabant̃ in veteri lege decime. q2 partẽ aliã
in poſſeſſionib⁹ nõ habebãt. vt p3 numeri
18. vbi etiam dicit̃. nihil aliud habebunt
decimarũ oblatõe ↄtenti. S3 clerici hĩ nouo
teſtamẽto poſſeſſiones habẽt patrimonia-
les quandoq3 ⁊ eccleſiaſticas. Inſup etiã
recipiũt pmiciales ⁊ oblatiões p viuis ⁊
mortuis. ergo ſupfluit eis decimas dare. R°
ad pmũ argumẽtũ dicẽdum ꝙ ille decime
2e reſeruabant̃ ad ſacrificia offerẽda. Cũ
igit̃ ceſſauerint huiuſmodi ſacrificia: locũ
nõ habẽt in lege noua. Tertie aũt decime
quas cũ pauperib⁹ debebant comedere re
manſerũt ampliate per hoc ꝙ dñs nõ tm̃
decimã partẽ ſ3 etiam oĩa ſuperflua iubet
dari paupibus. ſm illud Luce. ii. Quod ſu
peſt date pauperibus. Ipe etiam decime q̃
miniſtris eccleſie dant̃ per eos debent pau
peribus diſpenſari. Hec ex tho. 2a 2e q. 87.
ar. 3. o. ⁊ alex. de an. 3. t. 2. c. de decimis. q. 4.
ar. 3. Ad 2m argumẽtũ dicẽdum ꝙ ſicut
patet ex dictis quedã decime ſpãles dabã
tur leuitis nõ tm̃ ꝓpter coꝝ ſuſtẽtatõe3: ſ3
etiam vt ex eis paupibus ſubuenirent. Ad
hoc autẽ nõ ſunt ſupflue ſ3 neceſſarie poſ-
ſeſſiões oblatões ⁊ pmicie cũ decimis. hec
tho. vbi ſupra. c. 2m. Utrũ clerici habẽtes
pr̃imoniũ ſufficiens vel aliquos redditus
licite recipiant decimas. R°. ſm ray. ⁊ gof.
ꝙ ſic ſi ſeruitiũ eccleſie pro quo decimas
pcipiunt faciant. 12. q. 2. charitatẽ. al' ſacri-
legiũ cõmittũt: ⁊ ide3 eſt ſi in malos vſus
cõuertant. i. q. 2. clericos. ⁊ c. paſtor. Scd3
etiã hoſti. in ſũ. e. ti. clerici quib⁹ debent̃ de-
cime: q̃ticunq3 delinquant: niſi ſint noto-
rij licite decimas exigunt. nec ſine volũtate
coꝝ debent alijs etiam paupib⁹ dari. ex̃ c.
tua nobis. §. pterea. debent̃ eni deo ⁊ pre-
ſbris curam habẽtib⁹. ergo debent eis reddi.
16. q. 5. decimas. ⁊ in plurib⁹ alijs. c. Caue-
ant tamẽ ipſi clerici ne licite receptis illici
te abutant̃. Dicit etiã ibidẽ poſtea. §. ergo. ⁊
quaſi in fi. ꝙ ſi clericus nõ faciat ſeruitiũ
eccleſie: nõ d3 eas recipe; vel ſi ſit notoriꝰ
fornicator: laycus nõ tenet̃ ſibi dare deci-
mã: ſ3 ꝓprimo ſupiori: qui d3 eã in vtilita-
tẽ illius eccleſie cõuertere. Nec obſtat. c.
tua nobis. quia intelligit̃ de occultis. ⁊ hoc
etiã dicit ſuper. c. tua nobis. Secũdũ vero
Inno. in glo. e. ti. circa pn. clericis dari de-

bent decime q̃ticũq3 ſint diuites vel mali
vt dicitur in. c. tua nobis. Scdm vo alex.
de an. 3. t. 2. c. de decimis. q. 4. ar. 3. c. clici
qui ſufficienter habẽt vnde poſſint viuere
ſm ſtatũ pſone: ꝓñt decimas recipe vt pcu
ratores in neceſſitatẽ pauperũ ⁊ vtilitate3
eccleſie. non autem in vſus ꝓprios vel ma
los cõuertendas. imo ſi in vſus ꝓprios cõ
uertant ſacrilegium cõmittunt. ſi vero in
malos iudiciũ incurrunt. De talibus eni
intelligit̃ illud aug. ad bonifaciũ. Si inqt
priuatim que nobis ſufficiant poſſidemus
non illa noſtra ſ3 pauperũ ſunt quoꝝ pcu
rationẽ quodãmõ gerimus: nõ ꝓprietate3
nobis vſurpatõe damnabili vendicamus
22. q. 2. Et illud hiero. ad papã damaſũ.
Clericos illos cõuenit eccleſie ſtipẽdijs ſu
ſtentari quib⁹ parentũ ⁊ ꝓpinquoꝝ nulla
ſubſidia ſuffragant̃. qui autẽ bonis pentũ
ſuſtentari pñt ſi quod pauperũ ẽ accipiunt
ſacrilegiũ cõmittũt: ⁊ per abuſionẽ talium
iudiciũ ſibi manducant ⁊ bibũt. Ad hoc
etiã facit illud aug. Decime ſunt tributa
egentiũ animarũ. ¶ Cui eccleſie ſiue cui⁹
eccleſie clericis debent decime dari. R° ſ3
hoſti. ⁊ her. ex̃ c. cum ſint homines. in glo.
2. ⁊ Inno. ex̃ c. ad apoſtolice. Decime per-
ſonales dari debent eccleſie pꝛochiali ſiue
baptiſmali ⁊ de iure cõmuni. i. illi eccleſie
in qua dantes audiunt diuina ⁊ percipi-
unt ſacramenta. 16. q. i. queſti. ⁊. 13. q. i. §. i.
prediales vero dari debent illi eccleſie ifra
cuius parrochiam predia ſunt ſita. ex̃ co.
quoniam. niſi aliud obtineatur vel de pre
ſcripta ↄſuetudine. ex̃ c. cũ ſint hoĩes. ⁊ ad
aplice. vl' de ↄuẽtõe. ex̃ c. ex multiplici. ſug
geſtũ. vel niſi ſint preſcripte: vt infra dicet̃
De mixtis vero ſm hoſti. ſi apparet ↄſue-
tudo ẽ ſeruanda. ſi nõ apparet ⁊ aĩalia ↄti
nue paſcunt̃ in predijs ꝓprie parrochie:
ipſi ſunt dande. ⁊ al' videt̃ ꝙ diuidi debẽt
inter eccleſiã vbi paſcunt̃ ⁊ ꝓpriã. ar. ex̃ de
teſ. relatũ. §. vlti. Et hoc rõnabile videt̃.
q2 ꝓpria dat paſtorib⁹ ſacramẽta: ꝓpter q̃
dat̃ precipue decima. ex̃ e. c. 2. Secũdum
vero her. ex̃ c. ad apoſtolice. vbi aĩalia pa
ſcunt̃ continue ibi debent ſolui decime. ex̃
c. cõmiſſum. ſi vero p medietatẽ in vna ec
cleſia ⁊ p medietatẽ in alia equũ ẽ vt int̃
eas diuidãt̃. ar. ex̃ de teſta. relatũ. i fi. ⁊. i. q
2. c. fi. Et idẽ ẽ ſi iaceãt hic ↄtinue ⁊ paſcã
tur ibi ↄtinue. ar. ff. ad mũicipales. aſſũptio
Et ſilr ſiqs hic iacẽt ⁊ ibi larẽ hñet pſona-
les decimas ⁊ oblatões diuidere deberet.
Alij diſtiguũt ꝙ aliquis aĩalia ſua paſcit

n aliena parrochia aut tanꝙ̄ aduena ⁊ ex̄
neus. ⁊ tūc ſoluet decimā ꝓprie parrochie
Aut tanꝙ̄ incola: q꞉ nihil ſoluit ꝓ paſcu
is ⁊ ibi ea ↄtinue hꝫ: ⁊ tunc ex̄nee ſoluet.
q꞉ quo ad hoc eius parrochianus cēſeť.
ſic notat hu. 16. q. i. decimas. ⁊ facit ꝓ hoc
ꝙ qui paſcuariū ſoluit: eccleſia extͣnea de
eo decimā habere dꝫ. Scđꝫ hoſti. aūt videť
tutius dicere ꝙ in vtroqꝫ caſu paſcuariuꝫ
eſtimari dꝫ. Ray. vͦo dicit ꝙ ſi paſtoꝛ hꝫ
domiciliū in vna parrochia ⁊ ouile ī alia
de lacte fetu ⁊ lana illi eccleſie dabit decimā
infra cuiꝰ limites ſunt p̄dia ſita. q꞉ inde ſu
ſcipiūt alimētū aīalia. ⁊ ſunt tales decime
p̄diales. Idē dicit alex. de an. 3. t. 2. c. ď deci
mis. q. 4. ar. 4. ar. ex̄ c. ↄmiſſum. Ꝭ aūt ho
ſti. ↄcedit quo ad fetū: ꝭ quo ad alia dicit
vt habitū ē ſupra. Tho. vͦo dicit. 2ᵃ 2ᵉ. q.
87. ar. 3. c. 2ᵐ. ꝙ q꞉ gregis fructꝰ ex paſcu
is ꝓueniūt magis debeť decima gregis illi
eccleſie in cuiꝰ territoꝛio grex paſciť ꝙ̄ ei
in cuius territoꝛio ouile locať. Ex p̄dictis
pꝫ ꝙ decima dari dꝫ eccleſie parrochiali.
16. q. i. ſtatuimꝰ. ⁊ c. ď decimis. Nec obſtat
illud ex̄ c. qm̄. ⁊ ď preſcrip. ď quarta. per q̄
. c. videť ꝙ decima epō dꝫ dari. q꞉ loquū
tur ď ↄſuetudine. Non obſtat etiā illud ex̄
c. dudū. q꞉ ibi petebat eps̄ eccleſias ⁊ deci
mas ptinētes ad eas. vn̄ agit noīe eccleſie
parrochialis ſibi ſbiecte: cū nō ſit alius q̄
agat. ex̄ ď ſucceſ ab inte. c. vlti. in fi. vbi lo
quiť ď decimis in parrochia epī poſitis.
vel loqͥť ď decimis q̄ ad ſuā canonicā poꝛ
tionē. qđ ē verius ꝭꝫ hoſti. De hac mā̄ ſatis
habeť ex̄ c. cū ↄtingat. ī glo. 2. ⁊ c. dudū. ī
gl. 2. vbi ber. vult ꝙ decime nō ptinēt ad
epm̄. ⁊ ꝙ in decimis eccleſiaꝝ parrochia
liū nō hn̄t epī aliquā poꝛtionem. Capitula
vero que dicunt quartam decime dandā
eſſe epō: loquuntur ď decimis eccleſie ca
thedralis. vel loquuntur ď ↄſuetudine: nō
ď iure. ꝭm enim ꝙ habeť ex̄ c. cum ſint ho
mines. in tex. ⁊ glo. in decimis ſoluendis
ↄſuetudo ſpectatur. ⁊ hoc ſi ſit ſcripta per
quam iuri cōmuni preiudicať. alꝰ ſecus ē
ex̄ de ↄſue. cum dilectus. ¶ Sed quomō
debent decime diuidi. Rͦ. diuidi debēt ꝭꝫ
ↄſuetudinē loci: vt eps̄ habeat dimidiam
tertiā vel quartā. clerici vͦo ſeruiētes eccle
habeāt aliā. 10. q. i. antiquos. ⁊ ex̄ c. qm̄. ⁊
ď p̄ſcrip. ď quarta. Si aūt nō apparet con
ſuetudo diuidanť in quatuoꝛ partes. qua
rum vna epō. alia p̄ſbꝛo. tertia fabꝛice. q̄r
ta pauperibus aſſignetur. 12. q. 2. quatuoꝛ.

ꝭm hoſti. ¶ Quid ſi epī vel religioſi ď con
ſuetudine percipiant omnes decimas ali
cuius parrochie. nūquid nō obſtante tali
ↄſuetudine poterit preſbꝛo qui non habet
vnde viuat poꝛtio cōpetens aſſignari. Rͦ.
ꝙ ſic. hoc enim eſt expꝛeſſum ex̄ de p̄ben.
extirpande. §. cum igiť. ¶ Quid ſi ↄſueuit
vna eccleſia percipe decimā de blado ⁊ al
tera de vino. ⁊ illa terra que prius erat p̄
dialis ſit facta vinatoꝛia vel ecōuerſo. Rͦ.
ꝭm hoſti. illa eccleſia que primitus percipi
ebat de blado dꝫ nunc pcipere de vino. q꞉
lꝫ mutetť qualitas terre: nō tamē ſba. ⁊ Ꝭ
eſt ſatis expꝛeſſum ex̄ c. ↄmiſſum. §. ⁊ ſic
etiam de paſcuis. Et lꝫ ↄſuetudo in vno p̄
dio ſit p̄ſcripta ab alia eccleſia: non tamen
extendeť hec ↄſuetudo ad aliud p̄rediū:
quod de nouo colitur. ex̄ c. cum ↄtingat.
Et ideꝫ dicit hoſti. ex̄ c. cū in tua. Et addit
ibi ꝙ ſi due eccleſie ↄſueuiſſent ab ātiquo
ſimul percipe in eodē p̄redio diuerſas deci
mas ānuatim: nō videt quare hoc ſtare n̄
poſſit. puta ſi in eodeꝫ agro ſit decima vini
⁊ arboꝝ: lꝫ hoc non placeat Inno. vt pꝫ
per eius glo. in. c. cum in tua. ¶ Quid de no
ualibus. Rͦ ſi ſint infra limites alicuius
parrochie: ⁊ de hoc non dubitetur: pertinet
ad illam: ſalua canonica epī. In dubio vͦo
poteſt eps̄ cui voluerit gratificare vel ſibi
retinere. ex̄ c. quoniā. plerīqꝫ tamen ⁊ epī
indiſtincte omnia noualia totius dioceſis
a quocūqꝫ recuperare poſſunt: qui vſurpa
re ſibi nituntur. ↄtra tex. ex̄ c. cum in tua.
abutentes iuribus dicentibꝰ ꝙ decime ⁊
oblationes in poteſtate conſiſtunt epiſco
poꝝ. 16. q. 5. §. cuꝫ ergo eccleſia. ⁊ c. ſequen
tibus. quia illa ⁊ ſimilia ſunt vera: non vt
ſibi ea appropꝛient: ſed vt ↄmuniter diſpē
ſent. 12. q. i. §. ſi q̄ res eccleſie. ⁊ c. p̄cedenti.
Eſt igiť hec veritas ꝙ nec de noualibꝰ nec ď
recuperatis: etiā a laycis dꝫ eps̄ retinere niſi
canonicā ſuā. hoc ē quatenꝰ percipiebat de
antiqͥs pcipiat ⁊ de his. ex̄ de cēſi. eccleſiis
Hec hoſti. ¶ Ad Ꝭ nō ꝙ cui ↄcediť pcipe
decias de terre laboꝛibꝰ: qđ ē maiꝰ: pōt etiā
recipe decias de noualibꝫ: qđ ē minꝰ. ex̄ c.
ex pte. 3. niſi acqͥſierit eas p p̄ſcriptiōeꝫ q̄ ē
odioſa. ex̄ c. cū ↄtingat. vel niſi laycꝰ hēat
eas p p̄uilegiū. ex̄ c. tua. ī. cū. tale p̄uilegiū
ſit odioſum. ex̄ c. ad hec. ꝭm hoſti. Et ber.
ex̄ eo. cum ↄtingat. ⁊ Inno. ſuper. c. tua.
Et religioſis etiam qui veteres decimas a
laycis in aliquibus parrochiis habuerūt
ī eiſdē decime noualiū nō accreſcunt. li. 6.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

c.ſtatuto.§.nec ꝓ eo.niſi alia cauſa rōna/
bilis ſbſit: vt dicit̄ ibidē.ſm Inno.aūt ſup
c.cū ꝯtingat.cauſa rōnabilis ē priuilegiū
vel tranſactio vel alia ſimilis vel ſpūalis ꝑ
ſcriptio in ſingulis agris noualiū.Barto.
aūt in queſtionib⁹ dicit ꝙ ſi clericus ꝑſcri/
pſit ius decimandi vniuerſalr̄ tūc habebit
decimas noualium.ſecus ē ſi preſcripſit ꝑ
partes. ¶ Quid de prediis q̄ non ſunt ſita
infra terminos alicuius eccleſie parrochi/
alis:ſunt tamē ſita infra termios ciuitatis
Rndet he.ex̄ de parroch.c.vlti. ꝙ epūs ꝑt
ſi vult inde decimas accipe.ex̄ c.qm̄.quia
ſaltem ſunt in parrochia eius.nō ē tn̄ ext̄/
neū a rōne vt tunc eccleſie ſue parrochiali
decimas ſoluat:ſi ita ꝯſuetudo habeat. ar.
ex̄ c.ad apoſtolice.ꝛ.c.in aliquib⁹.in fi.
Quid de inſulis. Rndet he.ex̄ c.qm̄.ꝙ ď
illa prouincia ſunt cui adherent:ꝛ ibi deci/
mas dare ꝛ iudicari debēt.ff. de iudi.iſule.
¶ Utrū religioſi poſſint decimas accipere.
R° ꝙ ſic.ſ.illas que ſibi ꝯceſſe ſunt aucto
ritate eccleſie.al' nō. vnde hiero⁹ ad dama.
papā. Quicquid habent clerici pauperū ē
Et ſodit. Ideo maxime curandū ē vt de de/
cimis ꝛ oblationibus qualem voluerint ꝛ
potuerint cenobiis ſuſtētationē impendāt.
Si dicat̄ ꝙ leuitis debebant̄ decime in ve
teri lege.ergo ſimiliter in noua lege debēt̄
clericis qui ſucceſſerunt leuitis. non ergo
religioſis. Rndet̄ ꝙ religioſi ī ordine leui
tico ꝯputant̄.vere enim eſt leuita cui con/
uenit illud quod dicit̄ de leuitis Deut.33.
Qui dixit patri ꝛ matri neſcio vos: ꝛ fra/
trib⁹ ſuis ignoro illos ꝛc̄. Seminant etiam
ſpūalia ꝛ ꝓ ſe orando ꝛ ꝓ alios.ſ. miſtros
ꝛ ꝑſbros idoneos in capellis quoꝝ ꝑroni
ſunt inſtituēdo: ꝛ eis bñficiū ꝯpetens aſſi/
gnādo. Qð ſi nō faciāt poſſidēt decimas in
iuſte. Hec ex alex.an.3.t.2.c. de decimis.q.
4.ar.2.c.ꝛ.c.pᵐ.ꝛ 2ᵐ. Ad hoc nota ꝙ ꝑ/
uilegiū ꝯceſſum aliquib⁹ vt poſſint ꝑcipe
tantundē de decimis noualiū quantū ātea
ꝑcipiebāt forte priuilegio vel ꝯpoſitione vl'
infeudatōe vel preſcriptōe:vel quocunqꝫ
alio modo de decimis veterum predioꝝ n̄
extendit̄ ad illas decimas quaſi tpe date
illius ꝑuilegii alii poſſidebant.ſ.iure ſuo tā
q̄ꝫ debitas ſibi.li.6.ex̄.c. ſtatuto. Et idē ꝑt
dici ſm Io.an.ſi bonafide poſſidebant.ſꝫ
ꝓprietatem iuris nō habebant:niſi ſola bo
nefidei poſſeſſio vires priuilegii impediat.
Si aūt violenta ꝛ malefidei poſſeſſio eēt:
priuilegiū impediret ſm Inno. ꝛ hoſti.qui

notant hoc ex̄ de priui.cū dū.ad hoc.ꝛ ex̄
de reſti.ſpo.grauis.ꝛ de ꝑſcrip.c.vlti. Item
priuilegiuꝫ predictū extendit̄ ad decimas
noualiū habendas tn̄ in illis locis in qb⁹
habebant prius decimas veterū. Et hoc ī
illa quantitate ꝛ nō vltra in qua percipie/
bant decimas veterū:quando priuilegiuꝫ
illud fuit impetratū.ita tamē ꝙ ſi tempore
date percipiebant decimas veterū totaliter
non ꝑcipiebant decimas noualiū vltra me
dietatē:preter ciſtercienſes ꝛ carthuſieſes
qui non aſtringunt̄ quin poſſint ꝑcipe vl
tra medietatē.li.6.c.ſtatuto.§.nec ad alios
ꝛ.§.ſe. ¶ Inſup nota ꝙ vbi ꝓ huiuſmodi
cōceſſionē decimarū adeo grauant̄ eccl'ie
parrochiales ꝙ earum rectores cōgrue ſu
ſtentari ꝛ ꝯmode iura epālia exhibere nō
poſſunt:prouideri debet per ordinarios lo/
coꝝ ꝙ eiſdem rectorib⁹ tm̄ relinquat̄ de ꝓ
uentib⁹ earū:ꝙ exinde ꝯpetentē ſuſtentati
onē habere:ꝛ epālia iura poſſint ſoluere:
atqꝫ onera ſupportare.li.6.eo. ſtatuto.§.vt
aūt onera.ſ.legatoꝝ.nuncioꝝ ſedis aplice
collectoꝝ ꝛ ſimiliū. Utrū dño pape debe/
ant a prelatis exhiberi decime decimaruꝫ.
videt̄ ꝙ ſic.quia numeri.18.ſicut leuitis ꝑ
cipit̄ dari decimas a populo.ita etiam eis
precipit̄ ꝙ ſūmo ſacerdoti.ſ.pontifici deci/
mam decimarū tribuant. ergo ſicut pars
prima precepti eſt ſeruanda: ita ꝛ ſecūda
R° dicunt quidam ꝙ non.quia difficile
eſſet ꝯgregare decimam decimarum per
totam xpianitatem. vnde eccleſia ordina
uit ꝙ ipſe dominus papa habeat propriaꝫ
dioceſim cui preſit imediate: in qua ſi vlt
decias hꝫ. Hꝫ etiā multa regalia q̄ ſibi cō
tulerūt ipatores. vn̄ ſufficienter cib⁹ habet̄
in domo ei⁹.oīa etiā bona eccl'ie ſūt ſua: ꝛ
ex eis accipit qð placet. vn̄ n̄ oportuit de/
cimā ptē ſibi dare vel taxare. Aliis videt̄
ꝙ ipſi debent̄ decime decimaꝝ ſi petat: ꝛ
eccleſie neceſſitas h̄ requirat. al' iferiores ei
ſoluere nō tenēt̄. hec ex alex.ď an.3.t.2.c.
ď deci.q.4.ar.6. 2ᵃ ᵐ ſniaꝫ teneꝫ tho.2ᵃ 2ᵉ
q.87.ar.4.c.3ᵐ. Utrū laye⁹ decimā licite
poſſit recipe. R° aut laye⁹ ſup h̄ hꝫ ꝑuile/
giū romane ſedis ad tp̄s vel ipꝑetuū: aut
nō.ſi n̄ hꝫ dicūt qdā vt roď. ꝙ ſi ꝑcepit a
tāto tpe ꝙ n̄ extat memoria qete ꝛ pacifi/
ce ꝑſumēdū ē ꝓ eo ꝙ ē i feudū ab antiquo
conceſſa.ar.extra ď v.ſig.ſuper quibuſdā.
.§.p̄.Et ſic poſſet intelligi illud ex̄ eo.ma.
ſm vo hoſti.nō ē verū.q2 in talib⁹ null⁹ nu
mer⁹ ānoꝝ laycū defendit.ex̄ ď ꝯſue.c.fi.

Nec obſtat predictus. §. preterea. quia lo quit᷑ de temporalib⁹. Nec obſtat qd dicit aliqua iura de decimis ab antiquo ꝯceſſis quia intelliguntur de decimis iuſte ꝯceſſis ſm gof. ⁊ ſm hoſti. intelligunt᷑ de cōceſſis ante decretalē Urbani pape. citra enim nō poterant ab epo vel abbate cōcedi. ⁊ idē intelligit de quolꝫ inferiore papa: vt in cō ſtitutione feudi ꝯceſſi ꝑ epm vel abbatē Item ſi eps vel abbas quam ꝯſtitutionē forte ray. non viderat: cum ſcripſit hoc eē ꝓhibitū a tempore ꝯcilij alex. extra c. pro hibemus. Si aūt priuilegiū habꝫ licite exi git: ⁊ licite ei ſoluit᷑: ſicut in priuilegio con tinet᷑. quia hoc poteſt dicta ſedes ꝯcedere. Sic intellige illud extra c. a nobis. ⁊ ſimilia c. hoc tamē facere nō debet niſi ex iuſta cā vt fauore fidei. puta ſi ꝯcedat᷑ alicui ꝓnci pi ꝙ ꝑcipiat decimas oīum locoꝝ pagano rum hereticoꝝ vel ſciſmaticoꝝ quos pote rit ſbiugare ⁊ ad vnitatē eccleſie reducere di. 63. adrianus in ſinodo. tamē rōe talis priuilegij non debet ſibi noualia vēdicare. extra c. ma. in fi. ¶ Utrū autem in h caſu ꝑcipere poſſit decimas illarū rerū que non ꝯſueuerūt decimari: ray. dubitauit. ſ hoſti. determinauit ꝙ nō. quia tale priuilegiū eſt odioſum: ⁊ ideo reſtringendū. ar. extra de ſpon. iuuenis. Secus eēt ſi clerici ꝑciperēt. extra c. cum in tua. quia tunc ē fauorabile ⁊ ideo ampliat᷑. ¶ Sed obi᷑ contra predi cta. quia decime debētur ex lege diuina: vt dictū eſt ſupra. papa autē non eſt ſupra le gem diuinā. ergo videtur ꝙ non poſſit in precepto de decimis diſpenſare. Rndet ad hoc hoſti. ꝙ ſunt aliqua precepta in qbus non verſatur aliqua vtilitas priuata vel tēporalis: niſi quis ꝯmittat in preiudiciū alterius: vt in furto. ⁊ ideo talia ſine pecca to non poſſunt omitti quo ad precepta af firmatiua: vel ꝯmitti quo ad negatiua. ⁊ in his nullam poteſtatē habet papa. Et ſic debent intelligi iura predicta. Aliqua vō ſunt in quibus verſatur aliqua vtilitas ꝓ uata ſiue temporalis: in quibus nemini ꝓ iudicium paratur: imo peccatum ē niſi red dātur: vt in decimis. Et cum temporalitas ſpectet ad eccleſiam ⁊ ad eam: cuius vica rius vniuerſalis papa poteſt ī his diſpen ſare: diſponere: ⁊ ſtatuere ſicut ſibi placet. extra de tranſla. c. i. z. 3. ⁊. 9. q. 3. cuncta ꝑ mundum. Et ſic ſine iniuria alicuius ꝯce dere poteſt layco ꝙ decimas alicuius loci percipiat: vel non ſoluat. Ricar. vero. 4. di. 17. q. 2. ar. 7. c. 4m. reſpondet ad predictū argumentū diſtinguendo hoc modo. ſ. ꝙ inquantū per decimam intelligitur aliqua portio neceſſaria ad ſuſtentationē mini ſtrorum dei: dare decimam eſt de iure natu re. ⁊ ſic papa diſpenſare non poterit: quin homines teneātur decimas dare. quia nō poteſt diſpenſare ſupra ius nature. Inquā tum autem accipitur ꝓ parte determinata . ſ. decima: fuit de iure diuino quantum ad populum iſrael: ſed quantum ad alios ha bentes poſſeſſiones temporales eſt de iure poſitiuo. ⁊ ſic papa diſpenſare poteſt. Or etiam decime ſunt bona eccleſie quoꝝ pa pa eſt diſpenſator principalis: poteſt illis ī quibus ratio exigit: vt religioſis ⁊ paupe ribus decimam dare quam al' tenerentur ſoluere. Ber. vero extra c. a nobis. dicit ꝙ papa non dat alicui priuilegiū de decimis non dandis vel accipiendis: ſed concedit decimarū adminiſtrationē: vt inde ſuſtenta tionē ſumat: ⁊ reſiduū pauperib⁹ tribuat. Et ſic concedit monachis. ſic etiam poſſꝫ concedere laycis. Uel lꝫ papa diſpenſare poſſit contra ius naturale: remittendo ali cui decimas ſpecialiter: non tamen poteſt facere ꝯſtitutionē per quam tollatur prece ptum totaliter. quia ius naturale perma net immutabile. di. 5. in principio. Et hoc eſt verum quantum ad ſui totalitatē. hec her. vbi ſupra. ¶ Obi᷑ inſuper contra hoc qd dictū eſt in primo mēbro ſolutionis ꝑmiſſe quia ſuper illud Mat. 18. Si peccauerit in te frater tuus ⁊c. dicit glo. Peccat qui fra trem ſuū peccantē videt ⁊ tacet. ſicut qui peccanti non indulget. ſi ergo layci ꝑcipi endo decimas peccant mortaliter: peccat ge neralis eccleſia tacendo: ⁊ non repetendo: nec arcendo. ſed hoc dicere eſt incōueniēs ꝙ layci decimas retinēdo ex ꝯſuetudine nō peccant. Si dicat᷑ ꝙ eccleſia ꝓpter ſcādalū tacet. timet. n. ne ſi decimas a militib⁹ exi geret: ſcādalū eccleſie pueniret. Cōtra. ſic dicit auctoritas. vitas iuſticie nō ē ꝓpter ſcādalū dimittēda: ſicut nec vitas vite vl' do ctrine. ſi ḡ de vitate iuſticie ē ꝙ detentores reꝝ eccleſiaſticaꝝ ꝑ cēſurā eccliaſticā res illas reddē cogāt᷑: videt᷑ ꝙ ecclia nō obſtā te aliq̄: tenet᷑ cogē laycos ad reſtitutōē de cimaꝝ: ⁊ ſi nō fac̄ peccat. cū ḡ h nō faciat nō ē ꝯ vitatē iuſticie ꝙ layci poſſideāt decīas. Rn̄ ꝙ vitas iuſticie nō dꝫ dimitti vl' differ ri ꝓpter ſcādalū pticulare: ſ ꝓpter ſcādalū gñale: q. ſ. gñaret ſciſma vel piculū gñale.

Jn talibus enim dicit aug. Hoc ſolū bene
agitur vnde ⁊ vita hoīꝫ vniuerſalis cor
rigat᷑. Jn generali vero ſcandalo nō ſeq᷑
correctio delinquentiū vel alioꝝ. ideo deci
marū repetitio ſuſpēdēda eſt ꝑpter ſcādalū
generale: quod ſequeret᷑ ſi decimas a mili
tibus eccleſia p cenſuram eccleſiaſticā exi
geret. vnde aug. ad bonifaciū. Ubi p gra
ues diſſenſionū ſciſſuras nō huius aut illi
us hominis ē piculū: ſ; latet ſtrages pluri
moꝝ: detrahendū eſt aliquid ſeueritati: vt
maiorib⁹ malis ſincera charitas ſbueniat
di. 50. vt ꝯſtitueret᷑. ad finē. Et ideo eccl'ia
ſalubriter ⁊ meritorie decimas que detinēt᷑
a laycis repetere ceſſat. Hec de alex. de an.
3. t. z. c. de decimis. q. 4. ar. 1. o. ¶ Ad h̄ nō
q̄ priuilegiū layco ꝯceſſum de decimis pci
piendis in caſib⁹ plurib⁹ expirat. Primo
ſi talis pnceps abutat᷑ pulegio. ſ. eccleſiaꝫ
impugnando. ii. q. 3. priuilegiū. ⁊ ar. ex̄ de
dona. c. fi. Secūdo ſi non faciat p poſſe
illud ꝑpter quod priuilegiū eſt ꝯceſſum.
ex̄ de dona. cū dilectus. Tertio ſi ſcienter
venerit ꝯtra priuilegiū. ſ. ſuſtinendo q̄ ec
cleſia ad quaꝫ ſpectat pcipiat per. 30. ānos
decimam layco ꝯceſſam. ex̄ de priuil. ſi de
terra. Quarto ſi per illud pulegiū ledat᷑
enormiter ius perſonale. ex̄ c. ſuggeſtum.
Quinto ſi priuilegio expreſſe renūciauerit
ex̄ de regula. ſtatuimus. ⁊. 7. q. 1. q̄ꝫ periculo
ſum. Sexto ſi auctoritate epī ius ſuū ali
cui eccleſie vel loco religioſo dedit. extra d̄
his que fi. a pla. cū apoſtolica. ¶ Septimo
ſi aliquod enorme ꝯmiſit ꝯ eccleſiā a qua
feudū tenebat vel occidēdo vel mutilādo
p ſe vel per aliū rectorē vel clericū ſuū. ex̄
de penis. in quibuſdā. De hoc etiam potes
quoſdā alios caſus colligere infra hoc. co.
ti. in fi. 6. articuli. ¶ Quid ſi layc⁹ detineat
decimā alicuius eccleſie ab antiquo in feu
dū: ⁊ eam aliȷ̄ eccleſie velit ꝯferre. Rndet
hoſti. q̄ pmo monēdus eſt vt reſtituat ꝓ
prie eccleſie: q̄ ſi nolit tolerari pōt q̄ det
aliȷ̄ eccleſie cū ꝯſenſu epī. nec ad hoc requi
tur ꝯſenſus capituli. ex̄ de his que fi. a pla
ſine ꝯſenſu capi. cū apoſtolica. §. qꝛ vero.
⁊. §. vlti. Sꝫ ſi detinet eā iniuſte monēdus
ē ⁊ cogēdus vt eā reſtituat eccleſie ꝓprie.
ex̄ de re. ec. nō alie. c. 1. vbi tn̄ timet᷑ de ſcan
dalo tolerari pōt q̄ det aliȷ̄ eccleſie. ar. 1. d.
c. cū aplica. De hoc habet᷑ ex̄ c. interdici
mus, in glo. ¶ Quid ſi ꝑtermittat᷑ pdicta
monitio. nūquid tenebit alienatio. Credit
Rod. q̄ ſic: lꝫ malefaciat epſ q ꝑtermittit

eā. Quid ſi laycus decimā dare velꝫ epo
ꝯſentiēte capitulo ſuo. R⁹ recurri debꝫ ad
archiepm. ex̄ de iurepa. nullus. qꝛ auctori
tas epī requit᷑: ⁊ ipe nō pōt eē auctor in ꝓ
pria cā. ex̄ de cenſi. ꝓhibem⁹. Et archieps
inducat militē vt eccleſie parrochiali deci
mā reddat: ſalua canonica epī. q̄ ſi n̄ poſſit
ad hoc induci: ſ; oīo vult totū epo dare; pt
hoc auctoritate archiepī facere. ex̄ de his
que fi. a pla. cū aplica. Si aūt forma hec
nō ſeruet᷑ nō videt᷑ valere qđ agit᷑. ex̄ de
reſcrip. cū dilecta. in fi. hec hoſti. ¶ Sꝫ cui
ſoluēt decimas pſonales reges ⁊ pncipes.
R⁹ ſm Inno. ex̄ de maio. oēs. ſoluēt epo i
cuius dioceſi habēt domiciliū pncipale. ⁊
ſi in duab⁹ dioceſib⁹ pncipalr habitēt illi
duo inter ſe diuident. ¶ Quid ē de decima
venatōis ⁊ piſcatōis. R⁹ ſm Inno. ex̄ c.
nō ē in poteſtate. talis decima ē pſonalis.
qꝛ prouenit ex ope hominis. vnde dari de
bet eccleſie vbi p ānū pcipiunt᷑ ſacra. ⁊ h̄
ē verū ſiquis libere piſcat᷑ ⁊ venat᷑. quia
ſi daret᷑ pciū inde vel pars: videt᷑ q̄ de il
lo pcio vel parte dari deberēt decime eccle
ſie baptiſmali. qꝛ tūc nō ex miſterio hoīs:
ſ; ex aqua ⁊ terra proueniunt. Itē videt᷑
q̄ ſiquis capiat piſces in mari: ⁊ portet in
ſtagnū: ⁊ ibi viuant aliquot dieb⁹: decias
debeat inde habere eccleſia in cuius par
rochia eſt ſtagnū. Idem videt᷑ de beſtijs
recluſis. ar. ex̄ c. cū nō ſit in hoīe. Aliȷ̄ autē
dicunt q̄ ſunt decime pſonales: ⁊ debēt
dari eccleſie vbi percipiuntur ſacramēta.
Item ſi arborē exciſam de ſilua portet qs
ad aliquem portum: vt ibi vendat eā nō
debet ſoluere niſi decimaꝫ eius quod va
lebat in ſilua; vel melius deductis expen
ſis factis in deducēdo decimā ſoluet᷑. hec
oīa Inno. Dicit etiā ex̄ c. ꝯmiſſū. q̄ ſi pa
ſcua vendūt᷑ decima pcij dꝫ ſolui eccleſie
prochiali. Si aūt dn̄s fundi patiat᷑ ḡris ibi
beſtias paſci: cū herba trāſeat cū onere ſuo
. ſ. decime: dn̄s beſtiaꝝ decimā valoris to
ti⁹ herbe dare dꝫ. ff. d̄ vſufru. Utꝝ decie p
ſcribi poſſint. R⁹ q̄ ſic ab aliq̄b⁹. ab aliq̄b⁹
aūt nō. Layci. n. nō pn̄t eas pſcribere. ex̄ d̄
pſcrip. cām. Qui nec ſe quomin⁹ ſatiſfaciāt
aliq̄ ꝯſuetudine pn̄t defēdere. vt videbit᷑
infra. Clericus aūt ſi prochiā hēat pōt eā
pſcribē. ⁊ ſic porrochia ꝯ parrochiā. ex̄ d̄
pſcrip. de q̄rta. Nota tn̄ ſm Inno. q̄ q pe
tit decimas i ālia prochia rōe pſcriptiōis
dꝫ pſcriptōēꝫ de ſingul' fundis p ſe ꝓbare
qꝛ ꝓbatio de vicinis nō ꝓbaret de aliȷ̄s.

Religioſi vero non habētes pꝛochias nō
poſſunt eas pſcribere. quia nec poſſidere.
16.q.i placuit.imo tenent̃ ſoluere: niſi ſint
puilegiati: vt dicet̃ infra. ex̃ c.nuper. in
glo.3. vbi ſatis de hoc. Rectores tamē par-
rochiarū eas preſcribūt.ex̃ c.cū ↄtingat
Quia tamē timet̃ ne cām a laycis habue
rint:probare titulū debēt. Sic intelligi pōt
illud ex̃ c.dilecti.ar.ex̃ c.interdicimus. ⁊
c.nuper.in glo.vbi ſatis de hoc. Idem eſt ſi
laycus teneat rem eccleſie.ex̃ de proba.li-
cet.Sed parrochia ſecularis contra parro
chiam ſecularē nō habet neceſſe titulū oſ-
dere. Sic intelligi pōt illud ex̃ de pſcrip.
vigilanti. ¶ Sed nunquid eccleſia vnius
epatus pōt pſcribere decimas alteri⁹ epa-
tus. R° vt habet̃ ex̃ c.cū ſint hoies:hoc
difficile nimis videt̃.ſ; ſm glo. non eſt im
poſſibile.quia quod vix fit tñ fit.ff.de indi.
vix certis. Nā decime q̄ ſunt infra limites
alterius epatus:nec adherēt limitib⁹ bene
poſſunt preſcribi:dūmō habuerint titulū
ex quo habeant cām preſcribēdi.ex̃ c.du
dū.⁊ de pſcrip.ad aures.que ſic intelligit̃.
Sed decime in limite poſite ⁊ adherentes
limiti nō poſſunt preſcribi.quia p ↄſequēs
⁊ limes preſcribi poſſet:quod nō poteſt ſie
ri ne fines epiſcopatuū ↄfundant̃.vt dici
tur in c. cū ſint hoies. Et ſic preſcribere in
epatu alio decimas eſt difficile quo ad ali-
quas:⁊ impoſſibile quo ad aliquas.Et ib̄
Inno.ſup.c.cū ſint homines.notat etiam
ex̃ de parroch.ſup eo.ꝙ ſicut epatuū limi
tes nō pñt pſcribi:ita nec parrochiarū pti
cularium.l; quidā aliter itellexerint. ⁊ idē
vult hoſt.ibidē. ¶ Quid ſi archieps aliq̄
decimā ſemp retinuit. R° ſm hoſti.ipſe pre-
ſcribit ↄ ſbditū:l; non habeat titulum: cū
ſuam intentionē fundet de iure cōmuni: vt
pbatur ex̃ de excep. cū venerabilis. §.ſi.
Nam ⁊ ſbditus pſcriberet ↄ eū habita cō
firmatōe a ſede apoſtolica.ex̃ de deci.qm̄.
in ſi. ¶ Qua actiōe clericus petat decimas
a layco. R° ſm hoſti. ſi petat ius pcipiēdi
decimā petat actione cōfeſſoria.vt p;.ff. de
vſufru.quē.pe.l.vti frui.§.vlti. Si vō petat
fructū ſepatū:petat actōe iuris ſm quoſdā
ar.ex̃ de cōſue.ex lrīs. ſed ⁊ petere poteſt
cōditione ex lege diuina.extra c.tua.i.Et
ille qui tenet̃ ad decimā cogi poteſt p cen
ſurā eccleſiaſticā ſoluere ipas.extra c.cū ſi
ſit in homine.⁊ c.tua nobis.vbi etiā i pma
glo.ponitur queſtio illa.vtrū in decimis poſ
ſit interuenire ↄpoſitio ſiue conuentio.reg

re infra in ſexto articulo.
Circa quartū articulum qui eſt de
quibus rebus decime dari dbent.
Sciendū ꝙ debēt dari de blado ⁊
leguminibus tam magnis q̄3 paruis: ⁊ de
paſcuis:de penſionib⁹ domoꝝ:de puentib⁹
molendinoꝝ etiā ad ventū: de piſcatōib⁹
venationib⁹:ſictis:ſiue cēſib⁹:vel ſeruitiis
feno:lana:apib⁹:furnis:balneis:fullonicis
argentifodinis:lapicidinis:metallinis:fru
ctibus arboꝝ:pecorib⁹:ouis:ortis:negoci
atōe :artificio:militia: ⁊ gñalr de omni lu-
cro licito.ex̃ c.ex multiplici.⁊ quatuoꝛ c.
ſe.⁊.c.canonicoꝝ.cū duob⁹ ſe. 16.q.i. deci-
me.⁊ ca.q.quicūq;. Et etiam de tpe oꝛ. de
ↄſe.di.5.quadrageſima. ¶ Quid ſi in eodē
agro ⁊ eodem anno ſpargant̃ ſemina di-
uerſa. nunquid de omnib⁹ fructib⁹ danda
eſt decima. R° ꝙ ſic.vt p; ex̃ c.ex parte.
2. ¶ Nunquid heres de hereditate: legata
ri⁹ de legato:donatari⁹ de donato decimas
ſoluere d;. Rndet hoſt.ex̃ c.paſtoꝛalis.in
glo.dicēs ꝙ legitimus heres de hereditate
nō debet decimā dare. q2 eſt ſibi debita iur̃
nature.vnde eſt dominus etiā viuente pa
tre.inſti.de here.quali.⁊ dif.§.ſ; ſui quidē
⁊ ſola adminiſtratio deficit ſibi.ff.de libe.⁊
poſthu.l.ſuis. De herede vō extraneo di-
cunt quidā ꝙ d; decimā dare. q2 totū ē ei
lucrū.Et idē dicunt de legatario ⁊ donata-
rio. Alij vero dicūt ⁊ meli⁹ ꝙ de imobilib⁹
nullus de pdictis tenet̃ decimā dare. quia
res ad quēlibet poſſeſſorē tranſit cum ſuo
onere.vt p; ex̃ c.cū nō ſit.Hec in glo pre
dicta.De alijs vero tenet̃. Nunquid do
ctoꝛ de collecta: aduocat⁹ de aduocatione:
mercenarius de mercede tenet̃ dare deci-
mas. Rndet hoſt.ibidē.ꝙ ſic.16.q.5.decime
imo de omni artificio. Et hoc idem ſentit
ibidem bar.brix. ¶ Nūquid tenet̃ qs da
re decimā de illicite acquiſitis. R° decime p
diales indiſtincte debēt ſolui a quocūq;
poſſidēte pdia nō tñ iuſto ſ; violēto vl' clā
deſtino:non tñ catholico ſ; etiā iudeo he-
retico vel pagano: vt infra dicetur.ſicut ⁊
in tributo contingit.C.ſine cenſu. vel reli-
quis.l.i. Nec in huiuſmodi delictum indul
get.extra de indi.intelleximus. In perſona
libus autem ſi tenetur quis ad reſtitutio-
nem:decima non debet dari nec recipi.vñ
non datur de his que proueniunt ex iniu-
ſto bello:de quo loquitur. 23.q.i. militare.
⁊ extra de iureiurando.ſicut. Secus eſt ſi
iuſtum eſſet.23. queſtione.5. miles dicat.

Nō dat᷑ etiā de his que ꝓueniūt ex vena-
tōe ꝓhibita: furto: rapina: vſura: ſimonia
iniuſto etiā pedagio: vel ſalmario: vel ludo
iniuſta tallia vl᷑ alia exactōe: iniuſta ſnia: fal
ſo teſtō: nec de his que iudex extorquet p
ꝯfeſſiōez. Hec hoſti. Si vō nō tenet᷑ qs ad
reſtitutōez: vt i meretricio vel hiſtrionatu
ſm ber. c ē c. ex traſmiſſa. dȝ decimā dare.
16. q. 5. nō ſane. p̄ſbr tñ non dȝ a meretrice
recipe: ne videat᷑ impunitatē ei p̄ſtare. ar.
di. 90. oblatōes. 7 17. q. 4. miror. Hoſti. vō
diſtinguit ꝙ etſi nō tenet᷑ ad reſtitutionē:
ꝓuenit tñ queſt᷒ ex peccato notorio: vt ex
meretricio publico: nō dȝ eccleſia accipe;
ne peccatū videat᷑ approbare. Sec᷒ ē ſi oc
cultū eēt: lȝ p̄latus hoc ſciret. ar. 33. q. 5. xpi
ana. 7 c ē ō ſimo. ſic nobis. Cōſuluit tñ illi
tali ꝙ inde elȳnā faciat: vt ōs eā ꝯuertat.
Ray. aūt dicit ꝙ eccleſia non dȝ recipe q̄ꝫ
diu ille ē in ſcelere. poſtq̄ꝫ vō pniāȝ accepit
eccleſia pōt decimas recipe. ar. di. 50. ferrū
Et idē dicit alex ō an. 3. t. 2. c. ō deci. q. 2. ar
1. o. Et tho. 2ª 2ᵉ. q. 87. ar. 2. c. 2ᵐ. Et Inno.
c ē. c. ex tranſmiſſa ₇c. Utrū decime pſo
ſonales ſint ſb̄ p̄cepto. R᷒ cū p̄ceptū ō deci
mis ſit affirmatiuū obligat ſemp ſꝫ nō ad
ſemp. vn̄ ſm decretalē Inno. tertij c ē c. in
aliquib᷒ hoīes tenent᷑ ſoluere decimas tā
pſonales q̄ꝫ p̄diales: vbi ꝯſuetudo eēt. Et
etiā vbi ꝯſuetudo ñ eēt: ſi miniſter. ſ. p̄ſbr
a quo recipiūt ſacr̄a indigeret: 7 ꝓpter hoc
peteret. Sūt eni aliqne ciuitates in inſulis
maris q̄ carēt p̄diis: in qb᷒ ſi nō darentur
pſonales decime: miniſtri dei cogerēt᷑ men
dicare: 7 minus diuinis vacare. Sȝ obr̄
q2 in lege dn̄i nō vidēt᷑ p̄cipi decime niſi
de p̄diis 7 arborib᷒ 7 armētis. vt pȝ Leui.
vlti. Ad hoc dicendū ꝙ etſi ibi nō p̄cipiā-
tur decime pſonales: alibi tñ p̄cipiunt᷑. ſ.
exo. 22. vbi vltimo dicit᷑. Decimas 7 pri
mitias ñ tardabis offerre. 7 eccle. 35. San
ctifica decimas tuas: 7 poſtea da altiſſimo
ſm donatū eius. Si g̃ dono dei poſſidētur
oīa que iuſto negocio vel arte ꝯquirunt᷑
de illis decime debēt dari. Hec ex alex. ō an
3. t. 2. c. ō decimis. q. 2. ar. 2. c. 7. c. p̄ᵐ. Uel
etiā pōt dici ꝙ rō ſpālis fuit ſm ꝯditionē
illius populi: quare nō fuit datum in lege
veteri p̄ceptū ō decimis pſonalib᷒. ſ. quia
oēs alie trib᷒ poſſeſſiones certas hēbant:
ō quib᷒ ſufficiēter leuitis ꝓuidere poterāt.
Nec etiā interdicebat᷑ ipſis leuitis: qn de
opib᷒ honeſtis lucrarēt᷑: ſicͭ 7 alij iudei. Sȝ
ꝑſ̄s noue legis ē vbiq̄ꝫ p mūdū diffuſus:
c᷒ plurimi nō habēt poſſeſſiones: ſꝫ ō nego
ciis aliqb᷒ viuunt q nihil ad ſb̄ſidiū mini-
ſtroꝝ dei ꝯferunt: ſi ō ſuis negociis decias
nō ſoluerent. Miniſtris aūt noue legis ar
tius interdicit᷑ ne ſe ingerant negociis luc
tiuis ſm illud. ii. thim. 2. Nemo militans
deo implicat ſe negociis ſecularib᷒. vnde i
noua lege tenēt᷑ omnes ſoluere decimas p
ſonales ſm ꝯſuetudinē patrie: 7 idigētiaȝ
miniſtroꝝ eccleſie. vnde dicit aug. vt ha-
bet᷑. 16. q. 1. c. 10. de militia. ō negocio. ō ar-
tificio decimas reddē. Hec de tho. 2ª 2ᵉ. q.
87. ar. 2. c. p̄ᵐ. Utrū minute decime ſint ſb̄
p̄cepto. R᷒ decime tpe gratie ſūt ſb̄ p̄cepto
cū exigunt᷑ ab eccleſia ſm approbatā ꝯſue
tudinē vel ſm eccleſie ꝯſtitutōez. c ē c. ꝑue
nit. 7 c. in aliquib᷒. In ꝯſilio vō ſunt cum
nō petunt᷑; nec ex ꝯſuetudine habetur: nec
ab vlı eccleſia p̄cipit᷑ ꝙ dent᷑. 7 hoc eſt te
nendū generaliter quantū ad decimas mi
nutas ſm alex. ō an. 3. t. 2. c. ō decimis. q. 2
ar. 3. in fi. Tho. etiā dicit. 2ª 2ᵉ. q. 87. ar. 2. c
3ᵐ. ꝙ hoīes nō tenent᷑ ō huiuſmodi minu
tis decimas dare: niſi forte ſm ꝯſuetudinē
patrie: 7 ꝯuenit cū co᷑ gof. nam 7 honeſta
ti miniſtroꝝ dei nō ꝯgruit vt ſint diligen
tes in requirendo etiam minima. hoc eniȝ
viciū ꝯputat᷑ vt pȝ p phm. 4. eth. 7 iō lex
vetus nō determinauit ꝙ decime dent᷑ ō
huiuſmodi minutis: ſꝫ hoc relinqt arbitrio
dare volētiū: quia minima quaſi nō ꝯpu
tant᷑. vnde phariſei quaſi aſcribētes ſibi
pfectam legis iuſticiā ſoluebant decimas
etiam ō minutis; nec ō hoc a domino rep̄
hendunt᷑: ſed ō hoc ꝙ p̄cepta maiora. i.
ſpiritualia ꝯtemnebant. magis auteȝ eos
de hoc eſſe ꝯmendabiles oſtendit dicens
Mat. 23. Decimatis mentam 7 anetū ₇c.
Et poſtea. Hoc oportuit facere: 7 illa non
omittere. quod tamen referri debet ad tē
pus legis in quo xpus loquebatur: vt di-
cit Chryſo. Uel poteſt dici ꝙ illud ꝙ dicit
oportuit: ſonat in ꝯueniētia: nō in debitū.
vn̄ oportuit. i. ꝯueniēs fuit. H̄ ō tho. vbi ſ̄.

C Irca 5ᵐ articulū qui ē quales. q̄-
liter. qn̄: 7 vbi decime debēt dari
queruit᷑ plura. ſ. quales decime de
bent dari ō aīalib᷒. R᷒ nec cogunt᷑ ſolui
meliora: nec ſolui debent deteriora: ſꝫ ſicut
tranſeūt ſb̄ vͣga paſtoris qō decimū fuerit
ſanctificabit᷑ dn̄o. vt dicit᷑ Leuiti. vlti. q2 ab
ſurdū ē offerre dō qō ōdignat᷑ hō: vt dr̄ ō
ꝯſe. di. 1. c. fi. ſuffic̄ g̃ ꝙ dent᷑ mediocria. ar.
10. q. 2. §. ſꝫ iuſ. ſꝫ ho. gof. 7 Inō. c ē c. paſto.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

Qualr̃ decime ſunt dande. R̃° ſine aliqua
diminutiõe:ꝛ anq̃ꝫ ſupt⁹:tributũ:cẽſus:vel
partiarij porcio deducãt de p̃dialib⁹:ꝛ etiã
de mixtis nõ cã mercimonij ꝯpati7.ex̃t c.
cũ hoĩes.ꝛ c.tua nob. De pſonalib⁹ võ e⁹
modi ſunt illa q̃ ꝓueniũt ex negociatiõe vl'
artificio diſtinguẽdũ ẽ. q: aut ꝓueniũt ex
pecuniã determinata:aut indeterminata.ſi p̃ⁱ
vt cũ quis hñs cẽtũ lib.dedit ꝑ decima 10.
lib.ꝛ de remanẽtib⁹ ſibi emit molẽdinũ vel
aliqd aliud.ꝛ tũc aut erit illõ cã lucri ꝛ ne
gociatõis.ſ.vt illud vẽdat:ꝛ ſic deducunt'
expẽſe facte ab eo in molẽdino reficiẽdo ꝛ
ꝯſuãndo:nõ aũt expenſe facte ꝑ fructib⁹
molẽdini ꝓcurãdis ꝛ hñdis:puta i aſinis
portãtib⁹ ad molẽdinũ bladũ. Aut emit cã
retinẽdi.q:.ſ.vult ꝑcipe fruct⁹ei⁹:ꝛ tũc etiã
nõ deducet expenſas quas fecit ꝑ fructib⁹
q̃rẽdis. Si võ ꝓueniũt ex pecunia nõ deter
minata ſic nõ dedũcũt expẽſe.ex̃t c.paſto
ralis.in tex.ꝛ glo.i. E ſm hoſti. ꝛ etiã glo.
ibidẽ.15.h̃ ẽ ſpãle in decima:cũ al' iſte fruct⁹
intelligat' q ſupeſt:deductis expenſis.ff. de
peti.here.ſi a dño. Rõ aũt h⁹ ſpãlitatis ẽ tri
butũ.16.q.i. decime ſunt tributa. ꝛ tributũ
ſoluit' nõ deductis expenſis.ex̃t c.tua nos
.§.vero.ꝛ.§.ꝛ cũ de cũctis.ſm gof. ꝛ ray.
Alia rõ ẽ ſ̃z hoſti.ꝛ ſm glo.illi⁹.c.paſtora
lis.7.q: ſi p̃ſtas etiã expenſas:de⁹ vel fra
deo opante tibi cũ vſura maxima reddũt
eas.ex̃t c.nõ ẽ in ptãte. cũ g̃ opatio dei ſit
p̃cioſior tua pecunia: dimidiã poſſet exigẽ
Nõ g̃ ꝯqueri debes de decimis. In artifi/
cio aũt ſũpt⁹ deduci debẽt:q: ibi man⁹ hoĩs
ꝯtinue laborat.ꝛ ſimilr̃ in negociatiõe:ne
pecunia decimet' iterũ. ſ; expenſe etiã facte i
refectõe ſiue miſiõe rei nõ deducũt'.q: ille
expenſe remanẽt in p̃rimonio. vñ tũc intel
ligũt' ẽẽ decime p̃diales.vt pʒ in.c.paſtora
lis.ad fi.in tex.ꝛ gl. Si tñ aliqd emeret vt
vẽderet':ꝛ fierẽt aliqui ſumpt⁹ vt illõ ꝯſer
uaret': illi ſumpt⁹ bñ deducerẽt'. vt in glo.
16.c.eiuſdẽ habet'. Sʒ nũquid deduci de
bẽt expenſe de lucro aduocatõis. R̃° qdaʒ
dicũt ꝙ ſic:maxime cũ talia lucra vix ali/
qñ ſufficiãt ad expenſas. Rod. vero credit
ꝙ nõ:ſic nec locans ſuas opas deducit ex
penſas. ❡ Utrũ ſemẽ debeat ꝑus deduci q̃ꝫ
decima ſolui. R̃° ꝙ nõ:ſic nec in tributo de
ducit' ſemẽ.ex̃t c.tua nobis. ❡ Cui dʒ deci
ma dari.ſ.vtrũ ꝑmiſq̃ꝫ ſoluat colligenti ꝛ
trituranti. R̃° ſatis dici põt ſm hoſti.ꝙ in
h̃ dʒ ꝯſuetudo ſuari.ar.ex̃t de ſepul.certi/
ficari. Si tñ colligẽtes ꝛ triturãtes ſibi p⁹

velint ſatiſfieri:eis ꝑus ſatiſfieri dʒ. Debẽt
tñ ꝛ ipſi decimas dare de ſalario ſuo.ar.ex̃t
c.tua nobis.ꝛ.c.cũ de cũctis. De rigore aũt
iuris ſtatim fructib⁹ collectis decime debẽt
ſolui anq̃ꝫ aliquid inde det' alicui.ex̃t c.cũ
hoĩes.ibi ſtatim fructibus collectis. Et ſm
glo.q̃ꝫ citius ꝛ ꝯpetentius ſolui poſſunt:q:
peccatũ eſt tardius dare.16.q.i. decime.q:
qui nõ facit ſtatim intelligit' eſſe in mora:
vnde periculũ decime ſpectat ad eũ. ex̃t de
ꝯmodato.c.vno. ❡ Sʒ qd ſi tunc preſbr
recipe nolit. tũc nõ eſt ꝑiculũ ei⁹.ff.de ſolu.
qui decẽ. ſ; cũ poſtea preſbr voluerit eã re
cipe:tunc ruſticus in mora incipit eſſe.ff.
quoꝝ legatoꝝ.l.2.§.vlti. Hec in glo.ꝑdca
Perſonales aũt decime dari debẽt in fine
ãni. q: vtilius ẽ eccleſie totũ ſimul recipe
ar.de pig.ex lr̃is. Et ſm bar.brix.16.q.i.re
uertimini.idẽ dicẽdũ ẽ de caſeo ꝛ lacte. Si
quis tñ velit ante ãnũ dare non videt' ꝙ
poſſit renuere.q: hoc nõ ẽ expreſſũ i iure
ſm hoſti. ꝛ Inno.ex̃t c.paſtoralis.circa fi.
Dicit aũt pe.de ſam.ꝙ veneti ſoluũt i mor
te decimas oĩum mobiliũ.ꝛ hoc idẽ q: al' de
cimas nõ ſoluũt. ❡ Ubi debʒ decima dari
R̃° ſm hoſti.ꝯſuetudo dʒ in hoc ſeruari:
tñ de rigore iuris dʒ ad eccleſiã deferri.ꝛ
hoc inuit' Mal'.3. Inferte oẽm decimã in
horreũ me. Idẽ dicit'.2.paral.23. ꝛ.16.q.
7.decimas.H̃ eni ſeruat' de tributo ꝛ ãno
na.ſi non diſtet multũ ille qui dʒ.C.de an
nonis ꝛ tributo.omnis dio. Et hoc multo
magis ſeruari dʒ de decimis que ſunt ſpi
ritualia tributa.ex̃t c.tua nobis.

Circa 6m articulũ qui ẽ.ſ.a quib⁹
decime debẽt ſolui:querunt' plura
ꝑmo vtrũ oẽs layci teneant' deci/
mas dare. R̃° ꝙ ſic:ꝛ hoc ſiue ſint diuites
ſiue pauperes:ꝛ hoc in ſignũ vl'is dñij:ſicẽ
omnes debẽt dare cenſuʒ ceſari. vñ greg.
papa.16.q.5. decimas. Oportuit decimas
ab oi pplo accipe. tenent' inquaʒ oẽs niſi
ſint excepti ſpãli ꝓuilegio pape qui põt tale
ꝓuilegiũ dare:vt habitũ ẽ ſ. ❡ Sʒ ꝯ.deci/
me ſunt tributa egẽtiũ aiaꝝ: vt dicit aug.
g̃ ſiquis ſit ita paup ꝙ illud qd hʒ nõ ſuf
ficiat ſibi ꝛ filijs ſuis:pſbr vero ſuus ſupa
bundet:videt' ꝙ huiuſmodi pauperis po/
tius debeat ẽẽ decima q̃ꝫ preſbri. R̃° ꝙ in
p̃dicto caſu paup tenet' decimã pſbro dare
ꝛ pſbr dʒ eã vt redonandã recipe. q: ipſe
tenet' paupes de ſua ſupabũdãtia ſuſtẽta
re. Hec alex.d an.3.t.2.c. d deci.q.5. q.i.c.
❡ Utrũ clerici teneant' decimas dare. R̃°

ꝙ nō.ſ.de dote eccleſiaꝝ.16.q.i.queſtī.ſ de pdijs p̄rimonialib⁹ ⁊ alijs ex euentu licito acq̄ſitis tenent̄ illi eccleſie decimā dare cui debebat̄ anteq̄ȝ ad eos poſſeſſio ꝑueniret. vt pȝ e.x̄.e.c.i.⁊ hoc ſiue ſint clerici cōiter viuētes:ſiue alij. vt dicit̄ e.x̄.e.nouū. Nec obſtat qḋ dicit̄.16.q.i.decimas.ſ.ꝙ clerici cōiter viuētes nō tenent̄ decimas dare. ⁊ hoc ē veꝝ de dote eccleſie:vt dictū ē:de qua illud.c.nouū.ſm glo. intelligit̄ quantū ad ei⁹ ꝑncipiū:⁊ de p̄rimonialib⁹ quātū ad fi nē.Et intellige etiā ſm glo.ibidē.ꝙ debent ſoluere de pdijs ꝓprijs: ſiue illa ſint i ꝓpria parrochia ipoꝝ clericoꝝ: ſiue in alia. pōt etiā intelligi finis.d.c.ſm glo.ibidē.de cle ricis ꝯiugatī.qui ſpūalia recipiūt ab alijs clericis.e.x̄ de cle.ꝯiu.diuerſis.Et ſic etiaȝ itelligūt quidā illud.16.q.i.ſiquis laycus. Hoſti.vō intelligit illud. c.nouū. ꝙ clerici de ꝓprijs bonis tenent̄ dare decimas ſupi oꝛib⁹ quib⁹ ſbſūnt:nō aūt equalib⁹:cū ab eis nō recipiāt eccleſiaſtica ſacr̄a: nec eis ſbſint.ar.e.x̄.e.c.i.in ꝑn.Uel ſm ray.ſi deſ ninnt illi eccleſie cui debēt̄ ille decime:non tenent̄.al̄ teneret̄. ſic pōt intelligi illud.c. nouū. ❡Utrū religioſi teneāt̄ decimas ſol uere. R̄. ciſtercieſes.hoſpitalariȷ.hieroſoly mitani ⁊ templariȷ nō tenēt̄ dare decimas ꝑ laborib⁹ quos excolūt manib⁹ ſiue ſum ptib⁹ ꝓprijs:⁊ de poſſeſſionib⁹ ante ꝯciliū generale lateraneſe acq̄ſitis. de his vō q̄ poſt ꝯciliū eis gratis collata ſunt: vel pro monaſterijs de nouo fundandis emerunt tenēt̄ decimas dare: etiā ſi eas ꝓprijs ma nib⁹ vel ſumptib⁹ excolāt: illis eccleſijs q bus rōne pdictoꝝ ſoluebant̄ pusq̄ȝ ꝑueni rent ad eos:niſi cū eiſdē eccleſijs aliter du xerint ꝯponendū: vel niſi ſup h̄ ſpāli iure vel ꝑuilegio ſint muniti.aliter.n.q̄ȝ ꝑ mo naſterijs nouiter fundandis nō liceret eis emere poſſeſſiones tales.ſ.de q̄b⁹ decime ec cleſijs debent̄.poſſent tū eas recipe ſi ḡtis eis darent̄.e.x̄.e.nup abbates.⁊ li.6.e.ſta tuto.§.ceteꝝ. Alij vō religioſi ſunt exēpti ne teneant̄ decimas dare de noualib⁹ que ꝓprijs manib⁹ excolūt:nec de oꝛtis ⁊ nutri mentis aialium.i.de fetib⁹ quos aialia nu triūt. oīb⁹ vō alijs poſſeſſionib⁹ ſuis tenēt̄ niſi ſup hoc ſint ſpāli ꝑuilegio pape vel p̄ ſcriptōe muniti.e.x̄.e.ex pte tua. Et ſic ho die tenēdū ē de monachis nigris ⁊ cano nicis regularib⁹ ⁊ alijs religioſis viuētib⁹ in cōi:q̄cq̄d dicat̄.16.q.i.decimas.⁊ i alijs iuribus antiq̄s. Ray.tū nōt ꝙ tūc mona

chi nigri decimas ſoluere debēt q̄ñ ꝓpriū ñ habēt. ſi.n.habēt decimas recipiāt.e.x̄.co. dilecti.⁊.c.ſuggeſtū.Et idē ſentit Inno.ibi dē.ſ gof. ⁊ hoſti.hoc reprobāt ꝑ eo ꝙ ni hilominꝰ tenēt̄ dare decimas clericis ſecu larib⁹: vel etiā alijs religioſis:ſi infra limi tes parrochie ſue pdia poſſidēt: niſi ꝑuile gio vel p̄ſcriptione legitima ſint muniti.e.x̄. e.ex pte.i.a nobis.⁊ de p̄ſcrip.veniēs. Sȝ que ſūt noualia a quib⁹ oēs religioſi ſunt exēpti. R̄. ſm ber.e.x̄.e.ꝯmiſſū. illa ſūt de quib⁹nō ē memoria ꝙ fuerūt culta.e.x̄ de v̄.ſig.q̄d ꝑ nouale.⁊ que ꝑus erant quaſi inutilia.vt mōtana paludes ⁊ ſilia. vnde ꝓrochialis eccleſia nihil inde ꝑcipiebat:ul̄ ita modicū ꝙ ſine leſione illud amittebat Hec ber.Et ſm ꝙ dr̄ e.x̄ de ꝑui.c.ſi. terra q̄ ſemel fuit nouale ſemp erit nouale quātū ad hoc ꝙ de ea decime nō dent̄.ſm tū xp̄.ſi nouale a pſonis religioſis ad alios trāſie rit:q etiā ſimili ꝑuilegio gaudēt:nouale eē deſinit.e.x̄ de ꝑuil.c.ſi. Et idē ē ſi ad ꝑmos redierit. Itē ꝑuilegiū de noualib⁹ intelligi tur de noualib⁹ terre ꝓprie:nō aliene q̄ cō ducit̄.ſecus ē ſi in emphitheoſiȝ vel i vſu fructū haberet̄. Itē ſi nō ē qui viderit lo cū aliquē fuiſſe cultū: appareant tū aliqua ſigna.vt antiqua edificia:vel locus ē vici nus alicui caſtro deſtructo:dȝ quo ad p̄ſta ſtionē decimarū haberi ꝑ culto.ff.de v̄.ſig. ager.Hec xp̄. ❡Utrum leproſi teneant̄ deci mas dare. R̄.ꝙ ſic.ꝑterq̄ȝ de oꝛtis ⁊ nutri mētis aialiū.e.x̄ de eccle.edifi. cū dicat.qḋ Ro.intelligit tū de religioſis leproſis vi uētib⁹in cōi.vñ ſm eū ſi leproſus viuat ſo litarius in domo ſua: maxime diues non gaudebit ꝑuilegio. ❡Utrū infideles inter xp̄ianos degētes teneant̄ decimam dare. R̄. ꝙ ſic.ſ.pdiales. has.n.tenēt̄ ſoluē glȝ ad quē pdiū ꝑuenit.q2 res cum onere ſuo trāſit.e.x̄.e.de terris.cū nō ſit.ad ſi.nō autē pſonales.q2 nō ſunt de eccleſia.vt dr̄ ibidē in glo.Hoc etiā dicit Inno.ſup.c.de terris. ⁊ hoſti.ti.de proch. ❡Sed pone ꝙ iudei parrochiā aliq̄ȝ occupēt emēdo pdia ⁊ do mos q̄ ſolebāt a ꝓchianis inhabitari. nūq̄d eccl̄ia petē poterit a iudeis q̄cq̄d ſol uere ꝯſueuerāt xp̄iani. R̄. vt dictū ē petē poſſit oēs decias pdiales ⁊ q̄cq̄d ꝑcipe ſo lebat rōe pdioꝝ.⁊ h̄ ſȝ oēs.oblatōes etiā ⁊ decimas pſonales petē pōt ſȝ ray.ti.de iu de.ar.ad h̄ e.x̄ ō iude.⁊ ſi iudeos.⁊ ō vſu. q̄ſto.h̄ etiā ꝯcedit bar.brix. de deci.pſona. 16.q.i.decime.h̄ tū plerīq̄ doc.ꝯcedē nolūt

Utrū recipiētes poſſeſſiones ad fiſcū te
neāt decimas dare. R° ꝙ ſic. ⁊ etiā dātes
ad fiſcū tenent᷑ extra. c. a nobis. ⁊ tua nob.
.§. ⁊ cū de cūctis. Et ſi recipiēs priuſq̄ det
decimā ſoluat penſionē dñs tenet᷑: quia
res cū onere ſuo tranſit. extra. c. cū nō ſit.
Nec etiā pactū iuuet᷑ poſſeſſorē vel ꝯdu
ctorē. extra de pactis. plerīq̄. Si vero poſt
decime ſolutionē ſoluat pēſionē: dñs nō te
net᷑. quia in decimatione diminuit᷑ ei pro
rata. ⁊ hoc eſt ver᷑ cū dñs partē aliquotā
⁊ incertā fructuū: vel tertiā vel quartā vl᷑
medietatē ꝑcepit. Si v̄o certā partē vl᷑ tm̄
duos vl᷑ tres corbes colonus dño reddat
quāticūq̄ colonus ipſe ꝑcipiat: tunc dñs
tenet᷑ de illis decimā dare. quia pars illa ñ
eſt decimata nec diminuta: ſ; ab aceruo de
cimato deſcendat. extra. c. tua nobis. i. glo.
4. ❡ Sed cui deb; dari decima de corbib⁹
illis. R° ſatis dici poteſt vt dicit᷑ ibidem:
ꝙ cum ſit predialis dari debet illi eccleſie
in cuius territorio predia ſunt ſita: ſ; deſcē
derit ab aceruo decimato. ſicut ſiquis do
net alicui corbē vnū decimatū: ille tamē te
net᷑ ibidē decimā ſoluere qui ex lucro b;
Colonus aūt qui corbes alios ſoluit tāto
minus pōt ſoluere parrochiali eccleſie de
toto aceruo. vt videt᷑ ar. extra. c. cū ſint ho
mines. ⁊ c. cū nō ſit. ⁊ hoc videt᷑ equi⁹. h
ber. ❡ Quid ſi ille qui tenet᷑ ad decimam
aceruū indecimatū alienet. nūquid eccelia
decimā ab emptore poterit vendicare. R°
ꝙ ſic. quia tranſit ad eū aceruus cū onere
decime. e x. c. cū nō ſit. ⁊ ſi ab eo habuit nō
petat a venditore. hoc. n. nō patit᷑ bona fi
des vt idē bis exigat᷑. ff. de re. iur. bona fi
des. ꝙ ſi petierit ⁊ nō habuerit ab empto
re. quia ſcienter ē in nō ſoluendo: redibit ꝯ
venditorē. vt p;. C. ſi tutor vel curator. in
anē. Nec tenet᷑ ei ſuā actionē ſoluendi ꝯ
emptorē. qua enī fronte petet hic quē ne
quitia ſua damnat. ff. de admi. tu. l. ſi plēs
Et idē eſt de emptore maleſidei. Secus ē
ſi bonafide emat. Hec gof. ❡ S; quid ſi
procurator mentiēs dedit intelligere ven
ditori ꝙ aceruus erat decimat⁹. R° adhuc
nō cedet᷑ ei actio q: recepit preciū rei. ff. de
vſufruc. quia qui ꝑcio. hec hoſti. ❡ Quid
ſi emptor ſoluit. nūquid vēditor ei tenet᷑.
R° ſi emptor boneſidei fuit ⁊ decimā ſol
uerit vēditor ei tenet᷑. ſi aūt maleſidei nō
tenet᷑ niſi hoc expreſſe dictū vel cautum
fuerit. vterq̄ tñ debet agere p̄ſtiam de dolo
⁊ quaſi furto. q: ꝯtrectauerūt decimā in

nito dño. In foro tñ p̄ñiali tutū ē ꝙ ſi em
ptor decimā ſoluat: vēditor ſibi reddat. niſi
forte in caſu. ſ. ſi emptor nō inueniat᷑ dece
ptus in re. q: ad hoc bñ valet preciū. Hec
Alex. de an. 3. t. 2. c. de deci. q. 2. q. 6. o. ⁊ r. y
❡ Quid ſiquis violēter occupet decimam
nūquid ille cui occupat᷑ tenet᷑. R° talis aut
tradit decimā ꝑpter metū: ⁊ tunc nō excu
ſat᷑ a reſtitutiōe: ſ; metus attenuet p̄niam
iniūgendā. extra. c. qđ me. cā. ſacris. Aut
violēter fuit deportata: ⁊ tūc ſi erat i mora
puta q: ſi requiſitus p eccleſiā ꝯgruo tp̄e
dare noluit: tenet᷑ ad totā decimam acerui
ſoluendā eccleſie. eccleſia tñ dabit ſuā acti
onē ꝯ violētū. extra de depoſito. bonafides
Eſt aūt tp̄s ꝯgruū ex quo vētilatū ē granū
Nā ⁊ ante ſeparationē reſidet penes eccle
ſiā dñium. 16. q. i. moderamine. ⁊ c. decime.
ſm ray. quod nō approbat hoſti. q: hoc ñ
plene ꝓbāt illa. c. verū eſt tñ ꝙ ſtatim col
lectis fructib⁹ decime debēt ſolui. vt p; i. o.
. c. decime. ⁊ extra. c. cū hoīes. Si vero non
erat in mora: q: nec audebat tangere iu
ctus donec veniſſet decimari⁹: nō tenet᷑ de
violentia. ar. ff. ꝯmodati. ad eos. Agat g̊
eccleſia ꝯ ꝑdonē. ⁊. ff. loca. ⁊ ꝯduc. l. ſi. gu
imo ſm ray. ⁊ ſi ꝑpter morā eccleſie dānū
euenit: q: tunc q̄cq̄d portat᷑ cedit in dānū
eccleſie admin⁹ vſq̄ ad ſupplementū deci
me. ſup quo dicit roð. ꝙ ſi plus vel tātum
apportatū ē quantū valet decima: totā de
cimā ꝑdit. ſi v̄o min⁹ illud cedet in dānū
eccleſie. ⁊ ſi eccleſia nolebat ruſtico dare
licētiā reponēdi fruct⁹: tenet᷑ reſtituere totū
dānū. Aliqui v̄o diſtinguūt ꝙ ſi eccleſia
erat in mora: aut ꝑpter morā illā amiſit ru
ſticus ſuū: aut nō. ſi nō: ſ; q: ſic euenit ec
cleſia tñ de reſiduo decimā ꝑcipiet. Si ſic
decima totaliter cedet in periculū eccleſie.
q: eccleſia nō d; lucra cū dānis alioꝝ ꝑ
tere. Hec alex. de an. vbi ſ̄. q̄ſtiūcula. 5. Si
milr̄ diſtinguēdū ē ſi ꝑpter tēpeſtatē vl᷑ plu
uiam. vel aliū caſum fortuitū aceruus ſit
corruptus vel amiſſus. vt p;. ff. loca. ⁊ cō
duc. ex ꝯducto. S; forte ruſticus in mora
eēſet᷑ dē: q: nō intulit cū potuit in orreū ec
cleſie. de quo dic vt ſ̄. q. vbi d; decima da
ri. Et hoc ē tenēdū ꝓ regula. ſ. ꝙ mora vlti
ma ſemp nocet ei p quē fit. ff. de vſuri. ubi
tor. Hec hoſti. ❡ Utrū cōſuetudo excuſet
hoīes a p̄ſtatōe decime ꝑdialis: ita ꝙ vel ni
hil vel min⁹ decima ſoluant: ſi hoc habeat
ꝯſuetudo. R° ſm roð. ſola ꝯſuetudo non
excuſat: ſ; ꝯpoſitio facta auctoritate epī ab

eccleſia cum illis qui debent decimari vł
etiam remiſſio vel gratio facta ab eccłia
expſſe vel tacite ſiue pſumpte ex hoc ꝙ
ꝑ tm̄ tps cuius non extat memoria quie
te ⁊ pacifice ſuſtinuit. ꝙ aūt nihil pro de
cima aut minꝰ decima ſolueretur excuſar
ita.ſ.ꝙ nec iſti tenentur dare nec eccleſia
poteſt petere ꝯtra pdictam ꝯpoſitionem
vel remiſſionem niſi eccleſia ad inopiam
redigat̃ vel niſi hoc fiat auctoritate pape
ex certa ſcientia reuocantis ꝯpoſitōez vł
remiſſionez vel ꝯſuetudinem talē. Sed
notat ber.extra.c.in aliquibꝰ.videt̃ ꝙ cō
ſuetudo excuſaret ſi ꝑ papam approba
ta ⁊ pſcripta eſſet alias non obeſſz.extra
de ꝯſue.c.vlt. qꝛ nō valet conſuetudo q̄
ſine peccato q̄ſtuncunq; longa nō poteſt
ſeruari.extra de pſcript.quoniaz omne ⁊
ita non poteſt hoc bona fide haberi qꝛ
debent̃ de iure diuino.⁊ ſic nec poteſt ibi
pſcribi hoc dico de laycis.hoſti.etiā ſatis
ꝯuenit cum pdictis in ſūma.⁊ extra.c.in
aliquibus.dicens ꝙ in hoc cōſuetudo ni
hil valere poteſt niſi forte ꝑ papam eēt ap
ꝓbata vel ꝑ ꝯpoſitionē amicabilez ſiū
ꝯuentionem auctoritate ſuperioris ſubſe
quentẽ factam. Rod.dicit ꝙ dici pōt ꝙ
quando nulla decima vel minus decima
ſoluit̃ fingit̃ a iure ꝙ domini pdioꝝ hec
ui manu ſoluerint decimas eccleſie ⁊ eis
eccleſia redonauerit vel in totuz.quādo
ſ.eccleſia nihil conſtituit ꝑ decima recipe
re vel in pte quando ꝯſueuit minus deci
ma recipere. Inno.autem dicit extra.c.i
aliquibus.ꝙ in hoc.ſ.ꝙ decima nō ſolua
tur vel minus plene ſoluatur nulla ꝯſue
tudo valet.16.q.7.quicunq;.⁊ ꝙ non licz
pactum vel compoſitionem circa hoc fa
cere.vt dicit̃ extra de ꝯfir.vti. venerabi
les ¶Utrum conſuetudo excuſet a pſta
tionē decimaruz pſonalium. Rꝰ Ray.vi
det̃ ſenſiſſe ꝙ decime pdiales tantū non
pſonales fuerint precepte in veteri lege.
vñ ſm eum decime pſonales ſunt tantuz
de iure poſitiuo eccleſie. Ius vero poſitiñ
ꝑ conſuetudinem ꝯtrariam abrogatur.
vel in totum ſi ſit generalis.di.4.§.leges
vel in parte ſi ſit pticularis.di.12.ꝯſuetu
do.Si ḡ decime pſonales pcepto non dei
ſz hominū debent̃ videtur ꝙ ab eis ꝑ cō
ſuetudinez ꝯtrariaz liberent̃.Et ad hoc
dicendum etiā multū mouetur ꝑ illud.c.
in aliquibus. tamē vlt. dicit ꝙ hoc diffi
nire timet ⁊ ſup hoc magis audire vellet
q̄z audiri. Rod.autem dicit ꝙ homines
vere in hoc ꝑ ꝯtrariā ꝯſuetudinē excuſā
tur.hoſti.et hoc idem dicit vel ſentit vt
pz in ſua ſūma ti.de decimis.q.vtrum cō
ſuetudo excuſet a pſtatione decimaruz ⁊
ſic intelligit finem huius.c.in aliquibus
Ber.eciā hoc idem ſentire videt̃ de ꝯſue
tudine per papam approbata ⁊ preſcri
pta. Inno.autem ſuper ti.de decimis.hoc
execratur ⁊ dicit ꝙ decime indiſtincte de
bent̃ tam prediales q̄z perſonales.⁊ hoc
ꝓbat per teſtamentuz vetus ⁊ nouum ⁊
per ius canonicum.16.q.1.reuertimini.⁊
c.decime.⁊.2.q.7.quicunq;.⁊.c.omnes.
⁊ per plura alia capitula. Quid de illis q
ſoluunt decimas militibus eas accipien
tibus iniuſte eccleſia tamen diſſimulan
te nūquid tenent̃ eas eccleſie de reſiduo
dare. Rꝰ ꝙ non.excuſant̃ enim per diſſi
mulationem eccleſie dummodo ſint in
hac voluntate ꝙſi eccleſia peteret liben
tius ei q̄z militibus darent.hec Alexā.de
an.3.1.2.caꝰ.de decimis.q.4.ar.1.q.2.⁊
ꝯuenit cum eo Rod. Ray.vero dicit ꝙ
ſi ſciant ꝙ milites illicite recipiant decīas
non liberant̃. ſi tamen ꝓpter metum ſol
uant excuſant̃ a peccato non a toto ſz a
tanto.22.q.5.ita ne.⁊ extra ꝙ me.cauſa
factis. Utruz in decimis interuenire poſ
ſit compoſitio ſiue conuentio. Rꝰ ꝙ ſic
ſaltez inter perſonas eccleſiaſticas.extra
c.ſuggeſtum.⁊.c.nuper abbes. Et ſi au
ctoritas epi interuenerit melius erit ⁊ ꝑ
petuo tenebit.extra de tranſac.de cetero.
Alias pſonalis erit.i.tandiu durabit q̄z
diu ille cum quo fiet ꝯpoſitio vixerit vt
fuit illa de qua dicit̃ extra.c.ex multiplici
vt dicit ibi glo. Et etiam quod ibidē no
tat̃ ſi monachi ꝯponant cuz plebanis ſu
per decimis ſimpliciter ⁊ pure tunc intel
ligitur de omnibus preſentibus ⁊ futuris
ſiue impoſterum acquirendis.extra de ꝑ
uile.quia. Poteſt etiam interuenire int̃
laycos ⁊ clericos amicabilis ꝯpoſitio ſu
per decimis ⁊ aliis ſpūalibus interueniē
te pape auctoritate.extra de confirmati.
vti. venerabil̃.ꝓpter tamen vtilitatē ec
cleſie videt̃ auctoritas epiſcopi ſuffice
re.quia ſic conſulit̃ eccleſie.ar.extra de
his que fi.a pla.cum apoſtolica. hec ber.
extra de tranſac.c.1.⁊ idem hoſtiē.c.ti.c.
ſtatuimus.Et addit ibi hoſti.qđ eſt vez
quando queſtio vertit̃ inter rectorem ⁊
parrochianos eiuſdem diod. quādo vo

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

inter epiſcopū ⁊ parrochianos eius.tūc
requirit̄ auctoritaſ archiepi. Quomodo
conſulet̄ illis qui longo tempore ſteterūt
ꝙ decimas non ſoluerunt. nunc autē coꝛ
de ↄpuncti ad penitentiam veniunt.tamē
forte non ſufficerent ad ſatiſfaciendum.
Reſpondet goſ.ꝙ debet ei imponi ꝙ red
dat illud quod min⁹ dedit. vt dicitur.16.
q.7.quicunq;.puiſo ꝙ ei remaneat vñ
viuere poſſit.quia quicquid habent cleri
ci pauperum eſt.16ᵃ.q.1.qm̄ quicquid.
Imponet̄ etiam ei ꝙ totū reddat ſi ad
pinguioꝛem foꝛtunam venerit vt dicitur
extra de ſoluti.odoard⁹.Scd̄m ēt hoſtiē.
de bonitate canonica poteſt ei fieri remiſ
ſio maxime ſi ſit pauper ar.16.q.1.c.fi.in
ꝑncipio.⁊.12.q.2.aurum. Et in hoc ſola
auctoritas ep̄i ſufficere videtur cum per
hoc conditio eccleſie melioꝛet̄ ⁊ ius ſuū
recuperꝫ ar.extra de his que fi.a ma.pte
ca.cum apoſtolica.§.auctoritates. Scd̄ꝫ
vero Rod̄. etiam ſi diues ſit poteſt ei di
mittere gratis vel in totum vel in partē
qd̄ male accepit exquo vult ceſſare reci
pere ⁊ eccleſiam ſuo iuri reſtituere. Et h̄
poteſt ep̄s ꝑpter vtilitatem eccleſie parro
chialis.Scd̄m etiam Lau.⁊ Ber. ext̄ de
rebus eccleſie non alie. vt ſuper poſſeſſio
nes ⁊ certi redditus aſſignari poſſunt ec
cleſie ꝑ decimis ſubtractis ſiue retentis
tamen ↄmutatō talis non videtur admit
tenda ꝑ futuris extra de rerum permu.
c.vlti. in tex.⁊ glo.in fi. Et qd̄ dictum eſt
de eo qui decimas retinuit.dicit eti Ray.
de eo qui iniuſte recepit. Quid ſi quis lay
cus qui decimas actenus non ſoluit nūc
ad coꝛ rediens eas de cetero ſoluere velit
nunquid eccleſie parrochiali vel illi que
ꝑ ꝑſcriptionem eas actenus percipit red
dere debebit. Credit Rod̄.ꝙ eccleſie par
rochiali ⁊ non illi alij quia ꝑſcriptio eſt
odioſa.extra.c.cum ↄtingat. Ad hoc ſciē
dum eſt ꝙ priuilegium ↄceſſū de nō dā
dis decimis ceſſat in pluribus caſibus.
Primo ſi leſionem enoꝛmē inducat iuri
parrochiali.extra.c.ſuggeſtum.⁊ de vb.
ſigl. quid per nouale. 2° ꝑpter pactionē
ſiue amicabilem cōpoſitionem.extra.co.
ex multiplici.vbi monachi compoſuerint
cum quodam clerico ꝙ ſibi decimaꝫ da
rent qui poſtea impetrauerunt ꝑuilegiū
de decimis non dandis ſed illud priuile
gium non ſoluit illud pactū cum de eo n̄
faceret mentionem. 3° ꝑpter ↄtrarium
actū preſcriptum puta quia priuilegiat⁹
ſoluit per 30.annos.extra de priuile.ſi de
terra.multofoꝛtius ſi per.40.vt dicit̄ ibi
dem.c.accedentibus. 4° ſi priuilegiat⁹
pꝛedium alienum conducat. extra.eo.di
lecti. 5° ſi priuilegiatus pꝛedium alij lo
cet.extra eo.licet. 6° ſi ſententia lata ſit
ↄtra eum a qua non appellauit ſiue pri
uilegium oſtenderit ſiue non.extra de ſē.
⁊ re iudi.int̄ monaſteriū.⁊.c.ſe.

Circa 7ᵐ articulū qui eſt de alie
natione redemptōne.impugnatō
ne.⁊ infeudatione decimarū que
runt̄ plura.ſ.vtrū decime poſſint vendi
vel emi. R° decima poteſt dici ius ꝑcipiē
di decimam ⁊ hoc non poteſt emi quia ē
annexum ſpirituali officio.ſ. ſeminandi
ſpiritualia oꝛdinatiōe naturali ⁊ diuina
que eſt vt qui ſeminat ſpiritualia metat
carnalia. vnde ſicut coꝛpus hominis eſt
impꝛciabile quia eſt adiunctū anime ita
⁊ ius ꝑcipiendi decimaꝫ. vnde ſi vende
ret̄ vel emeret̄ ſimo ͣ.ↄmitteret̄. Si dica
tur ꝙ pari ratōne videt̄ ꝙ non licꝫ eme
re villaꝫ eccleſie q2 ſimilit̄ ius ꝑcipiendi
redditus i hac villa eſt annexū ſpiritua
li dicendum ꝙ eſt ſimile q2 illi redditus
ſunt annexi ſpirituali ex accedenti. Pōt
etiaꝫ dici decima fructus qui datur ꝑ de
cima ⁊ hoc modo pōt decima vendi vel
emi.hec Alexā. de an.3.t.2.c.de decimis.
q.5.ar.1.o. Et idem dicendum eſt de loca
tione.extra de loca.noſtra. in tex.⁊ glo.
vtrum a layco male tenente decimas poſ
ſet iſte ad quē ſpectant decime redimere
eas ſine vicio ſimonie cū aliter eas nō
poſſit recuperare. R° ſm̄ Gof.⁊ hoſtiē.
ꝙ ſic ⁊ hoc interueniēte auctoꝛitate ep̄i.
extra de ꝑben.niſi eſſent ⁊ de reꝝ pmu.c
1. Et hoc non intelligit̄ cauſa mali exem
pli q2 dicer̄ illi ꝙ adeo detinꝫ eas iniuſte
cū ſint ſpirituales ꝙ etiaꝫ non poſſunt
redimi niſi ſuperioꝛ interponendo aucto
ritatē ſuā. ſuā purget ſimoniaꝫ que al̄s
ſibi cōmitteret̄. Itē induci debꝫ ille per
ſuperioꝛem ꝙ reſtituat ꝑprie parrochie
gratis.alias cōmittet ſimoniā adeo ꝙ ⁊
ſuperioꝛ eaꝫ ex parte eius purgare non
poterit.hec hoſti.ti.de ſimo. Rod̄.tamen
credit ꝙ nō eſt neceſſaria auctoꝛitas ep̄i
q2 cuilibet licꝫ ius ſuū redimere nec eſt
ibi ſimonia q2 non dat̄ ibi tēpoꝛale pro
ſpirituali ſꝫ ꝑ tēpoꝛali.ſ.ꝑ fructu decime
qui ꝑcipiebat̄ iniuſte. Ius vō ſpirituale

ſemp penes eccleſiā remanſit. vnde etiā
pcipiens inde pecuniā lꝫ alias peccet. tñ
non cōmittit in re ipſa ſimoniam niſi for
te voluntate ⁊ intentione ſcilꝫ ſi intēdat
vendere aliquid ſpūale. Si autē alia ec
cleſia ꝗꝫ parrochialis redimere velit deci
mas huiuſmōi tunc neceſſaria eſt aucto
ritas epi. Et ſufficit hoc ſine cōſenſu capi
tuli qñ redimunt a laycis decime eis in
feudum ꝑpetuo cōceſſe ſicut ſufficit ingꝫ
tuita ꝯceſſione. vt extra de his que fi. a p
la. ſine ꝯſenſu capitli cū apoſtolica Utrꝫ
ep̄o liceat predictas decimas in pignore
recipere. R° ꝙ non. extra. c. interdicim⁹
q̄ꝺ per. c. vt ibi dicit glo. ſola pſona vl' ec
cleſia ad quam pertinent de iure cōi vel
ꝓuilegio ſpeciali vel canonica donatione
poteſt decimas a layco iuſte vel iniuſte de
tentas in pignus recipere. quia citius re
dēbit eas cuꝫ nō teneat fructus in ſortē
ꝯputare extra de vſur. c. i. Et hec fuit cau
ſa predicti capituli vt ꝓuideret eccleſiis
Alex. autē de an. vbi ſupra ar. z. in fine.
diſtinguit ꝙ ſi clericus faciat illum ꝯtra
ctum hac intentione. vt quicquid ꝯtigat
de redditibus illis decē modios habeat
⁊ ille contractus erit vſurarius. Si vero
hac intentione vt de decima modios decē
habeat. ſi ſint ibi vſurari⁹ non erit. Rod.
etiā credit ꝙ ꝓhibitio predicta fuit facta
qꝛ vſura vel adminus ſpēs vſure erat. ꝓ
eo ꝙ creditor aliquid vltra ſortē recipe
re intendebat nec alias mutuaſſꝫ. Quid
ſi laycus detineat decimaꝫ alicui⁹ eccleſie
in feuduꝫ ab antiquo ſibi cōceſſaꝫ ⁊ eaꝫ
alteri eccl'ie velit ꝯferre. Quid etiā ſi lay
cus decimaꝫ vellet dare ep̄o ꝯſentiēte ca
pitulo ſuo. require ſupra in 3° articulo.
Quid ſi decimas a layco detentas iniuſte
aliqua pſona eccleſiaſtica alia ab illa ad
quaꝫ ptinent recepit i pignus ſine aucto
ritate epi ante ꝓhibitōeꝫ p̄dictaꝫ. Rndꝫ
Rod. ꝙ tenet omnes fructus quos inde
recepit reſtituere nō illi layco ſꝫ illi eccle
ad quaꝫ ptinēt vel cuꝫ ea ꝯponere bona
fide. ita ꝙ nihil retineat niſi de illi⁹ ſpon
tanea voluntate. Si vero layc⁹ decimas
teneret iuſte ipi layco reſtituē dꝫ. Quid
ſi miles dedit de ꝯſenſu epi ꝓprietateꝫ deci
me aliene eccleſie retento ſibi vſufructu
nunquid eccleſia illa recipere poterit i pi
gnus illuꝫ vſufructū non ꝯputatis in ſor
tē ipſis fructib⁹. Rndet Rod. ꝙ ex quo
hec donatio eſt facta inter viuos ita ꝙ ꝓ

prietas eſt iam eccleſie acquiſita cū vſu
fructus debeat ꝓprietatem regulariꝫ ſeq
ſi ille miles auctoritate ꝓpria retinuit vſu
fructū eccleſia pōt illum in pignus recipe
re fructibus nō ꝯputatis in ſortē qꝛ eccle
ſia non recipit niſi quod eſt ſuū. Si autē
auc̄te epi ⁊ eccleſie illius eſt militi cōceſ
ſus vſufruct⁹ cum eo ip̄o poſſideat illū iu
ſte tenet eccleſia fructus in ſortem cōpu
tare ſi recepit illum in pignus. Quid de
poſſeſſionibus emptis de fructibus decie
pceptis iniuſte. nunquid eccleſia ad quā
ptinet illa decima pōt illas in pignus re
cipere fructibus non ꝯputatis in ſorteꝫ.
Rndꝫ Ray. ꝙ ſic. Et addit Rod. ꝙ hoc
eſt ꝓuilegiuꝫ eccleſie. l. ꝙ res empte de pe
cunia eccleſie acquirunt eccleſie. ſic cō
uenit in milite ⁊ minore vt notatū eſt ſu
pra de emunitate eccleſiaꝝ. Utrum decie
dari poſſint laycis in feudum. R° antiq
tus decime ⁊ alia bona eccleſie dabant
laycis in feudum vt eam defenderent ⁊
adhuc coꝝ ſucceſſores poſſidēt eas. iſta
vero cauſa ceſſante ꝓhibituꝫ fuit expreſ
ſe ne decime laycis in feuduꝫ dari poſſēt
ſicut nec alia eccleſie bona. extra. eo pro
hibemus. ⁊ de his q̄ fi. a prela. cum apo
ſtolica. ⁊ extra de feudis. c. i. Fructus tñ
decimaꝝ layco ꝯcedi poſſet ex cauſa ad
vitam ei⁹. ſicut etiam vendi poſſet ad tē
pus. extra ne prelati vices ſuas. c. vltimo
non tamen cōcedi poſſet in feuduꝫ quia
feudum tranſit ad heredes. ſꝫ decime nō
extra. c. Ad hec. Jus vero pcipiendi de
cimas ſm̄ Ber. non poteſt cōcedi laycis
nec in feudum nec ad tempus. ſꝫ nec vn
ꝗꝫ potuit quia eſt mere ſpūale q̄ꝺ in lay
cum non cadit ſꝫ ꝯpetit tñ ei qui ſpiritu
alia tribuit. iz. q i. §. is ita. hec Ber. extra
c. quāuis. ⁊ plra alia de hac materia. aliꝫ
diſtingunt ſicut Jo. Tan. Ray. ⁊ Hoſt.
ꝙ decime debent eccleſie duplici rōe vl'
iure p̄mo intuitu diuini obſequij in eis p̄
ſtiti. extra. c. nouuꝫ. ⁊ hoc ius cum ſit me
re ſpūale non cadit in laycum. extra de in
ſti. c. z. ⁊ de p̄ſcript. cām que. 2° vt in ſi
gnum vniuerſalis dn̄ij. extra. c. tua nob.
⁊ hoc iure cum ſit ciuile poſſunt decime
layco ꝯcedi. non quo ad ꝓprietatem ſed
quo ad fructuum pceptōem ⁊ ad temp⁹
non imppetuū. ⁊ ita ꝙ nō tranſeant ad
heredes. vt pꝫ extra. c. ad hec. ⁊ hoc fiēi
pōt cā pietatis ⁊ ſuſtentatōnis pſone. di.
zz. ſi qui vero. Aliꝫ v̄o dicunt ꝙ nūquā

decime dari potuerunt laycis in feudum
etiã quo ad ius tꝑale ſiũ ciuile ita ꝙ trã
ſirẽt ad heredes.tunc eniꝫ intelligitᷣ ius
ſpũale penes eccleſiã reſidere ſicᷣ ãt corꝰ
ſine aïa non poteſt viuẽ ita nec ſpiritua^a
ſine tꝑalibus poſſunt cõſiſtere.i.q.i.ſiqs
ꝓbendas.⁊ extra.c.ad hec. Etſi aliquod
ius videtᷣ cõtradicere intelligitᷣ de ↄceſſi
one q̃ eſt de facto nõ de iure.ita dicit ray.
⁊ alexã.an.ʒº.t.z.c.de decimis.q.ʒ.ar.i.c.
i.ad oppoſitũ.⁊ hoc videtᷣ ſentire hoſ.e.x̃.
c.q̃uis.⁊ videtᷣ expſſum in.d.c.ad hec.
Sʒ his ſm alios rñderi poteſt ꝙ ius ſpi
rituale nõ inutilitᷣ remanet penes eccliãꝫ
exquo ei vaſallꝰ debitũ ſeruitiuꝫ reddit.
Inno.aũt extra.c.ad h̃.dicit ꝙ nõ lꝫ cõ
cedere decimas i feudũ nec i emphitheo
ſim nec in locatõem ad longuꝫ tempꝰ ar
gumẽtuꝫ de rebꝰ eccl.nõ alie.ad firmam
Ad certũ aũt tps ↄcedi poſſunt.extra de
loca.⁊ ↄdu.c.z.Quid ſi laycꝰ detinẽs deci
mas i feudũ velit eas in aliũ laycũ trãſ
ferre.nũquid poterit h̃ de ↄſenſu epi facẽ
Rñdet hoſ.e.x̃.c.ꝓhibemus. ꝙ ſatis vᷣ
ꝙ poſſit ei in feudum de ↄſenſu epi dare
ſicut ipe hꝫ.Nec vᷣ eps tunc eas in feudũ
dare ſic intelligitᷣ illud.e.x̃ de feu.c.z.Si
ṽo aliquis poſſidet eas de facto nec i lay
cuꝫ nec in clericũ poteſt eas ẽt de ↄſenſu
epi trãſferre.vt pꝫ e.x̃ de his q̃ fi.a pla.cũ
aplica.in fi.⁊ extra.c.ꝓhibemꝰ. Aliq tñ
ↄtradicunt.vt pꝫ ibi. quoꝝ opio eſt tu
tior ſm hoſti.in glo.ibidẽ.Pone ꝙ aliqs
laycꝰ habeat decias quas vult dare reli
gioſis ſiue exemptis ſiue aliẽs ⁊ iõ ſe hrẽ
eas ab illis in feuduꝫ p inſtrm fingit. vt
ſic quaſi reſtituat ipas eiſdẽ ſine ↄſenſu
epi.nunquid talis fictio ꝓderit. Rº ꝙ nõ
qꝛ non poterunt eas acqrere vel recipe ſi
ne ↄſenſu epi. Poſſunt aũt talitᷣ a religi
oſis de manu layci recipi vel acqri decie
ille.que illi layco in feudum ppetuo ↄceſ
ſe fuerint añ ↄciliuꝫ lateranenſe.li.6.co.
ſtatuto.§.ſane. de illo ↄcilio habetᷣ e.x̃.d
ꝑuile.cũ ⁊ plantare. Et dicit ppetuo qꝛ ſe
cus ẽ ſi ad tps.vt pꝫ extra de his q̃ fi.a p
la.cũ aplica in fi. Quid ſi neſcitᷣ de deci
ma hꝰ quã tenet laycꝰ.vtꝝ ſit de decimis
datis añ ↄciliũ.vel de decimis de nouo da
tis poſt ↄciliũ.Rñdet Roꝺ.qſi ex tpe ex
quo nõ extat memoria laycus hꝰ ⁊ ante
ceſſores eiꝰ quiete ⁊ pacifice tenuerunt
eas recognoſcentes eam habere ab ecc^a
mediate vel imediate ⁊ reddentes debi
tum obſequiuꝫ eideꝫ eccleſie vl' aliẽ noie
eiꝰ preſumendũ eſt benigna interꝑtatiõe
ꝙ ſit de antiquis ar.di.iz.illa aũt. vbi ꝑ
ſumendũ eſt ꝙ eam teneat iuſte.hoſtien.
ṽo dicit ꝙ in tali caſu ꝑſumitᷣ ↄ laycum.
niſi habeat ratõe ſedis priuilegiũ. Quid
ſi ipe feudatariꝰ laycꝰ deceſſerit. poteſt ne
epus decimas quas ille in feuduꝫ tene
bat alteri infeudare. Rº ꝙ ſic.ſ.vel here
di eius vel extraneo ſi non habeat here
deꝫ vel etiã ſi hꝰ feudum alienatuꝫ ſit a
feudatario ita ꝙ p epm facile recupera
ri nõ poſſit epus forte põt illud alteri lay
co cõcedere qui illud recuperet ⁊ ab ec
cleſia recognoſcat argumentũ e.x̃ de feu
dis ex pte.Et ſm Roꝺ.ideꝫ poteſt ꝓba
bilitᷣ dici de illis decimiſ que tenentᷣ a lay
cis.⁊ tpe exquo non extat memoria nec
eas habere ſe recognoſcant ab eccleſia.ſ.
ꝙ epus põt eas laycis in feudũ ↄcedere
argumentũ in ꝑdicto.c.ex pte.cũ ſic p eũ
ꝓcuretᷣ vtilitas eccleſie qꝛ poſſeſſio dire
cti dñiẽ p hꝰ infeudationeꝫ reſtituetᷣ ecc^e

[C]Irca 8^m articulũ qui eſt de ꝑmi
ciẽs querantᷣ plura.ſ.vtꝝ exhibi
tio ꝑmiciarũ ſit ſub ꝑcepto. Reſ
pondeo ſicut ſupra dictuꝫ eſt de ꝑcepto de
decimis ita ⁊ hic diſtinguenduꝫ eſt de ꝑ
cepto de ꝑmiciẽs.ſ.ꝙ ſm indetermiatõeꝫ
eſt ſimplr de dictamine iuris nãlis. ⁊ eſt
morale ⁊ ſemp ſeruãduꝫ.Scõꝫ ṽo deter
minatõeꝫ ordis puta ꝙ detᷣ de ꝑmis fru
ctibus ⁊ ꝑſonis talibus. eſt.n.ꝑmicia ps
ꝑma frugũ dño ↄferenda. ſic nõ eſt de iu
re nãli.⁊ p ↄñs nec eſt ꝑceptum morale.
Poteſt.n.deus honorari vt ꝑncipium ⁊
actor honoꝝ dando ad honorẽ eiꝰ aliqd
de fructibus mediẽs vel vltimis ⁊ ꝑſoniſ
aliẽs. Non erat etiã ꝑceptum cerimonia
le qꝛ non erat datũ ꝑncipalitᷣ ad ſignifi
candum aliquid futuꝝ lꝫ ſignificaret ali
quid ↄñter.puta qꝛ ꝑmicie erant in ſig^m
rei iaꝫ facte.ſ.liberatõis ab egypto p inᷣ
fectõeꝫ ꝑmogenitoꝝ ſaluatis ꝑmogeni
tis iſrl.Erant etiã in ſignũ rei faciẽde.vt
.ſ.initiũ opeꝝ nroꝝ attribuamꝰ deo acto
ri oium honoꝝ. Erant etiã in ſignũ recu
perande celeſtis hereditatis amiſſe que
eſt ꝓpria ꝑmogenitoꝝ. Et quo ad has ſi
gnificationes dici poteſt ꝑceptum de ꝑmi
ciẽs figurale fuiſſe ante aduentũ xpi. nec
vt ſic non eſſe ſeruandũ. Erat ãt ſimplr
ꝑceptum iudiciale qꝛ datuꝫ ad vtilitatẽ
reipu. Iudicialia vero ꝑcepta aucti ecc^e

ſimplicit̃ ſunt relicta. vt ſm eius arbitriũ
ſeruent̃ uel determinent̃ vel imitent̃ ſꝫ
ꝙ expedit vtilitati cõi. Sicut ḡ dictũ eſt
ſupra de decimis q̃tuꝫ ad taxatõeꝫ ptis.
ſic ⁊ h̃ dicendũ eſt de p̃micijs q̃tuꝫ ad ta
xatõeꝫ ordinis. Erat autẽ añ legẽ ſub cõ
ſilio in lege ſub p̃cepto. Exo. xx. decimas
⁊ p̃micias non tardabis offerre. ⁊ Exo. xꝫ
p̃micias frugũ terre tue deferes in domũ
dñi dei tui. Tempore vͦ gratie ſunt ſub p̃
cepto ſm determinatõem eccleſie. detmi
nat aũt vt dent̃ ſm ꝯſuetudinẽ approba
tam. tenent̃ ḡ homines p̃micias ſoluere
vbi eſt ꝯſuetudo vel ẽt vbi indigent mi
niſtri eccleſie quib⁹ debent̃ ſi ab eis peti
tur. vñ. 16. q. 5. decimas. dicit ḡ Gregi. pa
pa opꝫ decimas ⁊ p̃micias quas iure ſa
cerdotũ eſſe ſancim⁹ ab oĩ populo accipe
re. ⁊ di. xz. p̃ter hoc. ⁊. 16. q. i. reuertimini. h̃
alex. de an. 3ͦ. t. z. c. d p̃micijs. ar. i. cũ quo
etiã ꝯuenit tho. z. zᵉ. q. 86. ar. 4. c. dicens
ꝙ talibus pſonis aut de fructib⁹ primis
hõ de reb⁹ a deo ſibi datis ad eius hono
rem exhibeat. h̃ quidam iure diuino fuit
determinatuꝫ in veteri lege in noua antẽ
lege diffinit̃ ad determinatõnem eccleſie
ex qua homines obligant̃ ad ſoluenduꝫ
p̃micias ſm ꝯſuetudineꝫ patrie ⁊ indigẽ
tiaꝫ miniſtroꝝ eccleſie. Sciẽduꝫ auteꝫ
ꝙ aliqui dixerunt vt refert ideꝫ Alexã.
vbi ſupra ꝙ p̃ceptũ de p̃micijs etĩ ſm de
terminatõem ordinis ẽ de iure nãli ⁊ mo
rale qꝛ de iure naturali ſimplicit̃ ẽ. ꝙ de⁹
ſit honorandus de ſubã ꝓpria ⁊ ante oĩa
alia. hoc aũt oñdit̃ in oblatione p̃micia
rum ſ ſe. ḡ ꝛc. vñ dixerũt ꝙ ñ ceſſauit ſꝫ
poti⁹ ampliatum remãſit. ſ. in oblatõib⁹
quotidianis que fiunt eccleſie ⁊ marie i
trib⁹ p̃cipuis feſtis. ſ. natalis dñi paſce ⁊
pentecoſtes. Sꝫ ꝯ̃ qꝛ tunc pari rõne dici
poſſet ꝙ p̃ceptum de decimis remãſit am
pliatum in poſſeſſionib⁹ ⁊ redditib⁹ ecc̃ᵉ
qui ſunt maiores q̃s erant decime veterꝭ
legis ⁊ ſic in redditib⁹ illis ſeruaret̃ p̃ce
ptuꝫ de decimis illis cũ preceptuꝫ de pri
micijs dr̃ ſeruari in oblatõib⁹ qd̃ eſt fal
ſum. id̃ dicendũ eſt ad rõnem p̃dicte poſi
tõnis ꝙ nõ ſequit̃ qꝛ ſic de iure nãli de⁹
eſt honorand⁹ añ oĩa in ordine diſtribu
tõis ſube ita ⁊ in medio ⁊ in fi. ſic in p̃n̄.
Quãdo aũt p̃micie inceperint habitum
eſt ſupra. vbi querit̃ qñ decime incepint
Cui debet p̃micia dari. R̃ñdeo ſ Ray. ⁊
hoſti. p̃ſbytero parrochiali. 16. q. i. doctos

ac ꝓbos monachos. Quota ps debet ꝓ
p̃micia dari. R̃ñdeo h̃ in libris moyſi ñ
inuenit̃ exp̃ſſuꝫ. Et hoc rõnabilit̃ ſ tho.
z. z. q. 86. ar. 4. c. ꝫ. qꝛ p̃micie dant̃ p mo
dũ oblatõis de cui⁹ rõne eſt ꝙ det̃ ſpon
te. dicit tñ Hiero. traditione maioꝝ intro
ductũ ꝙ qui plurimũ dabãt. ptẽꝫ. 40. da
bant. qui vͦ minimuꝫ. 60. ⁊ ſic int̃. 40. ⁊
60. offerri licebat ꝓ voluntate offerentis
⁊ h̃ in aridis ⁊ liq̃dis. ex̃. e. c. i. In fetib⁹
vͦ dabat̃ p̃mogenitũ. Sꝫ hugo. putans
hoc eſſe duꝝ dixit ꝙ de. 40. dandũ ẽ vᵐ
Et ſiq̃s tot capita non hꝫ ꝓportõabiliter
eſtimatio fieri debꝫ. Lau. aũt ⁊ Jo. dixe
runt ꝙ centeſimũ. hoſti. aũt dixit eẽ poti⁹
ſtandũ dicto Hiero. nõ tñ in aridis ⁊ liq
dis ſꝫ etiã in alijs qꝛ de ſimilib⁹ ad ſilia
ẽ ꝓcedẽdũ. Scd̃m vͦ Ray. ⁊ Hoſ. ẽ con
ſuetudini ſtandũ. vt. ſ. quelꝫ eccl̃ia ſuã cõ
ſuedinẽ ſuet ſi hꝫ. Etſi nõ hꝫ ad ꝯſuetudi
nem eccl̃iaꝝ vicinaꝝ recurrat que ſi di
uerſas ꝯſuetudines hẽant illaꝫ ſequatur
q̃ magis ad mediocritatẽ tendit vel q̃ a
plrib⁹ obſeruat̃. ar. ex̃ de ſepul. certifica
ri. ⁊ ex̃ de cõſue. cũ olim. in fi. vel etĩ ſm
Hoſ. illa que ẽ de ſumma minori qꝛ i illa
oẽs ꝯueniũt. vt habet̃ ex̃ de cẽſi. ex pte
⁊ de ſepul. certificari in glo. ſm tñ Ray.
ſi eccleſia tenuis eſſet nec p̃ſbyt̃ hẽret vñ
ſuſtentari poſſet illa ꝯſuetudo eligi dẽret
q̃ ampli⁹ vel ſaltem mediuꝫ int̃ illas ſol
ueret argumentum. io. q. z. ep̃s. Inno. vͦ
dic̃ extra. e. c. i. ꝙ ex quo nõ inuenit̃ exp̃ſ
ſuꝫ de q̃titate. relinquit̃ in dantis optio
ne vt det q̃tuꝫ velit niſi ꝯſuetudo regio
nis aliud inducat. Rod̃. aũt credit ꝙ vbi
ẽ ꝯſuetudo ꝙ nihil ſoluat̃ vel exigat̃ ꝓ
p̃micia nõ ſoluentes excuſant̃ a peccato
ſi tñ hi⁹ ꝯſuetudo ſine ꝯ̃dictione fuit ob
tenta a tp̃e ex quo nõ extat memoria.

C Irca 9ᵐ articulũ qui eſt de vti
litate ſolutõis decimaꝝ ⁊ p̃mici
arũ ſciendũ ꝙ dãs bñ ⁊ fideliter
decimã remunerat̃ a deo quadruplr̃. p̃
in fructuũ ubertate. zͦ in corpis ſanita
te. vñ Aug. 16. q. i. decime. dic̃ ſi decimã
dederis nõ tñ abũdãtiaꝫ fructuũ accipi
es ſꝫ ẽt ſanitatẽ corpis ꝯſeq̃ris. zͦ i pec
catoꝝ remiſſione. 4ͦ in celeſtis glie bea
titudine. vñ Aug. ibidẽ qui p̃mium ꝯpa
re aut pctõꝝ indulgentiã hr̃e deſiderat
decimã reddat ⁊ de nonẽ ptib⁹ elemoſy
nã paupibus dare ſtudeat. Qui aũt non
dat decimã a deo punit̃ multiplr̃. vnde

dñs mal.3.q2 mihi nõ reddidiſti decias
⁊ p̄micias.idcirco i fame ⁊ penuria vos
maledicti eſtis. Et Aug. 16.q.i.decime.
dicit cū dando decimas ⁊ terrena ⁊ cele
ſtia poſſis mereri. p auaritia duplicē bñ
dictionē frandas.i.ſubtrahis tibi.h.n.ē
certiſſima domini viciſſitudo vt ſi ei de
cimā nõ dederis ad decimam reuoceri.ſ.
amittēdo.9.ptes.tal.n.ē raptor. vñ idē po
ſtea ſubdit decie ex debito regrūt ⁊ q caſ
dare noluīt aliena inuadūt. Eſt etiā ſacrile
giū. vñ hiero.12.q.2.gloria.dic amico ra
pere aliqd furtū ē.eccleſiā frandare ſa
crilegiū ē.exinde aliqd ſubtrahē oīuz p̄
donū crudelitatē ſupat.Eſt et hōicida vñ
Aug.p⁹ ſupdcā vba imediate ſubdit qſti
⁊ qt paupes i loco vbi habitat ille decias
n̄ dās fame mortui fuerit. tot homicidio
ruz re⁹ erit q2 rē paupib⁹ delegatā a dño
ſuis vſib⁹ reſuauit. h ⁊ plura alia de hac
mā ponit in.d.c.decie.⁊.16.q.i.reuertimi
⁊.q.7.maiores.Ad h nõ ꝙ oēs religioſi
qñ ⁊ quotiēs poplo p̄dicabūt i pª dñica
q̄rta ⁊ vltia q̄dragesime.Et i feſtis aſcē.
pente.nati.dñi. Johis bap.aſſumptōis ⁊
nati.btē maᵉ.audientib⁹ exp̄ſſe debēt ſi re
qſiti fuerit ab eccliaꝝ rectorib⁹ vl vica
rijs aut loca tenentib⁹ eoꝝdē. necnon ⁊
his quoꝝ audiūt ꝯfeſſiōes ꝯſciaꝫ facere
ꝙ decimas ſoluāt. Etſi in p̄dicādo h ſua
dere ſcient omiſerit ſupiores coꝝ ipos p
obiaꝫ ꝗuit pūire tenēt. q vō ſcient p̄ter
miſerit facē ꝯſciaꝫ ꝯfitētib⁹ de ſoluendis
decis ab offi° p̄dicatōis tādiu ſtēt ſuſpēſi
donec ipis ꝯfitētib⁹ ſi h ſibi dicēdi faclta
tē hūerit ꝯſciaꝫ fecerit. Et exīde ſt excōi
cati.ſi p̄dicauerīt p̄dcā neglia n̄ purgata
Et h nõ extēdūt ad rligioſos mōaſterio
rū vel eccleſiaꝝ decimas recipiētiū.h oīa
hñtur in 7° de p̄uilegijs.cupiētes.

De peculio clericorum.ti.36.

P Oſtea ꝯſiderādō ē de reb⁹ clico
rū ſiū de peculio coꝝ.Et circa
h q̄rūt pl'a.ſ.qd h dr peculiū.
R° peculiū dr vno° puū pri
mōiū ſiū pua pecūia h̄ a dño l' filiofa.
a patre ꝯceſſa ⁊ ſeorſum a re dñi vl' pa
tris poſita.ff.de peculio. depoiti.§.peculiū
ſꝫ ſine pecūia dr fragile.ff.de le.3.ſi hor⁹
.§.i. Dr et 2° res pafrenal' vxoris.ff.de
iure do.ſi ego.§.dotis. 3° dr hēditas vl'
p̄rimoᵐ.C.de epi.⁊ cle.ſiqs p̄ibr.⁊ ſuit
h.vñ dr peculiū.R° a pecūia ⁊ pecūia a
pecorib⁹ q2 antiquoꝝ pecūia ſiue bona
erāt in pecorib⁹.vt dr.i.q 3.totū.⁊ tūc ni
hil poterat emi vel vēdi ſꝫ tm̄ pmutari.ff.
de ꝯhen.ēp.⁊ vēdi.l.i.Quot ſt eius ſpēs.
R° ſ leges q̄tuor.pª eſt p̄fecticiū.ſ.qd p
ficiſcit de reb⁹ p̄ris.⁊ acq̄ p̄ri q̄ ad p̄priē
tatē ⁊ vſufructū.2ª aduēticiū.ſ.qd acqri
tur de donatōe alic⁹ vl alit aliūde ex euē
tu vel p̄ſperitate fortune p̄uenit. excipe
res ab impatore vel auguſta donatas q̄
q̄ſi caſtrēſes indicāt.C.de bonis q̄ lib.cū
mlta p̄uilegia.3ª ē caſtrenſe qd.ſ.milites
in caſtris acqrunt.ff.de caſtrē. pecu.p to
tū.Sꝫ hodie tales milites nõ inueniūtur
q2 nõ h̄uāt ꝯditōes q̄s illi h̄uabant. 4ª ē
q̄ſi caſtrēſe.qd.ſ.filiuſfamilias de ſcia ſua
acqrit occaſiōe aduocatōis vel munerū
publicoꝝ.p̄bant h.C.de inoffi.teſ.l.vlt.
Sꝫ h peculiū dr tm̄ dupl'r. vno° illd qd
p̄uenit ex reb⁹ eccleſie ⁊ h dici pōt q̄dā
mō p̄fecticiū.q2 de eo cleric⁹ regulr teſta
ri nõ pōt ex.c.c.i.2.⁊.3.h ē veꝝ de imo
bilib⁹ ſ Hoſ.Nā de mobilib⁹ bonis eccᵉ
pōt cleric⁹ cognatis amicis familiaribus
⁊ paupib⁹ dare.di.86.nõ ſatis.ſiue ſit ſa
nus vt dr ibidē ſiue infirm⁹ ꝯpos mentꝫ
extra de teſta.ad h.ſiue in morte.ex.c.c.
relatū.⁊.§.l3. Alio° dr hic peculiū illud
qd p̄uenit ex artificio vel et alio° intuitu
pſone.Et h ſ alaſi.dr aduēticiū. Sꝫ dici
pōt ſ hoſt.ꝙ ē q̄ſi caſtrēſe p eo ꝙ de ipo
cleric⁹ teſtari pōt et ſi ſit in ptāte p̄ris.ex
tra de teſtis q2 nos. In h etiā peculio cle
rico ſuccedūt ab inteſtato pentes ei⁹.12.
q.i.ſint manifeſte.ſꝫ ⁊ viuēs pōt ſuā facē
volūtatē.extra de ſucceſ.ab inteſ.c.i. Re
gularit aūt tene ꝙ illd peculium eēſe h
p̄fecticiuꝫ qd cleric⁹ nõ acqſiuiſſet ſi ec
cleſiā nõ hūiſſet.ar.extra de teſta.reqſiti
.§.illud.⁊.c.i.Quid ḡ de oblatōibus.R°
Tā.dixit eas eē peculiū p̄fecticiū.ar.ibi
dē.Sꝫ ꝯ q2 rōe ordis n̄ eccᵉ offerūt. vñ
pſbytero offert et ſi nõ hēat eccleſiā.R°
nõ obſtat ſ hoſti.q2 null⁹ debeat admittē
prochianū alteri⁹ extra de proch. vt dñi
cis.Quid ḡ de oblatōe viatoris.idem ex
dit hoſti.ar.p ⁊ ꝯ.ff.de iudi.heres abñs.
Qui clerici poſſint hrē peculiū. R° qui
cunqꝫ clerici nõ renūciauerūt p̄prijs hrē
pñt peculiū q̄ſi caſtrēſe.q vō renūtiauerūt
nõ pñt extra de teſta.c.2.⁊ de ſta.mo.cūꝫ
ad monaſteriū.in ſi.q.Qui tñ p̄prijs non
renūciāt hrē poſſunt p̄fecticiū occaſione

admiſtratõis.vt pȝ ibidẽ.c.monachi.§.q
vo.Nõ peculiũ donari põt. Rñdeo donã
ri põt ⁊ int᷑ viuos ⁊ cã mortꝭ q̃ĩ caſtrẽſe
ñ ãt ꝓfecticiũ.vt pȝ ex ſupꝰdcis. Quid ſi
dubitet᷑ an ſit ꝓfecticiũ l᷑ q̃ĩ caſtrẽſe. Re
ſpõdeo ſi ñ hȝ ecclĩã pſumit᷑ q̃ĩ caſtrẽſe.
ar.C.de vſufruc.l.fi.ex q̃ ãt hȝ ecclĩã pſu
mit᷑ eẽ ꝓfecticiũ ex.c.c.i.ſ tñ glo.ibidẽ ꝯ
pſũptiõeȝ iſtã admittit᷑ ꝓbat᷑ iz.q.4.c.i.
Ad h̃ nõ ꝙ pſbr emẽs pdia de peculio ꝓ
fecticio dȝ emẽ ⁊ inſtrm̃ ſcripturã facẽ noĩe
ecc̃e nõ noĩe ꝓprio l᷑ alieno in fraudẽ.ex.c.
pſbr.Et res ſic acqſite reliq̃ debẽt ecclie
ex.c.vt vnuſq̃ſq̃.Si.n.emat alieno noĩe
ſacrilegiũ fac.ex.c.ingreſſo.vbi ſ glo.ſacri
legiũ large ſũit᷑ ⁊ tal᷑ puniẽdꝰ erit ⁊ ecclia
ſic ẽpta vẽdicare poterit.lȝ ñ ſint ſua ⁊ h̃
ẽ ſpãle in ecc̃a.vt dr̃ i gl᷑.pdcã. Si tñ cõit᷑
de rebꝰ ſuis ⁊ de rebꝰ ecc̃e emiſſet ꝓ rata
pcij diuiderẽt᷑ int᷑ eccleſiã ⁊ hẽdes ſi de h̃
ꝯſtaret.iz.q.4.c.i.vñ tũc ꝓ pte ſua dȝ ꝓ
ſe facẽ inſtrȝ ⁊ tutiꝰ ẽ ꝙ nõ faciat inſtrm̃
cõe ſȝ ſepatũ h̃ in gl.illiꝰ.c.pſbr.Itẽ ſi cle
rico poſſeſſiõeȝ l᷑ admĩſtratõeȝ ñ hñti fu
erit aliqd a ꝯgnato l᷑ extraneo datũ vel relĩ
ctũ ẽ eiꝰ peculiũ.itelligit᷑.n.ĩtuitu pꝰ relĩ
ctũ niſi ꝓbat᷑ in ꝯtrariũ appeȝ.ex de teſta.
reqſiuiſti.§.illo. Inſup ſi clericꝰ in t̃ra ec
cleſie vineã fecerit l᷑ agꝝ illũ hẽbit q̃diu
vixerit pꝰ mortẽ vero eiꝰ ecc̃e erit.Epus tñ
forte ſi vellet illã poſſeſſiõȝ alicui clico ꝓ
bñficio aſſiĝre in vita eiꝰ ꝓ ſuitijs pſtitꝭ
ecc̃e poſſet.16.q.i.poſſeſſiões.Et itellr h̃ õ
t̃ra q̃ ꝓꝰ erat ſteril᷑ quã equũ ẽ reliq̃ illis
q̃ꝝ labore fcã ẽ fertil᷑.ex de re.ec.nõ alie.
ad aures.vel de terra pꝰus culta clerico ꝓ
bñficio aſſiĝta.ex.c.ſiqs.in tex.⁊ glo.

De aliẽatõe ⁊ pcario reꝝ ecc̃e.ti.27.

D Einde qꝛ res tpales ecclĩarũ
de qbꝰ hitũ eſt ſupꝰ ñ debẽt niſi
i certꝭ caſibꝰ ⁊ ſub certa forã
diſtrahi.ĝ ꝯſiderãdũ eſt de caĩs
⁊ de forã eas alienãdi.Et ad maiorẽ huiꝰ
mãe inſtructõe ꝯſiderãdũ ẽ ñ tm̃ de aliena
tõe i cõi ſȝ ẽt i ſpãli q̃ ẽ i pmutatõe ⁊ ob
ligatõe ⁊ potiſſiẽ de illa q̃ ẽ i ꝯtͣctu pcarie.
P igr̃ videndũ ẽ h̃ qd ẽ alienaͦ ⁊ vñ dr̃. 2ͦ
q̃ pñt aliẽari ⁊ q̃ nõ. 3ͦ de forã alienãdi
res ecc̃e. 4ͦ de pena male alienantiũ res
ecc̃e. 5ͦ de pena recipiẽtis res ecc̃e ꝯ debi
tã formã. 6ͦ p quẽ ⁊ q̃lit᷑ res ecc̃e aliena
ta ꝓter formã iurꝭ repeti põt. 7ͦ de ꝯtͣctu
pcarij q ꝯcedit᷑ i rebꝰ eccleſiaſticꝭ. Circa
pͥmũ ſciendũ ꝙ alienatõ ſtricte ſũpto vo
cabulo ẽ oĩs actꝰ p quẽ transfert᷑ dñiũ.vt
pȝ.C.de fũ.do.l.i.h̃ tñ cõiꝰ ſumit᷑ vt.ſ.ꝯp
hẽdat q̃ſdã ꝯtͣcꝰ in qbꝰ ñ trãſfert᷑ dñiũ vt
ſᷓ ꝯductio hypotheca ẽphitheoſ q ẽt ꝓhi
bent᷑ ex.c.nulli.§.alienatõis.h̃ itellige de
ꝯductõe ppetua.vt ex.c.ad audiẽtiã.nã
ad tps ñ ꝓhibet᷑.vt pȝ ex ne pla.vi.§.q̃
relã.Sȝ quã vocas ppetuã. Rñº q̃n ꝯce
dit᷑ alicui ⁊ hẽdibꝰ eiꝰ. Nã vlȝ ad 20.an
nos pt locari ñ vlt᷑.in aut̃.de ñ alie.ẽphi.
.§.ſi vero aliqs.coll.9.⁊.§.ſe.l᷑ forte ille.§.
loqt᷑.q̃ntuȝ ad pcariã de q̃ dicet᷑.ĩ.Dr̃ ẽt
alienare q vſucapi pmittit. ⁊ q ñ vtendo
ſuitutẽ amittit.ff.de v̄.ſig.alienatõis.

S Eqt᷑ videñ de 2ͦ.ſ.q̃ res pñt aliẽa
ri ⁊ q̃ ñ.Circa qõ ſciẽdũ ꝙ gñalit᷑
res ecc̃e ꝓhibẽt᷑ aliẽari in detrimẽ
tũ ecc̃e ex.c.c.i.⁊.c.ſiqs pſbroꝝ.ſiue ſint
de mẽſa epi ſiue de menſa capituli ſiue du
bitet᷑ an ſint ſ hoſti.ſiue pſumat᷑ ꝙ ſint ſ
Ber.ex.c.ñ ſp ⁊.c.poſſeſſiões.Sacre vero
res ⁊ religioſe aliẽari ñ pñt.titu.vẽditõis
ff.de ꝯtͣhẽ.ẽp.libi hoĩs.⁊.l.i modicꝭ.lȝ trã
ſeãt cũ vniuerſitate. vt ex de iurepro.ec
lr̃is.Si tñ res ſac̃ emat᷑ ab igrãte agr̃ de
ꝯtͣctu ad itereẽ.ff.de ꝯtͣhen.ẽp.l.4.h̃ her.va
ſa vero ſacta vt patena ñ ꝯflata ⁊ calix vẽ
di pñt in ſua forã alteri ecc̃e.ꝯflata ãt cui
libȝ.iz.q.2.auꝝ. Et idẽ dõ ẽ de ſilibꝰ pu
ta de pall᷑.altarꝭ bñdictꝭ ⁊ alijs ornamẽ
tis ſ Ray.⁊ Hoſ. Itẽ ſi pſbr duos ſuos
ecc̃e donet.l᷑ ex iduſtria ſua eideȝ acqrat.
põt vnũ ſuũ ecc̃e ẽt nõ meritũ manumit
tere.vt pȝ ex.c.ꝯſenſus.ſȝ q res ſuas nõ
attulit dãnũ nõ inferat.ex.c.epi. Itẽ bñ
meritos.q.ſ.aliqd inſigne ſuitiũ fecerũt
ecc̃e manumittẽ põt de ꝯſenſu epi.iz.q.2
ſiqs. Et h̃ ꝙ mãumiſſor eis cũ libertate
ꝯfirmet firmũ erit ita tñ ꝙ ñ excedat va
lorẽ.20.ſol᷑.vt.e.q.epꝯs q.Si tñ aliqs ordi
net᷑ ad titulũ pͥmonij ſui pt ſine ꝯſenſu
epi illud aliẽare ſ Inn. ſȝ hoſt.dic̃ ꝯtrariũ qꝛ
hiꝰ pͥmoniũ ẽ factũ q̃ĩ dotale.arg.ex de
doñ.int᷑ vi.⁊ vx.p nr̃as. Res ãt mobiles
ecc̃e q̃ ſuãdo ſuari ñ pñt ſiñ aliq̃ ſolẽnita
te alienãt᷑ ⁊ ea q̃ magꝭ expedit diſtrahi
q̃ȝ ſuari vt aĩa͡ſupuacua.veſtes aſtricte.
fructꝰ arboꝝ.vt pȝ.C.q̃n decreto opꝰ nõ
ẽ.l.vltꝭ. Sũt tñ plres caſus in qbꝰ lȝ res
ecc̃e aliẽare.p̃ cã neccitatis vt cũ debitum
vrget.10.q.2.§.h̃ ius. 2ͦ cã pietatꝭ vt ꝓ
captis redimẽdis l᷑ ꝓ alimõia paupꝝ tpe

famis l'cladis l' ꝑpter eccleſiā edificādā
vel ꝑpter cimiteriuꝫ āpliandū.iz.q.z.au
rū.ꝛ.c.gloria.ꝛ.16.q.i.qm̄ gcqd.ꝛ ꝥ Jo.
iz.q.z.ſacroꝝ. Eccleſia vō nō poterit re
petere pecuniā quā dedit ꝓ redēptōe ca
ptiuoꝝ.vt pꝫ ibidē.redemptus tn̄ preſta
bit opaꝫ eccleſie p.5.ānos.C.de captiuis
poſtli.reuer.l.z.Si vō ꝓuat⁹ det pecuniā
ꝓ redēptōe alicui⁹ eam repetē pōt.vt dr̄
ibideꝫ.l.vlti. 3ᵒcauſa vtilitatis.iz.q.z.ſi
ne exceptōe.ꝛ extra.c.vt ſup.§.vlti. 4ᵒ
cā equitatis qua de cā ꝯcedi poſſunt in p
petuā emphitheoſim terre ille.que fcē ſt̄
arabiles eis vel heredib⁹ eorū quoꝝ la
bore factuꝫ hoc cē digſcit̄ vt tunc.i.tēpe
ꝯtract⁹ ſm̄ alios autē ꝛ veri⁹ poſſunt ad
alios trāſferri cū maiori vtilitate eccleſie
vt e x̄.c.ad aures.ğ ſi laborans vel eius
heres vult dare tn̄ q̄ſtuꝫ alr̄ p̄fert oi
b⁹.ſi non vult dare tn̄ repellit̄ ſꝫ tn̄ pro
labore ei ſatiſfaciendūꝫ videt̄ ne defleat
ſe laborē ꝛ diligētiā adhibuiſſe.ar.extra
de reſ.in inte.c.i. 5ᵒ cā incōmoditatis vl'
minoris vtilitat.iz.q.z.terrulas.Admit
tit̄ etiā ꝯtractus p̄cariaꝝ de quo infra di
cet̄.Poſſunt etiā alie cāe aſſignari.vt pꝫ
iz.q.z.auꝝ.ſꝫ oēſ pn̄t ad p̄dictaſ r̄duci.h
hoſt.Sꝫ nunqd ſi qd eccleſie ſub hac cō
ditōe conct̄.ſ.ne alienet̄ alias reuocet̄.
nunqd poterit alienari ſi caſus neceſſita
tis imineat alienandi vt debitū vel redē
ptio captiuoꝝ.videtur ꝙ ſic.q2 caſus iſti
excipiunt̄ a iure.io.q.z.§.h ius.Et ar.ē
exp̄ſſe in ꝯtriuꝫ ꝙ nō exq̄ ꝓhibet h dona
tor i auc⁹.de alie.ꝛ emphi.ꝯ.§.ſciſſimos
Ad h dicē goff.tan.ꝛ qdā aliꝗ ꝙ in tali ca
ſu res ecc̄ᵉ ſic donata pōt alienari ſi ecc̄ᵃ
iſta nō habeat poſſeſſiones alias.ſi vero
habeat alias nō pōt in q̄ cāu intelligunt
auc̄.§.ſciſſimos.q2 vt dic̄ canon.res ec
cleſie alienant̄ ꝓ captiuoꝝ redēptione.
iz.q.z.auꝝ.Aliꝗ dicūt veri⁹ ſm̄ Bern.
ꝙ res ſic donata nō pōt alienari ēt ꝓ re
demptōne captiuoꝝ vt dicit auc̄.§.ſciſſi
mos.Nec ꝯtriū in dcit̄ exp̄ſſe.Illō vō.c.
auꝝ.nō loqt̄ de talib⁹ reb⁹ ſꝫ tn̄ de vaſis
loq vr̄.h her.e x̄ de ꝯdi.app.veꝝ.Silr̄ q
dā dicūt ꝙ res imobiles eccliꝗs ab ipio
date n̄ pn̄t alienari aliq̄ᵒ Scdꝫ āt Jo.io.
q.z.§.h ius.i fi.h n̄ ſt̄ vā.q2 tale pactū ē
ꝯ legē dei.iz.q.z.auꝝ.et ꝥ ēt goff.ti.ō ꝯdi
ap.ſi in doñ.appōit̄ exp̄ſſe ꝙ n̄ alienet̄ ēt
i cāib⁹ ill' tal' ꝯditō tāq̄ turpis ꝓ n̄ adie
ctā hr̄i dꝫ ꝛ nihilo⁹ dona⁹ tenꝫ e x̄ de ꝯdi.

app.c.finali.

S Eqt̄ vidē de ʒᵒ ſ.q̄ ſit forᵃ alienā
di res ecc̄ᵉ.Circa qō ſcīēdum ꝙ
res q̄ ſuādo ſuari nō pn̄t alienā
tur ſine aliq̄ ſolēnitate vt dcꝫ ē.iz.q.z.ter
rulas.Sꝫ alie cū ſolēnitate.Et oliꝫ qdem
duo de vicinis epis int̄erāt ꝛ de cā aliēa
tōis ꝯgnoſcebāt ꝛ ſubſcribebāt.io.q.z.
caſellaſ.hodie āt ſuffic̄ ꝯſenſus epi ꝛ capi
tuli.vt dr̄.iz.q.z.ſine exceptōe.Et ſi res
ſit modica ꝛ neceſſitas mag̃ n̄ reqrit̄ cō
ſenſus capituli.alias ꝯ vt ea.q.terrulas.
In reb⁹ āt mōaſterioꝝ alienādis reqrit̄
ꝯſenſus abbatis ꝛ capituli ꝛ epi.iz.q.z.
abbatib⁹.ſꝫ h nō ſuat̄ vbiq̄ꝫ.Et iō dicit
gof.ꝙ credit ſufficē ſolēnitateſ ꝥ approba
tas locoꝝ ꝯſuetudies qō hoſt.n̄ placꝫ q2
poſſent eccleſiis eē onerofe.ar.e x̄ de ꝯſue
c.i.Si vō ſit reſ ecc̄ᵉprochial' reqrit̄ ēt cō
ſenſus p̄ſbri.iz.q.z.placuit.Aliena⁹ alit̄
fcā nᵃ eſt.li.6.c.dudū.§.q2 vō.qō intelli
ge in ecc̄ᵉ detrimētū.vn̄ ſi ſit ecc̄ᵃ leſa reſti
tuit̄ e x̄.c.ad audiētiā nr̄aꝫ.p̄ſbro tn̄ mor
tuo p̄t ep̄s alienare aliꝗ.16.q.i.ſtatuim⁹.ꝛ
c.ſe.e x̄ ne ſe.va.c.i.in gl.Et ꝥ Inn.ſi ep̄s
alienet ppetuo bona vacātis ecc̄ᵉ n̄ tenꝫ
niſi ecc̄ᵃ hēat legitimū defenſorē ꝛ niſi fa
ciat h p̄miſſo tractatu diligēti puta ꝯue
niēt oēs ꝛ dicet qlibꝫ qō ſibi vr̄ ꝛ cū co
gnitōe cāe ꝛ hito exp̄ſſo ꝯſenſu capli.In
alienatōe vō ad tps nō reqrit̄ ſolēnitas
talis ꝛ ſuffic̄ tacit⁹ ꝯſenſus capituli.iz.q.
z.ſine exceptōe.Et h intelligit̄ de imobili
b⁹ ꝛ mobilib⁹ p̄cioſis e x̄ de his.q̄ fi.a p̄la
c.z.ꝛ.c.tua.in glo.Solēnitas āt illa q̄ hr̄
io.q.z §.h ius.hodie n̄ ſuat̄ ꝥ gof.Sed
ꝛ in multiſ aliꝗs hoies delinquunt ꝛ omit
tunt.vn̄ ꝥ hoſti.i alienatōnib⁹ ppetuis ſo
lēnitas ē ſeruāda.vt pꝫ in.d.c.q2 vō.Et
non tn̄ ſolēnitas p̄dcā ſꝫ ꝛ vlteri⁹ reqrit̄
ꝙ tot⁹ cler⁹ ꝯſentiat ꝛ aliq̄ ō qnq̄ꝫ cauſis
ſup̄dictis vē h exigat ꝛ ſubſcriptō cleri
coꝝ inueniat ꝛ nullū inde dānū domuſ
dei fiat.iz.q.z.ſine exceptōe.Et ꝙ ex mo
bilib⁹ n̄ p̄t debitū ſolui ꝛ ꝙ ē debitū vrgē
dꝫ iconom⁹ iurare corā ep̄o.io.q.zᵃ.§.h
ius.Sꝫ ꝥ Jo.h ſolēnitas i eccliꝗs tn̄ ma
iorib⁹ ꝛ mr̄icib⁹ obſeruari dꝫ.ar.iz.q.i.
nō dicatiſ.ibi poſſidē ⁊c̄.ꝛ.c.vidēteſ.ibi in
mr̄icib⁹.Cū.n.ecc̄ᵉ eēnt oli tenues maioꝛ
erat adhibēda inqſitō i alienatōe.ſꝫ cuꝫ
poſſeſſiōes hodie ſint augmētate ſufficit
capituli ꝯſenſus.ut pꝫ i.c.ſine exceptiōe
In h tn̄.c.loqtur de ſubſcriptiōe ꝛ quod

ibi dicit̃ de clericis intelligit̃ de canonicis.
Non eniʒ dʒ cõicari int̃ clericos eccleſie
eiuſdeʒ niſi ſint intitulati nec vocē habʒ
quilibʒ in electõe cū alijs liceʒ ꝑcipiat fru
ctus eiuſdeʒ eccᵉ qꝛ bene poteſt epus vl̃
eccleſia cõcedere beneficiū alicui nec tñ
erit canonicꝰ.16.q.i.poſſeſſiones. Scd̃m
vero Ber.li.6.c.duduʒ. ſolennitas huiꝰ
legis.h̃ ius.nõ eſt neceſſaria dummodo
ſeruet̃ forma.12.q.2.ſine exceptõe.⁊.10.
q.2.c.i.i fi.⁊ c.x̃ de his.q̃ fi.a pla.c.i. Nec
obſtat ꝙ lex illa canoibꝰ eſt inſerta. h̃.n.
factū fuit vt ſciret̃ q̃leʒ affectum ꝓncipes
ad eccleſiā habuerūt.eccᵃ aūt eā non ap
probauit nec ſeruari ꝑcepit nec de ea ali
quis canõ mentõem facit. Jo.vo an. dic̃
ſuper illõ.c.duduū.ꝙ illa ſolēnitas indiſ
ſuetudineʒ p ꝯriuʒ vſuʒ abijt.diſ.4.§.le
ges. Diſtinxerūt aūt h̃ Inno.⁊ hoſti.int̃
decretū.auctem ⁊ ꝯſenſuʒ. ſiue collauda
tõeʒ. ꝙ decretū eſt ſnīa q̃ iudex ꝯtractuʒ
futuꝝ iuſtū eſſe fore decreuit auctem ſuā
interponendo vel aliqueʒ in poſſeſſioneʒ
mittendo vel mittēdū declarādo.ff.de dā.
infec.l.ſi finita.⁊ interponi dʒ añ ꝯctū.ff.de
rebꝰ ec.l.magis.§.nõ paſſiʒ.⁊.§.ſe. Auc
tas ē auctorizabilis ꝯſenſꝰ ꝯpetēs alicui
ex officio publico vl̃ adminiſtratione ltīma
vt ſ. tutores ⁊ ꝓcuratores.ff.de auc.tu.
Cõſenſus āt ſiue collaudatio ē volūtas
multorum ad quos ptinet res ſimil̃ iūcta
Dicūt ꝗ qdā ꝙ in aliēatõe rei eccliaſtice
ñ requirit̃ decretū ꝓdictum.ſʒ cāe cogni
tio auctas epi ⁊ ꝯſenſus cleri. Sed nun
quid valent cõſenſus clericorum canoni
corum non habiti in cõi. Rñ°. hoſti.extra
de his q̃ fi.a pla.tua.tēt ꝙ ñ. ⁊ hoc etiam
Inno.⁊ compoſ.videt̃ approbare extra
de conſue.cum conſuetudinem. Sʒ Hoſ.
extra de his que fi.a pla.cum apoſtolica.
⁊ in ſumma ipius tituli dicit ꝯtrariuʒ.qꝛ
lʒ inueniat̃ in electionibus ꝙ requirat̃
ꝯſenſus cõis.extra de electionibus i gnā
li. Secus tamen eſt in alienatõibus.c.ti.
cum nos.⁊ cum eo ꝯuenit Bernar.li.6.
c.duduʒ.in fi.4.glo. Jo.vero an.ibidem
dicit ꝙ ꝓma opinio eſt vera qñ non ꝑceſ
ſit ꝯtractus vt patʒ ibidem.ſʒ ſi ꝑceſſit ⁊
deliberauerunt alienare ſi ſingularit̃ cõ
ſentiant valet conſenſus ⁊ tunc habet lo
cum opinio ſecunda. Ad hoc nota ꝙ in
eccleſijs collegiatis ⁊ cathedralibus ſi
bona epiſcopi ſint diſtincta a bonis cano
nicorum ⁊ epiſcopus aliqua de rebuſ ſue
menſe velit alienare. ipſe tanquā cuius
ꝓncipaliter intereſt debet alienatiõem fa
cere. Et canonici debent poſtea ſuuʒ aſcē
ſum preſtare ⁊ premiſſo diligenti tracta
tu alienatiõi principalit̃ ſubſcribere. ⁊ ſi
militer ſi canonici aliqua ſue menſe velit
alienare ipſi principaliter alienationem
faciant ⁊ epiſcopus preſtis auctoritatē
ſiue cõſenſum preſtet. ⁊ ſufficit ſi conſen
ſus huiuſmodi preſtet̃ in ipõ ꝯtractu. vl̃
poſt cõtractum.extra de his que fi. a pre
la.nos.vbi de hoc in glo.⁊ inh̃ a alienatõ
hec Bernar.li.6.de rebꝰ ecc.non alie.du
dum. Scd̃m etiam hoſtien.qñ epiſcopꝰ
rem ſue menſe alienat archiepiſcopꝰ au
ctoritatem ſuā interponet.ar.ad h̃.9.q.3.c
2.⁊ di.96.bñ quidem.

SEquitur videre de 4°.ſ.que eſt
pena male alienantis rem eccle
ſie. Circa quod ſciēdum ꝙ pena
eius eſt depoſitio ſi ſup hoc accuſat̃.12.q.
2.monemꝰ.⁊.c.apoſtolicos. niſi celeri re
ſtitutione ⁊ repetitõne ꝓſpexeris ſibi. Et
eandem penaʒ patit̃ clericus iniuſte ſub
ſcribens. vt dicit̃ extra.co.ſi quis.⁊ reſti
tui debʒ res non deteriorata.ff.cõmo.l.3.
.§.i.celerē̃ auteʒ reſtitutõem intellige ẜʒ
Ber.ibideʒ anteꝗ̃ eccleſia ledat̃ ex tali
alienatione. vl̃ ẜm hoſti.poſt int̃pellatio
neʒ eccleſie ſine mora.dʒ.n.alienator int̃
pellante eccleſia cõponere cuʒ poſſeſſore
ita ꝙ rē recuperet ⁊ reſtituat eccleſie vel
ſaltem agat ꝯ poſſeſſorem qd̃ ei lʒ.e.x̃.c.
ſi qs ꝑſbrorum. adminus ceſſa ſibi acti
one ab eccl̃ia ⁊ niſi totum int̃eſſe ꝓſtet ec
cleſie videt̃ eſſe in mora. Si aūt ſic ſibi
ꝓuiderit morā ⁊ penā depoſitõis de qua
dictū ē ſup̃ ⁊ excõicatõis.de q̃ e.x̃.c.ſi qs
ꝑſbroꝝ.vitabit ẜm goſ.⁊ hoſt. Nā ⁊ ſi qs
rem alienauerit ⁊ deinde eā recupauerit
penā edicti vitabit.ff.de ali.iu.mu.cā fcā
l.ex h̃.§.ſi qs alienauerit. Ad hoc nõ ẜm
Ber.extra de rebꝰ ec.nõ alie.ſi qs.ꝙ ſub
ſcribens.vbi ad auctēʒ ꝯtractꝰ ſubſcripᵒ
deſideraꝭ ꝯſentire vr̃ ⁊ h̃ intelligaſ cū di
ſtinctõne iſta.ſ.qꝛ aut ſubſcribit noīe alie
no ⁊ tunc non obligat̃ nec ꝯſentire intel
ligit̃.ff.de inſti.act.l.vl. Aut noīe ſuo ⁊ h̃
vl̃ ſcienter ⁊ tunc obligatur ⁊ conſentire
videt̃.vt patet in d.c.ſi quis. vel ignorā
ter ⁊ tunc non videt̃ cõſentire nec ei no
cet.C.de doñ.nec ignorans.

S Egr' vidē de 5°.ſ. que ē pena reci
pientis rez eccleſie ꝯ formā pdi/
ctā. Circa qd̄ ſciendū ꝙ pena ei⁹
ē vt rē cū ſuis fructib⁹ reſtituat ⁊ pciū ab
ecc^a repetē nō valeat. io. q. z. h ius. Et ha
bebit regreſſuz ꝯ alienātē ſi ſit poſſeſſoꝛ
bone fidei. iz. q. z. vulterane. ⁊ ſi ſit male
fidei poſſeſſoꝛ. extra. c. ad audiētiā. ⁊ hi⁹
opi. ſunt hu. Jo. theu. ⁊ goff. Et ē rō vt p
lati metu pene caueant ab hi⁹ venditiōi
bus. Aliq tū dixerūt ꝯtrariū. ſ. ꝙ ſiquis
accepit mala fide rez eccleſie. tūc non hʒ
actōem ēt ꝯtra alienantē niſi p cautionē
de euict. pſpexerit ſibi. vt pʒ. C. de euic. ſi
fundū. tū hui⁹ opi. videt' eē Ber. in. c. ad
audiētiaz in glo. z^a ſʒ pmum eſt veri⁹ hʒ
hoſti. Item ſiquis petat vel recipiat ecc^e
bona a rege irritū hēatur ⁊ iubet' talis
excludi a cōione ecc^e cui⁹ res conat' au/
ferre. extra. c. q res. Idē ē ſi vēditio ſit fa
cta occaſione ptātis laycē. c x. c. cū laycis
hec hoſti. Itē null⁹ religioſus mōaſterio
pꝛoꝛatū ecc^e ſine admiſtratōem eiuſdē pre
ſidētis ī alia reddit⁹ aut poſſeſſiones eiuſ
dē ad certū tps vel ad vitaz recipiētis p
aliq pecunie qtitate qniſmō cōcedē pōt
citra locoꝝ pdictoꝝ euidentez neceſſita
tē ⁊ vtilitatē ⁊ ſine ꝯſenſu ſpāli ꝯuēt⁹ ſui
Aut ſi nō hēat ꝯuentū plati ꝓpriū ſi fiant
alie ꝯceſſiōes ille nō tenēt. nullūqs ius re
ceptorib⁹ acqrit' ⁊ ꝯcedentes ab officio
ſt' ſuſpenſi. h tū phibitio nō extēditur ad
locatōes vel fructuū aut redditū vēdi/
ditōes ad temp⁹ modicū faciendas. li. 7.
de reb⁹ ec. nō alie. monaſterioꝝ.

S Equtur vidē de. 6. ſ. p quē ⁊ quali
ter res ecc^e alienata pter formā
iuris repeti pōt. R° p quālibet
pſonā ecc^e illi⁹ vt dicit glo. nō alteri⁹. Et
ēt p pꝛochianū ꝓpriū in ſubſidium ⁊ cum
fructib⁹. c x. c. ſiquis. in fi. vñ pōt peti per
clericos illi⁹ eiuſdē ecc^e ⁊ ꝯuerſos ⁊ pro
nos ⁊ filios ⁊ nepotes. vt dr̄ ibidē. ⁊. 16.
q. 7. filijs. Et etiā p alienātez vt dictū eſt
ſupra lʒ iurauerit nō venire ꝯ. c x. de his
que fi. a ma. p. ca. c. i. §. pl. ⁊ vlt. qꝛ non
ſt' iuramēta ſʒ piuria qꝛ fiunt in detrimē
tū eccleſie vt dr̄ ibidez. vel de ꝓprio ſoluū
tur. c x. de pbē. de multa. pōt etiā peti p ſuc
ceſſorez. extra. c. epi. in fi. nō obſtāte aliq
pena. extra de pcar c. z. Eccleſia vō c⁹ eſt
res agere pōt ꝯ alienātez vel ſucceſſorez
C. de ſacroſan. ec. iubem⁹. §. vlt. ⁊. iz. q. z.
aplicos. ⁊ extra de pigno. c. z. i tex. ⁊ glo

et ꝯ recipientē vt dictū eſt ſup. Sed vno
ſoluēte alter liberat'. ff. de co. p quē factū
eſt. l. i. §. ſi plures. Et cū ꝓpriuz delictū q̄
libet puniat' tunc pōt petē vt actiones ſi
bi cedant'. ff. de admi. tu. ſi plures. in fi.
Quid ſi cepit ꝯuenire vnū nūqd ꝯueni/
re poterit ⁊ alteꝝ. R° ꝙ ſic. non. n. p con
uētionez ſolā ſʒ p exactōz actio tollit'. ff.
depoſi. l. i. §. ſi apud. Quid ſi ptez ſui inter
eſſe ꝯſequat' ab vno. R° tū min⁹ cōſeq
tur ab altero. ff. de exerci. ac. l. i. ¶ Quid ſi
ꝯponat cū vno ⁊ cū redimi faciat vt cuʒ
eo in pace remaneat. R° tū minus ꝯſe/
quit' ab alio. Sʒ nūquid eps pōt repetē
rem quā alienauit iniuſte videt' ꝙ non.
qꝛ ipſe de euictione tenet' ⁊ quem tenet de
euictiōe actio eundem agentem repellit
exceptio. C. de euict. exceptiōe. ſʒ replica
bit rez ecc^e ſicut ⁊ mulier replicat ſe mali
erez eſſe. ⁊ iō ſibi velleianuz ꝯpetere. ff.
ad vell. ſi mulier. hec hoſti. ⁊ ꝯuenit cuʒ
eo Ber. extra. c. ſiqs. ¶ Utꝝ abbas eccle
ſiā quā de manu layci accepit retinē poſ/
ſit. R° ꝙ nō. 16. q. 7. c. i. ⁊. c. null⁹. ⁊. c. ſeq.
Et idē vr̄ de decimis ⁊ alijs reb⁹ eccliarū
ſi tū ſequat' ꝯſenſus epi valebit. c. q. §. ſi
cut g. ⁊. c. decimas. ⁊ ext' de iurepa. qd̄ at
. §. decetero. ⁊. c. illō Utꝝ i reb⁹ eccleſie a
laycis male detentis ad ius eccleſie redu
cendis ſufficiat auctas epi ſiñ ꝯſenſu ca
pituli. puta layc⁹ detinet decimam ad pro
chialez eccleſiā ptinentē vt vlt eā trāſfer
re ad aliā eccleſiā nunqd pōt h de ꝯſenſu
epi tū. R° ꝙ ſic. extra de his. q fi. a plat.
cū aplica. ⁊. 16. q. i. c. fi. Sʒ oppōit' quia
videt' res eccleſie ibi alienari. qꝛ trāſfer/
tur ab vna eccleſia in dominiuz alterius
eccleſie. Rñdeo lʒ ibi ſit quedam ſpecies
alienationis quo ad pmaz eccleſiaz cui⁹
fuit eſt tū cōceſſa. Illa. n. ſpecies phibet'
qua res ab eccleſia alienat'. Et ſic intelli
gitur quod dr̄ extra. co. p totuz. vbi hec
alienatio tolerat' vt inconueniens maius
vitet'. quia ⁊ſi non ab illa eccleſia cuius
fuit ab alia tū recuperat' ⁊ ſic eam habʒ
eccleſia que eſt vnica ⁊ ſic vtilitati vlis
eccleſie ꝯſulit'. Ad hoc nota ꝙ ſi aliq ec
cleſia vult impetrare in curia ꝙ ſibi lice
at talem rem acquirere ſolet addi h clau
ſula ſcilʒ priori eccleſie preſtita cautione
ꝙ ſi ad pinguiorem fortunaz venerit rē
eidem reſtituat prius ſibi de precio ſatiſ/
facto.

Sequit᷑ videre de 7° ſ. de ꝯtractu
p̄carij q̄ ꝯcedit᷑ i reb᷒ eccliaſticis
p̄ q̄ videñ eſt qũo dr̄it p̄carie ⁊
p̄cariũ vbi ſciendum ꝙ oria horuꝫ in q̄
tuor verſibus cõprehenditur. Primus
verſus eſt iſte. ria.rie.rium.tria quibus
eſt caput vnum.i.vnum p̄cipium.ſ.p̄ca
2° verſus eſt iſte. Ria cum moritur citra
nec vult renouari.i.ꝯtractus qui dr̄ p̄ca
ria eſt quidam vſufructus perſonalis ſi
ue temporalis preſtatio que cõcedit᷑ ab
eccleſia homini cum moritur.i.vſq̄ ad
morteꝫ eius. Jd̄ aũt dixi pſonalis quia
non tranſit ad heredem.citra.i.vel citra
mortem.ſ.vſq̄ ad certũ tp̄s puta ad tri
ginta annos in auc̄. de al.emphi.§.ſi vo.
aliqs.⁊ ſe.coll.9.h̄ pꝫ. Concedit᷑ auteꝫ p̄
caria ſm̄ leges hoc mõ. Si layc᷒ hꝫ vnã
vineã valentẽ.9.libras.⁊ dare velit ecc̄
ad p̄cariã.dabit ſibi ecc̄ duas vineas eq
ualẽtes ⁊ h̄ ſi trãſferat ſtatiꝫ dn̄iuꝫ ⁊ poſ
ſeſſionẽ ⁊ vſufructũ in eccliaꝫ. Si.n.i vi
ta ſua retinere velit vſufructum dabit ſi
bi eccl̄ia tñ vnã vineã equiualentẽ ⁊ ſic
laycus dꝫ habere duas vineas ad p̄cari
aꝫ.C.de ſacroſanc.eccle.iubemus.§.vlt.
Scd̄ꝫ vo canones agit᷑ benigni᷒ reſpc̄u
contrahentium ⁊ aſperius reſpectu ecc̄
qꝛ in caſu quo leges vnam vineaꝫ dãdã
ꝯcedũt canones duas cõcedũt. Et in q̄ le
ges duas.canon cõcedit tres.10.q.2.p̄ca
rie. Et nõ eſt faciẽda p̄caria vacãte ecc̄
12.q.2.p̄carie.põt aũt qlꝫ accipe p̄cariaꝫ
niſi ſit iconom᷒ vel eius ꝯſanguine᷒ qa
is ꝓhibet᷑.10.q.2.h̄ ius.v.h̄ vſus p̄ſtatio
⁊ res que recipit᷑ a layco non debꝫ tribu
ti grauari magis q̄ꝫ illa quã laycus rece
pit ab eccleſia.C.de ſacroſa.ecc.auc̄. hec
vſus p̄ſtatio. Si autẽ p̄caria fiat irrõabi
lit᷑ reuocari poteſt per ſucceſſorem nõ ob
ſtante pena approbata per p̄uilegium vt
ꝯtractus ratus eſſet.extra.e.c.2. Eſt aũt
irrõnabilit᷑ facta ſi dent᷑ tres vinee equa
lentes vbi tranſfert vineam ſuam h̄ ſꝫ le
ges lꝫ canones h̄ concedant vt dictum ẽ
vel forte canon loquitur vbi perſona eſt
ſenex vel debilis vel pauper quia tali de
bet eccleſia etiam de ꝓprio ſubuenire.16.
q.1.qm̄. Et nota ꝙ precaria inuenit᷑ i plu
rali ⁊ ſingulari.10.q.2.precaria ſꝫ p̄carie
tñ in plurali. 3° verſus eſt iſte. Rie ma
gis viuit poſt luſtruꝫ nempe renaſcens.i.
contractus qui dicitur precarie in plura
li tñ magi durat q̄ꝫ homo viuat. tranſit
enim ad heredem. debet tamen de quin
quennio in quinquennium renouari.e.t.
eo.c.1. Et puto ꝙ preſtatur ſub certo cen
ſu quia eſt forte terra minus vtilis ⁊ da
bitur alicui ruſtico vſq̄ ad.5.annos cui᷒
labore.meliorabitur iſta terra. ex̄ de re
bus eccl.non alie.ad aures. Si vo ille ꝯ
ctus in fine quinquennij per eccleſiam
non reuocetur nihilominuſ reuocatus in
telligitur. Et eſt ratio ne perdat eccleſia
ius ſuum qꝛ cum tranſeat in heredem ⁊
prelati ſepe mutent᷑ eccleſia de facili ius
ſuum perdere poſſet.16.q.3.clerici. Jſti ãt
ꝯtract᷒.ſ.cõtractus qui dicitur precaria
⁊ contractus qui dicitur precarie nõ poſ
ſunt reuocari pro concedentiuꝫ volunta
te.extra.e.precarium.§.vlt. Jn h̄ ſimileſ
ꝯmodato.extra.e.de cõmodato.c.vno.
4° verſus eſt iſte. Rium ſicut ego morit᷑
cum vult ſuus actor.i.ꝯtractus qui dici
tur precariuꝫ conceditur ſicut ego.ſ.qui
concedo volo.morit᷑ ⁊c̄.quia concedens
quandocunq̄ vult eum reuocare poteſt
Eſt igitur precariuꝫ qd̄ precibus peten
ti conceditur vtendum q̄diu patit᷑ qui
conceſſit extra.e.c.ſi. Et nõ ꝙ ꝓ p̄cario
qñq̄ ponit᷑ precaria.vt.ff.cõi diuidũdo.l.
cõi.diuidundo.§.int᷑ p̄dones. Dicit aũt
Ber.ꝙ cum ponant᷑ de p̄carijs e.t.e.tria
capitula ſiqs ꝯſideret.p̄mum.c.loquitur
de p̄carijs.2m de p̄caria.3m de p̄cario. Ad
hoc ad maioreꝫ declaratõeꝫ nãe ꝯtract᷒
precarij.videndũ eſt qũo differt ab alijs
ꝯtractib᷒.vbi ſcienduꝫ ꝙ differt a dona
tione. qꝛ qui donat ſic dat vt nõ recuperet
qd̄ dat.ſꝫ q̄ p̄cario ꝯcedit ſic ꝯcedit vt re
cuperet qñcũq̄ placebit extra.e.c.1. Jteꝫ
cũ ꝯmodato ꝯuenit qꝛ nec ꝯmodãs nec
p̄cario ꝯcedẽs facit reꝫ accipiẽtis.ff.e.l.1.
Sꝫ dr̄nt qꝛ cõmodans ad certũ vſuꝫ cõ
cedit nec reuocare põt niſi vſu illo exple
to.extra de ꝯmo.c.1.retinet etiã poſſeſſiõꝫ
rei ꝯmodate.ff.de ꝯmo.rei. Jn p̄cario vo
ꝯcedẽs nõ p̄ſumit certũ vſuꝫ ⁊ iõ reuo
cat qñcunq̄ placet.extra.e.c.1.⁊ poſſeſſio
nẽ nõ retinet.ſꝫ poti᷒ recipiẽs poſſidet nã
liter.ff.eo.§.plt.duo.n.inſolidum p̄cario
poſſidere ñ poſſũt.ff.e.duo.ꝯcedẽs tñ poſ
ſidet ciuilit᷑ vt dꝫ ibidẽ. Jtẽ differt a loca
to qꝛ locatũ nõ ẽ gratuituꝫ.extra de loca.p
totũ.p̄cariũ vo ẽ gratuitũ.vt pꝫ ex p̄dictis
Jtẽ differt ab emphitheoſi qꝛ ibi ꝯceſſũ
põt tranſferri in aliũ dn̄o requiſito.extra de
loca.potuit.qd̄ ñ ꝯtigit i p̄cario nec i alijs

ↄtractib⁹ ꝑdictis. Soluit̃ aũt precarium qnqꝫ modis. p̃mo ↄtraria volũtate eius qui ↄceſſit. ff. c. l. i. 2° morte eius cui ē cõceſſuꝫ. c. x̃. c. c. fi. 3° alienatione rei p̃cario ↄceſſe. ſi is cui eſt alienata velit reuocare vt dicit̃ ibidem. 4° finito tp̃e vſqꝫ ad q̃d res erat ↄceſſa. ff. e. cũ precario. 5° debito re ſoluente pecuniã creditori ſoluit̃ precarium pignoris. ff. e. ſi debitor. h̃ Hoſt. ꝛ hoſt. ꝛ Ber. e x̃. c. c. fi. Conſiſtit aũt precario in reb⁹ mobilib⁹ ꝛ imobilib⁹ ꝛ incorporalibus vt ſuitutib⁹. ff. e. l. 2. §. vl. ꝛ. l. 3. ꝛ. 4. hec Ber. e x̃. c. c. fi. in glo. i.

De dignitatib⁹ eccleſiaſticis i cõi. ti. 38

Onſequẽter ↄſiderandũ ē de p̃latõibus ꝛ dignitatib⁹ eccleſiaſticis. Et p̃ in cõi. 2° in ſpeciali. Circa p̃mũ. p̃ querit̃ qd eſt dignitas. 2° vtꝝ i bñficijs ſit attẽdẽda dignitas. 3° de p̃tãte dñandi. Circa p̃mũ ſciẽdũ ꝙ p̃latio ſiue dignitas ſ̃ hoſt. ē quedã p̃eminẽtia i gdu. Et h̃ aliqñ vocat̃ pſonat⁹ vel cuſtodia. e x̃. de inſti. §. fi. ſeu officiũ vl̃ miſteriuꝫ inferi⁹. e x̃. de ↄſti. cũ acceſſiſſent. ꝛ e x̃. de p̃bẽ. niſi cẽnt. vbi p̃oratus dignitas appellat̃. vñ archidiaconat⁹ decanat⁹ p̃miciat⁹ his noib⁹ oſtendunt̃. Et pñt ẽt hi oẽs p̃poſiti vocãi eo ꝙ quidã prioꝛat⁹ curã p̃ alijs hñt. e x̃. de vb. ſigni. ꝙ̃nis. Et quilꝫ hñs admiſtratõem dici põt p̃curator. i. q. 3. ſaluator. etiã epi e x̃. de doñ. fraternitatẽ. Et ſic hi ecc̃e membra diuerſa diuerſos articulos hñtia ſicut corp⁹ hꝫ plura mẽbra nec ad eũdẽ locuꝫ p̃tinent oĩa. di. 89. ſingula. itaqꝫ in eadeꝫ eccleſia vel ẽt i diuerſ̃ eccleſiis nõ põt aliquis hr̃e hec officia e x̃. de p̃ben. q2 in tñ ꝛ. c. ad h̃. ꝛ. c. cũ iam dudũ. Nec ẽt plures eccl̃ias prochiales. vt dr̃ ibidẽ. de q̃ tñ dic vt dictũ ē ſupra. Preeminẽtia ãt vni⁹ ad alteꝝ põt eẽ mltiplr̃. vno° rõe p̃tãtis ſuẽ iuriſdictõis q̃ preeſt archidiacon⁹ archip̃ſbytero. e x̃. de offi. archip̃ſbyteri. c. i. 2° rõe ordinis q̃ p̃eſt p̃ſbyt̃ diacono. di. 95ᵃ oliꝫ. 3° rõe ↄſecratõis q̃ p̃eſt eps p̃ſbytero. di. 95. nonõ. ꝛ. c. eps. 4° rõe antiq̃tatꝭ vt p̃oꝛ hr̃ q p̃us fuit ordinat⁹. e x̃. de ma. ꝛ obe. c. i. 5° rõe ordinãt̃. vt. ſ. maioꝛ habeat̃ q a maiori fuerit ordinat⁹. extra de ma. ꝛ obe. p tuas.

Irca 2ᵐ querit̃. vtꝝ in p̃ceptiõe bñficioꝝ debeat attẽdi rõ dignitatũ. ſ. pl⁹ p̃cipiant q ſũt in potõrib⁹ ordinib⁹ ↄſtituti ꝛ ſ̃ gradus dignitatũ meliora ſtipendia ↄferãt̃. vr̃ ꝙ ſic. i2. q. 2. nob. ꝛ 23. q. i. ius militare. ꝛ extra de ma. ꝛ obe. ſtatuim⁹. vbi dr̃ ꝙ q maioꝛ ē in ordĩe ẽt ſi poſteri⁹ ſit recept⁹ debꝫ in p̃cipiẽdo porcõem potior eẽ. Sꝫ ↄ̃ q2 oẽs q in vna eccleſia famulant̃ eq̃ p̃cipere debẽt. e x̃. de ↄſti. oẽs. ꝛ. c. cũ mlta. r̃ñdet her. ſup. c. ſtatuimus. ꝙ ab initio debꝫ ↄſiderari nobilitas ſiue ſcia. ſ. vt q magis ſũt p̃diti nobilitate ſiue ſcia ↄferant̃ ab eis q p̃mouent eos plura bñficia ꝛ maioꝛa. Circa eos ẽt q ſimul ſunt i eccleſia honeſtũ eẽt vt plus p̃ciperẽt digniores ꝙ̃ minores. ſm ꝙ dicũt iura p̃oꝛa ſꝫ in h̃ magi. ↄſiderat̃ ↄſuetudo cuiuſcũqꝫ eccl̃ie ſ̃ ꝙ volũt iura ↄtria. Etſi de nouo dat̃ eccleſia vr̃ recurrẽdũ ad ↄſuetudinẽ vicinaꝝ eccl̃iaꝝ ſue p̃uintie extra de cen. ſup eo. de iure tamẽ cõi nõ eſt pl⁹ maiorib⁹ ꝙ̃ minorib⁹ dãdũ niſi ↄſuetudo ſit in ↄ̃riuꝫ. Et ſ̃ h̃ illõ q̃d dr̃ in. c. ſtatuim⁹. ſ. ꝙ q maioꝛ ē in ordine ſit potior in p̃cipiẽda portõe. debꝫ exponi potior. i. p̃oꝛ. ſ. vt p̃cipiat p̃us. Et h̃ ſuari põt vbi p̃bende nõ ſũt diſtincte. vbi võ ſũt diſtincte qlꝫ p ſe p̃cipit fructus ſuos ꝛ redditꝰ. q̃d võ dr̃ in p̃cipiẽda portõe exponit hoſti. i. in p̃ceptione p̃bende. q2 p̃bẽda diuidi nõ dꝫ. e x̃. de p̃bẽ. maiorib⁹. ꝛ e x̃. de eta. ꝛ q̃li. q̃ris. §. i. dr̃ ſimplr̃ ꝙ minores volẽtes ordinari maiorib⁹ nolentib⁹ ordinari p̃ferant̃. q̃ ꝛ in p̃bendaꝝ p̃ceptione ar. extra de priuile. q2 circa. Et eſt h̃ ↄſtitutio gn̄alis. vt declarat̃ extra de ↄſti. c. fi. q̃ in oi eccleſia ſiue ſint ibi quotidiane diſtributiones ſiue nõ. hꝫ locũ. Et credit hoſti. h̃ inductũ vt clerici redderẽt̃ ad p̃cipiendũ ordines p̃niores. di. 74. c. fi. in fine. Et ſic p̃rogatiua ordinis p̃fert̃ etiã p̃rogatiuẽ ãtiq̃tatis in p̃ceptiõe p̃bẽdaꝝ. Itẽ preferẽt̃ q̃s ſm hoſti. rõne ordinantis in p̃ceptõne bñficij q2 ſiqs recept⁹ ſit auctoritate pape preferẽt̃ recepti auctoritate legati vel epi vel capituli q2 hꝫ eẽm a maiori. ar. di. ii. q̃s neſciat.

Irca 3ᵐ ſciendum ꝙ intendim⁹ ad preſens potiſſime de preeminentia que attenditur ratõne iuriſdictionis. vnde ſm ꝙ iuriſdictio aſcendit ꝛ deſcendit ſic ꝛ dignitas ſiue preeminentia eſt maior vel minor. Papa enim ſuperioꝛ eſt omnibus. 9ᵃ. q. 3. per principalem. ꝛ. capi° ſequen. Deinde legatus

quo ad ꝓuintiaꝫ ſibi cōmiſſaꝫ. qꝛ gerit
viceꝫ pape. Deinde primas ſiue patriar
cha qui eſt iudex archiepōꝝ ⁊ epōꝝ
ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ. Deinde archieps
qui eſt iudex ſuorum ſuffraganeorum ⁊
clericoꝝ ſue dioc. Deinde eſt eps iudex
abbatuꝫ archidiaconoꝝ ꝑpoꝝ ⁊ clerico
rum ſue dioc. Poſtremo eſt archidiaco
nus q eſt iudex archipreſbroꝝ. Archipſ
byter aūt preſbyteroꝝ prochialiuꝫ. Et
hec oīa graduū ptinet ad ꝯſeruationē
⁊ decoreꝫ eccleſie q conſiſtit in quodā or
dine. Sicͭ eniꝫ membroꝝ varietas per di
uerſa offiᵃ ⁊ robur corporis ſuat ⁊ pul-
chritudineꝫ repñtat. Ita pſonaꝝ va
rietas p diuerſa officia diſtributa fortitu
dineꝫ ⁊ venuſtateꝫ eccleſie manifeſtat.
Et qꝛ iuriſdictio ſup alios dn̄ium impor
tat. Ideo ratōe hui⁹ poſſunt h̄ aliqua de
dn̄io ſiue pſidentia queri. ſ. vtrū poteſtas
preſidēdi ſit a deo. R̄º q ſic R o. iz. non ē
poteſtas niſi a deo. diſtinguendū tam̄ eſt
ſm̄ Boñ. ⁊ Ric. q in hac poteſtate eſt cō
ſiderare tria. pmum eſt eſſentia ei⁹ que ē
qdā ordo ſupioris ad inferiorē ⁊ h̄ ē ſim
plicit̄ bona ⁊ eſt a deo. Hunc. n. ordinē in
ſtituit de⁹ ad laudeꝫ bonoꝝ ⁊ vindictam
maloꝝ. vt dicit̄. i. pe. z. zᵐ eſt mod⁹ acq
rendi ⁊ iſte ſi ſit iuſt⁹ ſimplr̄ loquendo ē
a deo reſpectu pſidētis ⁊ ſubiacētis. ſi vō
ſit iniuſt⁹ vt p induſtriā vel violētiaꝫ tūc
p ꝯpatōem ad meritū ſubiacentiū tal̄ p
ſidentia ē iuſta. qꝛ aut ē ad bonoꝝ ꝓba
tioneꝫ aut ad maloꝝ punitōeꝫ. p ꝯpatio
nem vō ad meritūꝫ pſidentis eſt iniuſta
Et pmoº eſt a deo faciente ⁊ ordinante ſ
illud Job. 34. q regnare facit hypochri
taꝫ ꝓpter peccata populi. ⁊ oſee. iz. dabo
tibi regem in furore meo. zºº. eſt a deo p
mittente nō aūt approbāte. Jō dr̄ oſee. 8
ipi regnauerūt ⁊ nō ex me pncipes exti
terūt ⁊ nō cognoui. zᵐ eſt mod⁹ vtendi
⁊ h̄ ſi ſit bonus eſt ſimplicit̄ a deo. ſi ma-
lus nō eſt a deo niſi pmiſſiue vl̄ pōt diſti
gui ſicut fuit diſtinctū de iuſto mō acqrē-
di. Utrum poteſtas preſidendi ſit bona
R̄º h⁹ qōnis reſponſio pꝫ ex rn̄ſione que
ſtionis imediate pcedentis. Ad maioreꝫ
tamē euidentiā ſciendū q ſm̄ Augꝰ. zº de
li. arbi. tria ſunt bona. ſ. maxima vt virtu
tes animi qb⁹ recte viuit̄ ⁊ nemo male
vtit̄. Minima ut hec tpalia bona ſine q
bus plurimis recte viuit̄ ⁊ quib⁹ plures
male utunt̄. Et media vt potentie anime

ſine quib⁹ nō recte viuit̄. quib⁹ tñ freqn
ter quis male vtit̄. Poteſtas autē dn̄an
di vt vult Boeti⁹. z. de ꝯſo. c. z. eſt ſup bo
na fortune que ſꝫ ibi bona infima et vr̄
maius bonū int̄ ea. vt. n. dicit̄ ꝑ polit. pn
cipari nō tantū eſt neceſſarioꝝ ſꝫ etiā ex
pedientiuꝫ. ſine h̄. n. reſpublica nō regit̄
vnde patꝫ q ptās talis eſt bonuꝫ expe-
diens ⁊ neceſſariuꝫ ad ſalutē reipublice
vel eccliē. ⁊ p ꝯn̄s eſt mai⁹ bonū q̄ȝ qd ē
neceſſariū alicui pſone puate qꝛ bonum
cōe eſt diuini⁹ q̄ȝ bonū pticulare ex pmo
eth. Non tñ ſequit̄ q ſit abſolute maius
bonū huic vel illi q̄ȝ ſubijci ſꝫ ſub ꝯditō
ne. ſ. ſi ſit ad hoc idone⁹. ¶ Utꝝ poteſtas
dominandi ſit appetenda. R̄n̄dꝫ Gual.
diſtinguēdo ſic. triplex eſt poteſtas domi-
nandi. vna temporalis que habetur per
hereditariam ſucceſſionem. Alia etiā tē-
poralis que acquiritur per electioneꝫ vl̄
principis ſubſtitutioneꝫ. Tertia ſpiritua
lis que habet animaꝝ curam ⁊ rerum
temporaliuꝫ adminiſtratōneꝫ. pma licite
poteſt appeti. qꝛ ⁊ ſiquis eam p ſe diſtin-
guit non poteſt per alios exequi. Secun
da etiaꝫ poteſt licite appeti tribus cōcur
rentibus. de quibus dicitur pmo pol. c. 6.
oportet inquit futuros principari princi
pales principatus. tria quidem habere
pmo amorem ad cōſiſtentem policiā.
zº potentiam maximoꝝ operuꝫ princi-
patus. zº virtutem ⁊ iuſticiam in vna-
quaqꝫ policia eam que ad policiam perti
net. licꝫ autē aliquis ſciens ſe habere hec
poſſit ꝓpter vtilitatem reipublice licite pn
cipatum appetere. non tamen debꝫ illum
petere. vnde zº politicoꝝ. c. 6. non bene
ſtatutum eſt ipſuꝫ petere qui principatu
dignificabitur. zᵃ vero. ſ. ſpiritualis nec de
bet peti nec licite poteſt appeti. vñ Augꝰ.
9. de ciuitate dei. c. 19. locus ſuperior ſine
quo populus regi non poteſt. ⁊ſi vt debet
adminiſtrat̄. indecenter tamen appetit̄.
In hac enim poteſtate attēdo tria. ſ. celſi
tudinē honoris abūdātiā ⁊ adminiſtratōꝫ
rei tpal̄. ⁊ exercitiū opōis ſpūal̄. ꝓpt̄ pᵐ
appetē platōꝫ ſpūalē ē pſumptuoſuꝫ ⁊ a
deo r̄probatū. Mat. zz. amāt pmos accu
bit⁹ i cenis ⁊ pmas cathedras i ſynagꝰ. ⁊
vocāi ab ho. rabi. ꝓpt̄ zᵐ appetē ē cupidi
tat̄ ſigᵐ. qꝛ tē ponit min⁹ boᵐ finē rei mē
lior̄. plaº. n. ſpūal̄ ē melior retpali. vñ dn̄s
Math. 6. primum querite regnum dei ⁊
iuſticiam eius ⁊ hec omnia adi. vobis

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Hunc appetitum reprobat dñs. Jo. vltio
dicens Petro. paſce oues meas non te.
ꝓpter tertium appetere eſt fatuum. quia
fatuū eſt appetere aliquid habere cum
periculo quod haberi poteſt ſine periclo
bene autem operari poteſt homo ſine pe
riculo prelationis. ⁊ ideo fatue prelatio-
nem appetit vt bene operari poſſit. opus
ergo ſm ſe poteſt deſiderari licite. non au
tem primatus honoris. vnde Chryſo⁹ ſu
per Math. Opus deſiderare bonum eſt
ꝑmatum autē concupiſcere honoris va
num eſt. Unde arguit ſic qui ſic appetit
prelationē ⁊ curam. ſ. ꝓpter bonū op⁹
annexum. aut credit ſe ad hoc dignū ⁊
tunc eſt preſumptuoſus ⁊ ideo indignus
aut credit ſe indignū ⁊ tunc eſt fatuus
⁊ peruerſus. ergo qualitercunq̧ appetit
illicite concupiſcit. Sed ꝯtra hoc ꝓuer. ii
dicitur qui animas ſuſcipit ſapiens ē. R⁹
non dicit qui curā animarum appetit.
ſed qui ſuſcipit. i. qui curam per obedien
tiā ſibi impoſitā ſuper ſe quaſi pondus
⁊ onus non vt honorē capit eſt ſapiens
quia eſt obediens. vel dic ſm glo. ꝙ loq-
tur in caſu quando ſcilꝫ oues ipſo vt cu
ratore ⁊ paſtore indigent. tunc qui ſuſci
pit bene facit quia anime ſue per hoc ꝓ
uidet. vnde cum dominio ſublimius regit
Nota etiā ſm Gregor. in paſtorali. tunc
erat laudabile epiſcopatū querere quā
do per eū non erat dubiū quenq̧ ad
grauiora ſupplicia peruenire. preſertim
cum aliquis ad hoc incitabat zelo chari
tatis diuine ⁊ pro illo tpe dicit apoſtolus
i. thim. 3. qui epiſcopatum deſiderat bonū
opus deſiderat. vtrum prelatio eccleſiaſti
ca ſit dominiū in ſubditos. R⁹ ꝙ ſic. Po
teſtas enī eccleſie fluit in eam a chriſto
ſm illud Jo. i. de plenitudine eius accepi
mus omnes gratiā ꝓ gratia. Poteſtas
autem chriſti fuit poteſtas dominij ſ illō
Jo. 13. vos vocatis me magiſter ⁊ domi
ne ⁊ bene dicitis. ſum etenī. ergo pote
ſtas prelatorū eccleſie eſt dominiū. Di
citur autē dominiū tripliciter. vno mo
do poteſtas ſubijciendi ſibi aliquē ex ne
ceſſitate. ⁊ ſic dominiū dicitur ad ſeruitu
tē conditione que coartat libertatē coa
ctione. ⁊ ſic dicit̃ colloceſes. 3° ſerui obe
dite per omnia dominis carnalibus. 2°
dicitur dominiū poteſtas imperandi ali
cui ꝓueniens ex mera voluntate talis ē
poteſtas prelati in religione. 3° dicit̃ do
minium poteſtas coherc̄endi ex publica
vtilitate ⁊ ſic dicit̃ dominiū poteſtas re
gendi in eccleſia. ꝑmum ergo dominiū de
bet incutere ſubditis timorē quia vt dic̄
ſapiens genus ſeruorū non niſi cū ſup
plicijs emendat̃. ⁊ ideo dñi ſe debēt ha
bere ad eos vt domini quia neceſſitas fe
cit eos ſeruos. Scdō dominiū oſtendere
debet ſubditis amorem quia charitas fe
cit eos ſeruos. ⁊ ideo dominus debet eſſe
humilis vt ſit ſicut vnus ex ſubditis ſm
illud Eccl. rectorē te poſuerunt noli extol
li ſed eſto in illis ſicut vnus ex illis. 3ᵐ do
miniū quia multitudinē ꝯtinet pro di
uerſitate ſubditorū aliquādo timorem
incutere. aliquando amorē oſtendere de
bet. ſ illō. i. pe. 2. ſiue ducibus ab eo miſ
ſis ad vindictam malefactorum laudem
vero bonoꝝ.

De papatu. ti. 39.

Deinde conſiderandū eſt de di
gnitatibus eccleſiaſticis in ſpe
ciali. Et primo de dignitate pa
pali. 2° de dignitate legatōis
3° de dignitate patriarchali. 4° de ar
chiepali. 5° de epali. 6° de vſupallij.
7° de alijs dignitatib⁹ inferiorib⁹. circa ꝑ
mū ꝑ dō eſt de dignitatē papal' excellētia
2° de his q̄ ſibi ſoli reſuant̃. Circa ꝑᵐ
querit̃ vtꝝ aliqs ſit vn⁹ ꝑm⁹ ⁊ ſūm⁹ ⁊ cē
dēat in xpia^a religiōe cui ceteri teneant̃
obedire. R⁹ lꝫ diuerſi diuerſ ligamib⁹ ⁊
varijs ad ſubiectōꝫ obie ſint aſtricti. ſᵐ
illō apli ad ro. 13. ois aia ptātib⁹ ſubdita
ſit. ⁊ h ſ diuerſitatē ḡduū officioꝝ ⁊ pote
ſtatuū. ois tñ h varietas reduci hꝫ ad vᵐ
ꝑᵐ ⁊ ſūmū in q̄ ꝑn̄ reſidet vlis ꝑncipat⁹
oiū. ſi tñ ad ipꝫ deū ⁊ xpꝫ mediatorē dei
⁊ hoiū. uerūet ad e⁹ vicariū. ⁊ ꝙ ita ſit
oñdit̃ p vet⁹ teſtm̃ ⁊ p nouū ⁊ p ius ca
nōicū ⁊ p euidēs rōis documētū. Oñdit̃
ḡ h ꝑ p vet⁹ teſtm̃. Scribit̃. n. deuter. 17. ſi
difficile ⁊ ābiguū apō te iudiciū ēē pſpe
xeri ⁊ iudiciū vba variari videris ſge ⁊
aſcēde i locū quē elegerit dñs de⁹ tu⁹. q̄ āt
ſupbierit nolēs obedire ſacerdotis ipio
morit̃ hō ille. in glo. h appellādi tribuit
facltatē. Ex his colligit̃ ꝙ i veteri teſtō
erat un⁹ ſūm⁹ pōtifex ad quē recurrēdū
erat i iudiciis ⁊ cui erat obediēō ab vni
uerſis. ſi ḡ h erat i lege figure multoma
gis h eſſe debet in lege veritatis ⁊ gratie

tum quia maior eſt vnitas nunc ꝙ̃ tunc. tum quia pontificatus iſte eſt minor illo. ¶ 2° oſtenditur hic per teſtamentum nouum. dicitur enim Mat. 12. tu es pe. ⁊ ſuper hanc petram edifica. ⁊c̃. vſq; ibi erit ſolutum ⁊ in celis. ſed conueniens eſt ꝙ ei qui poteſt omnes ligare ⁊ ſoluere oẽs debent obedire. ergo deus ſic eccleſiaȝ inſtituit ſcȝ ꝙ omnes obedirent vni. ſed eccleſia ſic eſt regenda ſicut a domino fuerat inſtituta ergo ⁊c̃. Preterea Jo. vltio. dixit dominus Petro paſce oues meas. ſed oues chriſti ſunt omnes qui per viaȝ ſalutis incedunt. ergo omnibus talibus ꝓlatus eſt Petrus. vnus ergo fuit oium ouium chriſti paſtor ſm eccleſie fundatõnem. ergo ſcdm progreſſum ⁊ cõſummationem omnes debent vni obedire. 3° oſtenditur per ius canonicuȝ quod tam̄ fundatur ſuper ius diuinum. vt patet di. 21. in nouo. quamuis. ⁊ di. 22. oĩes. ⁊ c. ſacroſancta. ¶ 4° p rationis euidens documentuȝ. In omni enim re que conſtat ex rebus diuerſis oportet eẽ aliquid preeminens quo diuerſe partes teneantur ĩ vno ſicut in corpore humano eſt anima. ⁊ in machina mundi eſt corpus ſuper cõtrarietatem eleuatuȝ. ſ. celum. per cuius virtutem reconciliantur elementa que ſunt contraria. vnde cum eccleſia ſit vnũ corpus chriſti myſticum ex diuerſis mẽbris officijs ⁊ ſtatibus conſtitutum oportet ad conſeruationem huiuſmodi vnitatis eſſe caput vnum. horum omnium regitiuum ſub quo conueniant ſm debitam proportionem in vnuȝ vt ſic conformetur eccleſia militãs eccleſie triumphãti. Unde Bernar. li. 3. de conſideratione ad Eugenium. c. 12°. non vilem reputes hanc formam que in terris eſt. formam habet in celo viderat hec qui dicebat vidi hieruſalem ciuitatem ſanctam deſcendentem de celo a deo paratam. Sicut eni ibi Seraphin ⁊ Cherubin ⁊ ceteri ordinantur ſub vno capite deo ita ⁊ hic patriarche archiepiſcopi ⁊ reliqui ſb vno põtifice ſummo non eſt paruipendendũ qd ⁊ deum habet auctorem quod de celo habet originem. Sic ergo patet ꝙ omnes ſunt ſubiecti ⁊ tenentur obedire pape ſcȝ clerici in ſpiritualibus ⁊ temporalibus. de conſecra. di. 1. corporalia. ⁊ layci in ſpiritualibus. extra de maiorita. ⁊ obedien. ſi quis. ⁊ de iudi. nouit. Sic econuerſo oẽs debent obedire imperatori layci in temporalibus ⁊ clerici qui recipiunt ab eo tẽporalia. extra de maiorita. ſolite. hec Jnnocen. co. ti. ſi quis venerit. in glo. 2. Sȝ contra illud idem quod dicitur Petro. Mat. 16. tibi dabo cla. ⁊ quodcũq; liga ⁊c̃. dicitur etiam alijs apoſtolis. Math. 22. Amen dico vobis quecunq; ligaueritis ſuper terram erunt ligata ⁊ in celis ergo par fuit poteſtas Petri ⁊ aliorum apoſtoloruȝ quare ⁊c̃. ¶ Preterea regnũ eccleſiaſtice gerarchie. diuiditur in poteſtatem regalem ⁊ ſacerdotalem ſed non eſt neceſſarium ad ſalutem ꝙ omnes reges obediãt vni regi ergo nec ꝙ omnes epiſcopi vno epiſcopo. Reſpondeo ad ꝑmam rationem dicendum ꝙ auctoritas apoſtolatus comparatur ad eum a quo traditur ⁊ ad eos ſuper quos traditur ĩ primo fuerunt omnes apoſtoli pares qꝛ omnes acceperunt immediate auctoritatem a chriſto. Et ſic dicit glo. ad gal. 2. ꝙ Paulus par erat Petro. Jn ſecũdo vͦ non fuerunt pares. quia licet omnes acceperint poteſtatem conſimilem non tam̄ equalem. vnde illud tibi dabo claues regni ⁊c̃. longe aliter dictuȝ fuit Pe. ⁊ alijs apoſtolis. Nam petro diuiſim ⁊ ſingulariter fuit dictum qꝛ in eo principaliter ⁊ ſingulariter plenitudo poteſtatis erat collocanda. Alijs vͦ dictuȝ ſimul. quecũq; ligaueritis ⁊c̃. quia vocati erant in partẽ ſolicitudinis. Et ſm ꝙ notat Ricar. in 4°. ſuo lȝ omnes apoſtoli poteſtatem clauiuȝ immediate receperint a chriſto. poteſtatem tamen iuriſdictionis acceperunt mediante Petro. Et quia iuriſdictio miniſtrat materiam. ſ. ſubditos que requirit ad hoc ꝙ poteſtas clauium in actum exeat. Jdeo vſus illius poteſtatis indirecte dependebat a petro ⁊ idem dicenduȝ de poteſtate epiſcoporum p comparationeȝ ad papaȝ. Ad ſcdam ratõnem dicendũ ꝙ nõ eſt ſimile qꝛ non ſic ex ſtatuto euãgelij ꝓcedit ſceptrũ regis ſicut clauis põtificis. Lex eniȝ euangelica eſt ſpiritualis vñ xp̄s eius lator ad ſpirituale pontificiũ nõ ad carnale imperiuȝ intentiõeȝ hũit Põt ẽt dici ſ Bon̄. ꝙ ſ veritatẽ vtraq; poteſtas in papa ꝯcurrit. Cũ eni xp̄s ſit ſũmus ſacerdos ſm ordineȝ melchi. qui fuit rex ſalẽ ⁊ ſacerdos dei ſummi ⁊ xp̄s vtriuſq; habuit vicari9 ei9 in terris vtraq; poteſtatẽ ab eo accepit. vñ vterq; gladi9

ſibi conuenit. vnde Bernar. ad Eugeni
um quartum vterqꝫ gladius eſt eccleſie
.ſ. ſpiritualis ⁊ materialis. ſed iſte pro ec
cleſia. ille vero exercendus eſt ab eccle
ſia. iſte ſacerdotis ille manu militis. ſed
ad intuitum ſacerdotis ⁊ iuſſum impe-
ratoris. ¶ Sed contra ſi in ſolo beato pe-
tro fuit plenitudo poteſtatis quare papa
ſcribit ſe agere qđ agit auctoritate apo-
ſtolorum petri ⁊ pauli. Reſpondeo Pau
lus ꝓpter magnitudinem ſue ſapientie
videbatur ceteris apoſtolis excellentior
eſſe. ⁊ ideo ne contentio inter ſucceſ-
ſores ſurgeret factum eſt dictante ſpiri-
tu ſancto vt vterqꝫ .ſ. Petrus ⁊ Pau. in
vnam ciuitatem deueniſſent. in qua etiā
ſimul morientes pontificatum eccleſie ro
mane fundauerūt. vt ex h oīs ꝯtrouer
ſia ceſſaret. vnde Paulus nihil adijcit ſū
mo pontifici quantum ad plenitudinem
poteſtatis que fuit in Petro. ſed quantū
ad euidentiam vt obſtruatur os loquen
tium iniqua. Et maxime grecorum qui
de pari currere volebant cuꝫ romana ec
cleſia. quia ergo papa in terris ſuis pote
ſtatis plenitudinem exprimere debet. nō
tantuꝫ veraciter ſed etiam euidenter. nō
tantuꝫ ſufficienter ſed etiaꝫ abundanter
ideo auctoritatem exprimit vtriuſqꝫ. nū-
quid papa eſt prelatus omnium chriſtia
norum mediatus vel imediatus. Reſpō
deo prelatus immediatus dicitur dupli-
citer .ſ. vel ſm gradum vel ſm virtutem.
dicendum ergo ꝙ licet papa diſtet ꝑ gra
duꝫ maxime ab infimis. eſt tamen imme
diatiſſimus omnium ſm influentiā vir-
tutis. vnde auctoritas eius eſt ſicut cau
ſa proxima ⁊ immediata que mouere de
bet omnes ⁊ ſingulos ad obedientiam
ſuis prepoſitis exhibendaꝫ. Cuius aucto
ritas eſt minor pape vł imperatoris. Rᵒ
huius queſtionis habetur extra de maio
⁊ obedi. ſolite. vbi dicitur ꝙ ſicut virtus
ſolis eſt maior virtute lunari ſic poteſtas
pape eſt excellentior poteſtate imperato
ris. ſicut etiam anima preeminet corpori
ſic poteſtas pape que eſt ſpiritualis pote
ſtate temporali. Sꝫ ꝯtra imperator habꝫ
ius ⁊ poteſtatem eligendi papam ⁊ ſedē
apoſtolicam. vt dicitur di. 76. Adrianus
papa romani. ⁊ c. in ſynodo. ergo eſt ſupe
rior papa. Reſpondeo ꝙ illi poteſtati da
te imperatori reſignauit Ludouicus im-
perator. vt habetur di. 63. ego Ludouic⁹

Otto etiam primus rex theutonicorum
illi poteſtati ſibi cōfirmate reſignauit. vt
in eadem di. ⁊ ſe. c. §. ex his. Et merito re
ſignare debuerunt. tum q2 talis poteſtas
eis non conueniebat ſicut nec ꝯuenit cor
pori animam ordinare ſed econuerſo. tū
quia eccleſia neceſſitate perſecutionis cō
pulſa talem eis conceſſerat poteſtateꝫ. vt
eccleſie ſubuenirent quod alias facere te
nebant᷑. Fecit autem imperator romane
duo iuramenta. vnum tempore approba
tōnis de cuius forma habetur. di. 63. ⁊ al
terum tempore coronationis. quorum
vtrunqꝫ eſſe iuramentum fidelitatis de-
claratur. li. 7. de iureiuran. romani. vbi et
ponit᷑ forma ſcđi iuramenti.

Circa 2ᵐ notanda ſunt illa que
ſedeſ apoſtolica ſibi ſpecialiter re
ſeruauit. de quibus nullus ſe debet
intromittere ſine mandato eius ſpeciali
etiaꝫ ſi ſit legatus a latere eius manans
hec autem ſunt multa vltra illa que po-
nit hoſti. di. 60. ⁊ his verſibus continen
tur qui poſtea exponunt᷑. Si ſit catholic⁹
papā non iudicat vllus. Erigit ⁊ ſubijcit
cathedras ⁊ diuidit vnit. Mutat vota
crucis reſtituit. eximit ad ſe. Maiores
cauſe referuntur legitimatqꝫ. Promouꝫ
appellare vetat ꝓhibet ꝓſiteri Deponit
transfert ſuppletqꝫ renunciat illi. Preſul
⁊ exemptus ſimon iurās anathema. Uſ
ꝓprium vel legati vel lex vtriuſqꝫ. Neqꝫ
participās. etſi quē ſponte ſalutat. Quē
canon damnat ſibi ſoli quando reſeruat
Soluitur a papa necnon quē regula dā
nat. Addas ſuſpenſum cauſam cum fer
tur ad ipſum. Reſcriptum fidei dubium
confert bona plura. Irritat infectum le
gem condit generalem. Approbat impe
rium firmat deponit ⁊ ungit. Concilium
generale fac̄ ſancit quoqꝫ ſanctos. Ens
non eſſe facit non ens fore pallia ſemper
Portat concedit legi non ſubiacet vlli.
Appellatur ad huc medio ſine iudiciiqꝫ
Tunc pro lege ſuuꝫ monachuꝫ reuocat
renuenteꝫ. Maius adulterio ſoluit gene
raliter artat. Et laxat quicquid ſpon⁹ no
cet ordinat extra. Tempora dando ſacꝫ
ꝓmotum promouet idem. Ordinat atqꝫ
die qua conſecratur ⁊ ipſe. Uiuentiſqꝫ lo
cum concedit iureqꝫ priuat. Inſignit lay
co ſacra donat criſma miniſtro. Summa
ſede ſedet plenuſqꝫ vicarius extat. Si ſit
catholicus papam non iudicat vllus.

Non.n.iudicari vł accuſari pōt ab alio niſi de hereſi di.40.ſi papa.Et hoc ē vez niſi ſe ſubmittat iuriſdictōi alterius.2.q.7.nos. Ipſemet ēt ſe deponit.di.21.nūc āt. Erigit cathedras.16.q.1.felix. Et ſubijcit cathedras.ſ.epales.ex̄ de offi.lega.ꝙ trāſlatōnem.⁊ alios inferiores qđ face non pōt ēt legatꝰ ſedis aplice lꝫ in forma cōi ꝯtigerit hoc ſedē aplicaꝫ ꝯfirmari.ex̄ de ꝯfir.vti.c.fi.Et diuidit.ſ.cathedraſ epiſcopales.et vnit eaſdeꝫ.extra de exceſ.pla.ſicut vnire.Mutat.ſ.cathedras ex̄ de trāſ.epi.c.i.vota crucis.ſ.mutat. nullꝰ.n.ꝑmutare pōt votū terre ſcē vel redemptōeꝫ illius recipe niſi ipe ſolꝰ vł cui ipe mādauerit. ex̄ de voto.magne. Reſtituit.ſ.degdatos.ex̄ de cleri.ñ re.ex tue.Eximit.ſ.epos ⁊ alios.16.q.1.fratˀ nr̄.Ad ſe.ma.cē rſer. ex̄ de trāſ.epi.c.i.lꝫ.n.hoc gnāle videatˀ. cum maiorıbꝰ tn̄ cauſis citatus coraꝫ iudice ordinario pōt appellare ſine grauamine aliq̄.2.q.5.c.nullā.Et eſt ſpālius vt ꝓbatˀ ex̄ de appella.vt debitꝰ.in fine. Legitimatqꝫ ex̄ q fi.ſint le.p venerabilem. Promouet inſufficientes ſiue ēt defectuꝫ patientes vt bigamos illegitimos.minores.ſ.30.ānoꝝ ad epatꝰ. Ož ēt nullus poſſit diſpenſare in defectu etatꝭ. intelligunt aliqui etiam quo ad minores dignitates lꝫ de his oībus vide qđ notatuꝫ eſt ſup̄. Promouet etiam ad epatus illos qui ñ ſunt in ſacris qđ alius facere non poſſet ar.ex̄ de elec.oudū.§.i.de eta.⁊ q̄.a multis.⁊ idem pōt dici de alijs defectibꝰ. Appellare vetat.dr̄ ꝑmo q2 nullus aliꝰ pōt ꝯmittere cauſaꝫ appellatione remota excepto ꝑncipe vt dr̄.ff.quibꝰ appella.non li.l.i.in fi. Etiam delegatus ſuus h nō poteſt extra de offi.dele. ſup qōnum argumtum.§.2. q2 ab eo non appellatˀ cum nō hēat ſupiorem.ex̄ de elec. lꝫ.deuitanda.§.fi.Et hoc eſt ſpāle in papa lꝫ ꝑmū vtriqꝫ ꝑncipi ſit ꝯmune. Prohibet ꝓfiteri.lꝫ.n. regularitˀ qlibꝫ etatis legitime poſſit in q̄libet religione ꝓfiteri.tn̄ in inſulˀ citra.is an.ꝯſtitutū ꝓhibet recipi. ex̄ de regularibus.q2 in inſulis. Intrans etiam religionem exire pōt libere infra annuꝫ.Et ſi fiat añ.ꝓfeſſio non valet ex̄ de regu.nō ſolum. Deponit.ſ.epos.2.q.6.q̄uis. Trāſfert epos extra de tranſla.intˀ.§.2. Et idē itelligas de electo ⁊ confirmato.vt dicitˀ ibidem.Supplet.ſ.defectū.ex̄ de tranſla. c.i.Ideoqꝫ tota die in cōfirmationibꝰ bn̄ficioꝝ apponitˀ hec clauſula.ſ.ſupplenteſ defectum ſi quis eſt de plenitudine ptātꝭ extra de elec.illa quotidiana.q2 ſm illam pōt de iure ſup̄ ius diſpēſare. vt dr̄ extra de cōceſ.ꝑben.vel eccleſia non vaca.ꝓpoſuit.§.vltꝭ. Supplet etiam defectum regꝭ vacante regno.ex̄ de elec.⁊ inter vniuerſos in fi.⁊ defectum impatoris vacāte imperio.ex̄ de fo.ꝯpe.lꝫ.§.i.renunciat illi.ſ. pape ꝑſul.ex̄ de trāſla.inter.Et exemptuſ repe.renunciat illi.ex̄ de renūc.dilectus. Secus eſt de trāſlatōne que fieri poteſt auctē legati.vt pꝫ ex̄ de cōſue.cuꝫ venerabilis ſm gof. Sꝫ qđ ibi dicitˀ vices noſtras in illis ptibus tunc gerebant. Intelligit hoſt.q̄ ad illud de quo queritˀ ibi ſpecialitˀ.alias ꝯtra ex̄ de offi.leg.ꝙ tranſlationeꝫ.⁊ in d.c.dilectus. quis.n.redderꝫ ratōnem.quare eſt aliud in tranſlatione q̄ꝫ in renūciatione. Item quia regulare ē ꝙ nullus renunciare pōt niſi in manibꝰ ꝓprij prelati.vt dicitˀ extra de renun. admonet. Simonia ſoluitˀ a papa.hoc ē dicere ꝙ ipe ſolus diſpenſat cuꝫ ſimoniacꝭ. ſubaudi in ordine ⁊ maiorıbꝰ bn̄ficijs indiſticte extra de ſimo.nobis fuit.§.adulteriuꝫ.Secus viderˀ de minoribus beneficijs.extra.de elec.ſi alicuiꝰ. Iurans iunge ſoluitˀ a papa qđ tripliciṫ exponi pōt p̄ q2 quādo dubitatˀ vtrum iuramentuꝫ ſit licitum vel ſuadendum diſcuſſio pertinet ad papam.extra de elec.venerabilē 2° q2 cum in iuramento intelligatˀ auctoritas pape excepta.argumentū extra de iureiurā. venientes.§.i.viderˀ.qđ poſſit abſoluere illū q iurauit.qđ eſt veꝝ inter clericos ⁊ indiſtincte.vt pꝫ extra de ap. dilecto.2° q2 intˀ laycos ēt in tpalibus ⁊ ſi non abſoluat oīo relaxando. ſuſpēdit tam̄ ad tps.vt pꝫ.15.q.6.iuratos.⁊ extra de penis.c.vltꝭ. Aliqui tamē hunc vltim casuꝫ nō reputāt ſpālem. Anathema vel ꝓprium.iunge ſoluitˀ a papa.q.d.nullus pōt abſoluere excōicatuꝫ a papa niſi ipe ſolus vel cui ipſe ſpāliter demādauerit. vnde in hoc caſu petitˀ abſolutio excōicationis a ſucceſſore.extra de elect.venerabilem.§.rationibus niſi fuerit quoqꝫ.vł legati repete anathema ⁊ iunge ſoluitˀ a papa ⁊ ſubaudi vł delegati.cuius.ſ.legati vel delegati iuriſdictio expirauit ⁊ cui nullus ſucceſſit. Nam excōicatum a tali nullus abſoluere poteſt niſi papa. vt pꝫ extra de offi.dele.quereti.vnō nec legatꝰ

poteſt ſententiam delegati dñi pape reuo
care vel relaxare l' impedire.ꝫ eã poſſit
ꝯfirmare. ſic exponit' illud extra de treu-
ga ⁊ pace.c.i §.i.⁊ exequi. extra de offi.
le.ſtuduiſti.Et eſt ratõ qꝛ par non habet
impium in parem.extra de elec.inotuit.
vel lex vtriuſqꝫ.ſ.tam legati ꝙ pape ſup
ple ſoluit' a papa.q.d.ſi lex hui⁹ vel illi⁹
eſſet obſcura ⁊ legatõ ſit finita nec aliqs
legatus miſſus eſt in eandeꝫ ꝓuintiam.
vel ſi querat' de diſpenſatione ſalteꝫ i ca
ſib⁹ illis qui ſunt ſedi apoſtolice reſerua-
ti pertinet ad ſolum papam declaratio ⁊
diſpenſatio. Neqꝫ participans.ſ.excõica
to a papa ex certa ſcientia ⁊ i diuinis of
ficijs ſupple ſoluitur niſi a papa.extra de
ſen.ex.ſignificauit. Aliqui tamen hanc
decretalem aliter intelligunt ⁊ illud.c.nõ
recipiunt.Et ſi.queꝫ ſponte ſalutat iunge
ſoluit' a papa.Si eni ex certa ſcientia ali
quem excõicatum ſalutauerit vel aliqs
eidem ꝑticipauerit ꝓſumenduꝫ eſt ꝙ eo
ipſo illum abſoluere velit.ex̄ de ſen. ex.ſi
aliqñ. Nec obſtat ꝙ formã abſolutionis
non ſeruat.⁊ ita videtur ꝯdicere illõ ex
tra de ſen.ex.cuꝫ deſideres.§.fi. quia dici
poteſt ꝙ princeps ſola volũtate abſoluit
ſicut ⁊ ſola voce remittit.ff.de manu.apõ
cum. Quem canon dãnat.i.ſuſpendit vel
excõmunicat ſibi ſoli qñ reſeruat ſoluit'
a papa.Et idem eſt de ꝯſtitutõibus ſuoꝝ
legatoꝝ exquo legatio finita fuit nec le-
gato aliquis ſucceſſit cum in talibus nõ
ſit ſupior niſi papa.⁊ iſte caſus ſub ſe cõ
tinet membra qꝛ in multis caſibus abſo
lutioneꝫ ⁊ diſpenſationeꝫ retinet ſibi pa
pa. Necnõ quem regula damnat ſupple
ſoluit' a papa.q.d.ſi quis irregularitatẽ
incurrit nõ poteſt cum eo diſpenſari niſi
per papam.extra de ſen.ex.cum illorum.
⁊ ille caſus cõtinet mẽbra multa cum in
multis caſibus irregularitas ꝯtrahatur.
Addas ſuſpenſum.q.d.a papa ſoluitur
ſuſpenſus ꝓ eo ꝙ hereticis ſacramenta
eccleſiaſtica miniſtrabat. talis eniꝫ citra
ſedem apoſtolicam abſolui non poteſt.vt
dr' extra de hereticis excõicam⁹ itaqꝫ.§.
ſane cle. Cauſam.ſ.addas cum fertur ad
ipm.ſ.papam ſupple ſoluit' a papa.i. ad
ipm ꝑtinet examinatio ⁊ determinatio ⁊
h ſiue per appellationeꝫ deferat' ad ipm
z.q.6.idcirco.vel alio quolibꝫ mõ. Po-
teſt tamen cauſaꝫ talis appellatõis lega
tus examinare non vt ꝓiudicet ſꝫ vt ma

gis inſtructam remittat. extra de appell.
ꝯſtitutus. Reſcriptum addas.q.d.ſi de
reſcripto aplico dubitet' ſoluit' a papa.ſ.
qñ ab alio ſolui nõ poteſt ut in caſu queꝫ
habes.extra de offi.dele.c.z. Et hoc intel
lige de reſcripto ꝯtentioſo.vt dicit' ibidẽ.
⁊ de gratioſo.ſ ꝑuilegio.extra de iudi. cũ
veniſſent.ſiũ diffinitiuo extra corpus iu
ris canonici vagante.extra de fide inſtru
paſtoralis.ſiue incluſo ⁊ ſic põt h exponi
de reſcripto quadruplici fidei dubiuꝫ.q.
d.ſi de fide dubitet' ſoluit' a papa.di.iz.
ꝑceptis. Confert bona plura.i.plura bñfi
cia cum cura vel plures ꝑſonatus cũ cu
ra.extra de electi.dudum.z.§.nos igit'.⁊
extra de ꝑben.de multa in fi. qd ẽps non
poteſt ſm quoſdã.di.70.ſanctoꝝ. Irritat
infectum ꝓnuncians electõem ſiue ꝓui
ſioneꝫ que nondum eſt facta ſi fieri ꝯtin
gat irritam ⁊ inanẽ. vt pꝫ ex̄ de elec.ino
tuit.§.fi.⁊ de ꝑben.int' cetera.qd non pu
to alium facere poſſe. qꝛ ꝯtractus futuri
tpis non ꝑtinet ad inferiorẽ iudiceꝫ in h
caſu.ff.de vſur l.i.§.i.delegati.ğ in quoꝝ
iuriſdictionis lr̃a non apponit' h clau.ſ.
ſi ipſa vti ꝓſumpſerint abutunt'. Nec va
let qd allegãt.ſ.ꝙ oia vident' ꝯmiſſa ⁊c.
de offi.dele.ꝑſona.qꝛ bene poteſt alit' exp
diri legem ꝯdit gnãlem.extra de ꝯſti.ci.
Approbat imperium.i.electũ impatorẽ
Firmat.i.ꝯfirmat electõem vel infirmat
depoſitum.ſ.imperatoreꝫ.Et vngit.i.cõſe
crat imperatorem. Et hi quatuor caſus
ꝓbant'.extra de elec.venerabilem. Cõci
liuꝫ gnãle facit di.17.per totum. Sacrat
quoqꝫ ſanctos.i.ꝯfirmat approbat ⁊ ca
nonizat ⁊ coꝝ noia ſanctorũ cathalago
aſſcribi facit.extra de reliquijs.c.i. Ens ſi
eſſe facit.i.de aliquo facit.nihil mutando
vt extra de exceſ.ꝑla.tanta eſt clauis. Nõ
enſ fore.i.de nihilo aliquid facit.extra de
tranſac.c.i. Pallia ſemꝑ portat ⁊.ſ.vbiqꝫ
extra de vſupal. ad honorẽ. Concedit.ſ.
palliuꝫ tñ inſtant' petenti.extra de elec.ſi
gnificaſti. Legi nec ſubiacet vlli qꝛ prin
ceps legib⁹ eſt ſolutus.ff.de leg.ꝑnceps.
Appellat' ad hunc medio ſine.i. imedia
te ſine medio obmiſſo.extra de appella'.
dilecti. Alias aũt eſt appellatio gradatiꝫ
facienda.ii.q.i.ꝑuenit. Legatus tñ idem
priuilegium videt' habere.extra de offi.
dele.c.i.qd ſm hoſtiẽ. obtinet de cõſuetu
dine quicquid alij ſcribant.ꝫ anteꝫ qui
dã dicant h eſſe ſpãle in papa locuꝫ tam

babet etiam in aliis. Quid ſi a ſententia
epi vna pars appellat ad legatū.alia ad
archiepz. Rᵒ tenet appellatio facta ad le
gatum ſicut dicitᷣ de papa.extra de app.
ſi duobus.Et hoc intellige ſi indetermia
to legato ɔmittatᷣ qꝛ tunc eſt pleniſſime
interꝑtatio facienda.ar.extra de off. cū
dilectus.alias aūt nō debz ꝓhibere ſub
iecto epi ne reſpondeat corā ipo.Et ſic
non contradicit.10.q.1.peruenit. et hoc
intelligas niſi ſpāliter ꝓhibitum eſſet ad
ipm poſſe appellari. Nam ⁊ quibuſdam
delegatis ɔcediᷣ plus quibuſdam minᵒ
25ª.q.2.grauati. Judiciuz eſt ꝓ lege ſuū
Nā eius ſententia facit ius.extra de ſen
⁊ re iudi.in cauſ. Monachū reuocat re
nuentem. Nam abbate ⁊ monacho ɔtra
dicentibᵒ papa poteſt monachū de mōa
ſterio trahere ⁊ epo vel pncipi in ſociuz
aſſignare vel ſecuz tenere.11.q.3.qui reſi
ſtit.nec mirum. Nam ſm quoſdaz ꝺ mo
nacho non monachum facere poſſet ſic
notari ɔſueuit extra de ſta.mo.cum ad
monaſteriuz. Maius adulterio ſoluit ge
neraliᷣ.hoc.n.eſt ius regulare ꝙ epiſcopi
in adulterijs ⁊ minoribus valent diſpen
ſare.vt patet extra de iudici .at ſi clerici.
vtrunqꝫ tamē fallit in caſibus quibuſdā
notatis infra de diſpen. Artat ⁊ laxat qc
quid ſponſis nocet.i.impedimenta matri
monij canonica.quādoqꝫ reſtringit ⁊ an
nihilat.quandoqꝫ dilatat.vt pꝫ extra de
ɔſangu. non debet. Ordinat extra tempo
ra dando ſacrum.ſ.ordinem.i.ipe ſolus
pōt ſubdiaconum facere extra quatuor
tpa in feſtis diebus puta dñicis.extra de
tpe ordi.c.ſi. Promotū.ſ.ſubdiaconuz ꝑ
papam ꝓmouet idē papa ⁊ non alius.ſ.
niſi de mādato ſuo.eẋ de tēp.or.in diſtri
buendis. Ordinat atqꝫ dicᵗ qua ɔſecratᷣ
⁊ ipe.vt patz extra de elec.quod ſic.§.ꝑ
terea. viuentiſqꝫ locum ɔcedit.nullus eni
alius poteſt cōferre beneficium nondum
vacans.extra de ɔceſ.ꝑben.c.1.⁊ ipe pōt
Jureqꝫ priuat.ſ.auferendo vni ⁊ ɔferen
do alteri. vnde poteſt venire etiam ɔtra
ɔcilia.extra de elec.ſignificaſti.qꝺ nō po
teſt legatus.extra de prebē. dilectus.i.§.
tunc ꝙ. Inſignit.ſ.inſignia epalia conce
dit aliquotiens abbatibus ⁊ inferioribᵒ
vt mitram.annulum.baculum paſtoralē
ſandalia ⁊ ſimilia alia.ꝙ aliquis ꝑlatus
faciat coram ſe crucez portari quod tam
fieri non debet in ſui pñtia vel ſui legati
ꝺtenti inſignijs.layco ſacra donat.i.ſpūa
lia ɔcedit iam eligendi.extra de iure pᷓo
nobiſ.ſiue eccleſiaſticas decimas eximen
do cum eẋ de decimis a nobis.quod aliᵒ
facere non poteſt.eẋ de decimis.tua. Criſ
ma miniſtro.i.preſbro concedit ꝙ poſſit ī
fantes vngere criſmate in fronte.di.95.ꝑ
uenit.quod a nullo alio fieri poteſt extra
de conſue.qᷓto ſumma ſede ſedet.ſ.in illa
quā dñs ſibi in pſona Petri ſpāliter ele
git. vt patet extra qui fi. ſint le. per vene
rabilem.§.rōnibus.v.ſanc.ideoqꝫ ſummuſ
pontifex dr. pleniuſqꝫ vicarius extat.qli
bet enim eps eſt xpi vicarius pticularis
ſꝫ papa eſt vicarius generalis. Si bn̄ cō
putes in pdictis vſibus inuenies.61.ca
ſus ſpecificatos ⁊ explicitos pter icluſos
⁊ implicitos. Hoſ cāus non pōt ſibi vſur
pare etiam nec legatus niſi uelit ɔfundi
extra de vſu pallij.niſi.⁊ intelligas h ipm
vſurpare niſi habeat priuilegiuz ſup his
ſpālē.ar.eẋ de priuile.ſanc.

De legatis.ti.40.

P Oſtea ɔſiderandū ē de digni
tate ſiue officio legatōnis. Et
circa h pmo videndum eſt qd
ſit legatus. 2ᵒ de officio lega
ti. 3ᵒ qᷓto tpe durat ⁊ qualiᷣ ſtat. 4ᵒ de
pcellentia legati a latere pape miſſi. Cir
ca pmum ſciendum ꝙ legatus eſt cui cer
ta patria vel ꝓuintia ɔmittiᷣ gubernan
da.extra de appel.nonit. per litteras autē
de ſua legatione.ſi requiratᷣ faciat fidem
C.de man.pn.l.vna. Eſt aūt eius iuriſdi
ctio ordinaria.li.6.de offi.le.legatos. Sed
qd ſi quis gerat ſe pro legato cum nō ſit
Rndet hoſti.ꝙ valent eius ſnie ſi recur
ratur ad eum vt ad legatum bona fide
ar.ff.de offi.le.ꝑtoris barbariᵒ.

C Irca 2ᵐ ſciendū ꝙ legati offiᵐ
aliud eſt ante ingreſſum ad pro
uintiam ſibi decretaz. aliud poſt
ingreſſum. officium eius ante ingreſſum
conſiſtit in voluntaria iuriſdictiōe.ſ.in p
dicando abſoluendo excōicatos ꝓpter in
iectionem manuū in clericos monachoſ
vel conuerſos.extra de offi.le.ꝙ tranſla
tōem.⁊ extra de ſen.ex.ad euidentiā. Cir
ca hoc tn̄ triplex genus legatorum diſti
gue.⁊ dic de hoc vt infra.li.7.ti.13.ar.4.
q.3.ſ.quis abſoluere pōt. Pōt ēt legatuſ
ante ingreſſum ſue ꝓuintie demandare

iuriſdictiōem in ipa in auc̄.de collationi-
bus.§.anteq̄z vo.coll.9. Excipiunt̄ vlti
mū ſuppliciū ⁊ abſciſio membri. Et ſimi
lit̄ dici pōt q̄ legat⁹ nō pōt ꝯmitt̄e cām
depoſitionis vel ppetue amotōnis.amot⁹
eniʒ dr̄ abſcidi. vt eẍ de exceſ.pla.§.ſuē.
cetera vo pōt. Ingreſſus aūt ꝓuintiā de
bet ſaluti ⁊ edificatōi populi ⁊ cleri vbo
⁊ exēplo vacare. Nec dʒ in ꝓcuratōib⁹
ſubditos grauare.eẍ de cen.cū aplus.Et
agit oīa que agit ille q̄ eum tranſmiſit p̄
ter ea que pape reſeruātur.de quibus di
ctū eſt in titulo p̄cedenti. Non pōt eti ſe
intromittere de his que ſunt a papa ſpā
liter alijs ꝯmiſſa niſi ſup ipis mandatū
recepit ſpāle.ſniās tam̄ illoꝝ rōabilit̄ la
tas ſi vult pōt ꝯfirmare ⁊ executōi man
dare.eẍ.e.c.z.vt eniʒ dicit ibi Ber. dele
gatus dʒ ei ſupplicare nō cū cogē.vt ſuā
ſniam exequat̄. qꝛ forte non ita bn̄ pōt
per aliuʒ executioni mandari. vn̄ qḋ dr̄
q̄ pōt ſniam ꝯfirmare non ad ius ſʒ ad
factuʒ refert̄ vt vult Ber.ibideʒ. Itē le
gati officiū ē audire cauſas ſue ꝓuintie q̄
deferunt̄ ad ipm per appellatiōem extra
e.c.i.⁊.z.q.6.decreto. Sʒ nunqd ad euʒ
poſſint deferri negocia per querelā. Et q
dē certum eſt q̄ ſic.ſi quis ꝯqueratur de
aliquo imediate ſedi romane ſubiecto.ii.
q.i.ꝓuenit.Secus eſt ſi de alijs.vt pʒ in.c
ꝓuenit.quidā tamē hoc.c.intelligūt de de
fenſore nō de legato cogente ſubditos co
raʒ ſe ꝯqueri ordinarijs p̄termiſſis ⁊ cō
tēptis. Dicunt auteʒ q̄ ad legatuʒ cauſe
deferri valent per appellatiōem ⁊ quere
lam omiſſis medijs tribus.Et hui⁹ opi.ē
her.eẍ.e.c.i.Et cū eo ꝯcordat.ꝯſuetudo
Iuuat eā etiā ratō qꝛ legatus fungitur
vice pape ad quem recurrit̄ omiſſis me
dijs p querelā.eẍ de fo.ꝯpe.c.vlt. ⁊ ſilr
p appellatōem.eẍ de appella.ſi duobus.
Sʒ impugnat eā illud.c.ꝓuenit. Et ad il
lud qḋ dicit̄ ꝓ ea q̄ legatus fungit̄ vice
pape pōt ſm̄ goſ.r̄nderi de hoc non ē vū
in his in qb⁹ ꝓpter excellētiaʒ dignitatiſ
frangit̄ ius cōe vt ē in appellatōe ⁊ que
rela vbi cauſe deferunt̄ ad papam preter
miſſis medijs. Non poteſt autem legatuſ
ſe intromittere de cauſis que deferunt̄ ad
papaʒ niſi forte cām examinet vt eā ma
gis inſtructaʒ ad ſuperioreʒ tranſmittat
⁊ hoc ſiue deferantur per appellatōeʒ.ex
tra de appel.ꝯſtitutus.ſiue per relationē.
extra.e.lʒ.ſiue per querelam.z.q.6. quo

tiens. Et idem in poſtulatione recta poni
tur.eẍ de poſtu.bone. Poteſt autem lega
tus abbates imediate eccleſie romane ſb̄
iectos trāſferre. eẍ de ꝯſue.cuʒ venerabi
leʒ. Sʒ nunqd legatus pōt facere ꝯciliū
R̄ñ. poteſt ꝯciliuʒ pticulare ſiue ꝓuintia
le cū epis ſue ꝓuintie facere ⁊ in eo con
ſtōes ⁊ ſtatuta que ppetua erunt edere.
extra.e.c.vlt. Nec obſtat illud.z.q.6.iō
quod videt̄ ꝯtrariū dicere. qꝛ intelligit̄
de ꝯcilio generali qḋ fieri hʒ diuerſarū
ꝓuintiaꝝ epis ꝯuocatis. Nunqd legati
poſſunt in exemptos ſuum officiuʒ exer
cere. R̄ñdeo q̄ ſic ſm̄ hoſti.legati p̄mi.ſ.
qui mittunt̄ de latere pape niſi papa eos
ſibi retineret.alij vo legati hoc non pn̄t.
niſi ꝯtineat̄ hoc in p̄uilegijs ſuis. Scōm
vo Ber.extra.eo.qḋ trāſlationem. p̄mi
legati poſſunt cognoſcē de cauſis q̄ mouē
tur ꝯ exemptos non obſtantibus p̄uile
gijs ſuis qꝛ p illa excipiunt̄ a iuriſdictō
ne tn̄ epoꝝ nō pape vel eius legatoꝝ
poſſunt etiaʒ eos abſoluere ab excōicatō
ne qꝛ iudicia eoꝝ ſibi ſpālit̄ nō ſeruauit

Circa zm̄ ſciendū q̄ durat legati
iuriſdictio vſq̄ ad tps ſibi p̄fixū
vel vſq̄ ad ſuā reuocatōem. Fi
nit̄ aūt quatuor mōis.ſ.tpe ſibi p̄fixo re
uocatione.morte ipi⁹ miſſi.⁊ per egreſſū
eius de ꝓuintia ſua ꝯuerſuri.de pen.di.i.
diuortium. In omnib⁹ tn̄ modis p̄dictis
durat iuriſdictio de mādato in cauſ iam
cept. cauſas iam ceptas intelligo per ſo
laʒ citatōem vel p alium actum iudicia
lem.extra.e.c.vlt. ⁊.c.nouit. de offi°.dele
gatum. Sʒ nunquid finit̄ p mortem pa
pe. R̄ñdeo q̄ non.li.6.c.legatos.vt eniʒ
dicit̄ ibidem.iuriſdictō legati eſt ordina
ria.vel loquit̄ hec decretalis indiſtincte
de omnibus legatis. vt dicit Ioh. an. lʒ
mittat̄ legatus cardinaliſ nec diſtinguit
an ille legatus fuerit ingreſſus prouinti
aʒ tempore mortis p̄deceſſoris vel non.
vnde ſicut in alijs ordinarijs non inſpici
tur mors inſtituentis ita nec in iſto. Nec
miꝝ qꝛ legatus pape dicit̄ legatus ſediſ
apoſtolice que non morit̄.iz.q.z. liberti.
li.6.de reſcri. ſi gratioſe. Hoſ.tn̄ notat cō
trarium in ſū.huius tituli. Sʒ nunqd va
cāte ſede cardinales poſſunt reuocare le
gatum forte a papa ⁊ cardinalib⁹ cōiter
deputatum.hoſtiē.notat extra de reſti.i in
tegꝝ.cū ex lr̄is. Et Guil.i ſpe.e.ti. Et Io
an.cōſentit ſup.c.legatos.q̄ ſ ex mag̃ ⁊

euidẽti cā facere poſſent alias nō debẽt.
C Irca 4m nota ꝙ legatus miſſus
a latere pape excedit legatum q
fungit̃ legatōne ex ꝑuilegio ecc̃
ſue in pluribus. p̄ quia preſente ipō aliuſ
nō exercet legatōem ob reuerentiam ei⁹
ex̃.c.volentes. 2° in abſolutōe excōica
torum.extra.e.c.pſt. ⁊ de hoc.j.li 7.ti.12°.
ar.4.q.3. 3° in collatione beneficioꝝ.li.
6.eo.c.i. 4° in confirmatione exempto-
rum.li.6.de elec.ſi abbate. 5° in cognoſcẽ
do in cauſ exemptoꝝ ⁊ in punitione eo-
rū.li.6°.de v̄.ſig.c.i. 6° excedit in ꝓcura
tōe. Non.n.ita ꝓcurat̃ ille ordinari⁹ qui
ꝯſiſtit in domo ſua ſicͭ miſſus. de hoc autẽ
dicet̃ infra cū decẽſibus aget̃. Itẽ legat⁹
qui de latere pape tranſmittit̃ excedit le-
gatū qui tranſmittit̃. ſ3 non de latere i ab
ſolutione excōicatorum vt etiā infra di
cet̃ li.7.vbi.ſ. Excedit etiam forte in h̃ ſ̃
Hoſ. q2 non inuenit̃ ꝙ legatus ex ꝑuile
gio eccleſie exercere nō debeat legatōe3
niſi p̄ſñte legato a latere pape tranſmiſſo
de hoc.n.loquit̃.extra.c.volentes.

De patriarchis.ti.41.

D Einde ꝯſiderādū eſt de digni-
tate patriarchali. Circa quod
ſciendū ꝙ hec dignitas p⁹ di
gnitatẽ papalem ẽ maioꝝ. ſunt
enim patriarche papa minores ⁊ archi-
epis maiores. Sunt autẽ idem ſ̃ re3 pa-
triarcha ⁊ ꝑmas.di.99.ꝓuintie. vel pri-
arche dicunt̃ ꝓprie quatuor ꝑncipales.ſ.
ꝯſtantinopolitanus.alexandrin⁹.anthyo
cenus.⁊ hieroſolymitan⁹. Et eſt ſm ordi
nem ꝑmiſſum inter hos quatuor maiori
tas dignitatū extra de ꝑuile.antiqua.⁊.di
22.renouātes. Olim tñ Alex.erat ꝑmaſ
vt dicit̃ ibidem. Alij v̄o ꝓprie dicuntur ꝑ
mates vt aqlegienſis gradeñ bituricẽſ
⁊ ꝯſimiles. l3 ⁊ iſti ſe q̃nq3 noient patriar
chas. hñt autem.4.ꝑdicti ꝑncipales tria
ꝑuilegia ſpālia. Unu3 eſt ꝙ poſt pallij re
ceptōem a ſede apoſtolica ꝯferunt ſuffra
ganeis ſuis palliū ⁊ recipiunt iuramẽtu3
fidelitatis ⁊ obie a metropolitāis ſibi ſub
iectis ꝓ ſe ⁊ ecc̃a romana. 2m ẽ ꝙ vbiq3
faciunt ante ſe deferri crucis vexillu3 ni
ſi vbi papa eſſet vl' eius legatus inſigniſ
papalibus vtens ⁊ niſi in vrbe romana
3m eſt ꝙ in omnibus ꝓuintijs ſibi ſubie
ctis ad eos appellari poteſt medijs etia3

ꝑtermiſſis.alias priuilegiū non prodeſſet
vt patet in.c.antiqua.renouantes. Item
etiam conſtantinopolitan⁹ deponit ep̄os
ſibi ſubiectos vt quidam dicunt.argum
tum.3.q.5.quia ſuſpecti. Idem videt̃ de
alex.di.65.mos eſt antiquus. Eſt autem
ꝑmas iudex ſue ꝓuintie. ſicut archiepiſ
copus eſt iudex ſue. Nihil tamen iuriſ h3
pre ceteriſ archiepiſcopis niſi quātum ei
ꝯcedit̃ a iure vel ex antiqua conſuetudi
ne. vel ex ꝑuilegio ſedis apoſtolice.extra
de offi.or.duo.⁊.9.q.3.ꝯqueſtus. vnde ñ
habet iuriſdictione3 in ſuffraganeos epi
ſcoporum niſi in caſibus quibuſdā. vnuſ
eſt cum cauſa defert̃ ad ꝑmatẽ per appel
latione3.di.99.ꝓuintie.⁊ in.c.duo. 2° cū
vacat eccleſia metropolitana ⁊ petit pri
matem. vt ipſe diſponat de rebus pertinẽ
tibus ad metropolitanum. 3° cum obtin3
aliquid de ꝯſuetudine. vel ꝑuilegio.9.q.
3.ꝯqueſtus.⁊ in d.c.duo. 4° cum dubita
tur ſuper arduo negocio nec poteſt diffi
niri in ꝓuintiali cōcilio. ipe ꝑmas eſt cō
ſulendus ꝑ metropolitanum.di.18.de ꝯci
lijs.⁊.di.17.multis. 5° cum metropolitan⁹
eſt negligens vl' remiſſus ipe ſupplere po
teſt eius defectum.9.q.3.cum ſimus. 6° ſi
quis ꝯquereret̃ de archiep̄o ꝑmas eſſet
eius iudex.11.q.1.ſi quis clericus. 7° qñ
ſubditus ꝯquerit̃ de iniuſta archiep̄i ex
cōicatione ⁊ abſolutus ꝑ ꝑmate3 nō vlt
archiepiſcopo parere. tūc ipe ꝑmas redu
cet eum in excōicationem. extra de offi°.
ordi.ad repmendā in fi. Ibi tñ non loq̄t̃
de ꝑmate.ſed de archiepiſcopis ⁊ ſubditiſ
ſuffraganeoꝝ. ſ3 idem iuris eſt in vtroq3
ſm Ray. 8° cum eſt notorium mandatū
archiepiſcopi eſſe illicitum vel iniuſtum
poteſt declarare ſubditu3 a tali mandato
legitime appellaſſe. extra de appella.ſolli
citudinẽ. ibi tamen non dicit̃ de ꝑmate ſ3
de archiepiſcopo. Sed idem eſt iuris in
vtroq3 ſm Ray. 9° cu3 aliqua iniuria no
toria ꝯtra eum vel eius nuncios cōmitti
tur per quam eius iuriſdictio impeditur
cōmittentes punire poteſt. extra de pe. ro
mana. ibi tamen non fit mentio de prima
te. ſ3 de archiepiſcopo. ſ3 ide3 iuris credo
eſſe in vtroq3. Decimus cum viſitat pro
uintia3. extra de preſcriptionibus.cu3 ex
officij. 11° cum indulgentia3 facit. extra de
pe.⁊ re.c.pſt. In dictis tñ iurib⁹ non fit
mentio de ꝑmate ſ3 archiepiſcopo. ſ3 idẽ
iuris credo eſſe i vtroq3. 12° cū q̃s delinq̃t

in dioc. pmatis.6.q.3.c.i. 13° cum habz
ꝑdium in dioc. eius.e.x. de fo.ↄpe.c.ſi. Et
iſti duo caſus omnibus ſunt cōes. 14°
cum eps inſta cauſa recuſatus cām ad
ſuperiorē remittit.e.x. de appella. cum ſpe
ciali.§.cā. 15° cum archieps permutat
cum capitulo ſuo. Non.n.fieri debz pmu
tatio ſine auctē prelati.extra de reb⁹ ecc.
non alie.c.i.nec in ꝓpria re pōt archieps
auctor eſſe. Secus eſt ſi archiepiſcopus
cum alio permutaret.quia tunc ↄſenſus
capituli ſufficeret. vt dicit̄ ibidem.c.non
ſunt. vel ſm hoſti.illud fuit de indulgētia
ſpeciali vt innuit̄ ibi.alias ↄtra.qui vult
nihil alienari ſine licentia ſuperioris. vt
patet ibidem. R°i. Sunt forte alij caſus
preter predictos quos diligens lector in
uenire poterit in.c.ſe.int̄ caſus epi.

¶ De archiepis.ti.42.

P Oſtea dicendum eſt de digni
tate archiepali. Eſt autem ar
chieps idem qui ꝛ metropoli
tanus. Iſte pōt celebrare con
cilium ꝓuinciale ir equiſito ꝛ abſēte pri
mate.di.18.ſi quis eps vacans.in fi.9.q
3.c.2.poſſent tñ illa.c.intelligi de ꝓuincijs
que non habent pmatem. Primum tamē
credit Ray eſſe verius.ar.di.18.de ↄcilijs
Sicut autem pmas pōt iudicare ꝛ puni
re archiepiſcopuz non tamē ſuffraganeos
eius niſi in caſibus. ita archiepiſcop⁹ iu
dicare poteſt ꝛ punire ſuffraganeoſ ſuoſ
nō tamē coꝝ ſubditos niſi in caſib⁹. Pri
mus eſt cuz ſubditi deuiant in diuinis of
ficijs a ↄſuetudine ecc̄ metropolitane.di
12.de his.ꝛ intelligit̄ ſz hoſtiē.qñ nō hñt
ↄſuetudinez certam vel habēt turbataz
Tunc enim recurrendum ē ad ↄſuetudi
nē eccleſie metropolitane.e.x. de cen.ſuper
eo dicit etiā hoſti.e.x. de offi.or.paſtoralis
ꝙ iſte caſus hz locum niſi ↄtraria ꝛ rōa
bilis ↄſuetudo obtineat ex aduerſo.di.12
illud breuit̄. Tenet̄ etiam eccleſia ſuffra
ganea ſeruare ſniam interdicti quā ecc̄
metropolitana ſeruat. 2° ſi cleric⁹ vl' lay
cus ↄquerit̄ archiepo de iniuſta epi excōi
catōe.e.x. de offi.or.ad reprimēdaz. 3° eſt
cū cā criminalis int̄ epm ꝛ ſuū clericum
agitat̄.tunc.n.illa cā dz deduci in ſynodū
in q̄ preeſt archieps.6.q.2.c.i. 4° cū cle
ricus hz cām ciuilem ꝯ ſuū epm.11.q.i.ſi
quis clericus. Si vo eps ꝯ clericū debēt

eligi arbitri p quos terminet̄ vt dicitur
ibidē.ꝛ coget cū epiſcop⁹ ad arbitros eli
gendos.ar.e.x. de fo.ↄpe.ſi quis clericus.
5° cum eps eſt negligēs poteſtas eius de
uoluit̄ ad archiepm.9.q.3.cum ſim⁹.e.x.
de offi.or.ad reprimendā.ꝛ ſi eps ſit negli
gens circa executōem vltime voluntat̄
in auc.de ecc. ti §.ſi autē ꝓ redēptione.ꝛ
ſe.coll̄.9.ꝛ iſte caſuſ ↄtinet multa. Sz qd
ſi eps ſit excōicatus.nunquid eius ptās
deuoluit̄ ad archiepm. R° ꝙ nō.li.6°.de
ſupp.ne.romana. Et hoc eſt veꝝ vt dicit
ibidem. Io.and.ꝗtum ad cās quas hñt
int̄ ſe ſubditi epi ſz deuoluit̄ ad ea.ar.e.x.
de ma.ꝛ obe.his qui. Cāe vo que ſunt in
ter ſubditos eporum ꝛ epos ptinent ad
archiepm.11.q.i.ꝑuenit.ꝛ.c.ſi quis cū cle
rico.ſupplet.n.archieps vices epi in ei⁹
negligentia.non āt in culpa.vt pz in.c.ro
mana. 6° eſt cum canonici in ↄtemptū
epi ſui interdicunt eccleſiam cathedralē
ſine cauſa rōnabili niſi hoc de ↄſuetudie
poſſint.e.x. de appel.dilect⁹. Et cognoſcit i
hoc cāu archieps tanꝗ delegat⁹ a papa.
e.x. de offi°.or.irrefragabili.§.exceſſus.ꝛ
.§.ceteꝝ. 7° cū eccleſia ſuffraganea va
cat ꝛ nō ſupſunt canonici qui cuſtodiāt
bona menſe epalis vel ſupſunt. ſed ſunt
minus idonei vel ſunt ſuſpecti.12.q.i.nō
liceat. 8° p ↄtentioſaz electōem.di.63.c
i.ꝛ vl. Pertinent etiam ad archiepm alij
cāus ptinentes ad pmatez poſiti.in.c.pre
cedenti. Predictos aūt ꝛ ſupradictos ca
ſus q̄ꝗ oēs ponit hoſti.in ſū.ꝛ in gl. extra
de offi.or.paſtoralis.plures āt ex eis ponit
Ber.ibidem. Ad h nota ꝙ archieps
nō pōt ſib ↄſtituē officiales in dioc.ſuoꝝ
ſuffraganeoruz āt ꝓ futuris cāis p appel
latōez ad eū deuoluendiſ niſi hēat hoc de
ↄſuetudine ꝛ tūc eti tales officiales cita
re vel inhibē nō poſſunt. Itē archieps vl'
eius officialis nō debz ſuffraganeū excōi
care ſuſpēdē vl' int̄dicē ꝓpter reuerentiā
ordinis epalis.li.6.de offi.or.c.i. Quid ſi
excōicent nūqd ſnia tenebit. Rndz ber.
ꝛ Io.an.ibidem ꝙ ſic.qz ſpāle eſt in his
ſententijs ꝙ iniuſte late ligant.11.q.3.c.i.
ꝛ e.x. de ſen.ex.ſacro.punict̄ tñ q hoc fece
rit vt dr̄ ibidē. Et idē ē dicendū de delega
tis archiepoꝝ ſ Io.an. Sz nūqd archi
eps vel ei⁹ officialis pōt excōicare offici
ales epi. R° qñ officialis epi peccat i his
que ſunt iuriſdictōis tūc archieps poteſt
punire eū ſicē epum qz idem ē ↄſiſtorium

vtrinſq̄ꝫ. e. ꝫ. de appella. romana. R°. i. Si vo aliquid poſſideret vel faceret vt pꝛelatus tunc eū punire nō poſſet niſi ſicut alios ſubditos epi in caſib⁹ ſupra notatis. ꝛ h̄ pbat̄ e. ꝫ. de fo. ꝯpe. romana. §. 2. ꝛ vl. Itez archieps cās que p appellatōem vel alr̄ iure metropolitico deferunt̄ ad eum non dꝫ audire vel ēt audiendas ꝯmitt̄e alibi q̄ꝫ in ſua ciuitate vel dioc. vel in eis in q̄bus fuerit appellatū aut cauſe iſte ꝯſiſt̄e dignoſcunt̄ niſi ſibi aliud de ꝯſuetudine ꝯpetat in hac pte. li. 6. de offi. oꝛ. vt litigātes. Sꝫ pone q̄ꝫ archieps de ꝯſenſu ptiū cauſam audiat vel audiendā ꝯmittat alibi q̄ꝫ in locis p̄dictis nūqd illud quod agr̄ valebit videt̄ q̄ꝫ ſic. qꝛ cū hoc ſit i fauoꝛez litigātiū introductū illi renunciare pñt. e. ꝫ. de regl̄a. ad aplicā cui ꝯſentit Jo an. dūmodo ipſe archieps vel ei⁹ delegat⁹ habeāt licentiā epi illi⁹ dioc. vt ibi ꝓ tribunali ſedē poſſit. alias non. vt pꝫ. 9. q. 2. c. i. niſi in caſib⁹ a iure ſibi ꝯceſſis. Item archieps p quis ſue ꝓuintie loca exēpta trāſiens aut ad ea diuertēs facē pōt ante ſe crucē deferri populo bn̄dicere dīna officia p̄uatim ꝛ publice ibidē audire ꝛ ea i pontificalib⁹ celebrare ꝛ in ſua p̄ntia facē ſine pontificalib⁹ celebrari quouis p̄uilegio ꝯtrario nō obſtāte. Silr̄ eps in locis eiuſdē ſue dioc. pōt populo bn̄dicere diuina officia audire populo ea etiā celebrare ꝛ celebrari in ſui p̄ntia facere ita tñ q̄ꝫ ex h̄ ipis exemptis vel circa hoc p̄uilegiatis nullū alias p̄iudiciū generet̄. li. 7. de libtate p̄latoꝝ archieps.

De epiſ. ti. 43.

Deinde ꝯſiderādū eſt de dignitate ep̄ali. Et p̄ de q̄buſdā dubitabilib⁹ circa iſtā mām. 2° de officio epi. 3° de duabus legibus q̄buſ ſubſunt eccleſie epo. 4° de canonica poꝛtōe que debet̄ epo. Circa p̄mūz querūt̄ plura. ſ. vtrum. ſ. p̄libatum ſit in eccleſia ptās aliq̄. R°. vt. ſ. e. li. ti. 4. Utrū ep̄atus ſit oꝛdo. Rñſio pꝫ ibidem. Utrū oīūz epoꝝ ſit aliquiſ ſupioꝛ i ecclia. Rñdeo vt. ſ. ti. de dignitate papali. q. i. Utrū liceat ep̄atum appetere. Rñdeo vt ſ. ti. de dignitatib⁹ eccleſiaſticis in cōi. q. ſ. vtrū ptās dn̄andi ſit appetenda. De ꝯſectione vo epi etiā dictū eſt. ſ. h̄. co. li. ti. 2. ad ſi. Utrū liceat ep̄atū iniunctū oio recuſare. Rñdeo q̄ꝫ nō. In aſſūptōe. n. ep̄atus duo ſunt ꝯſiderāda. ſ. qd decet hoīeꝫ appetere ſ̄m ꝓpꝛiam voluntatē ꝛ quid decꝫ facere ad alteri⁹ voluntatez. Quātū igr̄ ad ꝓpꝛiam volūtatē homini ꝯuenit p̄ncipalit̄ inſiſtere ꝓpꝛie ſaluti ſꝫ q̄ꝫ ſaluti alioꝝ intendat hoc ꝯuenit ei ex diſpōne alicui⁹ ptātem habētis. vnde ſicut ad oꝛdinatōem voluntatis ptinet q̄ꝫ aliquis ꝓpꝛio motu ferat̄ in hoc q̄ꝫ alioꝝ gubnationi p̄ficiat̄ ita etiā q̄ꝫ aliquis oio ꝯtra ſupioꝛis p̄ceptū finalit̄ h̄ recuſet. hoc. n. ē ꝛ ꝯtra humilitatez ꝛ ꝯ charitatē. ſ. pꝛimoꝝ. vñ Aug. ad eudoxiūꝫ ſi qua opa vr̄a mr̄ eccleſia deſiderauit nec elatione auida ſuſcipiatis nec blandiente deſidia reſpuatis nec veſtrum ocium vtilitatib⁹ eccleſie p̄ponatis. Poteſt autē ꝯtingere q̄ꝫ ille cui iniungit̄ p̄lationis officium aliquid i ſe ſentiat p qd nō lꝫ ei accipere. h̄ aūt impedimentū qn̄qꝫ poteſt remoueri p ipmmet vt ſi hēat peccādi ꝓpoſitū qd pōt deſerere. Et id non excuſat̄ qn finaliter teneat̄ obedire p̄lato iniungenti. Quādoqꝫ pōt remoueri p p̄latū iniūgentē vt ſi ſit irregularis vl̄ excōicat⁹ ꝛ tunc dꝫ h̄ iniungēti oñdere qui ſi remouerit illd teneī obedire. qñꝫ p neutꝝ remoueri poteſt vt ſi archieps nō pōt ſup irregularitatē diſpēſare ꝛ tūc non tenet̄ ei obedire ad ſuſcipiēdū ep̄atū vl̄ ēt oꝛdices ſacros Sꝫ ꝯ qꝛ btūs marc⁹ poll cē ſibi icidit ne p̄ſbꝛ fieret ſꝫ eiuſdē rōis ē ad aliqd īpedimētū ponē ꝛ oio recuſare g ꝛc. Rñ° accipere ep̄atū ñ ē de ſe necīūꝫ ad ſalutē. ſꝫ fit necīū ad ſalutē ex p̄cepto ſupioꝛis. vt pꝫ ex dict̄ hīs āt q̄ ſic ſit necīa ad ſalutē p̄t q̄s licite īpedimēt̄ apponē anq̄ꝫ fiat p̄ceptū. alioqn nō licēt ad ſcd̄as nuptias trāſire ne p h̄ impediret̄ a ſuſceptiōe ep̄at⁹. l̄ ſacri oꝛdis. Nō licēt āt i eis q̄ p ſe ſit̄ de necītate ſalut̄. vñ btūs marc⁹ nō egit ꝯt̄ p̄ceptū ſibi digitū āputādo. lꝫ ſit credibile ex inſtictu. ſ. ſ. h̄ feciſſe ſine q̄ nō lꝫ alicui ſibi man⁹ inijcē. hec tho. 2. 2. q. 185. ar. 2. o Quid ſi q̄s iurat l̄ voueat ſe nūq̄ꝫ futurū epꝫ. rñdꝫ hoſt. diſtinguē⁹ hu. q̄ꝫ tal̄ aut itē debat q̄ꝫ i n° cāu fierꝫ eps ēt inſtāte necītate. ꝛ tc̄ ñ ē ſuādū. 8. q. i. in ſcriptur̄. aut itēdebat q̄ꝫ ñ fierꝫ eps niſi inſtāte necītate mag̃ ꝛ tc̄ ſeruare dꝫ niſi necītate vrgēte. e. ꝫ. de iureiur̄. ꝛ ſi xp̄s. 22. q. 4. illicitū nō tñ repellit̄ qꝛ tlē iuramētū ñ irrogat iſamiāꝫ. ſꝫ tñ ſolēne. 6. q. i. iſamel. imo vni⁹ ān p

pnīa oīo abolet̄.zz.q.4ª.qui ſacrm̄. Si
vero dubitet̄ qn̄o intendebat debet intel
ligi ꝙ hoc vl īmo modo intenderit.quia
benigna interpretatio fieri debꝫ extra de
regulis iur̄. eſtote.⁊ extra de iureiurā.ad
noſtrā.z.ſm̄ hug. Quid ġ ſi nulla neceſſi
tate inſtante qꝛ eo melior ⁊ magis idone
us in eccleſia non inuenit̄ ei papa preci
piat ꝙ ꝯpatum recipiat. R° ſuper hoc di
uerſi diuerſa dixerunt. Hug.n.dixit ꝙ n̄
obediet ei ſꝫ potius dn̄o ſupremo.ii.q.3.
ſi dn̄s. qꝛ redditio iuramenti eſt de lege
naturali ⁊ diuina.zz.q.i.ſi peccati. Pa
pa tamen talem abſoluere pōt a periurij
pena ⁊ ab infamia quo ad eccleſiā. ⁊ ſic
p ꝯn̄s non repelleret̄ ab aliquo actu pu
blico.ff.ad municipales.īperatores. Alij
dicunt ꝙ obediendūꝫ eſt pape ar.i5.q.6
auctē.ſ vo hoſt.ſꝑ obediēdū ē pape niſi
ꝯſtet ꝯtriūꝫ de diuina voluntate.cᵒ rō eſt
qꝛ auctas eius excepta videt̄. vnde nō
eſt voti tranſgreſſor qui aucte ſedis apo
ſtolice illud diſtulerit implere. e x̄ de vo.
non ē.arguītum.extra de iureiurā.veni
entes. Item quia non intelligit̄ hoc fieri
aucte hominis puri ſed dei cuius papa ē
vicarius in terris.e x̄ de tranſla. inter cor
poralia.⁊ duobus.c.ſe. Item quārūcūꝗ
expreſſe iurauerit vel vouerit videt̄ eſſe
ſenſus.ſ.ꝙ nunꝗ̄ fieret epiſcopus eo pro
curante nec ſe negabit deo vocante.8.q.i
In ſcripturis.⁊ extra de elec.q̄liter. Ergo
ſi ſequat̄ electio inſpirata quicquid intē
derit non debet ſe denegare qꝛ nec eſt reſi
ſtendum ſpiritui ſancto.vt dicit̄ act 7.⁊
ii.q.3.q reſiſtit.Electiōi igit̄ facte per ho
mineꝫ nullatenus ꝯſentiat reuelatiōi cō
trarie non reſiſtat.Et ſi ſpecialit̄ reſiſtere
reuelationi vouiſſet votū nullū eſſet cuꝫ
ſine peccato ſeruari non poſſet.hec hoſti.
Utꝝ oportet euꝫ qui in epiſcopum aſſu
mit̄ eſſe ceteris meliorem. R° ꝙ non.vn̄
dicit decretalis ꝙ ſufficit eligere bonum
nec oportet eligere meliorem. Nam circa
aſſumptōem alicuiᵒ ad epiſcopatū aliqd
eſt ꝯſiderandum in aſſumēte ⁊ aliqd in
aſſumpto.aſſumēs dꝫ fidelit̄ diuina my
ſteria diſpenſare ad vtilitatē eccleſie ſm̄
illud.i.cor 4.ad edificatōeꝫ eccleſie que
rite vt abundet. ⁊ iō ille qui debꝫ aliquē
in epiſcopū aſſumere ſiue eligendo ſiue
ꝓuidendo non tenet̄ aſſumē meliorem
ſimplicit̄ qō eſt ſm̄ charitatem. ſꝫ melio
rem quo ad regimen eccleſie.qui.ſ.poſſet

eccleſiā inſtruere ⁊ defendere ⁊ pacifice
gubernare. Aſſumptus etiam non requi
rit ꝙ ſe reputet alijs meliorē.hoc eni eſſꝫ
ſuperbuꝫ ⁊ preſumptuoſum. ſꝫ ſufficit ꝙ
nihil in ſe inueniat per quod ſit ei illicitū
aſſumere prelationis officium. vnde Pe
trus requiſitus an deum plus ceteris di
ligeret non pretulit ſe ceteris ſꝫ ſimplicit̄
ꝙ amaret rn̄dit. Examinauit autem euꝫ
dn̄s de dilectione ampliori ad oſtenden
dum ꝙ vbi inueniret̄ aliquis homo ido
neus ad regimen eccleſie. precipue debꝫ
in eo attendi eminentia dilectionis diui
ne. Non aūt obſtat predictꝫ illō Simaci
pape. viliſſimᵒ inquit ꝯputandus eſt.niſi
ſcia ⁊ ſanctitate ꝓcellat qui eſt ꝓſtantior
dignitate qꝛ hoc intelligit̄ quantum ad
ſtudium iaꝫ conſtituti in dignitate. dꝫ.n.
ad h̄ intendere vt ceteros ſcia ⁊ ſancita
te ꝓcellat. hec tho.z.z.q.i85.ar.3.o. Utꝝ
electus in epiſcopuꝫ ignarus in ſac̄ ſcri
ptura ⁊ requiſitus vtꝝ ſciat vetus ⁊ no
uuꝫ teſtm̄.⁊ rn̄dens ſe ſcire mortalit̄ pec
cet. Rn̄det Ric.quolꝫ.3.q.24.diſtinguē
do h̄ mō ꝙ talis aut ē ignarᵒ ex toto i ſa
cra ſcriptura aut i pte qꝛ lꝫ n̄ ſciat ſacrā
ſcripturam ſic̄ illi q ſt̄ ꝓuecti in ſcia ſacre
ſcripture. ſcit t̄n aliquoᵒ in gnāli mādata
⁊ articlōs fidei ⁊ v̄tutes ⁊ vicia ⁊ ſacra
Si ſit ignarᵒ ꝑmo mō tūc talis rn̄dēdo ſe
ſcire ex delibatōe mortalr̄ peccat. qꝛ ſcīēt
⁊ ex deliberatione mētit̄ mēdacio ꝑnitio
ſo qꝛ tale mēdaciū ē in ꝑiudiciū vtilitatꝫ
aiaꝝ q̄ ſuo regimi ꝯmittūt̄. ſi t̄n tal̄ rn̄ſio
ſit necc̄ia ad h̄ vt ſua ꝓmotō n̄ ipediat̄.
Si vō ſit ignarᵒ.zᵒᵒ nō audet dicē ꝙ ſic
rn̄dēdo mortalr̄ peccaret qꝛ ꝯſuetuᵒ q̄ ē
iura ē optīa legū iterps. e x̄ de ꝯſue.cū di
lectᵒ. ſic obtinuit vt iſta qō ſic itelligat̄.ſ.
vtꝝ ſciat vetᵒ teſtm̄ ⁊ nouū q̄tū ad ea q̄
neceſſariū ē ſcire ꝑlato. ⁊ h̄ ſc̄ illa ſiīe quo
rū ſcia nō pōt exeq̄ ꝯpetent̄ offīᵐ ſuum
vn̄ ſi ſciat iſta talia de teſtō veteri ⁊ nouo
tūc ſic rn̄dens verꝫ rn̄det ſ intentōꝫ quā
dꝫ hr̄e querēs in querēdo qōem illā ⁊ iō
nō mētit̄. Si aūt neſciat de veteri teſtō ⁊
nouo ea q̄ ſt̄ neceſſaria ad executōeꝫ of
ficij ſui. tūc talit̄ rn̄dēdo mētit̄ mēdacō ꝑ
nitioſo in ꝑiudiciuꝫ aiaꝝ ⁊ mortalit̄ pec
cat. ſi tal̄ rn̄ſio ſit necc̄ia ad ꝓmotōeꝫ ſuā
Sꝫ obijcit̄ qꝛ ſi talis mortaliter peccarꝫ
reſignare teneret̄. vt videtur epiſcopatū
p illud peccatuꝫ mortale obtentum. ſed
non dicit̄ ꝙ tales reſignare teneant̄ ġ ⁊c̄

R° talis aut poſtq̄ꝫ recepit ep̄atum didi
cit de veteri teſtō ⁊ novo ea que ſunt ne
ceſſaria ad executionem ſui officij. aut ñ
ſi non credo ꝙ reſignare tenet̄ qꝛ quilꝫ
hñs officiū regiminis aiarum ſi non ha‑
beat ea que ad executōem ſui officij ſūt
neceſſaria. tenet illud officiuꝫ in p̄iudici‑
uꝫ aiarum ſuo regimini cōmiſſaꝝ ⁊ i ſa
lutis ꝓprie detrimentū. Si aūt poſtea di‑
dicit ea que ſunt neceſſaria ad executio‑
nem ſui officij credo ꝙ nō tenet̄ reſigna‑
re lꝫ mortalit̄ peccaverit cum n̄dit ſe ſci
re. aliquid. n. cū peccato mortali acquiri
tur qđ tamen reſignare non tenet̄. ſicut
mulier illđ qđ de meretritio lucrat̄ reſig̃
re non tenet̄. Aliqui v̄o dicunt ꝙ tal' re
ſignare tenet̄ cū obtinuerit non tm̄ taci
ta v̄itate ſꝫ ēt exp̄ſſa falſitate ſi talis reſ‑
ponſio ſit neceſſaria ad hoc vt non impe
diat̄ ꝓmotō ſua. hec Ric. vbi ſupra. vtꝝ
peccet qui tali electo munus ꝯfirmatōis
impēdit. R° ſm Ric. quolꝫ. ꝫ q. 25. ſi ſci
enter cōfirmaverit illuꝫ qui nō ſcit de ſa
cra ſcriptura ea que ſūt neceſſaria ad ex
ecutioneꝫ ſui officij peccat. Si v̄o ignoꝛꝫ
eum eē talem nec habuit diligētiam debi
tā ad ſciendū inſufficientiā eius etiā pec‑
cat. qꝛ dꝫ eum diligent̄ examare p ſe vl' p
alios bonos viros. ar. e x̄ de elec. ꝯgrega
ta. ⁊ e x̄ de eta. ⁊ quali. c. vlt. vbi dicit̄ ꝙ
ꝓmotus talis debꝫ deponi. ⁊ e x̄ de elec. ni
hil eſt. vbi ꝓhibet̄ ꝯfirmari cleric⁹ inſuf
ficientis l̄rature ⁊ cōfirmans talem ſi fec̄
h̄ ex negligētia ſuſpendi dꝫ a pceptōe ꝓ
p̄ij bñficij. Si v̄o hoc fecerit ex malicia
dꝫ pene ſubijci graviori. Utꝝ ep̄o liceat
ad religionem tranſire. R̄ndet tho. 2. 2ᵉ.
q. 185. ar. 4. ꝙ nō niſi ex cā. Perfectuſ. n.
ſtatus ep̄alis in hoc ꝯſiſtit ꝙ aliquis ex
dilectōe dei ſe obligat ad h̄ ꝙ ſaluti ꝓxio
ruꝫ īſiſtat. Et iđ tādiu obligat̄ ad retinē
dā curā ep̄alem q̄ꝫdiu pōt ſibi ꝯmiſſis ꝓ
ficē ad ſaluteꝫ quā q̄deꝫ neglig̃ non dꝫ
nec ꝓpter divine ꝯtēplatōis q̄teꝫ. cū apo
ſtol⁹ ꝓp̄ neceſſitatē ſubditoꝝ a ꝯtēplatō
ne vite future ſe differri patienter tollera
ret h̄ illđ ad phil' i. coartoꝛ. n. ex duobus
deſideriū hñs diſſolui ⁊ eē cū xp̄o. multo
meli⁹ ē. ꝑmanē aūt in carne ē neceſſariū
ꝓpter vos. Nec ēt ꝓpter quecūq̄ᷓ aduer‑
ſa vitāda vel lucra acq̄rēda qꝛ vt dr̄ Jo
io. bon⁹ paſtoꝛ ponit aīam ſuā ꝓ ovibus
ſuis. Nota tm̄ ꝙ ep̄us impedit̄ ꝓcurare
ſubditoꝝ ſuoꝝ ſalutē mltiplr̄. q̄nq̄ᷓ ꝓpter

ꝓpriū defectū ꝯſcie vt ſi ſit homicida vel
ſimoniac⁹ vel coꝛpis vt ſit ſenex vel in‑
firmus vel ſcie inſufficientia ad curā re‑
giminis vel irregularitatis vt ſi ſit biga
mus. Q̄nq̄ᷓ ꝓpter defectuꝫ ſubditoꝝ in q̄
bus nō pōt ꝓficere. vn̄ Gre. li. 4. dia. ſepe
agit̄ in aīo pfectoꝝ ꝙ cuꝫ ſuū laboꝛē ſē
ſiñ fructu ꝯſiderant in loco alio ad labo
reꝫ ⁊ fructuꝫ migrant. Q̄nq̄ᷓ ex pte alio‑
rum vt cū ꝓlatio alicui⁹ gn̄āt grave ſcā‑
dalum. i. coꝛ' 8. ſi eſca ſcandalizat fratreꝫ
meū nō mā. car. in eternum. ꝓpter tamē
ſcādalum oꝛtum ex malitia aliquoꝝ vo
lentiuꝫ fidem vel iuſtitiā eccleſie ꝯculca
re non ē cura paſtoꝛalis omittēda ꝑ illđ
Mat. 19. ſinite illos q. ſ. ſcādalizabant̄ de
doctrina xp̄i ceci ſunt ⁊ duces cecoꝛum.
Opoꝛꝫ tñ ꝙ ſicut aliq̄s aſſumit cā p ꝓ‑
uidentiā ſupioꝛis ita p ei⁹ aucteꝫ ex cau
ſis p̄dictis deſerat ſuſceptā vt dic̄ Inno.
ꝫ° e x̄ de renū. ſi penas. Poteſt tamē ceſſā
te impedimēto in ep̄m reſumi. niſi ꝓpter
culpā ſit depoſit⁹ ⁊ in mōaſteriū detruſus
ad pn̄iam agendam. vt hr̄. 7. q. 2. in l̄ris
vnde etiam ſi ſit ſimoniace ꝓmot⁹ eo ſci
ente ſi ſe ad religionē trāſtulit pōt iteruꝫ
ad ep̄atuꝫ aliū ꝓmoveri. hec tho. vbi. ſ.
Utꝝ liceat ep̄o ꝓpter pſecutōneꝫ aliquā
coꝛpalem deſerē gregeꝫ ſibi ꝯmiſſuꝫ. R°
ſm Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 185. ar. 5. in qualibꝫ ob
ligatione debet attendi precipue finis ob
ligationis. obligant autem ſe epiſcopi
ad executionem officij paſtoꝛalis ꝓpter
ſalutem ſubditoꝛuꝫ. ⁊ ideo vbi ſubditoꝝ
ſalus exigit preſentiam perſone paſtoꝛis
non debet paſtoꝛ perſonaliter deſerere
gregem ſuum nec ꝓpter aliquod tempo‑
rale cōmodum nec propter aliquod per
ſone periculum iminens. cum bonus pa
ſtoꝛ ponere teneat̄ animaꝫ ſuaꝫ ꝓ ovib⁹
ſuis. Si v̄o ſubditoꝝ ſaluti ſufficient̄ poſ
ſit in abſētia paſtoꝛis p alium ꝓvideri. ſc̄
licꝫ paſtoꝛi gregem coꝛpoꝛaliter ꝓpter ali
quod eccleſie ꝯmodum vel perſone peri
culuꝫ deſerere. vnde Aug'. in epiſtola ad
honoꝛatum fugiant de civitate ſervi xp̄i.
q̄ñ coꝝ quiſq̄ᷓ ſpālīter a perſecutoꝛibus
que non ab alijs q̄ ita nō querunt̄ ecc̄ᵃ
nō deſerat̄. cū aūt oī eſt cōe piculū hi qui
alijs indigēt nō deſerant̄ ab illis qb⁹ idi
gent. Si. n. ꝑnitioſuꝫ ē nautā i trāq̄llitate
navē deſerē. q̄ꝫto magis in fluctibus. vt
dicit Nicolaus papa. 7. q. 2. Utrum ep̄o
liceat aliqđ ꝓpriū poſſidē. R° ꝙ ſic. n. n. in

ordinatiõe ſua ad hoc ſe obligat vt abſq̃
ꝓprio viuat nec ex neceſſitate reqritur ħ
ad officiũ paſtorale. vñ .12. q. i. epi de reb⁹
proprijs vel acquiſitis . vel quicquid de
ꝓprio habent heredibus ſuis derelinquãt
Utrum epi peccent mortaliter ſi non lar
giant̃ paupibus bona eccleſie que ꝓcu
rant. R̃ᷤ bonoꝝ ꝓpriorum ſunt dñi ideo
pñt ea vel ſibi retinere vel alijs ꝓ libito
elargiri in quo tñ poſſunt peccare .ſ. ſi plu
ra ↄferant q̃3 oportꝫ vel alijs non ſubue
niant ſ̄ ꝙ exigit charitas. Non tñ tenen
tur reſtituere. Bonoꝝ ḡ eccleſie ſunt diſ
penſatores vel ꝓcuratores. vñ aug. ad
Bonifaciuꝫ. Si ꝑuatim poſſidemus qđ
nobis ſufficiat. nõ illa nr̃a ſunt. ſꝫ illorum
quoꝝ ꝓcuratõeꝫ gerim⁹. Ad diſpẽſatio
nẽ aũt reqrit̃ bona fides ſ̄ illđ .i. cor. 4.
ħ iam querit̃ int̃ diſpenſa. vt fide q̃ inue.
Sũt aũt bona eccleſie nõ tñ i vſus pau
peꝝ ſꝫ etiam in cultũ dei ⁊ neceſſitatẽ mi
niſtroꝝ ecc̃ expendenda. vt dr̃ .12. q. 2.
de redditibus eccleſie vel oblatiõe fideli
uꝫ epo vna portio emittat̃ due eccleſiaſti
cis fabricis ⁊ erogatõni paupeꝝ a preſ
bytero ſub ꝑiculo ſui ordinis miſtrentur
vltĩa clericis ꝓ ſinguloꝝ meritis diuida
tur. Si ḡ ſint diſtincta que debẽt in vſum
epi cedere ⁊ aliqđ ſibi retinuerit de alijs
ↄtra fidem diſpẽſationis agit ⁊ mortalit̃
peccat ⁊ ad reſtitutõem tenet̃. De depu
tatis vͦ ſpecialit̃ vſui ſuo. Jdeꝫ dđ ẽ qđ
de ꝓprijs bonis dictuꝫ ẽ. vt .ſ. ꝓpt̃ imode
ratuꝫ affectũ vel vſum peccet qđ ẽ ſi imo
deratas expenſas ſibi retincat ⁊ alijs ñ
ſubueniat ſ̄ ꝙ reqrit debitũ charitat . Si
ẽt de his velit ſibi aliqđ ſubtrͣhẽ ⁊ ↄſãgui
nijs alijs dare ñ peccat ſi fiat moderate .ſ.
ne indigeãt nõ vt ditiores fiãt. vñ Amb
li. de offi. ẽ approbãda libertas vt ꝓxios
ſeminis tui ne deſpicias ſi egẽ cognoſcas
nõ tñ vt illi ditiores fiant ex eo qđ potes
ↄferre i opib⁹. Si vͦ nõ ſint diſtincta. di
ſtributio coꝝ ei⁹ fidei ↄmittit̃. Etſi i mo
dico deficiat vl̃ ſupabundet põt fieri hoc
abſq; bone fidei detrimẽto q2 nõ põt hoc
fieri. Si vͦ ſit multus exceſſus nõ põt ħ
latẽ. vñ dicit̃ bone fidei repugnare ideo
mortalit̃ peccat . Sꝫ obijcit̃ ↄtra ꝑdicta
illđ hiero. ad Damaſuꝫ papã. q̃ inquit
bonis pentuꝫ ſuſtentari pñt. ſi qđ paupe
rũ eſt accipiũt ſacrilegium incurrũt videt̃
tur ḡ ꝙ multomagis mortalit̃ peccent. ſi
ea que de bõis eccleſie eis ſupfluũt ege

nis non exhibent. R̃ᷤ ꝙ ſicut patꝫ ex di
ctis oĩa bona eccleſiaꝝ ſunt pauperibus
largienda niſi in articulo neceſſitatꝭ. in q̃
etiam ꝓ redemptiõe captiuoꝝ ⁊ alijs ne
ceſſitatibus pauperũ. uaſa cultui diuino
neceſſaria ⁊ dicata diſtrahunt̃. tunc eñ
peccaret cleric⁹ ſi vellet de reb⁹ eccleſie vi
uere dummõ hẽret patrimonium de quo
viuere poſſet. Nota etiã ꝙ q2 bona eccle
ſiaꝝ vſibus paupeꝝ deſeruire debent. ſi
quis neceſſitate non iminente ꝓuidendi
pauperibus de his que ſupſunt ex ꝓuen
tibus eccleſie poſſeſſiones emat vel i the
ſauro reponat in futuꝝ eccleſie vtilitati
⁊ pauperum neceſſitatibus ꝓuidenduꝫ
laudabilit̃ facit. Si vͦ neceſſitas imine
at paupibus erogandi ſupflua cura ẽ ⁊
inordinata vt quis in futuꝝ ↄſeruet qđ
dñs ꝓhibet. Mat .6. dicens. nolite ſolli
ci eſſe in craſtinũ. hec tho. 2. 2. q. 185. ar. 7
Utꝝ religioſi q in epõs ꝓmouent̃ tenẽã
tur ad obſeruatões regulares. R̃ᷤ ꝙ ſic
.ſ. ad illas que nõ impediunt officiũ epale
ſꝫ valent ad perfectionis cuſtodiam . vt
ↄtinentia paupertas ⁊ huiuſmõi . Et per
ↄñs tenent̃ ad habitum portandum ſue
religionis qui eſt huiuſmõi obligationis
ſignum ⁊ de hoc habet̃ .16. q. i. Ad alias
aũt nõ eſt ſollicitudo vt ſilentium ⁊ aliq̃
vigilie vel abſtinentie graues ex quibus
impotens corpore redderet̃ ad exequen
dum officiũ ſuum. Jn his. n. põt diſpẽſa
tõe vti ſ̄ ꝙ reqrit nccitas p̃ᷤ vl̃ officij ↄdi
tio hoĩuꝫ cũ qb⁹ viuit ꝑ modũ q̃ ẽt plati
religioꝝ i hi⁹ ſecũ diſpẽſãt. Sic itellr̃ illđ
20. q. i. mõachũ. Nõ ãt dr̃ .18. q. i. quẽ ſac̃
ordiatio. de mõacho epꝫ fac̃ velut lrĩmuſ
hẽs pr̃nã ſibi hẽditatẽ vẽdicãdi ptãtem
hẽat. Jntelligẽdũ ẽ ꝙ hẽditatẽ ñ vẽdicat
q̃i ꝓpriã ſꝫ q̃i debitã ecc̃. vt pꝫ ẽt ibideꝫ
paꝝ p⁹. ħ tho. 2. 2. q. 185. ar. 8. Teſtm̃ aũt
n̈ᵒ facẽ põt epũs de reb⁹ ecc̃ q2 ei diſpẽ
ſatõ caꝝ tñ ↄmittit̃ q̃ i morte finit̃ ex q̃
ĩcipit valẽ teſtm̃. vt dr̃ ad heb. 9. Si tam
ex ↄceſſiõe pape teſtet̃ itellr̃ nõ ex ꝓprio
facẽ teſtm̃ ſꝫ aplica aucte intellr̃ eẽ ãplia
ta ptãs ſue diſpẽſatõis vt ei⁹ diſpenſatio
poſſit põſt mortẽ valere.

SEquit̃ uidere de 2ᵒ. ſ. quod ẽ of
ficium epoꝝ. Circa qđ ſciẽdũ ꝙ
epi ſubſunt archiepiſ. ⁊ nihil pñt
ſtatuẽ vel diſponẽ de his que ſpectãt ad
cõem ſtatum ꝓuintie abſq; archiepõ. ſic
nec ecõuerſo archieps abſꝫ ↄcilio epoꝝ

Sʒ ſpālia que ptinent ad ſuos eṗatus ſi
cut archieṗs in ſua dioc. ſine ɔcilio eṗo
ruʒ ita ⁊ ipi licite pñt facere ſinguli i ſuiſ
eṗatibus ſiñ ɔſenſu archieṗi. di.18. ꝓpter
eccleſiaſticas. ⁊ c.2. in fi. ⁊ .9.q.3.c.2. ar-
chieṗs. ſi aūt null⁹. Sunt aūt iſta. ſ. ɔſecra
re eccleſiā ⁊ v̄gines velare clericos. or-
dinare. altaria in eccleſia ɔſecrata erigē.
Anteq̄ʒ ēt ɔſecret̄ pōt pſbr quot voluerit
altaria facere. baptizatos in frōte criſma
re criſma ɔficere ſolēniter penitētes recō-
ciliare lr̄as dimiſſorias dare. di.68. quā
uis. de ɔſe. di.i. nullus pſbr. ⁊ de ɔſe. di.5. ſi
oportʒ. di.71. extraneo. int̄ ſubditos iudi-
care. 9.q.3. p ſingulas. ⁊ .ii.q.2. de pſona.
cū ſolēnitate que habet̄. ii.q.3. debēt ana
thematizāe. vnā eccleſiā in duas diuidē
duas vnire vnaʒ alteri ſubijcere nouas
eccleſias erigere. ex cauſa tñ ⁊ non aliter
pōt hoc facere ſup hoc tamē debʒ ɔſenſū
illorum quorum intereſt requirere. extra
de ɔceſ. pbē. ſic. ⁊ extra de ecc. edi. ad audi
ētiā. ⁊ .10.q.2.c. vlt. ⁊ .ii.q.2. placuit. Eṗa
lem ſynodum celebrare. 28. di. qñ. reuer-
tentes ab hereſi reconciliare. e x̄ de here.
ad abolendam. Canonē late ſn̄ie quo ad
ſubditos ſuos ɔdere. 3.q.4. nullus. mul
ta ēt alia que difficile eſſet enarrare cum
ipē ſit ꝓordinator in cunctis. di.25. perle-
ctis. hec nō debēt pſumi ab inferioribus
eṗo. Et ita in aperto eſt dr̄ia inter eṗm ⁊
alioſ ꝓlatoſ iferioreſ. Utrꝫ eṗs poſſit vi-
ces ſuas delegare. R̄. ſm Ray. ꝙ pōt ea
que ſpectant ad eṗalem ordinem ſi forte
ſit cā legitima impedit⁹ alij eṗo delegare.
vt ɔſecrationē eccleſiaꝝ vel recōciliatio
nē. v̄ginuʒ velatōem. ordinatōem cleri-
coꝝ ⁊ ſimilia. Cauſas ēt criminales cle-
ricoꝝ in quibus agit̄ ad depoſitōem non
pōt alij delegare niſi iuſta cā impeditus.
⁊ tunc nō ɔmittet cāe diffinitiōem. C. de
pedaneis iu. l. 2. Scd̄ʒ alios tamē pōt alij
eṗo ɔmittē cū h̄ nō ſit ꝓhibituʒ ſibi. Sūt
aūt q̄daʒ alie cāe q̄s ꝓpter excellentiam
ſui lʒ nō ſint criminales nō dʒ delegare
niſi iuſta cā impedit⁹ ⁊ tūc nō niſi lr̄atis.
⁊ grauib⁹ pſonis vt ē cauſa mr̄imonial̄.
⁊ ſiles. e x̄ de ɔſangu. ex litteris. Nō debʒ
ēt ɔmittere ptātem diſpenſandi cum irre
gularibus ſ̄ Ray. Hoſ. vō dicit ꝙ hoc
pōt q2 hoc non eſt ſibi ꝓhibitū. Abſolu
tōnem autē excōicatorum ꝓ iniectione
manuum violenta in clericū pōt alij cō-
mittere in caſibus ſibi ɔceſſis a iure cū

viderit expedire. e x̄ de offi. or. eis. Alias
vō cauſas minores etiā ſpūales. vt de de-
cimis ⁊ de iurepatronatus ⁊ ſimiles po
teſt delegare clericis. e x̄ de iudi. decernim⁹
q̄ꝫto. Pecuniarias vō cās pōt imo forte
debʒ indiſtincte delegare etiā laycis. arg.
io.q.i. ſic quidam. ⁊ .96. di. c. bñ. quideʒ
⁊ in d. c. decernim⁹. extra de iudi. Sʒ qd
de iudice delegato nunqd pōt cām ſibi de
legatā alij delegare. R̄ndet Ray. ti. de pe-
nis. ꝙ hoc nō pōt regulariter niſi i duo-
bus cāibus. vnus ē ſi lis eſt ɔteſtata co-
ram eo ſic intelligit̄ illō extra de ſen. ⁊ re
iudi. cum bartholo⁹. Ali⁹ eſt quādo vni
uerſitas cāꝝ alicui⁹ vel eccleſie eſt ali
cui delegata. tunc. n. pōt vnaʒ cauſaʒ vel
duas alij delegare. ff. de iudi. cū ꝓtor. Inn
aūt dicit ꝙ pōt etiā oēs cauſas ɔmittē.
Fallit hec regula in delegato a pncipe q
pōt alij delegāe. e x̄ de offi. dele. q̄ꝫuis. Ille
tamē cui papa ɔmittit inq̄ſitōem vl̄ ꝓui
ſioneʒ eccleſijs de ꝓlatis aut miſtris alijs
faciendā. h̄ alij ɔmittere nō pōt q2 i tali-
bus induſtria ⁊ fides pſone videt̄ eligi.
Itē cui ɔmittit crucē predicare. excōica
re aliq̄s vel abſoluē cū irregularib⁹ diſ
pēſare vl̄ pn̄ias iniūgere nō pōt hoc alij
ɔmittē niſi eēt legatus q2 nō ſibi iuriſdi-
ctio ſʒ certum miniſterium eſt cōmiſſum
extra de offi. dele. qm̄. 2.

Sequitur videre de 3⁰. ſ. de duab⁹ le-
gib⁹ q̄bus eccleſie ſubſunt eṗis
Circa qō ſciēdū ꝙ he due leges
ſunt lex dioceſana ⁊ lex iuriſdictōis. p^a
ɔſiſtit in cathedratico exigendo ⁊ in 3^a
vel q̄rta pte oblationuʒ. Et hac lege ſub
ſunt eṗis omnes eccleſie ꝓter monaſteria
16.q.i. cū ꝓ vtilitate. Huic tñ legi ſubſunt
capelle monaſterioꝝ. e x̄. c. ɔquerēte. niſi
monaſteria eſſent cum capellis exēpta.
e x̄ de ꝓuile. qm̄. Et ſic ſm hoſti. monachi
⁊ alij religioſi nō cogūt ad ſynodū veīre
niſi hēant populū vel rōne capellaꝝ nō
exēptaꝝ. Sic itelligunt illō e x̄. de ꝓuil. ec
cleſie. vel niſi ſit ɔſuetudo nec ad miſſam
publicam vel ordines faciendo recipiūt
18.q.2. dudū. hec hoſti. Preſtabūt tñ mo
naſteria ēt exempta ſeruitia q̄ ɔſueuerūt
ab āntiq̄ pſtare. 18.q.2. ſuitiuʒ. Et cenſum
ſtatutū. 18.q.2. eleutheri⁹. 2ª lex. ſ. iuriſdi
ctōis eſt quoddā ius ex q̄ habʒ eṗs oīa
ſacr̄a ɔferre. de cāis cognoſcere. delicta co
hibere. Huic legi ſubſt̄ oēs eccleſie ſite i
dioc. tā ſeculares ecc^e q̄ mōaſteria. di.50

accedens ⁊ coꝝ capelle.ex̄.c.ꝯquerēte.
Sꝫ nota ꝙ lꝫ one ꝓdicte leges diſtinguā
tur.ſepe tamē vna ponit̄ ꝓ altera.extra de
pſcrip.auditis.⁊ de regularibus ex pte.⁊
de in inte.reſti.auditis ⁊c̄. Oēs etiā prin
cipes ſubſunt epis.extra de offi.ordi.oīs
⁊.c.ſolite. Et ſuis archiepis ⁊ epis aſſur
gere debent ⁊ eis in x̄ ſe locū venerabilē
aſſignare vt d̄r ibidem.

S Equit̄ videre de 4°.ſ.de canoni
ca portōe.⁊ de hac querūt̄ plra
.ſ. vtꝝ canonica portio debeatur
epo. R̄°. ꝙ ſic.⁊ h̄ pꝫ p̄mo per iura decre
toꝝ ſm̄ q̄ epi percipere debēt ptem aliq̄
tam oīum oblationū ⁊ reddituū vñciqꝫ
ꝓueniant. Et ſꝫ aliqua decreta videt̄ ꝙ
tertiā ptem.vt pꝫ.10.q.1.de his.⁊.c.decer
nimus. Scōm vō alia decreta videt̄ ꝙ
medietatē.10.q.1.antiquos.Et ſꝫ alia q̄
daꝫ decreta videt̄ ꝙ quartaꝫ.12.q.2.vo
bis.⁊.c.ꝯceſſo.De iure vō cōi ſm̄ hoſti.
debꝫ recipere quartaꝫ.vt.12.q.2.vobis.
⁊.c.ſe.Cuius rō eſt.p̄ q2 iſta iura ſunt po
ſteriora.extra de cogna.ſpi.c.1. 2° q2 in
illa ſūma oīa iura cōueniūt.ff.de arbi.dic̄
ꝓferre.§.ſi plures. 3° q2 qd̄ eſt minimū
ē tenendū.extra de cēſi.ex pte. 4° q2 h̄
eſt gloſula decretalis quota ſit hec ps ex
ponentiū.extra de offi.or.ꝯquerēte. Et de
preſcrip.de q̄rta.Et de cen. cum olim.niſi
rōne pſcriptōis vel ꝯſuetudinis dicatur
3ᵃ vel media.extra de v̄.ſig. ex pte.2.⁊ i
c.ꝓallegatis.Sꝫ nunqd rōne pſcriptiōis
vl̄ ꝯſuetudinis dari poterit portio minor
quarta. R̄°. ſ hoſti. forte talis ꝯſuetudo
eſſet irrōabilis.tū q2 hoc nullo mō exp̄ſ
ſe canet̄.ſ.ꝙ minus quarta det̄ ēt de con
ſuetudine.tū q2 quarta multis rōnibꝫ vt
dictū eſt ꝯprobat̄.puto tamē ꝙ eſſet rōa
bilis dūmodo eſſet pſcripta.ar.ex̄ de ſen
⁊ re iudi.ꝙ ad ꝯſultatiōeꝫ.§.vlti.⁊ de cē.
olim cām.⁊ de teſtis.officij.Sꝫ nunquid
eadē rōne nulla dabit̄. R̄° ꝙ nō ſ hoſti.
q2 talis ꝯſuetudo eſſet oīo irrōnabilis ⁊
leonina.ar.ex̄ de ꝯſue.c.vlti. Inno vero
dicit ꝙ ſi cōſuetudo ſit pſcripta ꝙ nihil
habeat nihil hēbit.ar.extra de pſcripti.de
q̄rta.Sꝫ nunqd pſcribi pōt. R̄° ſm̄ hoſt
ꝙ ſic.dū tamē titulꝰ allegēt ⁊ ꝓbet̄. ex̄
de decimis duduꝫ.Et ſic pōt intelligi illō
ex̄ de pſcrip.de quarta. vbicunqꝫ.n.ē pſū
ptio ꝯtra poſſidentem.oportꝫ ꝙ titulū ꝓ
bet p quē talis pſumptō tollat̄. alias ſuf
ficit titulꝫ allegare. A quibus hec cano
nica portio petat̄. R̄° aliqui dixerunt ꝙ
capitula ſupradicta intelligunt̄ tm̄ de ca
thedrali eccleſia.ſm̄ vero hoſti.peti pōt
ab omnibus eccleſiis infra ꝓpriaꝫ dioc.
ꝯſtitutis.vt pꝫ.16.q.1.conſtitutū.ſiue ſint
capelle monachoꝝ vel alioꝝ religio
ſoꝝ.vel monaſterioꝝ vel alia pia loca
ſiue ſint conuentualia vel quevis alia in
fra ciuitateꝫ vel extra vt colligi poteſt ex
ſuperioribus.c.ſpecialiter.extra de offi.or
di.ꝯquerente.⁊ de teſtis.officij.⁊.c.reqſi
ti.non obſtantibꝰ quibuſcunqꝫ p̄uilegijs
apoſtolicis exemptōnis vel alijs. niſi in
ea de dioceſano ⁊ eius preiudicio fiat ex
preſſe mentio.vt extra de decimis.dudū
c.vlti. Si enim eccleſia in qua corpus aſ
ſumit̄ ratione iuris ſui prochialis.de oī
bus relictis canonicam ſuam habꝫ.vt ex
tra.c.in noſtra.q̄re nō ⁊ eps rōne ſui dio
ceſani.vt ex̄.c.de teſtis.c.vlti. Nā dioc.
tota prochia ſua cenſet̄.vt extra de offic.
or.ſignificauit. Nota tū ꝙ ſi aliqua relin
quātur intuitu pſone nihil ex eis deduci
tur q2 relictum eſt potiꝰ carnale q̄ ſpūa
le.alias ſequeret̄ ꝙ de relictis laycis de
duci poſſet.qd̄ abſurdū eſſet.Si vō obtē
tu loci vel ob ſalutē anime cuicunqꝫ pio
loco relinquant̄ relictum eſt xp̄o cuiꝰ vi
carius eſt eps.13.q.5.mulierē.hoc eſt ꝯ
patrimonium crucifixi qd̄ nemini magi
ꝯuenit q̄ vicario.⁊ hiſ qui altario ſerui
unt a quo corpus vel relictum aſſumit̄.
De qbus deduci debꝫ hec portio cano
nica. R̄ñdeo de oblatōibus ⁊ breuit̄ de
omnibꝰ redditibus ratione altaris ꝓue
nientibus lꝫ latius videant̄ loqui capi
tula ſuperiꝰ allegata in qōne.1.de cano
nica portōne.vñ de donatis int̄ viuos ni
hil exiget.ar.extra de ſepul.de his.mlto
minus de exēptis vel alit̄ onerose acqſi
tis tpalit̄ ſꝫ ⁊ de onerose acqſitis ſpūalit̄
idiſtincte debet̄ ſiue ea mortuaria appel
les.vt extra de offi.ordi. ꝯquerente. vel
oblationes noīe quarū etiam mortuaria
ꝯtinent̄.ut extra de v̄.ſigni.cū inter.ſtū
indicia aīe.vt extra de ſepul.c.1.vel lega
ta ſiue relicta ꝓ aīa i infirmitate. de qua
obijt vel cauſa mortis ꝓ anima vel qua
cunqꝫ vltima voluntate.dum tū obtentu
ſiue ob deuotōem eccleſie vel pij loci re
licta fuerint.Secꝰ ē ſi obtentu pꝰ lꝫ eccle
ſiaſtice.dum tamen nō fiat i fraudem ꝓ
hātur hec extra de ſepul.c.1.⁊.2.⁊ extra
de teſta.officij.⁊.c.requiſiſti.Et h̄ ſtū ſint

moɓilia ſiue imobilia vel queuis alia. nã
⁊ de realib⁹ debet̃ hec porcio. hoc ẽ expſſũ
e x̃. de ſepul. i noſtra. §. talẽ. exceptis relictis
ꝓ. 20. vel. 30. equis vel armis relictis ſine
fraude ⁊ ꝓprio motu ⁊ ꝓpria deuotione de
functi ſiue alicui⁹ inſtigatõe in ſubſidium
terre ſancte. vt dicit̃ in eiſdẽ. c. ⁊ e x̃. de teſ.
. c. vlti. Ergo breuiter niſi expſſe p ius vel
ꝓuilegiũ eximat̃: quẽcunqȝ al' ſit exẽptus
de oib⁹ ⁊ ab oib⁹ exigi põt hec porcio cano
nica que debet̃ epõ. ¶ Utrũ porcio canoni
ca epi īpediat canonicã pſbri prochialis:
vel ecõuerſo. R⁹ q̃ nõ. quia ſunt diuerſe:
⁊ diuerſo iure ⁊ diuerſis debet̃. Epo enim
debet̃ ſua canonica ꝓpter on⁹ epiſcopale:
qḋ ſibi incũbit. pſbro vero debet̃ ſua ꝓpt̃
on⁹ parrochiale qḋ ſubijt. Et qdẽ eps dȝ
hr̃e quartã oĩuȝ alioꝝ intra ſuã dioceſim
relictoꝝ. vt pȝ ex ſupradictis. Parrochia
vero quartã nõ exiget ſm aliquos niſi ab
eccleſia in qua ſuus parrochian⁹ elegit ſe
pulturã. q2 de illis tñ dȝ ei⁹ porcio exigi q̃
occaſione ſepulture obuenerũt. vt innuit̃ e x̃.
de ſepul. cũ liberũ. ⁊ in. c. in noſtra. §. penl'.
v̈. eiſdẽ ꝓ. Scḋȝ vo hoſti. vtraqȝ canonica
tã epalis q̃ȝ parrochialis de oib⁹ ⁊ ab oib⁹
exiget̃. q2 hec. ſ. parrochialis de relictis in
teſtamẽto debet̃. vt innuit̃ e x̃ de ſepul. c. i. ⁊
. c. cũ ſup. ⁊. c. in noſtra. §. talẽ. Et pmo qdẽ
epalis deducet̃ de vniuerſo. q2 digniori de
bet̃. ⁊ poſtea parrochialis. Si vo caſu for
tuito parrochialis pmo fuerit deducta: tũc
eps ꝑcipiet q̃rtã quarte parrochial' ⁊ q̃rtã
oium alioꝝ: qḋ in idẽ redit. Nec hoc tibi
videat̃ abſurdũ q̃ ille due q̃rte de vniuer
ſo detrahant̃. q2 ſi parrochian⁹ in ꝓpria ec
cleſia ſepeliret̃: ⁊ aic iudiciuȝ ei relinq̃ret̃
inſolidũ: eps ⁊ pſbr̃ parrochialis haberẽt
totũ. ⁊ hoc de rigore iuris cõis fieri dȝ. vt
ex ſupiorib⁹ ꝓbat̃. ⁊. 13. q. 2. §. ſ3 aliud añ.
. c. ſi quis iraſcit̃. Et iḋ ſi de benignitate ꝑ
miſſũ ẽ a iure q̃ iſte aliter poſſit facere: e x̃
neus nõ põt ꝯqueri iuſte. q2 ſi eps accipi
at de oib⁹ medietatẽ de ꝯſuetudine: parro
chialis eccleſia aliã medietatẽ de remanẽ
tib⁹: ſaltẽ ei quarta remanebit. ¶ Quid ſi
parrochian⁹ eligat ſepeliri e x̃ dioceſiȝ ſuã
R⁹. iſte caſus forte nõ ẽ i iure determinat⁹
Dicẽdũ tñ q̃ ſi ꝯſuetudo apparet ẽ tenen
da. vt patȝ e x̃ de deci. cũ ſint hoies. ⁊. c. ad
aplice. Alioqn epo infra cui⁹ dioceſim res
ẽ ſita: reſtituẽda ẽ porcio canonica: ſicut ⁊
eccleſie infra cui⁹ parrochie limites ẽ ſita.
q2 ſi in vita ei alienãdo ꝓiudicare nõ põt

multo minus in morte. e x̃ de ſepul. de his.
ſicut ḡ decima rõne culture terre datur illi
eccleſie vbi terra ẽ ⁊ vbi cultura exercet̃:
ſic ⁊ hec porcio. ḡ in realib⁹ nõ ẽ querẽdũ
de perſona: ſ3 de re. ar. ad hoc e x̃ de deci. tua
nobis. §. i. v̈. ⁊ cũ de cunctis.

¶ De dignitatibus pallij ti. 44⁹.

Oſtea dicẽdum ẽ de dignitate
pallij que ꝯuenit aliquib⁹ epis
⁊ ſupra. Circa quod ſciẽdũ qd
ſit palliũ. ⁊ quid in eo ꝯferat̃ ⁊ ſignificet̃.
quis ipm ꝯcedat. ⁊ in quibus vrbis. cui ſit
ꝯcedẽdũ. quib⁹ locis ⁊ tpib⁹ eo ẽ vtendũ.
⁊ quo pallio põt quis vti. ¶ Quãtũ igit̃
ad pmũ ẽ ſciẽdũ q̃ palliũ ẽ inſigne orna
mẽtũ archiepi vel epi ſumptum de corpore
beati petri. vt dicit̃ e x̃. de elec. ſignificaſti.
In pallio aũt plenitudo pontificalis offi
cij ⁊ archiepalis nois appellatio ꝯfert̃: vt
pȝ e x̃. c. niſi. vnde lȝ ſit in epm ꝯſecratus:
ante tñ pallij receptionẽ nõ ẽ archieps ap
pellandus: vt dicit̃ ibidẽ in glo. ꝓpter qḋ
ante pallij receptionẽ eccleſia dicit̃ vidua
ta. vt pȝ. 100. di. qm̃. q2 ſine pallio q̃dã ex
pediri nõ poſſũt. vt pȝ e x̃. de elec. q̃ ſicut.
. §. ꝑterea. Nõ. n. licet archiepo ſine pallio
ꝯciliũ ꝯuocare. chriſma ꝯficere. baſilicas
dedicare. clericos ordinare. epos ꝯſecrare
vt ibidẽ dicit̃. nec v̈gines ꝯſecrare. e x̃. de
elec. ſuffraganeis. in glo. ⁊. c. tranſmiſſaȝ.
vñ electus in archiepm ꝯfirmat⁹ põt oia q̃
ſunt iuriſdictõis: ⁊ nõ que ſunt ordinis.
q2 in ꝯfirmatõe ꝯſequit̃ oia q̃ ſũt iuriſdi
ctõis. vñ eo ꝯfirmato põt oia bñficia con
ferre. e x̃. de elec. noſti. electos ꝯfirmare. e x̃.
de tranſla. cũ ex illo. Nec obſtat illud e x̃. de
elec. ſuffraganeis. vbi dicit̃ q̃ elect⁹ in ar
chiepm ꝯfirmatus põt mandare ſuffraga
neis ſuis vt electũ ſue iuriſdictõis debeant
ꝯſecrare: lȝ hoc nõ poſſit facere. Nõ. n. ſeq
tur. põt alijs mandare. ḡ põt hoc facere.
põt. n. alicui epo mãdare q̃ ſubditos ſuos
ordinet: ipſe tamen eos ordinare non põt.
Rõ huius ẽ. q2 p hanc demandationẽ ni
hil ꝯmittit: cũ ipi epi ex ordine ⁊ ꝯſectiõe
quã habẽt hoc facere poſſint. nec eis deſit
niſi q̃ illi nõ ſunt de ſua iuriſdictione. Hec
Ber. e x̃. de tranſla. cũ ex illo. in glo. fi. Ipe
tñ refert ſup hoc plures opi. ibidẽ. in papa
aũt palliũ deſignat plenitudineȝ ptãtis. vt
pȝ e x̃. c. ad honorẽ. Concedit aũt palliuȝ
papa alicui ꝑlato in curia exñti vel eius

ſſ

ꝑnūcio: vel mittit illō ꝑ apocriſarios romane curie. vt e x̄. de elec. ſignificaſti. ⁊ .ioo. di. palliū. Eſt aūt palliū partiꝫ bñficiū ꝑſonale. vñ cū ꝑſona ſepelit̄. ⁊ ideo nō dꝫ alicui ꝓſtari. e x̄. e. ad hoc. c. z. ꝓtim ē locale. q2 ſi transferat̄ ad aliā ſedē epalē vel archiepiſcopalē cū eo nō transfert̄: ſ3 remanet ibi. e x̄. de poſtu. bone. z. in fi. ⁊ hec in ſū. h̄n notat̄. e x̄. e. ex tuaꝝ. Cōcedit̄ aūt palliū bis vbis. ad honorē dei oipotētis ⁊ btē marie v̄ginis ⁊ beatoꝝ petri ⁊ pauli ⁊ dn̄i pape gregorij ⁊ romane eccleſie: necnō eccleſie tibi cōmiſſe tradim⁹ tibi palliū de corpore beati petri ſūptū. plenitudinē videlꝫ pontificalis officij: vt vtaris eo intra eccleſiam tuā certis dieb⁹ qui exꝓmunt̄ in ꝓuilegijs a ſede aplica ei ꝯceſſis. Eſt aūt dādū palliū cū ꝯceſſione ꝓuilegij noui vel renouatōe antiqui. vt pꝫ. ioo. di. c. ſi. Cōcedit̄ aūt palliū archiepīs oīb⁹ ⁊ aliquibus epīs ex grā ſpāli. vt pꝫ e x̄ de ꝓſum. cū in iuuētute. Et cui cōpetit palliū dꝫ inſtāter petere ipm vt pꝫ. ioo. di. priſca. ⁊ dꝫ ipm petere infra tres mēſes a tpe ꝯſecratōis cōputandos: vel a tpe ꝯfirmatōis: ſi forte iā erat conſecratus. Et niſi petierit ipm: impedimēto legitimo ceſſante: pōt de hoc accuſari ⁊ a dignitate remoueri. di. ioo. qm̄. ⁊ e x̄. e. niſi. ⁊ qn̄ recipit ipm iurare dꝫ fidelitatē ⁊ obedientiā romane eccleſie. di. ioo. ꝑſca. Utit̄ āt papa pallio ſemp ⁊ vbiqꝫ. alij aūt prelati nec ſemp nec vbiqꝫ. q2 ille in plenitudine ptātis: ille in partē ſollicitudinis ſunt aſſūpti. e x̄. e. ad honorē. vñ illi in ſua eccleſia .i. in qualꝫ eccleſia ſue ꝓuincie: ſi ſit archiepiſ. vel ſue dioceſis ſi ſit epīs vtent̄ pallio ⁊ certis dieb⁹ qui in ꝓuilegio ſue eccleſie cōtinent̄. e x̄. e. c. i. Aliqn̄ tn̄ ex ſpāli cōceſſione licet alicui e x̄ ꝓuinciā ſuā vel dioceſim vti pallio ꝓ miſſis celebrādis: ꝓ ſuffraganeis ꝯſecrandis. ⁊ clericis ordinandis dūmō fiat de ꝑmiſſione illi⁹ in cui⁹ dioceſi celebrat. e x̄. e. ex tuaꝝ. Nō dꝫ etiā vti niſi ſuo pallio: ⁊ nō ei⁹ ad cui⁹ ꝓuinciā vadit cū ſit ꝑſonale: vt dictū ē. vt pꝫ i. c. ex tuaꝝ in glo. 8. Intelligēdū aūt ꝙ pōt vti pallio tm̄ in miſſaꝝ ſolēnijs. di. ioo. ꝯ morē. ⁊ tm̄ intra eccleſiā. vñ ſi ꝯtingat eū indutū veſtibus ſacris eccleſiā ꝓceſſionalr̄ vel aliter exire: tūc pallio non vtet̄. e x̄. e. c. i. Notat etiā Ber. e x̄. e. ad honorē. qui ſunt dies illi in quib⁹ pallio ē vtēdū: ⁊ dicit ꝙ ſint iſti ſ. natiuitas dn̄i. feſtiuitates ſancti iohis euāgeliſte. ⁊ ſācti ſtephani. circūciſio. epiphania. dn̄ica de ramis palmaꝝ. cena dn̄i. ſabbatū ſanctū. tres dies reſurrectōis. penthecoſtes. feſtū ſancti Io. bap. ⁊ oīum aploꝝ. feſta btē marie. ⁊ oīum ſcōꝝ. dedicatio eccleſiaꝝ. ꝓncipalia feſta eccleſie ſue. ordinatio clericoꝝ. ꝯſecratio epoꝝ. āniuerſarium ſue cōſecratōis. ar. ad h̄. e x̄. de ferijs. c. vlti. ⁊ de conſe. di. 3. ꝓnūciandū. Et niſi ſint iſti ꝓuilegiati neſcimus ꝓciſe qui ſint dies illi vt idē dicit e x̄. e. ex tuaꝝ. Mitrā aūt ⁊ annulū paſtoralē defert quilꝫ archiepīs vbiqꝫ in miſſa ꝓuata. di. 2i. cleros. in eis enī non ſignificat̄ plenitudo officij ſicut in pallio.

¶ Sꝫ nūquid ſucceſſor ei⁹ qui transfert̄ corpo ꝙ confirmat̄: pallio quod inuenit ibi vtet̄. R̄ꝫ ꝙ nō ſine licētia ſpāli pape: vt dicit Ber. ſup illud. c. bone. in fi. Et papa iniuriā ei faceret ſi denegaret ꝓuilegiū qđ habuit eius predeceſſor. ff. de aqua quoti. eſti. l. i. § penul. ¶ De dignitatib⁹ ⁊ caꝝ officijs inferiorib⁹ nō ꝓſequor: q2 fere quot ſunt eccleſie tot circa ea ſunt conſuetudines varie. e x̄. de conſue. cū olim. in fi. ⁊ e x̄. de exceſ. ꝓla. ad hoc. Si qs tn̄ velit ſcire qđ iura de talib⁹ dicant legat di. 2i. cleros. ⁊ di. 25. ꝑlectis. ⁊ e x̄. in ti. ſpālib⁹ ꝑ totū. ſ. de offi ordi. ⁊ offi. ꝑſ bri i ꝓmicerij ⁊ ſacriſte. ¶ De epīs etiā ꝓtermitto. q2 ſunt hodie ab eccleſia remoti ꝓpter inſolētiā ſuā. di. 68. § i. hi vero. ⁊ c. ſe. in prin. eiuſdē di. ponit̄ inter eos ⁊ epos differentia triplex.

¶ De officio iudicis ordinarij ti. 45⁹.

(d) DEinde q2 dictū ē de ꝓlatis qui ſunt iudices ordinarij: cōſequēter cōſiderādū ē de officio iudicis ordinarij. Et ꝓmo quis eſt iudex ordinari⁹: ⁊ quis eū cōſtituere pōt. 2ᵒ quod ē officiū ei⁹ ⁊ que ptās. 3ᵒ qb⁹ modis ordinaria iuriſdictio īpedit̄ vl̄ finit̄.

¶ Circa ꝓmū ſciēdū ꝙ ordinariū ꝯſtituē pōt ꝓnceps: vt papa in ſpūalibus inſtituit ꝓmates. archiepos. epos. Et impator in ſecularib⁹ duces marchiones comites. ⁊ hi⁹ vniuerſitas etiā facit iudicē ordinariū. e x̄ de iudi. decernim⁹. Cōſuetudo etiam ⁊ lex dāt iuriſdictōeꝫ ordinariā: vt patet. C. de eman. l. i. ⁊. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. ⁊ q2 pōt ꝗ dici ꝙ oēs miniſtri eccleſie q ꝑ electōeꝫ creant̄ iuriſdictōeꝫ ordinariā hñt: ex quo adminiſtratōeꝫ conſequit̄: niſi cōſuetudo ꝯtrariū operet̄. qđ credit verū Hoſti. ſm Io. Sꝫ tales iudices ordinarios facē nō pñt.

in auc. de man. prin §. cos aūt. col. 3. No-
tandū vō ſm Hoſ. ꝙ elect⁹ in ep̄m p̄ ꝯfir
mationē ſortit̄ iuriſdictōē in oīb⁹ p̄ter ea
que diſcuſſionē maiorē exigūt ⁊ mun⁹ cō
ſecratōis reqrūt. vt p3 e x̄. de elec. tranſmiſſā.
H̄ tñ fallit in duob⁹ caſib⁹ in quib⁹ elect⁹
adminiſtrat añ ꝯfirmatōē. ⁊ exercet iuriſ
dictōē. p̄mo in electo in papā qui ſtatim
adminiſtrat. di. 23. in noīe. ⁊ e x̄. de elec. licet.
2° in electo cōcorditer vltra italiā conſti
tuto ⁊ eccleſie romane imediate ſubiecto:
preter actū alienādi. e x̄. de elec. nihil. in fi.
Et ſm hoc intelligit illud ex x̄. de iudi. decer
ni n⁹. ⁊ 25. q. 2. c. 2. ⁊. 3. Hec Hoſ. Attēdūt̄
aūt in qualitate iudicis ordinarij hec. ſc3
ꝯditio. ſexus. etas. diſcretio. fama. Cōditio
ne. ſ. ſit ſuus. 3. q. 7. §. tria. Sexus. ne. ſ. ſit
femina. 33. q. vlti. mulierē. Etas. vt ſit ma
ior. 20. an. ff. de arbi. l. cū lege. vel ad min⁹
18. ff. de re iudi. quidā. Diſcretio. vt. ſ. ſciat
diſcrete iudicare. 3. q. 7. tria. Fama. ne ſc3
ſit infamis. 3. q. 7. infamis §. tria. tñ l3 infa
mia faciat ne ordinari⁹ iudicare poſſit: q̄z
tum ē de merito vite: ſñia tñ iudicis īfamis
vel criminoſi tenet. Nec pōt repelli ordina
rius ꝑpter talia a iudicādo: q̄diu tolerat̄
in officio ſuo. 8. q. 4. nōne. ſm Hoſ. Utrū
ep̄i ſint ordinarij iudices monachoꝝ. Rn̄
det Hoſ. ꝙ ſic. l3 habeant medios adiuto
res. vt abbates vel p̄ores. ad hos. n. ꝑtin3
p̄ma monachoꝝ correctio: ſ3 eis nō corri
gētib⁹ vel forte corrigere nō valētib⁹ ſuc
cedūt ep̄i. e x̄. c. quāta. ¶ Utrū archiep̄s ſit
iudex ordinari⁹ in tota ꝓuīcia ſua. Rndz
Hoſ. ꝙ archiep̄s ē iudex ordinari⁹ ⁊ ꝑpe
tēs ep̄oꝝ ſuffraganeoꝝ. 2. q. 7. metropolita
nū. ⁊. 10. q. 3. q2 cognouim⁹. Eoꝝ aūt qui
ſuffraganeis ſubſūt ē iudex ordinari⁹: ſ3
nō cōpetēs niſi in certis caſib⁹: de quib⁹ di
ctū ē ſ. ti. de digni. archiepiſ. e x̄. c. paſtoral.
¶ S3 nūquid ep̄s h3 ſemp ſe circa ſubdi
tos p̄latoꝝ quos h3 ſub ſe in ſua dioceſi:
vt cauſe ſubditoꝝ p illos p̄latos medios:
quaſi p gradū transferāt̄ ad eū: ſicut ſup̄
dictū ē de archiep̄o reſpectu ſuffraganeoꝝ.
Rndet Hoſ. ꝙ nō. oēs. n. cauſe clericoꝝ3
tractari debēt apud ep̄m: quaſi apud mai⁹
tribunal. ex x̄. de offi. archidi. cū ſatis. Et h̄
etiā ſentit hu. tan. ⁊ Inno. Excipiūt tamē
exēptos vt dicit hoſti. ex x̄. de p̄ui. ex parte.
Cōtra alios autē ꝓcedet ep̄s: niſi impediat
cū lōga ꝯſuetudo vel idulgētia ſp̄alis. tūc
. n. nō cognoſcet: niſi p appellatōē deferat̄
ad eū: vel aliquis de aliqs caſib⁹ interueni
at. ſic intelligūt illud ex x̄. de exceſ. p̄la. c. 2.
⁊ ſimilia. Cōſuetudo aūt p̄ſcripta nō obeſt
epiſcopo. e x̄. de offi. archidi. cū ſatis. Hec de
hoſti. Alij vō vt Jo. ⁊ Lau. dicūt ꝙ ſi p̄la
ti inferiores ep̄is p electōē ⁊ cōfirmatōē
ſeu p cōſuetudinē habeāt ordinariā iuriſ
dictōē: ep̄s cognoſcere nō pōt de cauſis
ſubditoꝝ ipoꝝ: niſi p appellatōē vel alio
mō legitimo trāſferant̄ ad eū: vt de archi
ep̄o dictū ē ſup̄. ſm autē Hoſ. circa hoc d3
attēdi antiqua ⁊ approbata ꝯſuetudo. ſic
pleriq3 in cōſilib⁹: ſaluo tñ eo qḋ dictū ē ſ.
de abbatib⁹ circa monachos. Si vō non
appareat de cōſuetudine ſtandū ē opi. p̄me
ſm Hoſti.

Sequit̄ videre de 2° ſ. de officio ⁊ po
teſtate iudicis ordinarij. circa qḋ
cōſiderādū ē ꝙ officiū ei⁹ ē curā3
ſubditoꝝ habere. 8. q. 1. q̄ ep̄atū. ſingulos p
poſſe iuuare. 8. q. 1. clemēs. cū miſericordia
igrere. ⁊ ea ſi fuerit legitime ꝯuicta ſm ſta
tuta canonū punire. e x̄. c. c. 1. que nō d3 in
queſtū pecunie cōuertere: vel ī grauamen
aliud cōmutare. e x̄. c. irrefragabil. §. fi. Di
ſtiguit tñ ſm hoſti. ꝙ ſi qs ſit accuſat⁹ ⁊ cō
uictus: ⁊ certa pena repit̄ ī iure: illa d3 īfli
gi: nō maior. alioqn iudex fit īfamis. C.
ne ſac. bap. reiteret̄. l. 3. ī fi. qḋ ītelligo niſi
cauſa ſubſit. aliter ꝯ. ff. de penis. reſpiciēdū.
vbi vō nō ē ſtatuta pena certa: vel ex offi
cio mero igitur: iudex ꝓcedere debet eq̄ta
te ſeruata: ſemp ī partē humaniorē declinā
do ſm ꝙ pſonas loca ⁊ tp̄a viderit poſtu
lare. e x̄. de tranſac. ex pte. Nō tamen debet
leuare pecuniā ex auaricia. quod ītelligit
hoſti. fieri qñ retinet ſibi. ⁊ ſic loquit̄ e x̄.
de penis. licet. ⁊. 16. q. 1. predicator. ⁊ ſimilia
niſi forte vbi ſtatutū ē: ſi quis tale qḋ cō
miſerit ſoluat tantū. tūc. n. pōt leuare ⁊ ſibi
retinere. ſic loquit̄ ſm quoſdā e x̄. c. dilect⁹
tamē ſtatutum tale nō videt̄ rōnabile ſm
hoſti. Regularit̄ aūt quātū ꝑtinet ad cor
rectionē credit hoſti. ꝙ iſta pena ē infligē
da que magis ē timēda. e x̄. vt li. nō conte.
qñ frequenter. Peccatores occultos cela
re d3 ſiue hoc ſciat vt preſbyter. e x̄. c. c. 2.
ſiue vt homo. ex quo nō pōt ꝓbari. 6. q. 2.
ſi tantū. ⁊. c. placuit. Cōpatiētur eis quos
puniet. di. 45. vera iuſticia. Uerſat̄ autē3
poteſtas ordinarij p̄cipue circa tria. ſ. cor
rectōē. iudiciū. ⁊ punitiōē. Et ad h̄ ſatis
cōueniūt v̄ba canonū. coerce. corripe. ex
cōmunica. degrada. Coerce monēdo. corri
pe impendēdo. ⁊ hic ordo locū habet ſm

Hoſ.cū aliquis puniri ꝺꝫ pro ↄtumacia
ſecus eſt ſi ꝑ crimine.tunc enim pena inci
pit a ꝺgradatione:⁊ finit̄ in excōicatione
ꝺi.81.ꝺictum.⁊ eẋ.ꝺe iudi.cū nō ab hoīe.
Cōtumacia vero incipit in excōicatiōe ⁊
finitur in ꝺpoſitōe.ꝺi.33.quoruꝺā. ¶ Ad
h̄ nota ꝙ ordinarius poteſtatē que ſibi cō
petit ex officio abſoluendi excōicatos ꝑꝑt
percuſſionē clericoꝝ in aliquib᷒ caſibus pōt
alteri ꝺlegare.eẋ.e.c.vlti.ſ; qui talē ptātē
habet ex ↄmiſſione:eam nō pōt alteri cō-
mittere.eẋ ꝺe offi.ꝺle c.vlti.Itē que ptine
ant ad ordinariā iuriſdictiōꝫ legitur eẋ.c.
conquerente.

Sequit̄ videre ꝺe tertio.ſ.quib᷒ mo
dis ordinaria iuriſdictio impedit̄:
vel etiā finit̄. Circa quod ſciendū
ꝙ ſicut tradit Hoſ.vniuerſalr̄ impedit̄ ꝺu
pliciter.ſ.per ipſi᷒ ordinarij ab officio ſuſpē
ſionē:⁊ ꝑ excōicatōeꝫ. vt pꝫ.24.q.i.audi
uimus. In ſpūalibus vero negocijs vel
cauſis impedit̄ alijs modis.ſ.ꝑ appellatōꝫ
recuſatōem.relatōeꝫ ad ſupiorē.negocij re
uocatōeꝫ pfectam.alij ↄmiſſionē.Et ꝑ ali-
os modos quos pōt ꝑ ſe notare quilibet
ſtudioſus. Finit̄ aūt ordinaria iuriſdictio
quadruplr̄.ſ.morte.ꝺpoſitione.tranſlatōe
⁊ dignitatis renūciatōe.⁊ hoc quo ad per
ſonā:remanet tamē penes capitulū:vacā
te eccleſia:nō tamē in oībus:quia nō in cō
ceſſionibus prebendarū.eẋ ne ſe.va.illa.
remanet in quā ꝺe ↄſuetudine ſm Hoſ.
quod Hoſti.corrigit dicens ꝙ capitulū ꝺe
cōmuni iure ⁊ lege habet hanc iuriſdictio
nē.vnde ⁊ facere pōt ↄſtitutionē:ſicut vni
uerſitas.ſicut collegiū licitū:nō tamē habꝫ
exercitiū niſi ſede vacante. ¶ Ad hoc nota
ꝙ etſi ſuperior mādet ordinario vt faciat
illud quod al̄ facere poſſet ex officio ſuo:
nō tamē ipſe ordinarius ſemꝑ exequit̄ vt
ꝺlegatus rōne mandati:ſ; plerunqꝫ vt or-
dinarius iure ordinarie poteſtatis. vt eẋ.
c.licet.⁊.c.graue.ſepe enim ordinarij pro-
curant ſibi ea mandari que ipō iure ſuo
facere poſſent ad ſuam executionē. ꝺi.ii.
quis neſciat. Nota tamē ſꝫ Hoſti.ꝺat̄ ꝑꝑt
hoc talis poteſtas ſuper exemptos: vt ꝺr̄ i
.c.grauem.nec cōmuni iuri ꝺrogat̄.vt in
.c.licet. Preterea ſepe ſuperior non intēdit
ↄmittere ſed remittere. vnde ſi vult poteſt
cognoſcere:poteſt etiam alteri ꝺlegare.ff.
ꝺe offi.pſi.ſepe.

¶ De vicarijs titulus.46᷒.

Habito ꝺe his que fuiūt eccleſijs
noīe ꝓprio: videndū ē ꝺ illis q
ſeruiunt noīe alieno.ſ. ꝺe vica-
rijs.Et pͥmo quid ſit vicarius.
2° quod eſt officiū eius. 3° quando licet
per vicariū ꝺſeruire. 4° quod ius habet
vicarius in eccleſia in qua ſeruit.⁊ an poſ-
ſit plures vicarias habere. 5° ꝺe officiali
epī ſiue vicario: vtrū ſit iudex ordinarius
vel ꝺlegatus.⁊ an ab eo ſit appellādū ad
epm̄ vel archiepm̄. ¶ Circa primū ſciēdū
ꝙ vicarius ē qui vices alterius gerit ſine
in officio nō ↄtentioſo.vt eẋ.c.ꝑ totū.ſiue
ↄtentioſo.vt.C.ꝺe offi.eius qui vi.alte.ge.
ꝑ totum. Nō licet autē alicui inſtituere vi
cariū qui ius habet in re ſine auctoritate
epī:poteſt tamē ſociū tenere: cuius auxilio
fulciat̄.Vicari᷒ vō epī ↄſtituit̄ ꝑ epm̄ ſine
capitulo:cū ipſe eadē pſona cū epō cēſeat̄:
vt infra dicet̄.⁊ hoc approbat ↄſuetudo:
que in talibus eſt ſeruanda. eẋ.ꝺe his que
fi.a prela.ca noſcit̄. Hec Hoſti.Vicari᷒ aūt
vicariū ↄſtituere nō pōt.eẋ.c.clericos.ſic
nec ꝺlegatus ꝺlegatū: niſi datus eſſet a
principe.C.ꝺe iu.a iudice.⁊ eẋ.ꝺe offi.ꝺle.
ſuꝑ queſtionū.hoc tamē fallit in archipre
ſbytero:qui cū ſit vicarius epī i quibuſdā
ſpūalibus.eẋ.ꝺe offi.archipreſ. miniſterij.
in fi.aliū tn̄ vicariū dare pōt:vt ꝺr̄ ibidē.

Circa ſecūdū ē videndū quod ē offi
ciū vicarij. Hᵒ. ſeruire eccleſie ꝑ
ſone.eẋ.c.ꝓuideas.Et cū eos cu
ra reſpiciat aiarū.eẋ.c.c.vlti.pſbyteri ſta.
⁊ ad hoc cogent̄.eẋ ꝺe elec.cū in cunctis.

Circa tertiū ſciēdū ꝙ nō videtur li
cere ꝑ vicariū ꝺſeruire niſi i certis
cauſis. ¶ Primo ſi ex indulgentia
ſpālī ↄpetat alicui nō reſiderē. ¶ Secūdo ſi
ↄſuetudo excuſet nō reſidētē. Tertio qñ
eccleſia ꝺpendet a prebēda.vt eẋ ꝺe pben.
expoſuiſti.⁊.c.extirpande. Quarto ſi pſo
na ſine culpa ſua icidit ꝺbilitatē vel ꝺfor
mitatē ſine morbū:ita vt ꝑ ſe ꝺſeruire nō
poſſit. Quinto qñ iminet ꝓfectio neceſſa
ria.vt eẋ ꝺe ap.ꝑuenit.vel volūtaria:tamē
vtilis ⁊ honeſta: vt ſtudij vel peregrinatio
nis cā:cū licētia tn̄ prelati. vt pꝫ ꝺe ↄſe.ꝺi.
5.nō oportet.z.Et idē ē ꝺe ↄſimilibus caſi
bus. Sexto cū ē occupatus in vtilitate ec
cleſie vel in ſeruitio epī vel pape. In his
tn̄ tribus caſibus abſens dicit̄ reſidere.q2
ſeruit eccleſie vel in ſe: vel in his in quib᷒
ↄſiſtit bonū plurīū vel omniū eccleſiarum
ſicut bonū exercitus in duce.

Circa 4m ſciēdū ꝙ vicarius hꝫ ſ
ius in eccleſia.ſ.ꝙ ſi de ꝯſenſu pre
lati ſit inſtitutus remoueri nō pōt
a pſona que inſtituit eū vel ſucceſſore ei⁹.
e.x.c.ad hoc.⁊ de arbi.nō ſine. Curā habꝫ
aīarū.e.x.e.c.vlti.ius habet in re. Et ideo
habens vnā vicariā nō pōt habere aliā
e.x.c.prouideas. Et vicarius in vna non
pōt intitulari in alia vicaria retenta.e.x.de
reſcrip. poſtulaſti. Et intitulatus ī vna nō
pōt fieri vicarius in alia.e.x.eo.c.i. Agere
etiā pōt ⁊ ꝯuenire noīe eccleſie. e.x. de fide
inſtru.ꝑpetuus.que oīa in vicario ꝑpetuo
locū habēt.talis enī ſuo noīe poſſidet ſicut
is qui conducit ad tꝑs nō modicū. vt.ff.ſi
ager.vecti.vel emphi.pe.l.vlti.in fi. Et nihi
lominus poſſidet per eum perſona. quia is
poſſidet cuius noīe poſſidetur.e.x.de reſti.ſpo.
cū veniſſet. Hec goſ. ¶ Ad hoc nota ꝙ vi
carius ius habet petendi aſſignari ſibi de
redditib⁹ eccleſie: cui ſeruit: ꝯgruā porcionē
ſi minus habeat ꝯpetentē. debꝫ enī habere
talē ꝙ inde valeat ꝯmode ſuſtentari.e.x.e
ad ſ.ſm hoſti. ¶ Nota etiam ꝙ vicarius
pape nō pōt e.x. vrbe lr̄as ꝯcedere: niſi eidē
ſpālr ꝯcedatur.e.x.e.tua.ſm hoſti. Itē vica
ri⁹ hꝫ oīa que pertinent ad iuriſdictōēꝫ ei⁹
cuius vicē gerit.ff.de offi.eius cui man.eſt
iuriſdictio.l.i.pter ea que nō tranſeūt ſine
mandato ſpāli.e.x. de offi.le.ꝙ tranſlatōēꝫ.
Hec Ber.di.86.⁊ e.x.e.tua nobis.

Circa 5m ſciendū ꝙ ſm goſ. vt pꝫ
in ſua ſū.eiuſdē ti.officiales epi ſūt
delegati: ⁊ a ſnīa eoꝝ ē appellādū
ad epm. Hoſti.vo tenet ꝯtrariū quātū ad
vtrūqꝫ. Eiuſdē ſnīe ē Inno. W. Dur. ⁊ Jo.
an.vn̄ ſm eos officialis epi eſt ordinarius
Nā ꝯſiſtoriū eius ⁊ epi idē cenſetur. vn̄ hꝫ
iuriſdictionē ordinariā: quod ꝓbatur per
e.x.uag. Inno.e.x. de appella.romana. ⁊ C.
c.l.i.⁊.z. Et cū eadē pſona cenſeatur cū ipo:
ab eo ſicut ab epo ē ad archiepm appellā
dū: lꝫ ab archidiacono ⁊ inferioribus eo
rūqꝫ officialibus ſit nō ad archiepm ſ; ad
epm appellandū: niſi ſit ꝯſuetudo in ꝯtrariū
quod pꝫ vt ſupra e.x. de appella. romana.
Et hi.ſ.officiales epi videntur eē ordinarij
ſine adminiſtratione.de quib⁹ loquitur e.x. de
in inte.reſti.cauſa.§.delegati.lꝫ illud aliter
intelligi poſſet. A delegato vo officialis epi
pōt appellari ad ipm officialē vel epm: cū
idem ſit ꝯſiſtoriū vtriuſqꝫ: vt dictū ē.ad ſ
ar.ff.quis ⁊ a quo ap.l.i.§. ab eo. De autē
idem ſit ꝯſiſtoriū epiſcopi ⁊ officialis ſūt
nūc ē declaratū li.6.de ꝯſue.nō putamus.

¶ De regularib⁹ ſiue religioſis titulus 47⁹.

Conſequēter habito de pſonis ec
cleſiaſticis ſecularib⁹: dicēdū eſt
de pſonis eccleſiaſticis religio
ſis.⁊ qꝛ religioſi ſunt in ſtatu p
fectiōis: vt infra dicetur.ideo pmo ꝯſiderā
dū ē de ſtatu pfectiōis in ꝯmuni. 2° de his
ꝯmuniter in quib⁹ ꝓncipalr ꝯſiſtit ſtatus
religionis. 3° ſpālr de obediētia religioſo
rū. 4° ſpālr de paupertate religioſoꝝ. 5° de
plātōib⁹ eoꝝ. 6° de quibuſdā vtrū ꝯpetāt
eis. 7° de ꝯpatōe religionū adinuicē. 8° de
religionis ingreſſu. 9° de apoſtaſia religi
onis. 10° de domib⁹ religioſis. vtrum epis
ſint ſubiecte. 11° de capitulis monachoꝝ.
¶ De mō aūt faciēdi ꝓfeſſionē in religiōe
habitū ē ſatis ſ.li.i.ti. de voto.ꝓcipue ar.
6.⁊.7. De mō aūt viuendi ⁊ habitu ⁊ ca
pitulis ⁊ viſitatōib⁹ religioſoꝝ pꝫ ī regulꝭ
⁊ ꝯſtitutionib⁹ ⁊ ordinatōibus eorūdē.
necnō ⁊ e.x. de ſta.mo.ꝙ dei.⁊.c. cū ad mo
naſteriū.⁊.c.in ſingulis.ca.q. Itē li.7.e.ti.
ne in agro.vbi ſtatuunt quedā de mona
chis nigris.⁊.c. accedētes. vbi ꝓcipitur ꝙ
moniales ānis ſingulis viſitentur. ¶ Circa
pmū quod ē de ſtatu pfectōis in cōi q̄runtur
plura.ſ. vtrū pfectio vie ꝯſiſtat in ꝓceptiſ.
R° aliqui dixerunt vt tho.2a 2e.q.184.ar.
3.c.ꝙ humana pfectio in via p ſe ⁊ eētia
liter ꝯſiſtit in duob⁹ ꝓceptis charitatis q̄ ē
finis diuine legis. Secūdario aūt ⁊ iſtru
mētaliter ꝯſiſtit in alijs ꝓceptis ⁊ ꝯſilijs q̄
ordinantur ad charitatē. Precepta.n.ordi
nantur ad remouendū ꝯtraria charitati cū q
bus charitas eē nō pōt. Conſilia vero ad
remouendū impedimēta actus charitatis
que tn̄ nō ꝯtrariantur charitati. ſm aūt W.
de mara.pfectio hui⁹ vie ꝯſiſtit p ſe ⁊ eēn
tialiter nō tm̄ in ꝓceptis charitatis: ſ; etiā
in alijs preceptis moralib⁹ ⁊ ꝯſilijs. quia
moralia precepta nō ꝓcipiūt niſi virtutes
⁊ opera virtutū que ſunt eētialiter pfecti
ones. virtutes quidē ſunt pfectiones pme
actus vero earū ſunt pfectōes ſecūde: ⁊ ꝓ
hibent ꝯtraria. Similr ꝯſilia nihil aliud con
ſulunt.⁊ ſic patet ꝙ in iſtis conſiſtit eētia
liter pfectio hoīs in via. Conſiſtit etiā iſtru
mētaliter in eiſdē. virtutes enī alie a chari
tate: ⁊ opa earū ſunt pfectiōes. ⁊ nihilo
minus ſunt inſtrumēta coopantia ⁊ ordi
nata ad vlteriorē pfectionē. Charitas etiā

vie eſt perfectio: ⁊ nihilominus inſtrumētū
ad beatitudinē ordinatū. verū ē tamē ꝙ p
fectio attendit̄ ṗncipaliter ſm charitatē.
vnūquodqꝫ enim dicit̄ pfectū eē inquātū
attingit finē ꝓpriū qui eſt vltima perfectio
rei. charitas aūt eſt que nos vnit deo: qui
eſt vltimus finis hominis. qꝛ qui manet ī
charitate in deo manet: ⁊ deus in eo. Jo. 9.
Unde ad col. 3. Super omnia charitatem
habete que eſt vinculum perfectōis. Sciē
dū autē ꝙ duplex eſt perfectio. vna ſufficiē
tie ⁊ neceſſitatis que ꝯſiſtit ṗncipaliter in
obſeruantia ṗceptoꝝ. alia ſupabundantie
⁊ ſupererogationis: que ꝯſiſtit in obſeruan
tia preceptoꝝ ⁊ ꝯſilioꝝ: ṗncipaliter tamē
ꝯſilioꝝ. cuius ſignū eſt ꝙ ingredientes re
ligionē principalr̄ vt in plurib⁹ intentōēꝫ
ſuam dirigunt ad obſeruantiā conſilioꝝ.
Eſt aūt pfectioꝛ ⁊ maioris meriti obſerua
tio conſilioꝝ q̄ꝫ alioꝝ ṗceptoꝝ a charita
te. quod pꝫ ex hoc ꝙ opa conſilioꝝ ſunt
magis ardua: quod p ſe patꝫ. ſunt etiā ma
gis voluntaria. opa. n. ꝯſilioꝝ obſeruant̄
qꝛ ſunt ꝯſulta. opa vero ṗceptoꝝ: quia ſūt
precepta. dico p ſe loquendo. Hec. d. A. de
mara. ¶ Utrū quicunqꝫ eſt pfectus ſit in
ſtatu pfectōis. R° ſm tho. 2ª 2ᵉ. q. 184. ar.
4. ſpālis ſtatus in hoc pōt attendi dupli
ter. ſ. ſm illud quod agit̄ interius. ⁊ ſm il
lud quod agit̄ exterius. Primo mō atten
dit̄ quo ad deū. 2° mō quo ad eccliam.
Et ſic nunc loquimur de ſtatu. hoc autem
mō dicit̄ aliquis eē in ſtatu pfectionis ꝓ
prie nō ex hoc ꝙ habet actū dilectionis p
fecte: ſed quia obligat ſe perpetuo cū aliqua
ſolēnitate ad ea que ſunt pfectōis. Cōtin
git aūt ꝙ aliqui ſe obligant ⁊ nō obſuant
⁊ aliqui implent ad qḋ ſe nō obligauerūt
Et ideo nihil ꝓhibet aliquos eē pfectos q
nō ſunt in ſtatu pfectionis: ⁊ aliquos eē ī
ſtatu pfectōis qui nō ſunt pfecti. ¶ Utrū
epi ⁊ religioſi ſint in ſtatu pfectōis. R° ꝙ
ſic. vt. n. dictū ē: ad ſtatū pfectōis requirit̄
obligatio ꝑpetua ad ea que ſunt pfectōis
cū aliq̄ ſolēnitate: q̄ꝝ vtrūqꝫ ꝯuēit vtriſqꝫ
religioſi enī votis ſe aſtringunt ad abſtinē
dū a ſecularib⁹ reb⁹ quib⁹ licet vti: vt libe
rius deo vacent: in quo ꝯſiſtit perfectio h⁹
vite. obligant etiā ſe cū quadā ſolēnitate
pfectionis ⁊ bn̄dictōis. Epi etiā obligāt ſe
ad ea que ſunt pfectionis aſſumentes offi
ciū paſtorale: ad qḋ ptinet vt aīam ſuā po
nant ꝓ ouib⁹ ſuis. vt dicit̄ Jo. 10. Adhibe
tur etiā ſolēnitas quedā ꝯſecratiōis ſimul

cū predicta ꝓfeſſione. vnde Dio⁹. c. 5. an.
hier. pfectioꝛē attribuit epis tanq̄ꝫ pfectio
rib⁹. ⁊ in. 6. c. attribuit pfectiōēꝫ religioſis
tanq̄ꝫ pfectis. ¶ Sꝫ obr̄. qꝛ ſtatus exteri
oꝛ debet rñdere ſtatui interioꝛi. alr̄ incurrit
mendaciū: quod nō tm̄ ē in verbis ſꝫ etiā
in opib⁹ ſimulatis. vt ambro. dicit in q̇dā
ſermone. ⁊ multi ṗlati ⁊ religioſi nō habēt
interioꝛē pfectiōēꝫ charitatis. g̃ ⁊c̄. R° ꝙ
hoīes ſtatū pfectōis aſſumūt: nō quaſi ꝓfi
tentes ſe eē pfectos: ſꝫ quaſi profitentes ſe
ad pfectionē tēdere. vñ nō ē mēdax quis
vel ſimulatoꝛ qui ſtatū pfectiōis aſſumit:
ex hoc ꝙ nō ē pfectus: ſed ex eo ꝙ ab intē
tione pfectōis animū reuocat. ¶ Utrū oēs
prelati eccleſiaſtici ſint in ſtatu pfectionis.
R° ꝙ nō. vñ Dio. ſolis epis ⁊ religioſis
perfectionē attribuit. c. 5. ec. hierar. Preſbri
enim ⁊ decani curā animaꝝ habētes nec
ex parte ordinis obligant̄ ad ea que ſunt
pfectōis: niſi quatenus in occidētali eccīa
in ſuſceptōe ſacri ordinis emittit̄ votū cō
tinentie: quod ē vnū de ptinētib⁹ ad pfecti
onem: vt infra dicet̄. Nec etiā ad curā ſu
ſceptā obligant̄ ex vinculo ꝑpetui voti: ſꝫ
poſſunt eam deſerere ī tranſeūdo ad religi
onē: ⁊ ſine licētia epi. vt habet̄. 19. q. 2. Et
etiā cū eius licentia pōt quis archidiaco
natū vel parrochiā dimittere: ⁊ ſimpliceꝫ
ſine cura prebēdā accipe. quod nullo mō
liceret ſi in ſtatu pfectōis eēt. qꝛ nemo mit
tens manū ad aratrū ⁊ aſpi. re. ap. ⁊c̄. Epi
aūt qꝛ ſunt in ſtatu pfectōis nō niſi cū au
ctoritate pape poſſunt curā epaleꝫ deſerere
⁊ ex certis cauſis: vt dictū ē ſup̄. ¶ Quis
ſtatus eſt pfectioꝛ prelatoꝝ vel religioſoꝝ
R° ſm A. de mara. ꝙ aliquo mō pfectioꝛ
ē ſtatus ṗlatoꝝ: ⁊ aliquo mō religioſoꝝ.
dicit. n. aug. li. i. de bap̄. paruuloꝝ. Cū dici
tur cuiuſcūqꝫ pfectio qua in re dicat̄ vidē
dum ē. ſm hoc g̃ dicēdū ꝙ ſtat⁹ prelatoꝝ
auctoritate: dignitate: ⁊ officio pfectioꝛ eſt
q̄ꝫ ſtat⁹ religioſoꝝ: ⁊ hoc conſtat. Sꝫ an
etiā merito: nō ſic apparet. videt̄. n. ſine pre
iudicio ꝙ etiā merito: dū tm̄ ſit bon⁹ ṗlat⁹:
ſm exigētiā ſui ſtat⁹ nihil omittens de eēn
tialib⁹ ꝯtingentib⁹ ſtatū ſuū. Cōpationes
. n. ſtatuū ⁊ aliarū rerū cuiuſcunqꝫ gñis fa
ciende ſunt ſm eēntialia: nō ſm accñtalia
Et ſm bona in illo gñe: nō ſm mala. vñ
ſi prelat⁹ ſalutē animarū ſibi cōmiſſarū ꝓ
curet vt decet: docēdo publice ⁊ ṗuate orā
do: ⁊ offerēdo dona ⁊ ſacrificia ꝓ peccatis
ꝓpriis ⁊ alienis: cōuerſando ſine querela.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

vite prebeat nō mortis exēplū: cū religio-
ſus perficiat eēntialia ſui ſtat⁹ viuendo in
obedia ſine ꝓprio ⁊ in caſtitate: videt̄ ſic
dictū ē mai⁹ eē premiū prelati ꝙ̄ religioſi.
Preterea ſtat⁹ prelatiōis maiorē requirit
pfectōez in ꝓfeſſiōib⁹ ſuis: vt dicit glo. ſup
illud Ja. Qui nō obſtuit in vbo ⁊c. Cū igr
qui ↄcupiſcit pēſſe opꝫ alijs pfectiorē eſſe.
Ex hoc ſic arguit̄. Stat⁹ qui de ↄgruo req
rit meliores ⁊ pfectiores pſonas: ↄ̄ ↄgruo
requirit meliora ⁊ pfectiora opa. ſꝫ ſtatus
ꝑlatōis eſt hꝰ. ergo opꝫ ꝙ opa prelatoꝝ ſint
meliora ⁊ pfectiora quantū ad meritū ꝙ̄
in religione. hoc dico quantū ē de exigētia
vtriuſꝗꝫ ſtatus. Salua tñ pace ⁊ grā prela
toꝝ videt̄ ꝙ ſtatus religionis dici poſſit p
fectior quodāmō ꝙ̄ prelatiōis. ſ. inquātū
ꝓfeſſores ſuos magis hꝫ ꝓmouere de im
pfectōe ad pfectionē ꝙ̄ ſtatus prelationis
ſuos ꝓpter maiorē ⁊ diſtrictiorē diſciplinā
cui ſubdunt̄ religioſi: ⁊ maiorē elongatōꝫ
a mundo ⁊ occaſionib⁹ peccatoꝝ. huius
ſignū ē ꝙ illi qui de religione aſſumūt̄ ad
prelatōēꝫ: ſi in prelatōe laudabilr̄ ſe habe
ant: ſtatū religionis ſtatui prelatōis prefe
runt: ⁊ ſtatū in quo ſunt plangūt reſpectu
dimiſſi. Hoc legit̄ feciſſe beatus grego⁹.
vnde de ſe in pͥn⁹ dialo. dicit. Infelix aius
meus occupationis ſue pulſatus vulnere
meminit qualis aliqñ in monaſterio fuit.
Et de hoc plura dicit ibi de ſeipſo. ¶ ꝑ illi
pauci qui de ſtatu prelatiōis tranſeunt ad
ſtatū religionis: ⁊ in eo ſicut decet proficiūt
ſtatū religionis ſtatui prelatōis preferunt.
Deniꝗꝫ in morte vbi ſola ↄſideratio ⁊ cō
ſciētia meritoꝝ animā ↄſolat̄: nulli vl' pau
ciſſimi inuenirent̄ tā de ꝑlatis ꝙ̄ de religio
ſis: qui ſi daret̄ optio: nō mallent tota vita
ſua in religione ꝙ̄ in prelatiōe vixiſſe. Et
hoc valde facit ad ↄmēdationē religiōis.
Ait. n. pħs. i. eth. c. de ↄſeꝝ. Que in maiori
neceſſitate ſunt opportuna maiora: non q̄
in ſenectute ⁊ egritudinibus.

S Equit̄ videre de ſecūdo. ſ. de his q̄
cōiter ptinent ad ſtatū religionis
Et circa hoc querunt̄ plura. ꝑmo
vtrū ſtatus religioſoꝝ ſit pfect⁹. R° ꝙ ſic.
Nā religio ē quedā virtus: vt habitū ē ſ.
in. 2. li. ſ. p quā aliquis exhibet aliquid ad
dei ſeruitiū ⁊ cultū. Et iō anthonomatice
religioſi dicunt̄ illi qui mancipant ſe tota
liter dei ſeruitio: quaſi holocauſtū offerētes
deo. de quibus dicit grego⁹ ſup Ezec. Sūt
quidā q nihil ſibi ſeruant: ſꝫ ſenſuꝫ. linguā
vitā atꝗꝫ ſubſtantiā quā pceperant deo imo
lant. In hoc aūt ↄſiſtit hoīs pfectio: ꝙ to
taliter adhereat deo. Et ſic pꝫ ꝙ ſtatus re
ligioſoꝝ eſt pfectus. ¶ Utrū religioſi tene
ant̄ ad oia conſilia euangelica obſuanda
R° ꝙ nō tenent̄ niſi ad ea que in regula
quā ſunt ꝓfeſſi ꝑceptorie vel inhibitorie:
vel etiā verbis equipollētib⁹ exꝑmunt̄. q2
obligant ſe tm̄ ad iſta. ad ea. n. que ſunt ſu
perogatōis: qualia ſunt ↄſilia euangelica
nō tenet̄ aliquis niſi ex obligatione ꝓpria
Ad nōnulla vō alia conſilia euangelij eo
magis tenēt̄ religioſi plus ꝙ̄ ceteri xpiani
quo ſe magis mācipauerūt totalit̄ ſeruitio
dei. ⁊ hec riſio cōfirmat̄ p papā Nicolaū
4.m in declaratione regule fratrū minoꝝ.
¶ Utrū dicat̄ cōueniēter ⁊ ſufficienter ꝙ
pfectio religionis cōſiſtit in his trib⁹ votis
. ſ. voto paupertatis. cōtinētie. ⁊ obedientie.
R° ꝙ ſic. ⁊ hoc ſic pꝫ. ſtatus. n. religionis
pōt tripliciter conſiderari. Uno mō ſm ꝙ
ē quoddā exercitiū tendendi ad perfcōēꝫ
charitatis. Ad hoc vō requirit̄ ꝙ aliquis
a ſe remoueat illa per que impediri pōt ne
eius affectus totalr̄ in deū tendat: in quo
conſiſtit perfectio charitatis. hec aūt ſunt
tria. Primū eſt cupiditas exterioꝝ bono
rum. vñ aug. io. confeſ. ad deū loquens ſic
dicit. Min⁹ te amat qui tecū aliqd amat
quod nō ꝓpter te amat. hanc aūt ñ minuit
ſꝫ auget poſſeſſio reꝝ tēporaliū. vñ Chryſ.
ſuper Mat. dicit ꝙ appoſitio diuitiaꝝ flā
mā maiorē accendit: ⁊ vehemētior fit cu-
pido. 2m eſt cōcupiſcētia delectationū vi-
liuꝫ inter quas precipue ſunt veneree. vñ
aug. i. ſol'. Nihil eē cenſeo quod magis de
ījciat animū virilē ex arce ꝙ̄ blandimēta
femine corporiſꝗꝫ contactus illecebres.
3m eſt inordinatio volūtatis humane de q̄
dicit̄ geñ. 8. Senſus ⁊ cogitatio cordis hu
mani in malū ꝓna ab adoleſcētia ſua. ¶
Alio mō pōt conſiderari ſtatus religiōis
ſm ꝙ ab interiori ſollicitudine quietatur
aius hoīs. Sollicitudo aūt ingerit̄ homini
precipue circa tria. quoꝝ primū eſt diſpen
ſatio rerū exteriorum. 2m eſt gubernatio
vxoris ⁊ filioꝝ. ꝓpter quod dicit̄. i. Cor.
7. Qui ſine vxore ē: ſollicitus ē que ſūt dei
quō placeat deo. q aūt cū vxore ē ſollicit⁹
ē que ſunt mūdi: quō placeat vxori. 3m ē
diſpoſitio actuū ꝓprioꝝ. ¶ Tertio pōt ↄſi
derari ſtatus religionis ſm ꝙ eſt quoddā
holocauſtū: per quod homo ſe totū offert
deo: vt dicit grego⁹. ſuper Ezec. ſm autem

.ſ hūm.i.eth.homo habet triplex bonum.ſ.
rerum exteriorꝫ.corporis ꝓpꝛij. ⁊ animi ſi
ue voluntatis ꝓpꝛie per quam vtit̄ omni
bus potentijs ⁊ habitibus anime. ⁊ ideo
ſtatus religionis integrat̄ ex voto pauper
tatis caſtitatis ⁊ obediētie. Nā p hec tria
ſicut pꝫ intuenti:⁊ illa que impediunt cha
ritatis pfectionē:⁊ illa que ingerunt ſolli/
citudinē remouent̄. ⁊ etiam omnia bona
hominis deo offerūt̄.vnde de pfectōe pau
pertatis dicit̄ Mat.19. Si vis eē pfectus
vade ⁊ vēde omnia. Itē de pfectōe caſtita
tis dicitur ibidem. Sunt eunuchi·qui ſe
caſtra.ꝓpter regnū ce. Et poſtea ſubdit. q
poteſt capere capiat. vnde ſicut damnatus
eſt Uigilantius q diuitias adequauit pau
pertati.ita ⁊ Jouinian⁹ qui mrīmoniū ad
equauit caſtitati virginali. Itē de pfectōe
obedientie dicitur Mat.16. Si quis vult
venire poſt me abneget ſeipm ⁊c. Omnes
aūt alie religionū obſeruantie ordinantur
ad hec tria p̄dicta pncipalia. ſiqua enim
ſunt inſtituta ibidē ad ꝓcurandū victum:
vt labor mēdicitatis:⁊ alia huiuſmodi re
ferunt̄ ad obſeruantiā paupertatis. Alia
vero quibus corpus macerat̄. vt vigilie:
ieiunia: ⁊ ſiqua alia ſunt huiuſmodi: ordi
dinant̄ ad ꝯſeruationē caſtitatis. Illa vo
que ordinant̄ ad dilectionē dei ⁊ ꝓximi:
vt lectio oratio infirmorꝫ viſitatio: vel ſi
quid aliud ē huiuſmodi:ꝯpꝛehēdunt̄ ſub
voto obedientie.qđ ptinet ad voluntatē
que ſm diſpōnem alterius ordinat ſuos
actus. Determinatus autem habitus pti/
net ad omnia tria vota tanq̄ ſigni obli/
gationis. ¶Sed obijcitur contra votum
pauptatis illđ quod dicit glo. ſup illud.i.
Thi.6. Habentes aūt alimētū ⁊ quib⁹ te/
gimur his ꝯtenti ſimus. ⁊ ſiquid nihil
intulerimus vel alaturi ſimus: nō tamen
abijcienda ſunt omnino hec tpalia. Dicē
dū ꝙ intelligit̄ ꝙ nō ſunt abijciēda ex ne/
ceſſitate.vnde ambro.i.de offi. Dominus
nō vult ex neceſſitate precepti ſimul opes
effundi ſed diſpenſari:niſi forte vt Helize⁹
boues occidit ⁊ paupes pauit ex eo qđ
habuit:vt nulla cura domeſtica teneretur
¶Si vero obijciat̄ illud actuū.20. Bea/
tius ē dare q̄ accipe.dicēdū ꝙ abdicatio
diuitiarꝫ cōpatur ad largitionē elymarū
ſicut vniuerſale ad particulare:⁊ holocau
ſtū ad ſacrificiū. Unde grego.ſup Ezech.
dicit. Qui de reb⁹ poſſeſſis egenis ſubueni
unt ſacrificiū offerunt:quia aliqd deo immo

lant:⁊ aliquid ſibi reſeruant. qui autē ſe
ipſos offerunt ⁊ nihil ſibi reſeruāt:holocau
ſtū offerunt:quod ē melius ſacrificio. Et
ideo ad excludendū errorem vigilantij di
cit̄ li.de eccle.dog. Bonū ē cum diſpenſati
one facultates paupibus erogare: ſed me
lius eſt pro intentione ſe inſimul domino
donare: ⁊ abſolutū ſollicitudine cum xp̄o
egere. ¶Sed obijcit̄ contra votum caſti
tatis quia aliqui religioſi vtunt̄ vxorib⁹
Dicēdū ꝙ illi nō ſunt ſimpliciter religioſi
ſed ſm quid.ſ inquantū participant in ali
quo cum religioſis. ¶Sed obr ꝯtra votū
obedientie.quia illa ſeruitia maxime pla
cent que fiunt liberalr:⁊ nō ex neceſſitate
ſm illud.2.Cor.9. Non ex triſtitia aut ex
neceſſitate. Dicendū ꝙ neceſſitas coactio
nis facit inuoluntariū.ideo excludit rōem
laudis ⁊ meriti.ſꝫ neceſſitas ꝯſequēs obe
dientiam non eſt neceſſitas coactiōis ſed
libere voluntatis:inquātū homo vult obe
dire.vel forte non vellet illud quod man/
dat̄ ſm ſe conſideratū implere. Et ideo ꝙ
neceſſitati faciendi aliqua que ſm ſe non
placent:homo ſe ſubijcit ꝓpter deum p vo
tum obedientie: ex hoc ea que facit ſunt
accepta;etiā ſi ſunt minora. quia nihil ma
ius pōt deo dari: q̄ ꝙ ſuam voluntatem
ſubijciat alterius voluntati. Unde aug.ad
Armētariū ⁊ Paulinū. Non te vouiſſe pe
niteat:imo gaude iam tibi non licere qđ
cum detrimento tuo licuiſſet. felix neceſſi/
tas que in meliora cōpellit. Si dicatur ꝙ
heremite ⁊ aliqui prelati religionū nō ha
bent ſupiorem. Dicendū ꝙ tales tenentur
obedire ſuis epis vel ſaltem domino pape
nō tm̄ in his que ſunt ꝯmunia alijs:ſꝫ etiā
in his que ſpāliter ptinent ad diſciplinā
religionis. ¶Utrum requirat̄ ad pfectio
onē religionis ꝙ hec tria.ſ.pauptas.ꝯtinē
tia:⁊ obedientia cadant ſub voto. R⁹ ꝙ
ſic.nam ad religioſos ptinet ꝙ ſint i ſtatu
pfectionis; vt dictū ē. Ad ſtatū aūt pfectio
nis requirit̄ obligatio ad ea que ſunt pfe
ctionis:que quidē fit deo p votū. vnde cū
tria p̄dicta ptineant ad pfectionē vite xp̄i/
ane:vt habitū eſt:ſtatus religioſi requirit
ꝙ ad p̄dicta tria obliget̄ ex voto. ¶Qđ
votū eſt potius inter tria p̄dicta. R⁹ ſꝫ tho.
2ª2ᵉ.q.186.ar.8.c.ꝙ votū obedientie.pmo
quia p ipm aliquid maius deo offert̄.ſ.vo
luntas:q̄ p alia vota: vt patet intuēti. 2⁹
quia in voto obedientie ꝯtinent̄ etiā alia
vota; ſed nō ꝯuertit̄. nam etſi religioſus

teneat̃ ex voto ſeruare caſtitatẽ ⁊ paupta
tẽ:tamẽ hec ⁊ plura alia cadunt ſub obedi
entia. Tertio quia votũ obedientie ꝓpriẽ
extendit ſe ad actus ꝓpinquos fini religi/
onis.quanto aũt aliquid ẽ fini ꝓpinquius
tanto eſt melius.⁊ inde ẽ ꝙ votũ obedien
tie ẽ religioni eẽntialiꝰ.ſi.n.aliquis ſine vo
to obediẽtie voluntariaꝫ caſtitatẽ vel pau
pertatẽ ex voto ſeruet: non ideo ptinet ad
ſtatũ religionis qui preferẽ ipi virginitati
etiã ex voto ſeruate.Unde aug.de ṽginita
te.Nemo quantũ puto auſus fuerit ṽgini
tatẽ ꝑferre monaſterio. ¶Utrũ religioſus
ſemp peccet mortalr̃ tranſgrediendo qõ/
cunqꝫ eoꝝ que in regula ꝯtinentᷣ. Rᷓ ꝙ
nõ.nõ.n.equaliter obligatᷣ ad obſeruãdũ
omnia que ibi ꝯtinentᷣ:ſꝫ ſm magis ⁊ mi
nus:ſm ꝙ ibi diuerſimode tradunt̃. Nã
in regulis ſanctoꝝ patrũ cõtinentᷣ aliqua
ꝑ modũ ꝑcepti ⁊ inhibitionis. aliqua per
modum ſtatuti rõnabilis.aliqua ꝑ modũ
monitionis ⁊ exhortatiõis: ⁊ huiuſmodi.
⁊ hoc patet in regula beati Franciſci. Reli
gioſus ḡ tranſgrediendo illa que ꝯtinẽt̃
in regula ſue profeſſionis per modũ prece
pti ⁊ inhibitionis peccat mortaliter. tranſ
grediendo vero illa que continent̃ ibi per
aliũ modũ nõ peccat quantũ ẽ de virtute
regule mortaliter:niſi forte rõne exceſſus
libidinis vel ꝯtemptus.alˀ ſi ſancti patres
religiones inſtituẽtes aliquã regulã equa
liter obligare ad omnia contenta in ipſa
voluiſſent:fruſtra difformiter ſm diuerſi/
tateꝫ dictoꝝ modoꝝ tradidiſſent ea.Hec
reſponſio ꝯfirmat̃ etiam per grego.nonũ.
Inno.quartũ. Alex.quartũ. ⁊ Nicolaũ
quartũ. qui declarando regulã beati Frã
ciſci dicant nõ obligari fratres minores
per regulaꝫ niſi ad ea que in ipa precepto
rie vel inhibitorie ſunt expreſſa. ¶Sꝫ obĩ
quia facere contra votum eſt mortale pec/
catũ.ſed religioſiˀ voto profeſſionis aſtrin
gũtur ad regulam. ⁊ per ꝯſequens ad oĩa
cõtenta in ea.ergo peccant mortaliter trãſ/
grediendo quodcunqꝫ ꝯtentoꝝ in regula
ſua. Rᷓ concedo ꝙ religioſi voto ꝓfeſſio
nis aſtringunt̃ ad obſeruandũ regulaꝫ ⁊
oĩa ꝯtenta in ea:nõ tamen aſtringunt̃ ad
obſeruandũ omnia illa equaliter:vt dictũ
eſt:ſed differenter ſm ꝙ ibi tradunt̃ diffe
renter.ſ. precepta vt precepta. ſtatuta vt
ſtatuta. ⁊ monita vt monita. hoc intendit
qui regulam condit.hoc etiam intẽdit vel
intendere debet qui regulam aliquam vel

ꝯtenta in ea vouet. Et ideo non ſequit̃ ꝙ
religioſus ſemp peccet mortaliter tranſgre
diendo quodcunqꝫ ꝯtentoꝝ in regula ſua
niſi tñ quando tranſgredit̃ illud quod ex
preſſe precipitur vel prohibet̃ in ipſa. Si
dicatur. facere contra votum eſt mortale
peccatũ. Rᷓ ꝙ hoc eſt verũ quando aliqs
vouet aliquid intendens ſe ad illud faciẽ/
dum obligare ſimpliciter: hoc eſt obligati
one neceſſitatis: ita ꝙ ꝯueniendo peccet
mortaliter. Hoc aũt mõ vouens aliquaꝫ
regulam nõ intendit ſe obligare ad obſer/
uandũ que ꝯtinentur ibi per aliuꝫ modũ
ꝙ̃ per modum precepti vel inhibitionis.
Preterea in regula beati Benedicti.c.de
diſciplina fratrũ ſuſcipientiũ. dicitur ꝙ ſi
nouitius habita ſecum deliberatione ꝓmi
ſerit ſe omnia in regula cuſtodire cõtenta:
tunc recipiatur in ꝯgregatiõe. Ecce ꝙ no
uitij ſm regulaꝫ beati Benedicti ꝓmittũt
cuſtodire omnia que continent̃ in ea: qõ
tamen non eẽt ſi peccarent mortaliter trãſ
grediendo quodcũqꝫ ipſoꝝ. Ex dictis pꝫ
ꝙ non bene dixerunt quidaꝫ dicentes ꝙ
ſi religioſus in profeſſione ſe regulam ſer
uaturũ vouerit:agendo ꝯtra quodcunqꝫ
eoꝝ que ꝯtinent̃ in ea mortaliter peccaret
Ex hoc aũt moti ſunt vlterius ad dicẽdũ
ꝙ ingredientes religionẽ nõ debent regu/
lam ꝓfiteri.alˀ faciunt minus caute.ſ₃ po/
tius debent ꝓfiteri vitam ſm regulã vlˀ obe
dientiã ſm regulã. Sꝫ hoc eſt plane ꝯtra
decretalẽ. ex̃ de regula. ⁊ tranſ. ad reli. ex
parte tua. vbi dicitur. Mandamus vt q
predicto modo terram duabus vijs ingre
di non verent̃: poſtq̃ per annũ geſtauerit
habitũ monachalẽ:regulã ſm formã ordi
nis ꝓfiteant̃ ⁊ ſeruent:eccleſiaſtica cẽſura
ꝯpellas. Ecce ꝙ hoc ẽ expreſſum ꝙ ingre
dientes aliquẽ ordinẽ debẽt illius ordinis
regulã ꝓfiteri.quia dicit.regulã ſꝫ formã
ordinis ꝓfiteant̃. Ex hoc etiam ꝙ dicit
poſtq̃ per annũ geſtauerint habitũ mona
chalẽ.habemus ꝙ forma profitendi i or/
dine monachoꝝ eſt ꝓfiteri regulã.Ex quo
ſequit̃ ꝙ idẽ ẽ interꝑtatiue ꝓfiteri regulã
beati Bñdicti:⁊ ꝓfiteri ꝯuerſatiõeꝫ morũ
ſm illã:quã quidẽ formã ꝓfitendi iſtituit
beatus Benedictus. ¶Utrum religioſus
eodẽ gñe peccati grauius peccet q̃ ſecula/
ris. Rᷓ peccatũ qõ a religioſis ꝯmittit̃ põt
eẽ grauius peccato ſeculariũ eiuſdem ſpẽi
tripliciter. Uno modo ſi ſit contra votum
religionis.vt ſi religioſus fornicet̃. 2ᵒmõ

ſi. ex ꝯtemptu peccet. qꝛ ex hoc videt̃ eſſe
ingratus diuinis beneficijs in quib⁹ ē ſub
limatus ad ſtatū pfectōis. 3° ꝓpter ſcāda
lū. qꝛ ad vitā eius reſpiciūt plures. Si vo
religioſus nō ex ꝯtemptu ſ ex infirmitate
vel ignorantia peccatū aliquod quod nō
ē ꝯtra votū ſue ꝓfeſſionis ꝯmittat abſqꝫ
ſcādalo: puta in occulto: dicit tho. 2ª 2ᵉ. q.
186. ar. 10. c. ꝙ leuius peccat codeꝫ genere
peccati q̄ꝫ ſecularis. qꝛ peccatū ei⁹ ſi ſit leue
quaſi abſorbet̃ ex multis bonis opib⁹ que
facit. ⁊ ſi ſit mortale facili⁹ ab eo reſurgit.
Pmo quidē ꝓpter intētionē quā habꝫ ad
deū erectā: que etſi ad horā intercipiat̃: fa
ciliter tamē ad pſtina reparat̃. vn̄ ſup illō
ps. Cū ceciderit nō collidet̃. dicit Orige.
Iniuſt⁹ ſi peccauerit nō penitet: ⁊ peccatuꝫ
ſuū emēdarē neſcit. iuſt⁹ aūt ſcit ſe emēda
re: ſcit corrigere: vt ille qui dixerat neſcio
hominē. paulopoſt cū reſpect⁹ fuiſſꝫ a dn̄o
flere cepit amariſſime. 2° quia iuuat̃ a
ſocijs ad reſurgendū ſm illud eccle. 4. Si
vnus ceciderit ab altero fulciet̃. ve homi
ni ſoli: qꝛ cū ceciderit nō hꝫ ſubleuantē ſe
Sꝫ certe lꝫ ꝑdicte rōnes oſtēdant ꝙ religi
oſus i caſu illo reſurgit ⁊ corrigit ſe facili⁹
⁊ citius rōe intentōis ⁊ adiutoꝝ maioris
quod bene ē veriſimile; tamen vt videt̃
alijs nō oſtendūt ꝙ peccēt leuius: quin po
tius ex hoc ipo ꝙ religioſus eſt magis in
ſtructus: ſequit̃ ꝙ grauius peccat. quia ſci
entia eſt circunſtantia aggrauans: nō alle
uians peccatū. Ex hoc ipo etiā ꝙ ē religio
ſus ⁊ ad ea que ſunt pfectionis obligatus
tenet̃ magis vitare ſaltē de bono ⁊ equo
etiā peccatū tale q̄ꝫ ſecularis. vnde videt̃
ꝙ religioſus peccet grauius ceteris parib⁹
rōne ſtatus. qꝛ ſtatus eſt circūſtantia ag
grauans nō alleuians peccatū. Si obī
ꝙ ſi peccata religioſoꝝ eēnt grauiora pec
catis ſeculariū: religioſi eēnt prioris ꝯditio
nis ſecularib⁹. dicendū ꝙ religioſi nō defa
cili peccant ex ꝯtemptu: ſed quandoqꝫ la
būt̃ in peccatū aliquod ex ignorantia vl̃
infirmitate a quo defacili releuant̃. ſi aūt
ad hoc ꝑueniant vt ex ꝯtemptu peccent:
efficiunt̃ peſſimi ⁊ maxime incorrigibiles
ſm illud hiere. 2. Cōfregiſti iugū. dirupiſti
vincula. dixiſti nō ſeruiā ei. in omni enim
colle ſublimi: ⁊ ſub omni ligno frondoſo
tu ꝓſternebaris meretrix. vnde aug. ī epi
ſtola ad plebē hyponenſeꝫ. Ex quo deo ſer
uire cepi: quō difficile ſum expertus melio
res q̄ꝫ qui in monaſterijs profecerunt: ita
nec ſum expertus peiores q̄ꝫ qui in mona
ſterijs defecerunt.

Sequitur ꝯſiderare de tertio. ſcilꝫ de
obedientia religioſoꝝ. Et circa hꝫ
queruntur plura. ſ. vtrū religioſi te
neant̃ obedire prelatis ſuis in omnib⁹ q̄
non ſunt ꝯtra deū. R°. ſi loquamur de obe
dientia ſm pfectionē: ſic extēdit ſe ad oīa
que nō ſunt ꝯtra deū ⁊ regulā ſuam: vt di
cit ber. ꝙ pfecta obediētia finē neſcit. Si
autē loquamur de obediētia ſm neceſſari
am obligationē: ſic hꝫ modū ⁊ menſuraꝫ
ſm voti emiſſi magnitudinē. Et ſic dicit li
bro de diſpenſa. ⁊ precep. ꝙ ſubditus nec
citra promiſſum eſt inhibendus: nec vltra
cogendus per legeꝫ obedientie. Et ideo di
ſtinguendum eſt. aut enim prelatus ꝑcipit
aliquid quod eſt ſm regulam. aut contra
regulam. aut ſupra. aut infra. Si ſm regu
lam tenentur obedire. ſed ſm regulā aliq̄
dicuntur eē explicite. aliqua implicite. vt
obſequia cōmunitatis ⁊ negocia ordinis
promouenda: ſine quibus obſeruari non
poſſet regularis obſeruantia. ⁊ tam in his
q̄ꝫ in illis tenent̃ obedire. Dicunt̃ etiam
eſſe aliqua ſm regulam. quia faciunt ad
regule plenioreē obſeruantiaꝫ. ⁊ in his etiā
tenentur obedire. verum eſt tamen ꝙ ſi ꝑ
latus talia ꝑcipiat in longū tempus debet
hoc facere de ꝯſenſu ſubditoꝝ: vel eorum
qui conueniunt ad capitulū. Si etiam ſit
infra regulam tenentur: vt ſi precipiat ali
qua leuia reficere: puta corpus ſuum. Si
aūt ſit ꝯtra regulā. ſ. quia eorum oppoſita
in regula precipiuntur vel prohibentur:
aut in eis poteſt diſpenſare prelatus. aut n̄
eo ꝙ regula vel conſtitutio ꝓhibet. Si ſit
certū ꝙ nō poteſt: ſubditus ei in talibus
obedire non debet. ſi vero ſit certum ꝙ po
teſt: vel dubium an poſſit: obedire tenetur
ar. de dubio. 23. q. i. qd culpatur. Si autem
ſint ſupra regulam: aut precipiūtur in cau
telam peccati cōmittendi. puta ꝙ ſubdit⁹
ieiunet in pane ⁊ aqua. quia prelatus vi
det naturam eius pronam ad luxuriam.
⁊ ſic non tenetur obedire niſi in caſu. ſ. qn̄
non poſſet aliter vitare peccatum. Aut pre
cipiuntur in penā peccati cōmiſſi: ſic tenet̃
Aut in augmentum meriti: vt recipe mar
tyrium ⁊ huiuſmodi. ſic nō tenetur. Circa
ea vero que ſunt preter regulam: vt ſunt
illa que nec ibi continent̃: nec ad illa que
ibi continentur expediunt vel ordinant̃ vt
leuare feſtucam; vel aliquid huiuſmodiē

duplex opinio: vt dicit pe. in quadam. q. de
quolibet. Quidam enim dicunt ꝙ non te
neť obedire in maiorib⁹ q̄ȝ ſint ea que in
regula continentur. Alij dicunt cōmuni⁹
⁊ veri⁹ ꝙ nec in grauiorib⁹ nec in leniori
bus que ſunt oīno preter regulā teneť obe
dire. quia nō teneť niſi quatenus obliga/
uit ſe profeſſione. ¶ Utrū oīs inobediētia
religioſoꝝ ſit mortale peccatū. R⁹. ſꝫ gual.
ꝙ nō in his que ſunt regularis diſcipline
quando fit ſurreptione: ſed tū̄ quando fit
ſcienter ⁊ cū ſufficienti deliberatōe. Unde
ber. de diſpen. ⁊ p̄cep. li. ii. Nō qualiſcunq̧
mandati preteritio criminalē inobediētiā
facit: ſed repugnare ⁊ nolle obedire. Et li.
.8. dicit. Si verbū loco vel tēpore ſilentij p
obliuionē ſurreptū fuerit ꝯtra p̄ceptū: ve
niam facillime impetrabit. q2 etiā vix pec/
catū reputabiť. Idem dicit. iz. li. Si iuben
te ſeniore me ſimile verbū elabiť: reum me
eē fateor: ſed venialiter. Si vero ex ꝯtem
ptu ſciens ⁊ deliberans ſponte in v̄ba pro
rumpo: p̄uaricatorē me cōſtituo ⁊ crimi/
naliter. Nō aūt idē dicit. ii. li. 8. c. Oīs iobe
dientia inexcuſabiliť ē culpabilis. intelligē
dū ē de religioſo mortaliter ⁊ nō venialiter
delinquente. ¶ Quis plus peccat ſubditus
vel prelatus nō ſoluendo quod debet. dicē
enim ber. de diſ. ⁊ precep. li. 5. Si regularis
profeſſio qua ſe minor ſubdit maiori: eque
obligat priorē: cōis equidē pacti vtrunq̧
neceſſitate reoꝝ teneri: ⁊ fieri duos p alteri
us ſponſionē alterutri⁹ debitores. vnū fide
lis cure. alterū humilis obediētie. R⁹. ſm
gual. hic opꝫ videre in quib⁹ cōſiſtit cura
prelati ⁊ obediētia ipſius ſubditi. Fidelis
aūt cura prelati reſpectu cuiuſlibet ſubditi
eſt in tribus. quia enim ſubditus religio/
ſus ſuppoſuit prelato ꝓpriū iudiciū: ꝓpriaꝫ
voluntatē: ⁊ reliquit ꝓpriam poſſeſſioneꝫ:
teneť ſibi prelatus in verbo doctrine pro
p̄mo. in exemplo ꝯuerſationis honeſte: q̄
voluntatē eius alliciat ad bonū ꝓ ſecūdo.
⁊ ſm ſtatū ⁊ poſſe ſuū ei de tpalib⁹ ꝓuidere
pro tertio. Unde ber. prelato dicit. Paſce
verbo exemplo ⁊ temporali ſubſidio. Re
ſpectu etiam totius collegij debet tria. ſ. er/
rata corrigere. bonas ꝯſuetudines ⁊ ordi/
nationes ꝯſeruare. delectare in onere non
in honore. De primo ⁊ ſecūdo dicit hu.
in expoſitione regule beati augu. Prelati
conſtituti ſunt vt errata corrigant. bene or
dinata cuſtodiant. vitā ⁊ mores ſubditoꝝ
v̄bo ⁊ exemplo ꝯponant. De tertio dicit
hu. ibidem. Prelatus quem delectat on⁹:
non honor. charitas non poteſtas. ſeruit⁹
alijs impenſa non ab alijs ſuſcepta. Offici
um autem ſiue debitū ſubditi eſt ſm hu.
⁊ ber. humiliter obedire in his que ſunt
ſm regulā ſuam vt ſupra. Dicendū ergo
ꝙ ꝯparando aliquam inobediētiā parti/
cularem ſubditi ad omiſſionē aliquā p̄lati
in his que debet ſubdito nō eſt certū iudi
cium vniuerſale quis eorum magis peccet
ſed habere ſe poſſunt vt excedentia ⁊ ex/
ceſſa ſm varias ꝯditiones ⁊ vias. loquē
do tamē in cōmuni ad ſtatū huius ⁊ illi⁹
plus peccat prelatus nō intendens fideleꝫ
curam: q̄ȝ ſubditus nō ſoluens humilem
obedientiā. aggrauať enim peccatū p̄lati
p̄mo rōne officij. qui debet verbo ⁊ exem
plo lucere ſubdito ſicut ſol in mundo. vnd̄
ſicut caſus ſolis de celo eēt maior defectus
in mūdo q̄ȝ vnius ſtelle: ita maior ē caſus
prelati q̄ȝ ſubditi. Secūdo rōne adiutorij
quia p̄latus habet adiutoriū maioris ſcie
gratie ⁊ obediētie ſubditoꝝ ſibi obſequen
tiū ⁊ in oībus ipm̄ iuuantiū. De primo di
cit grego. Tantū debet prelatus ſubditꝰꝫ
in ſcientia excedere: quantū paſtor gregeꝫ
De ſecūdo dicit glo. Lu. z. ꝙ amplior da
tur gratia prelato. Tertiū p ſe pꝫ. Tertio
rōe maioris damni. q2 ſicut maius dānū
eſt corpori infirmitas capitis q̄ȝ pedis: ſic
defectus p̄lati nocet plus collegio q̄ȝ vnius
ſubditi. ¶ Utrū religioſus teneať abnega
re in obediēdo ꝓpriā volūtatē. R⁹. ꝓpria
voluntas pōt dici tripliť. Uno modo ſm
ꝙ ꝓprium excludit conformitatē cum diui
na voluntate. ⁊ ſic dicit Anſel. Sola ꝓpa
voluntas eſt cauſa demeriti. ſic etiam dicit
Ber. ꝙ ſola ꝓpria volūtas ardet in īferno
2⁰ diciť ꝓpria volūtas aliquid indifferēs
cui ſe nō immiſcet volūtas dei vel ſupioris ī
iubendo vel ꝓhibēdo. vt cum homo vult
aliquid indifferēs. tunc. n. nō excludit nec
includit volūtatē dei vel ſui ſupioris. ⁊ iō
talis ꝓpria volūtas nō ē p̄ncipiū meriti vł
demeriti. 3⁰ diciť ꝓpria volūtas ſm ꝙ ꝓ
priū diciť qō in aliquo p̄cepto volūtatem
ſupioris nō ſequiť. ⁊ hoc pōt eē dupliť. ſ.
aut ſenſualitatis nō cōdelectantis ſed con
triſtantis ſi ſit aduerſum. vel ꝯdelectantis
ſi proſperum. ⁊ ſic non repugnat obedien
tie habere propriam voluntatem. Aut ra
tionis non approbantis vel ſequi nolētis
quod precipiť quia eſt aduerſum. vel ap
probantis ⁊ ſequi volentis quod p̄cipitur

non q² p̄cipit̄: ſ; quia ꝓſperū; vt eminētia
p̄lationis. Et ſic ꝓpria voluntas repugnat
obedientie. ⁊ hoc dupl'r. Aut .n. repugnat
ei inquantū ē ſupioris debita: vt cū volun
tas rōnalis renuit. Aut inquantū eſt meri
toria: vt cū voluntas rōnalis appetit: non
quia p̄ceptū: ſ; quia honorificū. Ex dictis
patet quō ꝓpria voluntas repugnat obe
dientie: ⁊ quō non. ⁊ per ɔſequens quō
religioſus tenet̄ in obediendo abnegare
ꝓpriam voluntatē. ¶ Utrū ꝓfitens obedi
entiā ſicut abnegat voluntatem ꝓpriam ⁊
ſupponit eam volūtati p̄lati: ita etiā debeat
iudiciū ſuū ſupponere iudicio p̄lati: ita ꝙ
ſicut dici pōt ꝙ talis non habet ꝓpriā vo
luntatē: etiā dici poſſit. iſte nō habet ꝓpriū
iudiciū. Et videt̄ ꝙ ſic. quia liberꝫ arbitriū
eſt facultas volūtatis ⁊ rōnis. ⁊ ideo ipſa
electiua rōalis adeo eſt ɔiuncta volūtati
motiue: vt quicqd eligit ipſa electiua: ſtatī
⁊ ſolū in illud moueat ipſa motiua. ergo ſi
remaneret libertas ſiue ꝓprietas electiue:
nō abnegaſſet ille pfecte ꝓpriam volūtatē
aut ſi eā pfecte abnegauerit: videt̄ ꝙ ſicut
volūtateꝫ ſuam nō retinuit: ſed voluntati
prelati ſuppoſuit. ita etiam ſuum iudici
um iudicio prelati ſupponere debuit. Cōtra
regula beati Bn̄dicti ꝓhibet oīo eſuꝫ car
niū omnibꝰ: exceptis debilibꝰ ⁊ infirmis ⁊
egris. ⁊ hec ſunt verba regule. Carniū qua
drupedū oīmō ab oībus abſtineat̄ come
ſtio: preter oīo debiles ⁊ egros. Eſto ḡ ꝙ
abbas credat iſtū eē debilē: ⁊ ideo pie mo
tus precipiat ei ꝙ comedat carnes. iſte āt
ſcit vel firmiter credit ſe nō eē debilem vel
egrum. ſi ergo ſ̄m iudiciū p̄lati ɔcedit̄ iſte
eius carniū ⁊ comedit: contra ɔſcientiam
facit. ⁊ ſic peccat. Omne enim quod nō ē
ex fide peccatū ē. ad ro. 14. glo. Omne qō
ē ɔtra ɔſcientiā. huic ḡ nō licet comedere
Liceret aūt ſi ſuppoſuiſſet iudiciū ſuū iudi
cio prelati. ḡ zc. Rndet Alex. de an. ad q̄ſti
onē. 4. t. vl. de mēdicitate. ꝙ humanū iudi
ciū eſt multiplex. Eſt .n. quoddā iudiciuꝫ
circa cognoſcibilia tm̄: vt iudicamus quid
verū quid falſuꝫ. de tali iudicio nō opꝫ ꝙ
obediens ſupponat ipm̄ iudicio ſui prelati
Aliud ē iudiciū nō tm̄ circa cognoſcibilia
ſ; etiā circa faciēda. Et illud eſt duplex. q²
quoddā eſt tm̄ deliberatiuū: ⁊ illud etiā ſi
opꝫ ſupponere iudicio prelati. nō tn̄ ita cō
iūctū ē volūtati ꝙ volūtas moueat ad oē
illud quod illud iudiciū deliberat. ſepe eni
aliquis ſubditus deliberat vtrū hoc vl' illō
ſit faciendū: ⁊ tamē poſtq̄ deliberauit nō
mouet̄ ad faciendū illud: ſ; magis facit il
lud quod ei ſuus prelatus p̄cipit. ¶ Aliud
iudiciū qō eſt circa faciēda nō ē tm̄ delibe
ratiuū ſed etiā diffinitiuū. ⁊ illud ita con
iunctū ē voluntati vt poſtq̄ p̄eligēdo alte
rū diffiniuit eē faciēdū. ſtatiꝫ volūtas mo
ueat ad illud faciēdū. vn̄ obediēs illō iu
diciū abrenūciare dꝫ ſicut ⁊ volūtatē. ⁊ ſ̄
quantū ad ea ad que reliquit ꝓpriā volun
tatē. Et de hoc ꝓcedit obiectio p̄ma. ¶ Si
aūt querat̄ quid monachꝰ facere debeat
in caſu p̄dicto. dicēdū ꝙ ſi ſit p̄ſumptio ꝓ
babilis de eius debilitate vel infirmitate:
q² ɔtingit aliqū ꝙ illi qui vidēt extrinſe
cū hoīem magis ꝑpendūt eius attenuatio
nē vel debilitatē q̄ ipſe. vel etiā ipſe ꝓpter ni
miū feruorē vel etiā incepiētiā ſui laboris
nō eque bn̄ cognoſcit debilitatē ſuā ſicut alij
magis expti. ideo pōt ⁊ dꝫ ī tali caſu obe
dire p̄lato. Si aūt cognoſcat ſe debilē non
eē: nec abbatē hoc ex aliqua ꝓbabili p̄ſū
ptione credere: nō tenet̄ nec dꝫ ei in tali
caſu obedire. vn̄ nec ſuū iudiciū diffiniti
uum dꝫ quantū ad hoc iudicio eiꝰ ſuppo
ſuiſſe ſicut nec volūtatē volūtati. quātum
ad illa dico que ſunt ɔ̄ formā regule. ſicut
.n. vult her. l; p̄latus p̄ſit ſubditis: ſemp tn̄
regula p̄eſt p̄lato: ita vt ipſe nūq̄ poſſit aut
debeat precipe ɔ̄rium regule. ⁊ ſi precipiat
non eſt obediēdū. ¶ Utrū in poteſtate ab
batis ſit mutare obſeruantias ſpirituales.
⁊ vtrum ſit obediendū ei precipienti con
trarium ipſarum. videtur ꝙ ſic. quia dici
tur in regula. Omnia in diſpoſitione abba
tis ſint vel fiant. quare ſic dicendo omnia
nihil excipit: maxime cum ſtatuta ab ho
mine: vt vult her. poſſint mutari: mutare
poterit obſeruantias non tm̄ carnales ſed
etiam ſpirituales. ⁊ erit obediendū in mu
tatione iſtarum ſicut ⁊ illarum. Rndeo ſ̄ꝫ
alex. de an. vbi ſupra. ꝙ ſicut vult her. ſūt
quedam ſpūalia que abbas omnino mu
tare non poteſt: vt illa que nihil habēt ad
mixtum de corporali obſeruantia: vt humi
lites charitas ⁊ cetere virtutes. Sunt aūt
quedam alia que etſi ſint ſpūalia quātū
eſt de vltimo ɔplemēto: habēt tamē aliqd
annexū de corporali obſeruantia: vt can
tare vel pſallere. hoc aūt etſi ſpūale: tamē
ꝙ altius vel dimiſſius: vel ꝙ canticū hoc
vel illud cantetur: in quibuſdā eſt ī abba
tis diſpoſitione: vt etiam vult ipſa regula.
Non tamen eſt in eius diſpoſitōe mutare

qñ voluerit:ſed ſm ꝙ viderit expedire ſm
boni ⁊ equi.vñ ber. Quicqd de ſpũalib⁹
in regula ipa traditũ ē: nequaq; in manu
abbatis relinquit̃. reliqua vo pars que ē
in corporalib⁹ obſeruantijs nō ē ita in ei⁹
volũtate poſita:vt eius volũtati ſeruiat:ſ;
potius charitati.Et de huiuſmodi ſolũ: nō
de pure ſpũalib⁹ intelligendũ ē:cũ dicitur.
oīa de diſpoſitōe abbatis fiant. ¶Utrũ obe
diendũ ſit abbati precipienti ꝯtrium obſer
uantijs carnalib⁹.verbi grã iſte monach⁹
multũ laborat:ponat̃ mō ꝙ abbas ex q̃-
dã diſcretiōe ꝓut ſibi videt̃ ꝑcipiat ei vt
comedat carnes. nunquid abbas poteſt h̃
precipe:⁊ ille tenet̃ obedire. Uidet̃ ꝙ ſic.
qꝛ omnia ſunt in diſpoſitione abbatis. vt
habet̃ in regula. ⁊ h̃ maxime loquitur de
carnalib⁹ ſiue corporalibus obſeruantijs.
R° ſm alex.de an. vbi ſupra.ꝙ lz hec ob-
ſeruantia ſit carnalis: ꝓhibet̃ tamē oībus
expreſſe eſus carniũ:exceptis debilib⁹ ⁊ in
firmis.vnde ⁊ ita dicit̃ ibi. Carniũ eſus in
firmis oīo debilibuſq; ꝓ reparatōe ꝯceda
tur.at vbi meliorati fuerit:a carnib⁹ more
ſolito abſtineant omnes. qꝛ g̃ quãtũcũq;
abbas ſubditis preſit: regula tamē preeſt
abbati:dicēdũ ꝙ in his in quibus regula
expreſſe precipit vel prohibet nō pōt mu
tare:nec ipſi mutanti ē obdiendũ:niſi q̃tũ
regula pmittit. vnde cũ dicit̃ ibi.omnia i
diſpoſitione abbatis fiant.intelligit̃ de illis
de quibus regula expreſſe nō ꝓhibet vel
ꝑcipit. Si g̃ querat̃ ſi abbas iſti q multũ
laborat ꝑcipere poſſit vt carnes comedat:
dicendũ ꝙ ſeruata lege charitatis ⁊ inſti-
tutione regule:⁊ cognita neceſſitate pſone
hoc ſibi ꝑcipere pōt ⁊ aliter nō.qꝛ vt dicit
ber. q̃diu militant charitati īmobilit̃ fixa
ſunt ipa regule ꝑcepta: ita.ſ.ꝙ mutari oīo
nec ab ipſis ꝓpoſitis poſſunt ſine offenſa.
¶Pone ꝙ aliquis mō intret clauſtrũ ⁊
videat monachos comedere carnes:cogi
tetq; certe tu bene poteris illud ſuſtinere:
⁊ ſic ꝓfitet̃ ſm conſuetudinē quã inuenit.
vel forte nō ꝓfiteret̃ ſi crederet illicitũ eē
ſibi comedere carnes. nũquid g̃ iſte pecca
bit comedēdo carnes. R° ſm alex.an. vbi
ſupra.ꝙ quicũq; ꝓfitet̃:regulã profitetur
⁊ nō ꝯſuetudinē.vnde qualēcũq; ꝯſuetu
dinē inuenit monachus:poſtq̃; profeſſus ē
tenet̃ a carnib⁹ abſtinere. vt pz in verbis
regule predictis. Non.n.qui ꝓhibuit eſuz
carniũ quadrupedũ ꝯceſſit eſum volatiliũ
imo cũ iſte ſunt delicatiores ꝓhibendo il-
las:multomagis intendit prohibere iſtas.
Quia g̃ regula expreſſe prohibet:ideo di-
cendum ſine preiudicio ꝙ niſi debilibus ⁊
infirmis non licet comedere carnes. imo
qui aliter faciunt tranſgreſſores ſunt: ma
xime cũ dñs papa regulã ſm ſuam intētio
nem expoſuerit. ¶Si obijciat̃ ꝙ ille nũq̃;
intendit ſe obligare ad nō comedēdũ car-
nes: dicēdũ ꝙ etſi hoc nō intendit explici
te:tamen implicite obligauit ſe profitendo
⁊ vouendo regulam in qua hoc continet̃
Et ſi dicatur ꝙ ipſe neſciebat hoc in ea cō
tineri:imputet ſibi:quia prenoſſe debuerat
ad que ſe obligaret. ¶Utrum ſequaces ꝑ
moꝝ abutentiũ eſum carniũ peccauerint
comedēdo carnes. R° ſm alex.de an. vbi
ſ. ꝙ primi abuētes q ſciebant hoc non eē
faciendũ:⁊ ex ſua pronitate ſine ꝯcupiſcē
tia illud fecerunt grauiſſime peccauerunt.
Nec trahi poteſt argumentum pro eis ꝙ
aliquis ſanctus abbas permiſerit illis ede
re carnes. ab illo enim fuit hoc permiſſuz
non quia non eēt malũ: ſed ne cōmittere
tur maius malũ.⁊ ex hoc non ſequitur ꝙ
illud non fuit peccatũ.nam ⁊ ipſe deus mul
ta mala permittit fieri. poſteri autē ſequa-
ces qui ex pronitate ſua ſcienter ſecuti ſũt
abuſum prioꝝ:grauiter peccauerunt.q au
tem ex ignorantia tñ:⁊ non ex pronitate
etſi minus:tamen peccauerunt: cũ deberēt
ſcire quid tenerent̃ obſeruare. ¶Utrũ li
ceat ſubdito iudicare de precepto prelati.
R° iudiciũ de precepto ꝑlati pōt tripliciť
fieri.vel in cōparatione ad ꝑcipientez. vel
ad obedientē. vel ad illud quod precipit̃
Primo modo nō pōt ſubditus iudicare de
precepto prelati ſui. ſic autem iudicat qui
dicit preceptũ eē iniuſtũ ex animo vel cã
non tamen ſubditus dicit preceptum eſſe
ſibi factũ ex odio: quod prelatus gerit ꝯ
eum in animo. aut ꝙ in precipiendo intē-
dit malã cauſam. hoc enim eſt detrahere.
vnde dicit Euariſtus papa. Sũt nōnulli
qui ꝓpoſitos ſuos puerſe reprehendunt:ſi
vel parum extiterunt ipſis moleſti. Scđo
modo iudicare eſt imperfectōis. Hoc eniz
modo ꝑcipere ⁊ iudicare eſt velle diſcutere
vtrum ꝑlatus potuerit hoc ei ꝑcipere: vel
ſciat vtrũ in hoc teneatur ei obedire.Et ſic
dicit ber. li.de ꝑcep.⁊ diſ.ꝙ vituperabile ē
monacho ad ſingula ꝑcepta vel de ſingu-
lis velle iudicare. Ideo ꝯmendãtur ſerui
centurionis.Math.8. Dico huic vade ⁊
vadit ⁊c. Tertio mō licet cuilibz iudicare

Obedientia.n.ſicut debet eē prompta per voluntatē:ſic debet eē diſcreta per iudiciuꝫ rōnis. Ideo dicit Seneca. Nō te moueat dicentis auctoritas: nec quis dicat: ſ3 qd dicat᷑ attende.⁊ hoc mō iudicat qui diſcer nit vtrū homo precipiat contra legē vel nō vt ſi ꝯ legē dei nō obediat.ſi aūt nō ꝯ:obe diat ſ3 illō.2.mach.7. Nō obedio pcepto regis ſed legis. ¶ Itē aliter eſt iudicāduꝫ cū aliquid precipit᷑ cōtra regulā: quod p latus facere non pōt qui ē infra regulaꝫ. Aliter cū precipit᷑ aliquid ꝯ obſeruātias regulares que ſunt infra prelatū.⁊ in qb⁹ pōt ex cauſa neceſſaria vel vtili diſpenſa re. ¶ Utꝝ obedia que h3 aliquid de ſuo ſit meritoria. R° ſm tho.2ª 2ᵉ.q.104.ar.2.c. 3ᵐ.ꝙ obedia ſicut ⁊ queliꝫ alia virt⁹ deb3 habere pmptā voluntatē ad ſuū ꝓpriuꝫ obiectū:nō aūt ad illud quod ē ei ꝯriuꝫ. ꝓpriū aūt obiectū obedie eſt pceptū quod ex alterius voluntate pcedit. vñ obedia reddit promptā volūtatē hoīs ad implen dū voluntatē alterius.ſ. precipientis. Si aūt illud quod ei precipit᷑ ſit ab eo ꝓpter ſe volitū ſine rōne precepti: vt accidit in pſpe ris:iam ex ꝓpria voluntate tendit in illud ⁊ nō videt᷑ illud implere ꝓpter preceptuꝫ ſ3 ꝓpter ꝓpriā voluntatē. qñ aūt illud qđ precipit᷑ nullo mō ē ſm ſe volitū:ſ3 ſm ſe conſideratū ē ꝓprie voluntati ꝯriuꝫ:vt ac cidit in aſperis.tunc oīno ē manifeſtū ꝙ nō implet᷑ niſi ꝓpter preceptuꝫ. ⁊ ideo dicit grego. vlti.mor.ꝙ obediētia que h3 aliqd de ſuo in pſperis vel ē nulla vel minor. qa voluntas ꝓpria non videt᷑ tendere princi paliter ad implendū preceptū:ſed ad ſeqñ dum ꝓpriuꝫ volitū. vnde dicit ibidē ꝙ cū locus ſuperior imperat᷑ qui ad percipiēdū obedit obediētie ſibi virtutē euacuat:ſi ad hoc ex ꝓprio anhelat. In aduerſis auteꝫ vel difficilib⁹ eſt maior.quia.ſ. ꝓpria volū tas in nihil aliud ibi tendit ꝙ̄ in preceptū vnde dicit ibidē. ꝙ obediētia ē tanto ma gis meritoria ⁊ laudabilis: quanto min⁹ habet de ſuo.ſ.in pſperis. quod ē intelligē dū ſm illud quod exteri⁹ apparet. ſm tamē dei iudiciū qui corda nouit ꝯtingere pōt ꝙ etiā in pſperis obediētia aliquid habēs de ſuo nō ꝓpter hoc ſit min⁹ laudabilis. ⁊ hoc ſi ꝓpria volūtas obediētis nō minus deuote tendat ad implendū voluntatē pci pientis. In aduerſis auteꝫ quanto plus obediētia h3 de ſuo tanto magis ē laudabi lis:⁊ quāto min⁹ h3 de ſuo: tāto minus eſt laudabilis. vnde dicit ibidē. ꝙ obedientie ſibi meritū minuit qui ad ea que deſpecta ſunt inuitus nolenſqꝫ deſcēdit. ¶ Utrū ꝓpter obediētiā pretermitti poſſit aliquod bonū R° ſ3 tho.2ª 2ᵉ.q.104.ar.3.c.3ᵐ.duplex ē bonū. quoddā ē bonū ad quod faciendū homo neceſſario tenet᷑.vt amare deum.⁊ huiuſmodi. Aliud ē bonū ad qđ nō tenet᷑ homo ex neceſſitate. pmū bonū nullo mō debet pretermitti. 2ᵐ vero bonū debet ho mo quādoqꝫ ptermittere ꝓpter obediētiaꝫ ad quā neceſſario tenet᷑.quia nō debet bō facere bonū aliquod incurrendo culpam Et de tali bono loquit᷑ grego. vlti.mor. vbi dicit ꝙ nunqꝫ per obedientiā debet maluꝫ fieri.aliqñ aūt debet per obedientiā bonuꝫ quod agit᷑ ptermitti. ⁊ tamē vt dicit gre. ibidē. Bonū quod ptermittit᷑ per obediaꝫ ad alia bona pōt recōpenſari. ¶ Utrū reli gioſi teneant᷑ magis obedire ſuo patri ſpi rituali.ſ.plato ꝙ̄ patri carnali. R° ſm Ric. aliqua ſunt in quib⁹ filij parentibus carna libus obligant᷑ de iure nature ⁊ de iure di uino: vt ſunt illa que intelligunt᷑ vel cōti nent᷑ in illo precepto. Honora patrē tuum ⁊ matrē tuā. ⁊ reſpectu hoꝝ magis tenen tur profeſſi in religione obedire pro loco ⁊ tēpore patri carnali ꝙ̄ ſuo plato. Profeſ ſio enim in religione nullum abſoluit a di uini precepti obligatione. Ad hoc enim obſeruantur conſilia: vt perfectius obſer uentur diuina precepta. vnde per hoc ꝙ religioſi profitent᷑ obſeruationē aliquorū conſiliorum:nō min⁹ tenent᷑ ad obſerua tionem diuinoꝝ preceptoꝝ. Et his ꝯcor dat decre.di.30. ſi qui filij parentes. ma xime fideles deſeruerint occaſione diuini cultus:⁊ nō poſt debitū honorem parenti bus reddiderint anathema ſint. Aliqua vero ſunt in quibus nō obligātur filij pa rentib⁹ carnalibus nec de iure nature nec de iure diuino:⁊ reſpectu illoꝝ planum eſt ꝙ religioſi non magis tenentur obedire patri carnali ꝙ̄ ſuo prelato. ¶ Sed cōtra predicta videtur eſſe illud Mat.19. Ois q reliquerit patrē aut matrē ꝓpter nomē me um centuplū accipiet ⁊ vi.eter.poſſi. ¶ R° illud intelligit᷑ vbi ⁊ qñ parētes nō idigēt a filijs honorari.⁊ maxime qñ filios incli nāt ad illud qđ ē ꝯriū ſaluti ipoꝝ. vñ dici pōt ꝙ itelligit᷑ reſpcū eoꝝ i qb⁹ filij nō obli gāt᷑ parētib⁹ nec de iure nature nec de iure diuio. ¶ Cui ē magis obediēdū.ſ. iferiori vel ſupiori ꝑlati ſiue plato. R° dupliciter

ꝯtingit loqui de poteſtate ſupiori ⁊ iferiori
Uno mō ſm ꝙ ꝯpant̃ ad ſūmā poteſtatē
a qua fluunt ſm gradū ⁊ ordinē., vt ptās
ꝯſulis imediate a ptāte pncipis ſiue impa
toris: ⁊ ptās curatoris a ptāte ꝓconſulis:
⁊ ptās ꝑoris a ptāte abbatis: ⁊ poteſtas in
ferioris a poteſtate ſupioris. Et ſm hoc po
teſtas ſupior ē ſimplr̃ efficacior: ⁊ ei magꝭ
ē obediēdū. qꝛ pōt mutare ⁊ relaxare pre-
ceptū inferioris. Alio mō ꝓnt ꝯpant̃ ad
ſūmā ptātem: vt a qua fluūt imediate ad
regimē alicuius ꝑpli: ſꝫ differēter. qꝛ ſupior
fluit ad aliquos effectus certos ⁊ ſpāles.
ſꝫ inferior ab eadē fluit ad cōes ⁊ gn̄ales
effectus ſup eūdē ꝑplm. ⁊ talis ē poteſtas
archiepi ⁊ epi ſup ſubditos epi. qꝛ vtraqꝫ
imediate fluit a ſūma ptāte. ſ. pape: ſꝫ diffe-
rēter: qꝛ eps cū ē i ſuo epatu ſubditoꝝ ſuo
rū cauſe deferunt̃ ad epm. e. x̄ de offi. archi
dia. cū ſatis. Archieps vō lꝫ ſit ordinariꝰ
iudex ⁊ ꝯpetens reſpectu ſuoꝝ ſuffragane-
oꝝ. ix. q. z. cognouimus. nō tamē ē iudex
ꝯpetens ſubditoꝝ ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ: lꝫ
ſit ordinarius eoꝝ. ⁊ ideo nō intromittit
ſe de cauſis eoꝝ: niſi in certis caſibus: in q
bus ē iudex ꝯpetens ipoꝝ. vt e. x̄ d offi. or.
paſtoralis.

S Equit̃ videre de quarto. ſ. de paup
tate religioſoꝝ. Et circa hoc que-
runt̃ plura. ſ. vtrū xp̄iane pfectio-
nis ſit viliſicare ſeipm. Rᵒ ꝙ ſic. qꝛ hoc va
let ad humilitatē acquirēdā ⁊ exercēdā ⁊
pficiēdā. vnde ſup illud Jo. iz. Uos debe-
tis alter alterius lauare pedes. dicit gloſa.
Qui ad pedes inclinat̃ ei humilitas i cor-
de excitat̃: ⁊ ſi iā ē ei in corde ꝯſūmat̃ hu-
militatis effectus. Itē ber. in quadā eplā
ad rogeriū dicit. Humilitas ad quā ducit
humiliatio ē totius ſpūalis fabrice funda
mētū. ſꝫ ipſa humiliatio ē via ad humilita
tem: ſicut patia ⁊ lectio ad ſciam. Et hanc
humiliationē vocat ber. viliſicatōēꝫ. Et ſic
pꝫ ꝙ humiliatio ⁊ viliſicatio pro xp̄o eſt
opus perfecte virtutis. ¶ Utrū xp̄iane per
fectionis ſit abrenūciare ꝓpter deū oībus
tā in cōmuni ꝙ̄ꝫ in priuato ſiue ſpāli. Rᵒ
ſm Boñ. in q̄ōnibus diſputatis. hoc eſt
xp̄iane pfectionis nō tm̄ ſufficiētis: ſꝫ etiaꝫ
ſupabundantis. Cū enim duplex ſit vita
ad quā diſponit grā. ſ. actiua ⁊ ꝯtēplatiua
Actiua deorſum ordinat. ⁊ ꝯtemplatiua
ſurſū in celū eleuat. nullus aūt magis ē ad
hoc idoneus ꝙ̄ꝫ ille qui penitus ē ab onere
tpalium exoneratus. talis aūt ē qui pfecte
abrenunciauit ꝓpter xp̄m oībus terrenis
⁊ ideo talis iam fundamētū ſui edificij col
locatū hꝫ in celis. Et hinc ē ꝙ ſpū ſancto
dictante talē modū viuendi papa appro-
bauit. e. x̄ de exceſ. prela. nimis praua. vn̄
huic cōtrariū nulli oīno licet ſentire: quaſi
ꝓfitentes talē modū viuēdi videāt̃ ſtulte
agere: ſe periculis exponere: ⁊ deū tentare.
Nam contra tales dicit̃ in fine regule btī
Franciſci: vbi pauptas huiuſmodi confir
mat̃. Nulli ḡ oīo hoīum liceat hanc pagi
nam noſtre confirmatōīs infringere: vl̄ ei
auſu temerario ꝯtraire. Contra tales etiā
multa dicit aug. li. de elyna. q̄ dimitto bre
uitatis grā. Ex hoc apparet euident̃ ꝙ oīo
oībus vl̄iter pro xp̄o abrenunciare nō eſt
culpandū: ſed potius tanꝙ̄ꝫ culmen euan-
gelice pfectionis ꝯmendandū. Ad hoc āt
ſufficientiſſime aſtruendū vna ſola auctō-
ritas ē expreſſa ex ore xp̄i ꝯſulētis dimitte
re omnia. Mat. i9. Si inquit vis perfectꝰ
eē vade ⁊ vende omnia que habes ⁊ da
pauperibus. Eſt ſufficiētiſſima etiā ſi mul-
ta gloſarū expoſitoꝝ ⁊ ſanctoꝝ dicta vide
rent̃ eſſe contraria. Ait enim aug. ad pau
linum de videndo deū. An inquit ſcripta
noſtra ſcripturis canonicis coequabis. q̄i
dicat nullo mō. ḡ quoniā diuina auctori-
tas ſic expreſſe dicit omnia dimittenda ei
qui conſcendere vult ad pfectionē euan-
gelicam: patet ꝙ verbum illud ita certitu
dinaliter debet teneri: ꝙ ei non poſſit ſine
fidei periculo obuiari. ¶ Sed contra. Di
citur eccle. z7. Propter inopiam multi de
liquerunt. ſed nihil quod eſt via ducens in
culpam ſpectat ad perfectionē euangelicā.
ergo ⁊c̃. Rᵒ duplex eſt inopia. ſ. inuolun-
taria que habet mentis defectum ⁊ proni
tatem ⁊ occaſionē ad peccandū. Et volūta
ria que habet ſufficientiā adiunctā ſm illō
.z. Cor. 6. Tanꝙ̄ꝫ nihil habentes ⁊ omnia
poſſidentes. Et hec diſponit ad iuſticiam
perfectam. quia mentem eleuat ⁊ facit ad
omne opus bonum idoneam: ſicut econ
tra radix omnium malorum ē cupiditas.
¶ Utrum mendicare propter xp̄m ſit xp̄i-
ane perfectionis. Rndeo ſm Boñ. in q̄-
ſtionibus diſputatis. triplex eſt modus
mendicandi. Primus prouenit ex neceſ
ſitate nature. vt cum quis mendicat non
tm̄ quia pauper: ſed etiam quia debilis vel
infirmus. Et hic modus eſt tolerabilis ⁊
miſerabilis. ſꝫ p patiam fit meritoriꝰ ⁊ lau-
dabilis. exēplū de Lazaro mēdico. Luc. i6.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Secundus ꝓuenit ex vitioſitate culpe: vt
cū quis mendicat ꝓ ocio ſouendo vel ꝓ
lucro captando. ⁊ hic modus ē vituperabil'
in oībus ⁊ precipue in illis qui ſanctitatis
ſpēm habent: de quib⁹ dicit aug. li. de ope
mo. Nullatenus decet vt in ea vita vbi ſe-
natores fiunt laborioſi: fiant opifices oci-
oſi. Unde cōtra hunc modum mendicandi
editus eſt ille liber. ¶ Tertius modus pro
uenit ex ſuperogatione iuſticie: vt cū quis
mendicat pro xp̄o imitando vel euangeli
zando: vel ꝑ vtroq̄ʒ. ⁊ iſte modus ē valde
laudabilis. ⁊ talis mēdicans ſeipm̄ vilifi-
cat pro xp̄o. ad bonū ꝓuocat. liberius deo
vacat ⁊ efficacius. q2 nō tm̄ v̄bo ſ3 etiam
facto mundi ɔtemptū p̄dicat. hunc ḡ mo
dū approbat vniuerſalis eccleſia. Appro-
bant etiam ſancti viri: vt Franciſc⁹. Domi-
cus. Bn̄dict⁹. Alexius: ⁊ alij: vt p3 i corū
legendis. Apoſtoli etiā ⁊ ꝓphe: necnō ipſe
xp̄s in cuius ꝑſona dicit ꝓpha in p̄s. Ego
aūt mēdicus ſum ⁊ paup. Glo. Paup eſt
qui ſibi nō ſufficit: mendicus qui ab alio
petit. Nec obſtat p̄dictis illud deutero. 15.
Omnino indigēs ⁊ mēdicus nō erit inter
vos. q2 ꝑ hoc nō prohibet' alicui mēdica
re: ſ3 prohibet' diuitib⁹ ne ſint ita tenaces
vt ꝓpter hoc aliqui ex egeſtate mendicare
cogant'. Nec obſtat etiā q̄ lex. C. de vali.
mendi. imponit penā validis mēdicātib⁹.
quia imponit illis qui nō ꝓpter neceſſitatē
vel vtilitatē mēdicant. Hanc queſtionē tra
ctauit pleniſſime Bon. in queſtionib⁹ diſ-
putatis de paupertate. Quid ē maioris ꝑfe
ctionis in religione. ſ. vel nihil habere nec
in ꝓprio nec in cōi. vel nihil habere i ꝓprio
⁊ aliquid habere in cōi. R⁹ indubitanter
primū ē maioris ꝑfectiōis. ſi eni agitur de
paupertate ɔſtat q̄ illa ē maior paupertas. ſi
vo agit' de penitētia cōſtat q̄ ꝑfectior ē pe
nitētia vbi oīa relinquunt' in ꝓprio ⁊ i cōi
q̄3 vbi ſufficienter habent' neceſſaria i cōi
Hoc cōcludit grego⁹ omel'. iz. ſup Ezech.
dicens. Qui totū dimiſit culpas ſuas iā li-
berius in fletib⁹ conſpicit. Si ḡ paupertas
⁊ penitētia ſunt quedā ꝑfectōes: ſequit' q̄
habere ſufficientiā in cōi quantū diminu
it de paupertate ⁊ penitētia tantū diminuit
de ꝑfectione. Si aūt agit' de charitate oc-
currit illud aug. de doc. xp̄i. li. 3. c. 3. Quan
to magis regnū cupiditatis deſtruit': tāto
charitas auget'. Hec aug. S3 ɔſtat q̄ cu-
piditas magis deſtruit' in religione in qua
ē oīmoda expropriatio q̄3 in ea in q̄ ſaltē
cōitas nō expropriat'. ḡ quantū ē de ɔdi
tione ſtatus charitas erit ꝑfectior vbi ē re
ligio pauperior. Ad hoc etiā ꝓbandū po
tiſſime facit illud qd̄ dn̄s dic' aplis Mat.
10. Nolite poſſidere neq̄ʒ aurū neq̄ʒ argen
tū neq̄ʒ pecu. ⁊c̄. quia videt' dn̄s ꝓhibere
aplis quos voluit eē maioris ꝑfectōis: ne
aliquo mō poſſideāt in cōi vel in ſp̄ali hec
tp̄alia. Et q̄ xp̄s p̄dicta verba dixerit ꝑci
piendo habet' expreſſe ex textu euāgelij.
Dicit' eni Mat. 10. Sic hos. 12. miſit ihs
precipiēs eis dicens. In via gētiū ne abi.
et poſt pauca. Nolite poſſidere ⁊c̄. ⁊ Mat.
10. precipit eis ne quid tollāt i via ⁊c̄. Hoc
etiā vult Ambr. ſup Luc. 6. ⁊ greg. i omel'
quadā. Qui perā inquit ⁊ ſacculū portare
ꝓhibuit ſumptus ⁊ alimēta ex eadē p̄dica
tōe conceſſit. Nā ſequit'. in eadē aūt domo
manete edētes ⁊ bibētes que apud illos
ſunt. hec grego. ¶ Sed obi' ɔ̄ predicta. q2
habere aliquid in cōi eſt ɔforme paupta-
ti xp̄i. q2 xp̄s hoc exēplo ſuo docuit. Legit'
eni Jo. 12. q̄ iudas habuit loculos in gb⁹
ea portabat que mittebāt'. ḡ ⁊c̄. Dicendū
q̄ trib⁹ de cauſis inuenit' xp̄s loculos ha
buiſſe ⁊ neceſſaria emiſſe. p̄mo ad ſubuē
tionē pauperū. Jo. 13. Aut vt vere egenis
aliquid daret. Secūdo ad vſus ſuos ⁊ ſu
oꝝ ꝓpter neceſſitatē. vnde legit' Jo. 4. q̄
diſcipuli eius intrabāt ciuitatē ſamarie vt
emerēt neceſſaria. ſamaritani eni erāt in-
hoſpitales iudeis. 3⁹ cōdeſcēſiue ⁊ diſpē
ſatiue ꝓpter infirmos qui poſtea erāt talia
in eccleſia queſituri. ſicut dicit glo. ſup illō
p̄s. Producens fenū iu. Ex nullo p̄dictoꝝ
triū3 modoꝝ poteſt argui q̄ habere aliqd
in cōmuni ſit perfectionis in viris religio
ſis. Non ex primo modo. quia habere ali
quid in cōmuni hoc modo nō eſt habere
in cōmuni. ſicut habent religioſi. ſed ſicut
habent prelati qui bonoꝝ eccleſie ſunt diſ
penſatores ⁊ ꝓcuratores: ⁊ nō dn̄i. Nec
ex ſecūdo mō. illud eni quod fit q̄nq̄ʒ ꝓpt
tm̄ neceſſitatē ſimpliciter eſt magis imper-
fectionis q̄3 perfectionis. vt Dauid ⁊ pue
ri eius neceſſitate famis compulſi comede
runt panes ꝓpoſitionis quos non licebat
edere niſi ſacerdotibus. 1. R. 21. Simplici
ter autē huiuſmodi panes edere illicitum
erat laycis nihil ꝑfectionis. Nec ex tertio
modo. illud enim quod totū fit ꝓpter infir
mos vt plurimū ſ3m ſe ⁊ ſimplr̄ eſt magis
imperfectionis q̄3 perfectionis. puta cū pre
latus diſpenſat cum infirmo corporaliter

vel ſpūalr in aliquo qḋ ē ꝯ obſeruantias
cōmunes in religione intus vel extra. vt
edere carnes: vel edere bis in die ieiunij.
Prouidere tamē cōtra neceſſitatē inſtātē
ꝛ hēc q̄ſq; ꝓpter infirmoꝝ ſupportatōem
fuit pſectōis in xp̄o: hoc tamen facere ſim
pliciter ꝛ abſolute ē imperfectionis. Hec ad
pñs ſufficiant de hac materia grā breuita-
tis. tractat aūt eā diffuſe ꝛ plene frater W.
de mara in quodā opuſculo ſuo.

Sequit̄ videre de quinto .ſ. de plati-
onib⁹ monachoꝝ ꝛ regulariū. Et
circa hoc querūt̄ plura. pmo vtꝝ
priores remoueri poſſint. R° ſi pores aliq
ſunt p electionē canonicā inſtituti: nō pñt
ſine cauſa ꝛ ſine iuris ordine remoueri. e x̄
de ſta. mo. c. z. niſi pulegiū vel ꝯſuetudo in
riſdictionē hāc preſtet. e x̄ de elec. ſacroſāc.
Illi aūt pores qui nō ſic eligūt̄: ſꝫ p abba
tes ſicut volūt inſtituūt̄: de facili remouent̄
e x̄ de ſimo. p mas. in fi. Utrū abbas i col
latione alicuius prioratus aliquod onus
imponere poſſit. R° q̄ nō. vnde li. 6. de re
gularibus. cū pſone. abbates debēt pora⁹
pure ꝯferre ſine omni pcioꝝ ſine omni pa
cto. Nec abbas pōt aliquod onus iponē-
re prioratui: cū vacat: nec perpetuo nec ad
tps. Nec pōt aliquid tale imponere porib⁹
inſtitutis. Utrum monachi pfici poſſint
eccleſiis prochialib⁹. R° ſm Gof. ꝛ Hoſti.
ti. de ſta. mo. ab epis pñt cū abbatū ꝯſenſu
.16. q. z. c. z. Et hoc ē verū de eccleſiis que
nō ſpectant ad monachos pleno iure. e x̄.
de ſup. ne. ſicut. ꝛ e x̄ de prebē. de monachis
de illis aūt que ſpectant ad eos pleno iure
ſufficit abbatis ꝯſenſus. 16. q. z. viſis. Et ſi
ſic ſint inſtituti poſſunt pdicare: baptizare
ꝛ alia officia pſbyteri facere. 16. q. i. §. ecce
ꝛ hoc. c. vſq; ad. §. his oibus. aliter nō hñt
huiuſmodi officia preſbyteri facere. 16. q.
i. p totū a pn° vſq; ad. §. ecce. in hoc. c. Nō
ſꝫ Hoſti. q̄ eps non dꝫ monachū pficere
abbatem eo retinēte iugū obediētie. quia
ſi delinqueret ꝛ ſtatim ad abbatē fugeret:
nec corrigi poſſet vt deceret. Et h̄ ꝯſidera
uerūt iura que dicūt q̄ monachi pfici nō
pñt in ſeculari eccleſia. hoc enim eſt verꝫ ſi
remaneant ſub abbatis obdiētia: vel non
pñt pfici epo inuito. Ad hoc nota ſm
Gof. q̄ cū monachi ad prelatōes traſeūt
ſeculares: abſoluūt̄ a quibuſdā obſeruan
tijs: vt a ieiunio ſilentio ꝛ vigilijs. quia vt
dicit̄. 16. q. i. nemo pōt eccleſiaſticis deſer-
uire ꝛ monaſtica regula ordinate pſiſtere
vt diſtrictionē monaſterij teneat: qui quo-
tidie in miniſterio eccleſiaſtico cogit̄ pma
nere. Ab alijs aūt nō abſoluit̄: vt ab habi
tu ꝯtinētia ꝛ ꝓprio nō habendo. Sed
nunquid abſoluit̄ ab obediētia abbatis.
R° ſm Gof. q̄ ſic ſi tranſeat ad eccleſiam
epalem. 18. q. i. c. hoc tm̄. Si vō ad aliā mi
norē: aut illa ſubiecta ē ſuo abbati: aut nō.
ſi ſic: ꝛ hoc quantū ad tēporalia: tunc exi-
mit̄ ab eius obediētia quo ad ſpūalia. 16.
q. z. ſanc. ꝛ e x̄ de capel. mo. c. i. Si vō ſit ei
ſubiecta in ſpūalibus: tunc tranſlatus re-
manebit in omnibus abbati ſubiectus: ꝛ
ſeruabit omnia ſicut prius: preter ieiuniū
ſilentiū ꝛ vigilias que in eccleſia ſeculari
ſeruari nō poſſunt. vt ſupradictum eſt. Si
autem in nullo ſit ei ſubiecta: tunc ipſi in
nullo tenetur. 16. q. i. in parrochia. nec ſuā
eccleſiam reget ſm officiū monachale. qꝛ
ad quācunq; eccleſiam veneris eius con
ſuetudinē ſeruabis. di. iz. illa. Sed nūqd
talis ab eſu carniū eximitur a regula mo
nachali. Rndet Gof. q̄ ſic. ne ex hoc illi
cum quibus viuit ſcandalizent̄. di. 41. q̄ſ-
quis. Sed ſi habet monachum cum quo
viuit regulam quo ad eſum carnium ob-
ſeruabit. e x̄ de ſta. mo. q̄ dei. niſi ifirmus ſit
de conſe. di. 5. carnem autem. vel etiam ſm
Hoſti. epo qui factus eſt abbas eius impe
rante. Nota etiā ſm Hoſti. ti. de ſta. mo.
q̄ officiū predicatoris in hoc eſt priuilegi
atū. ſ. ne ponatur in eccleſia parrochiali ſo
lus monachus ſine ſocio eiuſdem ordinis
Et ſic loquitur de ſta. mo. q̄ dei timorem. lꝫ
hoc facilius concedatur canonico regula
ri: qui eſt regule laxioris. Inno. vero ſuper
dictū. c. ſimpliciter dicit q̄ monachus nul
lo mō ſine ſocio poteſt eſſe. ſed canonicus
regularis pōt. vt dicitur ibidem. Ber. vō
e x̄. de capel. mo. ſuper vltimū. c. magis ſen-
tit q̄ nec monachi nec regulares canonici
poſſunt in eccleſiis eſſe ſoli. Utrum mo-
nachus poſſit fieri canonicus in eccleſia
ſeculari. R° ſm Hoſti. ꝛ Jo. q̄ hoc fieri nō
debet. quia non debꝫ arari in boue ꝛ aſino
nec debent homines ꝓfeſſionis diuerſe ſic
ſimul eſſe. e x̄. de elec. cum cauſam q̄ inter.
ꝛ. 16. q. 7. in noua. Non debet ergo mona-
chus poni cum ſecularibus: niſi propter
curam animarū in qua hoc eſt ſpeciale. ſic
nec ſecularis debet cum regularibus poni.
vnde clericus ſecularis non poteſt habere
prebendam in eccleſia regulari: nec locuꝫ
nec vocem in capitulo vel refectorio; licꝫ

poſſit in ea ſimpliciter beneficiari. h hoſti.
¶ Quid facient monachi de eccleſiis ptinētib⁹ ad eos quo ad tpalia in quibus nō pñt duo vel tres monachi habitare cū pſbytero parrochiali. q: nō ſufficit eccleſie. R° ſm hoſti. pſbyter de eccleſia deb3 hēre ſuſtentatōem cōgruā: nō obſtante aliqua pſcriptōe vel cōſuetudine ɔtria. e. x. de pbē. extirpande. Et ſi quid ſupeſt h monachi poterūt habere ⁊ ſecū portare: ⁊ in h caſu d3 eis de tpalib⁹ ꝓuideri. e. x. de pui. cū ⁊ plātare. §. in eccleſiis. ⁊ e. x. de pbē. in lateranēſi. Si vero nihil ſupſit: ⁊ nihil pñt hēre. ff. de furt. itaq3 fullo. Si aūt deſit aliquid dioceſan⁹ tenet ꝓuidere: vt notatū ē ſup.
¶ Quid ſi in tali eccl'ia ſiue capella poſſint eē plures monachi retēta p̄ſbytero congrua porciōe. R° ſm hoſti. q tunc abbas pōt monachos ſuos illuc mittere: ⁊ hi ſub impio abbatis oīno remanēt: ⁊ tenent regulā monachalē ſeruare ſm q dictū eſt ſ.
¶ S3 quid erit de diuino officio in huiuſmodi eccleſia. p̄ſbr. n. tenet ſequi officiū epiſcopat⁹: monach⁹ officiū miniſterij ſui. R° ſm hoſti. ſi monachi habeant ſuum oratoriū ita remotū. q voces nō poſſint cōfundi ſeparatim faciant officiū ſuū. Et tales dūmō ab offenſa iuris parrochialis caueant ⁊ in pace viuāt: magis ꝑuilegijs gaudent: vt pat3 e. x. de exceſ. p̄lā. nimis iniqua. ⁊ c. nimis praua. Et l3 habere poſſint campanā ex ꝑuilegio ſpāli: vt dicit in. c. nimis iniqua. nō tñ campanas ſine licētia epi. q ſi habuerint: epūs pōt h corrigē p ſeipm. e. x. de ꝑui. patētib⁹. Si vo nō habeant oratoriū cedant pſbro: ⁊ de licentia eius antea vel poſtea faciant officiū ſuū3 al' ſine metu excōicatōis eos expellere pōt e. x. de ſen. ex. veniēs. hoc aūt male ſnāt monachi nolētes pſbytero cedere. ɔ illud di. 93. a ſubdiacono. qd pōt in hi⁹ exaudiri. Expedit aūt eis oratoriū facere ſi velit ibi ɔmode habitare. ii. q. i. neceſſaria. quia ſe debēt a pplo ſegregare. ii. q. i. ſi cupis. ⁊ c. p̄cedēti ⁊ ſequēti. Utrū monach⁹ poſſit p̄fici regularib⁹. R° ſm hoſti. q ſic. dū tñ habeat abbatis ⁊ epi ɔſenſū. 16. q. i. cū pro vtilitate. ⁊ c. doctos. Pōt. n. p̄fici in eccl'ia ſeculari. vt dictū eſt ſ. g multo magis in regulari. Nūc aūt ē expſſum in. 7. de elec. cū romani. q nullus religioſus decetero in prelatū alterius religiōis vel habitus eligatur. ⁊ ſi ſecus p̄ſumat' ſit irritū ⁊ ināe. Eligi tamē pōt religioſus i epm ſecularis eccleſie: vel cuiuſlibet etiam regularis: vt dicit' ibidē. ¶ Utrum heremita poſſit fieri abbas monachoꝝ. R° ſm hoſti. q ſic. e. x. de elec. cū monaſteriū. ille tamē non fuit electus ſ poſtulatus: vt patet ibidē. ¶ Ad h nota q religioſi mendicantes qui ad ordines nō mēdicātiū etiā auctoritate aplica decetero trāſibūt: vel etiā vſq3 nūc tranſierunt: l3 nunc p̄oratus adminiſtratōes vel officia aut curam animaru3: vel regimen quodcūq3 obtineant ſibi: vocē vel locū in capitulo non habent. etiam ſi hoc alij eis cōcedant. Nec decetero ad p̄oratus adminiſtratōes vel quecūq3 officia poſſunt aſſumi: etiam tanq3 vicarij ſeu miniſtri vel locū alioꝝ tenentes. Nec aīaru3 curam ⁊ regimen poſſunt ꝑ ſe vel pro alijs exercere. Quicqd aūt in ɔtrarium fuerit attentatu3 eſt irritū ipo iure: quouis p̄iudicio non obſtāte. in. 7. de regularibus. vel ꝓfeſſores. Et hec cōſtitutio nō extendit' ad ordines abolitos mendicantes: vt dicit' ibidē.

Equit' videre de ſexto. ſ. de quibuſdam actibus ſiue officijs ⁊ accuſationibus vtru3 ɔpetant religioſis. Et circa hoc queruntur plura. primo vtrū religioſi teneantur aliquid operari manib⁹. R°. ⁊ ad maiorem euidentiā primo vidēdum eſt vtrum operari manibus ſit ſub p̄cepto. Circa quod ſciendū ſm Bon. in q̄ſtionibus diſputatis. q iudicium de quol3 ſumendum eſt ſm finem ad quem ordinatur. labor autē3 manualis videtur ad tria eſſe vtilis. ſc3 ad ocium tollendum. corpus domandum. ⁊ victum querendum. quoꝝ probationem omitto cauſa breuitatis: ⁊ etiam quia ſatis per ſe patent. Si ergo cōſideretur labor manualis prout ordinatur ad duo prima non eſt ſub precepto: ſicut nec alia exercitia ad illa duo ordinata. l3 enim ocium ſit tollendū: ⁊ corpus domandum per aliquod exercitium bonum: non tamen precipitur in ſpeciali de hoc exercitio vel illo. Si autem conſideretur ſm q ordinatur ad victum querendu3: ſic videtur eſſe ſub precepto. vnde. i. ad theſſa. 4. Operamini manibus. ſicut enim p̄cipim⁹ vobis. ⁊c. Nec tñ ſub precepto iuris poſitiui: ſed etiam iuris naturalis: ad quod homo inclinatur ex ſuis naturalibus. ſicut autem patet ex ipſa diſpoſitione corporis homo naturale3 habet ordinem ad opus manuale. vnde Job quinto. Homo naſcitur ad laborem ⁊ cetera. Notandum aūt

ꝙ duplex ē ꝓceptū legis nature. quia ali/
qͦd ordinat̃ ad tollēdū defectū ſingularis
pſone. vt illō geñ.2. De omni ligno para.
comede. qͦdā ordinat̃ ad tollēdū defectū
totiꝰ ſpēi. vt geñ.1. Creſcite ⁊ multiplicami
ni ⁊c. q꞉ ꝑ laboꝛe manuū pōt aliqs ſubue
nire defectui ꝓprio ⁊ alieno pꝫ ꝙ quodā
mō ē ſub vtroqꝫ gn̄e predictoꝝ ꝓceptoꝝ.
preceptū aūt quod ordinat̃ ad tollendū
defectū corpoꝛalē non obligat niſi defectu
exiſte. vn̄ ſi eēt aliqs qui poſſet viuere ſine
cibo nō obligaret̃ ꝓcepto de comedēdo. ſic
ꝑ ꝓceptū de laboꝛe manuali nō obligat ali
quē ſingulꝛ̄ ſm̄ ꝙ ordinat̃ ad tollēdū defe
ctū ꝓpriū vel cōēꝫ aliquo mō: niſi defectu
exiſte. ⁊ iō qui hn̄t alꝛ̄ vn̄ iuſte viuere poſ/
ſint; nō tenent̃ manibꝰ laboꝛare. qui vͦo n̄
hn̄t vn̄ iuſte viuāt tenēt̃ manibꝰ laboꝛare
Nō etiā ꝙ qͦcunqꝫ negociū hō agit de q̄
licite victū q̄rere pōt ſub laboꝛe manuum
ꝯtinet̃. His viſis pꝫ rn̄ſio ad.q. ꝓpoſitam
Dictū ē.n. ꝙ illi tm̄ obligāt̃ ad laboꝛē ma
nualē qui nō hn̄t alꝛ̄ vn̄ viuere poſſint. Et
iō qui exercēt opa ſpūalia: ⁊ pn̄t alꝛ̄ licite
viuere q̄ꝫ de manuali laboꝛe: nō tenēt̃ ma
nibꝰ laboꝛare. Diſtinguendū tn̄ videt̃ de
opibꝰ ſpūalibꝰ. ſunt.n. q̄dā opa ſpūalia q̄
ad ſingularē ꝓfectū ptinēt faciētis. q̄dam
vͦo ſunt q̄ in bonū cōe cedūt. Illis aūt qui
in opibꝰ ſpūalibꝰ occupāt̃ ad vtilitatē cōēꝫ
ptinētibꝰ dꝫ ab illis ꝓuideri quoꝝ vtilita
ti deſeruiūt. i. coꝛ.9. ſi nos vobis ſpūalia ſe
minamꝰ ⁊c. Sūt aūt q̄tuoꝛ opa ſpūalia q/
bꝰ cōis vtilitas ꝓmouet̃: ⁊ ex h̄ eis ſtipē
dia debēt̃. pͫ ē occupatio i cauſis ſiue iu/
dicijs eccliaſticis exequēdis. Dr̃.n. ad ro.
13. de ptāte ſeculari. Qui ſeculare iudicium
exercet iō ⁊ tributa p̄ſtatis. ſ. iudicibꝰ. mini
ſtri.n. dei ſunt in hoc ip̄m ſeruiētes. ſ. nobis
Vn̄ ⁊ aug. in li. de ope mo. ſe excuſat a la/
boꝛe manuū. q꞉ in iudicijs eccliaſticis oc
cupabat̃. 2ͫ ē ꝑdicatio p quā ſalus aīa
rū ꝓcurat̃. vn̄ dr̃. i. Coꝛ.9. Dn̄s ordinauit
his q euāgeliū ānūciāt de euāgelio viuere
Nō ſolū aūt viuere pn̄t de euāgelio illi q
ꝑdicāt: ſ; etiā q eis miniſtrāt ad hoc offi
cis coopantes. qͦd pꝫ ad ro.15. Spūi eoꝝ
pticipes facti ſūt gētiles. Debēt etiā in car
nalibꝰ miniſtrare eis. Glo. Eoꝝ. ſ. iudeoꝝ
q miſerūt ꝑdicatoꝛes ab hieroſolymis. Et
ſic etiā q ꝑdicatoꝛes mittūt de fructu euan
gelij viuē pn̄t. 3ͫ ē orōes q̄ fiūt in hoibꝰ
catholicis ad ſalutē fideliū. ⁊ iō dr̃. i. Coꝛ.
9. Qui altario deſeruiūt cū altario pticipāt̃

Vn̄ de his duobꝰ opibꝰ dicit aug. in dc̄o li.
ꝙ euāgeliſte ⁊ miniſtri altaris hn̄t hāc po
teſtatē. ſ. viuēdi de ſūptibꝰ fideliū. 4ͫ eſt
elucidatio ſacre ſcripture. iō etiā vacātes
ſacre ſcripture ad inſtructōēꝫ alioꝝ: de hoc
laboꝛe ſpūali viuere pn̄t. Vn̄. i. Thi.5. Qui
bn̄ p̄ſunt p̄ſbr̄i duplici honoꝛe digni ha/
beāt̃. maxime alijs q labo. v̄bo ⁊ doc. glo.
In exhoꝛtatōe ſciētiū ⁊ doctrina neſciētiū
duplici honoꝛe ſm̄ glo. vt ſimplr̄ eis obe/
diāt: ⁊ exterioꝛa ꝓbeāt. Pꝫ ꝑ ꝙ illi q ꝑdi/
ctis opibꝰ ſpūalibꝰ vacāt nō tenēt̃ mani/
bus laboꝛare. De illis aūt q vacāt opibꝰ
ſpūalibꝰ que nō cedūt directe in bonū cōe
ſ; in bonū faciētis. vt orōes ꝓuate ieiunia:
⁊ hꝰ. diſtinguēdū videt̃. ꝙ. ſ. tales aut ha
buerūt i ſeculo vn̄ viuerēt ſine laboꝛe ma/
nuū. aut nō. ſi ſic nō tenēt̃ manibꝰ laboꝛa
re. vt etiā dicit aug. in ꝑdicto li. tum q꞉ nō
ꝯſueuerūt laboꝛare manibꝰ: tū etiam ſi bo
na tpalia que habebāt paupibꝰ erogarūt:
pn̄t de elemoſynis factis monaſterio in qͦ
intrauerūt viuere. vn̄ aug. de talibꝰ dicit ꝙ
laudabilꝛ̄ agit̃ ſi manibꝰ opent̃: quod ⁊
ſi nolint qs eos audeat cogere. Nec refert
qbꝰ paupibꝰ ſua dederint. omniū.n. xp̄ia/
noꝝ vna reſpu. ē. Si vͦo in ſeculo fuerunt
opifices de laboꝛe manuū ex pigricia ope/
rādi viuere nolētes: volētes in ocio viuere
tales peccāt. Vn̄ dicit aug. in li. ꝑdicto. ꝙ
ſi tales minꝰ opent̃ de infirmitate coꝛpis
ſe excuſare nō pn̄t: ꝓterite q̄dē vite ꝯſuetu
dine ꝯuincūt̃. Aut intermittūt ex intētōe
diuini amoꝛis quo ad opꝰ ꝯtēplatōis q̄ſi
ꝯtinue eleuāt̃: ⁊ tales cū ſpū dei agāt̃ nō
peccāt: q꞉ vbi ſpūs dn̄i ibi libertas. vn̄ ſup
illud Mat.6. Cōſiderate lilia agri ⁊c. dicit
glo. Sancti viri merito auibꝰ ꝯpant̃. quia
celū petūt; ⁊ q̄dē ita a mūdo remoti ſūt: vt
iā in terris nihil agāt: ſ; ſola ꝯtēplatiōe in
celo degāt. Hāc qōnē in ſuis qōnibꝰ diſpu
tatis ptractat Boñ. valde ꝓlixe ⁊ plene. ſ;
eā abbꝛeuiaui quātū ꝯmodiꝰ potui. ⁊ ꝯue
nit cū ꝑdictis tho. 2ͣ 2ͤ. q.187. o. ¶ Ad h̄
nota ꝙ religioſi ⁊ clerici quoꝝ monaſteri
is vel eccleſijs a quibuſcūqꝫ fidelibꝰ colla/
te ſunt facultates ex qbꝰ ſuſtētēt̃: pn̄t de eis
licite viuere ſine hoc ꝙ manibꝰ laboꝛēt. ⁊
tn̄ certū ē eos de elemoſynis viuere. facta
.n. ſunt illa bona ipoꝝ ex liberalitate donā
tis. vn̄ ſilꝛ̄ etſi aliqua mobilia religioſis a
fidelibus ꝯferant̃: de eis licite viuere pn̄t.
ſtltū ē.n. dicē ꝙ aliqs poſſit i elyñā accipe
magnas poſſeſſiōes: nō āt panē l' pecuniā

Sz q: huiuſmodi bñficia videt̄ religioſis
eē collata: vt liberi⁹ religioſis actib⁹ iſiſtere
poſſint: quoꝝ participes eē deſiderāt q̄ eis
tpalia subminiſtrant: redderet̄ eis vſus p̄/
dictoꝝ donoꝝ illicit⁹: ſi deſiſterēt a religio
ſis actib⁹. q: ſic quantū eēt de ſe defrauda/
rēt eoꝝ intentōez: qui talia bñficia ꝯtule
rūt ſm tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 187. ar. 4. c. Inſup nō
q̄ inuenit̄ apl'os qñq₃ manib⁹ laboraſſe.
⁊ h̄ qñq₃ fuit neceſſitatis: vt qñ victū ab
alijs nō poterāt inuenire. vnde ſup illud. i.
Cor. 4. Laboram⁹ opantes manib⁹ nr̄is
dicit glo. Quia nemo dat nobis. qñq₃ fuit
ſupererogatōis: vt p₃ p illud quod dic̄ apo
ſtolus. i. Cor. 9. q̄ nō ē vſus ptāte quā ha
bebat viuēdi de euangelio: qd̄ cū nō facie
bat apl's nō poterat quotidie predicare. vt
dicit aug⁹. in l. p̄dicto. Nō tñ religioſi te/
nent̄ in hoc aplm imitari: cū nō teneantur
ad oēs ſupererogatiōes. vñ nec alij apoſtoli
manib⁹ opabant̄. Utrū liceat religioſis
vilioꝛib⁹ veſtib⁹ vti. R̄° q̄ ſic. vñ ad hebr̄.
.xi. Circuierūt in melotis ⁊ in pellib⁹ capri
nis. Glo. Ut Helias ⁊ alij. Pōt aūt vilis
habit⁹ ꝯſiderari dupl'r. Uno mō ꝑut eſt ſi
gnū quoddā diſpoſitōis vel ſtat⁹ humani
ſm illud Eccle. 20. Amict⁹ hoīs ānūciat
de eo. Et ſm hoc vilitas habitus eſt qñq₃
ſignū triſticie: qñq₃ ē ſignū ꝯtemptus diui
tiaꝝ ⁊ ſtatus mūdani. Et ſm vtruq₃ hoꝝ
ꝯuenit religioſis vilitas habitus. q: ē ſtat⁹
pñie: ⁊ p ꝯñs triſticie de peccatis: ⁊ ꝯtem/
ptus glorie ſecularis. Ut aūt hoc aliquis
ſignificare velit alijs: ꝯtingit ꝓpter tria. ſ.
ad ſui humiliationē. ad exēplū alioꝝ. ⁊ ꝓ
pter inanē gloriā. Unde aug. li. de ſermone
dñi in monte. ſup illud Mat. 6. Cum aūt
ieiunas vnge caput tuū. dicit q̄ etiam in
ſordib⁹ luctoſis pōt eē iactantia: ⁊ eo pīcu/
loſior quo ſub noīe ſeruitutis dei decipit.
Primis duob⁹ modis vti veſtib⁹ vilibus
ē laudabile. tertio mō nō. ſ ē vitioſū. ꝓpter
quod dicit hiero. ad nepotianū. Ueſtes ni
gras eq̄ vita vt candidas. ornat⁹ ⁊ ſordes
pari mō fugiendi ſunt. vnū delicias. alteꝝ
gloriā redolet. Maxime aūt hoc religioſi
ex ambitōe facere nō videt̄: qui vilē defe
runt habitū quaſi profeſſionis ſue ſignū q̄
ꝓfitent̄ mūdi ꝯtēptū. Alio mō conſidera
ri pōt habitus vilis ſm q̄ ꝓcedit ex aua/
ricia vel negligētia. ⁊ ſic etiā ptinet ad vi
tiū. Hec tho. vbi ſupra. ar. 6. ¶ Utrū liceat
religioſis docere p̄dicare ⁊ alia huiuſmōi
facere. R̄° hoc facere pōt licere dupliciter.

Uno mō rōne ordinarie iuriſdictionis. ſic
licet p̄latis ⁊ p̄l'bris curā aīarū habētib⁹.
Alio mō rōne ꝯmiſſionis. ſic licere poteſt
religioſis. ſ. qñ ꝯmittūt̄ eis ea que ſunt iu
riſdictōis ab ordinarijs. Et ſm has duas
vias loquunt̄ diuerſimode diuerſa iura
que habent̄. 16. q. i. p totū. De hoc etiā ha
bitū ē ſupra in ar. p̄cedēti. q. 3. Hodie autē
ꝯcedit̄ expſſe fratrib⁹ minorib⁹ ⁊ p̄dicato
rib⁹ p̄dicare. ꝯfeſſiones audire. ⁊ ad ſepul
turā eos qui elegerint ſepeliri in loco coꝝ
recipe. debent tñ ſeruare ea q̄ circa p̄miſſa
ſunt ſtatuta. in. 7. de ſepul. dudū. ¶ Utrum
liceat religioſis negocia ſecularia tractare
R̄° q̄ nō nec monachis nec clericis. Et h̄
cauſa cupiditatis ſm illō. Nemo militās
deo implicat ſe negocio ſeculari. Cauſa vō
charitatis ſe talib⁹ poſſunt ingerere cū de/
bita moderatōe: ſm licentiā ſupioris: ⁊ mi
niſtrando ⁊ dirigendo. arᵐ. ad hoc di. 88.
decreuit ſancta. De hac tamē materia di/
cet̄ latius infra. ti. ne cle. vel mo. nego. ſec.
ſe immiſc. ¶ Ad hoc nota q̄ frequentare
palatia regū ꝓpter delicias: vanā gloriam
vel cupiditate nō conuenit religioſis. ſ ea
adire ꝓpter pias cauſas conuenit eis. Unī
4. R. 4. dixit Heliſeus ad ſunamitē. Dic
mihi quid habes negocij ⁊ vis vt loq̄r
regi pro te: vel principi militie. Et etiā ad
reges arguendos ⁊ dirigēdos. ſicut iohes
baptiſta arguebat herodem. Mat. 14.
Utrū religioſi poſſint ⁊ debeāt detractorib⁹
ſuis reſiſtere. R̄°. ſm ricar. quol₃. 2. q. 27. q̄
hoc pōt fieri tripl'r. Primo ꝓpter ꝯſeruati
onē fame: ⁊ ſic licet religioſis: dū tñ fiat li
cito mō. Eccle. 41. Curā habe de bono no
mine. Secūdo ꝓpter zelū iuſticie. ſic etiam
eis licet: dū tñ etiam fiat licito mō: quāuis
ipſi debeant in hoc humilius procedere q̄₃
alij. Tertio ꝓpter zelū vindicte. ſic nō licet
alijs: ⁊ multo min⁹ religioſis. ¶ Utrū lice/
at religioſis vim vi repellere. R̄° ſm ricar.
quol₃. 2. q. 28. patiens vim aut patit̄ vim
in executione bonoꝛu₃ ſpūaliū; cuiuſmodi
ſunt diuinū officiū facere: p̄dicare: ꝯfeſſio/
nes audire: qñ ē legitime ꝯmiſſū. aut i poſ
ſeſſione tpaliū. aut in ꝓprio corpore. Si p⁹
mō nō tm̄ licet eis: ſ etiam debēt vim vi re
pellere: ſi vim illā nō poſſint p viā humili
tatis ⁊ ſupplicatōis amouere. nō tñ credo
q̄ debeāt vim illā manib⁹ ꝓprijs repellere:
maxime cū habēt facultatē adeūdi eos q
habent ptātē ſup alios qui vim inferunt.
tunc. n. vim illā repellere debent. Si autem

patiant̄ vim in poſſeſſionibus temporali
bus.tunc etiam lȝ vim vi repellere:cum
moderamine inculpate tutele.nō zelo vl
tionis:ſȝ iuſte defenſionis. Et lȝ cis vim
illā vi repellere: non tm̄ qn̄ infertur:ſȝ ēt
poſtea.ar.extra de reſti.ſpo.olim.i.nō tam̄
debent illam ꝓpriis manibus repellere:ſi
ſine periculo ſui preiudicij habēt oportu
nitatem adeundi pncipem vel prelatum
qui poteſtatem habeat ſup inferentes cā
⁊ eos repellere velit. Si tm̄ non velit te
nerēt iura ſue eccleſie tueri. Maioris tm̄
pfectionis eſſet ſi amore xp̄i vim illā nō
repelleret:niſi ſupplicando ⁊ ſe humiliā
do. Etſi etiā ſic eam repellere nō poſſent
eam amore dei ſuſtinerent. qꝛ xp̄s viā p
fectionis docens. Mat.5.dicit.ego autē
dico vobis non reſiſtere malo ⁊c̄. Si vo
patiant̄ iniuriam in corpore ꝓprio. ſic ēt
lȝ eis vim vi repellere in pn̄ti ⁊ ſemp cū
moderamine inculpate tutele.⁊ marie ſi
talem vim patiant̄: in qua ſit periculuȝ
mortis vel mutilationis. Sȝ poſtq̄ iniu
ria tranſiuit:illud eſſet querere vltionem
qđ nō lȝ. deuter.32.Mea eſt vlcio ⁊c̄.p
fectius tam̄ agerent:ſi vim in corpore ꝓ
prio ꝓ amore dei patient̄ ⁊ humiliter ſu
ſtinerent ſm̄ illō ꝑ cor. 4.pſecutionē pa
timur ⁊ ſuſtinem⁹. Cū autē vim vi repel
lere liceat. ⁊ hoc cū moderamie inculpa
te tutele.habet̄ extra de homi.ſignificaſti
2. Et lȝ eſſet maioris perfectionis vim vi
non repellere.marie in.2.⁊ 3° caſu. Nō
tm̄ credo religioſos ad illam pfectionē eē
obligatos.niſi ſe ad h̄ aliq implicite vel
explicite ſpālitor obligaſſent. h̄ Ric.vbi
ſupra.o.

SEquit̄ videre de.7.ſ.de ꝯparatio
ne religionum adinuicem. Et cir
ca hoc querunt̄ plura.ſ.vtꝝ reli
gio vacans vite actiue ſit potior ea q̄ va
cat vite ꝯtemplatiue. R° ſm̄ Tho.22.q
188.ar.6.opus vite actiue ē duplex. vnū
qđ ex ꝯtemplationis plenitudine deriua
tur vt doctrina ⁊ predicatio. vn̄ Grego⁹.
omel.5.ſup Eze.dicit de viris ſanctis poſt
ſuā ꝯtēplationeȝ redeuntibus dicit̄.me
moriam abundantie ſuauitatis tue eru
etabunt ⁊ h̄ prefert̄ ſimplici ꝯtemplatio
ni.ſicut etiā maius eſt illuminare: q̄ȝ tm̄
lucere. vn̄ extra de regula.ita lȝ.ſicē maiꝰ
bonuȝ ꝑponit̄ minori bono.ita cōis vtili
tas ſpāli vtilitati.⁊ in hoc caſu recte ꝑpo
nit̄ doctrina ſilentio.ſolicitudo ꝯtempla

tioni.labor quieti. Aliud op⁹ vite actiue
eſt quod totalit̄ ꝯſiſtit in occupatione ex
teriori. vt elyas dare.hoſpites recipere ⁊
huiuſmōi q̄ ſunt minora opib⁹ ꝯtempla
tionis.q̄ȝto ſpiritualia ſunt corporalibus
potiora:niſi forte in caſu neceſſitatis. Vn̄
xp̄s dicit Luc 10.optimam eſſe partē ma
rie.per quaȝ ſignificat̄ vita ꝯtemplatiua.
Sic igitur in religionibus tenent ſummū
gradum: qui ordinant̄ ad docendum ⁊
ꝑdicanduȝ.2ᵐ illi qui ordinant̄ ad ꝯtē
plandum.3ᵐ qui occupantur circa occu
pationes exteriores. ¶ Que eſt perfectior
religio.an viuentiū in ſocietate. vel viuē
tium in ſolitudine. R°. ſ Tho.vbi.ſ.ar.
8.ſolitudo ꝯuenit religionibus ad ꝯtem
plandum ordinatis. Sciendum autem ꝙ
illud quod eſt ſolitarium debȝ eſſe ſibi p
ſe ſufficiens ad ratōem pfecti. Et iſta ſoli
tudo ꝯuenit ꝯtemplāti:qui iam ad perfe
ctōeȝ peruenit: qđ ꝯtingit dupliciter. vno⁹
ex ſolo dei munere. vt pȝ de Jo.bap.qui
fuit repletus ſpū ſancto ex vtero matris.
vn̄ cum adhuc eſſet puer erat in deſerto.
Luc. i. Alio modo per exercitiuȝ actus
v̄tuoſi ſȝ illud heb.5.pfectoꝝ eſt ſolidus
cibus coꝝ qui ꝑ conſuetudine exercita
tos habent ſenſus ad diſcretionē boni ⁊
mali. Ad exercitium autem hi⁹ iuuatur
homo ex ſocietate alioꝝ dupliciter. vno⁹
quo ad intellectum vt.ſ inſtruat̄ in con
templandis. vnde Hiero.ad ruſticū mōa
chum.placet vt habeas ſacꝝ ꝯtuberniū
vt ipſe te doceas. 2° quo ad affectum.ſ.
vt noxie affectiōes repⁱmant̄ exemplo ⁊
correctione alioruȝ. qꝛ vt dicit Greg 30
mora.ſup illud cui dedit domū in ſolitudi
ne.quid pdeſt ſolitudo corporis vbi nō
eſt ſolitudo cordis. Et ideo vita ſocialis
eſt neceſſaria ad exercitiuȝ pfectiōis.ſo
litudo autē ꝯuenit iam pfectis. Sic igit̄
qđ eſt pfectuȝ ꝑeminet ei qđ exercet̄ ad
pfectionem. Ita vita ſolitariorum ſi debi
te aſſumat̄ ꝑeminȝ vite ſociali. vn̄ Aug.
li.i.de opere monachoꝝ dicit illos eē ſan
ctiores:qui ab hominib⁹ ſepati vir ad ſe
ꝑbēt acceſſum: viuentes in magna intē
tione orationū. Si autem ſine ꝑcedēti ex
ercitio vita talis aſſumatur eſt piculoſiſ
ſima:niſi p grām dei ſuppleat̄. qđ in aliis
p exercitiū acquiritur. vt pȝ de beato An
tonio. Benedicto ⁊ aliis. Et ne credas ta
lem ſolitariaȝ vitaȝ agentes non eē aliis
vtiles.dicit Aug.li de morib⁹ eccˡe ſiniali

ꝙ taliuȝ orõnes nullum nobis ⁊ aliis p
ſunt ⁊ vita ad exempluȝ. Que eſt religio
potior. ſ. hñtium ꝓprium in cõi nõ in ſpãli
habitũ eſt ſupra ar. 4.

Sequitur videñ de. 8. ſ. de ingreſſu reli
gionis. Et circa h̄ queruñ plura
. ſ. vtrū ad religionē poſſint ꝯueni
enť recipi in p̄ceptis nõ exercitati. R° vt
pȝ ex ſupradictis: ſtatus religionis ē qđ
daȝ exercitiũ ſpũale ad ꝯſequenduȝ pfe
ctionē charitatis: qđ qdē fit inq̄tuȝ p ob
ſeruãtias religionis auferuñ impedimen
ta pfecte charitatis. Hec aũt ſunt q̄ iplicãt
terrenis aium hoĩs: p hi° vo implicatõȝ
nõ tm̃ charitatis pfectio impediť: ſȝ etiã
ipa charitas q̃nq̄ pditur. ſ. cũ p inordia
taȝ ꝯuerſionē ad bona temporalia auer-
tiť a deo mortaliť peccãdo. vñ patȝ ꝙ ſic
obſeruantie religionis tollũt impedimen
ta pfcē charitatis. ita ēt tollũt occaſiones
peccãdi. Et iõ ingredi religionē expedit:
nõ tm̃ exercitatis i p̄ceptis: vt pueniant
ad pfectõeȝ: ſȝ ēt nondũ exercitatis vt fa
cili° peccata vitẽt: ⁊ aſſequãť pfectõem.
vñ dñs nõ tm̃ vocauit adoleſcẽtē inocen
tē: q dixit ſe p̄cepta ſuaſſe a iuuẽtute: ſed
ēt matheũ peccatorē: ⁊ tñ iſte eſt ſecutus
vocãteȝ. nõ ille: qr facili° ꝯuertunť pctõ
res ad religioneȝ q̄ꝫ de ſua inocentia pſu
mentes qb° xp̄s dič Mat. xxi. publicani:
⁊ meretrices p̄cedent vos in regno dei.
vtrū pueri ſint in religionē recipiẽdi: ⁊ an
voto religionis ſe poſſint obligare. R° ſ
Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 189. ar. 5. duplex eſt religio
nis votũ. Unum eſt ſimplex qđ ꝯſiſtit in
ſola ꝓmiſſione deo facta: que ex interiori
mentis deliberatõe ꝓcedit. Et hoc votuȝ
hȝ efficaciam ex iure diuino: q tñ dupl̄r
tolli põt. vno° p defectuȝ deliberatõis: vt
pȝ in hiſ q nõ hñt debitũ vſuȝ rõis. Alio
mõ p defectũ ptãtis: vt pȝ in ſuis. Si igr̄
puer añq̄ꝫ habeat plenũ vſuȝ rõnis votũ
ſimplex emittat nõ obligať. Si aũt hēat
vſum rõnis añ annos pubtatis: obligať
q̄tuȝ ē ex ſuo voto: ſȝ obligatio reuocari
põt per prēm in cui° ptãte adhuc ꝯſiſtit
Aliud aũt eſt votuȝ ſolēne: qđ fač mona
chuȝ vel religioſuȝ: qđ ſubdiť ordinatio
ni romane eccᵉ. rõne ſolẽnitatis annexe.
Et ēt qr eccleſia reſpič illud qđ eſt: vt in
pluribus. Profeſſio aũt añ tẽpus puber
tatis facta: nõ facit pfitentē eē religioſuȝ
q̄tuncunq̄ꝫ habeat plenũ vſuȝ rõis impe
diente ordinatiõe eccᵉ: qr pueri vt in plu

ribus añ temp° illud non ſuť doli capaces
Utrū vouens intrare religionē teneať in
ordine ppetuo manere. Rñdeo ꝙ non.
Obligatio. n. voti ex volũtate pcediť. vo
uere. n. ē volũtatis in tm̃ g̃ ferť obligatõ
voti: inq̄tuȝ extẽdit ſe intentio: ⁊ volun
tas vouentis. ſi igr̄ vouẽs intẽdit ſe obli
gare: nõ tm̃ ad religionis ingreſſuȝ: ſȝ ēt
ad ppetuo remanenduȝ teneť ppetuo re
manere. Si aũt intendit ſe obligare ad i
greſſum religionis cauſa experiendi cuȝ
libtate exeundi vel remanendi mãifeſtũ
eſt: ꝙ nõ teneť remanē. Si vo in vouen
do ſimpl̄r de ingreſſu tm̃ cogitauit: vide
tur obligari ad ingreſſuȝ religionis ſ for
mã iuris cõis: que eſt vt ingredientibus
deť annus ꝓbationis. vñ nõ teneť ppe
tuo i religione manere h̄ Tho. 2. 2. q. 189
ar. 4. c. Hoſtiē. aũt dicit ꝙ in p̄ caſu exire
põt libere infra annũ aucte iuri. extra de
regularibuſ ſtatuim°. ꝯſulendũ eſt tñ ſibi
in iudicio aie: ꝙ reddat votũ ſuũ ſi aiam
vult ſaluare niſi ante annũ ⁊ ꝓfeſſioneȝ
emiſſaȝ ſecũ p epm ex cã vel p papã etiã
ꝓfeſſione facta ex magna cã fuerit diſpē
ſatum. lȝ hic cadant opi. hec hoſti. Quid
ſiqs eger corpe ⁊ ſan° mente voueat reli
gionē intrare: nunqd ad hoc tenetur. R°
ꝙ ſic. extra de regu. porrecti. ⁊. c. ſič nob.
Sȝ ꝯtrariũ dičiť ext. de renũ. ex trãſmiſ
ſa ⁊. c. plt. iõ dicunt qdã ꝙ ſi timore mor
tis hoc faciat: ⁊ q̄cito ꝯualeſcentiã ſentit
ꝯtradicat: nõ teneť. vt in. c. vlt. Si auteȝ
nõ ꝯtradicat ratificare uideť: ut in p̄mis
⁊ ꝯſilibus. c. Alii dicũt ꝙ qñ quis nouet
timore mortis aut hoc fač timore mortis
aie: ⁊ ſic timet egritudinē quã forte de° ita
dedit ut ꝯuerterť: ⁊ tũc uotũ tenȝ: aut ti
more mortis corpis. ſ. ne cum enſe interfi
ciať: ⁊ tũc non tenet: qr tũc nõ eſt p diui
nã inſpiratõeȝ extra. qđ me. ca. c. i. ⁊ hoc
uideť vius ſ hoſti. Utrū ꝓpter obſequi
uȝ parentũ aliqui debeant retrahi a reli
gionis ingreſſu. R° ut ſupra li. p̄mo. ti. de
4. p̄cepto. de pentib° honorãdis. Utruȝ
debens pecuniã alicui poſſit religionē in
gredi. R° ſ Tho. ubi ſupra. ar. 6. c. 2. obli
gatus ad aliqd certũ ñ põt illđ licite p̄ter
mittē facultate exiſte. Et iõ ſiqs ē obliga
tus ut alicui rõem ponat uel certũ debitũ
reddat nõ põt h̄ licite p̄termittē ut rligio
nē intret. di. 53. ſi hi. Si tñ pecuniã aliquã
debeat ⁊ nõ hēat unđ reddat teneť facē
qđ põt. ſ. ut bõis ſuiſ creditori cedat, ꝓt

pecuniã.n.nõ obligat̃ ꝑ leges pſona libe
ri hoïs.ſꝫ tñ res ad recompenſam. vñ lꝫ
ei rebus ſuis exbibitis religionẽ ingredi
Nec tñ̃ i ſeclo remanẽ vt ꝓcuret: vñ ſol
uat debitũ. Utrũ obligatus iuramento
ad ingreſſuꝫ religionis minoris: licite poſ
ſit induci ad ingreſſuꝫ religionis maioris
R. ſm Tho.2.2.q.189.arti.9.c.3m. ¶ Qꝫ
ſic: niſi ſit aliqd ſpãle qđ ipediat vt infir-
mitas vl̃ ſpes magis ꝓficiendi in religio
ne minori: qꝛ in maiori includit̃ minus
Obligatus võ voto vl̃ iuramento ad in
greſſuꝫ maioris: licite nõ põt induci ad
ingreſſuꝫ religionis minoris: niſi ex aliq̃
cã ſpãli euidenti ⁊ hoc cũ diſpẽſatione ſu
perioris ¶ Utrũ iam profeſſus in minore
religione teneat̃ implere votuꝫ ſimplex
de intrando maiorem. Rñdet tho. vbi.ſ.
ar.8.c.2.ꝙ nõ: qꝛ votum ſolẽne quo obli
gat̃ minori eſt fortius: q̃ꝫ voti ſimplex q̃
aſtringitur maiori. Sigs.n.ꝯtrahet mri
moniũ poſt ſolẽne votum: dirimẽtur. non
aũt ſi poſt ſimplex. ꝓ voto tamẽ nõ ꝯple
to erit pñia imponẽda.li.6.de regu.q poſt
votum. ¶ Ad h̃ nota ꝙ hoſt. dicit. ꝙ tota
regula legi debꝫ volenti itrare. Et ſi dica
tur ſe poſſe ſuſtinere recipiat̃: aliter non:
vt in aut̃. quomõ opor. epiſ. ⁊ ali. cleri. §.
igit̃ ordinandus eps. h̃ tñ̃ de ꝯſuetudi
ne nõ ſeruat̃. ¶ Inſup nota: ꝙ ſi ad ſoluꝫ
abbatẽ ptineat creatio monachoꝝ: eo de
functo nõ poterit nouus monach⁹ creari
alias poterit ſi creatio coꝝ ſimul ſpectet
ad vtrunqꝫ li.6. de regularib⁹. ſi ad ſoluꝫ.
multa alia de hac materia vide ſupra.li.i.
ti. de voto. ꝓcipue ar.6.7.7.

Equitur videre de.9.ſ. de apoſtaſia
religionis. cũ enĩꝫ ſit triplex apo
ſtaſia vt dictuꝫ eſt ſupra li.2.ti. de
apoſtatis.ſ. ꝑfidie inobediẽtie ⁊ irregula
ritatis. Dicendũ eſt h̃ tñ̃ de apoſtaſia ir-
regularitatis. Nã de apoſtaſia ꝑfidie ha-
bituꝫ ẽ ſupra li.2.ti. de apoſtatis. De apo
ſtaſia võ inobediẽtie dicet̃ ĩfra.in h̃ li.ti.
de obia. que debet̃ ꝓlatis a ſubditis in fi.
De apoſtaſia igit̃ irregularitatis viden
dũ eſt qđ ẽ: quibus modis fit: quomodo
punit̃: ⁊ de quibuſdã dubitatõnib⁹ circa
apoſtaſiã. Eſt igitur apoſtaſia irregulari
tatis vt habitũ eſt ſupra ibideꝫ ꝑ Ray. ⁊
Hoſ. qua quis a ſtatu religionis aſſum-
pte recedit: vt cum apoſtat clericus vl̃ re
ligioſus monachus vel ꝯuerſus di.50.c.
ſi. Fit aũt hĩ⁹ apoſtaſia multiplr̃ ꝑ Ray. ⁊

Hoſ. ꝑ tonſuraꝫ ⁊ coronã abijciendo ex
tra.c.c.i. 2º ſe ad negocia ſecłaria ꝯuertẽ
do. extra. de vi. ⁊ ho. cle. ex lr̃is. ¶ 3º vxo
rem ducendo.ſ. ſi in ſacris ſit q ꝯtrabit.
extra de cle. ꝯiu. ex pte. 4º religiõis ha
bitum abijciendo. extra c.ꝑ totũ. Puni
tur aũt apoſtaſia irregularitatis ꝑ hoſti.
qꝛ dum quiſ in ea ꝑſiſtit ab accuſatione
et teſtimonio repellit̃: ⁊ eſt infamis ipſo
iure.2.q.7.alieni. Nec ad dignitatẽ põt
ꝓmoueri vel eligi. Et cleric⁹ admonitus
ſi ſe non correxerit: eſt deponendus.21.q
4. ſine ornatu. Et caret ꝑuilegio clericali
extra.c.c.i. Et h̃ hꝫ locum ſi ꝯſtet de apo
ſtaſia. Sꝫ ⁊ ſiqs de hac fuerit grauit̃ ac
cuſatus deficiente ꝓbatione ad purgatõ
nem canonicam ꝑſtandã eſt eccleſiaſtica
cenſura cogend⁹ extra.c.tue. Ex quo aũt
de apoſtaſia ꝯſtiterit ⁊ ad habituꝫ male
dimiſſum reſumendũ: ſi minis vel blan
dicijs non poteſt induci: poteſt ſub graui
cuſtodia incarcerari: ita ꝙ reſeruet̃ vita
miſera ſibi. ⁊ ſic teneat̃ donec reſipiſcat.
extra.c.a nobis hec hoſti. Item cleric⁹ q
apoſtatauit a clericatu eſt excõicãd⁹ non
eſt tamẽ ipſo facto excõicat⁹. extra.c.tue.
Sed religioſus habitũ derelinquens eſt
ipſo iure excõicatus. extra ne cle. vel mo.
grauis. Et ad dignitatem vt dictũ eſt vel
ẽt ordinẽ ꝓmoueri nõ ꝑt. di.50.c. vlt. Et ſi
ſacꝝ ordinem i apoſtaſia receperit. ⁊ ſi ab
bati ſuo recõciliatus fuerit: ⁊ pñiaꝫ rece
perit ſine tamen diſpenſatõne pape mini
ſtrare non poteſt in ordine ſic recepto ex
c.c. vlti. Sec⁹ eſt ſi tranſiens ad religiõeꝫ
aliaꝫ ibidem in ꝑſbyterꝫ ordinetur. extra
de tem. or. ex pte vtꝝ võ cleric⁹ q ꝑmam
tñ tonſuram accepit: ⁊ eaꝫ dimiſit ipſam
portare cogi poſſit: ⁊ plr̃a alia de hac ma
teria vide ſupra in h̃.6.li.ti.i. ⁊ infra li.8.
c. de impedimento ordinis ¶ Deinde q̃
runt̃ aliqua de mõachis. Pone ꝙ aliqs
videat monaſteriuꝫ aliquod diſſolutum
ſplendide comedẽ: bona indumenta por
tare ⁊ ſilia: ⁊ cogitet apud ſe hanc regu-
lã bñ poſſum ſuſtinẽ: ⁊ ſic itrat ipꝫ demũ
facta inquiſitione monaſteriũ reformat̃:
⁊ omnes ad ſeruandam regulam cogit̃
cogitat ipſe: Nõ eodem curſu reſpondent
vltima ꝑmis: hanc auſteritatẽ non poſſuꝫ
ſeruare: ⁊ vult exire: nunquid poteſt. R.
ſm hoſti. aut fecit ꝓfeſſionem aut non: ſi
ſic nullatenus redire poterit ad ſeculum.
An autẽ ibi remanẽ cogat̃. diſtinguẽdũ

ē q̄a talis aut eſt iuriſperitus ⁊ tūc tenet̄ re
gulam tenere. q̄z videt̄ ſe obligaſſe ad il
lud q̄d ſciebat debere fieri. de iure nec de
bebat certiorari ex quo hoc ſciebat. e. x̄. de
elec. cū inter vniuerſas. Aut eſt ſimplex
⁊ ideota ⁊ tūc ſi fuit ei lecta ⁊ explanata
regula ante ꝓfeſſionē vel pꝰ ⁊ dixit ſe eā
ſeruaturꝫ tenetur ſeruare. Si v̄o dixit ꝙ
ſe obligare nolebat ad artiorem vitā du
cendam q̄ꝫ ibi duceretur tempore ſui in
greſſus tranſire poterit ad lariorez vitā
Si v̄o nihil dixit cogi poteſt ad remanen
dum ibi. Et imputet ſibiipſi ꝙ non plene
examinauit. nec ꝓdeſt ei etiam ſi dicat ſe
dolo ad h̄ inductum fuiſſe. Ratio eſt. q̄z
intelligitur melior fieri conditio eius e. x̄.
de ꝯuer. ꝯiu. dudū. ſ̄ Ray. Si v̄o profeſſi
onez non fecit ex quo per annum in reli
gione ſtetit tenet̄ ad faciendum eam. e. x̄.
de regu. ſtatuimus. quam ſi preſtare nolit
nihilominꝰ eſt cogendus. non tamen p̄ci
ſe ſꝫ etiam cauſatiue. ſ. ꝙ vel profeſſiōez
ibidem ab initio inſtitutā faciat ⁊ religio
nem ſeruet. vel locum exeat. In quo nec
defendit eum abuſus ꝯtrarius nec anno
ruz numerꝰ. Et ſic itelligi pōt illud. extra
de elec. cum cauſam que eſt inter. ⁊ de te
ſtamēt. c. i. Si v̄o in loco quē intrauit reli
gio ſeruabatur cogendus eſt p̄ciſe ad ꝓ
feſſionez faciendā per diſtrictōem regu
laris diſcipline. Et ſic intellige illud. c. ſta
tuimus. in quo nec fuga ꝓderit. e. x̄. de re
gula. c. fi. hec hoſti. vel dic ſ̄ Ray. ti. de vo
to indiſtincte ꝙ debet remanere quia do
lus alioꝝ vel ſimplicitas vouentis in ta
libus non excuſat vt dictum eſt. Quid ſi
omnes qui ſunt in illo monaſterio defici
ant ab obſeruātia religionis. R̄ꝰ ſ̄ hoſti.
tūc ele. vel mo. monendi ſūt vt ſeruēt eā
⁊ ſi ſunt incorrigibiles de monaſterio poſ
ſunt eici ⁊ alij alterꝰ ordinis ſunt itrodu
cendi p quos religio ſeruet̄. e. x̄. ne cle. vl̄
mo. relatū. Et ſi illi ſimilit̄ deficiant. tunc
locus mutata inſtitutione auc̄te ordina
rij pōt p clericos ſeculares retineri. ⁊ ſic
poteſt intelligi illud extra de reli. do. inter
q̄tuor. Quid ſiquis velit eſſe monachus
ſub cōditione. ſ. ꝙ ſibi liceat retinē ꝓpria
vel vſufructū aliq̄ꝝ rez. r̄ndet Rod. ti.
de voto. ꝙ talis ꝯtractus vel monachatꝰ
nō valꝫ. ſic̄ notat hugo. 19. q. 3. Nunc āt.
de ꝯſenſu tn̄ abbatis pōt aliquid ſibi ad
vſuz retinere in quo caſu totū erit mona
ſterij. ¶ Ad h̄ nota ſ̄m Inno. extra de cō

uer. ꝯiu. ſup. c. dudum. in fi. ꝙ ſi ingreſſo
diceret̄ vos debetis ꝓfiteri regulam bt̄i
Aug. ſed bene poteſtis comedere carnes
cū h̄ nec regl̄a nec vniuerſalis ꝯſtitutō ꝓ
hibeat. nec ex hoc aliquid ſibi imputari
poſſet niſi ſcandalum eſſet ⁊ tunc muta
ri in alium locum poſſet. Et ſ̄m hoſti. ibi
dem lꝫ ei in hoc caſu comedē carnes niſi
ꝯſtaret ei de ꝯſtitutione vl̄ ꝯſuetudie illiꝰ
monaſterij vel h̄ omnibꝰ notoriūz eēt po
ſtea addit idem Inno. Alij dicunt ꝙ ex
quo ſe ſubmittit obedientie alicuꝰ. non
obſtantibus huiuſmōi ꝓmiſſionibus. te
netur ſeruare regulam ⁊ ꝯſtitutōnes eiꝰ
12. q. i. non dicatis. Secus eſt ſi diceretur
ſibi vos debetis ꝓfiteri regulaꝫ beati be
nedicti. cum enim ſ̄m eam omnes cōiter
debeant a carnibus abſtinere imputanđ
eſt eius fatuitati. ſi crediderit ei qui ſibi
ꝑmittebat ꝙ ei liceret comedere carnes
⁊ idem dicit hoſti. ibidem. Nunquid is
qui reliquit ꝯſortiūz ſpirituale ad quod
tranſierat recuperare debet ſua bona q̄
ſecum ibidem attulerat. R̄ꝰ dicit hoſti. ti.
de cle. ꝯiu. ꝙ ſuper hoc diuerſi diuerſa di
xerunt. ipſe v̄o circa hoc diſtinguit. ſ. ꝙ ta
lis aut eſt ſecularis aut regularis. Si ſe
cularis indiſtincte dici poteſt ꝙ recuperat
ea vt innuit̄ aperte. extra de cle. ꝯiu. ꝙ
a te in fi. vel pōt dici ad ſaluandū opi. ꝙ
ſi bona tacite ſecuta ſunt tunc ſi extant. ⁊
eum tacite ſequūt̄ quia ſ̄ ala. h̄ donatio
videt̄ ꝯditōem tacitaꝫ habuiſſe. ſ. vt du
ret eo ibi pſeuerāte inſtar dotis. extra de
dote poſt diuorciū reſti. nuper. ⁊ c. donaꝰ
in fi. Et in hoc etiam caſu poteſt intelligi
illud extra de renū. ex tranſmiſſa. Si aūt
exꝓſſe ꝯtulit ſe ⁊ ſua ⁊ eſt pauper qui nō
hꝫ vnde viuat tunc etiam de benignitate
canonica ſine ꝯtradictione cuiuſcūq̄ꝫ re
cuperat ar. di. 86. non ſatis. ⁊ 12. q. 2. glia
epi. Et ſic pōt intelligi illud. c. ꝙ a te. Si
v̄o habet alias vnde ſuſtentari poſſit nō
recuperat ſicut ſi dediſſet ſine ſe. 12. q. 2. q
cunq̄ꝫ. ⁊ c. predia. niſi gratia fiat ſibi. Et
in his tribꝰ cāibꝰ intelligi pōt illud. c. ꝙ a
te. ⁊ c. ex tranſmiſſa. Et h̄ ſunt vera niſi
fuiſſet aliq̄ ꝯditio appoſita. extra de ꝯdi.
app. p tuas lr̄as. Nec ſufficēt niſi exꝓſſa
eēt. vt. C. de ꝯdi. ob. ca. ſi repetēdi. q̄z pſe
cta donatio nō reuocat̄. C. de dona. que
ſub mō. pſcām. Et h̄ intelligi pn̄t cum qs
intrat eccleſiā ſecularē tāq̄ꝫ ꝯuerſus. Nā
ſi tanq̄ꝫ canonicꝰ nō ſequerent̄ eū tacite

bona ſicut etiā tenet ↄſuetudo. Si autē
ſit regularis ⁊ exit ante ꝓfeſſionem recu
perat bona. extra de regula. Nec audit̃
ſi velit iteꝝ monaſteriū idē intrare ar.
in. c. ex trāſmiſſa. Si autē exit poſt ꝓfeſſio
nem ⁊ ſine lnia lꝫ intret aliud monaſteri
uꝫ res eius remanent monaſterio p̃. ⁊ im
patet ſibi q̄ ſine lnia recepit eum 2ᵒ Sic
intellige auc̃. de monachis. §. ſi vero relin
quēs. coll̃. i. Si autē exit cum licentia vel
iniuſt⁹ ex cauſa. tunc vſufruct⁹ reꝝ quas
ↄtulit monaſterio p̃mo debꝫ 2ᵒ monaſte
rio ad qḋ traſijt aſſignari q̄diu vixerit
ne ſit ei oneroſus. ſic intellige illud. 17. q. i.
Qui rapuerit. h̄ hoſti. Quid de mōacho
fugitiuo cui acquirit in fuga cōſtitutus.
rn̄det Hoſ. ⁊ hoſti. ti. de apoſtat. q̄ acqrit
mōaſterio ſuo ſicͭ ⁊ ſeruus dn̄o. 18. q. 2ᵃ.
abbates. Quid ſi abbas nolit recipe mo
nachū fugitiuū. qḋ tamē tenet̃ ſalua or
dinis diſciplina. vt habetur extra de reg.
c. ſi. Rn̄det hoſtie. ti. de infantib⁹. q̄ dicūt
doctores q̄ ſi ſic deceſſerit ⁊ aliqḋ lucrū
reliquerit monaſterio repetitio denegat̃
ar. extra de infantib⁹. c. vlt. qḋ amitti pōt
ſi tot⁹ ↄuentus in h̄ deliquit. Alias delictū
pſone redundare nō debꝫ in dānuꝫ ec
cleſie. 16. q. 6. ſi epm. aliter tn̄ ſoluitur ſm
alios de apoſtatis. Quid de his q̄ lucrat̃
monach⁹ de monaſterio expulſus. R̃ᵒ ſꝫ
Inno. extra de ꝑuile. ſup. c. cuꝫ olim. q̄ nl̃
li acquirit nec valet ↄtract⁹ cuꝫ ſit de mo
naſterio abſolutus. poſſet tamē dici q̄ ac
quirit epo a cui⁹ iuriſdict̃. non eſt abſolu
tus. hec Inno. Quid ſi monach⁹ ingredi
atur monaſteriū 2ᵐ cui monaſterio ce
dēt p̃ vl̃ 2ᵒ bona que ille vagationes tpe
acquiſiuit. R̃ᵒ ſm Hoſ. de apoſtat. ſi ſit i
greſſus monaſteriū 2ᵐ de lnia abbat̃ ſui
vel aucte iur̃ tunc cedēt monaſterio 2ᵒ.
16. q. 6. de lapſis. Si vo ſine licentia abba
tis ⁊ ſine aucte iuris. Et monaſteriū pri
mum euꝫ vagabunduꝫ vidit ⁊ neglexit
bona eius cedēt monaſterio 2ᵒ. ſicut ⁊ ſer
uus habit⁹ ꝓ derelicto nō acqrit dn̄o pri
mo. ſꝫ apphēdēti eū. ff. de ſtip. ſuo. q̄ ſer
uus. Si vo monaſteriū p̃mum nō negle
xit eum vagabundū. ſꝫ repetijt tūc ei⁹ bo
na cedent monaſterio p̃mo i. auc̃. de ſan.
epi. §. ſi monachuſ. Sꝫ nunqd monaſte
riuꝫ coget̃ recipere monachū fugitiuuꝫ
R̃ᵒ ſꝫ Hoſ. q̄ ſic. 27 q. i. ꝑuenit. niſi p̃mū
votū ſit de diſſolutōe ſuſpectuꝫ. tūc enim
detrudet̃ in monaſterio cautiori vel altio
ri cum bonis que attulerat p̃mo. 27. q. i.
ſiq̄ monachaꝝ. Non tamen illa bona ſͭ
danda monaſterio 2ᵒ niſi quo ad vſufru
ctuꝫ in vita tranſlati. 16ᵃ. q. 6. de lapſis. q̄
mortuo redibunt ad monaſteriuꝫ p̃muꝫ
ſm Hoſ. ⁊ ſm hoſti. vt dictum eſt ſupra.
Quid ſi monachus fugitiu⁹ in monaſte-
riū reductus habitū reſumere nolit. R̃ᵒ
ſm Hoſ. ſub graui custodia incarceret̃.
extra de apo. a nobis ¶ Ad h̄ nota ſ goſ.
q̄ ſi monachus vel monacha plurics de
liquerit abbas ei⁹ cogit̃ recipere euꝫ. 27
q. i. ꝑuenit. qḋ de ſeculari clerico nō ↄtin
git. di. 48. qm̄ multa. imo fugitiui in quo
libet. c. qḋ ſit de triennio in trienniuꝫ ext̃
de ſta. mo. in ſingul̃. ſunt inueſtigandi. Et
abbates coꝝ ſunt cogendi eos recipere
ſalua ordinis diſciplina. de quo habet̃ ext̃
de regula. c. vlt. Gregl. ſm glo. i. pnia eis
impoſita ſm q̄ requirit ⁊ p̃cipit ordinis
diſciplina illius regule. Et poſt ſubdit̃ in
d. c. q̄ſi receptioneꝫ taliuꝫ ordo regulariꝫ
nō patit̃ ꝓuideant vt apud ideꝫ mona
ſteriuꝫ in locis ↄpetentibus ſi ſine graui
ſcandalo fieri pōt maneant alioqn i alijs
domibus eiuſdeꝫ ordinis ad agendā ibi
pniaꝫ neccia vite talib⁹ miniſtrent̃. h̄ in p̃
dicto. c. Et ſꝫ glo. abbas p̃mi monaſterij
neceſſaria miniſtrabit. Et dicit ibi Inno.
i gl. q̄ tales etiā recipi poſſunt vt nō ſint
equales alijs monachis. ſed in ſeruitijs
Hoſti. etiā exponit qḋ dr̃ ibi in locis ↄpe
tentib⁹. i. ergaſtulis ſiue camerul̃ fortibuſ
tn̄ ne inde poſſint exire. Addit̃ etiā in fi.
d. c. q̄ſi hi⁹ fugitiui vel eiecti nō obedie
rint eos excōicent ⁊ tandiu faciāt a p̃la
tis excōicatos publice nūciari donec ad
coꝝ mandatū humilit̃ reuertant̃.

Equitur videre de. io. ſ. de religioſis
domibus. videndū eſt igit̃ q̄ ſint
domus religioſe cui⁹ aucte ſͭ cō
ſtituende cui ⁊ in qbus ſunt ſubiecte an
ad vſus ſeculares poſſint ↄuerti. ⁊ q̄ reli-
gio domo ↄſtructa debet aſſumi. Quis lo
cus dr̃ religioſus dictū eſt ſupra in h̄. li.
ti. de ſepulturis. Sꝫ h̄ ſ hoſti. dicit̃ dom⁹
religioſa domus ſacra vel pōt h̄ dici do-
mus religioſa cōiter vt includat loca re-
ligioſa ↄſecrata ⁊ non ↄſecrata vt hoſpi
talia ſ hoſti. ſm aūt Hoſ. domus religio-
ſe dicunt̃ oīa loca ad pios ⁊ religioſos
vſus deputata quocūqꝫ noīe cenſeāt̃ ext̃
c. de ſenodochijs. Sunt aūt dom⁹ religio
ſe ↄſtituēde aucte epi ſui. 16. q. i. Quicūꝫ

voluerit.ēt habet̃ de ↄſe.di.i.nemo. hoſpitalia tam̃ quilȝ facere pōt auc̃te ꝓpria ar.inſti.de rerū diui.§.religioſis.videtur tñ e x̃.c.ad hoc dicere ꝙ nemo ſiñ auc̃te epi taleȝ locum ↄſtruere poſſit. Et eſt verū ſm hoſti.ꝙ talis locus non reputatur religioſus quoad hoc vt intelligat̃ eſſe de corpore eccleſie niſi auctoritas epi interuenerit vel ab initio vel ex poſt facto. Quid de his qui faciunt hoſpitalia ⁊ mutant habitum ⁊ accipiūt ſignum certū ⁊ aliquā hoſpitalitateȝ exercent. vxores tñ habent ⁊ ꝓprium tenent. Nunquid tales ⁊ dom⁹ ille cenſent̃ religioſi ⁊ religioſe. ⁊ nunquid eccleſia debȝ tales tanq̄ perſonas eccleſiaſticas defendere. R° ſ hoſt.ti.de regula.tales aūt faciunt cum auc̃te epi ⁊ ſic debent defendi taȝ pſone q̄ dom⁹ ille q̄ intelligunt̃ religioſe e x̃.e.c.3.⁊.4. Nec obſtat ꝙ talis hȝ vxorem q̄ intelligit̃ caſte viuere.di.3i.nicēa.Sed ea mortua nō debȝ aliam duc̃. Nec ēt obſtat illud e x̃.e.c.fi.q̄ hec religio eſt approbata vt dr̃ in.c.de ſenodochijs.vel illud intelligit̃ q̄ñ fit ſine auctoritate epi. Nō obſtat etiam ꝙ ꝓprium hȝ quia illud poteſt habere rector rōne adminiſtratōis.extra de ſta.mo.monachi.§.qui non.g ſi quis in manu epi ꝓmiſerit caſte cuȝ vxore viuere ⁊ ea mortua aliaȝ non ducere ⁊ ꝓprio renuntiauerit ⁊ obiam promiſſerit vel in manib⁹ rectoris qui hoc hȝ forte ex ↄſuetudine vbi ſunt plures fratres i hoſpitali talis cēſetur religioſus nō tamē pōt ſpūalium adminiſtratiōem habere. Ad hoc nō ꝙ hoſpitalium gubernatio non debet ↄmitti laycis habentib⁹ filios vel vxores de quib⁹ viſimilit̃ poſſunt filios ꝓcreare li.7.de religio.do.q̄ ↄuenit. vbi etiā plra alia ad hoſpitalia ptinentia ſtatuuntur. Subiecte ſunt aūt tam domus q̄ eccleſie religioſe illi epo in cui⁹ dioceſi ↄſurgunt. vt dr̃ i.c.de ſenodochijs.niſi ſint munite ꝑuilegio.e x̃.c.ↄſtitutus. vel ꝑſcriptione. extra de ꝑſcrip.auditis.Sunt aūt eis ſubiecte ſm legem dioceſanam ⁊ ſm legē iuriſdictionis.vt dictū eſt ſupra ti.de ordinario.vtranq̄ tamē legeȝ eps remittere pōt extra.c.ↄſtitutus. dummō hoc faciat cū ↄſenſu capituli ſui e x̃ de dona. paſtoral̃. hec Hoſ. Quilibet ergo locus religioſus ſubeſt epo in cui⁹ dioceſi eſt ſitus.Et hoc eſt vūm ſm Hoſſ. quando eſt certum de terminis epiſcopatuuȝ ſi vero ſit incertū

ad nouos eſt terminos recurrenduȝ vel etiam ad terminos iuriſdictionis ſecularis ciuitatum. Sed ⁊ epiſcopus ille tuendus erit qui quolibet anno incolas ↄfirmauit.Et ſic intelligitur illud.extra.co.c.i.probantur autem termini per libros teſtes ⁊ famam.extra de proba.cum cām. Si vero nullatenus poſſit de limitib⁹ apparere forte lis ſortibus dirimetur. imo ſi ambo ſint epi ⁊ eiuſdem prouincie.archiepiſcop⁹ de hoc cognoſcere debet.ext̃ de fo.ↄpe.ſane.Et poſſit cui voluerit gratificare vel ſibi retinere.ar.extra de deci. qm̃.Si vero ſint diuerſaꝝ prouinciaruȝ idem facere poterit ꝑmas vel papa. hec hoſti.e.ti. Ad hoc nota ꝙ ſi abbas vel prior alicuius monaſterij ꝑter ↄſenſum fratrum ſuoꝝ ꝓmittat obedientiam epo loci ſi monaſterium ſit exemptum vel legitima ꝑſcriptione munituȝ non vendicatur eidem.extra.c.cum dilectus filius. h Hoſ. Non poſſunt autem religioſe dom⁹ ad ſeculares vſus ↄuerti extra.c.inter q̄ mor.locus tamen deputatus ſecularibus deputari pōt religioſis de ↄſenſu epi ⁊ ſecularium clericoꝝ quibus ꝓuidebit̃ in vita ſua.ſic loquit̃ extra de ecc.edi.ad audientiam ſ hoſti. Cōſtructa aūt domo debet aſſumi vna religio de approbat. ext̃ c. Inſuper nō ꝙ tā monachus q̄ abbas debet eſſe ↄtentus vno habitaculo. non enim debēt in diuerſ locis vocem vel locum querere vel habere. Nec debet vn⁹ abbas diuerſ monaſterijs preeſſe. extra co.c.vlti.

Sequitur videre de.ii.ſ.de capell̃ monachoꝝ vel aliaꝝ religionū .ſ.qd iuris monachi ⁊ alij religioſi hēant in eis. Circa qō ſic diſtingue ſ hoſti.e.ti.⁊ ti.de offi.or.ſ.ꝙ capelle ſiunt religioſoꝝ dupl̃r.ſ.edificatōe ⁊ donatōe ſi edificatōe monachi habēt tpalia ⁊ ſpūalia.e x̃.c.c.i.Si vō donatōne.aut donatio fcā eſt ab epo aut a patrono. ſi ab epo aut ſub certa forma aut cum oī iure aut ſimpl̃r.Si ab epo ſub certa forma tē nō hñt pl⁹ iuris in capella q̄ ↄtineat forma.ff.de pac.in traditōib⁹.Si cū oī iure tūc hñt ibi tpaliuȝ ⁊ ſpūaliū adminiſtratōem ꝑſbroꝝ inſtitutōem inueſtituraȝ. fidelitatē.obiam.correctōeȝ.⁊ quedā alia extra de maio.⁊ obe.is qui.ſic intelligit̃ ꝙ capelle ptinent ad religioſos pleno iure.16.q.2.§.fi. vnde non cogunt̃ in hoc

caſu pſbyteros epõ pñtare. vt patz a ſenſu
extra de pben. in lateranen. §. i. in pleno iu
re. ⁊ nihilominꝰ epõs eſt deſup niſi pꝛiuilegiuʒ
vel pſcriptio vl' ↄtraria ↄſuetudo obſtet
vnde ius ei remanet in oꝛdinatione. coꝛ
rectõne. viſitatione. iuriſdictõe. pcuratõ
ne. altariuʒ ↄſecratõe. cathedratico. ⁊ hꝰ
9. q. 3. p ſingulas. Si aũt epõs ↄtulit eam
ſimplicit' nullo adiecto ⁊ ipe in ea pcipie
bat certaʒ fructuũ portiõem videt' tantũ
illã ↄceſſiſſe. e x̃ de offi. paſtoꝛal. Si võ ni
hil pcipiebat videt' oĩs fructꝰ ↄceſſiſſe
vt dr̃ ibideʒ. Si aũt a patrono ↄfert' de
ↄſenſu epi vel ab epõ de ↄſenſu patroni
videt' vterqʒ qõ ſuum eſt dediſſe. vt pʒ
ibidem. donatio ãt eccleſie facta a patro
no ſine ↄſenſu epi non valʒ. ſi aũt ius pa
tronatꝰ ↄferret donatio teneret ſic intelli
ge illud extra de iure patrona. illõ. ⁊. c. nl'
lus. lʒ etiã donatio p epm facta iuſhi titu
lũ pſcribendi transferat. extra de iure pa
tro. cura. nõ tamẽ plenũ ius niſi ↄſenſus
ſui capituli intercedat extra de his que
fi. a pla. tua. Et in his caſibꝰ in quibꝰ nõ
pleno iure ptinet eccleſia ad monaſteriũ
hʒ monaſteriuʒ tpalia ⁊ repſentatõʒ pre
ſbyteri vicarij tñ qui non dʒ ab epõ reci
pi niſi p monachos ei portio ſufficiẽs aſſi
gnet' p ſe ⁊ hoſpitibꝰ recipiendis ⁊ iuri
bus epalibus pſoluẽdis. e x̃ de pben. de
monachis qõ ſi neglexerit facẽ epõs h fa
ciet ſuo iure. extra. de ſup. ne. ſicut.

¶ De pꝛiuilegijs ⁊ ↄſeruatoribus pꝛiuile
gioꝛum. ti. 48.

C Onſequenter poſt titulum de
religioſis ↄſiderandum eſt de
pꝛiuilegijs que ſolent ↄcedi reli
gioſis. Et pꝛ quid eſt pꝛiuilegiuʒ
⁊ vñ dicit'. 2° quot ſunt ſpẽs pꝛiuilegioꝝ
3° quis põt ↄcedẽ pꝛiuilegiũ. 4° cui dʒ
ↄcedi. 5° q̃nto tpe durabit. 6° qd pꝛiuile
gium operatur. 7° qualit' amittit'. 8°
de punitione hñtium pꝛiuilegium exẽptõ
nis. 9° de ↄſeruatoribꝰ pꝛiuilegioꝝ. Cir
ca pꝛimum ſciẽ ꝙ pꝛiuilegiũ ſm Hoſ. ẽ bñ
ficium vel ius pꝛiuatum ſ̃ hoſti. ↄ̃ ius cõe
indultũ. Non ẽ. n. pꝛiuilegiuʒ niſi aliquid
indulgeat ſpãle extra. eo. in his. plerũqʒ
tñ vt dicit hoſti. illud qõ de iure cõi ↄpe
tit indulget'. vt pʒ extra de pcur. q: i cau
ſis. ⁊ de iure iur. ↄſi chriſtus. § fi. lʒ tunc
debet exponi indulgẽmꝰ. i. indultuʒ eſſe
oſtendimꝰ. vel opat' q: magis ſolet time
ri qõ ſpãliter cauetur q̃ʒ qõ gnãliter in
dulget'. extra de here. ſi aduerſus. Dicit'
aũt pꝛiuilegiũ q̃ſi pꝛiuatum legium q: legẽ
tribuit pꝛiuatꝫ vel dicunt' pꝛiuilegia leges
pꝛiuatoꝝ q̃ſi pꝛiuatoꝛuʒ legia. i. a iure cõi
exceptoꝝ. vtpʒ di. 3. pꝛiuilegia

C Irca 2ᵐ ſciendũ ꝙ pꝛiuilegioꝛuʒ
aliud eſt gnãle aliud ſpãle gnãle
ſ̃ hoſti. ẽ qñ ↄtinet in ſe plures ar
ticulos vel qñ pluribus pſonis vel rõne
pluriũ pſonaꝝ vel reꝝ ↄcedit' l'qñ p ipʒ
gnãlis ptãs ↄcedit'. Spãle qñ vni pſone
vel vni loco vnus articulus ↄcedit'. Po
eſt ẽt dici ideʒ pꝛiuilegiũ gnãle ⁊ ſpãle di
uerſo reſpcũ vt dicat' gnãle reſpectu ſpe
cialioꝛis ⁊ ſpãle reſpectu gnãlioꝛis ⁊ hec
p ſe patent Item ſm hoſti. pꝛiuilegioꝝ qõ
dam eſt reale vt illud qõ eccleſie dignita
ti ciuitati vel alicui loco vel aliquibꝰ pſo
nis rõne loci vel cuiuſcũqʒ rei ↄceditur.
extra. e. cum olim. ⁊. c. ſe. Et tale pꝛiuilegiũ
eſt ppetuum ⁊ adheret rei niſi forte res
pimat' vel deſtruat'. Sic intellige illõ. 25
q. 2. c. i. ⁊ p totum. vel niſi in parte detra
hat' p aliud ſequens pꝛiuilegium. extra de
offi. oꝛ. duo ſil'. vel in totum ex cã reuoce
tur. 25. q. 2. ita nos. vl' ad mittat'. extra de
ſta. mo. recolentes. § i. Quoddã eſt ſingu
larit' pſonaꝝ vt illud qõ alicui vl' aliqbꝰ
pſonis certis ⁊ ꝓpꝛijs noibus exp̃ſſis per
ſonalit' ↄcedit'. extra de offi. le. volentes.
Et tale pſonã eiꝰ cui ↄcedit' non egredit'
etiaʒ ſi obtentu dignitatis ↄcedat' extra
de vſu pal. ad h. In quo etiam caſu ſi di
gnitatem aliam adipiſcat' pꝛiuilegio ↄceſ
ſo non vtitur. extra de poſtul. pla. bone. 2
§ fi. tale etiam ad ſucceſſoꝛem non tranſ
fert' niſi h expꝛimat' ſicut fit extra. e. li. pe.
c. i. q: cum pſona extinguit'. nec ad alios
extendit' extra de ↄceſ. pben. ↄſtitutus. ni
ſi in caſu ſpãli fauoꝛe legati ſedis aplice
aliud dicatur e x̃ de offi. dele. qm̃. § plt. ⁊
fi. Quoddã eſt cõiter pſonale vt illõ qõ
certis pſonis cõiter ex certis cauſis ⁊ in
articulis certis ↄcedit' noibus ꝓpꝛijs nõ
exp̃ſſis vnde põt poni exẽplum in mino
ribꝰ. 25. an. qui gaudẽt pꝛiuilegio reſtituti
in integrum. ff. de mino. l. i. p totuʒ. ſunt ẽt
de hac plr̃a alia exẽpla in coꝛpe vtriuſqʒ
iuris. Quoddaʒ eſt ſingularit' ⁊ cõit' coꝛ
poꝛale vt illud qõ alicui vniuerſitati coꝛ
poꝛi vel collegio ſic ↄceditur ꝙ quilibet
ſingularis de vniuerſitate poteſt cuʒ tali

ꝑuilegio ſingulariť ſe iuuare. ſicut pȝ eẋ
de ſen.ex.ↄtingit. Quoddā ē tñ cōiť cor
porale vt illud qđ ſic ↄuenit vniuerſita
ti ꝙ pōt ēt noie ei⁹ allegari. Et ꝗ ipa vni
uerſitas pōt ⁊ nō ei⁹ ſinguli ſe iuuare ſic
dr̄.iz.q.z.q manumittiť.ꝗ priuilegia cor
poralia dicunť h ea que ſť ↄceſſa vniuer
ſitatib⁹ corpalibus collegijs puta clerici
fratrib⁹ minoribus ꝑdicatoribus ⁊ ſimi
libus. Et tale ꝑuilegium cum collegio pe
rit. Nec ↄcedi pōt quouſqȝ collegium ſit
extra de exc.edi.ad audientiam.z. Item
ꝑuilegium aliud eſt ꝑpetuum aliud tem
porale vt pȝ ex ꝑdictis. Et qđ eſt ꝑpetuū
ad ſucceſſores tranſit extra de re.iuri. pri
uilegia. Item aliud eſt limitatuȝ quod.ſ.
terminos ſuos non trāſgreditur extra de
ſepul.c.i.ad ſi. Aliud indeterminatū.qđ
.ſ.ſp ⁊ vbiqȝ locū hȝ niſi aliquid detraba
tur. Conſiderať auteȝ limes ex quatuor
.ſ.ex pſona ex loco ſiue re ex cauſa ⁊ ex
tempore ſicut pȝ eẋ.c.dilecti. Quot autē
⁊ quales ſint ſpēs priuilegij non aliť ꝙ̄
ex lectōe apparebit.exť.c.porro.⁊ de fide
inſtru.c.i.⁊.c.trib⁹ ſequētib⁹. vbi ⁊ tenor
ꝓbibeť per teſtes.extra.c.cum olim. vel
ꝑ aliud inſtr̄m ibidem ſumptuȝ. vt extra
c.de fide inſtru.c.z.

CJrca z^m^ ſciendū ſm hoſti.ꝙ cō
cedere pōt ꝑuilegiū papa vel im
pator qui ſūt ſupra ius ⁊ iurib⁹
nō liganť. vt extra de ↄceſ.ꝑben.ꝓpoſuit.
⁊.C.de legi.⁊ ↄſti.digna. Et h pōt dñs pa
pa in ſpūalib⁹ impator in tpalibus regu
lariť lȝ ⁊ caſualr̄ papa quo ad tpalia.im
perator vō nunꝙ̄ ad ſpūalia. vt pȝ extra
q fi.ſint legi.pōt tñ imperator ꝑuilegiare
eccleſias ⁊ eccleſiaſticas pſonas. vt patȝ
extra de emunitate.pōt ēt ↄcedē ꝑuilegiū
epūs ⁊ ſuperiores eo. vt extra de cenſibus
cum venerabilis. dū tamen hoc faciat de
ſui capituli voluntate ſ Gof. vt extra.c.
cum oliȝ ꝓpter. Et breuiť quicunqȝ ⁊ in
qbus ⁊ quatenus pōt ↄſtitutōem facere
pōt ꝑuilegiuȝ ⁊ indulgentiā dare. Sȝ ⁊
maioritas.dignitas. ⁊ ꝑoritas tpis dant
ꝑuilegium.imo cōſuetudo inducit ꝑuile
gium ſiue legeȝ ꝑuataȝ.hec hoſti.

CJrca 4^m^ ſciendū ꝙ ꝑuilegiū po
teſt ↄcedi regulariť ſubdito non
alij. Et breuiť illi queȝ ↄſtitutio
ↄcedentiſ artare pōt ſȝ ⁊ aliqñ ei quē cō
ſtitutio cōcedentij nō artat ſȝ h eſt caſua
le. vt extra de diuor.gaudemus.⁊ de iudi
cijs.p totum.

CJrca 5^m^ .ſ.durationem ꝑuilegio
rū ſciendū ꝙ ſup hoc diuerſi do
ctores diuerſimode dixerunt ⁊
diſtinxerūt. Inť quos hoſti.i ſū.ti.de con
ſti.ſufficiētius diſtinguē videť.ſ.h modo
ꝑuilegiuȝ vel ius aliud puta reſcriptum
impetratuȝ ab aliquo ↄpetit ei aut circa
iudiciū aut circa factū. ſi circa iudicium
aut ad agendum aut ad excipiendū.ſi ꝑ
mō puta ad petendum decias quas mi
ꝙ̄ exegeras tanto tpe durat ꝙ̄to durat
actio ſup qua ꝑuilegium indulgeť.quia
non eſt vͥiſimile ꝑncipem velle nāȝ actio
nis ꝑ ꝑuilegiuȝ imutare. C.de in offi.teſt.
ſi qñ.⁊ extra d elec.ecc^a^.z.§.deiqȝ. Si āt
ad excipiendū aut eſt limitatū aut nō. ſi
ſic puta impetraui ne tenear meis credi
toribus vſqȝ ad qnqȝ annos ridere non
excedit limitē aſſignatuȝ. C.de ꝑci.impa.
offe.l.quotiens.⁊.l.reſcripta. Si vō non
ſit limitatū aut aliquid imputari pōt ex
cipienti puta neglia vel dolus aut nihil
ſi ſic puta ꝑpetuare potuit exceptionem
ſȝ h ex neglia vl' dolo nō fecē exceptionē
amittit.eẋ de reſcripti. ſi autē ⁊.c.ex pte.
Si nihil ⁊ null⁹ agat ↄ eū ꝑpetuo durat.
qꝛ ꝗ ſunt tpalia ad agendū ſť ꝑpetua ad
excipiēdū. C.de excep.ſi pactū. Si vō ali
qs agat ⁊ nō excipiat ſibi quo ad actuȝ
illū de ꝗ quæriť tñ ꝑiudicat.ff.de ꝓcura.
pomp.§.rati.⁊ eẋ de offi.or.dilect⁹ filius
.§.pit.⁊ vlti. ſaluo eo qđ ſeqť infra. vbi
dr̄ ſi aūt ad nō faciendū. Si vō aliquis
agat ↄ eū de iure illi⁹ rei ſup quā ꝑuile^m^
eſt ↄceſſuȝ ⁊ ipē ꝑ ꝑuilegiū excipiat ac il
lud in iudi° exhibeat ⁊ iudex ꝓnūciet ↄ
ipȝ ꝑuilegiū reprobaſſe vr̄ ipȝ. Si vō nō
exhibeat illud ꝑtextu ꝑuilegij de nouo re
pti nō dȝ ſnīa retractari.eẋ de ſentē.⁊ re
iu. ſiboꝛta.§.ſi. Et fit ꝑpetuū ꝑiudicium
niſi fuerit appellatū vt inuit ibidem. Si
vō ꝑuilegiū ſit circa factū aut ē impetra
tū ad faciendū aut ad nō faciendū ſi ad
faciendū tolliť decennio ff.de nundis.l.i.
Si aūt ad nō faciendū aut papa ſibi vel
alteri retinuit aliqd vel nihil. ſi aliquid
veniens ↄ ꝑuilegium nō ꝑiudicat lȝ ꝗte
nuſ ipi quē familiariť tāgit renūciare va
leat.ar.eẋ de arbitri.cū tpe. ſȝ ⁊ ↄ ius pa
pe ſpacio centū annoꝝ ꝑſcribiť.exť de ꝑ
ſcrip.ad audiētiā. Si āt nihl' aut ē ↄceſſū
i fauorē eccliaꝝ vl' pſonaꝝ. ſi eccliaꝝ tē
delictū pſone redūdare nō dȝ i dānū ecc

extra de inſti. cū veniſſent. ad fi. Sꝫ tñ ne
gligētia obeſt ⁊ iō eccl'ia amittit ꝓuilegiū
ſi ꝓlatꝰ tāto tp̄e ↄtrauenerit ꝙ ↄpleta ſit
ꝑſcriptio. 30. annorum. li. 6. c. ſi de terra. ⁊
c. accedentibus. Sꝫ obijcit̄ qꝛ ꝑſcriptio
ↄ eccleſiā debet eſſe. 40. annoꝝ. extra. c.
illud. Ad quod dicendū ꝙ priuilegiū
qḋ ↄtra ius cōe ↄcedit̄. citꝰ amittit̄ qꝛ
de facili ad ſuam naturā ⁊ ius ſibi ↄceſ
ſū reuertit̄. eẋ de cen. cū venerabilis ibi
nec intelligat̄ ⁊c. ⁊ in priuilegio pōt itelli
gi. eẋ de ꝑſcrip. ſcōꝝum. Si aūt fauore per
ſonarū tunc ↄtrario actu ⁊ vnico tollit̄
eẋ de ↄſti. cū acceſſiſſent. in fine. ⁊ de ꝓbē.
ꝓ illoꝝ nō obſtante ꝓſtatōe. eẋ de ↄſti.
cū. M. §. veꝝ. hec hoſti.

Circa 6m. ſ. ꝓuilegij opatōem ſci
endū ſm hoſti. ꝙ ꝓuilegiū opat̄
illud qḋ ſonat qḋ nō pōt ſciri ni
ſi p inſpectōem ⁊ fidē occultā. vt eẋ. c.
porro. qḋ eſt veꝝ niſi ↄtineat iniquitatē
apertā ⁊ niſi ſit obſcuꝝ ⁊ fieri nō poſſit in
terꝑtatio circa illum qui ↄceſſit qꝛ eiꝰ eſt
interꝑtari cuiꝰ ⁊ ↄdere ꝗ ꝗlibꝫ is ꝗ ↄceſ
ſit riderit negociū ſuſpēdet. extra de ſen.
ex. inꝉ alia. Debꝫ āt diligēꝉ attēdi tenor
ꝓuilegij extra. c. porro. tamē magis ē inſi
ſtendū intentioni ꝗꝫ vbis extra. eo. mar
chion. verūtamē ſi fieri pōt eſt latiſſime
interꝑtandū. extra de doñ. cum dilectus
ad finē. niſi ꝑiudicet alieno iuri qḋ tūc re
ducitur ad ius cōe ſi pōt fieri. extra de cō
ſuetu. cū dilectꝰ. §. penl. ⁊ fi. dum tamē ali
quid opet̄. alias. n. non eēt ꝓuilegiū. vt
extra. c. in his. Sꝫ cuiꝰ eſt interꝑtari pri
uilegiū. Rꝰ regularit̄ eiꝰ q ↄceſſit ipꝫ. ex
tra de ſen. ex. inꝉ alia. Reglārit̄ aūt tenē
ꝙ p priuilegiū ſiue indulgentiā iuri dio
ceſano nullū preiudiciū fieri intelligit̄ ni
ſi de ipo ſpāliter caueat̄. ar. extra de deci.
dudum. §. fi. extra. c. paſtoral. vbi cū pri
uilegio licentia epi requirit̄. Sꝫ ↄ. extra
c. in his. vbi lꝫ vti priuilegio ſine lnia epi
Sꝫ hiꝰ diuerſitatꝭ rō eſt qꝛ p priuilegiū
illud paſtoralis. tpaliter alicui. per illud
vero in his nulli ꝑiudicat̄. vt pꝫ intuen
ti. h hoſti. Item nota ꝙ priuilegium cen
ſuale aliqñ operat̄ exemptionē. vt cū
dicitur in priuilegio ꝙ preſtetur cenſus
ad iudicium percepte libertatis. Aliquā
do vero tantum ꝓteſtationem. vt cū ibi
dicitur ꝙ preſtetur cenſus ad indicium
percepte protectionis. vt extra eo. reperi
mus. Et per hoc vltimum dioceſano nul
lum ſit preiudicium. vt ibidē patet. hec
hoſti.

Circa 7m. ſ. de amiſſiōe priuilegij
ſciendum ꝙ priuilegium amitti
tur mltipliciꝉ. primo vnico actu
ↄtrario. 2o de decennio elapſo. 3o ſpa
cio 30. vel. 40. annorum. 4o tempore li
mitatiōis elapſo. 5o per ſententiā. Oēs
iſti modi ⁊ eorū probationes patent ex
dictis ſupra in ar. ſ. quāto tempore durat
priuilegium. 6o tollitur primū per 2m
faciens mentōnem exp̄ſſam de primo ex
tra de ꝑſcrip. veniens. ſꝫ Hoſ. Ad cuius
euidentiam maiorem ſciendum ꝙ ſm ꝗſ
dam nunquam priori preiudicatur niſi
poſterius de eo fecerit mentionem. ar. in
d. c. veniens. ⁊. 25. q. 2. inſtitutiones. ⁊ per
totum. Tamen ſm hoſtiē. ti. de preſcript.
ſpeciale derogat generali ſiue ſcriptura ꝓ
uilegij ſpecialis ſit poſterior. ar. extra de
fo. compe. dilecti. ſiue prior ar. extra de de
cimis. ex multiplici. in toto enim iure de
rogatur per ſpeciem generi. ff. de re. iuri. i
toto. ⁊. 25. q. i. §. vlt. v. oportet. vnde dicē
dum ſm hoſti. ꝙ aliquantulum per ſpeci
ale detrahitur generali licet de ipo non fa
ciat mentionem non tamen totaliter ab
ſorbetur. ar. extra. c. in his ⁊ de cen. quan
to. Quid enim ſi alicui abbati detur pri
uilegium generale vt vniuerſas decimas
alicuius parrochie percipiat ⁊ ab omni
bus exigat ⁊ in vſus ꝓprios ↄuertat. de
inde aliquis de eadem parrochia immu
nitatem impetret non facta mentione de
illo priuilegio. ar. ꝙ valet extra de deci. a
nobiſ. Quid ergo ſi per ſpeciale ius ledi
contingeret generale. Rꝰ ꝙ non valet ⁊
non tñ illa ratione quia mentionem nō
facit de generali ꝗꝫ ↄſiderata intentione
principis. C. de emaci. nec anus. Sed ſi
vtrunqꝫ ſit generale vel ſpeciale non va
lebit poſterius niſi de primo faciat men
tionem nec detrahet primo in toto vel in
parte. Sic intellige iura que alij indu
cunt indiſtincte. extra de preſcript. veni
ens. ⁊. 25. q. 2. inſtitutionis. ⁊ per totum.
Sed ⁊ hoc ſubdiſtinguo qꝛ refert vtrū
vtrūqꝫ ſit in corpore iuris clauſum ⁊ tūc
poſterius corrigit vel determinat primū
extra de decimis. ex parte. ⁊. c. nuper. vel
vnum ſit in corpore iuris ⁊ alteꝝ non ſit
⁊ tunc ſemper ei quod non eſt ita ꝑiudi
cabitur et ipſum non ꝑiudicabit quia po
ſteriꝰ pōt ius ꝑmū reuocare. C. de teſtis.

oīum.iō cū impetrat̄ ꝯ̄ priuilegiū ciſter
cieñ.ordinis de nō dandis decimis in coꝛ
poꝛe iuris clauſuꝫ.e.ꝭ de deci.ex parte.nō
requirit̄ ꝙ de ipō priuilegio fiat ibi men
tio ſꝫ ſufficit ꝙ ibi exp̄mat̄ ordo.e.ꝭ de re
ſcripti. cum ordinem. Sꝫ aliꝭ intelligunt
illud.c.ꝯtra tex.Sunt tamē caſus in qb⁹
non valet niſi fiat mentō de iure ꝯ̄ quod
impetrat̄ e.ꝭ de reſcrip. nonnulli. qō ſpe
cialit̄ intelligi pōt cū impetrat̄ ꝯ̄ ꝯciliuꝫ
vt in.c.nonnulli vel lataneñſe.e.ꝭ de ſta.
mo.c.pen.⁊ vlt. ❡ Idē dico de quolibet
iure in q̄ ſpāliter h̄ cauet̄. Idē qñ iuri oꝛ
do pu̇ertit̄ extra de reſcrip.cāꝫ que.⁊ qñ
iniquitatē ꝯtinet manifeſtaꝫ. vt extra.e
ti.c.z.ſꝫ ſc̄da iuſſio expectabit̄ ⁊ ei parē
bit̄ ſine alia mētione in auc̄. de man.p̄n.
.§.deinde.coll z. vbi v̇o p̄mum p̄uilegiū
eſt gnāle non clauſum in coꝛpoꝛe iuris.⁊
zᵐ eſt reſcriptum ⁊ ſpāle nunq̄ꝫ derogat̄
p̄imo.niſi de ipō fiat mentio.vt e.ꝭ de re
ſcrip.ꝯſtitutus.niſi rōne alic⁹ clauſule in
ſtar priuilegiꝭ obtinentꝭ maxie ſi p̄uileᵐ
ex nā ſua fuerit odioſum ſic intelligi pōt
extra de reſcrip.c.i. Itē p̄indicat vbi p̄ui
legiuꝫ eſt abbominabile.ar.extra de ſi.p̄ſ
byte.ex tua.⁊ de deci.tua.multomin⁹ dero
gabit gnāle reſcriptū p̄uilegio gnāli vel
ſpāli niſi de ipō faciat mentōeꝫ vbi vero
p̄uilegiū eſt poſteri⁹ ⁊ reſcriptū p̄us i im
petratōe ⁊ citatione nunq̄ꝫ derogat reſcri
pto niſi de ipō ⁊ actis occaſione eiuſdem
habitis fecerit mentōem.extra.e.c.penl̄.
ꝙ ſi citatio reſcripti non p̄ceſſerit p̄uileᵐ
impetratuꝫ ſufficit ꝙ in p̄ma citatōe alle
get̄.extra de reſcrip.olim.⁊ infra ꝯpeten
tem terminū oñdat̄ extra.e.c.cū olim eſſe
mus. Et h̄ niſi miſiſſet p̄uilegiat⁹ in frau
dem ad ſedē aplicam ex quo ſcinit reſcri
ptū ꝯtra ſe impetratuꝫ.ar.extra de reſcri.
ꝯſtitut⁹.ſi v̇o vtrunq̄ꝫ ſit reſcriptū ſꝫ vᵐ
ſpāle ⁊ alteꝝ gnāle ſp̄ derogabit̄ gnāli lꝫ
p̄oꝛi p ſpāle poſteri⁹.nec reqrit̄ ꝙ de illo
faciat mētōꝫ aliq̄ꝫ. extra de reſcrip.paſto
ral̄.§.qm̄. 7ᵒ priuilegiū amittit̄ p ꝯcedē
tis reuocatōeꝫ.ff.de in di.iudiciū ſoluit̄.
qō tñ facē nō decet ne incōſtātie vl̄ leui
tati aſcribat̄ qꝛ nemo dꝫ venire ꝯ̄ factū
ſuū.extra de cleri.ꝯiu.diuerſis.Ex cā tñ
decet ⁊ pōt ⁊ dꝫ fieri reuocatio vt qñ le
ſionē enoꝛmē incipit inferre aliꝭ.vñ ſi reli
gioſis ꝯcedat̄ p̄uileᵐ de nō dādis decis
ꝑꝑt̄ nimiā paup̄tateꝫ.deinuꝫ ſi tñ diten
tur poſſeſſionib⁹ ꝙ p̄rochie enoꝛmit̄ ledā
tur ⁊ ēt ipi ſi dent decimas de ſuis reddi
tib⁹ poſſunt ꝯmode ſuſtentari ceſſabit p̄
uilegiū.tñ ꝑpter ſcādaluꝫ.tñ ꝑꝑt̄ enoꝛmē
leſionē iuris p̄rochialis. tñ qꝛ cā priuile
giꝭ ceſſat. ſic itellige illud extra de deci.
ſuggeſtū.⁊.c.nuper. Item ſiquis nō ſuat
p̄uilegia ſup̄ioꝛis ꝯceſſa ſubditis eius.ſ.
nō ſeruātis p̄uilegiū merito decurtat̄.i.
reuocat̄.extra.c.dilecti. Itē ſi ꝯcedat̄ p̄
uilegiū alicui canonico ꝙ fructus p̄bēde
ſue in abſētia p̄cipere poſſit valet.Si tam̄
cōcedit̄ z.ᵒ ꝫᵒ ⁊ 4.ᵒ ⁊ ſic q̄ſi de ſingul̄ ita
ꝙ ecc̄ᵃ iam incipiat deſtitui ſeruitoꝛib⁹ ſi
ue ab vno ſiue a diuerꝭ ēt a ſede aplica
ſint talia p̄uilegia ip̄etrata debēt omnes
non obſtantib⁹ p̄uilegiꝭs ad ſeruitiū eccᵉ
reuocari.extra de cle.nō reſi.cū ad h̄.qō
tñ dixi de aplice ſedis indulgētiꝭs intelli
ge qñ hoc fit de mādato ſpāli.alias ꝯ̄.ex
tra de indi.cū veniſſent. Nā ſi ſup̄ioꝛ cō
firmauerit indulgentiā inferioꝛis nō puto
ꝙ inferioꝛ eā poſtea reuocari poſſit ſiñ cō
ſenſu ſup̄ioꝛis.ar.extra de re.do.ꝯſtitut⁹.
hec hoſti. 8.ᵒ tollit̄ p renūciatōeꝫ ꝑpriā
⁊ exp̄ſſam.extra de cenſi.nup.qō intelli
gas ſm̄ hoſti.quo ad ius tangens renū
ciantē tm̄.ſec⁹ eſt ſi tāgat papā vel aliū.
Item nec clericus pōt renūciare cuilibet
p̄uilegio ſuo.vt pꝫ extra de fo.ꝯpe.ſi dile
cti. 9.ᵒ amittit̄ p abuſuꝫ.i.p non vſuꝫ vl̄
p ꝯtrariū vſum puta aliquis eſt p̄uilegi
atus ne det decimas in quolibꝫ anno pe
tunt̄ ab eo ⁊ quolibꝫ anno dat talis me
ret̄ p̄uilegiū amittē qꝛ p̄miſſa ſibi abuti
tur ptāte.ii.q.z.p̄uilegiuꝫ. Neceſſe eſt tñ
ad h̄ ꝙ ꝯpleta ſit ꝯ̄ p̄uilegium p̄ſcriptio
zo.ann.extra.c.ſi de terra.imo v̄r ꝙ.40.
annoꝝ.extra.c.accedētib⁹.hec hoſti. Ad
h̄ nō ꝙ illi de quoꝝ exēptione nō ꝯſtat
vel q non fuerūt diu in poſſeſſiōe exēptō
nis tenēt̄ ep̄is oñdere illa p̄uilegia qui
bus dicit ſe eē exēptos in loco ſecreto vl̄
aliqb⁹ prudētib⁹ nō ſuſpectꝭ ad h̄ depu
tatis ab ep̄o qō ſi nō fecerint ⁊ ep̄i ꝯtra
tales vſi fuerint ſua iuriſdictꝭ. ꝯſeruato
res coꝝ nō p̄nt ꝑpter h̄ ipōs ep̄os graua
re.Etſi p̄ceſſus ꝯ̄ eos de facto fieret. nō
valeret.dꝫ aūt p̄uilegium exhiberi ad le
gendū integralit̄.li.6.c.cū pſone.in q̄ ap
probat̄ opi. Inno.⁊ reprobat̄ opi.hoſti.
Dicit.n.hoſti.ꝙ ſi tot⁹ tenoꝛ legeret̄ poſ
ſet eē occaſio litigandi. Inno.v̇o dicit ꝙ
totus dꝫ legi ne p̄cedentia vel ſequentia
artarent articulum.de quo contenditur.

Nec ex ſimplici lectura oziebaꝛ mā liti
gandi ſicut ex tranſcripto. hec Jo. an. i. c.
cū pſone. Sȝ quid ſi priuilegiuȝ alleget
vt oñdaꝛ ſȝ is cui oſtenditꝛ non acqeſcit
forte q2 eſt potētioz. Rndet hoſti. certe ñ
eſt ei imputādū. ff. ꝯmodati. ad eos. Nō
obſtante ſi dicaꝛ ꝙ nō fuit vſus ⁊ ꝙ fa
ctū eſt ꝯtrariū quō. n. vteꝛ ꝑuilegio niſi alle
gato ⁊ de ipō fidē facieꝰ certe ſi ita fecerit
ſibi iputari nō poterit niſi forte ſententia
ꝯ cuȝ ferreꝛ ⁊ nō appellaret e x̄ de ſen.
⁊ re iu. ſuborta. Sȝ q ꝯtrauenit ꝓpria te
meritate eſt ꝗuiter puniēdꝰ e x̄. c. dilecti.
quid ſi ille idē q ꝯceſſit ꝯtrauenerit. Rº
ſm hoſti. ſi ꝑuileᵐ ſemel tenuit amplius
reuocari nō pōt a concedente ſine pena
ſi faciat hoc ſine cauſa. ff. de re. iur. ꝯalij
vtꝫ aūt papa ⁊ quō papa ſit puniendus
ipē videat. 9. q. 3. alioꝫ. ⁊. c. ſe. de quo vi
de ſupra vbi ponitꝛ 7ꝰ modus amittēdi ꝑ
uilegiū. Quid ſi ꝑuilegiū pape corā ali
quo iudice allegaꝛ ⁊ oſtēditur. Obijcitꝛ
aūt ꝙ non habet vires nunquid de hac
qōne iudicare poterit iudex ordinarius
vl' etiaȝ delegatus. videtur ꝙ non extra
de iudi. cuȝ veniſſent. hoc autē ſic itelligi
debȝ ſm goſ. ⁊ hoſti. ſ. ꝙ quando diocela
nus agit ꝯ aliquā eccliaȝ iure cōi ⁊ eccᵃ
dicꝛ ſe exēptaȝ ⁊ dño pape imediate ſub
eſſe ⁊ ꝓducit ꝑuilegiū de tali priuilegio ñ
poterit iudicari niſi ꝑ papā. ⁊ ſi ꝑ aliuȝ fu
erit iudicatū nullū fiet ꝑiudiciuȝ dño pa
pe. vt pȝ e x̄ de in inte. reſti. cū veniſſet. et
e x̄ de ſen. ⁊ re iudi. ſuborta. ⁊ e x̄ de elec.
ꝯſtitutꝰ. tñ ⁊ ſi ſponte voluerit nō pōt pri
uilegiatꝰ ſine lnia pape renunciare ꝑuile
gijs vel indulgētijs libtatis q̄ monaſteri
uȝ vel eccliaȝ iudicāt ad ius ⁊ ꝓprietatē
romane eccleſie ptinē. vt e x̄ de arbi. cū tē
pore. vl' dici pōt ēt ſm eoſdē. ſ. goſ. ⁊ hoſt.
ꝙ vbi v̄ba ꝑuilegij ſīt ambigua ordina
riꝰ vel delegatꝰ de ipō iudicare ñ pōt Ille
eñi iterptari vl' delegare dȝ ꝑuilegiū qui
ꝯceſſit. vt extra. e. ti. vt ꝑuilegia. ⁊ ar. ex
tra de ſequeſ. ad h̄. ⁊ extra de ſen. ex. inter
alia. ꝗuis ⁊ legatꝰ iterptetꝛ reſcriptū pa
pe. vt e x̄ de poſtu. ꝓ. ad h̄. Ceteꝝ ſi v̄ba
fuerint clara ⁊ indubitata q̄ iudicāt ma
nifeſte eccleſiā fore exēptā iudex poterit
iudicare abſoluēdo. vel ſi v̄ba priuilegij
ſint ꝓtectōis ⁊ nō exēptōis poterit ꝯdē
nare. ut extra de priuilegijs recepimus.
Fateoz tñ ꝙ papa poterit poſtea ius ſuū
ꝓſeq ſi velit vt dic illa decretal. ſuborta i
fine. Et nō ꝙ niſi de priuilegio que v̄ba
illius ſunt inſpicienda. vt. e. ti. porro. ⁊. c.
recepimus. ſicut ⁊. c. que de his qui ex te
ſtamēto proficiſcunꝛ. vt. ff. de tranſac. de
his. Plus tamē mentem attendere debe
mus q̄ȝ verba. vt patet. i. q. i. in artioꝛi. ⁊
di. 28. ſedulo. Sed etiam dici poteſt ſm
hoſtien. ꝙ priuilegiatus abutitur priuile
gio quando male vtitur eo. ſ. quia vel fa
cit contra intentiōem concedentis. extra
de poſtu. ꝓ. gratū. vel quia viuit vita cōi
non priuata ꝓpter cuius obſeruantiam
erit priuilegiatus ⁊ tunc non poteſt priui
legium allegare. extra de ſta. mona. reco
lentes. § i. ⁊ de ver. ſigni. abbe. ad finem
vl' quia non ſunt contenti terminis ſuis
immo contra priuilegij ſui tenoꝛem exce
dunt puta quia eccleſias vl' decimas de
manu layci ſine conſenſu epi recipiunt l'
alia ſimilia faciunt.

CIrca. 8ᵐ ſ. punitioneȝ exempto
rum queritur. ſ. vtruȝ exemptus
ſi delinquat infra dioc alicuius
epiſcopi puniri poſſit ab illo epiſcopo. Rº
dixit Tan. ꝙ aut exemptus notoꝛie deli
quit ⁊ tunc puniri poteſt ꝑ ordinariuȝ. vt
extra. co. patentibus. ⁊. c. tuarum. Aut
occulte ⁊ tunc nō poteſt puniri niſi a pa
pa. 16. q. i. frater noſter. Et etiam expreſ
ſum videtur. extra de ſupp. ne. ſicut nob.
. § ſt. ⁊ de ſta. mo. in ſingulis. § . ordinen
tur. Sed certe ꝑ eadem iura que loquū
tur nedum in occultis ſed etiam in noto
rijs hec reſponſio reprobaꝛ. Johannes
autem diſtinguit quia aut exēptus delin
quit circa reȝ in qua eſt priuilegiatus ⁊
tunc puniri nō poteſt niſi per papam. pu
ta ſi male gerit ſe in officio ſuo religiōeȝ
male ſeruat bona monaſterij dilapidat.
Et hoc ideȝ ſatis innuiꝛ. extra de ſta. mo.
ea que. §. hec eadem. Aut circa rem non
exemptam vt exēptis ꝑiudicando ⁊ tūc
puniri pōt ꝑ ordinarium. extra. c. tuaruȝ
Et uideꝛ hec diſtinctio approbari ꝑ goſ.
⁊ ꝑ iura extra. c. cum capella. ⁊. c. q̄ſtum.
per confeſſionem. reprobaꝛ autem extra
c. patentibus vbi delinquitur in ipſa re ⁊
tamen puniꝛ eccleſiaſtice. extra. co. tuaꝝ.
. §. veꝝ. vbi delinquiꝛ circa rē priuilegia
tā. ſ. vt nūcioſ mittē poſſint ꝑ elēoſinis col
ligendis ⁊ tamen puniunꝛ. Sed forte di
ces ꝙ hoc ideo eſt quia preiudicaꝛ alijs
ſȝ h̄ miſſio non prodeſt. Naȝ ⁊ vbi epō vl'
iuri parrochiali ⁊ etiam reipu. paratur

ꝑiudicium hoc non lʒ ēt ſi ſit notoriū. vt
patʒ cx̄ de ſup.ne.ꝑ.c.z. Nam inſtitutio
⁊ deſtitutio pſbri de qua ibi dr̄ nō pōt eē
nō notoria.ar.cx̄ de elec.bone.z.§.i.⁊.z.
Sʒ dici pōt ſm hoſti. indiſtincte ꝙ exē-
pti non poſſunt puniri ꝑ inferiorem niſi
a papa ar.16.q.i.frater noſter.⁊ extra de
ſup.ne.ꝑ.ſicut nob.Et ne videat̄ caſſare
ſententias tantoꝝ doctoꝝ ſic diſtinguit.ſ.
ꝙ aut ꝯtinet̄ in priuilegio exempti exꝑſ
ſe ꝙ quātumcunqꝫ delinquat a nullo cit̄
ſedem apoſtolicam iudice puniatur vel
alia quecunqꝫ v̄ba ſimilia ideʒ expreſſe
innuentia.⁊ tunc eſt ſtandū priuilegio ſi
cut ſonat extra.c.porro.Sic intellige illō
extra de ſup.ne.ꝑ.c.z. Et eodē modo pñt
intelligi iura ſimilia. Aut hoc ibi nō con
tinet̄ expreſſe ⁊ tunc videt̄ ꝙ indiſticte
poſſit puniri niſi talis ſpālis dignitas tue
atur.ar.C.vbi qs de curiali.l.z.Sed ⁊ h̄
poteſt ſubdiſtingui qꝛ ⁊ſi hoc in priuile-
gio ſpāliter non ꝯtinet̄ ſʒ ſimplr̄ eximit̄
ſ.qꝛ dr̄ in priuilegio ꝙ preſtet cenſuʒ ad
ꝑcepte libertatis indiciū. vt extra.c.rece
pimus. tunc aut deliquit in re vl' circa rē
ꝑuilegiataʒ nō ꝑiudicando alijs aut ꝑiu-
dicando. Item aut notorie aut occulte.
Si circa reʒ priuilegiatā ſine preiudicio
ꝑuato alterius referendꝰ eſt pape.⁊ ſic
loquit̄ extra de ſta.mo.ca que.§.hec ea-
dem.⁊ ſic priuilegiatus remanet in liber
tate ꝑcepta vt innuūt v̄ba priuilegij. Et
ſm hoc etiam pōt intelligi. extra de ſup.
ne.ꝑ.c.z.qꝛ ſi eccleſie ille ſint exempte ꝗ
delinquit̄ in re ꝑuata nec epō cui nō ſub
ſunt eccleſie pōt aliquod ꝑiudicium ge-
nerari.Si āt alteri ꝑiudicat ⁊ notorie de
linquat corrigi pōt ꝑ cenſuraʒ eccleſiaſti
cā ꝙ male fecit. vt extra.c.patentibꝰ.⁊.c
tuaꝝ.§.veꝝ.⁊.§.vlti. v̄ſus finem.ſ. ꝑ ex
cōicationem ⁊ ſuſpenſionē officij ⁊ bene
ficij.vt ibi dicit ⁊ pʒ extra de v̄.ſigl. que
renti.qd ꝑ cenſuraʒ. Non tñ ꝑ depoſitio-
neʒ vel priuatōem beneficij. vt in.c.ea q̄.
.§.h̄ eadē.⁊ hoc ꝓpter ſcandalum alioꝝ
ex notorio delicto. vt ibidē.§.i.videt̄ eni
ꝑcepiſſe ꝑ priuilegiū libertatē nō peti im
punitatem.ar.extra de ꝯſue.c.fi.⁊ de pre-
ſcrip.c.fi. Si v̄o delinquat occulte vel ēt
manifeſte non tamē notorie citra ſedem
apoſtolicā nec examinari poterit nec pu-
niri. ⁊ ſic intellige illud.16.q.i.frater nr̄.
niſi forte teneat capellas exemptas rōne
quaꝝ ire teneat̄ ad ſynodū qꝛ puniri poſ-

ſet quo ad eas ſi nō faceret qđ debēt ext̄
c.ex ore.§.fi. Scdm hanc diſtinctionem
iura ſaluantur opiniones ad concordiaʒ
reducunt̄ ⁊ approbantur.hec Jo.an.li.6
c.volentes. Item ſm Hoſt.ſunt quidaʒ
qui tale priuilegium obtinent.ſ.vt nō poſ
ſint ſuſpendi interdici vel excōicari ab
aliquo epō vel archiepō quod priuilegium
ſi rōne loci conceſſum fuerit clerici delin
quentes in loco priuilegiato vel circa rē
priuilegiatam puniri ab ordinario non
poſſunt niſi notorium eſſet delictum in q̄
omne priuilegium ceſſat.extra.c.tua.ceſ
ſat autem auxilium iuris ꝯmunis.ſ.ap-
pellatio. vt extra de appella.cuʒ ſit roma
na.⁊.c.ꝑuenit.⁊.C.quorum appell. non
reci.l.z.Ceteruʒ ſi alia beneficia habeāt
vel alia loca in quibus vel circa que deli
quant priuilegium non habet locum. vt
extra.c.c.cum capella.⁊.c.quoniam per
confeſ.h̄ ſm Hoſ.tamē de hac vide ⁊ dic
vt diſtinctuʒ eſt ſupra ſm hoſti.⁊ Jo.an.
Item ſm Hoſ.⁊ hoſti. non omnis cēſua
lis romane eccleſie eſt exemptus. Nam
aliqñ ſoluit̄ cēſus ad indiciū libertat.ali
qñ ad indiciū ꝑcepte ꝓtectiōis. vt cx̄.c.
ti.ꝑcepimꝰ. Itē ꝑ innouatōeʒ ꝑuilegij ni
hil noui iuris acqrit̄ lʒ tñ vetꝰ ꝯſeruat̄
vt extra.c.ti.ex pte.i. Et lʒ h̄ ꝑ iploratōʒ
officij petat̄ ⁊ fiat ſi tñ ꝑs ꝯ̄dicat aduer-
ſa inouatio fieri ñ dʒ niſi cā ꝯ̄dictōis au
dita. vt cx̄ de ꝯfir.vti.vl' inuti.cū dilci.⁊
cx̄.c.cū clerici. Itē ꝓhibet̄ ꝑ obiam reli-
gioſis ne in ſmonibꝰ ſuis ꝑlatis eccliarū
detrahant aut laycos ab eccliaꝝ ſuarum
frequentia vel acceſſu detrahant ſeu indul
gētias ꝓnunciēt indiſcretas. Ne cū teſtis
interfuerint a teſtatōibꝰ debitis aut legat.
matricibꝰ eccleſiis faciendis detrahāt nec
reſtitutōes vl' legata vel debita aut male
ablata icerta ſibi aut alijs ſui ordis fribꝰ
vl' ꝯuētibꝰ in alioꝝ ꝑiudiciū fieri ſiū ero
gari ꝓcurēt nec ēt in caſibꝰ ſedi aplice aut
locoꝝ ordinarijs reſeruatis quēqꝫ abſol
uere aut pſonas eccleſiaſticas ꝑſertiʒ co
ram iudicibꝰ delegatis a ſede aplica ſuaʒ
ꝯ̄ eos iuſticiam ꝓſequētes vexare inde
bite ac ad loca plura ⁊ ꝑſertim multū re
mota ꝯuenire ꝑſumant. Siquid v̄o ꝯ̄ ꝑ
miſſa vel aliqđ premiſſoꝝ attentauerint
iaceāt ꝑ duos menſes in illis penis q̄.ſʒ
coꝝ ſtatuta ꝓ grauibꝰ culpis ſolēt iponi
ſup qbꝰ ſiñ māifeſta neceſſitate cū eis diſ
pēſari ñ pt. Ceteꝝ ꝑlati coꝝ niſi de his q̄

occaſione ꝑmiſſoꝝ exceſſuū ad eos quo
quomō ꝑuenerint eccleſiis vl' pſonis ec
cleſiaſticis dampnificati plene ſatiſfecerit
infra menſem poſtq̃ fuerint requiſiti co
ipo vſq̃ ad ſatiſfactōem debitam ſint ſuſ
penſi non obſtantibuſ premiſſis ſtatutis
aut quibuſcunq̃ ꝑuilegijs cuiuſcunq̃ te
noris exiſtāt.li.7.de priuil.religioſi. ⁊ ibi
dem ēt excōicant' religioſi in quibuſdaꝫ
alijs excedentes. vt habet' infra.li.7.ti.z
caſu.95.

Circa 9m qō eſt de conſeruatori
bus ſciendū ꝙ ꝯſeruatores ꝑui
legiorū ꝫ poſſunt defendere a ma
nifeſtis violentijs ⁊ iniurijs.li.6o.de offi.
dele.ſtatuim9.i.⁊.c.hac ꝯſtōe. que quidē
decretal' eſt expoſitio illius ꝑcedētis decre
talis.ſ.ſtatuimus.i.vn̄ tm̄ habent cogno
ſcere de manifeſtis. Et intellige ſm gl.io.
and.manifeſta illa que ſunt notoria ⁊ ita
patentia ꝙ nulla ꝓbabili tergiuerſatiōe
poſſunt celari. vt extra de coha.cle.c.vlt.
Sꝫ quid ſi neget' offenſa notoria. Reſ
pondet Jo.an.ꝙ ꝯſeruator hn̄ recipiet ꝓ
bationes an factum ſit notoriū. vt ſic vi
deat an iuriſdictio ſit ſua.extra de reſcri
pt. ſup lr̄is.alias eius officiū eſſꝫ inutile
Etſi factū notoriū inueniat ꝓcedat alias
deſiſtat. Et quod dictū eſt ꝙ pn̄t defendē
ab iniuria ſiue offenſa hoc pōt intelligi
ſm Jo.an.de ꝯmiſſa ⁊ etiaꝫ de ꝯmittēda
In ꝑma p diſtrictōem eccleſiaſticā cogē
do iniuriatores vt ſatiſfaciāt leſo in 2a p
hibendo p excōicatōem ⁊ punitiōem.li.
6.de ſen.ex.romana.§.caueant. Etſi non
poſſent iniuriam repellere p ſententiā ec
cleſie debēt ſm Ber.ſup.c.ſtatuimus. im
plorare brachiū ſeculare ſicut ⁊ iudices
alij.extra de offi.or.c.i.⁊.c.qm̄ in pleriſq̃
in fi. Ad qō ptās ſecularis tenet'. Alias
pōt eam excōicare cū hoc ſit acceſſoriuꝫ
ad officiuꝫ ꝯſeruatoris.23.q.5.adminiſtra
tores. Quid ſi ille q fecit maleficiū hn̄ cō
fitet' illud ſꝫ dicit illud nō eſſe notoriuꝫ
Rn̄det Inno.ſup.c.ſtatuimus. qꝛ tūc cō
ſeruator bene pōt ꝓcedere ꝯtra eum qa
vꝫ non ſit notoriū euidentia facti eſt tam̄
notorium per cōfeſſionem eius. vt extra
de coha.cle.⁊ mu.vr̄a. Quid ſi dicat ſe
illud iure feciſſe. Rn̄det Inno.ibideꝫ ꝙ
conſeruator recipiet ꝓbationes vtrinſq̃
partis quia non poſſꝫ aliter exequi iuriſ
dictōem ſibi cōmiſſam. Quid ſi ꝓbetur
per teſtes de aliquo ꝙ fecit maleficiuꝫ ſꝫ
non probetur ꝙ ſit notorium. Reſpōdet
Inno.ibideꝫ.ſ.ſuper.c.audiuimus.ꝙ nō
nocebit ei ꝓbatio talis. Et hoc ideo quia
conſeruator procedere non poteſt niſi cō
tra notorios qualis non eſt iſte. Item cō
ſeruatores non poſſunt exercere iudicia
lem indaginem.i.cognitionem ⁊ exami
nationem cauſe que eſt dubia ſ Jo.an.
vt in.c.ſtatuimus. Scōm tamē Inno.in
glo.ibidem vocare poſſunt eos qui dicū
tur moleſtatores ⁊ iniuriatores. Etſi vo
cati venerint interrogabuntur an ꝓpoſi
tas moleſtias ⁊ iniuriaſ irrogauerint. Et
ſi confeſſi fuerint ꝙ ſic procedent contra
eos quaſi contra malefactores. Si vero
negauerint ⁊ ex hoc facta ſit res dubia
non procedent. Etſi proceſſerint non va
lebit proceſſus tanquaꝫ excedens fines
mandati.ar.extra de rap.cuꝫ dilecta.niſi
forte a deo de facto vel de iure maleficiuꝫ
eſſet notorium ꝙ inficiationi non eēt lo
cus qꝛ tunc contra tales valeret ꝓceſſuſ
ex' de coha.ma.⁊.c.veſtra. Si āt vocati
fuerint ꝯtumaces tunc pro contumacia
poſſunt procedere contra eos. Sed ſi fer
rent ſententiam excōicationis vel aliam
contra eos ꝓ violentia vl' alio delicto nō
teneret niſi eſſet manifeſta vt ħ. vel niſi
prius ſententiaret' ꝙ ibi eſſet iniuria ma
nifeſta quia tunc etiaꝫ ſi non eſſet mani
feſta teneret ſn̄ia niſi appellaretur ab ea.
Item ſemp eos vocare debent q vident'
deliqſſe alias nō tēt qō fit ꝯ eos 2.q.i.c.i
niſi eēt ſn̄ia excōicatōis q̄ forte tenēt eti
nō ſeruato ordine ſed tanq̃ incerta ſine
difficultate eēt relaxāda imo ꝓlator ē pu
niend9.ex' de ſen.ex.ſacro. Sꝫ nec ꝯtra
hoſ valꝫ ſn̄ia niſi ſint māifeſti vt ħ ħ oīa
Inn.⁊ mlta ēt alia de hac mā ibidē. Iteꝫ
ſi ſe ſcient' itromiſerit de alijs q̃ de mani
feſtis iniurijs ⁊ violentijs aut ēt de his q̄
iudicialem exigunt indaginē ipo fcō per
annū ab officio ſit ſuſpēſi.li.6.de offi.dele.
hac ꝯſtōe. Et ill'ō qō agit nō valꝫ ⁊ ps
q̄ ħ ꝓcurauit ē excōicata nec pt abſolui
niſi ei quē ſic fatigauit idebite p̄ de expē
ſis ſatiſfaciat integre. vt in.c.ſtatuimus.
Itē ꝯſeruatores huiuſmōi ex' ciuitates
ſiue dioc. in qb9 fuerint deputati vl' alibi
q̃ i ciuitatib9 ſiue loci iſignib9 vbi poſſit
copia pitoꝝ hr̄i ꝯ q̄ſcūq̃ ꝓcedē aut ali
quos vltra dictā vnā a fin̄ dioc. coꝛidē
trahē n̄ pn̄t vices d'ꝫ ſuas ꝯmitt̄ citatō
b9 ⁊ ſn̄iaꝝ denūciatiōib9 q̃s p aliū valē.

exercere.nulli poſſunt ꝯmittere niſi hoc
ꝯpetat eis ex beneficio litterarū.ſed nec
tunc niſi infra ciuitates ſiue dioceſes in
quib⁹ reputati fuerint ⁊ perſonis tantū
de quib⁹ ſtatim ſubiungeť. Item ꝯſerua
tores eſſe nō poſſunt niſi epi ⁊ ſupra aut
abbates ſeu dignitates vel pſonat⁹ in ca
thedralibus vel collegiatis eccleſiis ha
bentes quia nullus pōt cōſeruatoris ſui
eſſe ꝯſeruator nec eti eius cui eſt ſubiect⁹
iuriſdictione eccleſiaſtica. vel temporali
exceptis regibus ⁊ reginis. Expirat aūt
officium quorūcunqꝫ ꝯſeruatorum quo
ad negocia nondū cepta p obitum ꝯce
dentis.⁊ hec oīa patēt in.c.hac ꝯſtitutōe

De interꝑtatione dubioꝝ.ti.49.

DEinde pōſt titulū de ꝑuilegijs
in quib⁹aliqñ ponunť aliqua
dubia que indigent aliqua in
terpretatōe ꝯſiderandū eſt de
interꝑtatione dubioꝝ. Et ꝑmo qualiť ſit
terꝑtandū. 2ᵒ. qs poſſit interꝑtari. 3ᵒ ꝙ
interpretatō poſſit artari vel extendi.
Circa ꝑmum ſic diſtingue ſ̄ hoſti. ſi que
rať de interꝑtatione reſcriptoꝝ vel priui
legioꝝ tunc magis eſt ſtandū intentioni
ſcribēt. ſi de ea appareat q̄ꝫ v̄bis ſcripti.
extra de reſcripti ſup l̄ris.in fi.⁊ de ꝑui.
q̄ꝫto . Et ſimiliť in teſtis mens teſtatoris
ē ꝑor ⁊ potentōr voce.ff.de ſepul.l.labeo
in fine. Si v̄o querať de verbis in iudiᵒ
habitis quo ad citatōem libellū ⁊ ꝑnciᵐ
iudicij.fit interꝑtatio ꝓ actore ⁊ ꝯtra re
ū.ff.de iudi.ſolen⁹.⁊ extra de ca.poſ.cū
eccleſia ſutrina.§.verꝫ quoniā in.q. In
meᵒ āt iudicij cogēd⁹ ē tā actor q̄ꝫ reus
vt certū ponat ⁊ rn̄deat ꝙ ſi incertum ſit
⁊ ad inſtātiā ptis aduerſe ⁊ ad ꝑceptū
iudicis h̄ declarare noluerit fit interꝑta⁹
ꝯ eū.ff.de ꝯfeſ.certū. R̄ᵒ.i. Alioqn ſi inť
rogat⁹ nō fuit nec ei iiunctū vt declaret
dubiū dꝫ fieri inťpretatio ꝓ eo q poſuit
vel rn̄diť ſiue ſit actor ſiue re⁹.ff.de iudi.
ſiqs intentione ambigua. In fine v̄o ē ꝓ
reo ⁊ ꝯ actorē interꝑtatō facienda.extra
de ꝓba.ex l̄ris. niſi cā ſit fauorabilis ex
pte actoris qꝛ tunc fieret interꝑtatio pro
eo.e x̄ de ſen.⁊ re iudi.c.fi. Si aūt quera
tur de v̄bis in ꝯtractib⁹ habitis aut ē cer
tū ꝙ nō ꝯſenſerūt.⁊ tunc nō valet quod
agiť extra de ꝯtrahē.emp.⁊ ven.in ven
ditiōib⁹. Aut dubitať vtrum ꝯſenſerint

⁊ tunc aut valet intellect⁹ ſ̄m partē vnā
tm̄ ⁊ tunc fit interꝑtatio ſ̄m illam vt res
magis valeat q̄ꝫ ut pereat.ff.de reb⁹ du
bijs.quotiens in actōnib⁹.⁊ extra de v̄b.
ſig. abbe.§.quod ꝯ fuerat.aut valet ſ̄m
intellectum vtriuſqꝫ ⁊ tunc eſt accipiendū
illud qđ eſt v̄iſimili⁹.ff.de v̄.ob.cum qui
Et qđ qñqꝫ ꝯſueuit accidere.28ᵃ.di.de ſi
racuſane.Et qđ magis ꝯuenit iuri.extra
de ꝯſue.cū dilectus.§.fi.vbi fit interpre
tatio ꝯ eum qui apertius potuit dicere le
gem.ff.de pactis.veterib⁹. Quid refert
vtꝝ qs ſit exemptus vel ꝑuilegiatus ꝙ
non poſſit excōicari vel interdici vel ſuſ
pendi. R̄ᵒ ſ̄m hoſti. ꝙ exempt⁹ non pōt
regulariť coram ordinario ꝯueniri.ꝑui
legiatus v̄o pōt q ⁊ſi non poteſt excōica
ri pōt tamen mulctari ⁊ amiſſionē poſſeſ
ſionis bonoꝝ ſuoꝝ pati.ar.e x̄ vt li.nō
ꝯteſta.tuc.qm̄ frequenť.§.fi. Et omnes
alias penas preter cenſuram eccleſiaſti
cam ꝯtra contumaces inductas poterit
formidare.

CIrca 2ᵐ ſciendum ꝙ v̄ba reſcri
ptoꝝ domini pape interꝑtať pa
pa.vt e x̄ de ſequeſ.c.i. Aliqñ inť
pretať et legat⁹.vt e x̄ de poſtul.c.i. Quis
aūt interꝑtari poſſit ꝑuilegia romane ec
cleſie dictū eſt i titulo ꝑcedenti.§.quid
ſit ꝑuilegium. De interꝑtatione v̄o iuris
eſt diſtinctio talis antiqua.ſ.ꝙ eſt interꝑ
tatio gn̄alis neceſſaria in ſcriptis redigē
da.vt interꝑtatō ꝑncipis.vt.C.de le.⁊ ſe.
9.l.ſi de interꝑtatione.⁊ extra de ꝯſue.cū
dilectus. Non gn̄alis ſed neceſſaria ⁊ in
ſcriptis redigenda.vt iterꝑtatio iudicis.
vt.ff.de le.⁊ ſe.9.l.non pn̄t.⁊.l.non vt ait.
Nec gn̄alis nec neceſſaria ſꝫ i ſcripti re
digēda.vt iterꝑtatio mgr̄i.vt.C.de ꝓfeſ.
l.i.li.12. Siūt et interꝑtatōes a iure qb⁹ ꝑ
oīa ſtandū ē.vt e x̄ de v̄.ſig.ꝑ totū.h̄ goff.
ti.de v̄.ſig.⁊ hoſti.ti. de reſcripti.

CIrca 3ᵐ ſciendū ꝙ interꝑtatō iu
ris ꝓrogať ſiue extēdiť qñ rōe
fauoris vt ſi indultū ſit retinē bn̄
ficia vacantia in ſua eccleſia ⁊ fruct⁹ eo
rū pcipe ac in ſolōnem debitoꝝ eiuſdem
ecc̄ᵉ ꝯuertē p iterꝑtatiōē extēdiť nomē
bn̄ficij ad ꝑbendas ⁊ bn̄ficia maiora.vt
e x̄ de v̄.ſig.talia nob. Itē v̄bū illud labo
res extēdiť ad oīa q̄ qdā relioſi ꝓꝑijs
māib⁹ ⁊ ſūptib⁹ excolūt.vt e x̄ de deci.ex
pte. Itē ꝑuileᵐ idultū de decis ñ ſoluēdis
extēdiť ꝑ iterꝑtatōē ad decias poſſeſſioᵐ

q̄ poſtmodū acquirunt᷑ vt extra de ꝑuil᷑.
q2 circa. Itē ꝑuilegiū ↄceſſuȝ de decimis
ꝑcipiendis extēdit᷑ p interp̄tationem ad
noualia. vt extra de deci. ex pte. Sic ēt p
interp̄tationeȝ extendim⁹ donationes. ut
extra de don. cū dilecti. vñ ſi imꝑator do-
nat donuȝ interp̄tamur cū oib⁹. iuribus
⁊ ꝑtinētijs ſuis eſſe datū. vt. C. de bo. va.
l. ſi qñ. li. io. Idem facim⁹ de teſtis ſimplr
rōe fauoris vñ ſi qs leget vina interpre-
tamur ⁊ vaſa viaria foꝛe legata. vt. ff. de
vi. tritico. ⁊ oleo. l. ſi tibi. §. ſi uinū. ff. de pe
nu legato. l. q penu v. §. lti. ⁊. l. nāq3. ⁊ qb⁹
legatl ⁊ q̄ maxia debent᷑. ff. de le. ȝ. l. qb⁹.
Non. n. in cām teſtōꝛuȝ ad diffinitōnem
vtiq3 eſt deſcendēdū cū plurimū abuſiue
loquant᷑ hoīes nec ꝓꝛijs noībus nec vo
cabulis vtant᷑. vt. ff. de le. ȝ. l. ar. §. cicius.
Ideoq3 cartaꝝ appell᷑ libꝛos intelligim⁹
eſſe legatos cū noſ teſtatoꝛis volūtas vr
geat. vt cū quis ſic dixerit. cartas meas
vniuerſas qui nihil aliud q̄ͣ libꝛos habe
bat. ſtudioſus ſtudioſo relinquens. vt. ff.
de le. ȝ. l. libꝛoꝝ. §. ꝙ tamē. Item ꝓrogat᷑
iuris interp̄tatio rōne gnāl itatis vt cum
quis obligat bona ſua etiā futura bona
intelligit᷑ obligare. vt. C. q̄ reſ. pig. oblig.
poſ. l. vlt Item cū quis fundum obligat
nihil excipiens ius patronatus qd̄ ecc͠
in fundo ſita obtinet obligare videt᷑. ext᷑
de iurepatro. ex litteris. ⁊ extra de ſent. et
re. iu. cum bertoldus. Aliqñ artat᷑ inter
p̄tatio iuris vt in ꝓcuratione exigēda ne
ſubiecti grauēt᷑. vt extra de cen. q̄ſto. Itē
artat᷑ vt exactōis ⁊ auaritie nota vitet᷑.
extra de cenſi. ex pte. Itē artat᷑ interp̄ta°
rōne odij. vt cuȝ decime layco ↄcedūt᷑ in
feudum qd̄ male fit. vt extra de his q̄ fi. a
p̄la. ſine cō. ca. cū in aplica. In hoc igitur
caſu occaſione determinatōis antique q̄
ſunt decime noualium vſurpāde cū i tali-
bus nō ſit extēdenda lnīa ſ3 poti⁹ reſtrin
genda. vt extra de deci. tua. Odia. n. p int᷑
p̄tatōem reſtringenda ſt᷑. vt p3. ff. de liber.
⁊ poſthu. l. cū qdā. ⁊ ext᷑ de ↄſan. ⁊ affi. cū
dilecto. Item artat᷑ uenditio p interp̄ta-
tioneȝ. vt nō videat᷑ emptū vel vēdituȝ
vl᷑ in vēditōe exceptū qd̄ venditōis tpe
nō extabat. vt. ff. de ↄtrahē. emp. ⁊ ven. l. i
lege. Et hoc ideo q2 in venditōe reſpicit᷑
tps ↄtractus. Itē in fauoꝛeȝ rei fit reſtri
ctio p interp̄tatōeȝ. Nā ſi qs legauit num
mos ⁊ neſcim⁹ de quib⁹ ſenſit tūc ſumit᷑
ↄiectura ex plurib⁹. ſpectat᷑. n. ↄſuetudo
patriſfamilias in ꝓuinc᷑. Deinde regionis
in qua teſtatoꝛ ↄuerſat⁹ eſt. ſ3 ⁊ menſ pa
triſfamilias ⁊ legatarij dignitas vel cha
ritas ⁊ neceſſitudo. Iteȝ ſummaꝝ q̄ p̄ce
dūt ⁊ ſequūt᷑ ſcripta ſcrutāda. vt. ff. de le. i
l. ſi ſeruus plurium. §. vlt. ꝙ ſi ſic. nec ex
his ↄiectura capi poſſit. tūc locū h3 quod
dicit᷑ nūmis indiſtincte legatis ex igno-
rantia debent᷑. ſi neq3 ex ↄſuetudine p̄rſ
famil᷑. neq3 ex regione in qua fuit nec ex
ↄtextu teſti poſſit appꝛobare. vt. ff. de le. ȝ
l. nūmis. Quod ideo ↄtingit quia cuȝ he
res damnatus ſit nūmos dare ⁊ aliud ñ
apparet in ptāte eius eſt quos velit dare
⁊ ſe liberare. vt. ff. de le. ȝ. l. q ↄcubinā. §. i

¶ Ut clerici uel monachi nō imiſceāt ſe
ſecularibus negocijs. ti. 50.

P Oſtea cuȝ dictum ſit ſupra de
his q̄ ↄpetūt clericis ⁊ mona
chis nunc dicendū eſt cōit᷑ de
his q̄ ꝓhibent᷑ eis. h aūt ſunt
negoͣ ſeclaria. Idō titul⁹ h pōit᷑ ne clici l᷑
monachi ſecularib⁹ negocijs ſe imiſceāt
videndum eſt g̃ p̄mo q̄ dicunt᷑ ſecularia
negocia. 2° que ē pena ſe i miſcentiū nego
cijs ſecularib⁹ inhoneſtis ⁊ ꝓhibitis. ȝ°
dicendū eſt in ſpāli de venatōe. Circa pri
mum ſciendū ꝙ ſm Hoſ. negocia ſecula-
ria dicunt᷑ tripl᷑r. vno° officia ⁊ ↄmercia.
q̄ fiunt ꝓ ſecularib⁹ reb⁹ acqrendis emē
dis vel diſtrahēdis. Et h ſunt ꝓhibita cle
ricis ⁊ mōachis. vt ext᷑. c. c. i. q2 int᷑ emē
tis ⁊ vēdētis ↄmerciū. difficile ē nō inter
uenire pctm̄. ut d᷑ de pe. di. 5. q̄litas. D᷑
ā negociū q̄ſi negās ociū ꝓꝛie vo i cau
ſis negociū i ↄmercijs negociatō locum
h3. vt extra de v̄. ſig. foꝛ⁹. §. ↄſtat. De his
igit᷑ officijs ⁊ ↄmercijs ſeclarib⁹ d᷑ clici
officia vel ↄmercia ſecularia nō exerce-
ant maxie inhōeſta. extra de vi. ⁊ ho. cle.
c. i. Nam honeſto artificio ſibi querē poſ
ſunt victum dummō nō deſint obſequijs
diuinis. vt p3 di. 91. clericus victuȝ. Mo
nachis etiā iuſtū negociū nō eſt interdcȝ
pꝛopter neceſſitateſ diuerſas. vnde in re
gula beati benedicti p̄cipit᷑ ꝓuideri per
quoꝛum manus negocia monaſterij ꝓcu
rentur. vt extra. co. c. i. Intellige etiam ſ3
hoſtien. ꝙ tam clerici ſeculares q̄3 religi
oſi poſſunt vilius emere ⁊ carius vende
re. dummodo non faciant hoc ex ꝓpoſito
vt ſi cellarari⁹ emit bladū vel aliqd aliō

ꝓ toto anno ⁊ ſupſit aliquid pōt illō ca
rius vendē q̄s emerit ⁊ de his q̄ magi ex
pediunt monaſterio ꝓuidē. ſec⁹ eſt ſi fac
ħ ex ꝓpoſito. ⁊ his dedit⁹ ſit q2 tūc ſi mo
nit⁹ legitime nō corrigat̄ ꝑdit ꝑuilegiū
clericale. ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. c. ſi. 2⁰ dicit̄
negocia ſecularia q̄ōnes que mouent̄ i
iudicio ſeculari. Et ħ ſimilr̄ interdicunt̄
clericis in maiorib⁹ ordinib⁹ ꝯſtitutis ēt
ſi bñficia eccleſiaſtica nō hēant q2 ep̄us
tenet̄ eis ꝓuidē, extra de p̄bē. ep̄s. i. cū ſꝫ
aplm. Itē ⁊ i minorib⁹ ordinib⁹ ꝯſtituti
ſi ſtipēdijs eccleſiaſticis ſuſtentent̄. niſi ꝑ
ſe ⁊ miſabilib⁹ ꝑſonis. vt ex̄ de poſtu. c. i.
vl̄ niſi ſuā vel ſuoꝝ iniuriam ꝓſequant̄
vt. 4. q. 6. oib⁹. ꝑnt ēt ⁊ debēt clerici ⁊ mo
nachi ſuſcipe tutelas miſerabiliū ꝑſonaꝝ
. ſ. ad mādatū ꝑlatoꝝ ſuoꝝ. di 86. ꝑuenit
Poſſunt etiā clerici iuriſdictī hn̄tes i ſub
ditī ventilare cauſas ⁊ iudicare int̄ eos
ex̄ de fo. ꝯpe. qō clerici. Pōt ēt iudex ec
cleſiaſtic⁹ qn̄ iudex ſecularis negligit iu
ſticiā facē ꝑ ſn̄iam excōicatōis cuꝫ ad te
nendam iuſticiā cogere. vel ei⁹ defectum
ſupplere. ꝯgnoſcendo. ſ. de cā nō tn̄ ſangui
nis. extra de fo. ꝯpe. licꝫ. 3⁰ dicunt̄ nego
cia ſecularia ꝓcurationes ꝑdioꝝ ſecula
rium ꝑſonaꝝ a quibus eſt clericis peni
tus abſtinēdū. vt extra. e. c. i. ⁊. 2. Poſſūt
tn̄ clerici vel monachi non ſuo noīe. ſꝫ vl̄
eccleſie vl̄ monaſterij predia laycoꝝ ad
firmas ꝯducē. vt extra. e. ſm̄. ⁊ hoc ſi ec
cleſia vl̄ monaſteriū ſufficiē⁴ ꝑdia nō hꝫ
aliter ſecus eſt. extra de decimis. dilecti.
Nota igit̄ ꝑ decret. extra. e. c. 2. ꝙ ep̄s de
nunciare dꝫ ꝑbyteris ⁊ clericis ſuis ne
fiant miniſtri laycoꝝ nec ꝓcuratores re
rū ipoꝝ. Etſi poſtea ꝯfecerint ⁊ occaſiōe
illi⁹ adminiſtratiōis. ꝓpter cām pecunia
riaꝫ deꝑhendant̄ in fraude indignū ē eiſ
ab eccleſia ſubueniri. ꝑ hoc auteꝫ quidā
intelligūt ꝙ tales ipo facto ꝑuati ſunt pri
uilegio clericali. Sed hunc intellectuꝫ re
probat her. ibi ⁊ Hoſ. ⁊ intelligunt dictā
decret. qn̄ taliter ꝯmonitus nō deſiſtit ⁊
iō excōicatur extra. e. ſꝫ nec ꝓcuratores
extra de vi. ⁊ ho. cle. ex lr̄iſ. vbi dicit̄ ꝙ ſi
clerici ab ep̄o ſuo 3⁰ moniti a ſecularib⁹
negocijs n̄ reſipuerint. ſꝫ ꝑmiſſis diuis
officijs talibus negociationib⁹ inſtiterint
dum ſe his implicant de ſuis facultatibuſ
ſtatutis ⁊ ꝯſuetudinibus pr̄ie ſubiaceāt
Et notat ibidem glo. ꝙ dicit ſuis. quia ꝓ
pter hoc facultatib⁹ eccleſie non fit ꝑiudi

ciū. quia delictum ꝑſone redundare non
debet in damnum eccleſie. 16. q. 6. ſi ep̄m.
Dicit etiam dum his ſe implicant quaſi
dicat ſi in his non ſe implicant ꝑuilegio
eccleſie gaudebunt in rebus ſuis ſicut in
rebus eccleſie. Res enim clericoꝝ ⁊ ec
cleſiaꝝ eodem ꝑuilegio gaudent. 12. q. 2.
eccleſiaꝝ. Si v̄o his ſe implicant ceſſat
ꝑuilegiuꝫ. ⁊ ita ꝑuilegium alicuius ſuſpē
ditur ad tempus ꝓpter delictum. 15. q. 6.
iuratoſ. ſimile dicitur extra de ſenten. ex.
ſacro. ħ no. in predicta glo. e. Scōꝫ hoſt.
autem predicta decretal̄. extra. e. c. 2. intel
ligitur quādo epiſcop⁹ publice denunciat
in ſynodo ne quiſ ſe intromittat de talib⁹
ſub pena ꝑuilegij clericalis. Et ꝙ certus
ſit quicunq ꝯtra eius ꝓhibitionem vene
rit non defendetur per ipſum. huiuſmodi
enim edicta loco trine monitionis ſucce
dunt. extra de ſenten. ex. a nobis. Si igit̄
quis clericus cōtrauenerit ipſo facto ſuo
tanq incorrigibiliter nudat ſe priuilegio
clericali. quia incidit in factuꝫ damnatū
. ff. de v̄bo. obli. ꝯtinuus. ⁊ extra de elect.
cum inter vniuerſas. Item clericis i ſa
cris ordinibus ꝯſtitutis debet tabelliona
tus officium interdici. extra. e. ſicut te. qō
intelligas in negocijs ſecularibus vt do
cet hec rubrica ſub qua ponitur. Quid ſi
nihilomin⁹ conficiat clericus huiuſmodi
inſtrumentum. R⁰ ſm̄ hoſti. ſi publice ⁊
ſolēniter ſit iterdictū. credo ꝙ nō valeat
Et talis ꝯficiendo ꝓpt̄ inobiam mortalr̄
peccat. ar. di. 10. index. ⁊ ex̄ de dolo ⁊ ꝯtu.
v̄itatis. ad finem. Si autem in occulto nꝫ
v̄enientes ad eum decipiantur qui cauſa
re poſſunt alias ignorātiam. ex̄ de ſimo.
qm̄ ſimoniaca. ad finē. Sed nunquid in
ſpiritualib⁹ pōt facere inſtr̄m. R⁰ ꝑ hoſt.
ꝙ ſic niſi a layco ſit ꝯſtitut⁹ tabellio. ar.
ex̄ de iudicijs decernim⁹. cum. n. ꝓhibet̄
ꝑncipale ⁊ acceſſoriuꝫ extra de iudicijs.
q̄sto. Quid ḡ fiet in eccleſiaſtic. R⁰ ſm̄
hoſti. ꝙ ep̄s pōt ꝯſtituere tabellionē ꝑ to
tā ſuā dioc. cui cura oiuꝫ eſt ꝯmiſſa. 10. q.
i. regēda. Nō tn̄ ħ poterit demādare. ar. ff.
de tuto. ⁊ cur. datī ab his. nec mādāte. Et
tn̄ auctē mgr̄i curie tabellio ꝑt ex cā via
⁊ ne cā aliū ſibi ꝯſtituē q ꝯpleat qō ipe
nō ꝑt ꝯplē i auc̄. de tabelliōib⁹. §. pe. ⁊ fi.
⁊ ſi ſic fecēit vocabr̄ tal̄ ad ſcribēdū acta
fori eccliaſtici al̄ due honeſte p⁹ ſurroga
buntur vbi tabellio non habet̄ extra de
ꝓba. qm̄ ꝯ falſaꝫ. Et ſic intelligo ꝙ clic⁹

pōt eſſe notari⁹ epi. ⁊.ſ.in.c.ↄtra falſam
tal' tamē non h3 ptātem extra dioc. ↄſti
tuentꝭ eā.ff.de iuriſdic.o.iudi.l.fi. Jn tm̄
q̄ extendi pōt notarij executio: q̄ſtum in
ſtituentis iuriſdic. vn̄ ↄſtitut⁹ a papa ge
neraliter ↄficiet inſtrumētu3.9.q.3.cūcta
p mundū.⁊.c.p pncipale3. Poteſt ēt dici
q̄ exquo qs eſt ſimplr tabellio ↄſtitutus
ab eo q̄ h3 hanc ptātem. vbiq3 pōt ↄficē
inſtr̄m.quod cōprobatur in lōbardia de
ſcabinis ⁊ cancellarijs.li.fi.l.z. Si aute3
dicat ei do tibi ptātem faciendi inſtrumē
ta intra talē dioc. vel puinciam non pōt
exercere poſit⁹ extra illā.hec hoſti ¶ Nō
etiam q̄ pnceps ſecularis dare non pōt
auctoritatē ↄficiendi inſtrumentū in ſpi
ritualibus.l3 ſecus a ↄtrario quo ad pn
cipe3 eccleſiaſticu3 cenſeat ¶ Ad hoc ac
cedit quod notatur infra.li.8⁰.ti.de filijs.
ar.4.vn̄ l3 ↄcedi poſſit q̄ notari⁹ eccleſia
ſtic⁹ ↄficē poſſit inſtrumenta in tpalibus
nō tamē notari⁹ laycus pōt facere inſtra i
ſpūalibus. Aliqui tm̄ dicunt q̄ ↄſtitutus
in ſpūalibus tm̄ nullam h3 ptātem in tē
poralibus.nō o3 q̄ notarius eccleſiaſticus
inſtr̄m facere in ſecularib⁹.nec ſecularis
in eccleſiaſticis: q2 ↄuerſatio iſtoꝝ d3 eē
ſecreta ⁊ diſcreta.z.q.7.laycoſ.vn̄ ſi layc⁹
ſcribat noīa ſingloꝝ i electōib⁹ hoc ipſo
electio reprobat̄.extra de elec.maſſana.h
hoſti.Quāuis aūt clerici poſſint eſſe in fo
ro eccleſiaſtico notarij. Jn curijs tm̄ pnci
pum phibet̄ eis ne etiā ſint ſcriptores.
extra.c.ſniam.§ nec qcq3.q̄ ſi i crīalib⁹
ſnia3 ſāguīs ſcripſerit l' dictauerit irregu
laritatē icurrūt.vt p3 ibide3.⁊ p totū. Jn
ſumma nō q̄ ſſ plura alia negocia ſecu
laria pter pdicta q̄ ſunt clericis phibita
vt extra.c.c.i.⁊ breuit' ſm̄ hoſti.oīa nego
cia ſecularia ſunt clericꝭ phibita. Nec p
hibent̄ ↄceſſa.cū in rubrica extra.c.phi
bendo tradat̄ gnālis regula ſic ⁊ multo
magis laycis ſſ oīa ſpūalia interdicta.

S Equit' vidē de z⁰ ſ.de pena imi
ſcentiū ſe ſecularib⁹ negocijs in
honeſtis ⁊ phibitis. Circa quod
ſciendū q̄ tales puniunt̄ vt indigni fiāt
delatione tonſure.e x̄ de cleri.ↄiu. Johes.
vt fiant a miſterio eccliaſtico alieni. ſi fu
erint pcuratores laycoꝝ.e x̄.c. ſ3 nec p
curatores. Et excōicent̄ e x̄.c.ſ ſtatuta.⁊
c.clericis. Nec ſubueniat̄ eis ab eccleſia
e x̄.c.ſacerdotibus. vt irregularitatē icur
rāt.ſi ſniam ſanguinis dictēt vel in loco i
quo exerceat̄ inſſint.e x̄.c.ſnia3.vnde ſi
mercimonia exerceāt ſicē layci ⁊ z⁰ moni
ti nō deſtiterint puilegiū clericale de imu
nitate pr̄imonij amittāt.e x̄ de vi.⁊ ho.cle
c.fi. Et ſ Ray.debet talibus iiungi in foro
pniali.q̄ quicqd ↄ formam pdictam fue
runt lucrati paupibus largiant̄.14.q.5.
qui habetis. Hoc tamē credit Hoſ.eē de
rū de ↄſilio non de neceſſitate maxime ſi
hi⁹ perſone indigeant vel hi⁹ erogatione
grauent̄. Etſi tanq3 layci incedant exuē
tur omni puilegio.e x̄ de ſen.ex.ↄtingit in
audientia.vt tabellionatus offi^m exercen
tib⁹ ↄtra interdictu3.exquo ſunt in ſacris
ordinibus beneficia eccleſiaſtica ſubtra
hāt̄.e x̄.c.ſic te.⁊ ſm̄ Jnno. ibide3.i glo.
ſec⁹ eſt de his qui nō ſunt in ſacris. Si tm̄
⁊ illi q̄ ſſ i ſacris inſtra ↄficerēt.anq3 eis
interdiceret̄ tenerēt.alit' nō. Ray.tm̄ dicit
q̄ ēt hi q̄ ſſ in nō ſacris. ſi hn̄t beneficia
ſufficientia cogi debēt hoc offi^m dimittē.
p ſubtractōe3 bnficij.vt religioſi diſſoluti
remoueant̄ ⁊ alij itroducant̄ vt habitū
ē.ſ.vt religioſi audiētes leges l' phyſicam
niſi.j.duoꝝ mēſiu3 ſpaciū ad clauſtrū re
dierit ſicē excōicati ab oib⁹ euitēt̄. Et i nl'
la cā ſi pcinciū pſtare voluerit audiant̄
Et i choro.mēſa.⁊.c.vltī fratꝝ exiſtant.
et niſi forte ex mia ſedis aplice ſpe3 toti⁹
motōis amittāt e x̄.c.nō magne. S3 ho
dic i h cāu ipo iure religioſi ſſ excōicati.
e x̄.c.c.fi.§.i. Et h phibi⁰ extēdit̄ ad pre
ſbros ⁊ clicos pſonat⁹ hn̄tes.de q̄ vide.j
i.7.li.ti.z.⁊ caſu 9.

S Equtur vidē de.z.ſ.de venatione.
Circa qđ ſciendū q̄ triplex ē ve
natio.ſ.oppreſſiua hoīu3 ⁊ h ē ſp
illicita de q̄ dr' gene.io.cepit nemroth eſſe
robuſt⁹ venator corā dn̄o.i.hoīu3 extin
ctor ⁊ oppreſſor.vt p3 di.6.§.is ita. Are
naria.ſ.q̄ fit in arena.vt cū qs locat opaſ
ſuas vt pugn3 i arena cū beſtia dētata.ſe
cus ē de māſueta hāc q̄ exerc3 graui' pec
cat niſi cā gr̄a virtū expiēdaꝝ exerceat.
de hac loqr' di.86.q̄ venatorib⁹ cu3 dno
bus.c.ſe. Saltuoſa q̄ fit in ſiluis ⁊ ſaltib⁹
⁊ hec ē oībus intēdicta ſi fiat eo tpe q̄ de
bēt hoīes eē in eccleſia ⁊ orare ſiue ſint
clici ſiue layci di.86.an putatis.⁊ de ↄſe.
di.z.irreligioſa.⁊ di.5 ieiunia. Et ſic ē illi
cita non tm̄ in ieiunijs ſ3 ēt in dieb⁹ feſti
uis qb⁹ hoīes ad eccliā3 debēt vēire niſi
forte necītate famis igruente ar. e x̄ de fe
rijs.l3. Jdē ſi apri vel vrſi vl alie fere vl'

beſtie ſegetes vel etiam vineas clericorū vel etiā monachorū venirent vaſtare.ar. C. de ferijs.l.2.7 extra de re.iuri. q nō eſt licitū. Alijs autem diebus eſt licita laycis p carnibus 7 pellibus habendis: aliter non ſm Ray.7 Hoſ. qui etiam de ipſa venatione decimas iubent dare.16ª.q.i.quicunq3.i.7 extra de decimis.non eſt in poteſtate.§.i. Sed nonne ſerui dñis obedire tenent. Rñdet Roſ.q tenent in licitis: ſi i illicitis puta 9 illud pmū qrite regnū dei.i.eccleſiam: quod ſemp fieri deb3 in mane.vt notat Hugo.di.86. Si autē ad venationez licitaz cogant a dominis nō peccant mortalit:niſi incipiat placere eiſ 7 vti in voluptatem.ſ.tantam:q dimittē nollent etiam:ſi 9tra dei preceptum eſſet. Clericis vō 7 mōachis eſt licita nccītate ecc vrgente: vt dictum eſt ſupra de laycis. Poſſunt etiam interdum clerici venari cauſa vtilitatis:vel recreationis ad incitandum forte appetitum vel calorez naturalem:cum retibus laqueis:7 canibus cum ſilentio tñ 7 modeſtia:etiaz ſi epiſcopi ſint vel alij plati. Ita tamen q non pficiſcant cum canibus 7 auibus:qñ debent viſitare vel pdicare. vt extra de cenſi.cu3 apoſtolus.§.archidiaconi. ſic intellige illud extra ne cle. vel mo.c.i.v.canes vel aues. Nec obſtat ſ3 hoſti.ſ3 9cordat illud di.34.c.i.p quod capitulum dicunt aliqui venationem epis omnino phiberi:q2 non dicitur ibi: q ille epus eſſet tñ venator:ſed incōtinens:7 q circa epiſcopalia deſidioſus erat 7 negligens : nec de ſpiritualibus in aliquo curabat:vt apparet ibi in illa grauitate morum 2c.7 ſic eccleſia ſub eius regimine periclitabat: vt apte colligitur extra.c.lectōne. Sed nec obſtat illud extra.e.c.i.7.2.q2 non magis ibi venatio phibet epis:q alijs dei ſuis ſalua pena:de qua dicetur infra. Illicita tñ eſt venatio clericis:ſi mētem nimis apponant in venatione : ita q eccleſia inde detrimentū patiat in temporalib9 vel ſpiritualib9 vel habeat aliqd onus: vt probat extra.e.c.i.7.2.7 extra ne cle. vl mo.c.i. Religioſis vō ſ3 aliquos eſt venatio illicita omni tempore.S3 dicendū vt dc3 eſt ſupra:q eſt licita eis neceſſitate vrgēte:dū tñ hoc faciant 9petēti tpe: puta ſi redditus eoz ſunt in venatione cuniculorum:vel aliarum ferarum icluſaz:vt i partibus gallie.Et familia eoru3 non ſufficiat hoc facere.hec hoſtiē. Sed quare phibet venatio non aūt piſcatio. R. q venatio fit cum clamore: piſcatio aūt nō Et iterum in venatione eſt maior delectatio:q in piſcatōe ſm Ray.7 Hoſt. Pena clerici venatoris eſt:ſi ſit epus tribus menſibus a 9munione.ſi preſbr duobus ſi diaconus ab omni officio ſuſpendatur Et attende q ibi non punit diacon9 magis q epus vel preſbyter ſicut forſan alicui videt:ſed potius minus punit:quia cum tempus non pfigatur iudex poterit eum reſtituere infra duos vel tres dies vl qñ placuerit: ſed epo 7 preſbytero certū tempus ſtatuit. Et quod dictu3 eſt de diacono intelligendū eſt etiam de ſubdiacono:q2 eodem puilegio gaudet.extra de eta.7 qua.a multis. Alij aūt inferiores ſunt arbitrarie puniendi cu3 nulla certa pena eiſ imponat. vt extra de officio dele. de cauſis.omnibus tamen prius eſt 9namonitio facienda. vt.12.q.2.indigne.hec hoſti.

De diſpenſatione ti.51.

Viſo de his que clericis 7 monachis phibentur : quia frequent in vetitum homo labit:ac p hoc indiget diſpēſatōe. Viō dō ē de ipſa diſpēſatōe.Et p qd eſt diſpenſatio. 2° quot ſt ſpēs ei9.3° qs pt diſpēſare.4° qūo d3 fieri diſpēſatō.5° qs ē effect9 ei9. Circa pm ſciendū q aliō ē rigor :aliō diſpēſatio: 7 aliō ē iuſ. Rigor ē exceſſus iuris 7 auſteritas fcā ad terrorē:ſ huc rigorē dic canō: q ñ ē dāda cōio ēt i fin. vite.his q defecerūt i accuſatōne clicoz.2.q.3.ſiqs epz.7 q nō orēt p eo q noīauit pſbytez tutorē in teſtō filio ſuo.di.88. Nec iſte rigor ē ſuād9:niſi vbi timeret ex̄m mali.di.45. ſ3 illō. Qñq3 tñ rigor idē ē qd ſubtilitas iur. ſic ponit exm de reſti.ſpo.ſup illā.7.c in lrīs. Diſpēſatō āt idē ē q iuris relaxatio.vñ canō vocat eā vuln9.23.q.4.ipſa pietas.circa fi.S3 nūqd diſpēſatio ē ius. R° qdā dicūt q nō qdā vō q ſic.ſ Ray vō diſpēſatio actō.i.ſm q ē indiſpēſante nō ē ius ſ3 ptās a iure data.diſpenſa° vō paſſio.i.ſ3 q eſt i eo cū q diſpēſatū eſt:eſt ius puatum.i.lnia vl pmiſſio qdā alicui ſpāliter facta 9 rigorez iuri.ar.ad h.23.q 2. interfectores. Ius autem incedit via regia.i.media inter rigorem 7 diſpenſationem.Eſt.n.ius:eqtas ius ſuū vnicuiq3

tribuens bonis premia:malis ſupplica.
Et hoc debet iudex ſemp ſuare. vt. C. de
iudi.placuit.ꝛ di.45.diſciplina niſi ex cā
iuſta ſeruet rigorē vel faciat diſpēſatōez
C Irca 3ᵐ ſciendū ꝙ diſpēſatio:aᵃ
eſt debita:alia ꝓhibita: alia pmiſ
ſa. Debita eſt vbi multoꝝ ſcanda
lū timet̄.di.50.vt ꝯſtitueret̄. Itē eſt debi
ta rōne tpis:vt qñq ꝓpter raritatē cleri
coꝝ ꝯceſſuȝ ē de laycis vel monachis cle
ricos fieri.i.q.7.neceſſaria. qñq rōe pie
tatis:vt de corpe viciatis ꝛ illitteratis.vt
eadeȝ.q.ſiq. qñq rōne pſone:vt ꝓ ſene
ctute eadē.q.c.tāta. Qñq rōne neceſſita
tis:vt ꝓpter ſcādalū eadē.q.qm̄ qcquid
ꝛ.c.quotiens.qñq ratōe vtilitatis vt de
filijs monialiū raptaꝝ:ꝓpter vtilitatē vł
neceſſitatē ordinandoꝝ. vt.e.q.c.tali.q̄n
doq rōne euētus: vt de laycis ꝓmotis i
ep̄os de facto:vt eadeȝ.q.exigunt.Et bre
uiter vbicūq ſubeſt iuſta cā eſt debita diſ
penſatio.di.i.dño ſcō.ꝛ.c.ꝯſiderandum.
Ȝȝ aūt ſit debita ex cauſ ꝑdictis ꝛ nō pec
cet platus in diſpēſando ar.z.q.4.q̄to i
fi. tñ ſubditi nō pñt petē niſi forte ſuppli
cando:ſicē ep̄at⁹ debet̄ meliori de eccᵃ.8.q
i.ȝȝ.Ille tñ nō pōt euȝ petē:vt infra.e.q.
in ſcripturis. Prohibita ē diſpēſatio vbi
cunq nō pōt fieri ſine māifeſta decolora
tione eccᵉ:ſicē in naſo trūcato ꝛ ſilib⁹. Itē
vbicunq nō ſubeſt iuſta cā diſpēſandi.i.
q.7.tali ꝛñ illa.extra de elec.inotuit.Per
miſſa ēt vr̄ aliqñ diſpēſatio di.50. ſiqs pſ
byt̄. qḋ forte pōt intelligi qñ aliqs ad ac
cuſatōeȝ alteri⁹ ꝯuict⁹ ē ſurripuiſſe vaſa
eccᵉ:vel aliā rē eccleſiaſticā:tē ſi ſubeſt ali
qua cā diſpēſandi pmittit̄ ep̄o diſpēſare
ēt ſi forte ꝯdiceret accuſator. Hoc āt no
tabil'r teneas:ꝙ ep̄s qui ſine iuſta cā diſ
penſat puniēd⁹ ē:ꝓpter idiſcretā diſpenſa
tōem pena depoſitōis:ſi de h̄ fuerit accuſa
tus di.51.c.i.in fi.ꝛ.c.q in aliquo in fine.
C Irca 3ᵐ ſciendū ꝙ papa ſp pōt
diſpēſare ex plenitudine ptātis i
oī caſu ꝛ impedimēto a iure hūa
no:ſiue poſitio inducto. Sic intellige illḋ
extra de excel.ꝑla. ꝓpoſuit.ꝛ.25.q.i. ſūt q
dā dicētes. Aliq tñ dicūt ꝙ nō pōt diſpē
ſare ꝯ q̄tuor ꝯcilia.di.iz.illud.qḋ falſum
eſt:vt ꝓbat̄ extra de elec.inotuit.§.quā
uis.Nec obſtat illud Gre.di.15.ſicē ſancti
euāgelij q̄tuor libros: ſic q̄tuor ꝯcilia ſu
ſcipe ꝛ venerari me fateor: qꝛ illḋ eſt itel
ligendū quo ad tranſgreſſionē:ꝛ articloſ
fidei:qui ibi ꝯtinent̄:ꝯ quos papa diſpē
ſare nō pōt.quo ad alia vō deb3 itelligi:
ꝙ loquit̄ Gre.nō in pſona ſua:ꝛ ſucceſ.
ſoꝝ ſuoꝝ quib⁹ non poterat impōnē legē
ſȝ in pſona generalis eccleſie: ſiue alioꝝ
ꝑlatoꝝ ꝛ ſubditoꝝ qui ad hāc ſuſceptio
nem ꝛ veneratōem tenentur. Nec pñt ꝯ
h̄ regulariter diſpēſare.Sunt tñ caſus in
quib⁹ etiam papa non diſpenſat: vt i ho
micidio voluntario.di.50.miror. Item i
quatuor caſibus.vnuſ eſt qñ idem ordo
bis ab eodem recipit̄: de quo require.ſ.
li.4.ti.i.ar.6. z⁹ eſt qñ idem rebaptiza
tur:de quo ibideȝ. ȝ⁹eſt cum quis i odiū
eccleſie ſe facit ab heretico ordinari:de q
require.ſ.li.5.ti.z.ar.z. 4⁹ eſt cum quis
ordinatur ſimoniace: tā ex parte ordinā
tis:q̄ ordinati:de quo require īfra ti.de ſi
mo.ar.6.vñ v̄ſus.Si bis ordo datur ſeu
baptiſm⁹ repetat̄: vt reuertat̄ fidei ſtat⁹
ordo petat̄.vł ſi ꝑſtet̄: vt utrinq ſimōia
opet̄:vt diſpēſet̄ ſpes irrita ꝓrſus hēt̄.
Hoc aūt dictuȝ intellige:nō qꝛ papa diſ
penſare nō poſſit in iſtis: ſȝ qꝛ difficili⁹ ꝛ
rari⁹ diſpēſat in his q̄ in alijs. Ep̄s antē
vtꝝ diſpēſare poſſit ꝛ in qb⁹:eſt duplex
opi.ſolēnis. vna ē ꝙ pōt diſpēſare i adul
terio:ꝛ in minorib⁹ criminib⁹ adulterio:
i maioribus āt adulterio nequāq:niſi i
caſib⁹ in iure exp̄ſſis.ſ.ꝙ in eis diſpēſare
poſſit extra de iudi.at ſi. Nā h̄ ipo ꝙ de q
buſdam ꝯcedit̄: de alijs tacite ꝓhibetur
di.25.qual.ꝛ extra de tranſla.int.v̄.ꝙ de
ꝯceſſiōe.Exp̄mit̄ autē in iure de quibuſ
dam criminib⁹ maiorib⁹ adulterio: i qui
bus pmittit̄ ep̄iſ diſpēſare:vt in hēſi ꝛ ſa
crilegio di.50.ſiqs p̄ſbyt̄.pōt ēt diſpēſare
in capitalibus criminibus occultis di.50
de his vero. Item cum ſimoniaco:qñq i
beneficio: qñȝ in ordine.i.q.5.c.i.ꝛ vltio
ꝛ extra de elec.ſi alicuius. Item cum ſciſ
matico.di.50.vt conſtitueret̄ circa finem
Alia opinio eſt ꝙ ep̄s pōt diſpēſare de oī
crimine niſi exp̄ſſe ꝓhibeatur ſibi a iure
h̄ ꝓbāt̄ di.8z.p̄ſbyter.ꝛ de pnīa.di.6.c.i.
in fi.v̄.itaq pontifex. ꝛ extra de ſentē.ex.
nuper.circa finem.v̄.quia tamen ꝯditor
videndū eſt q̄ ſm̄ hanc opinioneȝ:in qui
bus caſib⁹ eſt ep̄is diſpenſatio ꝓhibita.
Nota igitur ꝙ non poteſt diſpenſare cuȝ
homicida.di.50.miror. hoc quidaȝ intel
ligunt indiſtincte ſcilicet de homicida taȝ
voluntario q̄ caſuali:quod etiaȝ robora
tur gnāli eccleſie ꝯſuetudine.vt dicit̄ Ray

Alij hoc intelligunt tm̄ de homicida vo-
lūtario . 2°. nec cum ſimoniaco de quo re
quire infra.c.li.ti.de ſimōia.ar.6. 3° nec
cum eo qui excōicatus maiori excōica
tione. vl' per iudicē ſuſpenſus ab officio
celebrat. vel aliter eccliam officiat.7.q.i.
ſiquis pſbr.7 extra de ſen.excō.cū illoꝝ
abſolutio. Quidam tamen dicūt ꝯtrariū
in hoc caſu.ſ.ꝙ poteſt epiſcop⁹ diſpenſare
ar.2.q.4.ſup cauſa. Sed nō eſt tutū nec
ꝯſuetū ut dicit Roō. niſi in caſu.ſ.ſi eos
redderet ignorantia ꝓbabil' facti excuſa
tos.extra de clerico excōicato.mi.aplice.
4° nec cū clerico:qui accedit ad iudiciū
pncipis in caſu non ꝯceſſo.ꝯtēpto iudice
eccleſiaſtico.2i.q.5.ſi quis epus. 5°. nec
cū bigamo.extra de bigamia nuper. 6°
nec cum clerico non ordinato miniſtrāte
7° nec cum clerico p ſaltum promoto.
8° nec cū eo qui ordines furtiue ſuſce
pit. 9°.10.11.7.12.in quatuor caſibus ſu
pra notatis in h.c.ar. cōtentis in vſibus
de predictis omnibus dic. vt in locis ſuis
13° nec cū ordinato extra tempora vel
alias illicite.7 ante diſpenſationem obtē
tam miniſtrante.ſm quoſdam.ar.extra
de ſacra.non ite.c.i.7.di.52.ſolicitu⁹.Sed
certe non pbant ꝙ ex h irregularitas cō
trahat.lȝ talis grauiter peccet. Nec ē ta
li ipo iure executio interdicta . ſȝ poti⁹ in
terdicenda extra de tempore or. qō tran
ſlationi. dic ḡ ꝙ eps cum tali poteſt diſpē
ſare. vt pȝ ibidem.c.conſultationi.niſi ex
ecutio ab homine ſibi interdicta eſſet. 7
poſtea celebraret.ſicut de ſuſpenſo dictuȝ
eſt in caſu.2° vel niſi papa ul' alius de ſpe
ciali mandato eius tales ſuſpenderet. vt
pȝ ibidem.c cum quidaȝ.7.c.litteras.§.
2. 14.nec cum ſuſpēſo p canones a diui
nis officijs. vt extra de ſen.ex.cū medici
nalis.ideoqȝ notori⁹ fornicator celebrāſ
fit irregularis ſm Hoſti. Nam 7 talis eſt
ſuſpēſus a diuinis officijs. vt extra de co
ha.cle.7 mu.vr̄a.ſic pōt intelligi illud ex
tra de vita 7 ho.cle.§.ſiquis igitur. Item
ſimoniacus celebrans extra de ſimo.tāta
.§.i ¶ Quid ſiquis epiſcop⁹ a pontificali
bus eſt ſuſpenſus. Dicunt ꝙ eps talis ce
lebrans in pontificalib⁹.non fit irregula
ris:qr illa non ſunt de ſuba.cum ſine eis
poſſit quodlibȝ officium expediri. Nec ē
iudicandus aliquis irregularl. niſi inuēi
atur expſſum.ar.de pe.di.i pena . ¶ Quid
ſi ſuſpendat' ab ingreſſu eccleſie tantum

R⁹ non eſt irregularis.qr etiam extra ec
cleſiaȝ celebrat' ¶ 15°. nec cum eo qui ex
cōicatus ordines recepit.extra de ſen.ex.
cum illoꝝ. 16°. nec cum eo:q ſnīam ſan-
guinis dictat vel ſcribit: ul' artem chirur
gicam exercet: vel purgationi vulgari 7
vindicte ſanguiniſ:auctē vel benedictō
neȝ pbet:7 ſui pn̄tiam exhibet . vt extra
ne cle.vel mo.ſententiaȝ. 7 de homicidio
tua.7 de ꝯceſ.pben.ex litteris.§.fi. In his
tn̄ caſibus qui ſub.16.ꝯtinentur dummō
homicidium:7 membri diminutio nō ſe
quat' videtur ꝙ eps poſſit diſpenſare.ar
extra de cle.pu.c.i . 17.nec cum illo:q ha
bens impedimentum ſine diſpenſatione
fuit ordinatus.di.81.ſiquis ſine examina
tione.7 extra de clādeſ.deſpon.cū inhibi
tio.§.ſiqs vero. 18.nec cum religioſo le
ges vel phyſicam audiente. vt innuit' ex̄
ne cle.vl' mo.ſuper ſpecula. reſpon.i . 19°.
nec cum religioſo in apoſtaſia ꝓmoto. vt
extra de apoſtatis.c.i. Et breuit' ſm hoſti.
nō ꝯſulo: ꝙ iudices aliquem eſſe irregu
larē:niſi inueneris expſſum in iure.irre
gularitas.n.eſt reſtringenda non dilatan
da.cum ſit odioſa 7 penalis.de pe.di.i.pe
na.7.ff.de penis.pſes. Sȝ 7 preter irregu
laritates pdictas ſunt alij caſus in quib⁹
epi non diſpēſant.ſ.vt duo pſbyteri equa
liter pſint vni eccleſie.2i.q.2.c.plt. Nec i
habendis plurib⁹ beneficijs curam aia
rum hn̄tibus vt habitum fuit.ſ̄.nec cum
filijs pſbyteroꝝ. Nec in defectu etatis.de
h requirere.ſ̄.ti.de etate ordinandorum.
Nec de ſuſpenſo in ꝯcilio. ꝓpter iniuſtam
coll'oem beneficioꝝ in quo caſu null⁹ diſ
pēſat niſi papa.7 quatuor patriarche pn
cipales.extra de pben.graue in fi. Nec in
alijs caſib⁹ reſeruatis ſpāliter pape:q ſūt
multi. vt dictuȝ eſt.ſ̄.ti.de dignitate papa
li.hāc ſcdaȝ opi.tenēt hugo. Lau. Inno.
Tā. Jo. Ray.7 Hoſti. Ber.etiā extra de
iudi.at ſi cle. dic.ꝙ h opi.eſt cōior. Inno
aūt extra de tem.ordi. dilect⁹.dicit.ꝙ vbi
ius ꝯcedit diſpēſatōem ſimplr eps diſpē
ſare pt.7 ſic loquit' extra de ſen.exc.nup.
7 de cle.excō.mi.poſtulaſti. vbi vō ius nō
ꝯcedit.nunqȝ pōt epus diſpēſare. vt in h
c.dilectuſ.cum.n.epi debeant ſuare cano
nes:nō debēt ꝯtra face:niſi expſſe ꝯceda
tur.25.q.2.c.i.7 ſe. Item capitulȝ qnqȝ
diſpenſat.extra de ſimo.ex inſinuatiōe.7
extra de pben.cū nō ignores. Caplȝ.n.ſe
natui ꝯpat'.16.q.i.ecclia. ſȝ ille reſtituit

ſamam.ff. de poſtu.l.i.§. etiam capitulum non tm̄ eccleſie cathedralis: ſed etiā aliarum ſm Ros.

Circa 4m qd eſt quō diſpenſatio fieri debet. ſciendū q fieri debet iuſta ⁊ certa cā h exigēte ꝯſiderata: vt pꝫ ex ſupradictis. Aliť ſꝫ Ber. non eſt diſpenſatio: ſ; dici pōt diſſipatio. Nā ⁊ indignū pmouēs ſcienť grauiſſime peccat. di.49. ſacerdotes. Et q ſine iuſta cā diſpenſat ē deponendus ſi ſup h fuerit accuſatus. di.51.c.i. in fine. qd forte locū habet. ſi 2° vl 3° monitus ſit incorrigibil: ⁊ ꝓpter h ſuſpenſus adhuc in ptinacia pſeuerat. Item violans ſniam ſuſpenſiōis ar. eẍ de pben. graue. §. volentes. vt cum ſcias depoſitiones epōrum tm̄ ſedi aplice reſeruatas. 2.q.6. q̄uis.

Circa 5m qd eſt quis ſit effectus diſpenſatiōis: ſciendū q ē multiplex. Pmus vt qs digne recipiat eccleſiaſtica ſacra ⁊ beneficia: nullus eni in peccato mortali conſtitutus regulariť pmoueri debet: niſi penitētia pacta. diſ. 40. nulli. 2° vt iam pmotus ſuū officiū debite exequatur: qd non pōt exq̄ mortaliter deliquit: niſi etiā poſt penitentiaꝫ diſpenſationem obtinuerit: q2 ſuſpenſus ē quo ad ſe. 2.q.7.§. q2 ergo. q̄ duo quō intelligi debeant vide. s. eo. li.ii. de inocē ordinis. 3° vt bñficiū qd al's non poteſt retineri licite retineatur: licite obtenta diſpenſatōe. eẍ de cleri. coniu. diuerſis. 4° ſup illo crimine ſup quo noſciť ee diſpenſatuꝫ non poſſit qs decetero accuſari: vt eẍ de accu. de his.

De obediētia q̄ debeť platis ti.52.

Habito ſupra de platis ⁊ ſbditis: dicendū eſt de obedientia que prelatis debeť a ſubditis. Et p gd eſt obediētia. 2° qs cui eaꝫ pſtare teneť. 3° ſub qua forma debet obediētia preſtari. 4° ad gd obediens teneť. 5° qua pena feriendi ſunt inobedientes. 6° qualiť redeuntes recipiantur. Circa pmū ſciendū: q obedientia ſm q hic eſt intentio eſt ſm Hoſti. a minori maiori manualis vel iuratoria canonice facta ſubiectio.

Circa 2m ſciendū: q minor pſtare teneť eam maiori ex prerogatiua diſpenſationis. Nullus aūt excuſare ſe pōt ab obedientia alicuiꝰ epi ſaltem pape: aliogn acephalꝰ cenſeť. diſ. 93. nulla rōne. Et etiā ſi ſit exemptus: dꝫ ad dioceſanū i ſacramētis ⁊ aliis neceſſariis recurrē. eẍ de pſcrip. veniens. §. criſma. Al's nullus epoꝝ extraneorum tali pſumat diꝰminiſtrare. 18.q.2. abbatibꝰ ſed Hugo hoc aliter intellexit. Sꝫ dicendum ſm Hoſti. q forme priuilegii ſtādū erit. eẍ de priuile. porro. omnes igiť ſunt ſubiecti ⁊ teneť obedire: clerici quideꝫ i temporalibus ⁊ ſpūalibus. eẍ eo. de cōſecra. diſ.i. corporalia. ⁊ layci in ſpūalibꝰ. eẍ eo. ſi quis. ⁊ de indi. nouit. ſic etiaꝫ eꝯ imperatori omnes layci debent obedire in tpalibus: ⁊ etiam clerici: q recipiūt ab eo temporalia. eẍ eo. ſolite. h nota extra c. ſi quis venerit. in 2ª glo.

Circa 3m ſciendum: q religioſi ſi habent certam formam teneant ipſam. forma aūt: quam epi ſuis archiepis pſtant. h habeť eẍ de iureiur. ego. a quibus vltra formam illam non ē aliquid exigendum. eẍ de maio. ⁊ obe. dilecti filii. de forma abbatis legiť eẍ de ſimonia. ne dei eccleſiam. Item canonici fidelitatem epo iurant. extra de vbo. ſig. cuꝫ clerici placē. Et archiepi. extra de ſen. ⁊ re indi. cum inter vos. Et multofortiꝰ archidiaconus. extra de exceſ. prela. grue.

Sed nungd de h ſcriptura fieri debet. videť q nō. extra eo. legebať. Sed ꝯ eẍ de iureiur. nullus eps. Rndet Ber. in c. legebať. q illud c. ⁊ ſimilia intelligunť de clericis inferioribus. ſufficit. n. q tales tm̄ pmittant obedientiaꝫ plato. illud vo c. nullus. ⁊ ſimilia. itelligunť de illis: qbꝰ cura cōmittiť aiarum.

Circa 4m ſciendum ad maiorem euidentiam: q obedientia ꝯſiſtit in tribus. ſ. in reuerētia: iudicio: ⁊ in pcepto. Reuerētia debeť ei: q pcedit ordine vel antiquitate: vt pꝫ di. 93. a ſb diacono. ſ. vt minor aſſurgat maiori: nec ſedeat ſtante maiore: vt di. 93. nō oportet vt maior pcedat: minor ſequať in ſedendo ſubſcribendo: vt di. 93. §. vlti. ⁊ di. 96. bene quidem. ⁊ ff. de albo ſcri. l.i. In incedendo lꝫ in hoc ꝯſuetudo romane curie ſeruet contrarium. Nam maior ſequiť: ⁊ minor pcedit. Item in conſuetis ⁊ honeſtis ſeruitiis faciendis: vt eẍ eo. ſtatuimus. ⁊ de conſue. qm̄. Et ſm glo. in. c. ſtatuimus h intelligiť de ſeruitiis exhibēdis

in officio diuino: vt ſcilicz quilibet faciat ea: que competunt ordini ſuo, put tradit diſ.23. ſubdiaconus.c.ſe. ⁊ hoc fallit in duobus caſibus .ſ. qñ minor ordine: ⁊ poſterior tpe maior eſt poteſtate vel iuriſdictione: vt archidiaconus: q ⁊ſi ſit ſuperior arhipreſbytero tpe ⁊ ordine: tamen ille maior cēſet: ⁊ ei ab illo eſt obediendū: vt dicit di.25.plectis. Item fallit cū minor gerit vicem ⁊ locum maioris.di.93.c.fi. Item obedientia iudicij ⁊ pcepti debet ei: qui preeſt conſecratione vel iuriſdictione. Nam aliter ſententia non a ſuo iudice lata nullius ē momenti: vt ex͂ de iudi.at ſi clerici.⁊.C.ſi a non compet. iudi.p totum. Et idem de precepto: vt.7.q.i.q2 ſunt. Uirtus autem ſiue efficacia pcepti eſt: q2 ſubditus tenet obedire precepto plati ſui ex neceſſitate: al' peccat mortalit: immo ariolus ⁊ idolatra iudicat. Obedientia vero victimis iure pponitur q2 p victimas aliena caro: p obedientiā ppria caro mactat: vt dicit .8.q.i.ſciend. qđ intelligo cū ſupior pcipit licitū ⁊ honeſtum. Obediendū eſt autem ſuperiori a clericis de omnib': que ad diuini cult' obſequium ptinent: vel que eccleſiaſtice vtilitatis cura pagere ſuaſerit: vt in pallegato.c.7.q.i.q2 ſupra. Unde ſi precipiat ſuperior aliquid contra deum: non eſt ei obediendū: q2 tunc deo magis q̄ homi eſt obediendū: vnde non ſemp ē malū non obedire. Et obedientia nō eſt ſeruāda in rebus illicitis: vt.11.q.3.ſi dominus nō ſp.⁊.c.ſi quis epiſcopus. Nunq̄ eniz pter obedientiam malum committedū eſt: ſ aliqñ debet bonū: qđ agitur pter mitti: vt.2.q.3.quid ergo. Si etiam precipiat aliquid: qđ non ptinet ad ei' officiū nō eſt ei obediendum.7.q.i.quia cor ps. ſm Hoſti. ¶ Sed qd ſi ſubditus dubitet an ſit licitū vel non: qđ a ſupiori mandatur. Rndeo in dubio obediet. Nam ⁊ſi fortaſſe reum faciat ſupiorem iniquitas impandi: innocentem inferiorē oſtendit ordo ſeruiendi: vt dicit .23.q.i.quid culpatur in fine. Et q dixi in dubio obediēdū: intelligit Hoſt. niſi dubitatio eēt craſſa ⁊ ſupina: que non excuſaret: vt ſi ſuperior mandet aliqđ: qđ ſit ꝯtra articulos fidei: contra precepta ⁊ phibitiones: vel contra generale ſtatutum eccleſie in talibus nō excuſaret dubitatio: q2 nec ignorantia: vt.16.q.i.ſi cupis. Qui enim dñm neſciunt: a domino neſciunt. Unde ſi qs ignorat ignorabit: vt di.38.qui ea. Itē ⁊ſi onerosum ſit: qđ mandat eſt parendū vt di.19.in memoriam. Et patientiſſime toleranda eſt etiam iniuſta correctio.di.c.contra morem.

¶ Quid ſi epūs alicui pſbytero mandet vt excōicet aliquē: quē ſcit eſſe inocentem. Rndet Tho.in .q.q̄dam de quolibz q ſi mandet ſibi: q cū excōicatum denunciet: tenet denunciare ex pte epiſcopi: ſi autem mandet q eum excōicet: aut eſt dubium vel etiam certū ſibi: occultum tamen illū eē inocentem: ⁊ tunc excōicet.23.q.i.qd culpat. Aut eſt certum manifeſtum: ita q illud legitime pbare poteſt: ⁊ tunc non excōicet: ſ hoc coram epiſcopo pbet: ⁊ſi oportet ad ſuperiorēm recurrat.

¶ Quid ſi eps velit monachum inſtituere prelatū in eccleſia ſeculari: abbas autem nolit: cui magis eſt obediendum. Rndeo ſm Hoſt. ⁊ Hoſti. q abbati: vt.16.q.i. cum p vtilitate.⁊.c.monachi.⁊ di.58.c.i.⁊.2. Nec obſtat illō 16.q.i.q vere. C.n.ibi dicit: niſi iubeat ab epo. ſuppleo cū licentia abbatis. Sz fateor q ſi epūs hic velit cā neceſſitatis ſm vetera iura: ⁊ ſtatutum antiquum eccleſie: vt di.51.priſcis. ſiue hodie cauſa neceſſitatis: vt in.c.cum p vtilitate. cogēd' eſt abbas conſentire ⁊ monachum licentiare: vel p ſupiorem agendū.ar.extra de iurepatro .nullus.⁊.7.q.i.ois.

¶ Quid ſi epiſcopus vocet monachum ad ſe ad miſterium cubiculariatus: nunqd poteſt inuitum vel inuito abbate abſtrahere. vi q ſic. vt.2.q.7.cum paſtoris. Sed puto ſm Hoſt. ⁊ Hoſti. contrarium: q2 hoc eſt puilegium ſolius pape quēlibet ad ſe vocare clericum vel monachum.9.q.3.per pncipalem. Sz ſi papa vocet ad ſe monachum: ⁊ abbas contradicat: monachus debet obedire pape: vt di.8.que ꝯ mores.

¶ Quid ſi epūs pcipiat alicui religioſo prelato vel ſubdito: q p ſe vadat ad papam vel ad regem: vel committat ſibi aliquam cām ⁊ ſilia: nunqd obedire ſibi tenetur. ¶ Rndet Rođ. ſup ti. de ſentētijs q nō.lz ſubditi clerici ſiue ſeclares tenerēt ei in talibus obedire. Non enim religioſi tenēt epīs obedire: niſi ſaluis priuilegijs indulgentijs ⁊ ꝯſtitutiōibus eorundem.

¶ Quid ſi prelatus vocet aliquē religioſum ad ſuum conuentū: vbi religioſus generalia ſtatuta ſui ordinis obſeruare nō

pōt puta qꝛ plat⁹ frequent̄ egtat: ⁊ frēm
ꝑdicatorem equitem ſecum ducit: cū ſit
de generali ſtatuto ordinis: ꝙ nullus eq/
tet niſi ſit infirm⁹. Rndeo. Goff. ⁊ Hoſti.
conſulunt: vt ad clauſtrum ꝓpriū reuer/
tatur: nec periculum ſuum exponat com
modis alienis: vt diſ. 46. ſicut non ſuo.
Sed dici pōt: ꝙ cum illud ſtatutum non
ſit de ſb̄a regule: pōt ſup eo p̄latus diſpē/
ſare. Et idem dicit de fratre minori con/
ſtituto camerario alicuius prelati: cū ſit
de ipſorum generali ſtatuto: vt denarios n̄
contingant. ſatis enim abſurdū reputo
talium manus ex contactu pecunie rubi
ginoſas fieri: ⁊ frequenter inſiſtere calcu
lo rōnū: quē enim ſenſeris aut ſemp aut
crebro de nūmis loquentē inſtitorē poti⁹
habeto: ꝗ̄ monachum: vt. 2. q. 1. ſi cupis.
Si tñ de p̄cepto pape vel ſui ſupioris ad
hoc ſit deputat⁹: ⁊ nequeat miſericordiā
incurre neceſſe eſt obedire. ar. de offi. dele.
ſi qñ. ſm Hoſti. Nota etiā ꝙ monachi ⁊
reglares magi ſt̄ aſtricti obedire ſuo ab/
bati vl' p̄ori tāꝗ̄ q renūciauerīt ꝓprie vo
lūtati: ꝗ̄ clerici ſclares ſuo epo: vt. 12. q. 1.
non dicatis. ⁊ ex̄ de offi. ordi. q̄ꝛto. Item
clerici ſunt magis aſtricti ꝗ̄ layci. ar. diſ.
71. p̄mat⁹. Quid ſi ſint duo domini eq̄les
puta cū aliquis fecit obedientiā duob⁹
epis cui obediet. Rndeo vtriqꝫ tenet̄ obe
dire ſi pōt. ff. de opis lib. duoꝝ libertus.
al's obediat ei: cui p̄mo iurauit: qꝛ p̄mū
iuramentū licitum eſt ſeruandum. extra
de iureiur̄. intellectio. Nec pōt hr̄e titulū
niſi vnū. ex̄ de preben. referente. niſi for
te rōne maioris beneficij tranſlatus in/
telligat̄. ex̄ de conceſ. p̄ben. tunc. n. debet
ei obedire: cui p̄ncipaliter ſubeſt. h Hoſt.
¶ Quid ſi auctoritate pape: ⁊ ex certa
ſciā ſua ſit aliquis intitulatus in duob⁹
locis: ⁊ ſub diuerſis p̄latis. Rndeo tunc
obediat ei: a quo beneficium habet mai⁹
⁊ qui precipit vtilius. ar. ex̄ de teſta. cum
in officijs. ⁊ c. relatum. 2. ad fi. ⁊ extra de
poſtul. c. fi. Si vero vtrobiqꝫ ſunt omnia
equalia: locus eſt gratificatōni. h Hoſti.
¶ Quid ſi qs eſt canonicus archiepi ⁊
ſuffraganei ei⁹. R̄ idē qd̄ de alijs duob⁹
epis: niſi ꝙ archiepus in ſuffraganeum
aiaduertere pōt. ar. ex̄. de offi. ordi. paſto
ralis. h Hoſti. p̄dicta omnia locū habēt
de iudicibus ordinarijs. Ceterū ſi duo de
legati ꝯ̄ria alicui mandent: locum habet
decretalis. ex̄ de reſcrip. cum contingat.
vbi dr̄: ꝙ ſi is cui mandat̄ aliqd a talib⁹
iudicibus neſcit inter eos eſſe aliquā cō/
trouerſiam: tunc exequat̄ mandatum p̄
mandantis: niſi p̄mo innoteſcat ei de diſ/
ſentione eorum: receptis aūt ab eis ꝯ̄rijs
mandatis: petat copiā lr̄arum ab vtroqꝫ
directarum: ⁊ videat an 2ᵉ littere reuo/
cent p̄mas vel nō: ſi ſic obediat ſcdis: ſi
nō obediat p̄mis. Si vero ſup hoc dubi/
tet nō debet exequi mandatum hui⁹ vel
illius: donec iter eos diſſenſio hi⁹ ſopiat̄
¶ Quid ſi epus p̄cipiat clerico ſuo: ꝙ va
dat romam vel alibi ꝑ negocijs eccleſie:
nunqd excuſat̄ ꝓpter curā rei familiaris
Rndeo ꝙ nō: qꝛ cōis vtilitas ē p̄ferēda
priuate. ex̄ de poſtul. p̄la. bone. ⁊. 7. q. 1.
ſcias. ¶ Sed contra: qꝛ nemo tenet̄ reli/
quere ꝓpria negocia ꝑ alienis. C. de teſti/
bus. ſi qñ. §. 2. Ad hoc dicendum: ꝙ ius
iſtud ⁊ ſimilia ꝓbant: ꝙ nemo tenet̄ reli
quere vtilitatem ꝓpriam ꝑ aliena p̄uata:
⁊ hoc eſt verum. Clericus ḡ tenet̄ obedi
re niſi remanendi poſſet grā̄ obtinē. ar.
ex̄ de offi. dele. ſi qñ. equiſſimū tñ erit: ꝙ
eps releuet clerici detrimentū. hec Hoſti.
¶ Quid ſi clericus ille dicat: ꝙ alij ſunt
magis idonei vel p̄ores eo: nūqd hec ex/
cuſatio iuſta eſt. Rndeo ꝙ nō: qꝛ ordo ī
legationibus non ſeruat̄. ff. de le. ſciendū
. §. penult. h Hoſti. Eſto ꝙ epus precipiat
alicui clerico: ꝙ det libros ꝓprios nepoti
ipſius epi: vel ꝙ renūciet bn̄ficio: vel aliō
ſilē: nunqd obedire tenet̄. Rndet Ray.
titulo de ſententia p̄cepti. ꝙ nō. qꝛ hoc nō
ptinet ad officium eius. ar. 7. q. 1. qꝛ frat̄.
Et idem dicit Hoſti. ti. de ſen. ex. tñ dicit
ibi: ꝙ ſi clericus ille habens libros ſit du
rus: ⁊ epiſcopus ei precipiat: ꝙ p̄ſtet eos
alicui apto ad ſtudium theologie: ad qd̄
eum mittit: videt̄ ꝙ ei ſit obediendū: qꝛ
non mouet eum caro: ſꝫ vtilitas cōis. ar⁹
in. c. qꝛ frater. ⁊ ex̄ de magiſtris. ſup ſpe/
cula. Et hoc intellige de libris acquiſitis
de bonis eccleſie: vel occaſiōe eccleſie: al's
contra: extra de teſ. requiſiti. ¶ Ad hec
nota ſm Innoc. ex̄ de appel. ſup. c. ad h.
vbi dicit: ꝙ in ſpūalibus in dubio ſemp
eſt obediendū. ex̄ de temp. ordi. ad aures
Secus eſſet ſi qs iterdiceret̄ ab igreſſu
alicuius poſſeſſionis: vel ſuſpenderet̄ a
a beneficio eccleſiaſtico tm̄ qſi a tpalib⁹
qꝛ ī huiuſmodi ſi appellet etiā poſt ſuſpē/
ſionem non abſtinebit ab eis: ⁊ idē dic̄
Hoſti. in glo. Alij tñ dicūt ꝯ̄rium. ſ. ꝙ in

omni eccleſiaſtico interdicto: ⁊ ſuſpẽſiõe
non ſuſpendit̃ iterdictũ ꝑ appellatõez ſe
quẽtẽ: q: h decre. nõ diſtiguit. ¶ Nũqd
p̃latus cogere põt ad ordines recipien
dos clericos inuitos. Rndeo ſm Gar. ⁊
Jo. an. ⁊ conſentiunt Ray. Goff. Hoſti.
⁊ Ber. extra de eta. ⁊ qua. queris. cũ qs
cogit̃ a p̃lato ad ordines: aut hʒ bñficiũ
vel dignitatem: cui eſt certus ordo ãnex⁹
aut nõ: ſi habet: aut iuſta cã excuſat eũ
vt irregularitas aliq̃ in quã poſt adeptũ
beneficium incidit ſine ſua culpa: vt quia
pdidit oculum vel naſum vel manum: ⁊
tunc non eſt cogendus nec p̃uandus. ex̃
de elec. cum in cunctis. § hoc ſane. Si ãt
culpa ſua incidit i talem irregularitatem
amittere debet beneficiũ. Et ſic intelligit̃
illud extra de eta. c. i. ideʒ intelligas ſi añ
adeptum beneficium incidat in illaʒ irre
gularitatem qualitercũq; ſine culpa ſua
ſiue nõ: quia in ꝓmotione ſua non debuit
illam tacere. extra de cor. vi. expoſuiſti. di.
34. quãdo. ⁊ c. vlt. Si aũt iuſta cauſa eũ
non excuſat: aut eſt h parrochiale perſo
nal: ⁊ tunc anno elapſo eſt priuatus ipſo
iure etiam ſi non moneat̃. vt li. 6. de elec.
licet. Aut eſt aliud beneficium: ⁊ tunc ſi
monitus non vult ꝓmoueri eſt p̃uandus
ex̃ de elec. cuʒ in cunctis. § inferiora. In
epiſcopatu autem non requirit̃ monitio
ſed ſufficit negligentia electi ꝑ tempus a
canone taxatum: vt extra de eta. c. i. diſ.
100. c. i. circa fi. Si vero beneficio non ſit
ordo certus annexus: ⁊ eccleſie vtilitas
vel neceſſitas h non exigat: inuitus cogi
non debet: ⁊ puniunt̃ qui eum cogit. Su
ſpenſus eſt enim ꝑ annum a celebratione
miſſe: ⁊ inſup debet deponi. di. 74. c. i. ⁊ 2
⁊ c. ibi iſta. Si autem neceſſitas exigat
puta q: eccleſia indiget miniſtris nec eſt
ibi alius idoneus niſi iſte: requirit̃ ꝙ cle
ricus ꝓmoueat̃: ſi clericus excuſet ſe pre
textu criminis occulti: qd̃ ſe commiſiſſe
dic t: aut aliud impedimentum ꝓponit: in
qd̃ incidit ex culpa ſua: tunc epus debet
ꝓmouere inferiores idoneos: ⁊ illuʒ cle
ricum penitus amouere ab illo beneficio
niſi ſit eccleſie illi valde neceſſari⁹ ⁊ vtil:
vt extra de eta. queris. Si aũt pretendit
impedimentum temporale vt infirmitatẽ
vel p̃textum ex delicto ſuo non ꝓueniens
non ſolum non coget eũ eps: ſed etiam ſi
excuſationem ſuam nõ admittat: poterit
ab eius grauamine appellare: ſicͭ ⁊ tutor

appellat ob excuſationem rõnabilem nõ
admiſſaʒ. ff. qñ appel. l. i. §. ſi qs tutor. ſi
aũt ſola voluntate renuit ordinari nullã
cãm p̃tendens: niſi q: nõ vult debet cogi
ꝑ ſubtractionem officij ⁊ beneficij. di. 74
c. 3. ⁊ 4. ¶ Quid ſi eps dicat ꝓba excuſa
tionem: q: non ſufficit dicere niſi ꝓbet̃.
extra de conceſ. p̃ben. cum ſup queſtiõe.
Rndeo ſm Hoſti. nihil hʒ neceſſe ꝓbare
extra c. queris. riſo. i. ibi ſecreto ꝯnuiſſe
dicentes. i. in iudicio anime. Nam ſi i iu
diciali fieret: remoueretur. di. 24. c. vlt. ⁊
erit notorium iuris. extra de coha. cleri.
⁊ mu. c. vlt. ſʒ Goff. hoc aũt nõ admittit
Hoſti. q: ſ. ꝑ talem confeſſionem in pnia
factaʒ nulla infligeret̃ pena. ar. ex̃ de offi.
ordi. ſi ſacerdos. vnde ſm eum dicet eũ
tanq̃ ſacerdoti: nec tanq̃ iudici: ſ tanq̃
ſocio: vel ſe excuſando de eo: qd̃ p̃cipitur
nõ tñ iudice ſedẽte ꝑ tribunali vl̃ ſedẽte cũ
alijs: ſed ſolo: vl̃ dic bonã eẽ gloſã Goff.
ad excludendum fraudes ⁊ malitias: in
telligas tñ ꝙ nõ ꝓbet ſe peccatorem: ſed
ꝓcedet ac ſi nihil dixiſſet. Põt etiaʒ dici
ꝙ hoc non confitet̃ tanq̃ ſacerdoti: nec
tanq̃ iudici: ſ tanq̃ epo ordinatori q̃ſi
hoc forꝫ ſit mixtum inter penitentiale ⁊
iudiciale. h Hoſti. ti. de eta. ¶ Pone ꝙ
ep̃us velit aliquem compellere ad recipi
endum ordines: ⁊ hoc faciat ꝓpter odiuʒ
⁊ nihilominus vtilitas eccleſie exigit iſtũ
ordinari: nunqd ille tenet̃ recipẽ ordineʒ
Dicit̃ ꝙ nõ: q: eps non põt ſibi taliter
p̃cipere ꝓpter odium vel aliam cãm inho
neſtam: ⁊ ſi compelleret eum videtur ꝙ
deberet deponi: lʒ vtile eẽt illum ordinari
ar. di. 45. c. i. ⁊ c. epm. ⁊ ex̃ de teſta. nam.
Credo tñ ſm Goff. Hoſti. ⁊ Ray. ꝯtrium
q: lʒ eps peccet ſic p̃cipiendo: iſte tñ debʒ
parere: ex quo non eſt malum qd̃ precipit̃
imo iuſtuʒ ⁊ vtile eccleſie. ar. 11. q. 3. quid
ḡ. ⁊ 23. q. i. quid culpat̃. i fi. ⁊ 23. q. 5. ma
nifeſtum. Ex ſupradictis breuiter colligi
põt: in quibus tenet̃ obedire p̃lato. ſ. vt
diſtinguatur ſm ꝙ Hoſti. diſtinguit ti. de
maio. ⁊ obe. ſcilʒ ꝙ p̃latus p̃cipit illud
qd̃ non ptinet ad officium eius. 7. q. i. co
eps. aut qd̃ ptinet: ⁊ tunc aut eſt certuʒ
qd̃ eſt bonum: aut qd̃ malum vel iniuſtũ
aut dubium. p̃ eſt obediendũ: al's punit̃
⁊ 3⁰ᶜ 23. q. i. quid culpat̃. ſed forte h mõ
non punit̃ ſi non obediat: dum tñ cãm
ꝓbabilem dubitationis oſtendat. ar. ex̃
de ſen. ex. ſacro. in 2⁰ cãu non ẽ obediẽdũ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

extra de offi. dele. ſi quãdo. Ad hoc nota
ſm Hoſti. q vacante ſede capitulũ ꝑlatũ
in omnib⁹ repreſentat. e x de maio. ⁊ obe.
his que. ⁊ extra de hereticis. ad abolẽdã
niſi i collationibus prebẽdarum. e x ne
ſe. va. illa. Cuius rõ eſt ne ꝑlatus clericũ
habeat: quẽ nollet. extra de inſti. c. ſi. Nõ
põt etiam dare presbytero licentiam tran
ſeundi. di. 24. presbñi. ⁊ ar. di. fraternita
tem. Cuꝫ n. res non poſſint alienare. 12.
q. 2. ſi qua de re. multominꝰ ꝑſonas. ar.
12. q. 1. precipimus hec Hoſti. ¶ Inſuper
nota q in abſentia nullus eſt ſubijciẽ-
dus ignorans vel non citatus. extra de
maio. ⁊ obe. inter. ⁊. c. vlti. h Hoſti.

Circa 5ᵐ qd̃ eſt de pena inobediẽ
tium ſciendum: q ipi ſunt excõi
cãdi. e x de maio ⁊ obe. cum i ec-
clesijs. Etſi ꝑternitas exigat: ſunt oĩo ꝑ-
cul pellendi. extra de maio. ⁊ obe. cum in
eccleſijs in fine. Sed transgreſſores aplĩ
ce ſedis quodãmõ vident infames. ibi
dem. c. illud. ⁊ e x de elec. duduꝫ. h Hoſti.

Circa 6ᵐ qd̃ eſt de mõ recipiẽdi
redeuntes ab apoſtaſia iobediẽᵉ
diſtinguit Ray. q tales aut ſunt
ꝑpter h excõicati: ⁊ tunc ſunt recipiendi
cum canonica ſatiſfactione: de qua vide
j. li. 7. aut non ſunt excõicati: ⁊ tunc reci-
pient ad penitentiam quotiẽs reuertent
ita tamen q in qualibet iteratõe penitẽᵃ
aggrauabit: qr vt dicit Aug⁹. Uulnus
iteratum tardius ſanat. de pe. di. 3. ianis.

¶ De cenſibus exactionib⁹ ꝓcu-
ratõib⁹ ⁊ viſitatõib⁹ ti. 53ᵘˢ.

Dicto de obedientia: quam ſb-
diti tenent ꝑlatis: conſequẽt
dicendum eſt de quibuſdã alijs
que ꝯpetunt etiam ꝑlatis. ſ. de
cenſibus exactionibus ꝓcurationib⁹ ⁊
viſitationibus: rõne quaꝝ ꝓcurationes
debent. Et pmo de cenſibus de quibus
plura conſideranda occurrũt. ſ. quid eſt
cenſus. Rñdeo cenſus eſt quedã penſio
que de ꝓuentib⁹ eccleſie ſoluit. 1. q. 3. que
ſitum. in fi. 2° põt dici cẽſus quicqd annua
tim ſoluit in quantitate vel ſumma. ff. de
cenſibus. etatem. Qd̃ arᵐ ꝑſtat cenſus
Rñdeo aliqñ eſt arᵐ ſubiectionis. e x de
cenſi. omis aia. aliqñ eſt indiciuꝫ preſtite
libertatis: aliqñ ꝑcepte ꝓtectionis: vt e x
de ꝑuilegijs. ꝑcepimus. Si n. cenſus impo

natur ab epo ſignuꝫ eſt ſubiectionis: licet
al's eccleſia: que ꝑſtet ipꝫ ꝑuilegio ſit mu
nita. ar. diſ. c. ꝯ moreꝫ. ⁊ de cenſi. omi. Si
vero a papa: ex hoc appareꝫ q eccl'ia illa
que cenſum ſoluit ſpãlis beati Petri exi
ſtit. ⁊ ad indicium ꝑcepte libertatis ipoſi
tus eſt cenſus: vt in. c. recepimus. ⁊ ſic ꝓ
batur exempta ſm Hoff. Secundũ autẽ
Hoſti. attendi debẽt v̄ba ꝑuilegij: de quo
vide. s. ti. de ꝑuilegijs ar. 6. ¶ Quis põt
imponere cenſuꝫ. Rñdeo quicũqꝫ ius hꝫ
in re tale: qd̃ hoc poſſit facẽ: vt ꝓprietari⁹
i. dñs: vt iſti. de vſufructu. §. ſiue teſtamẽ-
to. Item vſufructuarius: ſꝫ is non poteſt
imponere cenſum: q vltra vitam extẽdat
cũ ius: qd̃ hꝫ morte finiat: vt pꝫ ibidem
. §. finit. ſꝫ citra mortem põt ꝑceptionem
fructuum transferre in alium: non tñ ius
ff. de iure dotium. §. ſi vſufructus. Cum
ergo clericus vſufructuario equiparet
non põt eccleſiam ſuam facẽ cenſualem
vltra ſuam vitam. ar. e x de arbitris. ꝑ-
uenit. qd̃ eſt vbiqꝫ ſine auctoritate epi. e x
de cenſi. preterea. ⁊. c. cuꝫ clerici. põt ergo
de nouo ꝑpetuus cenſus imponi vel anti
quus augeri cum auctoritate epi: vt pꝫ i
dictis. c. qd̃ eſt veꝝ ſi ex iuſta fiat cauſa
aliter non: ſic intellige illud e x de cenſi:
ſignificauit. Et hoc eſt veꝝ inter ſbditos
i. vt ſubiectus accipiat a ſubiecto. ſꝫ epus
ſibi non poſſet acquirẽ a ſubiecto aucto
ritate ꝓpria: vltra q̃ꝫ ab initio impoſitum
fuerit. extra de cenſi. ꝓhibemus. poterit
tamẽ h facere auctoritate metropolitani:
⁊ ex cã: ar. ad h. ff. de adminiſtratione tu.
non eſtimo. Et põt eẽ iuſta cã qñ ẽ paup
⁊ fructus creuerunt. ar. e x eo. q̃ſto. Qd̃
ergo dicimus ꝑlatum eſſe ꝓcuratorem ẽ
verum; ſꝫ tñ cum bñ adminiſtrat itelligit
generalem ⁊ liberam hr̃e adminiſtratõem
ſecus eẽt ſi conditionem faceret deteriorẽ
e x de reſti. in inte. c. 1. Sed ⁊ illud ſcire de
bes: q epus ſine conſenſu capituli ꝓpriã
eccleſiam non põt conſtituẽ cenſualẽ. e x
de his que fiũt a ꝑcla. paſtoralis. ⁊. c. tua
Item qñ de conſilio capituli ſui confert
eccleſias aliquibus pijs locis. ſm illd̃. c.
e x de his que fiũt a ꝑcla. tua. põt ſibi re
tinere certum cenſum: vel qñ eccleſiam
eximit vel imunem facit: ⁊ eſt expreſſum
ex t eo. cuꝫ venerabilis. Iteꝫ in dedicatõe
18. q. 2. eleutherius. Item in hoſpitalis vł
loci approbatione: vt e x de regula. Item
imponit a fundatore eccleſie auctẽ epi: vt

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

extra de iurepatro. ꝑ. Item imponit̃ ab aliis quibus eccleſie ſubſunt: vt extra e. ꝑ. forte. ab archidiaconis quibus eccl'ie ſunt ſubiecte: vt extra de offi. ordi. dilecto. vel ab abbatibus vel aliis religioſis: qb⁹ eccl'ie ſeculares aliqñ ſubſũt in tpalibus vt dictũ eſt. ſ. ti. de religioſis. Aliquãdo etiam archipreſbyteris ſunt eccl'ie ſubiecte in iure inſtituẽdi: vt extra de offi. dele. ſup eo. Sed h̃ intelligas in omnibus caſib⁹ auctoritate epi interueniente: al's nõ eẽt cenſus perpetuus. e. x̃ e. ꝑ. Nec epiſcopus debet conſentire niſi ex iuſta cã. vñ cẽſus aliter impoſitus vitam eius qui ſoluerit non excedit: vt extra de tranſac. de cetero Rectores etiam eccleſiarũ non poſſunt eccleſias: quibus preſũt ſua auctoritate poſt deceſſum ſuum facere cenſuales: vt extra eo. ꝑ. ¶ Quis cenſus eſt ſoluend⁹. Rñdeo ſm Hoſti. q̃tuz ad eccliã ptinet is eſt ſoluendus: qui auctoritate epi eſt conſtitutus: vel ab initio recept⁹: al's eccleſia cenſum augmentatum: vel de nouo conſtitutũ ſoluere non tenet̃. Et põt dici nouus is: q poſt illud conſiliũ. extra eo. grauis. eſt conſtitutus. Et ſi quis a tpe illius decretalis aſtrinxit ſe ſacro ad ſoluendum talem cenſum voluntarie eſt puniendus: ſicut pꝫ in fine illius. c. grauis. h̃ eſt de eccleſia remouẽdus. e. x̃ e. clerici. Vel nouus cenſus eſt ille: qui non fuit impoſitus tempore fundationis dotationis conſecrationis exemptionis: ſeu emunitatis indulte: ſed poſtea ex cã. Is. n. tpibus vel imponit̃ vel offertur. Sed q̃uis tunc cum offert̃ ſit voluntarius: tamen poſtmodum tranſit in neceſſitatẽ ⁊ debitum: ſicut al's h̃. contingit: vt e. x̃ de ꝯmo. c. i. Cenſus aũt ignorantie. i. cuius cauſa ignorat̃ non eſt ſoluendus. e. x̃ e. puenit. ⁊. C. de pactis. ſi certis annis. caue tamẽ tibi: nam ſi agis iure poſſeſſorio obtinebis: ſi cenſus ſubtractus fuerit: lꝫ nullam cãm pbes. extra de elec. querelam. Si vo petitorio: ⁊ agis ex tempore ſubtrahes: vt in ꝓximis concor. Nam tempus non ẽ modus inducẽde obligatõis. C. de vſuri. creditor. Sed ſi ꝓponas cãm: ad quam ꝓbandam inducas longi tpis patiẽtiaꝫ obtinebis: ſi tempus pbes. 18. q. 2. ſuitiũ ⁊. ff. de aqua plu. arcen. l. i. in fine. Sed ſꝫ iura canonica neceſſaria eſt pbatio longiſſimi temporis: caueas tñ de conſciẽtia q2 ſi ꝓponas cõtra conſciam edificas ad

gehennam. e. x̃ de preſcrip. c. fi. ¶ Quid ḡ ſi aliquis cenſus tanto tpe ſit preſtit⁹: ꝙ non extat memoria qñ vel ex qua cauſa fuerit impoſitus: nunqd eſt ſoluend⁹ etiã ſi non apparet de cã. Rñdeo ꝙ ſic: vt. 18. q. 2. ſeruitium. ⁊ extra de ver. ſig. ſup quibuſdam. §. ꝑ. ¶ Quid ſi de nouo ſubtrahat̃: dic ꝙ poſſeſſorio agat̃ vel petitorio tamen caute: vt dictum eſt. ſ. ¶ Quid ſi quatuor ãnis ſolutus fuerit: nec liquere poſſet de cã inſtitutõis. Rñdeo idem qḋ i q̃õnibus ꝓximis ꝑcedentib⁹. ¶ Quid ſi non ſit completum tp̃s preſcriptionis. Rñdeo non eſt ſubtrahenda ſola ꝓpria auctoritate: alioquin ſpoliatus reſtituet̃: vt e. x̃ de elec. querelam. ſ͂ in petitorio obtinebit: ſi ꝓponat contra ipm ꝙ nõ tenet̃ ⁊ ideo petit ei interdici: ne decetero petat: vel exigat ipm: ⁊ ꝓnunciari ꝙ nõ teneatur decetero ad talem cenſum preſtandũ ſic intellige illud e. x̃ e. puenit. ¶ Quid ſi eps illum q de nouo ſubtraxit excõicauerit: hac cã. ſ. ꝙ ꝓpria temeritate hoc fecit. Reſpondeo tenet ſententia nõ obſtante etiam appellatione: ſi quam fecit p quaꝫ defendere vellet hanc ſubtractionem. ¶ Quid faciet iudex ad quem ẽ appellatũ Rñdeo ſi ꝓbatio epi ſit in ꝓmptu d ſua poſſeſſiõe vel quaſi: condemnabit̃ excõicatus ad penſionem ſubtractã ſoluendã. e. x̃ de elec. querelam. §. fi. ⁊ ad expenſas hac occaſione factas ſi petant̃: ⁊ ad ſatiſfaciendũ compellat̃ añq̃ abſoluat̃: quia offenſa eſt notoria. e. x̃ de iudiciis. c. i. quo facto in petitorio procedere poterit is: qui excõicatus fuit. ḡ melius eſt: ꝙ ipm non ſubtrahat. ſ͂ ad iudiciũ trahat: vt ſupra dictum eſt. Si vo eps hẽat exceptionem ⁊ hodie infra. 15. dies non ꝓbauerit: i expenſis legitimis cõdemnabit̃: ⁊ in ꝓnci pali: nihilominus ꝓcedet̃: vt e. x̃ de reſti. ſpo. frequẽs. ¶ Quid ſi eps timens hãc penam dicat non habeo ꝓbatões paratas placet ꝙ abſoluatis eum recepta cautiõe ⁊ ego contra eum poſſeſſorio agam: nũquid ẽ audiẽdus. Rñdeo puto ꝙ ſic excõicato cõſentiente: ⁊ etiam inuito: dum tamen expenſas non fecerit: vel al's ſua non interſit: ⁊ etiaꝫ ſi interſit: dũmõ eps ſatiſfactõem offerat. Ar. vt extra de ſen. ex. ſacro. §. verum. Et oportet ꝙ excõicatus h̃ ratificet cum conditio ſua ex h̃ melior fiat. ar. ff. de vectig. ſoluẽdo. ¶ Quid ſi excõmunicat⁹ timẽs litigii laborem: ⁊

expenſarum ꝯdemnatōem: vltro offerat penſionis ſolutiōem: ⁊ velit petitorio agē ꝶndeo hunc audiendum puto etiam inuito epo: quia ⁊ melior ſit epi conditio: cui ſatiſfit ſine litigio: qḋ itelligas ſi de expēſis ſatiſfacere velit. ¶ Quid ſi pendēte iudicio ſup petitorio veniat dies ſolutōis nunqd eſt ſolutio facienda. ꝶndeo ꝙ ſic quia pendēte iudicio nihil debet inouari: nec alicui poſſeſſio ſua turbari. ¶ Quid ſi ruſticus: q dn̄o facit annuū ſeruitium dicat ꝙ de conſuetudine debeat habere prandium: cum forte prandiū tm̄ valeat q̄tū valeat ſeruitiū. ꝶndeo ſi ꝯſuetudo completa ſit in pace ꝓ ruſtico iudicabo: lꝫ dn̄s dicat: ꝙ de gratia ſiue curialitate h̄ ei fuerit factum: ſic.n. ꝓ ruſtico p̄ſumi pōt ꝯtra dominū: ſicut econuerſo ad hec C. de agricol. ⁊ cen. libus. li. ii. ¶ Quid ſi ſub tali ꝓteſtatione admiſſus fuerit ad prādēdū. ſ. ꝙ de gr̄a h̄ ei fiebat. ꝶo fatu⁹ eſſet ſi talem ꝓteſtationem admittēt: niſi etiam ipe replicaret: ꝙ ipe intendit ibi cōedere de ſuo iure. ¶ In quo cāu poteſt cenſus remitti. ꝶndeo eps remittit eum qn̄ placet ſibi. extra c. venerabilis. qḋ intelligas ex cā ⁊ de conſilio capituli ſui. eẋ de his que fiunt a p̄la. ma. ⁊. c. paſtoralis Remitti autē pōt ⁊ debet qn̄ eccleſia ad tantam pauptatem deuenit: ꝙ non ſufficit. ar. extra c. q̄to. ſed qn̄ eccleſia illa ad pinguiorem fortunam ꝑuenerit. tenet̄ eẋ de ſol. odoardus. Item ꝓpter nimiam ſterilitatem remittit̄ niſi cuꝫ vbertate ſequētis anni vel preteriti valeat compenſari. ff. locati. ⁊ cum ꝓpter ſterilitatem: ſed ꝓpt̄ damnum modicum nō releuat̄: vt dicit̄ ibidem. ſi merces. §. vis maior. Itē ꝓpter tpis lapſum tacite tenet̄. Al's non tenet̄ extra eo. olim. h̄ oia Hoſti.

Sequit̄ videre de exactōibus. Circa qḋ ſciendum: ꝙ eps nihil dꝫ exigere ab eccleſijs: niſi canonica ⁊ conſueta: vt cathedraticū ſic dictuꝫ eſt: q2 ad honorem cathedre ſoluit̄. Idē dicit̄ etiam ſynodoticum: q2 frequent̄ in ſynodo dat̄. Item exigit tertiā vel q̄rtaꝫ ptem decimarum ⁊ oblationuꝫ: vt. io. q. ȝa. vnio. Et ab his duobus libera erunt monaſteria: vt dictum eſt ſupra. Itē cenſum impoſitum ad ſoluendum: de quo dictum fuit ſupra. Item aliqd impoſitum ſoluendum in die dedicatiōis: vt. io. q. ȝ. nec numerus. Item canonicam portioneꝫ de his que offerunt̄ gr̄a ſepulture: de qua etiam dictum fuit ſupra. Iteꝫ ꝓcuratōeꝫ de qua ſtatim. j. dicet̄. Suſtinet̄ etiam ꝓ multis neceſſitatibus q̄ aliqn̄ ſupueniūt vt ſi manifeſta ⁊ rōabilis cā extiterit cū charitate moderatum ab eis auxiliū valeat poſtulare: vt eẋ c. ti. cum aplus. Sed ſi in dubium reuocet̄ an ſit rōnabilis cā vel non: ꝓpter quaꝫ exigit̄ ſupioris arbitrio decidat̄: vt. io. q. ȝ. q2 cognouimus. Scias tn̄ ꝙ epus nihil poteſt exigē: niſi per canones oſtendat ſibi licere. io. q. z. c. penulti. ⁊. c. ſi. ſm̄ Hoſti. Item pōt fieri etiam exactio moderata ꝓpt̄ emptionem quam epus facit vel ſi al's cathedralis eccleſia nimis fuerit debitꝭ onerata. eẋ c. cum aplus. ⁊ de offi. archidi. conquerēte in fi. Item ſi epus ſit reus recurratur ad metropolitanum. Si vero ſubdit⁹ ſit reo eligant̄ arbitri: vt in dicto. c. ſi clericus. Et ſi ſit appellatum recurrat ad iudiceꝫ ad quem eſt appellatum. eẋ de appella. cū debitus. h̄ Hoſti. Tallias vero ⁊ exactōnes p̄lati eccleſijs impone non debēt: vt patet in. c. cum ap's. §. ꝓhibemus. Ab alijs autem indictōibus ⁊ neceſſitatibus eccleſie ⁊ clerici ſunt imunes: vt. i6. q. z. §. nouarum. de q̄ materia dictū eſt ſupra ti. de emunitate eccleſiarum. ¶ Sꝫ q̄rit̄ cuius q̄titatis debet eē cathedraticum. ꝶndet Hoſt. in fine ti. de cēſibus. ꝙ erit duorum ſolidorum. vt eẋ de offi. ordi. cōquerēte. minoris enim q̄titatis eē nō pt: vt eẋ c. olim. Forte h̄ ſolidus appellatur aureus: vt. C. de ſportul. ⁊. l. z. vel erit ſolidi vſualis ⁊ cōis monete regionis: vt. ff. de le. z. l. nūmus. Et ſi ſint plures monete in regione dabunt̄ meliores. ar. extra de iureiur. q̄ta i fine. vel mediocres. io. q. z. hoc ius porrectum: vel minores: vt eẋ c. ex pte. Secundum Hoſti. vero conſuetudo eſt ſeruanda: ſi appareat de ipa. extra de ſepul. certificari. Si autē non apparet quelibet eccleſia ſoluere debet pecuniam: que occurrit in parrochia ſua: ⁊ ſi diuerſe monete currant ibi ſimul: ſoluet̄ illa q̄ magis eſt vſualis ⁊ vulgaris. ar. diſ. 4. erit. h̄ Hoſti. Secūdū etiā Hoſt. ti. de offi. or. debet inſpici conſuetudo taꝫ i q̄titate q̄ in q̄litate. ¶ Quid ſi eccleſia de nouo fundat̄. ꝶndeo ſoluat ſicut cōuicine. eẋ eo. eccleſia. ſm̄ Hoſti. ¶ Quid ſi moneta mutet̄. ꝶndet Hoſti. ꝙ eſt ipm cathedraticum mutandum: vt de eadem pecunia

soluat᷑: q2 debꝫ sequi ꝯsuetudinē regiōis
⁊ hoc intellige qñ moneta sepius mutat᷑
ita ꝙ vnum genus non sit prescriptum.
Porro si aliqua moneta currit p annos
40. ⁊ singulis annis fuit solutum ad illā
monetam: ⁊ elapsis. 40. annis mutetur
moneta: ad estimationem ꝑsone redden
da est: nisi prescriptio solutionis monete
scđi generis sit completa: sic intellige illđ
extra c. cum olim. ⁊ c. cū canonicis. Ille
tamen qui mutauit ꝓ lucro temporali in
grauamen populi tenet᷑ ad satisfactōem
etiam si rex sit: maxime si mutauerit. sic
loquit᷑ ex̄ de iureiur᷑. q̄sto. Caueāt sibi ṗn
cipes monetam mutantes. Nam apud
deum ⁊ in foro penitentiali astringuntur
sicut etiam in pedagijs nouis. Et h̄ intelli-
ge nisi forte h̄ inouatio fiat populo: cuꝰ
interest approbāte ar. ex̄ de maio. ⁊ obe.
c. si. excipe impatorem siue romanorum
regem: ut. ff. de orig. iuris. l. 2. § nouissime
Ad antiquam ergo monetam vel eius
estimationem solui debet. Et idē intellige
si census bladi vini vel olei debet᷑ ad cer
tam mensuram: siue mensura augeatur:
siue minuat᷑. h̄ Tho. in quadam ep̄la.
¶ Qualit᷑ exactio fiat. Rn̄deo ꝫm Hosti.
ꝫm ꝙ requirit summa: ⁊ non vltra: ⁊ vi
res facultatum ecclesiaꝝ: ꝙ etiam in ꝓcu
rationibus habet locum. extra c. ea que.
⁊ c. sopite. ⁊c̄. ¶ Qñ pōt fieri exactio. Rº
ꝫm Hosti. ꝙ fieri potest qñ cōis vtilitas
terre hoc exposcit: papa tamē ṗus ꝯsulto
si layci hoc petant: ⁊ cuꝫ licentia eius. ex̄
de emu. eccle. non minus. ⁊ c. aduersus. ⁊
breuiter qñcunqꝫ videbit᷑ dño pape cum
sit omnium dñs. 20. q. 2. nunc vero. ⁊ c.
cuncta. Ad h̄ nota ꝙ si beneficiorūꝫ ali
quorum decima simplicit᷑ ad tp̄us aliter
concedat᷑: decima pōt ⁊ debet leuari ꝫm
taxationem decime: in illis ptibus vbi cō
cedit᷑ consuetam: ⁊ ad monetā currentē:
Nec p collectores. leuatores. siue exacto
res ipius decime possunt ecclīaꝝ calices
libri ⁊ alia ornamenta diuinis vsibꝰ siue
officijs deputata: ex cā pignoris vel di-
stractōis capi distrahi vel quomodolibꝫ
occupari. libro. 7º. de decimis. si beneficio
rum.

Sequit᷑ videre de ꝓcurationibus:
⁊ de his querunt᷑ plura. s. ex qua
cā ꝓcuratio debeat᷑. Rn̄deo ꝫm
Hosti. ꝙ rōne visitationis. Et h̄ non pōt
ṗscribi. extra c. cum venerabilis. ⁊ c. cuꝫ

nup. Sed tñ nō sbiectꝰ ipam ṗscribē pōt
extra de prescrip. cum ex officij. Itē rone
consuetudinis. 18. q. 2. seruitium. Itē rōe
pacti. extra eo. q̄sto. Item ratiōe ṗuilegij
⁊ iste tres spēs possunt prescribi. ¶ A q
bus est danda. Rn̄deo ꝫm Hosti. ab oi-
bus subiectis: nisi se ostendant exemptos
eē: adeo ꝙ nec p ep̄m pōt remitti. ex̄ eo.
cum venerabilis. nisi forte p papam con
firmetur. extra de reli. domi. constitutus.
Et hoc intelligitur de prima ꝓcuratione:
que debet᷑ ratione visitationis: que adeo
debita est: ꝙ licet ep̄us nullas expensas
faciat ꝓpter visitationem: nihilominꝰ re-
cipit eam: ⁊ ideo etiam ab ecclesijs ciuita
tibus. ex̄ c. venerabili. Et est rō: q2 qui se
minat spūalia debet metere carnalia. ar.
extra de sepul. c. i. Aliud ē in delegato. ex̄
de vi. ⁊ ho. cleri. cum ab omni. Sed domꝰ
que visitat᷑ non dat eam. extra c. c. vlti.
¶ Quibus danda est. Rn̄deo ꝫm Hosti.
legatis apostolice sedis ⁊ nuncijs. ex̄ eo.
cum instantia. Item archiepis: diaconis
⁊ decanis. Item abbatibus: nam ⁊ hi vi
sitant: vt habet᷑ ex̄ de sta. mo. ea que. Et
si nō sufficit vna ecclesia plures iungāt᷑
in vnā. ex̄ eo. ꝓcuratiōes. Et si vna eccl̄ia
sit grauata p vicinas est alia releuanda.
ex̄ c. cum instantia. § penulti. Debet᷑ aūt
regulariter soluꝫ semel in anno: vt ex̄ de
offi. archi. mandamus. Sed si necessitas
exigat pluries debetur. 18. q. 2. non semel
visitandi. vel si de cōsuetudine sit bis. ex̄
c. cum venerabilis. ¶ Qualit᷑ ē ꝓcuratio
facienda. Rn̄deo ꝫm Hosti. moderate ⁊
ꝫm facultates ecclesiarum. ex̄ c. ea que. ⁊
c. sopite. Et vtent᷑ ṗlati in visitando illo
moderamine: qđ habet᷑ ex̄ c. cum apl̄s.
vbi dicit᷑ ꝙ archiepi non debent ducere
vltra. 40. vel. 50. equitaturas. Epi. 20. vl᷑
30. Cardinales. 25. Archidiacōi. 5. vel. 7.
decanꝰ duos. sed nec tot in ecclesijs i qbꝰ
pauciores ducere consueuit. Non auteꝫ
debent ꝓcurationē accipere: nisi ꝑsonalr
accedant ad locum: ⁊ visitent ipm. Exci-
pitur tamen legatus. extra c. ꝓcuratōes
Potest autem ep̄us p alium visitare ⁊ si
nō habeat de quo ꝓuideat ei: tenent᷑ sibi
ꝓuidere subditi. Sic pōt intelligi dictū. c.
ꝓcuratiōes. ibi absqꝫ mānifesta ⁊ rōabili
cā ⁊ necessaria. Al's ep̄us ei ꝓuidē tenet᷑
sic pōt intelligi illud ex̄ de offi. ordi. inter
cetera. h̄ Hosti. Hodie autē cum episcopꝰ
visitat p alium suam diocesim: debet illi

i neceſſarijs alijs ꝓuidere.ſ.i eqs. veſtib⁹ familia. ⁊ alijs oportunis. viſitati autē eidem viſitanti in victualibus ꝓuidebūt li.6.de offi.ordi.ſi ep̄us. Et ſm Jo.an.ꝑdicto mō intelligebant hoſti. ⁊ Innoc. illud ex̄ c.inter cetera. Intelligebāt etiā ꝙ debebant etiam de victualib⁹ ei ꝓuidē qn̄ ſine ſcandalo nō poſſunt a ſubditis haberi: qđ etiam Jo.an.non reprobat.

¶ Sed ꝯ qꝛ viſitans debet p̄dicare li.6°. de cenſi.c.i.ſed officiū predicandi nō delegat᷑.ex̄ de offi.dele.c.fi.ergo nec viſitatio. Rndet Jo.an. ꝙ p̄dicatio bene delegat᷑ ab eo:q ꝑ aliūꝫ viſitat iure ordinario: vt in.c.ſi ep̄us: ſ; non ab eo:qui viſitat iure delegato: vt in ꝯrio: niſi ſpāle mandatuꝫ ad illud haberet: vt li.6.d offi.dele.is.n. ⁊ c.fi.§.vices. ¶ Qui vero eccleſiam in ꝓcurarōibus grauauerit: ⁊ qđ accepit reddat eccleſie grauate: ⁊ tantūdem de ſuo: vt in fine.c.ꝓcuratōes. Si vero in collectionibus grauet᷑ eccleſia: puta qꝛ debet colligi ꝓcuratio legati.70.ſol'.a ſex eccleſijs: qꝛ quelibet non ſufficit: ⁊ ip̄e recipit a q̄libet.ii.ſol'. Sex ſol'. quos recipit vlt̄ q̄ꝫ debet cogetur reddere eccleſie: ⁊ alios ſex paupibus.ex̄ de emuni.ec.qꝛ pleriqꝫ. Si aūt in encenijs grauet in quadruplū condemnat᷑.di.18.q̄m̄qđē.hodie vero ꝓhibet᷑ archiep̄o viſitanti: ne ip̄e vel q̄ſq̄ꝫ ſuorum aliqđ munus quodcunqꝫ ſit: ⁊ qualitercunqꝫ offerat᷑: p̄ſumat recipe exceptis victualib⁹ moderatis: qđ q fecerit maledictiōem incurrit: a qua niſi duplū reſtituat non liberat᷑. Et idem ē de quolꝫ viſitante: vt li.6.c.romana.§.ꝓcuratōes aūt. Sed nunq̄d recipere p̄ſumet ſi egeat vel ſi modicū ſit qđ offert᷑. vide de h̄ qđ ȷ.notat᷑ titulo de ſimonia. ¶ Quid ſi nō viſitet. Rndeo nō ligat᷑ tūc illa ꝯſtitutōe ſicut ex v̄bis eiuſđ decre.colligi pōt apte ¶ Quid ſi recipiat ⁊ celebret an̄q̄ꝫ peniterit. Rndeo iudiciuꝫ ſibi manducat ⁊ bibit.h̄ hoſti. Et pene etiā maledictiōnis ſupaddit᷑ pena ſuſpenſionis.li.6.de cenſi.exigit. de qua plenius habet᷑.ȷ.li.7.ti. de interdicto.ar.7.caſu.7.

S Equit᷑ vidē de viſitatiōibus rōe quarum debent᷑ ꝓcurationes. ſciendum igit᷑ ꝙ tm̄ ſemel in anno regularit᷑ viſitatio fiet ſm hoſti. ⁊ Goff. vt pꝫ extra eo.romana. ⁊ di.18.qm̄. ⁊ tm̄ ꝑ vnū diem ꝓcurabit᷑.10.q.3.int᷑ cetera an̄ fi. ¶ Sed ꝯ qꝛ bis ꝓcurari pōt ī āno extra e.cū venerabilis. Rndeo ſꝫ Goff. illa decre.intelligit᷑ cum a fundatore on⁹ hinc ꝓcuratōis impoſitum erat: vel forte monaſteriū illud conſueuit viſitari a fauentinis ep̄is bis in anno. Uel dicendū ſm hoſti.ꝙ p̄a die qua venit ꝓcurabit᷑ in ſero: ⁊ tunc viſitat preſbꝛum: ⁊ craſtina die in mane conuocat ꝑplm: ⁊ reddit qđ dꝫ: ⁊ ſic ſumpto prādio recedit: ⁊ ad aliā vadit: ⁊ ſic ꝓcurat᷑ bis in anno in qualibet eccleſia. Uel dicendum ꝙ ꝓcurabit᷑ bis ⁊ ter ⁊ quater: ⁊ quotiens op⁹ fuerit ſ.quotiens circa eccleſiam cām p̄buerit: ⁊ correctōe idiguerit.18.q.2.viſitādi. ⁊ c. non ſemel. Forma autem viſitandi hr̄.10 q.i.placuit. ⁊ li.6.c.romana.§.ſane. Sed ⁊ quo ordine ⁊ quō ⁊ qn̄ ⁊ quotiēſ loca ſue ꝓuintie poſſit archiep̄us viſitare hr̄ i c.romana in p̄ncipio. Sed ⁊ hodie idicit᷑ archiep̄o.ſ.vt p̄ ciuitatē ſuā.2° dioceſim deinde ꝓuintiam vel ptem eius ciuitates ⁊ dioceſes circueat. ſuffraganeos ⁊ eorū ſubditos cathedralium ⁊ aliaꝝ eccliaꝝ capitula. monaſteria. eccleſias religioſas ⁊ alia pia loca cleros ⁊ ꝑplos viſitando receptis ꝓcuratiōibus a locis tn̄ libere viſitatis. Etſi archiep̄us non pōt cōmode ad qualibet eccleſiam accedere: poteſt de pluribus locis ad vnum locū ꝯgruū clericos ⁊ laycos conuocare. Ex quo tn̄ exiuit vnam dioceſim nunq̄ꝫ pōt ad eā cā viſitandi redire: donec alie dioceſes ſue ꝓuincie vel in totum vel in parteꝫ ſi ſecure pōt accedere: ⁊ ſua denuo fuerint viſitate: pōt tn̄ ad ipam dioceſim: quam exiuit ſi magis alijs indigeat viſitari: ad requiſitōem dioceſani reuerti. vel de conſilio ⁊ conſenſu maioris ptis oīuꝫ ſuorū ſuffraganeorum: qđ ſi malicioſe renuāt licentia a ſede ap̄lica cū fiducia requirat᷑ ſemel aūt ſic viſitatōe ꝯpleta pōt 2ª ſilis fieri. ſuffraganeoꝝ p̄us cōſilio requiſito ⁊ in reſcriptis redacta diffinitiōe ſuper h̄ habita coram eis: ⁊ niſi alij magis indigeant in hac 2ª viſitatōe viſitet illos: q ī p̄ma non fuerint viſitati. Primo autem v̄bo dei ꝓpoſito querat de vita de cōuerſatione miniſtrātiū: de cultu diuino: ⁊ alijs q̄ ſpectant ad hoc officiū de plano: nullo ſacro exacto. intendens emendatōeꝫ per ſalubꝛia monita ꝓponendo: nunc aſpera: nunc lenia. Si quos infamatos inuenerit denunciet ſi videt᷑ ſibi ſuffragari ꝙ ingrat crimina notoria: cū ex h̄ de negligē

prelatoꝝ liqueat: canonice puniat᷑. Precipit᷑ autem vniuerſis epis aliiſq; platis ordinario iure exceptis religioſis viſitantibus vt illam formā ſtudeant obſeruare vt patet ibidem .§. hanc autem debent ſ3 Hoſti. in ſumma obſeruare. Alij ī his in quibus poſſunt: ⁊ que ipſos tāgūt. ar. ex͞ de ſta. mo. c. vlti. in fine.. Conſtat enim ꝙ illud qḋ dictum eſt de conſenſu vel cōſilio ſuorum ſuffraganeorum non poteſt in epis: cum non habeant ſuffraganeos obſeruari. Sed ⁊ ſi epus ſuam dioceſim exierit: pōt eam nihilominus qn̄ ſibi placuerit ingredi: ⁊ non obſeruato locorum ordine viſitare. ¶ Sed nunquid legatus ſedis apoſtolice ordinē hunc ī viſitādo ſeruabit. Rndet Hoſti. ꝙ non includit᷑ ī illa decretalis. tum q2 vices pape gerit: tū q2 eccleſia romana ꝑuilegium contra ſe concedere non conſueuit. ex͞ c. cū iſtātia. Debet autem epus cum viſitat monaſteria ⁊ hoſpitalia ſecularia ⁊ religioſa cauere ab omī grauamine: ⁊ ſic ꝓcedere: ne forte qn̄ r̄ligioſi poſtea viſitabūt: inueniāt aliquid dignum correctione: nō ꝙ factū epi poſſint corrigere: ſ3 debent h̄ apoſtolice ſedi referre: vt ex͞ de ſtatu mo. ī ſinglis .§. porro. vel etiam metropolitano cui ſbeſt epus: vt ex͞ de offi. ordi. paſtoralis. vel ꝓuīciali capitulo: vt ex͞ de ꝑben. graue. ſm̄ Hoſti. Et cum viſitat monaſteria nō debet ſecū3 introducere clericos ſclāres niſi duos vel tres. ex͞ de offi. ordi. vt iuſta ¶ Sed nunquid pōt epus viſitando capitulum ſuum ⁊ eccleſias ciuitatis ꝓcurationem exigere. Rndeo ꝙ ſic. q2 ꝓcuratio ꝓcurationi eſt annexa. ex͞ co. cum venerabil᷑. Nec obſtat illud. 1z. q. z. charitatem. q2 ibi loquit᷑ de viſitatione ſbſidiaria. ſ. quando mortuo epo vocat᷑ ad cuſtodiam alter epus vicinus: cui ſufficē debet: ꝙ expenſas ſuas omnes q̄s facit extra domum habet: quinimo ſm̄ Hoſti. videt᷑ ꝙ etiam ibi computare deberet ea que domi expenderet: ſicut videm᷒ de illo qui de mandato ꝑncipis ꝓficiſcit᷑ in ꝓuintiam aliam: vt in auct᷒. de manda. ꝑn. §. illud. coll᷑. z. non autem loquimur hic de viſitatōe ordinaria. ¶ Quid ſi epus equitaturas ducit vltra conſuetum numeru3 Rndeo dicunt quidam ꝙ ſi nō ꝓcuret᷑ ⁊ ideo excōīcat ſubditum: ſnīa ē tenēda. ii. q. z. c. i. ⁊. z. Sed contrariu3 ſm̄ Hoſti. eſt dicendum: vt ex͞ de exceſ. pla. cum ad

quorūdam. Nam ꝓuidendum eſt vt tenuis vite hoīes iniurijs non grauentur: certum eſt tamen ꝙ ſi ꝓcuratio deneget᷑ denegans pōt excōīcari. ex͞ c. cum iſtātia in fine. Dubitatur autem de h̄ ꝙ ſm̄ ſup̄ dicta legatus archiepus: epus archidiaconus archipreſbyter omnes iſti viſitāt ⁊ cum quot equitaturis dictum eſt ſup̄. Sed certe ſi omnes iſti ad eandē eccliā3 ſemel in anno inclinauerint longi tempis victum breuis hora conſumet: qḋ eſt contra iura. 1o. q. z. inter cetera. ante mediu3 Rndeo ſm̄ Hoſt. metropolitanus hab3 ſuam viſitationem in ꝓuītia: vt ſinglis annis ꝓuintiale concilium faciet ſm̄ formam traditam. ex͞ de accuſa. ſicut olim. Dioceſes autem ſuffraganeorum nō viſitabit: niſi ſuffraganeis mortuis vel negligentibus viſitare. ar. 9. q. z. conqueſt᷒. Alij dicunt contrariū: q2 archiepiſcop᷒ viſitat generaliter totam ꝓuintiam. 9. q. z. archiepus. Et hoc pōt nō obſtāte aliq̄ preſcriptione: vt expreſſum eſt ex͞ de preſcrip. cum ex officij. Secundū vero Ho. de mente iuris ē: ꝙ plures viſitatores admittant᷑: vt eccleſia dei ſincerius regatur vicia purgent᷑: ⁊ virtutes inſerant᷑. Archipreſbyter ḡ viſitabit: ſi h̄ habeat de cōſuetudine: poſtea eps de iure cōī: poſtremo archieps de iure cōī. Et legat᷒ ſedis apl̄ice cum papa non poſſit venire: ⁊ cōtra h̄ ꝑſcriptio non currit. extra de preſcrip. cū non liceat. ⁊. c. cum ex officij. niſi ſbditus noīe ſubditi: vel nō ſubditus nomie ſuo preſcripſerit: vt in. c. cū ex officij. in q̄ cāu ſm̄ Hoſti. requirendus eſt titulus: ⁊ ſic intelligit illud extra de preſcrip. de quarta. ⁊ ſimilia. Subditus aute3 ex titulo conceſſionis ꝓprij prelati: h̄ ius preſcribē nō pōt: niſi p papam conceſſio confirmetur ⁊ a tempore confirmationis preſcriptio compleat᷑. ex͞ de preſcrip. ſi diligenti. ſic intelligit illud ex͞ de reli. do. cōſtitutus. ⁊ ſimilia. Omnes igit᷑ ſupradicti ad viſitādu3 admittent᷑: vbi eccleſia non grauat᷑ ſufficiat ergo epo: ꝙ eccleſie que ipm̄ ꝓcurare non poſſunt: p inferiores viſitent᷑ alioqn ipſemet ꝓuidebit ſibi. 1o. q. z. cauēdu3. Et ſic intelligi poteſt illud ex͞ de offi. ordi. inter cetera. Uel dic ꝙ loquit᷑ ibide3 de expenſis: que fiunt circa equitaturas emendas: ⁊ veſtes: ⁊ ſimila: ad q̄ preſbri nō tenent᷑. Nam ⁊ a iure conceditur ei cū impedit᷑ ꝙ p alium viſitet. Ipſe autē epus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſi caſus qui non pōt p alium expediri ac-
cidat pſonaliter expenſis vadat. Item di
cendum eſt de archiepo.ſ.ꝙ ad locū non
declinet: qui non poſſit ipm recipere: niſi
ex cā puta ſi malam famam audiat: ⁊ ſi
epus negligens exiſtat: ⁊ tunc ꝓprijs ex-
penſis vadat vel de ſuo det quatenus ec
cleſia non grauet̄: h̄ enim de mente iuris
eſt: ꝙ in nullo caſu eccleſia grauet̄: extra
de cenſi.cum aplus.h̄ Hoſti.

De exceſſibus platoꝝ ꝯ
ſubditos ⁊ ecōꝰ ti.54ꝰ.

Viſo in precedētibus de his q̄
competunt platis. Et cum in-
terdum prelati excedant ꝯtra
ſubditos ⁊ ecouerſo: ꝯſequēt̄
videndum eſt de exceſſibus eoꝝ. Et pmo
cōiter de pluribus exceſſibus ſimul. 2ꝰ ſpe
cialiter de exceſſu ſimonie: qui eſt grauiſ-
ſimus inter alios exceſſus. Circa pmum
pmo de exceſſibus platoꝝ i ſubditos. 2ꝰ
de exceſſibꝰ ſubditorum in platos. Cir
ca pmū ſciendū: ꝙ excedūt aliqn̄ prelati
dum nolunt abſolutōis beneficium ſine
certa q̄ītitate pecunie impartiri. extra de
ſimo.ad aures. qd̄ intelligas ſm Hoſti.
qn̄ petunt ꝓ beneficio abſolutionis: qd̄ ē
ſimoniacuꝫ. Secus eſt ſi ꝓ pena ſiue mul
cta impoſita petant. Etſi conſuetudo ſit ꝙ
ꝓ abſolutōne pecunia petatur: non valet
conſuetudo ta is: q2 eſt irratōnabilis. ex
de ſimo.non ſatis. Si auteꝫ ſit ꝯſuetudo
ꝙ petatur pro contumacia punienda:
valet ar. extra de penis dilectus. Et idem
dicendum eſt de ſtatuto. In his ergo ca
ſibus abſolui debet libere excōicatus: ⁊
eo abſoluto cogi pōt ad ſatiſfaciendum
de pena. Si autem nō ſit conſuetudo vt
petat̄ non pōt exigi: cū nec fuerit excōica
tus ꝓ illa. Sic intellige ſm Hoſti. illud ex
de ſimo.ad apicam.⁊.c.ad aures. Exce-
dūt etiā ſubtrahēdo ⁊ diminuēdo reddi-
tus ſubditorum: quos potius defendere
deberēt ⁊ tueri: vt ex de reſti.ſpo.ꝯq̄rente
Coguntur aūt reſartire damna: vt patet
ibidem.c.grauis. Et puniri poſſunt pena
extraordinaria: ⁊ ſunt omnia reintegrāda:
vt ex e.c.2. Nec debent eos irrōnabiliter
grauare: vl' inhoneſte tractare: ſed tanq̄
filios ⁊ fratres fraterna charitate tueri: ⁊
honorare. ex e.c.i. Excedūt etiā ꝙ ſeipos
inſtituunt in eccleſijs ſibi ſubditis: vnde

cogunt̄ eas dimittere: vt ex e.ad aures.
Excedunt etiaꝫ denegando ſacramenta
malitioſe: ⁊ ſine cā: in quo caſu videt̄ ꝙ
alibi poſſunt accipi. ar. extra de preſcrip.
cum olim: qd̄ eſt verum de ꝑuilegiatis: vt
patet ibidem. ⁊ in caſibus conceſſis ex
de regularibus licet. ⁊ de ſepul.c.i. als ꝯ.
extra de tempo.ordi.ad aures.⁊.c.ꝙ trāſ
lationeꝫ. ⁊ de pe. ⁊ re.omnis. ſed eſt ad ſu
periores recurrenduꝫ: vt extra de iurepa
tro.nullus. Sed ⁊ aliqua ſunt: que in ne
ceſſitate a quolibꝫ accipi poſſunt. de ꝯſe.
di.4.ſanctum eſt. ⁊ extra de offi.ordina.
paſtoralis.§.ꝑterea. hec Hoſti. Excedūt
etiam in exigēdo: dum imponunt tallias
collectas idebitas. ex e.c.i. Excedūt etiā
quia dum eccleſie romane vel eiꝰ legatis
ſubueniunt: querunt predam potius q̄
ſubſidium in ſubiectis: vt habitum eſt ſ
ti.ꝑcedenti.ar.2. Excedunt etiam quia de
facili ſine cauſa ⁊ ſine ordine iuris excōi
cant ⁊ ſuſpendūt: cum excōicatio: que ē
eterne mortis damnatio ſine certa ⁊ ma-
nifeſta cā fieri non debeat: nec ꝓ paruis
⁊ leuibus cāis: vt dicit̄ .ii.q.2.nemo.⁊.c.
nullꝰ. Excedūt etiā dum malos clericos
ordinant. diſ.59.ſi officia. Excedūt etiam
dum exquiſita ⁊ ſingularia cibaria que
runt.12.q.2.gloria. Excedūt etiam quia
circa diuitias ⁊ ornatū eccleſiaꝝ omne
ſtudium ſuum apponunt: ⁊ de miniſterio
nō curant: cōtra quos inuehit̄ Hieroꝰ. in
pallegato.c.dicens. Marmora nitēt au-
ro: ſplendent laquearia gemmis: altare
diſtinguit̄: ⁊ miniſteriorū chriſti nulla ē
dilectio. Excedūt etiā epi dū ab abbati-
bus ⁊ monachis aliq̄ exigūt ꝯ ordinis i
ſtituta: vt ex e.ſane. ⁊ de ſimo.ne dei eccle
ſiam.cuꝫ ea ad que tenent̄ abbates epis
ſcripta ſint.18.q.2.h̄ tn̄.⁊.c abbates. ⁊ ex
de offi.ordi.ꝯquerēte. vn̄ ſi epi idebita ⁊
inſolita exigāt: poſſūt abbates iure ꝓprio
denegare: vt ex e.ſane. niſi platus eſſet in
poſſeſſiōe: vel quaſi eiꝰ qd̄ exigit: tunc.n.
illud ſubtrahere ſubdito nō licet̄: vt ex
vt li.pen.a memoria. Excedūt etiā dū re-
ligiſos ꝯ idulgētias ⁊ ꝑuilegia ſua mole
ſtant. ex e.c.nimis.⁊.c.tanta. Excedunt
etiam ꝯ eoſdem multis alijs mōis a qbꝰ
ceſſare iubent̄.li.7.e.ti.frequēs. quidam
etiā plati nimis ḡuant monaſteria ordis
ciſterciē.li.7.de cenſi.ad noſtrum. Exce
dūt etiam i multis alijs: que dimitto gr̄a
breuitatis.

SEquit᷑ videre de 2°. s. de excessib⁹ subditorū in prelatos. Circa qđ sciendum ꝙ subditi qñcūqȝ deliquunt in supiores subtrahēdo se ab obedientia eorum: qđ facere non possūt etiā auctoritate archiepi: cum non habeant ptātem in subditos suffraganeoꝝ suorū. vt eˣ de exces. p̄la. sicut nisi in casibus. Offendunt etiā prelatos subditi erigēdo contra eos ceruicem ⁊ calcaneum. In q̄ casu si vicarius insurgat contra psonam ecclesie: falso sibi assumendo psonā: non tm̄ p̄uatur beneficio ꝓpter fidem nō seruatam: vt extra de iureiur᷑. querelam. sed etiam ī toto ep̄atu ad executōȝ sui officij nullatenus admittetur: vt extra eo. illud. Astricti enim sunt vicarij ad seruiendū ecclesijs ⁊ personis: vt extra de offi. vica. ad h. Archidiaconus etiam: qui contra fidem homagij prestiti: ⁊ debitam reuerētiam episcopum dominum suum fore negauerit: vel sup rebus spūalibus euȝ ad forum seculare traxerit: vel inuasori ipi⁹ episcopi vel sociorum eius: ⁊ fratrum ei⁹ cum suis complicibus cām vel cōsilium dederit: tanq̄ȝ membrum putridum debȝ ab archidiaconatu ⁊ ecclesia ppetuo remoueri. Ita ꝙ eius beneficia p illos ad quos donatio ptinet psonis idoneis cōferant᷑. h Hosti. Item offendūt supiores quando sunt tanq̄ȝ singulares ī aliqua ecclesia: ⁊ de nouo fabricant sigillum: qđ nunq̄ȝ consueuerūt habere: qđ non debēt facere: ⁊ si fecerint vti eo nō debent: vt eˣ eo. dilecta. ergo a contrario: si tanq̄ȝ collegium congregati sunt: licet eis sigillū hr̄e extra de appel. significauit. licet tn̄ cuilibȝ habē sigillum tanq̄ȝ singulari ⁊ priuato: quia h etiam layco licet: vt. ff. de pcura. si pcurator. Sed ⁊ si quis ꝓpriuȝ sigilluȝ non habet: alieno sigillare pōt: dȝ auteȝ exprimere hoc mō: ⁊ qꝛ ꝓprio sigillo carebam: tali sigillo p̄ntes litteras sigillaui ar. C. de testamentis. si vnus. ¶ Sȝ quō sciam vtrum aliqui sunt in ecclesia tāq̄ȝ singulares vel tanq̄ȝ collegium. Rn̄deo p speciale p̄uilegium eis concessum si appareat. ar. eˣ de elec. sacrosācta. qđ si nō apparet considerandus est vsus ecclesie: si enim nunq̄ȝ consequentes act⁹ habuerunt: nec elegerūt: nec p syndicuȝ responderūt: nec archam cōem vel sigillum cōe hactenus habuerūt singulares indicant᷑: vt extra e. dilecta. Al's si h ꝓxime dicta ꝯsueuerūt hr̄e ⁊ exercē collegiū indicāt᷑ extra de elec. c. i. ⁊ de syndico. c. i. licȝ autē singulares psone in p̄iudicium p̄uati nō possint p se ipos collegiare: pōt tamen h fieri auctoritate pape vel de consensu diocesani etiam inuito p̄rono in fauorem ecclesie. Si aūt archidiacono vel alteri clerico fieret: enorme p̄iudicium est eidē in alijs restaurandum. sic intellige illud. c. sacroscā. ⁊ eˣ de vi. ⁊ ho. cle. qm̄. h Ho.

¶ De simonia. ti. 55.

COnsequent᷑ viso de excessib⁹ prelatorum in subditos ⁊ cōuerso. Cōsequent᷑ cōsiderādū est de simonie excessu spāliter Et p̄ quid sit ⁊ vnde dicat᷑. 2° vtruȝ sit peccatum. 3° q̄t ⁊ quibus mōis ꝯmittat᷑ 4° qua pena simoniaci feriant᷑. 5° de restitutōe simoniace receptorum. 6° q̄ dispensatio circa eos ⁊ p quos adhibeatur. 7° spāliter de simonia: quam ꝯmittūt p̄lati vices suas vel ecclesias ꝓ censu annuo ꝯcedendo. 8° vtꝝ ꝯmittat᷑ simonia: si exigat᷑ pecunia ꝓ doctrina ⁊ docēdi licētia. 9° de quibusdam casibus dubijs circa simoniam. 10. qui admittunt᷑ ad accusandum simoniacū: ⁊ testificandū cōtra eū. ¶ Circa p̄mū querunt᷑ plura. p̄mo quid est simonia. Rn̄ s̄m Dam. ⁊ alios plures doc. iuris canonici: ꝙ simonia est studiositas siue studiosa cupiditas emendi vel vendēdi spūalia vel spūalibus annexa. Et redit in idē cū descriptōne magistrali quaȝ ponūt doctores sacre scripture. s. ꝙ simonia ē studiosa voluntas emendi vel vendēdi aliqd spūale vel annexū spūali Et elicit᷑ ex v̄bis Gregi. naza. i. q. i. q igr studet donū dei mercari p̄cio: pmanē non pōt in ordine sacro. ¶ Obijcit᷑ aūt cōtra dictā descriptōem: qꝛ ipa innuit ꝙ simōia ꝯmittit᷑ sola intentōe: cui⁹ ꝯriū vr̄ p plaiura: vt eˣ e. tua nos. i fi. ⁊. c. vlti. ⁊ eˣ vt eccle. bn̄ficia. vt nr̄m. ꝓpt᷑ qđ dixit Tanc ꝙ sola pactio facit aliquē simoniacū. h idē videt᷑ sentire Ber. eˣ e. c. vlti. ⁊. c. cōsulere. vbi dic᷑ ꝙ non credit ꝙ sola volūtas faciat hominem simoniacum: lȝ al's peccet. Sed Hosti. dicit concordando: ꝙ sola volūtate committitur simonia: quo ad deum: non tamen quo ad ecclesiam: vt extra eo. tua nos. in fine. Unde talis si mōia sine resignatōne ⁊ restitutōe ei⁹ qđ

taliter ſine pactione aliqua eſt receptum
p penitentiam deletur: vt extra co.c.vlti.
Et ſi obijcit᷑ q̄ ſola intentiõe cõmittitur
vſura.extra de vſuri.conſuluit. Reſpon
det q̄ hoc nõ eſt verum in foro iudiciali
vt patet ex̄ de vſuri.in ciuitate:ſed in peni
tentia inducit᷑ vſurarius ad reſtituẽdũ
ſic accepta: vt dicit.c.conſuluit. ¶ Si q̄
ratur quare etiam hic in penitentia non ĩ
ducitur abbas ad reſtituendum: ⁊ mona
chus ad renunciandum:ſicut vſurarius
ad reſtituendum. Rndeo diſtinguendũ
eſt: q̄ quedam ſũt ꝓhibita q2 ſimoniaca
vt emere vel vendere ſacramenta. Et bre
uiter om̃ia que erant ĩ veteri nouoq3 te
ſtamento ſimoniaca: ⁊ ĩ his ſufficit ſola
voluntas.ſ.ad introducendu3 peccatum
ſiue ſtet in finibus ſuis:ſiue ꝓgrediatur
vlterius ad actum emendi vl᷑ uendendi
vel etia3 paciſcendi. Sed non ſufficit ad
introducendam irregularitatem : ſi non
ꝓgrediat᷑ ad actum paciſcendi: queda3
vero ſunt ſimoniaca q2 ꝓhibita p eccliã:
vt cum quis renũciat ſue eccleſie: hac cõ
ditione vel pactiõe: vt detur cui placuerit
ſibi: ⁊ illis non obeſt ſola volũtas: ſed re
quirit᷑ actus paciſcendi ad introducẽdũ
peccatum.extra de offi.dele.ex pte. ⁊ de re
nũc.de multa. Non enim peccat qui vult
renunciare: vel etiam actu renunciat be
neficio ad opus alteri9 ſi dignus ſit: du3
tamen pactio non intercedat. Hoſti. vero
de his: que ſunt ſimoniaca ꝓpt᷑ ꝓhibitiõe3
eccleſie ponit exemplu3 de venditõne be
neficij dicẽs: q̄ non erat ꝓhibita ĩ veteri
teſtamẽto. Hodie ergo eſt ſimoniaca: q2
ꝓhibita: vnde hodie eſt ſimoniacu3 vẽ
dere vel mercari gaſtaldia.hyconomatũ.
aduocatiam. ⁊ hi9.extra c.ad noſtram. ⁊
i.q.i.ſi quis. ⁊.q.3.ſaluator. Et ĩ his nõ
obeſt ſola voluntas: ſed requirit᷑ actus
quo ad eccleſiam. H Hoſti. Predicta tñ
diſtinctio circa ea: que ſunt ſimoniaca po
nit᷑ cõiter a doctoribus modernis ⁊ an
tiquis: ⁊ ponitur a Ber. ex̄ de offi.dele.ex
pte.i. Hoſti. ergo reſpondens ad q̄õnem
p̄miſſam dicit: q̄ illõ qd̄ ſeruatur de vſu
ra: que vtroq3 teſtamento condemnatur
ſeruabit᷑ etia3 de ſimoniacis p̄mo modo
dictis. Et ſic intelligi põt illud.i.q.i.qui
ſtudet. ⁊.c.reperiunt᷑. ⁊ ſimilia. De ſimo
niacis võ 2° mõ dictis loquitur ex̄ co.c.
vlti. vnde videt᷑ ſm ipm: q̄ ſi eps tali ſpe
ductus.ſ.pecuniã habendi clericum ſecu

larem ordinauit: ⁊ poſtea pecuniã: quam
ſperauit receperit induci debet in iudicio
aie: vt pecuniam reddat: ⁊ clericus q ea
dem intentione3 habuit: induci debet: ne
ſuum exequat᷑ officium: quouſq3 ſecum
fuerit diſpenſatum: tñ quo ad eccleſiam
celebrabit. Reddit etiam aliam rõnem
ipe Hoſti.ſ.q̄ monachus nihil ꝓpriũ h3:
vnde q̄ntũcunq3 ſibi preciũ reſtitueret᷑:
precium ſemper eẽt monaſterij: ſed ei qui
dederit vſuram reſtitutio fiet: quia ꝓpriu3
habet. ¶ Obijcit iterum Hoſti.ↄ̄ eande3
deſcriptionem: q2 innuit: q̄ ſine ſtudioſa
cupiditate emendi vel uendendi ſpũalia
ſpũalia: vel ſpũalibus annexa non com
mittit᷑ ſimonia: qd̄ eſt falſum: vt patebit
j. Propter predicta igit᷑ Hoſti. deſcribit
ſimoniã ſic. Simonia eſt ſpũaliũ vel ſpũ
alibus annexorum p̄cedente pacto pro
miſſionis.conditionis.modi.ſeruitij.pre
cij.vel cuiuſuis tẽpalitatis receptio. ſiue
donatio. H autem deſcriptio ex his q̄ dicẽ
tur.j.patebit. Poteſt tamen deſcriptio p̄
poſita ſuſtineri dicendo q̄ ſtudioſa volũ
tas dicit᷑ ibi volũtas ad actu3 exteriorẽ
ꝓgreſſiua.ſm glo.i.q.i.qui ſtudet. Põt
etiam dici q̄ q2 peccati pfectio ẽ ĩ electiõe
l3 q̄nq3 homo inclinet᷑ ad h ex infirmita
te vel ignorantia. Ideo ſimonia dicitur
volũtas ſtudioſa: vt itelligat᷑ eẽ volũtas
eligens: non ſurreptitia. Nomine vero
emptõis ⁊ venditõis intelligit᷑ ibi om̃is
contractus non gratuitus: vnde etia3 di
gnitates vel p̄bẽde vel alia eccleſiaſtica
bñficia pmutari nõ poſſunt auctoritate
ptiũ ſine ſimonie piculo: ſicut nec trãſigi
ex̄ de tranſ.ſup eo. Epũs tamen hoc facẽ
põt ꝓ cã neceſſaria vel vtili.ex̄ de reru3
pmu.queſitũ. Eſt aũt tranſactio de re du
bia lite incepta: ⁊ nõdũ finita: nõ g̃tuita
pactio: vñ dicit Roõ. q̄ ſimoniaci ſũt q
inter ſe paciſcunt᷑ hoc mõ: tu facies pro
poſſe tuo: q̄ ego habeam beneficium tuũ
⁊ ego q̄ tu meũ. Poſſunt tamen ſibi vo
lũtates ſuas inuice3 intimare: dicẽdo ſic
libentius eſſem in eccleſia tua: ⁊ ecõuerſo
⁊ epo ſignificare. ¶ Ulteri9 ad euidentiã
p̄dicte deſcriptõis videndũ ẽ qd ibi dica
tur ſpũale: ⁊ qd annexum ſpũali. Circa
qd̄ ſciendũ: q̄ ſpũale põt dici dup'.ſ.per
compatiõem ad ſpm̃ ſcm̃: ⁊ p compara
tionem ad ſpiritum humanu3. Spiritua
le dictum p̄mo mõ poteſt dici tripliciter.
ſcilicet p eẽntia3: vt gr̃a ⁊ virtutes g̃tuite

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

p caſualitatem ⁊ diſpoſitionem: vt ſacramenta: que ſunt quodāmodo cā gratie ⁊ virtutū. ⁊ per effectum: vt ea que conueniūt alicui ex aliquo dono vel officio ſpūali: vt ꝓphetare: miracula facē: diuinum officium celebrare. Annexum aūt ſpūali ſcilicet p comparationem ad ſpm̄ ſanctū dicitur multipliciť. Uno modo: qꝛ in eo ſpūale miniſtratur: vt vaſa ſacra. eccleſia cimiterium. Alio modo qꝛ ex ſpūali dependet ſiue cōſequitur: vt habere eccliaꝫ vel dignitatem eccleſiaſticam: canoniaꝫ vel ꝑbendam: ſiue aliud bñficiū eccleſiaſticum: vel ius ꝑcipiēdi fruct⁹ ꝓuenīētes ex ꝑdcis vł ius ꝑcipiēdi decias: ꝑmitias vel oblationes: hec enim omnia ordini clericali annexa ſunt: quia ſolis clericis conueniunt. 3° mō qꝛ antecedenť ad ſpūalia ordinať: vt ius pſonatus: qđ eſt poteſtas preſentādi ad officiū eccleſiaſticū. Poſſet tñ etiam annexuꝫ ſpūali dici largo modo ſpūale. Spirituale ꝑ mō dictū nec de iure nec de facto pōt vendi. Spūale vero 2° modo ⁊ 3° ⁊ etiam annexum quocunqꝫ modo dictum vendi non pōt de iure: ſed de facto tm̄: que patebūt. j. plenius. Et ſicut ſpūale ꝑdictis mōis dictuꝫ nō poteſt vendi ⁊ emi: ita nec redimi vel reſignari p pecunia: vt extra e. querelam i. q. i. nullus epūs. 2. Non poteſt inquam redimi ab illo ſcilicet qui ius habet percipiendi: al's poteſt redimi ſicut redimunť decime de manu militum eas iniuſte detinentium. In omnibus enim predictis oīs ꝓmiſſio: omnis conditio: omnis pactio cōmodi temporalis ſimoniam inducit: vt extra de pac. c. vltl. ⁊ i. q. 2. q̄ꝫ pio. Cōditio tamen licita ⁊ que de iure eſt poteſt apponi. ex̄ de elec. ſignificaſti. ¶ Spūale autem p comparationem ad ſpirituꝫ humanum diciť dupliciter. Uno modo per eſſentiam: vt ſcientie ꝓhice: que p inueſtigationem ⁊ doctrinam humanam acqruntur. Alio modo per cām: vt doctrina predictarum ſciarum. Sciētie nec de iur nec de facto poſſunt vendi. Unde ꝓv̄. 17. Quid ꝓdeſt homini ſtulto hr̄e diuitias: cum non poſſit emere ſapientiā. Doctria vero de iure ⁊ de facto poteſt vendi: de q̄ dic vt. j. Annexa vero huic ſpirituali: vt ſchole ⁊ libri vendi poſſunt de facto ⁊ de iure cōmuni: niſi eccleſia locum ſcholaꝝ aſſignaret doctori. ¶ Unđ diciť ſimōia Rndeo a Simōe mago: qui voluit emē gr̄am a beato Petro Actl. 8. Giezita vo diciť a giezi ſeruo Helizei: q vēdidit gratiam ſanitatis Naamā ſyro. 4. Regl. 5. i. q. i. qui ſtudet. Ex quo patet ꝙ venditoꝛ ſpūalium ꝓꝛie diciť gieziticus. emptoꝛ vero ꝓꝛie ſimoniacus vſus tñ obtinuit: vt vterqꝫ ſimoniacus dicať. ⁊ h̄ ꝯuenienter. Ad h̄ enim Simon voluit emere pecunia donum ſpūs ſācti: vt aliȷ̄ poſtea venderet: vñ in eo fuit q̄ſtū ad volūtatē viciū emptoris ⁊ venditoris.

Sequiť videre de 2° ſcilicet vtruꝫ ſimonia ſit peccatum. Rndeo ꝙ ſic: etiam moꝛtale valde graue. Unđ. i. q. i. qui ſtudet. diciť crimē capitale. Sicut enim dictum eſt. 2. li. aliqs act⁹ ē malus ex genere: ex hoc ꝙ tranſit ſuper materiam indebitam. Emptionis autem ⁊ venditionis īdebita materia eſt res ſpiritualis. Cuius ratio eſt triplex. Prima eſt: qꝛ res ſpūalis non poteſt aliq̄ terreno ꝑcio compenſari: ſicut diciť de ſapia. ꝓv̄. 3. precioſioꝛ eſt cunctis opibus: ⁊ omnia que deſideranť huic non valent comparari. Et ideo Petr⁹ dixit Simoni Actl. 8. Pecunia tua tecum ſit in perditionem quoniam donum dei exiſtimaſti pecunia poſſideri. 2ª ratio eſt: quia illud ſolum ē materia debita venditionis: cui⁹ vēditoꝛ eſt dominus: prelatus autem eccleſie nō eſt dominus rerum ſpiritualium: ſꝫ diſpēſatoꝛ. ſꝫ illđ. i. Coꝛ 4. Sic nos exiſtimet homo: vt miniſtros chriſti ⁊ diſpenſatores miniſterioꝛum dei. 3ª eſt ratio: qꝛ vēditio repugnat oꝛigini ſpiritualium: que pꝛoueniunt ex gratuita dei voluntate. Uñ Mathei. 10. diciť. Gratis accepiſtis gratis date. Et iđo aliquis in vendendo ⁊ emēdo ſpiritualia exhibet irreuerentiam deo ⁊ tribus perſonis diuinis: ideo peccat peccato irreligioſitatis. Comparatur autem peccato hereſis. i. q. i. q ſtudet. ⁊ i. q. vltl. c. finali. non quia ſit hereſis ꝓꝛie: ſed ſimilitudinarie: quia ſimoniacus ita opatur: ac ſi contra fidem ſentiret: dum ſcilꝫ emere ⁊ vendere precio ſpiritualia nitiť.

¶ Utrum in his que ſimoniam inducit auctoꝛitas pape excuſaret a ſimonia. Reſpondet Her. extra de pactis. cum ꝑdeꝫ. ꝙ in his que ſunt ex ſui natura ſimoniaca in veteri teſtamento: vt vendere ſacramenta ⁊ huiuſmodi ſpiritualia non excuſat auctoꝛitas pape. In his vero que ſūt ſimoniaca per cōſtitutionē ecclie excuſat

quia pōt in talibus diſpenſare. ẜ Ber.
Unde pape non liceret accipe pecuniam
ꝓ aliqua re ſpūali:ſicut nec alteri homi:
imo tanto peccaret grauius:q̄nto locum
maiorem obtinet. Lʒ enim res eccľie ſint
ipſius vt diſpenſatoris ꝑncipalis:non tñ
ſunt ipſius vt dñi ⁊ poſſeſſoris. Et iō dic̄
Tho. ꝙ ſi reciperet pecuniam ꝓ aliqua
re ſpūali:ſiue de bonis eccleſie:ſiue de bo
nis alijs non caret vicio ſimonie.
SEquit̄ videṅ de 3°.ſ.quot ⁊ q̄bus
modis ɔmittit̄ ſimonia. ¶ Circa
qō ſciendū:ꝙ ſimonia ɔmittit̄
triplici munere:vt dicit Gregl. ꝓpter qō
dicit̄ Yſa.33. Beatus qui excutit manꝰ
ſuas ab omi munere. Eſt enim munus a
manu.ſ.pecunia ⁊ a lingua.ſ.fauor:⁊ ab
obſequio:vt ſeruitus indebite impenſa.i.q.
i.ſunt nōnulli. Et contrahit̄ qn̄q̄ ex al
tera pte tm̄.ſ.dantis ⁊ accipientis:qn̄q̄
ex vtraq̄:qn̄q̄ ex neutra:vt cum vtroq̄
ignorante amicus ordinandi dat aliq̄d
conſiliario epī vel pmittit.i.q.i.ſtatuimꝰ
⁊.c.ſi qui a ſimoniacis ¶ Preter triplex
aūt munꝰ p̄dictū cātor Pariſieñ. poſuit
4m.ſ.munus ſanguinis:vñ dixit ꝙ con
ferre eccliam vel p̄bendam alicui intuitu
conſanguinitatis eſt ſimoniacum. Sed
alijs vt Alex.de an. ⁊ Tho. videt̄ ꝙ hoc
ſit bene graue peccatum:non tñ ſimonia
cum:q2 nihil ibi in p̄ciuʒ dat̄ vel recipit̄
qō ad ſimoniam requirit̄. Si tñ aliquis
prelatus beneficium aliqō eccleſiaſticuʒ
alicui daret hoc pacto vel itentōe vt ipe
ſuis conſanguineis ꝓuidēt ſimoniacus
ēēt. De tribus ḡ muneribus ſupradicti
p ordinem eſt dicendum. Et p̄ de munē
a manu. ¶ Notandum ḡ ꝙ hoc munus
dare vel accipe ꝓ ſpūalibus:vel etiaʒ an
nexis ſpūalibus ſemp inducit ſimoniaʒ
niſi adeo ſit puum:ꝙ nō debeat inducē
ꝓmouentis animū inſpectis cā tempore
⁊ qualitate pſonaꝝ:vt ex̄ e.⁊ſi queſtōes
qō eſt verum ſi pactū non preceſſiſſet:al̄
contra:vt extra e.tue. ⁊.i.q.i.placuit vt
nullus. Et iudices p̄cipue debent intendē
q2 quicq̄d agant hoies intentio indicat
omēs.ſ. quo ad deum.ex̄ de elec. cum ex
officij. Jdo dicit Laurē.muneribꝰ dādis
attēde q̄tuor iſta.quis dās:quiſue petēs
que res:que cā petendi. quis.ſ.paup vel
diues:que res precij magni vel pui:⁊ p̄t
addi 5m.ſ.an inſtante neceſſitate vl̄ alio
tpe conferāt. Uetus.n.ꝓuerbium eſt. nec
omēs nec omia nec ab omnibus. Ualde
n. inhūanū eſt a nemine velle recipe:ſed
⁊ oia ⁊ ab oibus viliſſimuʒ eſt.ff.de offi.
ꝓcon.ſolent.§.vlt. Ergo eſculētuʒ ⁊ po
culentū:qō ɔſumi poſſit infra triduum
recipe licʒ.ff.d offi.preſi.plebiſcito. Si tñ
corrupta intentōe ⁊ ſine pacto dent̄ vel
recipiant̄ munera q̄ntūcunq̄ pua cōmit
titur ſimonia.ſ.quo ad deū:q tñ ſine reſi
gnatōne executōis ordinis vel beneficij
collati:purgat̄ ſola pnia. Et ẜm hoc pōt
itelligi illud ex̄ e.nemo.ẜm Hoſt. ¶ Sci
endum igit̄ ꝙ nihil dʒ cōferri nec recipi
ꝓ ſepulturis aut exequijs mortuoꝝ:vel
benedictōibus nubentiū:nec ꝓ criſmate
nec ꝓ oleo ſancto.ex̄ e.cum eccleſie.ea q̄
ad nr̄am ſniam in tm̄. Nec ꝓ eccleſia cō
ferenda vel coſecranda:vel abbate vel
abbatiſſa in ſede ponēda. Nec ꝓ eccleſie
inueſtitura:nec ꝓ ɔſecratōibꝰ epoꝝ itro
nizatōibus coꝝ:bn̄dictōibus abbatum:
ordinatōibus clericoꝝ:lʒ de corruptela
ſit taxatum q̄ntum ſit iſti vel illi tribuēdū
vt ex̄ e.intantū.ſicut nec ꝓ aliq̄ ſacramē
to eccleſie:nec etiam ꝓ paſtu vel paſtillo
vel ꝓ voce vel ꝓ calamo:ſiue ſcriptura ⁊
ſimilibus eſt aliq̄d petendum vel dandū
ex̄ e.veniēs.⁊.c.i.⁊.i.q.3.ſi qs obiecerit.
nec aliqua conſuetudo ꝓdeſt vt ꝓ talibꝰ
aliquid exigatur.extra e.non ſatis.⁊.c.
ſequenti. ¶ Si obijciat̄ ꝙ conſuetudīes
laudabiles obſeruari debent.i.q.3.queſi
tum.⁊ di.18.de eulogijs. Dicendum ẜm
Hoſti.ꝙ ex pacto nihil recipi debet obtē
tu alicuius conſuetudinis:ẜ recipi pōt ſi
offerat̄ gratis:ſicut curia tenet ⁊ ꝓbat̄
ex̄ e.dilectus filius. Et dicet̄ iam ſtatim
j. Uel etiā ẜʒ eundē Hoſti.meliꝰ ſic. Aut
clerici exigunt a laycis obtentu ɔſuetu
dinis:⁊ tunc non debent clerici retinere
pignus ſpūale:ẜ gratis debent ſepelire:vl̄
benedictiōem dare:⁊ poſtea veritate co
gnita p epm̄ loci cogent̄ layci laudabilē
conſuetudinē obſeruare.ex̄ e.ad aplicā.
Aut clerici a clericis:⁊ iſti ſi petāt aliq̄d i
quo ꝓpria ⁊ p̄uata vtilitas verſat̄ nō vʒ
vt patet in dictis.c.queſituʒ.de eulogijs.
¶ Excipiunt̄ autē quidam caſus a iure:
in quibus munus a manu recipitur:vel
recipi pōt. Unus eſt ſi offerat̄ gratis.ex̄
eo.dilectus filius.in fine glo.a. Si autem
dubitetur vtrum gratis vel ex pactōne
vel ex corrupta volūtate ſit datū:debēt
attendi prenotata ſup̄ ꝓxime. Et ẜm ea

preſumi pōt.p ⁊ contra.ſ.in foro cāꝝum
ſed in foro conſcientie attendit̄ intentio.
Quidam tamen quibus conſentit Ray.
diſtinguunt:qꝛ aut dat̄ aliquod tpale.p
ſpūali:ſiue ꝓpter ſpūale pncipalit̄: ⁊ ſic ē
ſimonia.i.q.i.eos.in fine.⁊.q.z.ſi quis p
bendas. Aut nō pncipalit̄:ita ꝙ alſ da
retur:⁊ ſic nō eſt ſimonia.ex̄ eo.⁊ ſi que
ſtiones.dilectus filius a.in fine.De qua
opi.dicit Roꝺ.ꝙ videt̄ dura:qꝛ raro vl̄
nunꝙ̄ contingeret h̄:qn̄ enim epūs Pa
riſienſis itronizat̄ p archidiaconū Se
non̄. conſueuit ei dare dimidiā marcam
auri:quō autem vel quādo ſibi eā daret
niſi cum intronizaret:vnde credit ꝙ ſi h̄
ſponte ⁊ ſine pacto fiat non eſt ſimonia:
credit etiam ꝙ aliquod tpale detur: non
vt debitum: ſ; vt dari conſuetum non eſt
ſimonia.h̄ Roꝺ. ¶ Sciendum autē ꝙ
non omis pactio inducit ſimoniam. Nā
poſſeſſio dari pōt:vt in ea conſtruat̄ ora
torium:vt ex̄ de reſti.ſpo.olim.Et ſb certo
pacto dari pōt licentia conſtruendi ipm
extra de cenſi.ꝙ̄to.⁊ extra eo.ex iſinuatō
ne.talia enim pacta reputant̄ ſpūalia:ſic
⁊ illud.extra de pben.ſignificatum.Et in
traditione ſue rei quilibet pōt qꝺ ſibi pla
cet apponere pactū.extra de con.ap.nul
lum. ¶ z⁹ caſus eſt cum aliqd.p opibus
ſpiritualibus alicui preſbytero dat̄:q ad
ea alſ non tenet̄.iz.q.z.charitatem. Et
hoc eſt verum ſi non habeat alias vnde
viuat: vt.i.q.i.indices. Et ar.optimū.iz.
q.i.illi qui.vnde ſuas opas locare poteſt
ad tēpus:vt faciunt preſbyteri ꝯductícij
vel qꝛ hoc male ſonat vicarij dicantur
vel ſubſidiarij:vt extra ne prela.vices.c.
finali.dūmodo vt dictum Hoff. ⁊ Hoſti.
pncipalem intentionem ſuam inferat nō
ad pecuniam:ſ; ad obtinendum veniam
Si vero ad eas ex officio ſuo teneatur:
puta quia eſt deſponſatus ⁊ intitulatus
eccleſie:nihil etiam obtentu ſumptum ac
cipere deb;.de conſe.di.z.ſufficit.alſ ſimo
niā ꝯmitteret:vt.i.q.z.vendentes. Par
rochiani tamen cogendi ſunt p ſupiorē
ſoluere illud: qꝺ conſuetudo laudabilis
introduxit. extra eo.ad aplicam.in fine.
Et ſic ad dandum oblationes.i6.q.i.ſta
tuimus. Si autem non tenet̄ ⁊ habet al̄
ſumptus aut deb; gratis cantare aut ceſ
ſare:alſ ſi hoc faciat pro pecunia:aut erit
hi ſimonia: aut auaritia: vt dicit Hoff.
i⁊ Ray.lz enim vt dicit Ray:forte nō eēt

ſimonia eo ꝙ nullus tenet̄ ſuis ſtipēdijs
militare.extra e. cū ſit. tamē eſt ibi turpe
lucrum:vel ad minus habet ſpēm mali.
predicto modo diſtinguunt Ray.Hoff.
⁊ Hoſti. Roꝺ. autem dicit ꝙ preſbytero
ſiue indigeat ſiue non pecunia dari pōt i
ſumptus eius: nō in munera ſacerdotij
i.ſacerdotalis officij:qꝺ impendit:ſic dic
Hieronymus ꝙ decem panes cruſtula ⁊
vas mellis ſi ꝓphete data fuerunt magis
in ſumptus eius:ꝙ̄ in munera ꝓphetie re
putanda ſunt.i.q.i.indices.Cū ergo dr̄
preſbyter recipit pecuniam .p officiando
ad tempus eccleſiā loquit̄ .put ly .p no
tat cauſam ſine qua non: vel cām admi
culatiuam:⁊ non appreciatōnem officij:
vel etiam laboris: quem habet in officio
ſicut aliqui dicere voluerunt:quia labor
ille adeo eſt annexus illi officio:ꝙ nō oꝫ
vendi vel locari:ſicut nec officium ipm:
quia quiſquis alterum illorum vendit ⁊
reliquum: vnde in omni caſu preſbr oꝫ
officium impendere gratis.Et qꝺ ei dat̄
debet dari ḡtis: ſicut dicit Aug⁹.ꝙ aplī
gratis ab illis accipiebant panē:quibus
gratis predicabant.h̄ Roꝺ.Eſt ergo no
tandum: ꝙ cum dicit̄ aliquod tempale
dari.p ſpūali:hec prepoſitio .p pōt deno
tare appreciatōem ſiue ꝯmutationem: ⁊
ſic non debet concedi:pōt etiam denotare
cām finalem vel efficientem:⁊ ſic vtroꝙ
mō pōt cōcedi: vt ſit ſenſus ille dat pecu
niam .p miſſa.i.ꝓpt̄ veneratiōem miſſe:
tunc denotat finem: vel .p miſſa.i. .p deuo
tione miſſe: q̄ mouet eum ad dandū: ⁊
tūc denotat cām efficientē:pōt etiā deno
tare admiculationem:q̄ etiā reducit̄ ad
cām efficientem: vt cum dicit̄ ille miſtrat
librū ⁊ calicem preſbro .p miſſa celebrā
da:vl̄ ille dat pecuniā pſbro .p eccīa offi
cianda: ⁊ ſic etiam pōt ꝯcedi. Notandū
etiā ꝙ tpalia miniſtrantib⁹ ſpūalia dat̄
⁊ ab eis accipiunt̄ tanꝙ̄ ſtipendium ne
ceſſitatis: ⁊ ſm eccleſie ordinationem ⁊
approbatam conſuetudinem: ⁊ non vt
precium mercedis ſpiritualium:qꝛ tunc
dantes ⁊ accipientes ꝯmitterēt ſimoniā
non obſtante aliqua conſuetudine:quia
cōſuetudo non preiudicat iuri naturali
vel diuino:quod prohib; ſimoniam:vn̄
i. Thi.5.ſup illud qui bn̄ preſunt pſbri ⁊c̄
Dicit glo. Augi. Accipiāt ſuſtētatōē a
ꝑplo: ⁊ mercedem diſpenſatōis a dn̄o.
¶ z⁹ caſus eſt cum datur .p vita eterna

in remiſſionē peccatorum. ſm illō Dan. 4. Peccata tua elys redime. eẋ de teſtis. c. ſi. 7. 12. q. 2. aic. Sed q̄re non eſt ħ ſimonia: cū hec ſunt ſpūalia. Rndeo qꝛ elye dant pauperibus deo: qui eſt dn̄s ſpūalium: ideo ſimonia non cōmittiꝉ cū eo ſicut cum prelatis: q non ſunt domini: ſʒ diſpenſatores eorum. Item p̄dicta cadūt ſub merito ⁊ ꝓponunꝉ nobis venialia a deo ꝓ moneta dilectōnis ⁊ opibus charitatis: nō ſic de ſpūalibus: que p miſtros eccleſie conferunꝉ. Unde corpalis elya non eſt precium vite eterne: niſi inq̄ntum imperaꝉ a charitate. 4ᵒ caſus eſt cum datur ꝓ redimenda vexatione. extra eo. dilectꝰ filius. i. Unde ſi ep̄s excōicet me iniuſte: vel mineꝉ auferre mihi bn̄ficiuʒ qḋ iuſte poſſideo licite redimo ius in eū dando ſibi pecuniam vt ſententiā iniuſtā reuocet: vel ab hac iniuria ceſſet. ar. eẋ de magiſ. ꝓhibemus. Nec obſtat illō eẋ c. querelaʒ. vbi videꝉ ꝓhiberi ⁊ emi ⁊ redemi: qꝛ ibi exponiꝉ ſm Hoſt. redimi. i. p pecunia reſignari. Nec obſtat etiam illō eẋ c. nemo. qꝛ ſm Hoſt. ibi non redimiꝉ vexatio: ſed emiꝉ abſolutio: vel pōt dici etiaʒ ſm Goff. ⁊ Hoſti. eẋ c. dilectus. i. ꝙ ſi qs excōicatꝰ iuſte beneficium acq̄ſiuit iniuſte: tunc in vtroq̄ caſu committitur. extra c. nemo. ⁊. i. q. i. nullus ep̄us. 2. redemptio ergo rei ſpūalis ꝑmittiꝉ vexato iniuſte ⁊ redimenti: ſed ꝓhibeꝉ vexanti: ⁊ ꝓ vexationis ceſſatione recipienti. Si tamen excōicauit me iuſte: non licʒ mihi pecuniam ꝓ bn̄ficio abſolutionis ei dare nec lʒ ſibi accipere: licet tamen ꝓ peccati punitione. Caueat autem abſoluens ne in hoc magis intendat cupiditati: q̄ȝ correctioni ſeruire. Roḋ. autē ſentire videꝉ ꝙ etiam ſimonia eſt ſi aliquid ꝓ reuocatione iniuſte ſententie deꝉ: vnde ſm eum iniuſte excōmunicatus coram ſuperiore conqueraꝉ: ſed qḋ dictum eſt ꝑus cōmuniter teneꝉ. Nihil ergo dandum eſt iudici ꝓ abſolutiōe directe: ſumptus tn̄ quos fecit ꝓpter rei contumaciam aduerſarius: vel etiam iudex cum ꝓcedit ex officio ſuo: debet ipſe reus an̄q̄ȝ abſoluaꝉ reficere. eẋ vt lite non conte. q̄m. §. in aliȷs. ⁊ de ſen. ex. ſacro. ⁊ de appel. cum ſpāli. Si tamen ſit excōicatus iniuſte abſolui debet ſine omni grauamine. vt in. c. ſacro. hec Ber. extra c. ad aures. ❡ Quid ſi qs electus i ep̄m det pecuniaʒ aduerſario: vt nō impediat eius electionem. Rndeo ꝙ hoc non licet ſibi nec an̄ electionem nec poſt: ſi per electionem non ſit ius acquiſitum ei. eẋ c. de hoc. Si autē ſit ei ius acquiſituʒ lʒ ſibi nō quidem ꝓ electione: ſʒ ꝓ vexatōis ſue iniuſte redemptione. eẋ eo. dilectus filius. i. ❡ Quid ſi aliqs de quo conſtaret ꝙ in electione nullum ius haberet ante electionem impediret ne electio fieret: nūquid capitulum vexatiōem eius redimē poſſet. Rndet Roḋ. ꝙ ſic. ſ. ſi ille ipediret ne ſimpliciꝉ electio fieret: ſʒ impediret ne de iſto vel de illo electio fieret: forte tūc capitulum impedīeti nihil dare poſſet: ſicut nec ille cuiꝰ electionē ipediret. 5ᵒ caſus ca de conſecratione ⁊ viſitatione. Si. n. ep̄us eccleſiam conſecrat: vel epiſcopatū viſitat: pōt ꝓcurationem moderatā recipere. extra de cenſi. cū aplus. ⁊ eẋ c. cū ſit romana. ⁊ de preſcrip. cū ex officȷ. ⁊. 10. q. 2. relatum. Et nihilominus tn̄ videtur hoc facere gratis. ar. eẋ de vi. ⁊ ho. cleri. cum ab omi. Non tn̄ intelligas ꝙ exigatur aliqd ꝓ ipſa conſecratione. Als cōtra i. q. i. ſtatuimus. ſed ꝓ labore vie. 12. q. 2. charitatē. etiā ſi eccl̄ia ſit i ciuitate. eẋ de cenſi. venerabilis. ſm Hoſt. Secundum vero Hoſti. in ſum. cū talis labor ſit ſpūalis: quem prelatus neceſſario ⁊ ex officio ſibi iniuncto teneꝉ ſubire: melius eſt dicē ꝙ hoc prouenit ex conſuetudine. extra c. ad apoſtolicam. ⁊ ex equitate: vt qui ſeminat ſpiritualia metat ⁊ temporalia: vt patet p multa exempla. 12. q. 2. §. qꝛ ergo quinimo hoc ē ex connexitate: vt extra de cenſi. cum venerabilis. Secundū aūt Ber. ⁊ Hoſti. in gloſa extra c. cum ſit. p̄dicta ꝓcuratio premiſſa eſt a iure quaſi licita: quia nō peccatur legis auctoritate 23. q. 4. q peccat. Et debet fieri ſm facultates eccleſie ſicut ⁊ alie. extra de cenſi. ſopite. imo etiam ſi eccleſia non poſſit ex penuria. ep̄us ſuis ſumptibus eccleſiam conſecrabit. i. q. i. placuit. ❡ Sed quare datur ep̄o ꝓcuratio ꝓ eccleſie conſecratione: ⁊ non ꝓ clericorum ordinatiōe: cū etiaʒ ibi ſit labor. Rndeo qꝛ ep̄us poteſt ordinare i ſua eccleſia: ⁊ facile poteſt habere expenſas in domo ſua: non ſic autē cum aliam conſecrat aut viſitat eccleſiā. Circa vero munꝰ ab obſequio ſciēduʒ ꝙ tale munus ſemper inducit ſimoniam quando pactum interuenit: vn̄ ſi ꝓmitto tibi eccleſiam: vt negociū meū ꝓmoueas.

ſimonia eſt.vt extra e.cũ eſſent.Si aũt
non interueniat pactum:tunc ſic diſtin/
guitur ſm Hoſt.Hoſti.ꝛ Ber.ſuper.c.cũ
eſſent.q₂ aut ſeruio tibi hac ſpe ſecunda/
rio ductus.ſ.ꝙ conferas mihi bñficium:
ꝛ pᷓncipaliter ſeruio gratis:ꝛ tũc nõ pec/
co.ar.di.6i.quid ꝓderit.aut ſeruio princi
paliter vt conferas mihi bñficium:ꝛ ſecũ
dario gratis:ꝛ tunc delinquo.In quo tñ
caſu ſufficit mihi p penitentiam ſatiſfacẽ
deo:vt dictũ eſt ſupra.Et ſm hanc diſti
ctionem itelligitur illud.extra e.tua nos.
ſm Hoſt.ꝛ cõcordant iura: que videnť
ſibi inuicem contraria.Aliter põt diſtin/
gui ſm Ray.Hoſt.ꝛ Hoſti.ſic.Obſequꝫ
aut eſt corporale aut ſpũale:ſi ſit corpale
ꝛ honeſtum non inducit viciũ:dũmodo
non interueniat pactum:vt ſi qs ſeruiat
epõ romam eundo: ꝓ eo aduocando:ei⁹
negocia ꝓcurando.Et hoc innuiť a ɔ̃rio
ſenſu.i.q.i.ſunt nonnulli.ibi munus ab
obſequio cum ſeruitus indebite impenſa
Et hoc intellige vbi dignus dignũ pᷓſtat
obſequiũ:vt dictum eſt:ſi vero dignus
indignũ:vel indignus dignũ obſequiũ
pᷓſtet:ſimonie vicio non caret:vñ ſi pᷓſtat
ei ad vtilitatem conſanguineorum eius:
vel faciat aliquid hi⁹:eſt munus ab obſe
quio:ꝛ eſt ſimoniacũ ſm Tho.Si autẽ
ſit ſpũale ꝛ interueniat pactum inducit
viciũ:niſi bñficio vel pſonatui ſit annexũ
vt cum eſt impoſitum hoc onus alicui pᷓ/
bende:vt q eam habuerit dicat miſſaꝫ de
beata virgine: vt eẋ de pᷓben.ſignificatũ.
Et intellige ſm Rod.ꝙ ꝓpter obſequiũ
corporale ꝛ honeſtum dari non debꝫ be
neficiũ:ſꝫ datur obſequenti meritis ſuis
cognitis p huiuſmodi obſequium: q₂ vt
dixit cantor pariſienſis.Curie pᷓdatorꝫ
ſunt ꝓbatoria clericorũ. ¶Sed pone ꝙ
vnus debeat dicere miſſam maiorẽ alius
minorẽ:ꝛ cõueniunt adinuicem ꝙ vn⁹
dicat miſſam ꝓ alio ꝛ ecõuerſo:nunqd
eis licebit.Rñdeo ꝙ ſic.q₂ cum diciť iſte
impendit obſequiũ ſpũale ꝓ alio ſpũali.
ꝓ non denotat ibi appᷓciatõem:ſed ad
miniculatõem: cũ ille non poſſit cantare
ꝓ alio:niſi etiam ille cantet ꝓ eo. ¶Eſto
ꝙ duo ſint baptizandi:ꝛ vnus dicat al/
teri baptizabo te tali pacto:ꝙ poſtea ba
ptizes me:nũqıd ẽ ibi ſimonia.Rñdet
Rich.ꝙ ſic.q₂ i talibus nulla pactio vł
conuentio debet interuenire.eẋ e.tua no
bis.lꝫ enim dare aliqd ſpũale ꝓ facie ex

pacto non ſit licitũ ex tot cauſis ex quot
illicitum eſt dare aliqd temporale:tñ.eſt
illicitum ꝓpter duo.ſ.q₂ res a non domio
emitur:ꝛ q₂ eſt contra rõnem grẽ ꝙ re/
datur:dicere tamen poſſet ego baptizo te
ꝛ rogo te ꝙ poſtea baptizes me:qđ itelli
go i cãu neceſſitatis. ¶Circa aũt mun⁹
a lingua ſciendum: ꝙ hoc munus diciť
vel ipa laus ptinens ad fauorem huma/
num:que ſub precio cadit:vel preces ex
quibus fauor humanus acquiriť vel cõ
trariũ vitatur.Et ideo ſi quis principa
liter ad hoc intendit ſimoniam cõmittit.
vř autem pᷓncipaliter ad h̃ intendere qñ
preces pro indigno.ſ.ex aliquo crimine
queꝫ ex huiuſmodi ſimonia exaudit:vñ
ipm factum eſt ſimoniacum.Si vero ꝓ
digno non eſt ſimoniacum: q₂ ſubeſt de/
bita cauſa: ꝙ ei aliquid ſpirituale detur.
Poteſt tamen eẽ ſimonia i intentione:ſi
non ad pſone dignitatem:ſꝫ ad hũanum
fauorem attendať.ſm enim Laur̃.epus
ſimoniam committit ſi beneficium alicui
ꝓpter conſanguinitateꝫ concedit:alś nõ
conceſſurus: quia ſi quis iniuſto cordis
amore:vel ſordidis precibus ⁊c.i.q.i.ſi
qs.Nec obſtat ar.eẋ co.nemo.ꝛ.c.tua.
exquo enim fauor tertij munus fauoris
inducit:multomagis fauor eius:q ordia
tur.i.q.i.ſunt nonnulli.hoc notať extra
vt ec.bene.vt noſtrum. ¶Secũdũ aũt
Tho.talis collatio eſt carnalis ꝛ illicita:
non tamẽ ſimoniaca:q₂ nihil recipit.Sꝫ
quare minus ſimonia cõmittiť rogãdo
ꝓ indigno ꝙ̃ pecuniam dando.Rñdet
Bar.i.q.i.quibuſdam.quia in rogando
nihil dať ꝛ nihil accipiť:ꝛ ideo ibi eſſe
nullum cõmerciũ intelligiť.Sꝫ ꝛ ꝓ indi
gno magis munera ꝙ̃ pᷓces eccleſia de te
ſtatur.Uel ſm Alex.de an.pᷓces ordinať
ad notificandum dignitatem talis:ſed pe
cunia ad mouendũ inordinate arbitriũ
conferentis.Poteſt autem circa hoc di/
ſtingui ſm Hoſt.ꝛ Hoſti.ſic ſcilicet ꝙ ꝓ
monetur quis aut precibus ſuis:aut alie
nis:ſi ſuis aut ad pᷓlaturam maxime q
conferť p electionem:ꝛ tũc ſimonia cõ/
mittiť:q₂ tal videť ambicioſus:ꝛ eo ipo
indign⁹.eẋ de elec.qualiť.ꝛ.i.q.i.ſicut is
Aut ad ſimplex bñficiũ:ꝛ tũc nõ ɔmit/
tiť:dũ tñ ſit dign⁹:vt extra de.c.tua nos.
in pᷓncipio.Si autem ꝓmoueť precibus
alienis:aut precibus ſpiritualib⁹ aut car
nalibus; ſi ſpiritualibus ſimonia non

ꝯmittiᷓ.i.q.i.latorem.niſi prelatus cōſanguinitate trahatur.i.q.i.ordinationes.⁊ c.ſunt nonnulli. vbi diciᷓ ꝙ preces ſuccedunt loco precij. Tanc. autē ⁊ Gregl. naſo.dixerūt ꝙ nullo dato ſimonia non committiᷓ.i.q.2.ꝗ pio. Sed hoc intelligit Hoſti.qñ conſanguineus eſt dignus. tali enim magis ꝗ extraneo teneᷓ prouidere prelatus.ar. extra de cohabi.cle. c.i.Si vero ſit indignus locum habꝫ:vt prius dictum eſt.Si vero precibus alienis ⁊ carnalibus:aut ꝓmoueᷓ ad prelationem:aut ad ſimplex beneficium:ſi ad prelationem iniuſte ſunt preces maxime quando rogans eſt laycus:cuius vultuſ timeri poteſt:vt extra ď elec.Oſius.quiſ qs niſi forte prelatus non habito reſpectū ad ꝑces euꝫ inſtituat ex officio ſuo neceſſitate vel vtilitate eccleſie exigente:vt ex̄ de eta.⁊ quali.curam.Si autem ad beneficium ſimplex:aut ille ꝓ quo rogatur eſt indignus:⁊ tunc ſimonia committiᷓ:vt i.c. de ordinatōibus.i4.q.i.⁊.c.nōnulli. aut eſt dignus ⁊ tunc non committiᷓ:ſi prelatus ꝑncipaliter preces non ſequaᷓ i.q.i.quibuſdam.⁊ ar.in.c.tuam.ħ Ho. Ray.vero ⁊ Ber.extra de eta.tuam.conueniunt in premiſſa di.cū Hoſti.⁊ Goff. niſi ꝙ in ꝑmo membro.ſ.qñ qs ꝓmoueᷓ precibus ſuis ſic diſtinguunt.ſ.ꝙ qs pro ſe petere non pōt eccleſiam vel dignitatē vel beneficium aliqđ habens annexam curam animaꝝ.ad ħ.ar.8.q.i. in ſcripturis.⁊.i.q.i.ordinationes. ⁊ extra de iure patro.ꝑ noſtras.beneficiū vero ſimplex ſi indigeat ⁊ dignuꝫ ſe ſentiat:petere pōt ſine metu ſimonie ⁊ pacto.extra.c.ad aures. Si vero ſit indignus vel etiam non indigens peccat:vt diciᷓ ibidem.⁊.i.q.2 clericos.Et diciᷓ hic beneficium ſimplex illud:qđ eſt ſine cura aīarum vel dignitate. Rod.vero dicit: ꝙ hec opi.videtur dura:vnde credit ꝙ aliqs ꝓ ſe petē poſſꝫ niſi ſit indignus beneficiū habens curā animarum annexam.exemplo Iſa. qui dicit.Ecce ego mitte me.Credit etiam ꝙ ex quo qs eſt ꝓmotus ad ordīes ſacros: cum huiuſmodi ordinatio requirat eccleſiaſticum titulum petere poſſit eccleſiaſticū beneficium:lꝫ abundet in temporalibus. Et iura:que Ray.inducit loquunᷓ ꝯtra ſtatum eccleſie ꝑmitiue:qñ redditus erāt exiles ⁊ diſtribuebanᷓ de facultatibus eccleſie:ꝑut opus erat cuiqꝫ.

Sequiᷓ de 4°.ſ.qua pena ſimoniaci feriantᷓ. Circa qđ ſic nō ſm Hoſti.ꝙ ſimoniaci puniunᷓ ⁊ a iure ⁊ a iudice. a iure enim puniunᷓ ipſo facto.Qui enim fuerit ordinatus ſimoniace ipſo facto ē ſuſpenſus:etiam ꝗtūcūqꝫ ſit occult°.ſm Ray.Hoſti. Goff.⁊ Ber. extra eo.accuſant.⁊ Innoc.ſup.c.ex̄.c. tanta.Et quo ad ſe vt.ſ.de ſui ordinis executione ſe non intromittat. Et quo ad alios vt.ſ.nullus ei in execūtione ordinis cōicet:ſiue peccatum eius ſit publicū vel occultum.extra eo.tanta.vbi etiam dicit in aggrauatōeꝫ criminis ſimonie:ꝙ oīs peccator pōt miſſam celebrare preter ſimoniacum.Omnis inquā peccator ſubaudi non preciſus toleratus penitēs pōt ⁊c.Sic ſubaudiri debet ſm Goff.Hoſt.⁊ Ber.ibidem.Per hoc ꝙ diciᷓ non preciſus.ſ.ab eccleſia ꝑ ſententiam excōicationis iudicis vel canonis tolliᷓ obiectio de excōicatis ⁊ ſuſpenſis:q excluduntᷓ a participatōe ſacramētorūꝫ:ꝑ ħ vero. ꝙ diciᷓ penitens tolliᷓ obiectio de eo:qui ē in mortali: qui ſuſpenſus eſt quo ad ſe.i. q.i.ſacerdotes. hoc tñ locum non habet vt dicit Goff.in enormibus etiā occultis. nec i mediocribus notorijs de iure vel de facto.Huiuſmōi enim crimina p° pactā penitentiam impediūt executōꝫ ordinis ⁊ quo ad ſe ⁊ ꝗ ad alios: vt ex̄ de temp. ordi.c.fi.⁊ de renūc.niſi cū ꝑdem. Unde Goff.ſic ſupplet.Oīs petōr nō ꝑciſus toleratꝰ⁊ penitēs pōt celebrare miſſaꝫ ꝑter ſimoniacū: ⁊ ꝑter alios delinquētes enormiᷓ etiaꝫ occulte:vel mediocriᷓ notorie. Als etiā expōnes illius vbi ponit gloſa Ber. Nec obſtat ꝑdictis illđ ex̄ c.ex tue fraternitatis.vbi dᷓ:ꝙ nō ē tutū ſimōiacū coherceē in ordīe ab offi°:qꝛ illđ itelligiᷓ qñ crimē eſt occultū:ita ꝙ ꝑlatꝰ non ſcit illud niſi ꝑ ꝯfeſſiōeꝫ:⁊ iđ non pōt eū ꝓhibē:qñ ď ſcđ offi° exeqᷓ:vt ex̄ de offi. ordi.ſi ſacerdotes. Dam. vō dixit ꝙ ſimoniacꝰ i ordīe occultꝰ ē ſuſpenſus ꝗ ad ſe tñ:notoriꝰ vō quo ad ſe ⁊ ꝗ ad alios. ⁊ ꝙ.c.ex tue.loqᷓur de occulto.⁊.c.tanta loquiᷓ de notorio. Sꝫ ſm Hoſti. melius eſt dicere cum doctoribus alijs illud qđ dictum ē ꝑus.ſ.ꝙ etiā occultꝰ ē ſuſpenſus quo ad alios. qꝛ talis habet characterē furtiuū.ſ.large: qꝛ nō intrauit ꝑ hoſtiū. ſm ꝙ dᷓ Io.io.q nō itrat ⁊c. ⁊.i.q.i.ordinatōes:⁊ ordo idē ortꝰ cecidit:vt.i.q.i.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

quibuſdam narrantibus. ⁊ extra eo. accuſatum. quotiens. hoc intellige quo ad executionē᷑ de iure. Et ſm̄ Innoc. ſuper c. per tuas. z. Talis intelligit̄ eē ſuſpenſus ab actibus oīum ordinu᷑: non tm̄ ordis ſimoniace recepti: ⁊ per conſequens adminiſtrationem in tempalibus pdit. diſ. ſi. cos etiam qui. Et idem dicit de ſimoniaco in beneficio notorio. Si vero aliquis ſit ſimoniacus: qꝛ ordinem vel beneficiū contulit ſimoniace: vel quia beneficium recipit ſimoniace: vel qꝛ fuit mediator ſimonie: ſi ſit ocultum ſuſpenſus eſt ipo iure: quo ad ſe: ſicut ⁊ quilibet criminoſus alius: non autem quo ad alios. ar. extra eo. ⁊ ſi queſtiones. veniens. ex tue. Si vero ſit publicū ſiue notorium eſt ipo iure ſuſpēſus: quo ad ſe ⁊ ad alios. extra eo. accuſatum. quotiens. ⁊ diſ. ꝫꝫ. §. verū hec ſm̄ Ray. Hoſt. vero diſtinguit de eo qui receperit bñficiū ſimoniace: ⁊ hoc ē occultum ſi ſit ſimplex beneficiū ſuſpenſus ē quo ad ſe tm̄. Si vero ſit dignitas que requirat ordinē certum: ſuſpenſus ē quo ad ſe ⁊ ad alios. vñ quicqd gerēdo dignitatis officium facit: ſuſpenſus agit: ⁊ aīas ſubditorum decipit. Et idem dicit de bñficio curam animarum habente: qꝛ de hijs duobus idē debet haberi iudiciū: vt extra de elec. dudum. ieibo. ⁊ de eta. c. i. ⁊ extra. de ſi. p̄. c. ſi. hec Hoſt. ⁊ ei ꝯſētit Hoſti. Innoc. autem extra eo. ſup. c. per tuas. z. de ſimoniaco occulto in beneficio notat: ꝙ talis licꝫ non ſit ſuſpenſus ipſo iure: tamen rōe beneficij ſimoniace que ſiti non miniſtrabit ſine peccato: nec tpaliter nec ſpūaliter: puta conferendo ordines ſi emit ēpatum vel dignitatē ēpalem. Ab alijs tñ bñficijs: que non ſimoniace queſiuit ſuſpenſus non erit. ¶ Sed que eſt ſimonia occulta. Rndet Roſ. ꝙ ħ eſt illa de qua non conſtat p̄ ſententiam vel confeſſionem in iure factā: nec p̄ rei euidentiam: que nulla poſſit tergiuerſatione celari. ¶ Sed nunquid clericus public⁹ ſimoniacus eſt ipo facto excōicatus. vr̄ ꝙ ſic. i. q. i. reperiunt̄. vbi dicit̄ ꝙ quicūqꝫ p̄ ſpirituali dignitate mun⁹ aliquod detectus fuerit obtuliſſe ex eodem tempore ſe nouerit anathematis opprobrio condemnatum: atqꝫ a pticipatiōe corporis ⁊ ſanguinis xp̄i alienum: ex quo ꝯſtat illū hoc perpetraſſe. Et ad idem dicit̄ ibidē c. quicunqꝫ ſacros. ⁊ c. placuit. Sed dic ꝙ talis non eſt ꝓprie excōicatus: qꝛ in. c. repiuntur ſm̄ glo. anathema non ſignificat excōicatōem: ſed ſeparationem a corpore ⁊ ſanguine xp̄i. Unde ſubditur ibi atqꝫ p̄ ꝛc. qḋ eniꝫ generaliter p̄ quolibꝫ mortali intelligit: hic ſpāliter in deteſtationem huius dicit̄: ꝓſtea tñ excōicād⁹ eſt: ſi eius contumacia hoc requirat. Et nota: ꝙ hec determinatio: exq̄ ſi determiet ħ verbum conſtat tunc talis demum ſuſpenſus erit: ex quo eum ſimoniacum eē cōſtabit. Et ħ dixit Martinus hyſpan⁹ Si vero determinet ħ verbum ppetraſſe ſm̄ hoc etiam occultus ſimoniacus ē ſuſpenſus. hoc notatur in glo. predicta. In glo. vero illius. c. qui ſtudet. eiuſdē qōis dicitur: ꝙ qui eſt ſimoniacus in accepto ordine non debet ante penitentiā eccliaꝫ intrare. Sed Jo. theutonicus dicit: ꝙ quilibet peccator etiā excōicatus intrare pt eccleſiā vt oret: dūmodo diuinis officijs non interſit: quia hoc non inuenit̄ ꝓhibitum. ¶ Puniuntur etiam ſimoniaci a iudice. Nam ſm̄ Ray. ⁊ Hoſt. ſimōiacus in ordine qualitercunqꝫ hoc iudici conſtiterit: ſiue p̄ moduꝫ accuſatōis ſiue inquiſitionis ſiue denunciatōis deponit̄ ⁊ ſit infamis. de primo extra de accu. ſuper his. de 2° ibidem. inquiſitionis. de ꝫ°. i. q. i. ſi quis neqꝫ. ⁊ ea. q. 7. requiritis. ħ Ray. ⁊ Hoſt. Simoniaci enim ſunt infames. i. q. z. c. vlt. Et hec eſt talis infamia: ꝙ talis admitti nō debet ad aliquod beneficium eccleſiaſticum: niſi cum eo per p̄ncipem diſpenſet̄: tamen quo ad deum pacta penitentia tollit̄. ar. z. q. ꝫ. § hinc colligitur ħ Ber. extra c. ex diligenti. in glo. penul. Roō. autē dicit: ꝙ non credit ꝙ ſequi debeat depoſitio: vel infamia qn̄ ſimonia in modum denunciationis ꝓbat̄: qꝛ tūc ad ſolam penitentiam agit̄. Simoniac⁹ aūt in beneficio ⁊ dignitate ſm̄ Hoſt. conuictus p̄ accuſationem deponit̄ ab ordine ⁊ a beneficio. p̄ inquiſitionem vero amouetur ab adminiſtratione. extra de elec. p̄ inquiſitionem. Idem fit qn̄ p̄ denunciationem: Et ratio eſt: quia non poſſet agi penitentia illud vel illa retinendo. di. iꝫ. Nerui. Hoſti. autem diſtinguit ſic. ſ. ꝙ ſi queratur de crimine per modum accuſationis: ⁊ is qui accuſatur eſt infamatus debet eum iudex ad tempus ſuſpendere ab ordinis executione: quouſqꝫ didicerit an verum ſit illud de quo accuſatur

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

vt extra.c.accuſatū.⁊.c.quotiens.Et idē
ſentit ibidem Ber. Dicit.n.ꝙ h duo ca/
pitula debēt intelligi de publice infamato:
alꝰ non debet ſuſpendi ſm eū.2.q.5.ꝯſul
⁊.§.ſi.talis enim cum ſit ſuſpenſus ipſo
iure:vt dictū eſt.ſ. ſuſpendet de facto a
iudice. Et idem fit ſm Hoſti.ſi ſit occultꝰ
ex quo habent idicia certa.Et ſic itelligi
pōt illud extra e.ſicut ſimonniaca. Et ſi
accuſator ſuam intentionē ꝓbauerit:ſiue
ꝑ confeſſionē:ſiue ꝑ teſtes:qꝛ nō refert
dūmō ſufficient clareat.i.ꝓbetur debꝫ de
poni.⁊ ſic intelligi pōt.c.ſicut ſimoniaca.
⁊.i.q.i.preſbyter.⁊.i.q.3.c.ſi.Si autē ꝑ
modum inquiſitōis:aut is contra quem
inquirit eſt ſecularis: aut regularis. Si
ſecularis eſt qui beneficium ſimoniace
acquiſiuit vel ordinem: aut acqſiuit illō
ignoranter:⁊ tūc renunciare cogit:ſ nō
deponit:vt extra eo.ex inſinuatione.aut
ſcienter:⁊ tunc deponit.extra de accuſa.i/
quiſitionis.Et idem ſentit Ber.e.t. eo.de
hoc.Et idem erit ſi regularis ſit ſimonia
cus in ordine.ar.e.t. c.ꝑ tuas.3.Si vō in
bñficio ⁊ ignoranter renunciare tenet:⁊
de nouo recipiet loco ꝑori mutato:⁊ infe
riori ſibi aſſigto.vel ipo in alio loco eiuſ/
dem ordinis collocato:vt e.t. c.de regula/
ribus in fine. tamē dantes ⁊ recipientes
ſunt pena canonica feriēdi.e.t. c. ſic tuis.
.§.penulti.⁊ finali ¶ Sꝫ quid ſi reſignēt
qꝛ reſtitui ſperant:alꝛ nō reſigrent: ⁊ ſic
iterꝫ recipiūt. Rndet Rod.ꝙ ſic recepti
poſſunt remanere ſi conditio vel pactio
nō interuenit.ita tamē ꝙ peniteat eos de
corrupta intentione. Si vero regulares
ſcient ꝓmoti ſunt ſimoniace ad ꝯſortiū
regulare:pena depoſitiōis puniunt:rece/
pti tamē ꝯ concilium generale de mona/
ſterio:que talit adepti ſunt inueniuntur:⁊
alijs monaſterijs ſtrictioris regule intru/
dentur:in his vero q recepti ſunt añ con/
cilium generale:miſericordit diſpenſat:
vt in alijs locis eiuſdem ordinis collocēt
vel ſi ꝑnimia multitudine nō poſſet h fie
ri ꝑmittit: vt in eodem monaſterio poſt
liberam reſignationē remaneant:ꝑmis
ſedibus mutatis:⁊ inferioribꝰ aſſignatis
Secundum hoc intellige illud extra eo.
de regularibus.niſi.i.⁊ cōcilium gñale
qm̄ ſimoniaca.h ſm Hoſti. Secundum
aūt Ber.ſup h.c.qm̄.ſtandum eſt hodie
iſti conſtitutōi: qm̄ eſt contra regulares
ſimoniacos:qlitercunqꝫ de crimine ꝯſtet

vt.ſ.ſiue executōe ordinis ad penitentiā
agendā retrudant i monaſterio artiori
cum alꝛ pñiam agē nō poſſint.ar.i.q.7.
requiritis.⁊ e.t. de accuſa.inquiſitōis.Et
tunc ſatis intelligunt depoſiti:nam extra
clauſtrum morari non debent:ne damna
biliter euagent:vt dicit in d.c.qm̄. arꝰ.
e.t. de regularibus.c.finali. ¶ Sed quid
fieret in caſu precedēti ſi non inueniret
artior ordo credit Ray.cum Jo.⁊ Ber.
ſup illud.c.qm̄.ꝙ poſt renunciatōē mu/
tari debeat i aliō mōaſteriū vl' locū eiuſ
ordinis:ꝙ ſi fieri nō pōt cōmode:fiat ſal
tem ad tempus.ar.diſ.8i. valet. ⁊ poſtea
eligat de nouo vt.ſ.Et idē fiat ſm Ber.
ſi nec pōt ad tempus commode mutari
⁊ h maxime vbi agit de pñia. ¶ Nota
ꝙ Ray.intelligit rigorē ſupradictū eē ſer
uandum de ſimoniacis occultis: ⁊ i foro
pñiali: licꝫ non coſtet de crimine in foro
iudiciali:qō etiā credit Rod. per illam
decretalē:qm̄ ſimoniaca:que nō loqtur
de inquiſitōe:lꝫ quidam dicant ꝙ ille ri/
gor ſeruari nō debꝫ:niſi de crimine i foro
iudiciali conſtet ar.e.t. c. dilectus filius.
vbi loquit de inquiſitōe. Sic etiam cum
receptis citra:aliqñ ꝑ papam diſpenſat.
Et qō dictum eſt de monachis:etiam ad
abbates extenditur:non cogunt tamen
renūciare monachi ſpūalibus:nec abba
tes tpalibus hincinde acquiſitis: nullo
pacto ꝓcedente: ſ ſola intentōe: vt dictū
ē ſupra. ¶ Sed quare ſecularis ꝯuictus
ꝑ modū inquiſitōis degradat ⁊ non re/
gularis. Rndit Hoſti.ꝙ rō huius eſt.qꝛ
in inquiſitōe ſecularis ſbtilitas iuris re/
quirit:⁊ ideo in huiuſmodi criminibus
exceptis de ſtricto iure ꝓnunciant:ſed in
inquiſitione regularis de plano ꝓceditur
⁊ iō de plano punict. ¶ Quid ſi mona/
ſterium non abundat: ſed eſt tenue ⁊ de/
preſſum pauptate nimia:nunqd pecunia
dari pōt ⁊ recipi ſine vicio ſimonie. Rº.
ſm Hoff.Hoſti. Ray.⁊ Ber.extra c.nō
ſatis.⁊.c.qm̄ ſimoniaca.in tali caſu con/
cedi pōt ꝙ poſſent h vba dicere illi q ſūt
de cōuentu volenti intrare:nos libent ⁊
gratis recipimus te ad noſtrū ꝯſortium
ſpūale:ſed cū bona noſtra non ſufficiāt
nobis ⁊ tibi:porta tecū vñ poſſis viuē.vl'
ſic ꝓuideas tibi vnde viuas:dūꝫ tñ hec
non dicant in fraudem: ⁊ dicantur ſine
pacto: tunc enim ſi intrans confert aliq̄
bona temporalia non cōmittit ſimonia

ar.eſt ſm Ber.i.q.2.c. pio.ſi quis ꝓpter
hoc.Tho.autē dixit i ſum.ꝙ ꝓ ingreſſu
monaſterij nō licet aliqd recipē vl' exigē
quaſi preciū:ſ; ꝓ victu pſone recipiende
licet recipe aliquid ſi nō ſufficiāt ad hoc
opes monaſterij.Similiter etiā licitū eſt
ꝙ aliqs ꝓpter deuotōem:quam oſtendit
monaſterio largas elēas faciēdo: facili⁹
in monaſterio recipiat':ſicut etiam licitū
eſt ecōuerſo ꝓuocare aliquē ad deuotōe;
mōaſterij p tpalia bñficia: vt p h' iclinet'
ad ingreſſu; monaſterij.l; non ſit licitu;
ex pacto aliqd dare vel accipe ꝓ igreſſu
monaſterij.i.q.2.c. pio.Roō.vero dicit
ꝙ etiā paciſci in talibus: qñ monaſteriū
eſt indigēs non eſt ſimoniacū:dum tamē
non fiat ꝓ ſpūalibus cōferendis vel reci
piendis:ſ; ꝓ expenſis faciēdis vel recom-
pēſandis:vñ credit ꝙ licet exprimere noīa
⁊ q̄titatē numeri oblatoꝝ ſentētia ꝑor ē
tutior: c. h' vltima:q2 magis cōuenit cū
vbis tam iuriū c. doctoꝝ:vt p; ſi qs ca
ɔſideret.Nō obſtat aūt ꝑdictis.ex̄ c.qm
ſimoniaca.vbi dicit':pauptatis pretextu
volētes hi⁹ viciū palliare:hoc.n.itelligit'
ſm Hoſt.⁊ Hoſti.qñ non ſic caute ꝓcedi
tur:imo recipientes faciūt pactū ⁊ foru;
certum:⁊ cum ſic ɔmiſerint:nitunt' pre-
textu pauptatis ſe excuſare: ſed ex hoc
pretextu non parcit' delinquenti.extra de
diuoꝛ.ex litteris. Secundū autē Ray.⁊
Ber.hoc itelligit':cū h' dicebāt i fraudē:
vnde conſulendū eſt ingredientibus: ꝙ
intendant dare ꝑncipalit' ꝓpter deum: ⁊
ne ſint domui onéroſi.ar.optimu;.16.q.
6.de lapſis.nec obſtat ꝙ etia; a furto ne
ceſſitas nimie famis excuſat.de conſe.di.
5.diſcipulos.q2 tunc ſūt oīa cōia:ſed ſi
non ſit tanta neceſſitas non excuſat i to
tum.ex̄.de furtis.ſi quis per neceſſitatem
¶ Quid de monaſterio vbi nullū pactū
imponit':eſt tñ taxatū q̄tū puella intrās
debet dare. Rñdeo ſm Hoſti.talis taxa°
reprobat'.ex̄ c.ſic ꝓ certo.⁊.c.intantum.
in fine. Jdeo ſi pactu; interponat' in tali
conſuetudine ſeruanda:eſt ſimoniaca.ex̄
c.veniēs.⁊.c.inñi.§.cum vō expreſſius.
Jdem eſt ſi gratis recipiat':⁊ poſtea con
ſuetudinē ſeruare cogat'.ex̄ c.audiuim⁹.
⁊.c.iacobus. Si autē oīni cōuentione ⁊
oīni coactione ceſſante:illud qō ē cōſue
tum gratis detur: ſimonia nō cōmittitur
quo ad eccleſiam:l; cōmittat' q̄ ad deum
⁊ hoc eſt expreſſum ex̄ c.c.ſi.⁊ habitum
eſt.ſ. ¶ Sz nunqd poſſet ſup hoc aliqd
remediū adhiberi. Rñdeo ꝙ ſic ſm Ho.
ſ.vt monia'es puellaꝫ gratis ⁊ ſpūaliter
recipiant. Etſi ita paupes ſunt:ꝙ ei non
poſſint in neceſſarijs ꝓuidere:agant cō-
tra patrem ad dandū alimenta: ad que
tenet':vt dicet'.j.tractatu de matrimonio
vel ſi eſt mortuus agant ad ptem heredi
tatis ſue:vt in auc°.de ſanctiſ.epis.§.nul
lam.penultj.col.9. Pone ꝙ aliqs timens
pati repulſam dixerit abbati: ſi velletis
recipe me darem vobis terrā meā. Ab-
bas vero habito conſilio cū fratrib⁹ reci
pit cū ignarū iuris:⁊ coꝝ q̄ dixit abbas
in capitulo:ille aūt poſtea anteq̄ induat'
dat res ſuas totas vel ptem monaſterio
nunqd ē ſimonia:⁊ pōt talis ibi remanē
Rñdet Roō.ꝙ ſiue intuitu illi⁹ ꝓmiſſio
nis fuerit receptus:ſiue non: ſimonia eſt
ex pte ſaltē offerētis:cū iterpoſuerit cōdi
tōem dandi tpalia ꝓ ſua receptiōe: ſicut
innuit canon.ex̄ c.nobis. Nec poteſt iſte
remanere in hi⁹ monaſterio:nec data re-
petere:cū ſit in turpi cā: tenet' tamen ad
aliud monaſteriu; tranſire:ſi ex illa ſua
receptiōe obligat⁹ fuit ad religionē:vt pu
ta ſi dedit ſe:⁊ receptus fuit in monachū
⁊ fratrem:q2 hec eſt q̄dam ꝓfeſſio.ar.ex̄
de regu.⁊ traſ.ad reli.porrectu;. ¶ Quid
ſi expreſſa fuit ɔditio de tpalib⁹ habēdis
ex pte recipiētiū:⁊ recipiēdus oīo tacuit
ꝓponens ꝙ non daret:ſ; tñ ꝓpter deum
ingrederet':nunqd pōt ibi remanē. Rñ-
det Roō ꝙ nō.ſicut nec in ꝑcedenti caſu
q2 taciturnitas ei⁹ cū nō ɔ̄dixerit illicite
pactōni ꝓ conſenſu habenda ē:etiam in
foro pñiali:ſi ꝓpter h' tacuit: q2 timebat
repulſam ſi ɔ̄diceret. ¶ Quid ſi iīpona
tur conditio ex pte recipiēdi:vel ex parte
abbatis: ſ; anteq̄ recipiat' ⁊ anteq̄ in-
grediat' penitent vtrunq̄ de conditione
appoſita:⁊ ea; reuocāt: ⁊ iſte petit recipi
ꝓpter deū tñ:ꝙ illi conſentiūt: nunquid
lic;. Rñdet Roō ꝙ ſic:dum tñ intentio
non ſit coꝛrupta.Si ante; iam receptus
fuiſſet: ⁊ ingreſſus illud monaſteriū: añ
reuocatōem huiuſmōi cōditōis: eoipſo
indignum illo monaſterio ſe feciſſet.
¶ Quid de regularib⁹:q concedūt alicui
ꝙ completo biennio recipiēt eū:ſi tamen
didicerit artē ſutoriā vl' piſtoriā vel aliā
mechanicā qñ eſt laycus:vel qñ ē cleric⁹
ſi interim ſtuduerit in ſcholis theologie:
vel alterius facultatis:qd erit ſi recipiāt

talem ſub p̄dicta conditōe. Nec tamen
volūt recipe eū ad habitū:niſi elapſo ter
mino ⁊ impleta conditione. Item quid
de ſeruiente regularib⁹:qui non vult ſer‑
uire eis:niſi ꝓmittant ei ꝙ recipiāt eum
ſaltē poſt trienniū:vel aliū certū terminū
⁊ illi ꝓmittūt ei:nunqd ſimonia ē ī talib⁹
Rndet Roḋ.ꝙ in caſu vltimo eſt ſimo‑
niaca talis ꝓmiſſio:in reliqs aūt caſibus
ſupra poſitis nō credit cōmitti ſimoniaꝫ
nec eſt illicita hu⁹ pactio vel ꝯuētio:quia
piū ē:ac ſi dicat᷑: te recipiem⁹ tali tempe
vel tali: ſi tū vel dum tū interim reddas
te idoneū:ad h̄ vt recipiaris:⁊ vtilē mo‑
naſterio addiſcēdo tale artificiū vel tale:
vel ſciam talem vel talē. ¶ Quid de eo:
cui facta eſt ꝓmiſſio de recipiendo ipꝫ ad
certum terminum ſub p̄dicta conditōne
nūqd adueniēte t̄mino:⁊ ipleta ꝯditiōe
tenet᷑ intrare:cū illi parati ſūt eū recipere
Roḋ.dicit ꝙ ſi nullū fecit votū:nec ſe
obligauit illis ad intrandū:ſ ꝓmiſſiōeꝫ
termini ſibi factā acceptauit volens ſibi
ꝓuidē in futuꝝ:non tenet᷑ intrare ſm iu
dicium fori pnīalis:in foro aūt cāꝝ de h̄
iudicabit᷑ ſm p̄ſumptōes ⁊ allegata ⁊ ꝓ
bata. ¶ Sꝫ ⁊ epūs q̄ recipit ꝓmiſſioneꝫ
vel iuramētuꝫ ab ordinando:ꝙ eum nō
inquietabit ſup petēdo titulo:⁊ p̄ſentād⁹
qui ſimile pactū recipit puniunt᷑: vterqꝫ
enim.ſ.epūs in ordinatōne:⁊ p̄ſitans in
p̄ſitatione tenet᷑ ordinato titulū aſſignar᷑
ex̄ de p̄ben.epi. Ideo vterqꝫ punit᷑:nam
p̄ſitator ipo iure ſuſpenſus eſt: p trienniū
ab executōe ordinū:ordinator vero ⁊ or
dinatus ſuſpenſi ſunt ſine p̄finitione tpis
a collōne ⁊ executōne ordinis:ſic ſuſce‑
pti:donec grāꝫ ſedis aplīce mereātur.ex̄
c.ſi qs ordinauerit.Gregꝭ.⁊ debet intel‑
ligi ſm Hoſti.h̄ decretalis in foro pnīali:
nō iudiciali.q.d.caueant ſibi ordinator
⁊ ordinatus: ⁊ p̄ſitator tale pactū inter‑
ponens ⁊ recipiens:qꝛ lꝫ occultū ſit ⁊ ꝓ
bari non poſſ᷑:penā tū iſtam ipo facto a
canone patiunt᷑:⁊ ſic ipo iure ſuſpēdūt᷑.
Sꝫ ꝯ idē eſt remittē:qḋ dare.ex̄ de teſtis
veniens:ſ iſte.ſ.p̄ſitat⁹ vel ordinat⁹ remi
ſit ius:qḋ ſibi ꝯpetebat ꝯ p̄ſentatoreꝫ
vel ordinatorē de ꝓuiſione facienda ſibi
q̄ videt᷑ ꝙ debēt nō tm̄ ſuſpendi:ſed etiaꝫ
deponi.vt ex̄ c.de h̄. Rndet Ber.ex̄ c.ſi
qs.ꝙ talis nihil remittit:qꝛ nihil adhuc
ſibi debet᷑:ſ renunciat iuri:qḋ acquirēt
ſi p̄ſitaret᷑ debito mō.Sed in.c.veniens

remittitur:qḋ in p̄ſiti debetur.Etſi iſte ſic
remitteret:tam ipe qꝫ recipiēs deponerent᷑
ſi conuincerent᷑.ar.ex̄ c.de h̄.⁊ in.c.inſi‑
nuatum.⁊ ideo minor pena imponit᷑. Et
hoc intellige ſi crimen ſit occultū. Si vō
crimen eēt manifeſtū ſemp eēnt ſuſpenſi.
Etſi accuſarent᷑ de tali ꝓmiſſiōe vel iura
mento deponerent᷑.h̄ Ber.Si aūt crimē
ꝓbari non poſſit indicit᷑ purgatio īfama
to: in qua ſi deficiat punit᷑ tanqꝫ ꝯuict⁹.
ex̄ c.de h̄.⁊ c.c.inſinuatum. ¶ Pone ꝙ
aliqs non habeat titulum ⁊ vult ordīari
epūs vero nō vult eum ordinare: quia
caret titulo:rogat autem aliquē p̄ſbꝛuꝫ
vt p̄ſitet euꝫ ad eccleſie ſue titulū:qḋ ille
facere renuit:⁊ iſte ꝓmittit ſibi ꝙ ſi eum
p̄ſitet nunqꝫ portioneꝫ aliquā de eccleſia
ſua petet:⁊ ſic illo p̄ſitante ordinatur ille
nūqd ꝯmittit᷑ ibi ſimonia. Rndet Ray.
ꝙ talis niſi fuerit cū eo miſericorditer di
ſpenſatum:nec ad ordines ſupiores aſcē
dere:nec in ſuſcepto taliter ordine dꝫ ſm
rigorem canōis miſtrare.ex̄ c.p tuas.z.
Nec etiam excuſatur p ignorantiā iuris
ſ.ſi non credebat hoc licitū eſſe: ut dicit᷑
ibidem.Sed qs cū eo diſpenſabit.credit
Ray.cum Io.ꝙ ſolus papa: ⁊ ē ſimōia
cus in ordine.ordinator aūt a collatōne
ordinū:⁊ p̄ſitator ab executiōe p triēniū
ſe nouerint ſuſuſpenſos.ex̄ c.ſi qs ordina
uerit.Secundū Roḋ.autem pōt cum eo
epūs diſpenſare:vt miniſtret in ordinib⁹
aū rite ſuſceptis. ¶ Sꝫ nunqd licet ſimo
niaco beneficiū dimittē ſine lnia ſupiorꝭ.
Rndet Ber.ex̄ c.de regularib⁹. ꝙ de re‑
gularibus tenendū eſt qḋ dr̄ ex̄ eo.qm̄.
⁊ habitum eſt.ṡ.Epi vero renūciare non
poſſunt ſine licentia pape. Inferiores vō
renun ciēt in manibus ſuoꝝ p̄latoruꝫ
ar.ex̄ de renūciatōib⁹.niſi.§.i.⁊.c.admo
net.ꝙ ſi nollēt recipe nihilominus debēt
cedere:qꝛ nō dimittit᷑ peccatū niſi reſti‑
tuatur ablatū.i4.q.6.ſi res. ¶ Pone ꝙ
papa ſit p ſimoniam electus:⁊ ꝓbata ſit
ſimōia:nūqd ipe deponet᷑. Rndeo ꝙ nō.
ar.z.q.4.interrogatum. Nec obſtat illḋ
di.79.ſi qs pecunia.vbi dr̄ ꝙ ille qui eſt ī
papā ſimoniace electus nō hēat᷑ aplīc⁹.
qꝛ loquitur de illo qui non a cardinalib⁹
ſ ab alijs eligēdi ptātem nō habentibus
eſt electus.h̄ notatur ī glo.c.ſi quis pecu
nia. Nihilominus tū cardinales poſſent
accuſari de ſimonia:vt di.79.ſi tranſitus
vt etiam notatur in glo. p̄dicta. Sed

nunquid papa pōt ꝯmittere ſimoniam. Rndet Tho. ꝙ ſic: ⁊ tanto grauius quāto in altiori gradu cōſiſtit: res.n. eccleſie nō ſunt eius vt dñi: ſʒ vt diſpenſatoris: vnde ſi ꝓ aliqua re ſpūali recipet aliquā pecuniam de redditibus eccleſie ſimoniacus eēt Et idem ē ſi reciperet pecuniaʒ ab aliquo layco: vt de rebus eccleſie.

Sequitur videre de 5°. ſ. de reſtitutiōe ſimoniace acceptorū. Circa qd̄ ſciendum: ꝙ recipiēs beneficium ſimoniace tenet̄ renūciare ⁊ reſtituere omēs fructus pceptos: ⁊ qui recipi potuiſſent. ſ. a poſſeſſore ſufficient̄ diligēti. i4. q. 6. ſi res aliena. ⁊ ex̄ de reſt. ſpo. grauis. hoc verū eſt ſi eo ſciente ⁊ conſentiente ſimonia commiſſa fuit: vel ſi ſtatiʒ cum ſciuit non renunciauit. extra c. ſicut tuis. circa finem. Nam ſi eſſet bone fidei poſſeſſor: qꝛ eo neſciente ſimonia ꝯmiſſa fuit: ⁊ cum ſciuit ſtatim renūciauit: nō de conſumptis ſʒ tm̄ de reſtantibus teneret̄. C. de rei vendi. certum. Generaliter enim poſſidēs ſine titulo tenet̄ ad omnia dāna ⁊ lucra pcepta ⁊ ppienda. ff. ſi rei vēdi. ſi nauis. §. generalit̄. Et dicit̄ hic titulus iuſtum initiū vel iuſta cā poſſidendi: vt emptio. venditio donatio. ⁊ ſ̄ilia. Idē eſt ſi titulum habeat talē: ꝙ ꝓ non titulo ſit habendus: vt ſi ꝯtra leguʒ interdicta ſit mercatus. C. de agri. ⁊ cenſi. l. quēadmodum. hoc autem intellige de fructibus: q ſupſunt deductis expenſis. que fiunt gr̄a querēdi. ſeruandi. ⁊ congregandi. fructus. hec.n. deducunt̄ tam a bone fidei poſſeſſore: q̄ʒ a male fidei poſſeſſore. ff. de pet. her. ſi a patre. §. vlti. hoc etiā intellige de fructibus: quos nō expendit i ſeruitiū ⁊ vtilitatem eccleſie: ſed in alios vſus. ar. ff. de ne. ge. ſi pupilli. §. ſed ⁊ ſi quis. ¶ Sʒ cui reſtituet̄ pecunia vel poſſeſſio ſimoniace accepta. Rndeo ſm̄ Arc. naſoñ. vbi totum capl̄m deligit reſtitui debet ei q dedit. Sic intelligit̄ illud extra c. veniens. Si autem vnus vel duo vel aliqs extraneus deliquit debet dari eccleſie in cuius iniuriaʒ data fuit. Sic intelligit illud extra c. de h. Sʒ ſm̄ Tanc. ſi ille q pecuniam dedit in ſeculo remanere velit non reſtituet̄ ſibi: qꝛ indignum ſcea fecit: qꝛ turpiter dedit i4. q. 5. non ſane. ſed eccleſie vt. ſ. Si vo religionem intrare velit vel iam intrauit debet ei reſtitui: ne ſit oneroſus monaſterio ad qd̄ tranſit. Et huius ſententie eſt etiam Hoſti. ⁊ Ray. Dicit etiam Hoſti. i glo. ſup. c. de h. ꝙ idē iuris videt̄ ſi adeo ſit paup: ꝙ non habeat vnde viuat: ſecus eſt ſi ſibi ſufficiat. dicit etiam ibidem. ꝙ ſi dans errauit in iure ſubueniet̄ ei: ⁊ reſtituetur. extra eo. veniēs. Addit aūt Ray ⁊ conuenit cuʒ eo Ber. ex̄ c. de hoc. in fi. vlti. glo. ꝙ qñ tñſit d̄ illo monaſterio: qd̄ ſimoniace intrauerat ad aliud monaſterium: debet ei reddi pecunia ſimpliciter: ⁊ poſſeſſiones ſaltem quo ad vſufructum illi monaſterio ad qd̄ tranſit: vt ſicut hʒ onus: ita habeat emolumentū. Et ſic loqtur in ꝯtriuʒ ſimile. i6. q. 6. de lapſis. ⁊ 27. q. i. ſi quis rapuerit. ⁊ ille vſufructus ſtati eo mortuo erit finitus: ⁊ redibit ad pmū monaſterium. ¶ Sʒ quid fiet ſi abbas ⁊ totum collegiuʒ ſunt in culpa. Rndet Rod. ⁊ Tho. ꝙ ſi fuerit data pecunia: nō dʒ ꝑmanē penes mōaſteriū: qꝛ ſe fecit indignum illa: ſʒ ſm̄ diſpōneʒ ſuperioris eſt paupibus vl' alteri monaſterio dāda ſi vero poſſeſſio fuit data: debet ſimiliter auctoritate ſuperioris alteri monaſterio dari: vel eius pciū paupib⁹ erogari. Si aūt non fuit in culpa totum collegiū ſʒ ſolus abbas: vel aliquis de collegio: delictum pſone nō dʒ redundare in dānū eccleſie vel monaſterij: vnd̄ pōt illud qd̄ fuit datuʒ remanere penes mōaſterium illud: pſertim cum in eius iniuriā fuerit acceptum: ita tñ ꝙ q̄ntum pōt fieri cōmode illi q fuerunt in culpa inde non habeant cōmodum. ¶ Quid ſi aliqs clericus ſecularis dedit pecuniam epo ꝓ ſe bñficiādo: vel ordinando: cui reſtituetur pecunia ſic recepta. Rndet Rod. ꝙ ſi dedit eam pro bñdo beneficio: refundi debet i vtilitatem eccleſie vel prebende: quā ſic habuit: ipſo amoto a beneficio illo: niſi forte pro ipſo bñdo pecuniaʒ dediſſet alicui ſeculari collegio: tunc.n. debēt fieri de illa: ſicut dictū eſt. ſ. de pecunia abbati ⁊ mōachis data Si aūt dedit eā ꝓ ordine habendo: ⁊ ipſe non habebat bñficium eccleſiaſticū. Illa pecunia debet dari illi eccleſie cathedrali in cuius ignominiam fuit accepta. Si aūt habebat beneficiū: ad cuius titulū grati ordinari debebat: aut ſi dedit pecuniā ꝓ aliquo bñficio obtinēdo ab epo vel alio plato eccleſiaſtico cum facta ſit iniuria: ⁊ eccleſie vel pbēde eccleſie illius prelati: ⁊ eccleſie vel pbēde ſic acquiſite: pecunia debet cedere partiʒ in vſum huius eccleſie: ⁊ ptim i vſū illi⁹.

¶ Quid ſi quis eccleſie vel monaſterio
bōa ſua ſimplicit̄ ꝺ erat ſine pacto: hac
tm̄ intentōne. ſ. vt ꝑ bona tpalia adipiſci
poſſit ſpūalia non daturus alit̄ illa: nec
etiam alit̄ clerici vel monachi reciperent
eum: nunqd receptio talis erit ſimoniaca
⁊ nunqd taliter accepta erūt reſtituenda.
Rndeo tam ille ꝙ̄ illi ſimoniaci: q2 ſola
volūtate ꝯmittit̄ ſimonia: vt dictum ē. ſ.
circa ꝓncipiū hui⁹ tituli: ⁊ ſm Ray. Nec
ille ſic receptus tenet̄ renunciare: nec ſic
recipientes talit̄ accepta tenent̄ cuiꝙ̄ re
ſtitue̅: q2 hi⁹ ſimonia mentalis: al's ꝑ con
dignam pn̄iam expiat̄. ex̄ c. mandato.
¶ Nota ſm aliquos qn̄ recipit̄ pecunia
cū iniuria plurīū reſtitui dꝫ ei: q potior
erat in re data poſt dantem. Et ſic ſi aliq
alliciant aliquē ꝑ auaritiā ⁊ fraudeꝫ: vt
intret monaſteriū vt hēant ide magnaꝫ
pecuniam: lꝫ in iniuriā monaſterij ſit re-
cepta: tn̄ q2 heredes in h̄ defraudantur:
q potiores erant poſt illū debet eis reddi:
ſic intelligunt illud. 20. q. 3. conſtituit.
Ad h̄ nota ꝙ ꝑlatus extorquens aliqd
ab eccleſia ꝑ ſimoniam: reddere dꝫ dupli
catum. ex̄ c. audiuimus. extorquēs vero
ꝑ concuſſiōem reddere dꝫ quadruplica-
tum. i. q. i. concuſſionis. Concutere autē
dr̄: q ꝑtextu officij ſibi ꝯmiſſi extorquet
aliqd ab inuito cōminādo. 22. q. i. militar̄
h̄ ſupra dicta ſunt ꝺ pena clericoꝝ. layci
autem debent excōicari. i. q. i. reperiunt̄.
ſi qs epiſcopus.

Sequit̄ videre de 6ᵒ. ſ. q̄ diſpēſatio
⁊ ꝑ qs circa ſimoniā adhibeat̄.
Circa qꝺ diſtinguendū eſt: vtꝝ
qs ſit ſimoniace ꝓmotus: ⁊ ſimoniacus:
vel ſimoniace ꝓmotus: ⁊ non ſimoniac⁹
⁊ verum cōmittat̄ ſimonia in ordine vel
bn̄ficio. Simoniace ꝓmotus: ⁊ nō ſimo-
niacus eſt qs: qn̄ aliquo ꝓ eo pecuniam
dante vel ꝓmittente: ipo tn̄ ignorāte: nec
poſtea cū ad ei⁹ noticiam ꝑuenerit ratuꝫ
habente eſt ordinatus vl' beneficiat⁹. Si
moniace vero ꝓmotus: ⁊ ſimoniac⁹ ē qs
qn̄ ipe vel alius ꝓ eo ſciēte vel poſtea ra
tū hn̄te eſt ordinatus vel bn̄ficiat⁹. Cum
ꝓmoto igit̄ ſimoniace: ⁊ ſimoniaco i or-
dine: epūs diſpenſare nō pōt. ex̄ c. nobis
in fi. ſꝫ ſolus papa. ex̄ c. ſi qs. in tex. ⁊ glo.
⁊ de renūc. poſt tranſactōnem. in glo. 6.
Sed nunqd papa pōt diſpenſare cū tali.
niſi renunciet ordini male recepto: ⁊ vr̄
ꝙ non: q2 ſimoniac⁹ furi comparat̄. i. q.
i. ordiatōes. ⁊ viciū furti nō purgat̄: niſi
in ptātēꝫ dn̄i reuertat̄. 14. q. 6. ſi res alie
na. Sed dicendū: ꝙ bn̄ pōt diſpēſare: q2
viciū furti pōt purgari: re etiā apud furē
remanēte. ff. de vſur. ⁊ vſuc. ſi fur. h̄ nōt̄
in glo. illius. c. ordinatōes. ¶ Quid ſi de
pecunia ſimoniaca fundata ſit eccleſia.
Rndet̄. i. q. i. non eſt putanda. in glo. ꝙ
non demolier̄. 24. q. 3. compimus. ⁊ 12.
q. 2. aurum. ¶ Quid ſi de pecunia ſimo-
niaca emat qs vineā: nunqd de fructu
eius facē poterit elymam. Rndet ibi glo.
ꝑdicta ꝙ nō. q2 eodē iure cenſet̄ cū pecu
nia: cū fructus loco pecunie ſuccedāt. ar⁹
extra de vſur. cū tu. i fi. Cū ſimoniace vͦ
ordinato nō ſimoniaco pōt epūs diſpēſa
re. i. q. i. latorem pn̄tium. ⁊ i. q. i. pn̄tiuꝫ. ⁊
ex̄ c. de ſimoniaco. in tex. ⁊ gloſa. ⁊ h̄ ſm
Ray. Hoſt. ⁊ Ber. ibiꝺ. ſi poſtꝙ̄ ſciuerit
ſe ſimoniace ordinatuꝫ: renunciet prius
ſimpliciter: ⁊ pure executiōi ordis ſic ſu-
ſcepti. ad h̄. n. tenet̄ ex̄ de elec. ſi alicuius
i. q. 5. quicūꝙ̄. in ꝑn⁹. ⁊ ex̄ c. ex iſinuatōe.
qꝺ. n. dicunt hec iura ⁊ ſilia in bn̄ficio ⁊
dignitate putāt hr̄e locū ⁊ in ordine. Si
dicat̄ ꝙ talis non habet executionem: ⁊
nullus renunciare pōt ei qꝺ non habet.
Rndet Hoſt. ꝙ pōt renūciare ꝙ̄tū eſt i
eo offerendo ſe perpetuo depōni: vt di. 21.
nūc aūt. Secūduꝫ aūt Hoſt. cū tali ſimo
niace ordinato nō ſimoniaco: pōt forte
ſi crimen ſit occultū epūs diſpenſare. ar.
ex̄ c. de ſimonia. Cū ꝓmoto vͦ ſimōiace
ad aliquā religionē non ſimoniaco: ſm
aliꝙ̄ pōt epūs diſpenſare. ar. ex̄ eo. de re-
gularibus. ſm alios vͦ indiſtincte ſtan-
dum eſt illi. ex̄ c. qm̄. Prime opionis vr̄
eſſe Ray. imo ſm eū cum tali pōt diſpēſa
re: nō tm̄ epūs: ſꝫ etiam ali⁹ ꝑlat⁹ eius: vel
caplm: dū tn̄ ipi non fuerit ꝑticipes ſimo
nie: tunc. n. cum ꝓpter hoc debeāt puniri.
ex̄ c. dilectus. nō debent ex eodē facto pri
uilegio gaudē: ſꝫ potius vident̄ ptātem eli
gendi amiſiſſe: ⁊ alij q nō peccauerūt ac
quiſiuiſſe. ex̄ de elec. bone me. ¶ Sed nū
quid cū eo: qui ꝑ alienā ſimoniā religio-
nem itrauit: vel bn̄ficium vel ordinē obti
nuit: nec ſtatim cū ſciuit renūciauit: ſed i
ordine ſuſcepto miniſtrauit: ⁊ ordinē aliū
recepit epūs diſpenſabit. Credit Roꝺ. ꝙ
hoc epūs poſſit: q2 talis non eſt ſimonia
cus: lꝫ in hoc grauit̄ deliquerit: non tam̄
de abbate vel caplo credit: ꝙ circa ordi-
nem diſpenſare poſſit: q2 h̄ eis conceſſuꝫ

cē non recolit. De ſimoniace vō ꝓmoto
non ſimoniaco ad beneficiū: diſtinguūt
ſic Hoſti. in ſūma. ⁊ Ray. ⁊ Ber. ex͞t de
renunc. poſt tranſlatiōem in glo. z. ſ. ꝙ ſi
beneficiū illud erat ſimplex: tunc poſt li-
beram eius reſignatōem: pōt illud recu
perare ex diſpenſatione epī: vel capli cum
cōſenſu epi. ex͞t c. ex inſinuatōe. ⁊ de elec.
ſi alicuius. in fine. Uel pōt dici ſm glo.
illius. c. ex inſinuatōe. ꝙ capitulum non
diſpenſat: ſ eligit talem p diſpenſationem
epī: qꝛ epūs cum eo diſpenſat de conſilio
capituli. i. q. 5. pn̄tium. Et dicit Rob. ꝙ h
dicit̄ ſimplex bn̄ficium: qd̄ eſt ſine p̄latō
ne dignitatis. Aliqn̄ enim dr̄ ſimplex be
neficium: qd̄ non habet curam animarū
annexam: vt ſupra in ar. z. §. circa autē
munus a lingua. vnde dicit: ꝙ ď eccleſia
habente hiꝰ curam aīarum annexā: ſine
prelatōe dignitatis: pōt epūs in hoc cāu
diſpenſare. Sʒ quid ſi ei dignitas ſit an
nexa: dicit ꝙ non pōt. ar. ex͞t de preben. c.
vlt. Si autem erat p̄latio vel dignitas: ſb
diſtingue. ſ. ꝙ ſi ad epūm ſine aliqua ac-
cuſatione venerit: ⁊ ꝓprio motu renuncia
uit: humiliter poſtulans vt eius renūciaꝰ
admittat̄: facta renunciatōne recupare
poterit eam ex diſpenſatione epī ſui: ſi tn̄
vtilitas vel neceſſitas eccleſie hoc requi
rat. ar. i. q. 5. pn̄tium. ⁊ c. quicunqꝫ. circa
p̄ncipiū. ⁊ ar. extra de elec. ſi alicuiꝰ. a cō
trario ſenſu. Si vero in iudicio cōtēderit
vel vocatus fuerit: ⁊ timore ꝓbationum
in iudicio confeſſus fuerit: non pōt epūs
illa vice. vel in illa vocatōne cū eo diſpē
ſare: ſ poteſt alia vice: vt ar. ex͞t c. nob. §. i.
⁊ c. ex͞t de elec. ſi alicuius. in p̄n. Et ſʒ hoc i
tellige illud. i. q. i. erga. ⁊ i. q. 5. pn̄tium. ⁊
alia ſimilia. h autem dicit Rob. eē verū:
qn̄ aliqs eſt electus ad prelationem: vel
dignitatem p collegiū: ſ ſi eligeretur per
regem: vel p aliquem iuſpatronatus ha
bentem: credit ꝙ epūs diſpenſare poſſet
ꝙ poſt reſignatōnem iterum eligeret̄. Et
idem dicit ſi nō conſtaret de ſimonia: niſi
p confeſſionem occultam: in foro pn̄iali
factam an̄ confirmatōnem electōis. Uel
dic breuius etiā ſm Hoſti. ꝙ in ſimplici
beneficio diſpenſat epūs cuʒ capitulo cū
cā ⁊ ſine cā: dū tn̄ h expoſcunt merita: ſic
intelliguntur illa. c. ex inſinuatōe. ⁊ ſi ali-
cuius. in fine. In duplici aūt pōt diſpen
ſare epūs etiam illa vice: ſi hoc requirat
eccleſie neceſſitas: vt in. c. pn̄tiuʒ. alʼs nō

pōt illa vice: vt in. c. ſi alicuius. in p̄n. Et
ſic illud decretum antiquum. ſ. pn̄tium.
determinat Greg. in. c. ſi alicuius. ⁊ hoc
determinat celeſtinus in. c. nobis fuit. Cū
ſimoniace vero ad beneficium ꝓmoto ⁊
ſimoniaco ſm Ray. Hoſt. ⁊ Ber. ſolus
papa diſpenſare pōt: ⁊ non alius: nec in
illo beneficio: nec in alio. ſ. ſi remanet i ſe-
culo. Et ar. ſm Ray. ex͞t c. de regularibus
ſm vero Hoſt. ⁊ Ber. in. c. nobis. Finis
eniʒ huius. c. referri non debet ſm Hoſt.
ad eius p̄ncipiū: ſiue ad caſum in eiꝰ p̄nº
poſitum. ſ. de ſimoniace ꝓmoto nō ſimo-
niaco: de quo certum eſt ꝙ eps̄ diſpēſare
pōt: vt dictum eſt. s. Sʒ referri debet ad
caſum de ſimoniaco qui ponebat̄ in pte
deciſa illiꝰ decretalis: quem etiam itellectū
ponit Ber. ibidem. Secundū vō Hoſti.
cū tali epūs i duplici modo pt̄ diſpenſare
ſ in ſimplici forte pōt inſtāte neceſſitate
eccleſie; alʼs autē non. Innoc. aūt de hac
mā ſic notat. ex͞t c. ſup. c. de ſimoniace. ſ. ꝙ
ꝙ ignorant̄ ſimoniace ꝓmotus remanet
in ordine ſic recepto p diſpenſatōem epī.
i. q. 5. pn̄tium. In alijs autem ordinibus
vel beneficijs non ſimoniace habitis: et
ſine diſpenſatōe manebit: ⁊ noua bn̄ficia
acquirit. Nouos autem ordines habere
non pōt: niſi p̄mo diſpenſet̄ cum eo: in or
dine ſimoniace habito: cum p ſaltuʒ eēt
ꝓmotus. di. 52. c. i. De ordinato vero ſi-
moniace ſcienter idē dicit cum alijs. De
beneficijs autē diſtinguit ſic. ſ. ꝙ ſi quis
ignorant̄ obtinuit ſimoniace prelatōem
non pōt epūs diſpenſare vt habeat illam
ſ in ſimplici beneficio pōt: ſ diſpenſare n̄
pōt vt ad maiores ordines aſcendat. i. q.
5. §. i. h Innoc. Et idem dicit Hoſti. ibi-
dem. in glo. Item epūs poteſt diſpenſare
ſm Ray. cum eo: q ſola volūtate ſine in-
tentōne cōmiſit occulte ſimoniā: qꝛ non
inuenit ſibi ꝓhibitum. ar. ex͞t de ſen. exco.
nuper. imo etiā ex toto p ꝯdignā pn̄iam
liberat̄. ex͞t c. mandato. Itē ſm Ray. eps̄
diſpenſare pōt cum his: qui ſequunt̄ poſt
legitimā pn̄iam. ſ. cum eo: q ordineʒ vel
beneficium cōtulit ſimoniace: vel fuit me
diator ſimonie dūmodo ſit occultū. Itē
cum eo: qui carnales p̄ces interpoſuit ꝓ
indigno: nulla interueniente conditione
vel pactōne. Item cum eo qui recepit or
dineʒ ſimoniace in ordinibus antea rite
ſuſceptis. Item cum eo qui recipit bene-
ficium ſimoniace poſtqꝫ reſignauerit in

oꝛdinum executōe. Qui vō ſcit vel credit
conferentē eidem oꝛdinē ⁊ bñficium cō
tuliſſe pncipaliter ꝑpt obſequia: vel car
nales pces interpoſitas a ſe vel ab alio: ſi
idignus erat ex alio crimine: quā ex illa
ſimonia reſignare debet: qꝛ tunc hi⁹ ſuc
cederēt loco precij: al's ſi dignus erat nō
tenet: ſꝫ penitē dꝫ de itentōe coꝛrupta. i. q.
i. ſunt nōnulli. ⁊ ex̄ eo. mandato. h̄ Ray.
¶ Sed nunqd ep̄us cū eo q recepit bene
ficium ſimoniace poſtq̄ꝫ reſignauit: ſicut
in oꝛdinū executiōe: ita etiā in oꝛdinum
receptōe diſpēſare poterit. Rndet Rod.
ꝙ nō. Cū. n. nō poſſit diſpenſare in bene
ficio recipiēdo: qd̄ ē min⁹ ꝓbabile: ꝙ nec
i oꝛdie recipiēdo: niſi itraret religionē: tūc
n. fauoꝛe religionis ep̄s diſpenſare poſſꝫ
ſi ſimonia occulta eēt. Si aūt manifeſta
vel diffamatus in illa eēt: non poſſet: qꝛ
ſi infamatus eēt: tunc ad inquiſitōem ꝓ
cedē vel purgatōem infamato indicē dꝫ
¶ Sꝫ nūqd ep̄s diſpenſare pōt i ſimōia
ꝯmiſſa circa officia moꝛtuoꝝ. bñdictōes
nubentiū. ſepulturas. chꝛiſmatis vēditōes
ſacroꝝ vaſoꝛum ſiue veſtiū benedictōes
⁊ ꝯſimiles ſpēs minoꝛes. Rndet Hoſti.
ꝙ ſic ſm magiſtros poſt pactam pniam
qꝛ nō ꝓhibet᷑. ar. ex̄ de ſen. ex. nup. Nec
obſtat illud. i. q. i. erga. qꝛ loq᷑ de ſimoni
aco in dignitate. ſicut ⁊ ex̄ c. nobis in fi.
ſm Hoſt. Quod aūt dictuꝫ eſt. s. ſ. ep̄um
diſpenſare poſſe: dꝫ intelligi qñ non ſibi:
ſꝫ alicui ſocioꝝ eius ipo ignoꝛante fuit pe
cunia data: al's ſi ipe deliquiſſet: poteſtate
diſpenſandi indignus eēt. ar. ex̄ de cleri.
coniu. diuerſis. in fi. ⁊. i. q. 5. pñiū. Et tūc
vt dicit Rod. diſpenſaret papa: vel ſucceſ
ſoꝛ illi⁹ ep̄i: aut ali⁹ iudex oꝛdinari⁹ illiuſ
clerici: puta ſi domiciliū hꝫ vel bñficium
in dioceſi alteri⁹ ep̄i: vel etiā archiep̄s ſm
Ray. adhibita diſcretiōe in foꝛo pniali.
Et h̄ debet intelligi ſꝫ Rod. qñ archiep̄s
hꝫ h̄ ex ꝯſuetudine: ꝙ poſſit cōfeſſiōes ſb
ditoꝛum ſuffraganeoꝝ audire: al's nō. qꝛ
non eſt oꝛdinari⁹ iudex eoꝝ: niſi i caſib⁹
exꝓſſis in iure inter quos non eſt iſte.
¶ Ad h̄ nota ꝙ ſm Ray. cū ſimoniaco
fit quadruplex diſpenſatio. ſ. pua. vt ha
beat laycam cōionē. i. q̄ dat᷑ laycis i pa
ſca: vel alijs ſolentibus cōicare. Magna
vt poſt pniam in eccleſia alia remaneat
in oꝛdine ſuo. Maioꝛ vt etiā in eadē ec
cleſia remaneat: ſꝫ i minoꝛibus oꝛdinib⁹.
Maxima vt etiā maioꝛes in eadē exeq̄
tur: non tñ hēat ꝓlatōeꝫ. i. q. 5. c. i. Itē ſm
Hoſt. diſpenſat᷑ aliqñ ſemiplene. ſ. vt poſ
ſit in minoꝛibus oꝛdinibus miſtrare. ex̄
qui cleri. vel mo. c. 2. ⁊. i. q. i. ſi quis habꝫ
plene. ſ. vt ad ſacerdotiū: ⁊ nō vltra aſcē
dat. ex̄ qui cleri. c. i. ⁊. i. q. 7. cōuenientib⁹.
Plenius. ſ. vt ep̄us fieri poſſit: ⁊ nō vl᷑.
di. 12. nos cōſuetudineꝫ. Pleniſſime. ſ. vt
ad oīa diſpenſet᷑. 22. q. 4. ipa pietas.

Sequit᷑ vidē de. 7°. ſ. ſpūalit᷑ de ſimo
nia p̄latoꝝ: quā committunt
vices ſuas vel eccleſias ꝑ cenſu
annuo cōcedendo. Circa qd̄ ſciendūꝫ ꝙ
aliqs ꝓlatus ſuam ꝓlationem. iuriſdcōeꝫ
officiū. vices ſuas circa ea: q̄ ſunt ſpūalia
i. iuriſdictōes: non debet ꝑ pcio concedē
nec locare. Huius auteꝫ ratio eſt triplex
Prima eſt. qꝛ h̄ in grauamen ſubditoꝛum
⁊ ſubuerſiōem iudicioꝛum cedit. ex̄ c. c.
2. 2ª qꝛ qui vicariuꝫ conſtituit: ei curam
aīarum tradit. ex̄ de offi. vicari. c. vlti. Et
ideo q. ꝑ vicaria pecuniam dat vel acci
pit ſimoniā cōmittit. ex̄ de ſimo. ad nr̄aꝫ
Spūalia. n. vendi nō poſſunt: vt habitū
eſt. s. ⁊ iuriſdictio eſt ſpūalis. i. q. 3. ex mi
tis. vn̄ ⁊ vendē gaſtaldionatum vel ico
nomatū eſt ſimoniacū. i. q. i. ſi qs ep̄us. ⁊
i. q. 3. ſaluatoꝛ. Oīs. n. ptās ⁊ oīs iuriſdi
ctio a deo eſt. ⁊ ſpūalis eē videt᷑. Et eſt h̄
ar. ſm Hoſti. ꝙ ſi qs det pecuniā vt ꝓmo
ueatur in iꝑatoꝛeꝫ vel poteſtatē vel recto
rem alicuius ciuitatis ſimonia ꝯmittit᷑.
3ª rō eſt: cū ꝓlat⁹ gratis debeat iudicare.
14. q. 5. non ſane. iudiciuꝫ venale ꝯſtituit
in quo deū ⁊ legē offendit. ii. q. 3. q recte.
¶ Sꝫ ꝫ hec duo ſūt paria q̄ꝫtū ad ſimo
niam committendaꝫ. ſ. ſpūalia ꝑ pecūia
remittere vel ꝯferre. ex̄ de ſimo. querelaꝫ.
⁊ de reſti. veniens. Et tñ ep̄us cū cōſenſu
capituli: pōt ſub annuo cenſu iuriſdcōeꝫ
remittere. ex̄ de reli. do. cōſtitutus. Rꝰ p̄le
latus ꝑuilegiū libertatis indulgens pro
tꝑalibus: q̄ remittit cenſuꝫ ſibi retinet. ex̄
de cenſi. cum venerabilem. imo in tradi
tione ſue rei retinere pōt: qd̄ ſibi placet.
ex̄ de cēſi. q̄ꝫto. Preterea cenſus iꝑoſitio
non iducit viciū ſimonie: qꝛ nō iponitur
vt iuriſdictio remittat᷑: qꝛ hoc eēt ſimōia
ex̄. de tranſac. preterea. ſꝫ vt antiq̄ ſbiectio
ꝯꝓbet᷑. ex̄ de cenſi. omis aīa. ⁊ libertas
ꝓſtita oſtēdat᷑. ex̄ de ꝑuile. recepimus. Ex
p̄dictis pꝫ ꝙ is q iuriſdcōem recipit pe
cuniā ꝑ ea dare nō debet. Ecōtrario vō
is q iuriſdictōnem alicui cōmittit: pōt ⁊

debet ei dare ſalariū:in q̄rta pte nō ī q̄ta.
ar. expreſſum extra de offi. ordina.inter
cetera.de appella. peruenit. Et talis hēbit
curam animarum ⁊ iuriſdictionem dele
gatam:ſ non ordinariam:⁊ ad tempus
non imppetuum quando vicarius con/
ſtituitur:vel imperpetuum:quando ad/
iutor perpetuus datur: vt patet in dict̄
prime.c. ¶Sed nunquid licet alicui p̄/
lato ſuam eccleſiam ſub annuo cenſu cō
cedere. Et videtur ꝙ non per rubricam
quartam quinti libri decretalium h̄ ꝓhi/
bentem:⁊ per eiuſdem capitulū tertium
Sed ꝙ ſic videtur per eiuſdem.c.vlt.
Ad hoc reſpondet Ber. hidez.ꝙ nomē
eccleſie dicit̄ multipliciter. Dicitur eniz
collectio malignantium.ps. Odiui eccle
ſiam malignantium. Dicitur etiaz eccle
ſia collectio fidelium.de conſe.di.i.eccl̄ia
Dicitur etiam ambitus murorum.de cō
ſecra.di.i.de fabrica. Dicitur etiam cor/
pus chriſti.i.q.i.in eccleſia. Dicitur etiā
prelatura ipſius eccleſie.extra eo. c.z.⁊ ī
predicta rubrica:⁊ hoc modo eccleſia ꝓ
hibetur ſub annuo cenſu cōcedi:vt patz
ibidem.⁊ extra de ſimonia.non ſatis. qꝛ
nec conducticijs preſbyteris debet eccle/
ſia ſic accepta committi.di.zi.q.z.preci/
pimus. Dicitur etiam eccleſia ipe obuē/
tiones prouenientes rōne eccleſie ⁊ ſic ſu
mitur extra eo.c.finali. ⁊ iſte vendi p̄nt
ab eo:qui habet eccleſiam intitulam: vel
commendatam ſub cenſu certo. Intuen
da eſt tamen pactio: vt patet ibidem.non
obſtante cōtrario dioceſis ſtatuto: vt ex̄
de locato.noſtra .⁊ hoc vſq₃ ad tempus
certum ⁊ modicum: non imperpetuum:
nec ad tempus non modicum:dūmodo
eccleſiamnon tradat ad firmam layco.
extra ar.de eta.c.z.nec monacho.ergo a
contrario ſenſu pōt eam tradere ſeculari
clerico.extra ne cle.ſm inſtituta:ſ ⁊ mo/
naſterij nomine poteſt modico tempore:
vt dicitur ibidez. ¶Nunquid poteſt vē
di eccleſia hoc modo layco religioſo.ar.
ꝙ ſic.extra d decimis.q̄uis ſit graue:dū
modo non habeat ſpūalem adminiſtra/
tionem:quia illam habere non poteſt.ex̄
de conſtitu.eccleſia.ſancte marie.⁊ de re/
bus eccle.non al. cum laycum nec eccle/
ſias regere:nec oblationes recipere debet.
io.q.i.quia ſacerdotes.⁊ duobus.c.ſe.Et
videt̄ ibi dici ꝙ tales ſunt excōicati:ge/
neraliter etiam prohibitum eſt omnibus

laycis:ꝙ de ſpūalibus ſe nullatenus itro
mittant.extra de arbi.cuz contingit.Sic
intellige illud extra de decimis.q̄uis.⁊.c.
prohibemus. Nec excuſare videt̄ aucto
ritas epi in hac parte:vt patet ibidē. Po
teſt ergo dici:ꝙ fructus eccleſie vēdi poſ
ſunt layco:non tamen ꝙ adminiſtret:ſ
potius alius ponetur qui ſibi reddet.ar.
extra de loca.noſtra. Lz enim fructus ex
ſpiritualibus ꝓueniant non tamen ſunt
ſpirituales:vnde ⁊ poſſunt vēdi ita tam̄
ꝙ in venditōe ſiue in iſta locatione nihil
admiſceatur ſpūale.extra de rerū permu.
ad queſtiones. ¶Quid ſi quis prelatus
fructus eccleſie ſue vſq₃ ad ſeptimū ānū
vendat: ⁊ ſtatim pecuniam totius ſeptē/
nij recipiat: ⁊ mox poſtea decedat: nūqd
ſucceſſor ſtare tenetur venditiōi. Reſpō
det Hoff.ꝙ non:qꝛ cū beneficia ſunt pſo
nalia contractus de ipſis pſonas conde/
centium excedunt.ar.extra de p̄ben.niſi.
clericus enim vſufructuario comparat̄:
qui vſufructum rei quē habet vltra ſuā
vitam locare non poteſt: vnde ſi condu
ctor tales expenſas circa rem ipſam fece
rit ſibi computabit: qꝛ illum mori poſſe
proſpicere debuit.ff.loca. ⁊ conduc.ſi qs
do[m]. Forte tamen ab heredibus vſufru/
tuarij poſſunt expenſe repeti. ar.extra de
rebus eccle.non ali. ad audientiam.hec
ſm Hoff.Secundum autem Hoſtien. ⁊
Ber.extra eo.querelam.ſi pecunia in vti
litatem eccleſie ſit conuerſa neceſſe eſt:vt
reddat̄ pecunia:vel locatio ſit rata.ar[o].
extra de ſol.c.i.Als contra extra de pre/
ca.c.i.⁊ imputet ſibi is qui pecuniā dedit
niſi forte impetratum eſſet a principe ſpā
li priuilegio:cauſa forte theologie vel pe/
regrinationis terre ſancte:vel alia cauſa
extra de magiſtris.ſup ſpecula. Innocē.
autez ſup.c. querelam.dicit.ꝙ ſi locatio
fiat nomine eccleſie:⁊ vtiliter ſucceſſor te
netur.extra de ſolu.c.i.ſecus eſt ſi inutilit̄
Si autem nomine ſuo locauerit:non intē
dens eccleſiam obligare:non tenetur ſuc
ceſſor:ſ nec heres eius.Et hoc eſt veruz
de miniſtro ſiue prelato cl[o].ſ. ꝙ ſucceſſor
tenetur habere totum ratum:quod eſt a
predeceſſore factum.Canonicus tamen
prebendarius nunq̄₃ locare poteſt p̄ben
dam ſuā vltra tempus vite ſue. ¶Quid
ſi quis obliget fructus eccleſie obuētōes
⁊ omnia ad ſuam eccleſiam pertinentia:
nnuquid tranſit commodū iuriſdictōis

ſi iuriſdictionem habeat eccleſia. Rndʒ Hoſti. ꝙ ſic: niſi ſit excepta: lʒ nõ debeat ſpecialiter vendi: vt dictum eſt ſupra: ſic ⁊ cum vniuerſitate tranſeunt tacite ꝑla alia: vt patet de iure. ¶ Nunquid ꝑlatus põt fructus eccleſie vacantis vendē. R° ꝙ non. ¶ Sed contra: qꝛ vt dictuʒ eſt ħ põt intitulatus qui eſt minor: ḡ ⁊ ꝑlat⁹. Rndeo non ſequit̃: qꝛ ⁊ in hoc prelatus eſt minor. Nam prelatus non habet ius i re. i. in fructibus: vt patʒ. ii. q. z. ſi quis eps. ⁊ habet neceſſario gratis conferre. extra de preben. relatum. ſʒ vbi pecũia datur gratificatio remouet̃: vt inſti. de mãdato. §. fi. nec eternum premium conſideratur. extra e. c. penulti. Intitulat⁹ autē ius habet i re. Ideoq̃ q̃diu viuit poteſt vendere: ⁊ ſic vſufructuario comparat̃. extra de pecu. cleri. c. fi. ¶ Quid ſi prelat⁹ beneficium aliquod ſpũale conferat alicui ꝓuentibus ſibi retentis. Rndeo ſi prelatus non recepit ante donationeʒ ꝓuentus: ſʒ alius: ⁊ ex donatione cõſequit̃ ꝙ eos ꝑcipiat: ſimoniacum eſt. Si võ añ donationem ꝑceperit: tunc aut ipſe antedictum conſtituit: ꝙ ꝓuentus illi⁹ bñficij retinerentur ad tempus pro iuſta cauſa: ⁊ neceſſaria: ⁊ hoc eſt licitum: aut cõuenit cum beneficiato vel cum mediatore quocunq̃: ꝙ retineret ꝓuentus: ⁊ hoc ē licitum. extra vt ec. be. di. conſe. vt noſtrũ in fi. ¶ Nunquid rector eccleſie preſbro conductitio vel conducenti fructus eccleſie ad tempus curam poteſt committere. Rndeo ꝙ ſic: gratis tamē ⁊ ſine aliqua pactione: ⁊ epi auctoritate interueniente extra de offi. vica. ad hoc. Sed cauendũ eſt ne ħ duo admiſceant̃. ex̃ de rer. ꝑmu. ad q̃ones. ħ eniʒ ꝓhibetur. Et ſic itellige illud. iz. q. z. precipimus. Videt̃ etiam ꝙ cura committi poſſit ad tempus ꝑ modicum epi auctoritate ꝓficiſcẽdi neceſſitate iminente. ar. ex̃ de magr̃is. querelaʒ. qđ forte põt admitti ꝑ vnuʒ diem vel ꝑ paucos dies. Al's contra. io. q. i. ꝑ totum. qꝛ nec rector eccleſie põt ꝑegrinari ſine auctoritate epi. de conſe. di. 5. Nec in totum ſuam iuriſdictõem committere. ff. de offi. pſi. legatus. lʒ in quibuſdam poſſit. ff. de iudi. pretor. §. i. ⁊ extra đ pe. ⁊ re. omis Ex ſupradictis colligit̃ ꝙ vendi vel emi non debet: nec põt ius ꝑcipiendi fructus eccleſie: qꝛ illud eſt ſpũale. ex̃ de ſimo. nõ ſatis. ⁊ de rebus ec. nõ ali. ad audiẽtiam. ſʒ ipi fructus cum ſint corporales poſſũt vendi: non quidem a prelato: qui ius hʒ cõferendi: ſʒ a beneficiato q̃diu ipſe viuit. ar. ex̃ vt bñ. eccle. ſine dimi. cõſe. c. i. §. fi. ¶ Ad ħ nota ꝙ is qui iuriſdictionē aliquam ꝑ pecuniam acquirit ab officio ſic adepto ⁊ a clero eſt remouendus: ꝯcedēſ autē conferendi poteſtate ꝑuatur: vt qlibet in eo in quo deliquit puniatur: vt ex̃ de magr̃is. c. i. ⁊ 5. Et q̃nq̃ deponit̃. di. 8i. dictum. quandoq̃ ad tempus ſuſpendit̃ i. q. i. quiſq̃s.

S Equit̃ videre de. 8. ſ. de doctrina ⁊ docendi licentia. vtꝝ ꝯmittat̃ ſimonia ſi pro eis exigat̃ pecũia Et circa hoc querunt̃ plura. Primo vtꝝ religioſus ⁊ maxime monachus poſſit ⁊ debeat in magiſtruʒ aſſumi. Rndeo ſm Hoſti. talis aut ingerit ſe ⁊ ſic eſt repellendus: aut mittit̃ a ſuo ſuꝑiore: ⁊ licẽtiatur ab eo ad quem ꝑtinet: ⁊ ſic eſt admittendus. i6. q. i. moderamine. ⁊ c. ſũt nõnulli dũ tamen a ꝓhibitis abſtineat ſciẽtijs: cũ n. ſpecialiter ꝓhibeat̃ religioſis de aliq̃b⁹ ſcientijs. ex̃ ne cleri. non magno. videtur hoc conceſſum de alijs. ext̃ de preſump. nõne. maxime de theologia ad quã oẽs indiſtincte debent admitti: qꝛ omnes idu cit ad bonum. extra c. ſuꝑ ſpecula. ħ etiã exigit animarum ſalus ⁊ vtilitas cõis. vt dicitur ibidem que ꝑferri debet ꝑuate vnde in hoc potiſſime debet monachus abbati obedire: cum hoc expoſcat: nõ tñ vtilitas ꝓprij mõaſterij: ſʒ generalis eccleſie. ar. i6. q. i. monachi. puta ſi monachus pre ceteris rõne vite ⁊ ſcientie eſt idone⁹ quare nõ poneretur melius in cathedra q̃ ſecularis clericus: qui eo minus idoneus ſit. ſecunduʒ Chryſo. ar. di. 40. multi ſacerdotes. Et Ambroſius. i6. q. i. doctos. ⁊ c. ſequenti. maxime cuʒ gratis doceant. ⁊ ſic in hoc caſu eccleſie cathedrales releuari valeant: vnde non ſunt prohibendi ſm concilium Lateranenſe. ⁊ generale concilium. extra de magi. c. i. ⁊ penultimo. Nec obſtat ꝙ ſm Hieronymuʒ monach⁹ non docentis ſʒ plãgentis habet officium: nec debet paſcere ſʒ paſci. i6. q. i. monachus. ⁊ in multis. c. ſequentibus. quia illud verum eſt: niſi eligat̃ ad

illud officium. ¶ Utrum magiſter a ſcho
laribus poſſit leuare collectam. Rndeo
dicunt doctores indiſtincte ꝙ ſic. ſi non
pcipiat ſalarium de publico: quia non te
netur ꝓprijs ſtipendiis militare. ar. iz. q. z
quicunq3. ⁊. c. eccleſiaſticis. Ideo ſtatutũ
eſt ꝙ in omnibus locis in quibus ſuppe
tunt eccleſie facultates: ſiue ſit cathedral'
eccleſia ſiue alia: ponatur magiſter i grã
matica: cui competens beneficium aſſi-
gnetur. vel fructus vnius prebende per
cipiat: non tamen ꝙ propter hoc canoni
cus fiat. extra de magiſtris. quia nonnul
lis. §. i. qd antiquitus de omnibus eccle-
ſijs. Et per Alexandrum tñ de cathedra
libus eccleſijs ſtatutum fuit. extra de ma
giſtris. c. i. Intelligendum autem ꝙ ma-
giſter pro labore ſuo in quacunq3 ſciẽtia
poteſt accipere pecuniam. vnde Prouer
bio. zz. Ueritatem eme: gratis tamẽ debet
dare ſcientiam: aliter committeret ſimo-
niam. Nam ſcientia eſt donum dei. vñ de
Exodi. zi. Poſuit deus in corde ſuo. dñe
ibi ꝙ ſcientia eſt donum dei. ⁊ Math. io.
dicitur. Gratis accepiſtis gratis date. ⁊
Prouerbio. zz. dicit'. Noli vendere ſapi
entiam ⁊ doctrinam ⁊ intelligentiam. ſic
diſtinguit Alexãder de anglia. ¶ Quid
ſi magiſter feſtum de iure colendum vel
de ɔſuetudine non velit concedere ſcho
laribus colendum: niſi pecunia ſibi data
vel econuerſo diem non colendum con-
cedat colendum pro pecunia. Reſpõdet
Ray. ꝙ cõmittit ſimoniã. Et addit Rof
ꝙ ſi magiſter ꝑ pecũia ſcholaribus con-
ſentiret ceſſare aliquo die a lectionibus:
ꝓpter recreationem: ſicut fieri ſolet ab an
croriſtis: nõ eſſet ſimonia; ſed turpilucrũ.
¶ Quid ſi eo pacto recipiat' aliquis ma
giſter in canonicum vt teneat ſcholas.
Rndeo dicunt quidam h eſſe ſimonia-
cum: quia omnis pactio ceſſare deb3: va
cante tamen prebenda illud onus poſſet
ei annecti. extra de preben. ſignificatum.
hoc notat etiam Ber. extra eo. quia non
nullis. Sed ⁊ ſm Hoſtien. videtur ꝙ poſ
ſet tali pacto recipi: quaſi permutatio fie
ret de ſpirituali ad ſpirituale: vt ex de rer
permu. ad queſtiones. ¶ Nunqd currit
tempus ſex menſium canonicis: qui pre
bendam aſſignauerunt magiſtro ſi non
eligant. Reſpondeo ꝙ nõ: vt dicit Ber.
auctoritate concilij: ꝙ nec beneficiu3 va
care dicitur: dum magiſter eſt ibi. extra
eo. quia nonnullis. l3 currerent ſi fruct'
ad tps retinuiſſent'. ar. ex vt bñfi' eccle.
vt noſtrum. ¶ Quid ſi nulla prebenda
vacet. Reſpõdeo ſm Bernardum. expe
ctetur donec vacet. extra de preben. dile
ctus. z. vel ſm Hoſtienſem. quilibet de ec
cleſia det tñ de ſuo ꝙ faciat vna3 preben
dam. ar. extra de his que fi. a ma. parte
ca. c. finali. Nec obſtat illud extra de pre
ben. ca. antepenultimo. quia intelligitur
quando quis priuatus volebat recipi: pe
tens ſibi prebendam aſſignari: que deſſi
ceretur de prebendis aliorũ3: ergo in illa
donatione verſaretur vtilitas priuata. h
autem publica que eſt priuate preferen-
da. Inſuper autem ſtatutum eſt ꝙ in ec-
cleſia metropolitana theologus ⁊ gram
maticus põatur: niſi de ambobus nimis
grauetur: ⁊ tunc per metropolim theolo
go prouideri debet. Et per aliam eccleſiã
ciuitatis vel dioceſis grammatico. Et ta
les magiſtri clericos eiuſdem eccleſie: ⁊
etiam pauperes extraneos debent gratis
docere; ſed ab alijs extraneis diuitibus
poſſunt collectam leuare. ſic intelligunt
illud extra eodem. c. primo. ⁊. c. quia non
nullis. Unde ſm Bernardum ibidẽ. ma
giſter cui ⁊ beneficium competens eſt cõ
ſtitutum: collecta3 a diuitibus petere põt
ſcilicet ab extraneis. Secundum autem
Hoſtienſe3. ſi magiſter ſit pauper vel obli
gatus: ſiue pcipiat ſalarium: ſiue non: lici
te recipit collectam: cum enim ſcholares
teneãtur cuilibet in neceſſitatibus ſubue
nire: multo forti' magiſtro. Eſt ergo docen
tis neceſſitas releuanda: vt extra de ma-
giſtris. q2 nonnullis. Et eſt ei dandum i
ſpecta ſcientia. facũdia. ⁊ labore. extra de
prebendis. de multa. ⁊ inſpecta dignitate
⁊ facultatibus ſcholarium. ff. de admini-
ſtra. tu. cu3 plures. §. ꝓcurator. Si vero
nulla neceſſitas immineat magiſtro: ⁊ ha
beat ſalariu3 vel etiam beneficium ſuffi
ciens ad victum ⁊ veſtitum: nihil exigere
debet: poteſt tamen accipere gratis obla
tum: vt extra de ſimonia. dilectus filius. i
fine. ⁊. i. q. i. placuit. Si vero non habeat
ſalarium nec beneficium: vel ſi habet nõ
tamen ſufficiens: vel non pcipit in ſchol'
qũatenus deberet: exigere põt: vt dictu3

eſt ſupra. Et videtur Hoſtien. innuere: q
tunc non tm̄ ab extraneis: ſed etiam a cle
ricis illius eccleſie exigere poteſt per ex/
emplum epiſcopi: qui ſubſidiuȝ requirit
a ſubditis. Sed ſi non indiget: ⁊ tamen
requirit a clericis eccleſie vel a paupib⁹
ſimonia eſt. Sed in nullo caſu a paupere
aliquid debet exigere: cum potius ſibi de
beat ſubuenire: vt extra de cenſibus. licȝ
h omnia itellige ſm Hoſti. de idoneo ad
regendum: al's non eſt ei ex debito ꝓui
dendum. ¶ Nunqd aliquid poteſt exigi
pro licentia docendi. Rndeo q non: non
tamen eſt ibi ſimonia. ſm Goff. ⁊ Hoſti.
non enim emitur vel venditur aliqd ſpū
ale vel ſpirituali annexum: ſed eſt ibi cri/
men concuſſionis. eſt autem crimen con
cuſſiōis cum quis pretextu officij ſui ab
inuito extorquet: qḋ non debet xx^a. q. i^a.
militare. vnde qui exegerit: dignitate offi
cio ac beneficio ſpolie͂t. extra eo. c. primo
⁊ c. q̄rto. in fine. Debet enim cuilibet ido
neo gratis ꝯcedi licentia docendi ab eo:
qui poteſtatem habet ō iure: vel de ꝑuile
gio: vel de conſuetudine: vel ſi ꝯ̄ſuetudo
non apparet ad epiſcopum ſimul ⁊ capi/
tulum videtur pertinere. extra eo. quia. §.
nullus. ſecus eſt ſi non eſt idoneus: quia
tunc iuſte negare poteſt. ar. ibidem. ⁊ c. i.
Sed ⁊ ſi quis in locis congruis ponere
magiſtros diſtulerit: ſuperior negligentiā
inferioris ſupplebit. extra eo. prohibeas.
Et licȝ ex parte dantis ⁊ exigentis turpi
tudo verſari videatur: ⁊ ſic potior ſit cō/
ditio poſſidentis: ⁊ deterior conditio reci
pientis. i4. q. 5. nō ſane. In hoc tam̄ cāu
promittenti ſuccurritur vt promiſſuȝ re/
mittatur: ⁊ ſoluenti vt ſolutum reddatur
extra eo. prohibeas. ⁊ hoc in odium exi/
gentis. Uel pōt dici ſm Goff. q non ver
ſatur turpitudo ex pte promittentis vel
ſoluentis. Cum enim ſit idoneus: qḋ gdē
requirit͂ extra eo. c. i. ⁊ impediatur vel nō
ꝑmittatur a iure: lȝ ei ſuam vexationem
redimere. extra de ſimonia. dilectus. ⁊ h
eadem notat Ber. ſuper. c. prohibeas.
¶ Quid ſi quis obtenta licentia regendi
fecit expenſas in ꝯuiuijs vel alijs: nūqd
alium ſubſtituere poterit expenſis ab eo
receptis. Reſpondet Roḃ. q ſi ſit ꝯ̄ſue
tudo loci: q alium poſſit ſubſtituere reci
pere poterit expē̄ſas factas pro intereſſe

duȝ tamen doceat eius vice: ſicut qui hȝ
eccleſiam poteſt eam alij committere. Si
autem totuȝ ius ſuum in eum transferat
non deberet ab eo aliquid recipere: etiaȝ
pro intereſſe: ſicut nec cācellari⁹ q ſcho/
las concedit. Quando etiam ſubditus
docet loco eius: non debet paciſci cum ca
nonicis de certa parte lucri ſine ſuo labo
re: cum non inueniatur conceſſum. Nec
eſt ſimile de tradente eccleſiaȝ ad firmaȝ.
quia huiuſmodi beneficia pro titulo ⁊ ꝑ
vite ſuſtētatione clericis dant͂. ¶ Quid
ſi is qui poteſtatem habet concedendi li/
centiaȝ docendi: vel in ꝓpria pſona legē
nunquid poteſt licentiam alij denegare.
Reſpondet Hoſtien. q non. etiā ſi ſit val
de idoneus. ar. extra de offi. archipreſbi
c. vltimo. Nam adhuc impedit docenteȝ
⁊ diſcentem. talis enim forte audiret aliū
qui non audiret eum. Amor enim magi
ſtri ⁊ modus docendi ⁊ eloquentia mul
tum in huiuſmodi operatur. Et idem
etiam ſentit Bernardus ſup. c. ꝓhibeas.
¶ Ad h mandatur vt ſtatutum de ma/
giſtris theologie in ſingliſ metropolitāis
ſtatuendis inuiolabiliter obſeruetur. Et
ne ꝓpter raritatem magiſtroꝝ ſe poſſint
aliqui excuſare: ſtatuit͂ q ab eccleſiarum
prelatis: ad theologie ſtudiū aliq docibi/
les. i. ſm Ber. ad docendum habiles de/
ſtinent͂: ex quib⁹ doctores poſtea hēant͂
quibus ſi ꝓpria beneficia nō ſufficiant ꝑ
predictos ſcilicȝ preſbyteros: ⁊ capitula
neceſſaria miniſtrētur. h omnia extra c.
ſuper ſpecula. Et ſm Bernardū ibideȝ.
dicti docibiles debent a capitulis eligi. Et
ex vi conſtitutionis huiuſmodi vt videt͂
prelati: ⁊ capitula ad ſupplendum: quod
deeſt eis poſſunt cogi: ſed tamen nihil ho
rum videm⁹ hodie obſeruari. Mandat͂
etiam hodie q in curia romana. Pariſi⁹
Bononie. Oxonie. Salmātice. teneri de
beant duo viri catholici in hebrea. greca
arabica. ⁊ caldea lingua periti: qui doce
ant alios illas linguas. libro. 7°. de magi/
ſtris. Item ibi etiam ponitur per quos
ꝑdictis oȝ ꝓuideri. Inſup docētes i the
ologia: dū i ſchol͂ docent ēt vlt͂. 5. ānos:
⁊ ſtudentes in ea. ſ. nō per capitulū miſſi
ſ ꝓprio motu integre per annos quinqȝ.
ſcilicet tm̄ recipiant de īnia ſedis apoſto/
lice ꝓuentus prebendaruȝ: ⁊ beneficio/

rnꝫ ſuorum omniuꝫ:non obſtante aliqua contraria conſuetudine vel ſtatuto: vt in c.ſuper ſpecula.§.docentes.ſic ergo perci piunt de licentia generali conceſſa aucto ritate huiuſmodi conſtitutionis: vnō vt dicit ibi Ber.nō oportet: vt impetretur ſup hoc alia indulgentia:ſ; executio ſola ſi non faciant hoc capitula. Sꝫ nunqd hec determinatio ſcilicꝫ p annos quinqꝫ referſ etiaꝫ ad ſtudentes a capitulis ele ctos:⁊ videtur ꝙ non.quia maius tem pus in illis requiritur ad hoc vt doceant non fit etiam de eis mētio in.§.illo.Sꝫ ꝯ extra de ap.inquiſitioni.ar.in fine.qꝛ illa determinatio ponitur in fine.h Ber. Quid ergo de epiſcopo qui clerico ſuo li cētiaꝫ dare noluit ad ſcholas eundi.niſi data pecunia ſibi. Reſpondet Ray.cum Laurẽ.ꝙ non eſt ſimonia:loquēdo ſtricte de ſimonia: ſ; turpilucrum.ar.i.q.z.ven dentes. Roō.vero credit:ꝙ ſi det licētiaꝫ talem ꝓ pecunia: de quinquennio a iure conceſſo eſt ſimonia. extra eo.magiſtris ſup ſpecula. Si vero det ꝓ alio tempore: ⁊ habeat reſpectum ꝑncipaliorem ad ſol uendum eum ad tempus: vel imppetuuꝫ a ſpirituali officio:qō eccleſie debet:eſt ſi monia.Si autem ad moram in ſtudio fa ciendam turpilucruꝫ eſt:nō ſimonia.Et credit ꝙ in primo caſu ille qui dedit: illō qō dedit repetere pōt:qꝛ nō eſt i turpitu dine cum ius ſuum redemerit.

Sequitſ videre de.9°.de quibuſdaꝫ ſcilicet dubitabilibus circa ſimo niam: vt aliqua:que alicubi ſu perius omittuntſ h aliqualiſ ſupplicantſ. Et primo ꝓponentur aliqua dubia circa ſacramenta ⁊ ſacramentalia aliqua. 2° circa dignitates ⁊ beneficia. 3° circa q̄ daꝫ opera ſpiritualia. 4° circa q̄dā ſpūa libus annexa. ¶Circa primum igitur queruntur plura. P° vtrum ſit ſimonia ſi pro matrimonio detſ pecunia. Rndeo matrimonium eſt ſacramentum ꝯſiſtens in diſpenſatione miniſtrorum eccleſie: ⁊ ſic non cadit ſub venditione:vnde q pro benedictione nubentium pecuniā exactā accipit:ſimoniam committit: ⁊ ē etiā offi cium nature:⁊ ſic licet ꝓ eo pactum inter ponere: ⁊ precium dare ⁊ accipere: ſicut ⁊ ꝓ alijs officijs ciuilibus ⁊ corporalib⁹. ¶Sed quid ſi preſbyter nolit benedicē ſine precio. Rndeo ſm Alex.de an.bene dictio non eſt ſubſtantia matrimonij:ſed de ſolennitate:tamen quia debetur eis ex conſtitutione eccleſie:debet ad ſuperiorē recurrere:qui ſi noluerit cogere preſbrm tutius eſt abſtinere:q̄ꝫ ei occaſionem pec candi prebere. ¶Quid de preſbro:q qñ duo de diuerſis parrochijs matrimōialr coniunguntur: dare non vult licentiam alteri preſbytero:de benedictōe facienda: niſi data vel ꝓmiſſa ſibi pecunia. Rndet Roō.ꝙ ſi preſbyter ille non intendat li centiam benedictionis faciende vendere ſ; ſibi ſup obuentionibus ⁊ oblōnibus:q̄ cum contingerent ꝓuidere.non ē ſimōia lꝫ forte plus ei detur vel ꝓmittatſ:q̄ꝫ inde haberet ſi ipe benediceret: ſi tamē ſcientſ plus exigeret: q̄ꝫ preſumeretſ valere por tio contingens euꝫ merito preſumi poſſet ꝙ etiam licentiam illam vendē voluiſſꝫ ¶Quid de preſbro qui non vult parochi ano ſuo dare niſi ꝓ pecunia licētiā alteri confitendi. Rndet Roō.ꝙ talis ꝯmittit ſimoniam. ¶Quid ſi preſbr nolit puulū in periculo mortis niſi data ſibi pecunia baptizare: nūquid pōt ei dari ſine vicio ſimonie. R° vt.ſ.tractatu de baptiſmo.ti. 17.ad fi. ¶Nunqd notarius aliqd poteſt ſine ſimonia recipe ꝓ ſcriptura facta de alicui⁹ ordinatione. Rndeo ꝙ nō.extra e.c.i.⁊.i.q.z.ſicut epm.Sꝫ ꝯ qꝛ nemo co gitur de ſuo bñficium facē.io.q.z.ꝑcaric. Ad h nōt Ber.e.ſ. c.c.i.ꝙ h.c.ſm aliqs tenet: vbi nōrius ꝑcipit ſalariū de publi co.Laurẽ. vō dixit ꝙ etiā ſi nihil ꝑcipiat de publico nihil debet ꝓ tali ſcriptura reci pere:qꝛ cōmitteret ſimoniā:⁊ eſt ſpāle in odium ſimonie ne fraus ꝓcurari poſſit. Ber.vero ibidem dicit:ꝙ ex pacto nihil licet accipere: ſ; ſi gratis ⁊ ſponte offeratſ aliquid:⁊ acceſſit ad hoc ab initio ſine oī intentōe:nō credit ꝙ nōrius laye⁹ pecca ret ſi accipēt.ar.e.ſ. c.cū ſit romana. ⁊ eſt expſſū i.c.ſic ep̄ꝫ.h Ber. Bartholome⁹ vō ſup.c.ſicut epm.tenet cū Laurẽ dicēs ꝙ nōri⁹ nec ꝓ labore nec ꝓ carta dꝫ ali qd accipe:ſ; epus ꝓcuret: vt ſcribat ſine oīs muneris acceptōe. ¶Quid ſi detſ ali qd ꝓ calicib⁹ veſtib⁹ vel libcamib⁹ bñdi cēdis:dicūt qdā ꝙ i hi⁹ nō ē ſimōia:niſi h ineniatſ expreſſum: vt habet videri de chriſmate.baptiſmo.cōione. eucbariſtia

balſamo ſepultura. ⁊ baſilicis dedicādis
i.q.i.diuina palcuit vt vnuſquiſq;. ⁊ ext
e.c.cum in eccleſie. Et hoc idem ſcripſit
Ray. Sed Hoſt. dicit ꝙ in quolibet mi-
niſterio poteſt committi ſimonia: qđ ve-
rius reputat Hoſti. vt extra c.ad noſtrā.
¶ Utrum ſit ſimoniacum vendē aquā
benedictam vel panem benedictum. Re
ſpondet Alex.an. ⁊ Roꝺ. ꝙ ſic. quia in
receptione talium confert remiſſio venia
lium peccatorum. ¶ Utrū ſeruus ſe emē
do vt ordinetur vel vt ordinatus in ordi
ne ſeruiat ſimoniam committat. Rn̄det
Bar.di.54. ꝙ non. quia ibi non fit tranſ
actio ſup ordine: ſꝫ ſup libertate: vel ſup
ipſo ſeruitio. Et ſup ſuitio poteſt fieri trāſ
actio.26.q.i.de raptoribus. nec eſt ibi ma
gis ſimonia: q̄ſi ſi quis emeret terram ꝓ
edificanda eccleſia. ¶ Utrum ſimonia
committat̄ ſi detur aliquid vt quis non
ordinetur: vel non eligat̄: vel electio non
cōſentiatur. Rn̄deo ꝙ ſic. i.q.i.§.qui āt
⁊.c.qm̄.ad ſi.qōnis. arᵍᵒ. ex̄ co.nemo. Et
idem ſi quis ꝓ pecunia vel cuiuſcūq; per
ſone conſanguinitatis vel familiaritatis
grā peccatum publicum alicuius prelati
celet. Et idem ſi gratia vel fauore minus
digne penitentem reconciliet: vel etiā di-
gne penitentem liuore non reconciliet: vt
in.c.nemo.in textu ⁊ glo. Et ſm Innoc.
ibidē in glo. qui celat ꝑ grām alterius ſi-
militudinarie dicit̄ ſimoniacus. quia pu
niendus eſt vt ſimoniacus. ¶ Quid de
illis qui violentia vel fauore non pmit-
tunt eccleſias ordinari. Rᵒ hos decerni-
mus vt ſacrilegos iudicandos .i.q.i.ſūt
autem quidam. Et ſubaudi ſm Hoſt. ⁊
cōiter ſm omēs. ⁊ nihilominꝰ vt ſimoni
acos: qđ ſubaudiendū intelligit: qm̄ vio-
lentia infert̄ ex pacto: alit̄ nō. Circa vō
dignitates ⁊ beneficia ꝓponūtur ēt aliq̄
dubia. ſ. vtrū añ pmotōnem aliq̄ cautio
poſſit exigi. i. nuda ꝓmiſſio ſine vicio ſi-
monie. Rᵒ ꝙ nō. ⁊ multo minꝰ exigi pōt
cauᵒ idonea. i. iuratoria. pignoratoria. vl̄
fideiuſſoria. ſed poſtea pōt.i.q.z. q̄ſ pio.
dūmodo nō preceſſerit pactū. Al's ꝯtra
8.q.z.artaldꝰ. poſtea vero pſ̄abitur cauᵒ
que ex antiqua conſuetudine approbat̄
di.63. qz ſancta. Supior tamen ⁊ ante
confirmatōem ⁊ poſt poteſt exigē debitā
cautōem. ex̄ de elec. ſignificaſti. Auctori-
tas enim ſupioris plerunq; vicium tollit.
ex̄ de pac. cum pridem. ¶ Sed nunquid

ſupior exigere pōt cautōem añ electōem
ſiue ꝓmotōem. Ray. videt̄ ſentire ꝙ ſic.
ſꝫ Roꝺ. credit ꝙ non. Et dicit ꝙ iura: q̄
Ray. adducit ad ꝓbādum: ꝙ ſic loquū
tur de iam electis ⁊ non eligēdis. Hoſti.
etiā dicit cū Roꝺ. ꝙ non. ar. ex̄ de elec.
officij. ¶ Quid ſi de conſuetudine ſit ꝙ
canonicus de nouo receptus debꝫ cappā
facē: vl̄ certā q̄ntitatē pecūie dare fabrice
ecclie vl̄ lūiaria ecclie: vel alijs hiꝰ ptinē
tibꝰ ad cultū dei. Rn̄det Hoſti. ꝙ ſeruari
dꝫ ꝯſuetudo tāq̄ꝫ laudabilis. extra c.ad
aplicam. ⁊. extra de preben. ſignificatum
non tm̄ retineatur prebenda loco pigno-
ris. ar. eiuſdem. c. vel etiam bene retineri
poteſt: ſi conſuetudo ſit ꝙ nō aſſignetur
prebenda quouſq; cappam fecerit. In hꝫ
enim caſu poteſt deus de clerico facto ca
nonico ſpūale exigere vt ſic fiat: quaſi q̄
dam permutatio ſpiritualis ad ſpūale: vt
extra de rerum permutatōe ad queſtōes
Et ſic in hac exactione reprobatur cano
nicorum vtilitas priuata: non publica.
ar. extra de conſti. cū omnes. ⁊. c. ex pte
¶ Quid de quadam conſuetudine: que
in pleriſq; eccleſijs inoleuit ſcilicet: ꝙ cū
debent fieri canonici multi dicunt adin-
uicem precipue maiores: canonizemus
nepotulos noſtros: forte addunt i curijs
placeat tibi ꝺ meo: ⁊ mihi placebit ꝺ tuo
⁊ ſic paciſcuntur per hec verba vel ſimi
lia. Reſpondet Ray. ꝙ eſt ibi ſimonia. qz
nulla dꝫ ibi eſſe pactio nulla conuentio.
i.q.z.q̄ſ pio. ¶ Quid ſi dicat aliquis co-
rum: nunq̄ꝫ me viuente fiet aliquis cano
nicus in eccleſia iſta: niſi ille pro quo ro
gaui fiat canonicus prius: vel cum alijs.
Reſpondet Ray. ꝙ ibi eſt ſimonia: ſicut
in caſu precedenti. ¶ Quid ſi dicat aliq̄s
eorū conſuetudo eſt: ꝙ ſi tu fuiſti exau
ditus in petitione tua vna: ꝙ ego exaudi
ri debeam in alia. Rn̄det Ray. ꝙ ſi pre
ces ſint ſpūales non eſt ibi ſimonia. ar.
di.63. Quis igitur. omnes enim qui vno
dn̄o famulāt̄: pari debēt libertate gaudē
cum pondus ⁊ pondus menſura ⁊ men
ſura. ⁊c. extra de conſti. cū omnes. ⁊ ar.
ad h.16.q.7.c.i.⁊.25.q.i.§.is itaq; Rn̄-
det̄. Si autē ſunt carnales: vel ex pacto
quodam facto vel faciendo: ibi eſt ſimo
nia. ¶ Quid ſi inimicus meus daret pe-
cuniam pro mea electione: vt poſtea caſ-
ſaretur: ⁊ remanerem infamis. Reſpon
deo nihil mihi nocet ne talis cōmodū ex

dolo reportet.extra eo.nobis fuit.ꝛ.c.ſic.
Rod. tamē credit ꝙ ſi inimicus meus ī
meū ꝑiudiciū mun⁹ epiſcopo daret: ꝛ h
ſcirē aūqꝫ epus me ad bñficiū vocaret:
ꝛ ↄſtaret mihi:ꝙ nō vocaret me:niſi ꝓt
mun⁹ illud recipē nō deberem. ¶Quid ſi
aliqs me inito vel ↄdicēte expꝛſſe latent
pecuniā dedit:vel ꝓmiſit ep̄o nolenti ↄfir
mare electōeꝫ meā vel collateralib⁹ ſuis.
R° mihi nihil nocet:vt i.c.nobis.ꝛ.c.ſic
Sec⁹ ē ſi me ſciēte ꝛ patiēte:tc.n.dicō vo
luntatē meā interponē.Et iō lꝫ occultuꝫ
teneoꝛ renūciare ſi meā aiaꝫ volo ſaluar
e x̄ c.mathe. Et qd̄ dicvi ē in ꝑ caſu: ꝙ
nihil mihi nocet:intelligit eē verum niſi
poſtea cōſenſerim pecuniā ſoluēdo ꝓmiſ
ſam:vel reddēdo ſolutā: vt in.c.ſicut.
¶Sꝫ pone ꝙ rātū ratū habeā:ꝙ aliqs ꝓ
me dederit pecuniā nō tñ ſoluo eā:nūqd
ↄmitto ſimoniā.Ad h notat Ber.ibideꝫ
ꝙ qdam dicūt ſicut Tanc.ꝙ ſimoniam
nō ↄmitto: tñ grauit pecco. ar e x̄ c.tua.
ꝛ in.c.dicto.vbi dr̄ ſoluēdo pecuniā.
¶Sꝫ eſto ꝙ pecuniā ſoluerim vel reddi/
derim:qs mecū poterit diſpenſare. Rndet
Rod.ꝙ epus:qꝛ nō fui ſimoniac⁹ i bñ/
ficij receptōe:ſicut nōt Tanc. Notat etiā
Ber.in.c.dicto.ſicut.ꝙ illud:qd̄ dictū ē
s.de ꝑ caſu.ſ.ꝙ mihi nihil nocet:ſiue ipu
tari non dꝫ:intelligit ſm Innoc.cū ego
iam ſum elect⁹:ꝛ me ignorāte:ꝛ reclamā
te:ↄfirmatoꝛi pecunia dat.Si aūt nōdū
eſſem elect⁹:lꝫ me reclamāte pecunia ele/
ctoꝛibus daret:mihi obeēt:qꝛ ꝑ pecuniā
eligerer:niſi dans h faceēt in odium meū
vt in.c.nobis fuit.Nōt etiaꝫ Innoc. ſup
illud.c.tāta. ꝙ ſi qs obtinuerit oꝛdinem
vel bñficiū alio pecuniam dāte:non tamē
oꝛdinatoꝛi nō eſt ſimonia: ſi etiā ſine pe/
cunia obtinuiſſet.ar.i.q.6.§.ſi.Si vō ip̄e
oꝛdinat⁹ pecuniā daret:ſimonia eēt etiaꝫ
ſi ſine pecunia oꝛdinat⁹ fuiſſet .ar.i.q.2.
q̄ꝫ pio.ꝛ.q.6.c.i. ¶Quid ſi qs hñs lr̄as
a ſede aplica ſup ꝓuiſiōe ſibi facienda in
aliq̄ eccleſia recipiat penſiōem annuam
ab ea:vel aliud bñficiū vt renūciet lr̄is i/
petratis. R° caſus ille ponit e x̄ de reſcri/
ptis.ad audiētiaꝫ.Et ſm Innoc. ibideꝫ
in glo.ꝛ Ber.ꝛ Hoſti.nō eſt ibi ſimonia
Et dicit ibi Hoſti. ꝙ ſi ex pactōe partiū
fiat renunciatio ꝓ aliquo tpali:eſt ibi ſi
monia.Si vero fiat ex officio iudicis:vel
mediātibus bonis viris:ꝛ ex altera pte
det ei aliquid tpale:ibi nō eſt ſimonia:vt
colligit e x̄ de renūc.ſane.ꝛ.c.veniēs.ꝛ e x̄
de pac.cū ꝑdem.vbi vō aſſignat bñficiū
ſpūale:ita etiam ꝙ ex pacto renūciet: nō
eſt ſimonia: vt fuit dictum in h.c. ad au/
dientiā:tuꝫ qꝛ fuit ibi q̄ſi ꝑmutatio ſpūa
lis ad ſpūale.e x̄ de ꝑm.ad qōnes tū qꝛ
ad hoc tenet:ꝛ tacite ieſt h ↄditio .ſ.ꝙ ſi
recipit vnū bñficiū:renunciet alteri:cum
vtrunqꝫ ſimul de iure nō poſſit hr̄e.e x̄ de
ꝑben.cū nō ignoꝛes.Et ſm h expone qd̄
dr̄ in h.c.ad audientiam.venditas.i.tali
pacto renūciatas. ¶Quid ſi ep̄s in funda
tiōe eccleſie ꝑbendalis ſtatuat:ꝙ quiſqs
illi eccleſie tm̄ dederit in redditib⁹ annuati
i ꝑpetuum recipiat in canonicū: ꝛ illud
qd̄ dederit hēat ꝓ ꝑbenda. Rndet Rod.
ꝙ ſi talis ↄſtitutio fiat ad tp̄s: ꝛ h ꝑnci/
palit itētōe augendi dei cultum:ꝛ ꝙ dās
ꝓpter eius deuotōem ꝑncipalit:nō ꝓpter
deuotōem recipiat ad ſpūalia: tolerari pt
dūmō ſit dign⁹ q recipit:al's nō.Et ideꝫ
pōt dici de monaſterijs de nouo fūdatiꝫ ꝛ
egenis.ſ.ꝙ quiſqs daret tm̄ reciperet ad
illud mōaſterium: vſqꝫ ad certū numeꝝ
ar.e x̄ tua nos. ¶Pone ꝙ aliqs dign⁹
bñficiari vel oꝛdinari ianitoꝛi det exact⁹:
vt eū ad ep̄m intrare ꝑmittat ad petēdū
bñficiū: vel oꝛdinē vel electōis cōfirmatō
nem:nūqd talis eſt ſimoniacus. Rndꝫ
Rod.ꝙ non.ſi non det intentōne coꝛru/
pta.ſ.vt ꝑ interceſſionē ei⁹ cui dat ↄſeqt
intentum. Similit ſi abbas vel alius det
aliquid familie epiſcopi:ne auarus vide
atur:ꝛ vt magis placeat:ꝛ facilius acceſ
ſum ad ep̄m habeat:aut de largitate lau/
detur:non eſt ſimonia: ſi intentio non ſit
coꝛrupta: vt dictum eſt:lꝫ talia poſſint fie
ri cum peccato.vt ſi cauſa iactantie vel i
anis gloꝛie fiant. ¶Quid ſi quis cleric⁹
hac conditione vel pacto det aut offerat
ſua bona: vt in canonicum poſtea admit
tatur:ꝛ illa retineat ꝓ ꝑbenda. Rndetur
ad hoc.extra eo.tua. ꝙ huiuſmodi obla°
ſiue receptio non poteſt fieri ſine ſimonia
quia in talibus omis pactio ꝛ omnis cō
uētio ceſſare debet.Si vero pure ac ſine
pacto ꝛ conditione qualibet offerat: ro/
gans humiliter vt in canonicum admit/
tatur: ꝛ bona ſua ſibi liceat retinere pro
pꝛebenda: ꝛ clerici eiuſdem eccleſie con
ſentiāt pure:receptio huiuſmodi poterit
fieri ſine vicio ſimōie:ſi tñ is q talē dona
tōem facit intendat: vt per bona tpalia:q
offerat adipiſci ſpiritualia valeat:ꝛ clēici

cum in fratreꝫ non recipent: niſi ꝯmoda tꝑalia pciperent: apud deum culpabiles iudicãtur. ¶ Quid de eo q̄ de bonis ſuis in aliqua eccleſia cõſtituit ꝓbendam poteſtatem cõferẽdi eam ſibi retinẽs alicui alteri. Rñdeo ſi iſtituit eam de conſenſu epi ī conſtitutõne eius põt de cõſenſu epi ⁊ fratrum eius ſi ſint aliq̄ ibi: retinẽ ſibi iuſpatronatus: vel imppetum vel ad tp̄s

¶ Quid de monachis: q̄ dant aliqd abbatibus ſuis ꝓ ꝓꝛatibus habendis: nũqd eſt ibi ſimonia. Rñdeo ſꝫ Roƌ. ſi ſit ibi aliqd ſpũale: qd̕ detur ꝓ tꝑali: tunc ē ibi ſimõia: ſi ille ꝓuocet appꝛeciatõꝫ: ſiue cãm ꝓncipalem. ¶ Quid ſi ꝓꝛ det aliqd epõ ne ſuſtineat ꝙ remoueatur a ꝓꝛatu nunqd licꝫ: ⁊ nunqd eſt ibi ſimonia. Credit Roƌ. ꝙ ibi cõmittit̃ ſimonia maxie ſi neceſſitas vel vtilitas ſit ꝙ tal̕ amoueatur: ſi autem ſine muneribus obſequijs vel pꝛecibus carnalibus ꝓcuraret ꝑ epꝫ ne remoueretur: cum nec vtilitas amotionem exigeret: nec intentio coꝛrupta eẽt nõ peccaret. ¶ Quid de eo q̄ dat pecuniã alicui vt recipiat̃ ad ſeruiendũ hoſpitali vel ī lepꝛoſaria vl̕ ī elẏaria. Rñdet Roƌ ꝙ ſi talis ex hoc aliqd̕ ius conſequatur ſpũale: ſimoniã cõmittit. Si aũt recipiat̃ tm̃ ad h̄ vt ſeruiat ad tp̄s vel ī vita ſua in coquina vel in alio loco nõ ē ſimõia: lꝫ al̕s turpe ſit aliqd ꝓ talibus accipe vl̕ dare. ¶ Utꝝ ꝑ pecuniam aliqs iduci poſſit vt intret religionẽ. Et vr̃ ꝙ ſic ex̃ eo. dilectus filius. a. ⁊ de pac. c. vlti. ⁊. i. q. z. q̄s pio. pecunia enĩꝫ dari põt ad h̄ vt aliqui conuertant̃ ad fidem. zz. q. 4. c. plt. ⁊. q. 7. ꝙ autem ſub tali etiam conditiõe poſſum⁹ ducẽ aliquã in vxoꝛem. z8. q. i. caue. duriori etiã penſiõe poſſum⁹ aliquẽ vt ꝯuertat̃ onerare. zz. q. 6. iaꝫ non. Eſt enim talis cõditio bona ſm̃ Io. h̄ no. ex̃ c. dilectus fili⁹. a. ¶ Nunqd eſt ſimonia renunciare bñficio vt alij detur. Rñdeo ꝙ nõ. niſi in pactũ ducat̃. ex̃ de pꝛeben. dilectio. hr̃e tñ ſpem de h̄ nõ eſt ſimonia ex̃ de pac. cum ꝓdem. h̄ notat̃. i. q. i. oꝛdinatões. ¶ Pone ꝙ epũs det quandam eccleſiã cũ omĩ iure ſuo cuidã loco religioſo: ⁊ ecce moꝛtuis ꝑſonis conſtitutis per abbateꝫ in illa eccleſia: epũs nolebat ibi clericos iſtituẽ ꝓ volũtate ſua: niſi daret̃ ei pecunia. Rñdet̃. i. q. z. queſitum. ī tex. ⁊ glo. ꝙ talis datio ē ſimoniaca. ar. i6. q. z. c. i. ¶ Sed eſto ꝙ epũs ille vltra. zo. annos redẽptõem hĩ⁹ a monaſterio recepit nunqd ꝑ h̄ ius aliqd ei acquiſitum erit. Rñdeo ꝙ nõ. ſimoniace. n. ⁊ furtiue recepit: ⁊ id̕ non ꝑſcripſit. Et lꝫ fuerit ſimonia ex pte epi: non tñ ex pte monaſterij: qd̕ ius ſuũ redimebat qd̕ facẽ poterat. i. q. i. nullus. ¶ Quid de fraternitatib⁹ ita cõſtitutis: ꝙ null⁹ ad eas recipiat̃: niſi ꝓmittat vl̕ etiã iuret ꝙ annuatim det. io. denarios. Rñdet Ray. ꝙ ſi fiant ꝓpter cãꝫ honeſtam: vt ꝓ paupibus alendis. captiuis redimendis. ⁊ hĩ⁹. non ē ibi ſimonia imo licite ſunt ⁊ laudande: ⁊ qui deſpicit eas eſt anathematizandus. diſ. 4z. ſi qs deſpicit. ⁊ ar. i6. q. 7. ſane. Nõ appꝛobo tñ iuramentũ ꝓpt̃ piurij piculum. Secũdũ Roƌ. vo: ſtatutum tale ſub tali foꝛma. ſ. negatiua nõ eſt licitũ: qꝛ excludit pietatẽ ſed ſub foꝛma affirmatiua eẽt licitum: vt quiſqs receptus fuerit det tantũ. ¶ Quid de pꝛeſbꝛo q̄ vẽdit officiũ poꝛtandi aquã benedictã ꝑ ſuã parrochiã. Rñdet Roƌ ꝙ ſi ſit ꝯſuetudo ꝙ hĩ⁹ pꝛeſbꝛ officiũ tale poſſit retinẽ: ⁊ ꝑ ſe ⁊ ꝑ aliquem de ſua familia ⁊ ꝓuentus eius recipe: nõ ē ſimõia niſ̕ e õmittat illud ad firmam: ſic̃ ecclie qñqꝫ dant̃ ad firmam: al̕s eẽt ſimonia: large accipiendo ſimoniam: ⁊ ad minus turpilucꝝ. ¶ Quid ſi aliqs ſub pꝛetextu religiõis a ꝓſbꝛo petat: ꝙ poſſit pecuniaꝫ ꝓcurare in ꝓchia ſua: ita ꝙ iſte pꝛeſbꝛ hẽat certã ptem: nunqd in h̄ committet̃ ſimonia. Rñdet Tho. ī q̄daꝫ q. de q̄libz. ꝙ cũ ꝑſuaſio pꝛeſbꝛi fit: ꝙ ſit ſpũale: ⁊ ei credat̃ qꝛ eſt pꝛeſbꝛ: in tali caſu ē ſimõia reſpcũ pꝛeſbꝛi: ⁊ ſacrilegiũ reſpcũ dãtiuꝫ ſibi: qꝛ ibi ē defraudatio elẏmoſ̃ ꝯ̃ itentõnem dantiũ: ⁊ tenet̃ vſqꝫ ad reſtitutõeꝫ.

¶ Quid ſi qs vendat officiũ claudendi hoſtia. vel pulſandi cãpanas ⁊ hĩ⁹. Rñdet Ro. ꝙ ibi ē ſimonia: ſũpto noĩe ſimonie large: ſic̃ etiã talia officia ſũt ſpũalia large: ſi tñ datũ ſit alicui ĝtis illud offi.ᶜᵐ: ⁊ cõſuetudo ſit loci: ꝙ ponẽ poſſit aliũm loco ſui: ⁊ locare ⁊ vendẽ vel ad firmaꝫ dare vel ẽt dare ī dotẽ filie ad vitã ipſius dãtis: ꝓuẽt⁹ illi⁹ officij. nõ ē ſimõia. hec Rodeñ. vñ de offi⁹ claudẽdi hoſtia ecclie dr̃. i. q. z. c. i. ꝙ nõ ē ſacri muneris offi.ᶜᵐ: ſꝫ eũ ſibi adiunctum. Et dicit glo. ibi. ꝙ tunc eſt ſimonia emere aliquam adminiſtrationem eccleſie: quando ē annexa alicui ſpũali: vl̕ ꝯſueuit ꝑ clericũ exercẽi

¶ Quid de epõ q̄ ꝓmiſit ſe daturũ eccliã

alicui ꝑ pecunia: ⁊ poſtea reuocat effica‑
citer ⁊ fideliter pactionē: ⁊ re integra.
Rñdet Rich. ꝙ tales faciendo pactum
illicitum peccauerūt: q₂ tamen ad effectū
pacti non ꝓcedunt penā ↄpoſitionis ⁊
irregularitatis non incurrunt. Item di‑
cendū eſt ſi epūs poſtea obliuiſcens pa
ctū det eidem tñ pietatis intuitu benefi
cium: niſi ex poſt facto ſcient̃ recipiat id
qḋ fuerit ſibi ꝓmiſſum: q₂ talis interpre
tatiue receſſit a pacto re integra ẜm dei
iudicium. Quid ſi epūs alicui qui eſt i
aliq̃ turpi peccato: ꝓmittat ꝙ bñficiabit
eius filium: ſi de cetero non ↄmiſerit illud
peccatum. Rñdet Rich. ꝙ tale pactū eſt
licitū: vnde clericus non tenet̃ reſignar̃
beneficium talit̃ acquiſitum. Et idem eſt
ſi diceret epūs alicui: ꝓmitto tibi ꝙ ꝓui
debo tibi de competenti beneficio ſi bonꝰ
fueris ⁊ honeſtus: talis enim conditio eſt
ad dei reuerentiam ⁊ honorem. Ad hec
nota ꝙ ſynodus Calcedoñ: q̃ ponit̃ .i.q.
i. ſi quis epſ. iudicat eē ſimoniacos ꝓcu‑
ratores rerum eccleſie: ⁊ defenſores ⁊ re
gule ſubiectos: ſi ꝑ pecuniam conſtituāt̃
Et intelligit̃ ibi noīe ꝓcuratoris quilib₃
adminiſtrator rerū eccleſie. vt prepoſitꝰ.
iconomus. ⁊ vicedominus. Nomine vo
defenſoris itelligit̃ aduocatus. vel gaſtal
dus. ⁊ iudex. Noīe vero ſubiecti regle ar
chipſbr. archidiaconꝰ. canōicꝰ. monachꝰ
⁊ quilibet officio eccleſiaſtico mancipatꝰ
i.q.z. ſaluator. Sed quō differūt hec
tria. ſ. ꝑpoſitus. hyconomus. ⁊ vicedomi
nus. Rñdet ibi glo. ꝙ nomen ꝑpoſiti eſt
generale: ⁊ continet alia ſub ſe. ar. ex. de
vbo. ſig. q̄ uis. Uel prepoſitus ⁊ icono
mus ſignificāt idem vel bñ in eadē eccle
ſia poſſunt eē. Uicedñs eſt ille: qui preeſt
rebꝰ epiſcopi. di. 89. volumus. iconomus
autem rebus canonicorū: ſepe tamē vnū
ponit̃ ꝓ alio. Aduocatꝰ eſt: q preeſt cāis
eccleſie tractandis: qui etiā dicit̃ alit̃ ſyn
dicus. Syndicus enim eſt aduocatꝰ vni
uerſitatis. Gaſtaldus eſt q curam habet
exteriorū rerum epī: q etiā alit̃ maior do
mꝰ dicit̃ iudex. ſ. epi: ſicut in eccl'ia Bo‑
noñ. Sed nōne laycus hēc pōt plura
officia ex ꝑmiſſis. Rñdeo ſine dubio ꝙ
ſic: q₂ pōt eē aduocatꝰ. gaſtaldꝰ. ⁊ iudex
⁊ tunc nihil ſpūalitatis habet annexum.
quō ergo in illis officijs committit̃ ſimo
nia. Ad h dixit. Hug. ꝙ in omi admini‑
ſtratione rei eccleſie ſimonia committit̃

ſi ematur: ⁊ hoc ē ſimoniacū: q₂ ꝓhibitū
Alij vero ſimoniam ſumentes ſtrictius:
⁊ generali conſuetudini inherentes di‑
cunt: ⁊ ꝓbabilius ẜm Ray. ꝙ tūc tñ eſt
ſimonia in adminiſtratōe empta: q̄ ē ta
lis q̃ habet aliqḋ ſpūale ſibi annexum:
al's nō: h notat̃ in glo. illius. c. ſaluator.
⁊ ibi Ray. in fine ti. de ſimonia. Et dicit
Rod. ibidem: ꝙ epiſcopus poteſt redditꝰ
ſuos vel terrā dare ad firmā ſb annuo
cenſu: dum tamen non ſit ibi iuriſdictio
ſpūalis annexa. Sed nihil pōt recipē ab
aliquo: vt eum conſtituat ꝑpoſitum vel
iconomum: vel vicedominum. ꝑpoſitu‑
ram tñ vel baliuam tpalem cū iuriſdcōe
temporali dare ſolent ad firmam epiſco
pi: ſicut ⁊ principes ſeculares. Q̄ꝰ que‑
runt̃ aliqua opa circa quedā ſpūalia. ſ.
vtrum liceat dare vel accipe pecuniā ꝓ
ſpūalibus actibus: vt ꝓ oratione. ꝑdica‑
tione. dei laude. ⁊ proceſſione. Rñdeo ꝙ
non. hec enim ⁊ ſimilia dicunt̃ ſpūalia i
q̄ntum ex gratia ꝓcedunt: ⁊ ad gratiam
diſponunt: que tñ ꝑ hominū miniſteriū
exhibent̃: quos oportet a populo ſuſten‑
tari. ẜm illud. i. Cor. 9. quis militat ſuis ſti
pendijs vnq̄. Et iō vendere qḋ eſt in his
ſpūale eſt ſimoniacum: dare aūt vel acci
pere aliquid ꝓ ſuſtentatōe miniſtrantiū
ẜm ordinatōem eccleſie: ⁊ ↄſuetudinem
approbatā eſt licitum. Ita tñ ꝙ deſit intē
tio emendi ⁊ vendendi: ⁊ ꝙ ab inuitis ñ
exigat̃ ꝑ ſubtractōem ſpūaliū: q̃ ſūt exhi
bēda: h. n. hēret quādā ſpēz vēdēdi grāz
ſ. ſpūalibꝰ ꝑꝰ gtis exhibitis licite poſſūt
ſtatute ⁊ ↄſuete oblatōes: ⁊ qcūq₃ alij ꝓ‑
uentus exigi a volētibꝰ ⁊ valentibꝰ ſoluē
interueniēte ſupioris auctē. De orone
igit̃ dō: ꝙ dantes elyas paupibꝰ: vt ipe‑
trent ab eis orona ſuffragia: nō dāt q̄ſi
intendētes orones emē: ſ q̄ſi ꝑ gr̃uitā bñ
ficentiā eos ꝓuocare ad orādū ꝓ ſe gr̃tis
⁊ ex charitate. De ꝑdicatōe vo dō: ꝙ
ꝑdicatoribꝰ tpalia debēt̃ ad eorū ſuſtēta‑
tōez: nō aūt ad emēdū ꝑdicatōis vbum
vñ ſup illō. i. Thim. 5. q bñ ꝑſt ꝑſbr. ⁊c.
dic glo. necītatis ē accipe vñ viuit̃: chari
tatis ē ꝑbē: nō tñ ē euāgeꝰ venale. vt ꝓ
eis ꝑdicet̃. De laude āt dei dō: ꝙ aliq̄
tpalia dant̃ laudantibꝰ deū i celebratiōe
officij eccleſiaſtici: ſiue ꝓ viuis: ſiue ꝓ defū
ctis: nō q̄ſi ꝑciū officiatōnis: ſ q̄ſi ſtipen‑
diū ſuſtentationis. Eodem etiā tenore ꝓ
faciēdis ꝓceſſiōibus in aliqbꝰ funeribus

danť alique elyne: ſi aũt huiuſmodi fiant
pacto interueniente: vel etiam cã emendi
vel vendendi intentõe: eẽt ibi viciũ ſimo
nie. ¶ Quid ſi ſtatuereť in aliqua eccl'ia
ꝙ in funere alicui⁹ ꝓceſſio non fieret: niſi
certam pecunie ſummaꝫ legaſſet. Rñdet
Ray. ⁊ Tho. ꝙ tale ſtatutum illicitũ eẽt
qꝛ pietatis officiũ excludẽt. ſ. qſi ꝓceſſio
gratis vel ꝑ ſumma minori ꝓ aliquo nõ
fieret. ar. extra de iureiuř. ſicut. i. ⁊. z. Si
autem ſtatueretur ꝙ ab omibus certam
ſummam legãtibus talis honoꝛ fieret: ſi
al's ad h non tenebanť: non eẽt ſimonia
nec illicitũ: dũmodo intendant h habere
rõne laboꝛis tm̃. ar. e x̃ c. cum ſit. prima
oꝛdinatio ſpẽm hꝫ exactionis: ſ; 2ª habꝫ
ſpẽm gratuite recõpenſatõis. ¶ Utꝝ lice
at dare pecũiaꝫ ꝓ ãniuerſario celebrãdo
Rñdet Rich. ꝙ non licꝫ ꝓ h pactũ facẽ
de danda pecunia: ſi tm̃ ex deuotiõe detur
eccleſia teneť celebrare ꝓ illis: ꝓ quibuſ
datur ſm ꝙ ẽ magis ꝓ bñficio obligata
Innoc. tñ dicit. e x̃ ne prela. vi. ſuas. ſup
c. qm̃ enoꝛmis. ꝙ meritoꝛiũ eſt conſtituẽ
aliquos redditus i aliqua eccleſia: vt ibi
fiat anniuerſariuꝫ alicuius. Et h cõſtitui
põt ꝑ illos qui debent anniuerſariũ facẽ
e x̃ de ꝑben. ſignificaui. non aũt ꝑ donato
rem: qꝛ non licet ei conditiones apponeř
ſpũales ſ; tpales: vt redemptõeꝫ captiuo
rum. ⁊ 12. q. z. aurum. Sꝫ Hoſti. ſup ideꝫ
c. qm̃ enoꝛmis. dicit ꝙ h ſibi non placet.
⁊ ꝙ h onus ipom redditibus põt: tutius
tm̃ eẽt dicere: relinquo tali eccleſie ãnuati
10. lib. ſup tali domo inter illos tm̃: q meo
ãniuerſario intereũt diuidendas: ⁊ rogo
prelatum ſiue caplm vel conuentũ pre-
dicte eccleſie: vt faciãt anniuerſariũ meũ
vt predictum eſt. ¶ Quid ſi canonicus
ad hoꝛas ꝑncipaliť ꝓ denarijs hoꝛarijs
vadit: nunquid ex h ſimoniã committit.
Rñdet Jo. an. e x̃. li. 6. de cleri. non re. ſm
Hoſti. q notat h e x̃ de vbo. ſig. cũ olĩ. ꝙ
talis ſimoniam nõ ɔmittit: qꝛ nulla ex-
preſſa pactio intercedit: tm̃ grauiť peccat
⁊ ꝑ penitentiã ſatiſfacit. e x̃ c. tua nos. ⁊. c.
vlt. ¶ Quid ſi clericus ꝓ ꝑcio vigilet ad
defunctum ⁊ dicat pſalterium. Reſpõdꝫ
Hoſti. ꝙ ſi fecit pactum: ꝙ ꝓ. 10. denarijs
legeret pſalterium eſt ſimonia: ſi autem ꝙ
vigilaret ad defunctum nõ eſt ſimonia: lꝫ
ita ſit tacite ꝙ debeat legere. ar. e x̃ õ ꝑbẽ.
ſignificatum. Et ſic nõ ſpũalitatem: ſ; la-
boꝛem: quẽ non teneť ex neceſſitate ſiue
ex officio ſubire põt vendẽ. ¶ Quid de
his q hñt cimiteria diuerſa. ſ. vnum in q̃
non poniť aliquis niſi ſit canonicus vel
frater: aliud cõe: eſt aũt taxatũ ꝓ quãto
põt aliqs extraneus in fratrum vel cano
nicoꝛum cimiterio ſepeliri. Rñdeo ſimo-
nia eſt. e x̃ c. audiuimus. ⁊. c. ſicut. qꝛ nec
ꝓ terra nec ꝓ officio aliquid recipi debꝫ
¶ Quid ſi maioꝛ crux non poꝛteť niſi ꝓ
ꝑcio certo. Reſpondet Hoſti. ꝙ h ẽ ſignũ
auaritie: ⁊ inducit viciũ ſimonie. extra c.
audiuimus. ¶ Quid ſi fiat pactũ de lecto
redimendo ꝑcio certo: anteꝗ̃ coꝛpus ad
eccleſiam deferať. Rñdeo lectus eſt quid
tpale: ⁊ ideo põt vendi. redimi. donari. ⁊
ꝑmutari ab initio ⁊ ex poſt facto. ¶ Quid
ſi clerici nolũt coꝛpus ſepelire: niſi primo
impoſito ꝑcio de lecto redimẽdo. Rñdet
Hoſti. ꝙ h eſt ſpẽs mali: cum fiat pactũ
de tempali ad ſpũale. e x̃ de rerũ ꝑmu. c.
vlt. ¶ Quid ſi poꝛtato coꝛpe ad eccliam
amici velint recupare lectũ: ⁊ cũ violẽť
repoꝛtent ad domũ ſuam. Rñdet Hoſti.
ꝙ nihilomin⁹ coꝛpus debet gratis ⁊ ho-
noꝛifice ſepeliri. Si tm̃ ſit conſuetudo ge-
neralis eccleſie: vel qſi generalis: ꝙ lect⁹
retineatur a clericis: poſſunt amici cogi
ꝑ cenſuram eccleſiaſticã reſtituere lectũ
quia conſuetudo talis eſt laudabilis. Et
in h caſu ⁊ ſimilib⁹ põt intelligi illud e x̃
c. ad aplicam. ¶ Utrum facere iuſtitiam
ꝓ pecunia vel equipollenti ſit ſimoniacũ
Rñdeo ꝙ ſic ſm Rich. ⁊ Ray. loquen
do de iuſtitia eccleſiaſtica: vt quando da
tur epiſcopo vel alijs: pro reddendo iure
ſup ſpũalibus. Ideꝫ etiã credit Hoſ. qñ
ſup tpalibus ſi ſit pſona eccliaſtica: q̃ dꝫ
hi⁹ reddere rõne iuriſdcõis eccleſiaſtice.
ſecus eſt ſi ſit iudex laye⁹: lꝫ al's grauiť pec
cet. de hoc. 1. q. z. vẽdentes. in tex. ⁊ gloſa.
Quibuſdã tm̃ vt dixit Alex. an. vř ꝙ etiã
i iudice ſeculari vendẽ iudiciũ iuſtũ ſit ſi
monia: qꝛ h ẽ act⁹ vtutl. ⁊ ita q̃ ad aliqd
ẽ ſpũale. ¶ Utꝝ aliquẽ occultare ꝓ pecu
nia pctm̃ alicui⁹ ſit ſimõiacũ: cũ tm̃ ad ei⁹
officiũ ꝑtineat illõ reuelare. Rñ⁹ ꝙ ſic. e x̃
c. nemo. vbi dř ꝙ nõ tm̃ interuẽtu pecunie
ſiue lucri tpalis: ſ; etiã ꝓ reſpectũ pſone ⁊
ɔſanguinitatl ⁊ affinitatl occultare pctm̃
publicũ ſbditi ꝑlato ẽ ſimõia: vñ ſi pſbr
non notificet epõ publice peccãtẽ incoꝛri
gibilem ꝓpť ꝑdicta ſimoniã committit.
Et eſt hoc ſpirituale: ꝙ ſub ꝑcio poniť pec
cati reuelatio: ad quã ex offi⁹ tenebať.

¶ Utrū teſtificari ꝑ pecunia ſit ſimõiacū Rñdeo ſm Rich. ꝙ ſic i cā ſpūali: aliter nõ: lꝫ ſit ibi graue peccatū. Uel ſꝫ Alex. an. i cāis eccliaſticis: ⁊ a pſonis eccliaſticis ſimonia ꝯmittit: ſi teſtimoniū vēdat in alijs grauit peccat.

¶ Utꝝ aduocatꝰ ꝯmittat ſimoniā. Rñdeo ꝙ nõ eſt ſimile de iudice ⁊ de aduocato: qꝛ iudex habet redditus ſibi ꝑ ſuo officio aſſignatos: ⁊ tenet reddere iuſtū iudiciū: ſꝫ aduocatus nihil habet aſſignatū: ⁊ iõ ꝑ labore ſuo cū ſit corpalis: nec ad hoc teneat ex officꝰ accipere ſalariū moderatū. Et idē dicēdum eſt de iuriſpito: q dat cõſiliū.

¶ Sed quare nõ idē de teſte. Rñdet Alex. an. ꝙ h̄ eſt idõ: qꝛ vex teſtimoniū eſt de ſba cāe terminande: cõſiliū aūt ſicut ⁊ pꝛocīniū adminiculat exteriꝰ cāe: vñ teſtes cogūt teſtificari: non autem iuriſpiti conſiliari. Quidā tñ adhuc diſtinguūt. ſ. ꝙ ſi aduocati ⁊ conſiliarij vendāt ſciam cõmittūt ſimoniā: ⁊ h̄ maiorē vel minorē ſꝫ ſciaꝝ dñiam: non aūt ſi vendāt laborē ſuūꝫ: cū ad h̄ nõ teneāt. Judex aūt ⁊ teſtes nihil poſſunt accipe ꝑ labore iudicādi ⁊ teſtificandi: qꝛ ad h̄ non tenent. h̄ Alex. an. 4° querunt aliqua circa qdā ſpūalibꝰ annexa. ſ. vtꝝ ius pcipiendi decias poſſꝫ vendi vel emi. R° vt. s̄. de decimis. ar. 7.

¶ Utꝝ liceat emē ius pꝛimogeniture. R° ꝙ ſic. qꝛ nõ eſt mõ ſicut erat antiquitus annexū ſpūalibꝰ: qꝛ vt dr̄ i glo. Gen̄. 14° aiūt hebꝛei oēs pꝛimogenitos a Noe vſqꝫ ad Aaron pontifices fuiſſe. Emit tñ Jacob. Gen̄. 25. ab Eſau ius illud: nec de hoc repꝛehendit: qꝛ illud ius debebat ipi Jacob diuina ordinatõe: ⁊ iõ magis dr̄ ſuaꝫ iniuſtā vexatõem redemiſſe: qꝫ ius illud emiſſe. Uel põt dici: ꝙ nõ ſic erat de annexis ſpūalibus in lege nāe ⁊ veteri: ſicͭ i noua: qꝛ ſicut ſacerdotiū illiꝰ tpis dꝫ dici magis fuiſſe figura ſacerdotij: qꝫ ſacerdotiū: ita debet dici magis fuiſſe ſignū ſpūalis officij: qꝫ ſpūale officiū.

¶ Utrū liceat vendē iuſpꝛonatus. Rñdeo ꝙ non. ſ. in ſpūali: h̄ enim eēt ſimonia. ex̄ de iurepꝛo. de iure. hñ tñ trāſit cūꝫ vniuerſitate ſiue villa vendita in vli niſi excipiat: vt c. ti. ex lr̄is. ⁊ c. cū ſm. ſicut etiā tranſit eccleſia vt dr̄ ibidem. Et ſicut iuſpatronatꝰ non põt vendi: ita etiā nec in feudū dari. Etſi villa maiori pcio venderet ꝓpt iuſpꝛonatus eſſet ſimonia: qꝛ talis venditio attingeret aliquo modo ipm iuſpatro. ſm Alex. an.

¶ Sed cui applicabit pecunia data ꝑ emptõe iuriſpa. Rñdet. i. q. i. nõ eſt putanda. in glo. ⁊ ex̄ de iurepa. quia clerici. in glo. ꝙ applicabit eccleſie: cui ꝑ huiuſmõi emptõeꝫ eſt iīuria facta. ar. ex̄ de h̄. ⁊ ſic eccleſia erit ſui ipius patrona.

¶ Sꝫ quid ſi ipa eadem eccleſia iuſpꝛo. emiſſet a pꝛono ſuo: penes quā remanebit ius illud. Et videt ꝙ nõ penes eccleſiaꝫ que emit. ar. ex̄ de iurepatro. illõ. qꝛ venditio nõ tenuit: qꝛ ſpūale vel annexū ſpūali vendi nõ põt. ex̄ c. querelam. ⁊ ſic remanebit apud patronū pecunia reſtituta. Sed ꝯtrarium colligi põt ex ſupꝛadicto c. vbi dicitur ꝙ emptor ſpoliet: ⁊ nõ venditor. Si autem voluiſſet venditorē ſpoliare: h̄ dixiſſet de ipo ſicut de alio: vl̄ dic ꝙ pūari debet vterqꝫ. h̄ notat in glo. illiꝰ c. clerici. Et vltima ſnia ꝑ Innoc. appꝛobatur.

¶ Utrū liceat vendere vaſa conſecrata: puta calices. patenas. ⁊ hꝰ. R°. talia conſecrant rõne forme: non ratione materie: ⁊ iõ licet ea vendere rõne māe: non habito reſpectu ad conſecrationem ita tamen ꝙ pſone ſeculari nõ vendātur niſi pꝰs in maſſam redigant. Alij vero eccleſie vendi poſſunt etiā i eadē forma. 10. q. 2. hoc ius porrectū. non ſic autem de oleo ⁊ chꝛiſmate conſecratis rõne māe. qꝛ h̄ conſecrant rõne māe.

¶ Sed qd põt vel debet fieri de lignis eccleſie conſecrate ſi deſtruat. Rñdeo vt dicit de ꝯſe. di. i. ligna. debent vl̄ igni comburi. vel in vſum alteriꝰ ꝯuerti eccliē: vel ad ꝓfectū fratrū in monaſterio poni: ⁊ h̄ nõ indifferent ſꝫ glo. ſꝫ i locis religioſis; vt i dormitorio. caplo. ⁊ hꝰ. nõ aūt i cogna vel i vineis paſtinandis: nec debēt i vſū laycoꝝ ꝯuerti: vt dr̄ i d. c. ligna. ⁊ 19. q. 3. q̄ ſemel.

¶ Utꝝ liceat vendē terrā i vſuꝫ ſepulture Et vr̄ ꝙ non. qꝛ effron vituperatur de h̄ ꝙ vendidit agrū in q̄ erat ſpelūca duplex: i q̄ mortui ſepeliebant. Gen̄. 23. R° pꝫ ex pdictis. s̄. in pn̄°ti. de ſepultur. Ad ar. vo dõ ſꝫ Alex. an. ꝙ qdā dicūt: ꝙ cū agro illo vēdito trāſiuit illa ſpelūca: ⁊ h̄ potuit fieri ſine peccato. Aliqui vero dicunt vt Pꝛepoſitiuus ꝙ etiam illa ſpelunca vēdi ⁊ emi potuit ſine peccato: qꝛ non erat ad ſepeliendūꝫ benedicta vl̄ conſecrata. Et ſm vtranqꝫ harum ſolutionum fuit ꝓpt eandem rationem mutuatuꝫ nomen ipi Effron: vt ſcilicꝫ poſtea diceret effrā. pꝰs enim voluit dare gratis: qd̄ eſt pꝛecioꝝ.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

⁊ poſtea vendidit legitime: ⁊ iō cū primo
diceret̄ effron.i. confirmatus ⁊ pfectus
dictus ē poſtea effrā.i. infirm⁹ ⁊ impfect⁹
dicebat̄ aūt illa ſpelunca duplex: q: i ea
duplex erat manſio ſupior: in qua ſepelie
bantur viri: ⁊ inferior in qua femine.
Reſtat vidē de.io. ⁊ vlti.ſ. q admit
tant̄ ad accuſandū ſimoniacū
⁊ teſtificandū ꝯ eum. Sciendū
igit̄ ꝙ ad accuſandū ſimoniacū admit-
tunt̄ omēs etiā criminoſi ⁊ infames: dū
modo nō ſint inimici ⁊ cōſpiratores. Et
h̄ ſi accuſat⁹ ſit clericus male fame. Se-
cus eſt ſi ſit clericus bone fame: vt ex̄ c.
tanta.⁊.z.q.i. in ꝓpriis. cum di accuſator
non ꝓbet: ſed teſtes multi ad accuſandū
admittunt̄: q a teſtimonio repellunt̄. Et
iō refert inter hoc: ⁊ illud ex̄ c. licet. §. ex.
in fi. q autem admittant̄ ad teſtificandū
docem⁹ ꝑ illā decretalē ex̄ c. ꝑ tuas.i. quā
quidā ad maiorē euidentiā multipliciter
diſtinguūt. Et p̄ circa modū agendi: vtꝝ
agat̄ de crimine ſimonie criminalit̄: vel
ciuilit̄: ⁊ ſi ciuilit̄: vtrū de rigore vl' de eq-
tate. z° diſtinguūt circa pſonas ꝯtra q̄s
ꝓcedit̄: vtrū ſi ſint regulares vel ſecula
res: ⁊ ſi ſint regulares vtrū ſint inferior
gradus an excellētioris dignitatis: ⁊ an
illi iidē ſūt bone opionis vel male fame.
⁊ vtrū poſſint puniri de facili an ſine ſcan
dalo nō poſſint ꝯdemnari. z° diſtiguūt
circa pſonas teſtiū vtꝝ ſint honeſti: vel
emendati de crimine: an pſeuerēt in ipſo.
⁊ an ipi teſtificentur ex charitate vel ex
odio. 4° etiā q̄ crimina obiiciant̄ teſtib⁹
vtꝝ eadē vel maiora an paria vl' miora
5° an ſint etiā alia admicula q̄ adiuuent
teſtes. Recollige illos.5. mōs q̄ſtum ad
alterā ptem dicēdo: ꝙ teſtes criminoſi ⁊
maxie emendati de crimie: q aliis admi-
niculis fulciunt̄. Et credit neceſſariū eſſe
Hoſti. ꝙ ſ. aliis adminiculis fulciant̄ qñ
ſunt crimioſi nō emēdati: al's nō. maxie
nō pticipes in ſcelere: ⁊ munere: zelo iuſti
tie teſtificantes: quibus minora crimina
opponunt̄: vt furti: ⁊ adulterii: q̄ ſūt mio
ra ſimonia: admittunt̄ ꝯ regularem infe
rioris gradus grauit̄ infamatū: qui ſine
ſcandalo pōt facile remoueri. Et hoc qñ
agit̄ ciuilit̄: ⁊ ſm tempantiā equitatis:
non vt deponat̄ ab ordine: ſ vt amoueat̄
ab adminiſtratōe. Et ideo tales ꝯ talem
talit̄ admittunt̄: q: ex leuioribus cauſis
remouent̄: ſicut quotidiē religioſorum
approbata conſuetudo depoſcit. Et h̄ oia
ꝓbant̄ ex̄ c. ꝑ tuas. p̄dictam aūt diſtin-
ctionē dicit Hoſti. ita ſtricte ſeruandam:
ꝙ ſi membrū vnū deficiat: teſtē repellit.
Et hoc vr̄ etiā Ber. ſentire in pma glo.
Et ſic nō admittit Hoſti. criminoſos ſine
adminiculis etiā in crimine ſimonie: ⁊ ꝯ
regularē inferioris g̃dus. Nec etiā illos
q non zelo iuſtitie: ſ malignitatis fomite
teſtificant̄: vt inimicos capitales ⁊ con-
ſpiratores: vt in. c. ꝑ tuas.i. §. nos vero.
Nec etiā admittit p̄dictos ſi agit̄ ad de-
poſitōē g̃dus. Aut etiā ſi teſtificet̄ crimē
ꝑ aliquē ad h̄: vt q̄s remoueat̄ ab admi
niſtratōe: q: tūc ſ rigorē iuris ꝓcedi dꝫ
Item nec ipos admittit ſi ſecularis accu
ſatur: vel regularis ſupioris g̃dus vt ep̄s
vel inferioris g̃dus bone opionis: vel q
nō pōt ſine ſcādalo remoueri. Alii dicūt
ꝙ iſta decretal' ꝑ tuas. corrigit̄ ꝑ Gregi.
extra de teſtibus. teſtimoniū. Sed Hoſti.
reputat abſurdum: cū ipa ſit valde rōna
bilis. Ideo dicit decretalē Gregi. intelli-
gendā ſm p̄dictā diſtinctōem. ¶ Quid
ō ſocio ſiue mediatore in ſimonia: nūqd
admittet̄ ꝯ auctorē ſimonie. Rndeo ſi
talis ſit ſocius tm̄ crimis ⁊ nō muneris
admittet̄ ꝯ eum: etiā ſi agat̄ tm̄ ciuilit̄.
Non aūt ſi agat̄ criminalit̄: ſocius vō
criminis ⁊ muneris: nō admittet̄ etiam
ſi agat̄ tm̄ ciuilit̄. li.6. de teſtib⁹. mediato
res. Et ſm Io. an. h̄. c. intelligit̄ de media
tore nō emēdato de crimie: al's eēt quod
dam ſpāle in h̄. ex̄ c. ti. teſtimonium. vel
pōt dici ꝙ de emendato intelligit̄: ⁊ bene
ē ſpeciale: qō mediator admittat̄. ¶ Sꝫ
quō repellet̄ ſocius ſiue pticeps criminis
ſi enim accuſatus dicat non potes ꝯ me
teſtificari: q: ſocius me⁹ in eodē crimine
fuiſti: condemnabit̄ vt cōfeſſus: vt ex̄ ō
cōfeſſi. c. i. Si vō dicat non feci qō impo
nit̄ mihi: ⁊ ſi feciſſem non potes eē teſtis
tanq̄ꝫ eodē vicio laborās: ſic mentitur: ⁊
lex nō docet mētiri. zz. q. 4. q peccat. ſm
aūt Gre. naſoñ. cui etiā ꝯſentit Hoſti. di-
cere pōt excipio ꝯ te: q: dico te crimē illō
ꝯmiſiſſe ſup q̄ vis me accuſare vel teſtifi
cari: ⁊ ꝑ ꝯñs nō fore audiēdū: ⁊ ꝙ ita of
fero me ꝓbaturū. Si. n. iudex exceptōem
talē nō admittat appellabit̄ iuſte: vt ex̄
de appel. interpoſita.

¶ Explicit liber ſextus hui⁹ ſumme.